Verdal kommune

Møteinnkalling

Kommunestyrets medlemmer

Det innkalles med dette til følgende møte:

Utvalg:	Kommunestyre
Møtested:	Teams, Teams fjernmøte
Dato:	01.03.2021
Tid:	17:00

OBS! Merk tidspunkt.

Før møtet settes vil det bli gitt orientering av Proneo – 30 min.

Evt forfall, eller inhabilitet i noen av sakene, må meldes snarest til rådmannskontoret på telefon 476 92392 eller på epost: line.ertsaas@verdal.kommune.no .

Varamedlemmer møter kun ved særskilt innkalling.

Nå når vi legger ut sakspapir på annen måte, gjør vi oppmerksom på at innstillinger fra utvalg/formannskap ikke står på det enkelte saksframlegget. Dere må gå inn på «samledokumentet» som heter møteinnkalling for å se disse.

Verdal 18. februar 2021

Pål Sverre Fikse
Ordfører (s)

Saksnr	Innhold
PS 11/21	Godkjenning av møteprotokoll
PS 12/21	Sikringstiltak mot flom i Vuku - kommunevedtak
PS 13/21	Endring i husleiesatser og ny garantiramme fra Verdal kommune
PS 14/21	Revisjon av Mål og retningslinjer for utvikling av skoleanlegg i Verdal kommune
PS 15/21	Oppklaringsvedtak reguleringsplan og forprosjekt nye Stiklestad skole
PS 16/21	Plan for legetjenesten i Verdal kommune - revidert 29.01.21
PS 17/21	Leve hele livet - handlingsplan
PS 18/21	Detaljregulering Nordgata 14, 16 og 18 - sluttbehandling
PS 19/21	Avtale Fritidssenteret
PS 20/21	Sluttbehandling reguleringsplan for Einervegen
PS 21/21	Helseplattformen AS - utløsing av opsjon
PS 22/21	Revidering av temaplan trafikksikkerhet
PS 23/21	Kontrollutvalgets årsmelding 2020
PS 24/21	Orienteringer
PS 25/21	Interpellasjon fra Sven-Øyvind Bern (SV) - Flagging fra kommunale flaggstenger i Verdal
PS 26/21	Spørsmål til ordfører fra Anita Steinkjer (AP) - Tema: Rus
PS 27/21	Budsjettjustering mars 2021

PS 11/21 Godkjenning av møteprotokoll

Sikringstiltak mot flom i Vuku - kommunevedtak

Saksbehandler:	Oddvar Govasmark	**Arkivref:**
E-post:	oddvar.govasmark@verdal.kommune.no	2020/3389 - /X53
Tlf.:	479 70 128	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for plan og samfunn	09.02.2021	10/21
Formannskap	11.02.2021	20/21
Kommunestyre	01.03.2021	12/21

Saksprotokoll i Formannskap - 11.02.2021 - 20/2021

BEHANDLING:
Innstilling plan og samfunn ble utdelt i møtet.

Ved votering ble utvalgets innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
1. Kommunestyret garanterer for et distriktstilskudd på 20 % av totalkostnad for sikring i Vuku i samsvar med planer utarbeidet av NVE. Distriktstilskuddet er beregnet til kr 5.220.000,- eks mva. NVE dekker resterende 80 %, totalbeløpet er beregnet til kr 26.100.000,- eks mva

2. Distriktstilskuddet dekkes over investeringsbudsjettets post «Avløp Vuku», og innarbeides i kommunens økonomiplan for årene 2021 og 2022.

Saksprotokoll i Utvalg for plan og samfunn - 09.02.2021 - 10/2021

BEHANDLING:
Ved votering ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
3. Kommunestyret garanterer for et distriktstilskudd på 20 % av totalkostnad for sikring i Vuku i samsvar med planer utarbeidet av NVE. Distriktstilskuddet er beregnet til kr 5.220.000,- eks mva. NVE dekker resterende 80 %, totalbeløpet er beregnet til kr 26.100.000,- eks mva

4. Distriktstilskuddet dekkes over investeringsbudsjettets post «Avløp Vuku», og innarbeides i kommunens økonomiplan for årene 2021 og 2022.

Kommunedirektørens innstilling:

5. Kommunestyret garanterer for et distriktstilskudd på 20 % av totalkostnad for sikring i Vuku i samsvar med planer utarbeidet av NVE. Distriktstilskuddet er beregnet til kr 5.220.000,- eks mva. NVE dekker resterende 80 %, totalbeløpet er beregnet til kr 26.100.000,- eks mva

6. Distriktstilskuddet dekkes over investeringsbudsjettets post «Avløp Vuku», og innarbeides i kommunens økonomiplan for årene 2021 og 2022.

Vedlegg:

1 Sikringstiltak mot flom i Vuku - kommunevedtak
2 Tiltaksplan for flomsikring i Vuku
3 Informasjonsbrev om flomsikring i Vuku

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Saken gjelder flomsikring i Vuku. Bebyggelsen i Vuku har flere ganger blitt utsatt for skader som følge av flom i Verdalselva. Siste store skadeflom var vinteren 2006, som følge av mye nedbør i kombinasjon med snøsmelting. Kulminasjonsvannføringen var da på et nivå litt under 200-årsflommen for vassdraget, og flere bygninger og fylkesveien fikk store skader.

Planen ble sendt på høring 02.10.2020 til Verdal kommune, Trøndelag fylkeskommune og fylkesmannen i Trøndelag. Kommunen sendte tiltaksplanen på lokal høring til grunneiere, rettighetshavere, naboer og Vuku IL. Se vedlegg «Informasjonsbrev om flomsikring i Vuku.»

Det planlagte sikringstiltaket består av et flomverk på om lag 510 m forbi idrettshallen og parkanlegget ved bensinstasjonen, for å beskytte bebyggelsen mot oversvømmelse. Høyden på flomverket er bestemt etter vannlinjeberegninger for 200- årsflommen for Verdalselva. Dette tilsvarer en høyde på inntil 2.5 m over dagens terreng der dette ikke alt er fylt opp. Videre skal kulverten som leder Ekerbekken få økt kapasitet, gjennom ny utløpsdel med større dimensjon som forlenges til nedstrøms side av Østnesfossen, der vannstanden er lavere. Dermed vil en få mindre oppstuving i nedre del av røret. Kulverten vil også få et nytt og mer hydraulisk effektivt kulvertinnløp. Bekkeløpet oppstrøms innløpet vil erosjonssikres for å redusere sannsynligheten for tilstopping. Kommunens samleledning for overvann vil samtidig forlenges i samme trasé som kulverten, og ledes nedstrøms Østnesfossen. Dette vil bidra til økt kapasitet på overvannsnettet.

Med det planlagte sikringstiltaket vil bebyggelsen sikres for en flom tilsvarende den beregnede 200- årsflommen for Verdalselva.

Anleggsarbeidene er planlagt gjennomført over 2 år med start i 2021.

I vedtatt økonomiplan for 2021 – 2024 er det avsatt 5,0 mill.kr til «Avløp Vuku». Manglende bevilgning på 220.000,- vil bli innarbeidet ved neste revidering av Økonomiplan.

Vurdering:

Tettstedet er under stadig utvikling, og et sikringstiltak mot flom er viktig både for å forebygge skade på eksisterende bebyggelse, og som en forutsetning for ny utbygging i sentrumsområdet.

Kommunedirektøren anbefaler at tiltaket gjennomføres i samsvar med plan utarbeidet av NVE og at kommunen forplikter seg ved å signere vedlagte «kommunevedtak.»

Norges vassdrags- og energidirektorat

NVE

Kommunevedtak for sikringstiltak mot flom og skred – 20057 Sikringstiltak mot flom i Vuku, Verdal kommune

NVE har utarbeidet tiltaksplanen 20057 Sikringstiltak mot flom i Vuku i Verdal kommune, datert 14.09.2020.

I brev av 16.12.2020 har NVE informert og varslet kommunen om at bistand fra NVE til gjennomføring av tiltaket forutsetter tilstrekkelige budsjettbevilgninger og at kommunen påtar seg det økonomiske ansvaret og andre forpliktelser etter vedtaket her («kommunevedtaket»).

NVE vil fatte vedtak om statlig bistand når kommunen har forpliktet seg etter kommunevedtaket, og det foreligger tilstrekkelige budsjettmidler.

Ansvar og roller

1. Kommunen er tiltakshaver for tiltaket etter plan- og bygningsloven og byggherre etter byggherreforskriften. Kommunen sørger for utarbeidelse og behandling av nødvendige reguleringsplaner. Som byggherre etter byggherreforskriften må kommunen blant annet sørge for avtaler mellom byggherre, byggherrens representant og SHA-koordinatorer.

2. Kommunen har ansvaret for å inngå avtaler med berørte grunneiere og andre rettighetshavere om adkomst, bruk av nødvendige arealer (sikringstiltaket, riggplass, deponier), infrastruktur (elektro, vann, avløp) og nødvendige masser på hele anleggsområdet under utførelse og ved eventuell senere vedlikehold. Avtaler skal være inngått senest to måneder før anleggsstart. Kommunen har ansvaret for å sende ut nabovarsel til berørte grunneiere og rettighetshavere ved søknad om byggetillatelse.

3. NVE undertegner dokumenter og avtaler med rådgivere, entreprenører og andre for gjennomføring av tiltaket med bindende virkning for kommunens økonomiske forpliktelser etter kommunevedtaket. Kommunen aksepterer at NVE foretar mindre endringer av tiltaket når dette er nødvendig eller ønskelig av hensyn til sikkerhet, miljø eller andre interesser.

4. Kommunen stiller med en kontaktperson i prosjektet som har beslutningsmyndighet på vegne av kommunen. Kommunens representant skal ivareta kommunens forpliktelser etter byggherreforskriften, plan- og bygningsloven og kommunevedtaket. Kontaktpersonen skal ved behov og etter forespørsel delta i planlegging, prosjektering, byggemøter og andre møter.

Kostnader og økonomi

5. Kommunen forplikter seg til å betale en distriktsandel etter fakturering fra NVE. Distriktsandelen skal dekke 20 prosent av faktisk medgåtte kostnader basert på NVEs prosjektregnskap. I følge kostnadsoverslaget vil distriktsandelen utgjøre omtrent 5.220.000,- kroner eksklusive merverdiavgift. I tillegg kommer kostnader knyttet til ev. omlegging og supplering av eksisterende overvannsrør på baksiden av flomvollen og forlengelse av eksisterende overvannsrør.

   Dersom kostnadsoverslaget øker med mer enn 15 prosent før byggestart, må det fattes et nytt kommunevedtak eller gis en skriftlig bekreftelse fra kommunen på de økte forpliktelsene. Økninger i kostnadsoverslaget før byggestart med mindre enn 15 prosent, fordeles mellom partene etter den prosentvise fordelingen nevnt ovenfor.

   Dersom det i anleggsperioden oppstår kostnadsoverskridelser utover kostnadsoverslaget, skal disse fordeles mellom NVE og kommunen etter den prosentvise fordelingen nevnt ovenfor.

Norges vassdrags- og energidirektorat

NVE

Distriktsandelen behandles av NVE som avgiftspliktig omsetning.

6. Kostnader til nødvendige tilstandsvurderinger av bygningsmasse, konstruksjoner, infrastruktur eller annet før og etter etableringen av tiltaket fordeles mellom NVE og kommunen etter den fastsatte fordelingsbrøken i punkt 5.
7. Kommunen dekker alle kostnader til planarbeidet, samt plan- og byggesaksbehandling. Dette kommer i tillegg til distriktsandelen.
8. Kommunen er ansvarlig for alle kostnader og eventuelle erstatninger for å sikre adkomst, infrastruktur, masser på stedet og bruk av nødvendige arealer, jf. pkt. 2. Kostnadene kommer i tillegg til distriktsandelen.
9. Dersom tiltaket ikke er igangsatt innen to år etter utløpet av det året NVE fatter vedtak om statlig bistand, vil både NVEs vedtak og kommunevedtaket foreldes/falle bort.

Forvaltning, drift og vedlikehold

10. Eier av den grunn som sikringstiltaket er plassert på er eier av tiltaket, dersom ikke annet er bestemt.
11. Ansvaret for vedlikehold av anleggene er som følger: (*kryss av på ett alternativ*)

☐ Kommunen har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av anlegget. Dette ansvaret medfører at kommunen må utføre og dekke kostnader til nødvendig forvaltning, drift, vedlikehold og eventuell skjøtsel av anlegget. Ved større vedlikeholdstiltak kan kommunen søke staten om bistand eller tilskudd etter de til enhver tid gjeldende regler. Kommunen kan videreføre hele eller deler av drifts- og vedlikeholdsansvaret gjennom å inngå avtale med grunneiere eller andre som har nytte av tiltaket.

☐ Kommunen har inngått avtale med anleggets eiere, eller de som har nytte av tiltaket, om at de har ansvaret for forvaltning, drift og vedlikehold av anlegget. Dette ansvaret innebærer at eierne/nyttehaverne må utføre og dekke kostnader til nødvendig forvaltning, drift og vedlikehold av anlegget. Kommunen skal påse at ansvaret blir tinglyst på eiendommene når anlegget er ferdig og kopi av dette skal sendes NVE. Ved større vedlikeholdstiltak kan det søkes om bistand eller tilskudd fra NVE.

12. Kommunen forplikter seg til å føre tilsyn med anlegget. Tilsynsansvaret og oppgavene som dette innebærer følger av forskrift av 17. juni 2005 nr. 655 om kommunalt tilsyn med anlegg for sikring mot flom, erosjon og skred og anlegg for å bedre vassdragsmiljøet. Dette gjelder også skredsikringstiltak utenfor vassdrag, som ikke omfattes av gjeldende forskrift.

Kommunevedtaket signeres av representant som har fullmakt til å forplikte kommunen som beskrevet i punktene ovenfor, og returneres til NVE.

....

Sted, dato Signatur

Tiltaksplan

20057 – Sikringstiltak mot flom i Vuku, Verdal

12970 - Flomvoll ved Verdalselva

12971 - Forlengelse av eksisterende kulvert og erosjonssikring i Ekerbekken

Tiltaksinformasjon			
Plandato:	14.09.2020	**Revidert dato:**	
Vassdragsnummer:	127	**Saksnummer:**	201506801
Kommune:	Verdal	**Prosjektnummer:**	20057
Kommunenummer:	5038	**Anleggsnummer:**	12970 – Flomvoll Verdalselva 12971 – Kulvert og erosjonssikring Ekerbekken
Fylke:	Trøndelag	**Arkivkode:**	411

NVE Region Midt-Norge				
Abels gate 9	7030 Trondheim	Tlf.: 22 95 95 95		
Saksbehandler:	Ida Eggen	Adm.enhet:	RM	Sign.:
Miljøvurdering:	Arne Jørgen Kjøsnes	Adm.enhet:	RM	Sign.:
Ansvarlig:	Mads Johnsen	Adm.enhet:	RM	Sign.:

Sammendrag:

Tettstedet Vuku utsettes jevnlig for oversvømmelse i forbindelse med flom i Verdalselva. Siste store skadeflom var i 2006, da vassdraget hadde en flomepisode tilsvarende 200-årsflommen. Flere hus og fylkesveien fikk skader i forbindelse med flomepisoden.

Flomproblematikken i Vuku skyldes delvis at overvannssystemer med utløp i elva ikke har tilstrekkelig kapasitet når Verdalselva er flomstor. Vannet strømmer da opp gjennom kummer og sluk i sentrumsområdet, og bidrar til oversvømmelsen.

Det planlagte flomsikringstiltaket innebærer bygging av en 510 m lang flomvoll langs høyre elvebredd for å hindre skader på bebyggelsen. I tillegg vil kulverten som leder Ekerbekken forbi sentrumsområdet få økt kapasitet, gjennom nytt utløp med større dimensjon på nedstrøms side av Østnesfossen, i tillegg til nytt og mer hydraulisk effektivt innløp.

Vernestatus:

Verdalselva er vernet og ble tatt inn i utvidelsen av Verneplan III i 2005.

Tiltakets hensikt:

Tiltaket skal hindre skader på bebyggelsen i Vuku på grunn av flom. Tiltaket er dimensjonert ut ifra 200-årsflommen i Verdalselva. Kulverten har i tillegg tilstrekkelig kapasitet for 200-årsflommen i Ekerbekken, inkl. klimapåslag.

Nøkkeldata:			
Kostnadsoverslag:	26.100.000	**Tiltakstype:**	12790 - Flomvoll 12971 – Kulvert og erosjonssikring i Ekerbekken
Lengde totalt:	510 m flomverk 280 m forlengelse av kulvert 140 m erosjonssikring av Ekerbekken	**Elveside:**	Høyre side av Verdalselva
		Antall parseller:	3

Lokasjon (avgrensing av tiltaksområdet):		
UTM: 32N	**UTM – x/Ø**	**UTM – y/N**
Øvre	635054	7075062
Nedre	634488	7074598

Vedlegg:

Vedlegg A: Plankart

- A1 - Oversiktskart – plantegning - målestokk 1:2000
- A2 – Flomvoll – plantegning – målestokk 1:1500
- A3 – Ny kulvert og erosjonssikring Ekerbekken – plantegning – målestokk 1:1500

Vedlegg B: Lengdeprofiltegninger

- B1 – Lengdeprofil flomvoll – målestokk 1:1500, 1:100
- B2 – Lengdeprofil kulvert – målestokk 1:1500, 1:200
- B3 – Lengdeprofil Ekerbekken – målestokk 1:500, 1:200

Vedlegg C: Tverrprofiltegninger

- C1 – Tverrprofiler flomvoll – målestokk 1:200/1:250
- C2 – Tverrprofiler kulvert – målestokk 1:150/1:200
- C3 – Tverrprofiler Ekerbekken – målestokk 1:200

Vedlegg D: Prinsippskisser

- D1 - Prinsippskisse – nytt kulvertinnløp
- D2 - Prinsippskisse – grøftetverrsnitt

Vedlegg E: Flomsonekart

- E1 – Flomsonekart uten tiltak (Q200) – målestokk 1:5000
- E2 – Flomsonekart med tiltak (Q200) – målestokk 1:5000

1 Innholdsfortegnelse

1 Innholdsfortegnelse **5**
1. Innledning **6**
1.1 Beliggenhet ... 6
1.2 Bakgrunn ... 7
2 Grunnlagsdata **8**
2.1 Beskrivelse av vassdraget ... 8
2.2 Beskrivelse av problemet ... 8
2.3 Flomberegning og nye flomsonekart ... 10
2.4 Forholdet til offentlige planer ... 11
2.5 Terrengmodell ... 11
3 Teknisk beskrivelse av tiltaket **12**
3.1 Formål, utforming og omfang ... 12
3.2 Forberedende arbeider ... 12
3.3 Kapasitetsøkning av kulvert ... 13
3.3.1 Forlengelse og nytt utløp 13
3.3.2 Nytt kulvertinnløp 15
3.3.3 Bekkeløpet oppstrøms kulvertinnløpet 16
3.4 Flomvoll ... 18
3.5 Sikker anleggsutførelse ... 21
3.6 Avsluttende arbeider ... 21
4 Naturmangfold **21**
4.1 Forholdet til naturmangfoldloven ... 22
4.2 Forholdet til vannforskriften ... 23
5 Virkninger **23**
5.1 Hydrauliske virkninger ... 23
5.2 Kulturminner ... 25
5.3 Brukerinteresser ... 25
6 Kostnadsoverslag **27**
7 Gjennomføring **29**
8 Oppfølging og vedlikehold **29**
9 Referanser **29**
10 Kart og tegninger **30**

1. Innledning

1.1 Beliggenhet

Planen gjelder flomsikring i tettstedet Vuku, om lag 15 km øst for Verdal sentrum, se Figur 1 og Figur 2. Vuku ligger i flomsonen til Verdalselva, og bebyggelsen er utsatt for flom og oversvømmelser allerede ved 5-årsflommen.

Figur 1: Vuku ligger ved Verdalselva om lag 15 km øst for Verdal sentrum.

Figur 2: Kart over Vuku.

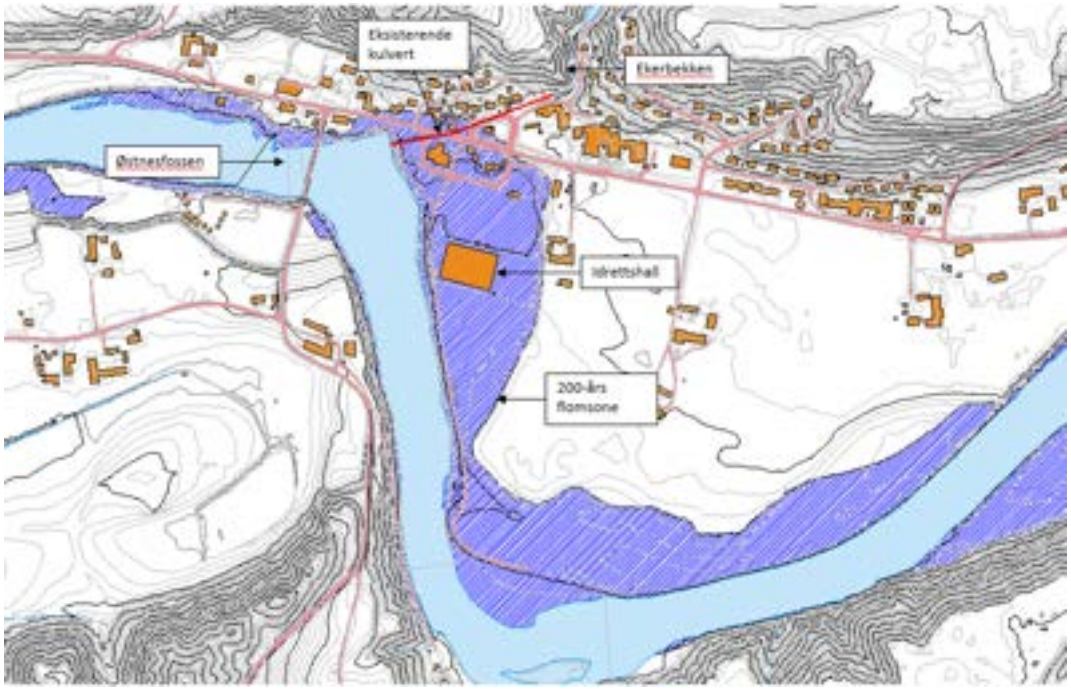
1.2 Bakgrunn

Bebyggelsen i Vuku har flere ganger blitt utsatt for skader som følge av flom i Verdalselva. Siste store skadeflom var vinteren 2006, som følge av mye nedbør i kombinasjon med snøsmelting. Kulminasjonsvannføringen var da på et nivå litt under 200-årsflommen for vassdraget, og flere bygninger og fylkesveien fikk store skader. Dette er den største flommen som noen gang er observert i vassdraget, siden vannføringsmålingene startet i 1912.

Flomproblematikken i Vuku er kompleks, og skyldes ikke bare oversvømmelse fra en flomstor elv. Flere overvannsledninger med utløp i elva oppstrøms Østnesfossen har ikke tilstrekkelig kapasitet under flom. Vannet strømmer da ut gjennom sluk i sentrumsområdet og bidrar til oversvømmelsen. Dette gjelder blant annet kulverten som leder sidebekken Ekerbekken forbi sentrumsområdet og ut i Verdalselva, se oversiktskart på Figur 3.

Det er en del bebyggelse i Vuku, med blant annet idrettsanlegg, bensinstasjon og butikker, flere boliger og fylkesvei. Tettstedet er under stadig utvikling, og et sikringstiltak mot flom er viktig både for å forebygge skade på eksisterende bebyggelse, og som en forutsetning for ny utbygging i sentrumsområdet.

Det planlagte sikringstiltaket består at et flomverk på om lag 510 m forbi idrettshallen og parkanlegget ved bensinstasjonen, for å beskytte bebyggelsen mot oversvømmelse. Videre skal kulverten som leder Ekerbekken få økt kapasitet, gjennom forlengelse og utvidelse. Med det planlagte sikringstiltaket vil bebyggelsen sikres for en flom tilsvarende den beregnede 200-årsflommen for Verdalselva. Dette gir sikkerhet for utbygging av byggverk i sikkerhetsklasse F2 i henhold til Byggteknisk forskrift (TEK17)[1] § 7-2.

Figur 3: Oversikt over tiltaksområdet.

[1] NVE har en pågående utredning av faren for kvikkleireskred i Vuku. De tre kvikkleiresonene 582 Ekren, 584 Kirkevuku og 585 Hjellan undersøkes for å utrede om Vuku kan ligge i utløpsområdet for et mulig kvikkleireskred. Inntil nødvendige grunnundersøkelser og geotekniske utredninger er gjort, må planlegging av ny bebyggelse i området behandles etter NVEs Veileder 7/2014 og gjeldende sikkerhetskrav i TEK17 § 7-3.

2 Grunnlagsdata

2.1 Beskrivelse av vassdraget

Verdalsvassdraget er et av de større vassdragene i Trøndelag, med et nedbørsfelt på 1470 km^2. Vassdraget har sine kilder i fjellområdene øst i Trøndelag og grensetraktene i Sverige, og utløp i Trondheimsfjorden ved Verdalsøra. Ovenfor Vuku har elva to hovedgrener: Helgåa med Skjækra fra nordøst, og Inna fra sørøst. Helgåa går over i Verdalselv fra Ulvilla og fram mot utløpet. Vassdraget er omgitt av et kontrastrikt landskap som veksler mellom viddepreget høyfjell og lavland med jordbruk og ravineterreng, og har store verdier knyttet til biologisk og geologisk mangfold, friluftsliv, kulturminner og næringsliv.

Gjennomsnittlig årsnedbør for feltet er 1170 mm, med en middelavrenning på 38.5 l/s km^2. Flommer kan forekomme hele året – enten som følge av snøsmelting om våren, eller som regnflommer gjennom høsten og vinteren. De største flommene skjer ofte som følge av en kombinasjon av snøsmelting og regn.

Figur 4: Verdalsvassdragets nedbørsfelt.

2.2 Beskrivelse av problemet

Flomutfordringene i Vuku er komplekse. Østnesfossen, og brua over, gir redusert kapasitet i elveløpet og fører til oppstuving oppstrøms, slik at elva flommer over sine bredder. Vedlegg E viser nye flomsonekart for 200-årsflommen i Verdalselva. Flomsonekartene er utviklet ved hjelp av vannlinjeberegninger med nye flomberegninger fra 2016, der de siste store skadeflommene inngår i beregningsgrunnlaget.

Når vannstanden i Verdalselva er høy dykkes utløpet på kulverten som leder Ekerbekken forbi sentrumsområdet. Dette fører til at vannet stuves opp inne i røret, og strømmer opp gjennom kumlokkene i sentrumsområdet. Dette ga et betydelig bidrag til skadeflommen i 2006, se figur 5 og 6.

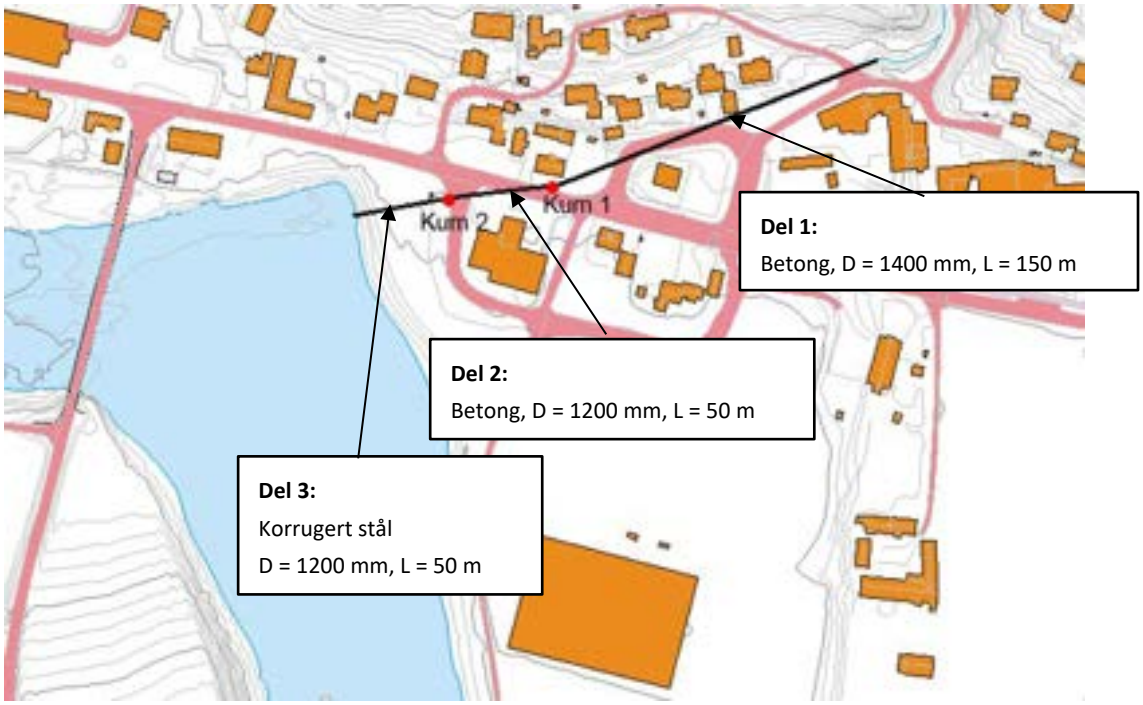
Figur 5: Flom i Vuku 31. januar 2006.

Figur 6: Flom i Vuku, 31. januar 2006. Vannet kommer her strømmende opp fra kumlokkene i sentrumsområdet (Foto: John Olav Holden).

Kulverten består i dag av tre deler, se Figur 7:

(1) Innløpsdel: Betong, D = 1400 mm, L = 150 m
(2) Midtre del under fylkesveien: Betong, D = 1200 mm, L = 50 m
(3) Utløpsdel: Korrugert stål, D = 1200 mm, L = 50 m

Figur 7: Kulverten som leder Ekerbekken ut i Verdalselva består i dag av tre deler.

Etter flommen i 2006 ble innløpsdelen på kulverten (del 1) fram mot fylkesveien byttet ut, og dimensjonen ble økt fra 1200 mm til 1400 mm. Det ble bygget et terskelbasseng like oppstrøms inntaket for å hindre at sedimenter og drivgods blokkerer røret i perioder med høy vannføring. Kommunen har rutiner for jevnlig rensing av innløpsristen for å hindre blokkering, og har siden flommen i 2006 ikke opplevd større problemer med kulverten.

NVE har gjennomført beregninger som viser at kulverten fremdeles ikke har tilstrekkelig kapasitet når det er flom i Verdalselva. Dette skyldes begrensninger ved utløpet. Etter NVEs vurdering vil kulverten få økt kapasitet hvis utløpet ledes nedstrøms Østnesfossen. Under flom vil utløpet fremdeles være dykket, men lavere vannstand ved utløpet gir mindre oppstuving inne i røret, og bidrar til å gi økt kapasitet.

2.3 Flomberegning og nye flomsonekart

Det er gjennomført en ny flomberegning for Verdalselva i 2017 i forbindelse med revidering av flomsonekartene (NVE, 2017). Flomsonekartene fra 2004 revideres på grunn av tilgang på lengre måleserier og flere større flommer de senere årene, som endrer det statistiske beregningsgrunnlaget. Flomberegningen fra 2017 og de nye flomsonekartene er brukt som utgangspunkt for dimensjonering av flomsikringstiltaket. De nye flomsonekartene blir tilgjengelig i NVEs karttjeneste NVE Atlas i løpet av 2020.

Det er gjort en flomberegning for Ekerbekken som grunnlag for å beregne kulvertkapasitet og dimensjonere den nye kulverten.

2.4 Forholdet til offentlige planer

Tiltaksområdet er avmerket i kommuneplanens arealdel dels som LNF område og dels underlagt detaljregulering med områder for blant annet boligformål, offentlig bebyggelse og industri.

Det er utarbeidet ny reguleringsplan i forbindelse med planleggingen av ny barnehage nordøst for idrettshallen. I den forbindelse skal området ved idrettshallen og parkeringsplassen vest for barnehagen fylles opp med om lag 2 m for å unngå oversvømmelse. Kommunen har også utarbeidet planer om nytt VA-anlegg med nye spillvannsledninger, vannledninger og overvannsledninger, i tillegg til nytt fjernvarmeanlegg. De nye overvannsledningene har et foreløpig utløp i elvebredden like ved utløpet av dagens kulvert.

Ved forlengelsen av dagens kulvert, er det planlagt at de nye overvannsledningene forlenges i samme trasé. Dermed vil de få økt kapasitet ved at utløpet legges nedstrøms for Østnesfossen.

2.5 Terrengmodell

Tiltaket er prosjektert med prosjekteringsverktøyet Gemini Terrain 14, se Figur 8. Som utgangspunkt for prosjekteringen benyttes en terrengmodell basert på laserscannede høydedata hentet fra Norge Digitalt gjennom Geovekstprosjektet, hvor NVE er partner. Alle tiltak er prosjektert i 2D/3D, og kan leveres som filer til maskinstyring for anleggsmaskiner. I tillegg utarbeides tradisjonelle lengde- og tverrprofil.

Figur 8: Utsnitt fra terrengmodellen av Vuku som viser den prosjekterte flomvollen.

3 Teknisk beskrivelse av tiltaket

3.1 Formål, utforming og omfang

For å sikre Vuku mot oversvømmelse ved flom skal det bygges et 510 m langt flomverk langs elvebredden på nordlig/østlig side av elva fra idrettshallen og forbi parkområdet ved bensinstasjonen, se Figur 9 og vedlegg A. Flomverket avsluttes inn mot flomsikker kote på sørøstlig side av idrettshallen. Høyden på flomverket er bestemt etter vannlinjeberegninger for 200-årsflommen for Verdalselva. Dette tilsvarer en høyde på inntil 2.5 m over dagens terreng.

Videre skal kulverten som leder Ekerbekken forbi sentrumsområdet få økt kapasitet gjennom forlengelse og utvidelse. Dette planlegges utført ved å bytte ut kulverten fra kum 1 (del 2 og 3 på Figur 7)) med 1600 mm dobbeltvegget PE-rør, og forlenge utløpet til nedstrøms ende av fossen. Dagens innløpsdel beholdes. Røret legges i grøft langs elvebredden fram mot fossen, og ledes gjennom nordlig del av fossen i en utsprengt kanal langs høyre elvebredd. Samlet lengde på kulverten blir da 430 m.

Kulverten vil få et nytt og mer hydraulisk effektivt innløpsarrangement med konisk/traktformet form og bratt akselerasjonssone for å øke vannhastigheten inn mot gjennomløpet. For å oppnå en mer hydraulisk effektiv overgang mellom bekk og kulvertinnløp vil terskelbassenget like oppstrøms innløpet fjernes, og bekkeleiet legges slik at det blir minst mulig retningsendring inn mot kulvertinnløpet. Bekkeleiet nedstrøms det øvre sedimenteringsbassenget (ca 150 m) erosjonssikres/ masseutskiftes for å redusere tilførsel av sedimenter og drivgods.

Flom i Verdalselva og Ekerbekken henger nøye sammen. Flomverket og den nye kulverten er dimensjonert for følgende flomscenarioer:

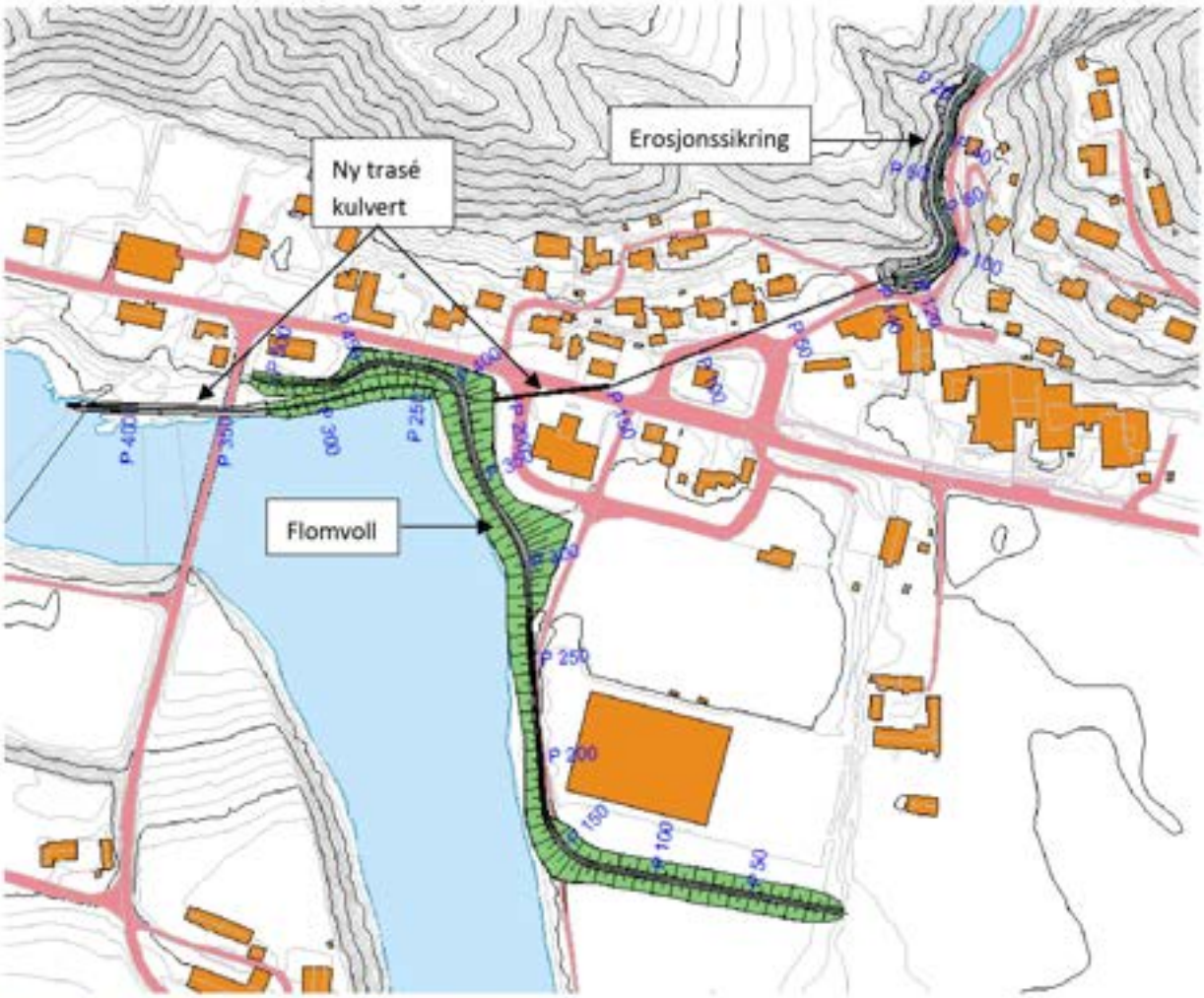
- 200-årsflom i Verdalselva og 10-årsflom i Ekerbekken (inkl. klimapåslag)
- 200-årsflom i Ekerbekken og 10-årsflom i Verdalselva (inkl. klimapåslag)

Med det planlagte sikringstiltaket vil bebyggelsen i Vuku dermed sikres mot et flomnivå tilsvarende 200-årsflommen i Verdalselva og i Ekerbekken, inkludert klimapåslag. Det gir tilstrekkelig sikkerhet for ny utbygging i sikkerhetsklasse F2 i henhold til krav i TEK17 § 7-2.

3.2 Forberedende arbeider

Før oppstarten av arbeidene må området ryddes, og vegetasjon langs traseen og i anleggsområdet må fjernes. Eventuelle kabler eller rørledninger som vil bli berørt av tiltaket må identifiseres og eventuelt graves fram. VA-teknisk infrastruktur som går langs traseen til flomvollen må legges om, for å hindre lekkasjepunkter som kan medføre at flomverket går til brudd. Hvis ledningene ikke kan flyttes, må det etableres tilbakeslagsventiler i rørene og legges ekstra tetning i flomverket langs overflaten av rørene.

For å få tilkomst til Østnesfossen, der sprengningsarbeidene skal foregå, vil det lages en midlertidig nedkjørsel til elvebredden på nedstrøms side av fossen. Atkomst til øvrige deler av anlegget kan etableres fra eksisterende veier i tiltaksområdet.

Figur 9: Oversikt over planlagte sikringstiltak i Vuku.

3.3 Kapasitetsøkning av kulvert

3.3.1 Forlengelse og nytt utløp

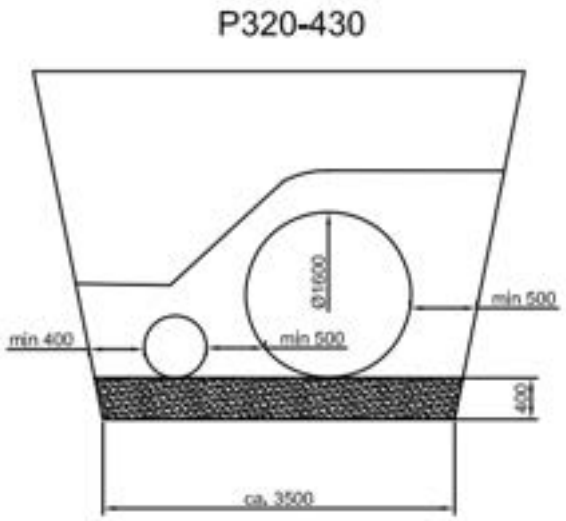
Nedre del av kulverten fra kum 1 (Figur 7) (1200 mm betongrør (del 2) og korrugert stål (del 3)) byttes ut og erstattes med 1600 mm dobbeltvegget PE-rør. Røret vil kobles på eksisterende innløpsdel (del 1) ved kum 1. Kulvertens nedre del forlenges i grøft langs nordlig elvebredd, og ledes i en utsprengt kanal gjennom Østnesfossen, slik at utløpet ender på nedstrøms side av fossen. Det vil legges til rette for at den eksisterende overvannsledningen på 600 mm med utløp i Verdalselva kan forlenges i den samme grøfta.

Det vil graves en ny trasé for den nye kulverten fra elvebredden og inn mot kum 2. Det eksisterende røret (del 2 og 3 på Figur 7) fra kum 1 graves opp og fjernes. Kulvertens opprinnelige trasé under fylkesveien beholdes slik at den nye kulverten kobles på eksisterende kulvert ved kum 1.

Legging av rør og krav til masser i grøfta skal følge spesifikasjoner i NS3420-F og rørprodusentens leggeanvisning, se Tabell 1 for beskrivelser. Kulverten legges med jevnt fall mellom kum 2 og utløpet, med minste avstand mellom rørene på 500 mm, og minste avstand til begge grøftesidene på hhv. 400 mm og 500 mm, se prinsippskisse på Figur 10, og vedlagte tverrprofiltegninger. Bredden på grøfta er da omtrent 3 - 3.5 m i bunnen, eller nødvendig arbeidsbredde.

Tabell 1: Krav til masser og utførelse etter NS 3420-F.

Lag	Min. tykkelse [mm]	Kornstørrelse [mm]	Utførelse
Fundament	400 langs fjell/betong, 350 mm ved normale grunnforhold.	Velgraderte eller ensgraderte friksjonsmasser med største kornstørrelse, D_{max} = 22 mm.	Komprimeres tilstrekkelig («Normal komprimering» iht. NS3420-FS3.1 og NS3458). De øverste 10-15 cm løsgjøres etter utført komprimering for å hindre punktlast. Det må graves ut groper for muffer. Viktig at røret hviler på fundamentet i hele sin lengde slik at man unngår ujevne belastninger. Der røret går over fra fjell til jord skal differansen i massetetthet utjevnes ved å øke tykkelsen på fundamentet gradvis til minst 50 cm fra overgangen og 3 m ut til hver side.
Sidefylling og beskyttelseslag	Min. 300 mm beskyttelseslag over røret for å beskytte røret mot punktlaster.	Velgraderte masser (D_{max} = 40 mm) eller ensgraderte masser (D_{max} = 32 mm)	Legges forsiktig ut med gravemaskin langs røret fra lavest mulig høyde. Massen skal legges tett inntil røret for å sikre tilstrekkelig sidestøtte, og jevnes ut med håndredskap før komprimering. Største lagtykkelse for før komprimering fremgår av tabell 4 i NS 3458. «Normal komprimering» med utstyr med masse på maks 60 kg. Beskyttelseslaget skal ikke komprimeres rett over røret.
Gjenfylling		Friksjonsmasser eller stedlige masser, D_{max} = 500 mm.	Sorteres slik at de minste steinstørrelsene benyttes nærmest beskyttelseslaget: Massen må ikke inneholde stein som er større enn 1/3 av avstanden fra toppen av røret til steinen. Ved eventuell komprimering skal største tverrmål av stein ikke overstige 2/3 av lagtykkelsen. Det skal ikke kjøres med anleggsmaskiner over ledningene før overdekningen er minst 1.0 m.

Figur 10: Prinsippskisse for grøftetverrsnitt.

Siden rørtraseen tidvis kan være fylt med vann bør fundamentet og øvrige friksjonsmasser i ledningssonen i området P240-430 pakkes inn i geotekstil/fiberduk i bruksklasse 5. For å unngå vanntransport og erosjon i grøfta skal grøftesteng av betongvegg, eller alternativt leire, benyttes for ca. hver 10-20 m. Under utførelsen bør det vurderes om røret bør festes med krager eller boltes til fjell for å sikre at det ligger stødig.

Øvre lag av rørgrøften som går langs elvebredden må sikres mot erosjon. Fra fossen og inn mot elvesvingen på nordøstlig side (ca. P245-320) skal rørgrøften erosjonssikres med et lag av samfengt sprengstein, i størrelsesorden $d/D_{50}/D_{100}$ = 0/700/1000, i minst 1.5 m tykkelse. Sikringen bygges med solid fot eller fotgrøft for å hindre at sikringen skades som følge av undergraving.

På grunn av høy strømningshastighet og store strømningskrefter over fossen (P320-430) må vil erosjonssikringen gjennomføres med armert betong. For å sikre en så naturlig overflate som mulig ved fossen, vil det legges plastringsstein i str. orden 0,5- 1 m^3 i overflaten, der hulrommene fylles med betong. Stedlige utsprengte masser brukes der det er mulig. Det er viktig å sikre godt feste mellom utsprengt berg og støpt betong, f.eks. ved bolting til fjell.

Energitap på strekningen skal minimeres ved at overgangen mellom rørene utformes mest mulig hydraulisk effektiv, med gradvis overgang i strømningsretningen både horisontalt og vertikalt. Skarpe hjørner må unngås, da det gir redusert kapasitet, og øker faren for sedimentering og gjentetting av kvist, stein og drivgods.

3.3.2 Nytt kulvertinnløp

Kulverten vil få et nytt og mer hydraulisk effektivt innløp av betong med konisk form og bratt akselerasjonsrenne med helning 1:2, se prinsippskisse på Figur 11, og vedlegg D1. Dette øker hastigheten på vannet gjennom kulverten, og dermed kapasiteten. Innløpet bygges ved å forlenge innløpsseksjonen med ca. 3-4 m i øvre ende.

Innløpet bygges med rektangulært tverrsnitt (ca. 1.4 m x 2.3 m i åpningen), vingemurer på 15° og innløpsrist med spalteåpning på min. 100 mm. Det skal være minimum 100 mm åpning i bunnen mellom rist og elvebunn, og rista skal være løs slik at det er mulig å trekke den opp ved flom. I enden av innsnevringen mellom innløpet og kulverten legges det inn en gradvis overgangssone til sirkulært

tverrsnitt på min. D/2 = 700 mm.

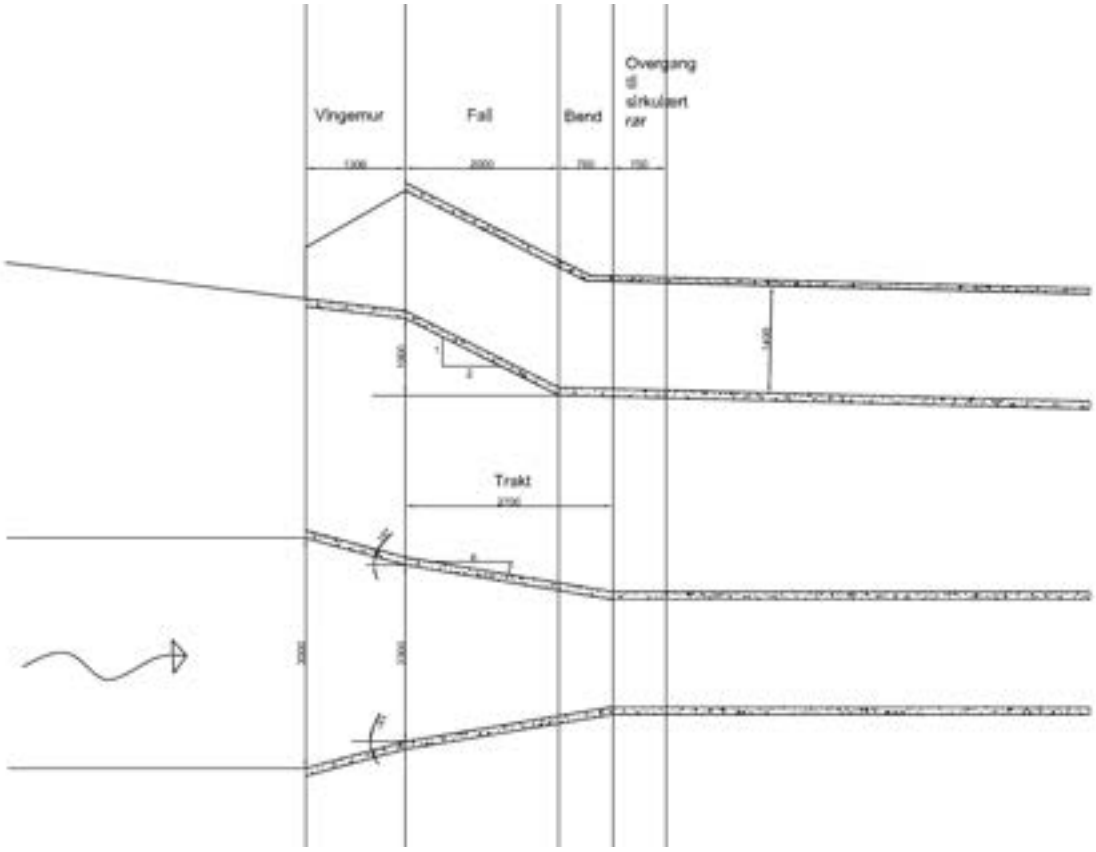
Det nedre sedimenteringsbassenget like ved dagens innløp vil fjernes, da det virker som en hydraulisk barriere i overgangen mellom bekkebunn og rør, og begrenser kapasiteten. Bekkestrekningen like oppstrøms innløpet vil justeres slik at retningen blir mest mulig parallell med kulvertens lengdeakse, og gir mer effektive strømningsforhold. Bekkens nedre del vil dermed flyttes noe mot nordvest.

3.3.3 Bekkeløpet oppstrøms for kulvertinnløpet

Bekkeleiet erosjonssikres på strekningen mellom det øvre sedimenteringsbassenget og kulvertinntaket (ca. 140 m), for å redusere tilførsel av masser i kulverten. Dette gjøres delvis ved masseutskiftning/uttrauing av eksisterende masser om lag 1 m under ny bekkebunn. Uttrauingen skal skje i seksjoner på ca. 3-4 m lengde med etterfølgende gjenfylling før neste seksjon traues ut for å hindre forverring av skråningsstabiliteten. På grunn av begrenset plass vil erosjonssikringen utføres ved plastring eller tørrmuring på venstre side av bekken sett medstrøms. Høyre side og bunn av bekken sikres med samfengt sprengstein. Se vedlagte tverrprofiler i vedlegg C.

Arbeidene vil starte fra nedstrøms side, siden det innebærer bedre kontroll med vannkreftene, og reduserer erosjon i anleggsperioden. Massene graves ut i seksjoner på 3-4 m, og bekkens bunn og sider etterfylles med samfengt sprengstein, før neste seksjon graves ut og gjenfylles. Det er viktig at massene komprimeres tilstrekkelig for å hindre at vannet renner inn i steinfyllingen.

Filtervirkningen i erosjonssikringen ivaretas ved bruk av velgraderte steinmasser i størrelsesorden d_{min} = 0 mm til d_{100} = 500 mm, og midlere steinstørrelse d_{50} = 300 mm. Velgraderte masser vil redusere porøsiteten i steinfyllingen slik at vannet i elva lettere vil komme til overflaten av den nye bunnen. Tørrmuren bygges av ensgradert, kubisk stein med bakfyll av maskinkult (22/120) eller samfengt kult (0/250). Fiberduk brukes etter behov.

Figur 11: Prinsippskisse for traktformet kulvertinnløp med økt fall.

Figur 12: Terskelbassenget oppstrøms kulvertinnløpet fjernes og bekken rettes parallelt med kulvertinnløpet. Kulvertinnløpet forlenges med 3-4 m i øvre ende.

3.4 Flomvoll

Det skal bygges en 510 m lang flomvoll av løsmasser på nordøstlig side av elva fra sørsiden av idrettshallen og forbi parkanlegget ved bensinstasjonen.

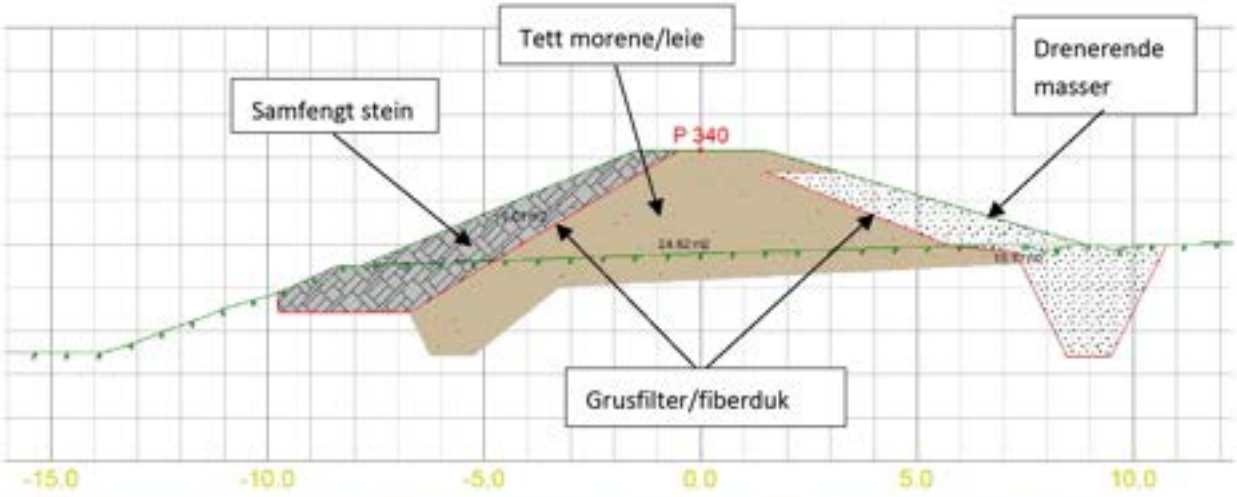
Høyden på flomvollen er bestemt ut fra beregnet vannstand ved en 200-årsflom i Verdalselva (inkl. sikkerhetsmargin), med min. 0,5 m fribord. Vannlinjeberegningen er utført ved hjelp av det hydrauliske beregningsprogrammet HEC-RAS 5.0.3, basert på flomberegning utført i 2016, der også 2006-flommen inngår i beregningsgrunnlaget. Flomvollens øvre ende starter ved kote 23 sør for idrettsanlegget, og høyden vil gradvis gå over i eksisterende terrenghøyde på nedstrøms side av parkanlegget. Det er lagt inn et lavpunkt som overløp her, i tilfelle det oppstår en flom som overgår 200-årsflommen. Det sikrer at stilleflytende bakvann slipper inn, og hindrer at flomvollen går ukontrollert til brudd. Flomsonekartene viser at bebyggelsen på nedstrøms side av flomvollen er ikke flomutsatt ved en beregnet 200-årsflom.

Flomverket er dimensjonert med inntil 3 m toppbredde, se Figur 13, og noe bredere ved parkarealet. Helningen ut mot elva varierer mellom 1:2 og 1:3. Helningen på landsiden vil variere ut ifra tilgjengelig plass og arealutforming. På nordøstlig side av elva vil flomvollen utformes med slakest mulig helning inn mot parkeringsplassen ved bensinstasjonen, for bedre utnyttelse som en del av dagens parkanlegg, etter ønsker fra kommunen. For å ivareta mest mulig av plassen rundt idrettsanlegget (P170-270) vil landsiden av flomvollen her utføres som ensidig tørrmur mot idrettshallen, se Figur 14, slik at konstruksjonen blir slankest mulig.

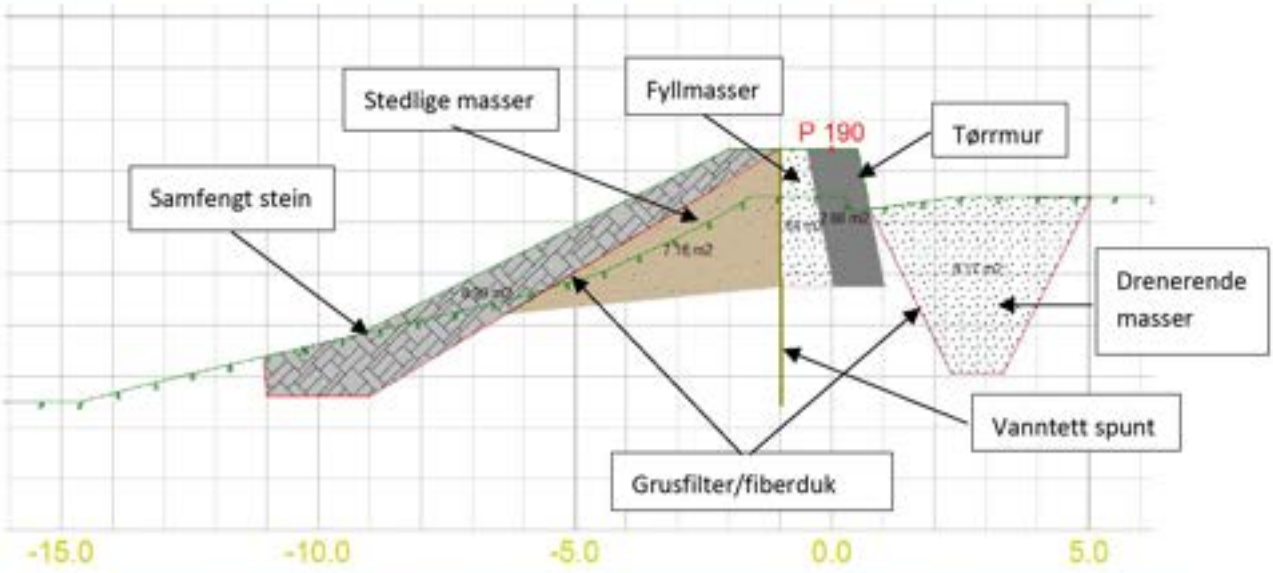
Flomvollen må fundamenteres på løsmasser uten organisk innhold. Organiske materialer og telefarlige materialer i siltfraksjonen må fjernes. Disse massene kan brukes som vekstmasser i topplaget av vollen.

VA-teknisk infrastruktur som krysser vollen må flyttes eller bygges om slik at man unngår punkter der lekkasjer kan føre til brudd. Ved eventuelle rør som ikke kan flyttes må det brukes tilbakeslagsventiler i rørene. Det legges ekstra tetning i vollen langs overflaten av kulverten fra Ekerbekken der den krysser flomvolltraseen, ca. ved P390-400.

Flomvollen bygges opp av stedegne løsmasser fra egnede massetak i nærheten. Som tettemasser benyttes morene/leire, der minst 15 % av vekten av massen under 19 mm består av finstoff (< 0.06 mm). Det er viktig at massene i vollen er mest mulig homogene slik at det ikke oppstår kanaldannelser i ulike deler av tverrsnittet på grunn av forskjeller i hydraulisk konduktivitet. Massene må komprimeres tilstrekkelig, slik at en hindrer vanngjennomstrømning og sikrer et stabilt fundament.

Figur 13: Prinsippskisse for oppbygging av flomvoll med grøft av tette masser. Se også vedlagte tverrprofiltegninger.

Figur 14: Prinsippskisse for oppbygging av flomverk/flammur med spunt som tetting. Se også vedlagte tverrprofiltegninger.

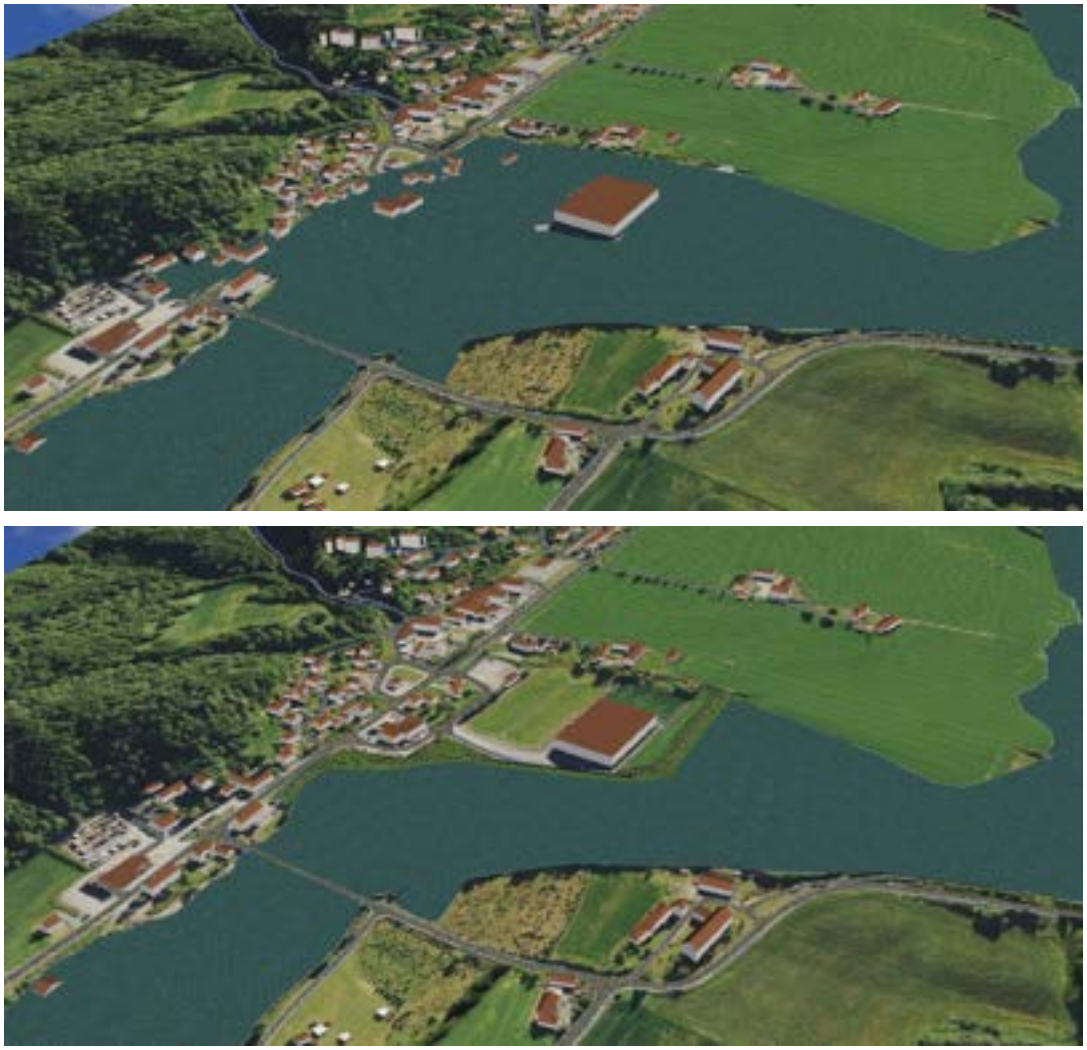
Siden massene i fundamentet består av sand og silt med høy permeabilitet skal massene under flomverket skiftes ut med tette masser i en grøft på 2-3 meters dybde under dagens terreng, se Figur 13. Dette bidrar til å redusere strømningsgradienten/forlenge strømningsveien, slik at en reduserer lekkasjen gjennom grunnen. Ved P170-270 brukes vanntett spunt i 3-4 meters dybde under terreng (Figur 14). Denne løsningen kan også vurderes på øvrige deler av vollen ved behov, dersom grøft av tettemasser blir vanskelig å utføre. De utgravde massene kan brukes som støttefylling mot det drenerende laget på baksiden, så lenge de er tilstrekkelig drenerende.

For å sikre drenering av vann på baksiden av flomverket og lekkasje, benyttes drenerende masser av steinig grus, usortert stein, sprengstein, eller kult som beskyttelse av skråningen mot land. Dette laget ledes ut i en drensgrøft med drensrør (ca. 700-800 mm). Drensrørene vil kobles sammen med kulverten fra Ekerbekken ved kum 2, slik at bakvannet ledes ut. Avhengig av kornfordelingen i tettemassene og de drenerende massene, vil massene skilles med filterlag på min. 300 mm tykkelse, eller alternativt fiberduk, for å hindre utvasking.

Flomvollen sikres mot erosjon ved bruk av samfengt sprengstein i størrelsesorden $d/D_{50}/D_{100}$ = 0/700/1000 i et lag på minst 1 m tykkelse. Massene kan hentes fra etablerte steinbrudd i nærheten av tiltaksområdet, eller fra utsprengte masser fra Østnesfossen. Ned mot elva forankres flomverket ut i en fotgrøft på 1-1,5 meter under dagens elvebunn, eller alternativt en steinranke/forsterket fot ut mot dypålen i elva. Dette hindrer undergraving og bunnsenking der sikringen er mest påkjent. Dersom elva graver seg inn mot skråningen vil massene i skråningsfoten kompensere for massene som blir borte uten at det går på bekostning av stabiliteten i steinfyllingen. De groveste steinfraksjonene tilgjengelig skal sorteres ut og benyttes i fundamentet.

Under steinkledningen må massene være velgraderte eller bygges opp med gradvis økende korndiameter mot overflaten for å hindre at underliggende finmasser vaskes ut. Tykkelsen på filterlaget skal være min. 300 mm. Alternativt benyttes filterduk som mellomlag mellom steinkledningen og tettemassene.

Stedegne vekstmasser benyttes som topplag i sikringsvollen, for å sikre raskere revegetering. Det vil her dyrkes plen på skråningen på landsiden og legges til rette for grussti på toppen mellom P270-460, slik at vollen kan utnyttes som en del av dagens parkanlegg.

Figur 15: Visualisering av hvordan flomvollen påvirker 200-års flomsonen i Verdalselva ved Vuku. Øverst: Flomsone uten flomvoll. Nederst: Flomsone med flomvoll.

3.5 Sikker anleggsutførelse

Det er opprettet en egen risikovurdering og SHA-plan for prosjektet, med risikovurdering etter NS 5815, med beskrivelse av hvordan risikoforholdene i prosjektet skal håndteres. Planen skal være tilgjengelig for byggeledelse og utførende under gjennomføringen av tiltaket.

Sprengningsarbeidene og legging av sikringsmassene skal følge sikringsplan og anvisninger fra byggeleder. Maskinstyring vil benyttes for utførelse av tiltakene.

I anleggsperioden skal det holdes jevnlige byggemøter, der blant annet SHA på anleggsstedet blir fulgt opp.

3.6 Avsluttende arbeider

Ved avslutning av anlegget skal tiltaksområdet ryddes og eventuelle skader på terrenget utbedres. Eventuelle anleggsveier som er anlagt for utførelse av sikringstiltaket fjernes, og spor etter anleggsdriften ryddes slik at området raskest mulig gjenopprettes til opprinnelig stand.

4 Naturmangfold

Verdalsvassdraget er anadrom og har en lakseførende strekning på litt over 84 kilometer. Laks og sjøørret kan gå helt opp til Fagerlifossen som ligger omtrent 15 km oppstrøms samløpet med Skjækra. Nedbørsfeltets nordligste del dreneres av Skjækra som kommer fra Skjækervatnet. Andre viktige sidevassdrag er Inna og Kverna som drenerer mer sørlige og østlige deler av feltet. Øverst i vassdraget er landskapet åpent og har viddepreg. I øvre deler av Helgåa er dalen kraftig v-formet med svært steile dalsider. Stedvis finnes fortsatt særpregede ravinelandskap.

Størrelsen på vassdraget bidrar til stor diversitet knyttet til biologisk og geologisk mangfold. Flere lokaliteter og områder har store verdier av både nasjonal og delvis internasjonal karakter. Elvestrekningen fra utløpet og helt opp til Åkran er stort sett forbygd enten kun på den ene siden eller på begge sider av elva. Selv om vassdraget ble vedtatt verna mot kraftutbygging gjennom Verneplan III i 2005, må elva likevel kunne sies å være sterkt påvirket av menneskelig aktivitet. De naturlige prosessene som at elva forflytter seg fra side til side nedover dalen og at nytt substrat hele tiden tilføres elva via erosjon, er nærmest borte. Dette medfører at elva graver seg nedover og ned til leirebunn enkelte steder, og medfører blant annet dårligere gyte- og oppvekstvilkår for anadrom fisk.

I forbindelse med planleggingen av flomvoll og legging av ny kulvert i Ekerbekken, har NVE lagt stor vekt på å innhente informasjon om følgende punkter:

- Forholdet til naturmangfoldloven (§§ 8 -12)
    - Prioriterte arter og naturtyper
    - Rødlista arter og naturtyper
    - Dyre og planteliv i området
- Vegetasjon (kantvegetasjon)
- Arealbruk (bruk av området)
- Forholdet til vannforskriften (for tiltak i vassdrag)
- Tidspunkt for gjennomføring
- Nærliggende bekker for å gjennomføre fiskeforbedrende tiltak (avbøtende tiltak for Ekerbekken)

4.1 Forholdet til naturmangfoldloven

NVE skal vurdere om planen vil berøre naturmangfoldet, jf naturmangfoldloven § 7. Vurderingene som er gjort er basert på innhentede data fra Naturbase, Artskart, Lakseregisteret samt kunnskap om truede arter og naturtyper hentet fra Norsk rødliste for arter 2010 og Norsk rødliste for naturtyper 2011. Søk i Naturbase og Artsdatabasen ble gjort 07.11.2019.

Det er registrert elvemusling i elva et godt stykke ovenfor tiltaksområdet, det vil si ovenfor samløp Skjækra cirka 2 mil lengre oppover elva. I eller nær tiltaksområdet er det registrert klåved nedenfor brua på elvas høyre side. Dette blir midt i området der det må sprenges ut berg for å få lagt ned den nye kulverten. Før dette igangsettes vil vi se på muligheten for å flytte flere eksemplarer fra dette området og plassere dem et annet sted. Et alternativt sted er på grusøra i innersvingen 700 meter oppstrøms brua. Det er langs elvas høyre side at både flomvoll vil bli etablert samt at det er her eksiterende kulvert skal byttes ut. Flomvollen vil bli etablert på elvekanten fra hallen og ned til svingen, slik at det er en veldig kort bit av elvebredden som blir påvirket. Per i dag er det lite kantvegetasjon også her, så det er lite kantvegetasjon som må fjernes. Stedegne vekstmasser vil bli lagt tilbake oppe i steinfyllinga slik at ny vegetasjon kan vokse. Spor etter maskiner vil bli slettet ut etter endt arbeid.

Av hensyn til gytende laks og ørret vil det være mest hensiktsmessig å gjennomføre tiltaket på sensommeren, da all fisk vil kunne flytte seg om nødvendig og ny gyting ikke starter før i september/oktober. John Olav Oldren, som representerer fiskeinteressene i Verdalsvassdraget, sier at det er lite gyting akkurat i det aktuelle området, slik at arbeidet vil få liten negativ innvirkning for laks og ørret.

Det har blitt vurdert å legge til rette for oppgang av fisk gjennom kulverten til Ekerbekken, men dette er et omfattende inngrep som etter NVEs vurdering vil gi liten effekt sammenliknet med kostnadene. Ekerbekken har begrenset potensiale som gytebekk, både med tanke på vannkvalitet og bunnnsubstrat, og det må gjøres store inngrep for å sikre at fisken finner veien gjennom kulverten. Det planlagte arbeidet vil imidlertid ikke forverre dagens miljøtilstand i Ekerbekken. Etter NVEs vurdering er det andre bekker i Verdalsvassdraget med betydelig større potensiale som gyteområder, og der innsatsen med miljø- og habitatsforbedrende tiltak vil ha en mye større effekt. Som kompensasjon for at kulverten ikke legger spesielt til rette for oppgang av fisk, vil det derfor bli lagt til rette for å øke oppgangs- og gytemulighetene i andre bekker i Verdalsvassdraget som en del av planen.

Det er relativt dypt og sterk strøm langsmed bredden der flomvoll og kulvertarbeidet vil foregå, og dette området er lite egnet for elvemusling. Lengre opp i vassdraget er det mer stilleflytende elvepartier som er bedre egnet for elvemusling. Stedsangivelsen i Naturbasen for funn av elvemusling er også et godt stykke ovenfor tiltaksområdet, og det er derfor veldig liten sannsynlighet for at det finnes elvemusling i eller nærme tiltaksområdet.

Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør nml. § 8.

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak. I denne saken foreligger det tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor mindre vekt.

I nml. § 10 står det at de påvirkninger et økosystem utsettes for skal vurderes ut fra en samla belastning. Verdalsvassdragets øvre del fremstår som ei relativt urørt elv, mye på grunn av at elva over lange strekninger renner gjennom utilgjengelige områder samtidig som den er upåvirket av store reguleringer. Elva framstår som urørt og dynamisk ved at vannføringen varierer og følger de naturlige vannføringssvingningene med flommer etc. I tiltaksområdet er elva sikret på begge sider, det er bru over fossen, og mye bebyggelse i området. Det er herifra og nedover at menneskelige inngrep som veibygging og flomsikring kommer bedre til syne.

Kulverten som skal legges på høyre side av fossen vil bli sprengt ned i fjellet. Denne vil bli tildekket igjen med stein (trolig med deler av berget som må sprenges ut). På grunn av at stor vannhastighet på dette stedet, særlig ved flom, må en deler av steinmassene som legges oppå kulverten festes med betong. Dette gjøres ved å sprøyte betong mellom steinene som gjør at vannet ikke får tak på steinene og river dem ut. Det vil bli lagt vekt på å legge steinene mest mulig naturlig, samtidig som at betongen tilsettes en farge som er så lik fargen på berget slik at overdekningen ser mest mulig naturlig ut. Med unntak av en liten del av fossen er det ingen grusører eller andre elementer av elva som vil bli påvirket av tiltaket. NVE anser det å lage en flomsikring i Vuku samt forlenge kulverten til Ekerbekken som et relativt lite inngrep som vil få liten påvirkning på naturtyper, arter og økosystem. Elvas preg av urørthet vil ikke bli mindre. NVE anser derfor prinsippet om å vurdere samlet belastning i nml. § 10 som ivaretatt.

Tiltaket vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i nml. §§ 4 og 5. Eventuelle avbøtende tiltak er beskrevet i kapittel 2.14.

4.2 Forholdet til vannforskriften

NVE har foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) §§ 11 og 12 vedrørende midlertidige endringer, ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket, og vurdert behov for nødvendige oppfølgende undersøkelser. Hverken kjemisk eller økologisk tilstand vil bli forandret på grunn av tiltaket.

NVE har vurdert samfunnsnytten av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av økt sikkerhet mot flom og/eller vassdragsrelaterte skred ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert. Verneverdiene i elva vil ikke bli negativt påvirket av tiltaket

5 Virkninger

5.1 Hydrauliske virkninger

Virkningen av den prosjekterte flomvollen er studert ved hjelp av en hydraulisk modell. Modellen viser at det prosjekterte tiltaket har liten innvirkning på vannstanden ved og oppstrøms Vuku. Ved en 20-årsflom medfører sikringstiltaket en vannstandsøkning på inntil 7 cm på flomverkets strekning (mellom profil 27 og 28), se Figur 16. Ved 1000-årsflommen er vannstandsøkningen over den samme strekningen på inntil 13 cm. Flomvollen har ingen effekt på flomvannstandene oppstrøms Vuku kirke (profil 31).

Flomvollen medfører heller ingen vesentlig endring i flomtopp eller flomforløp nedstrøms Østnesfossen.

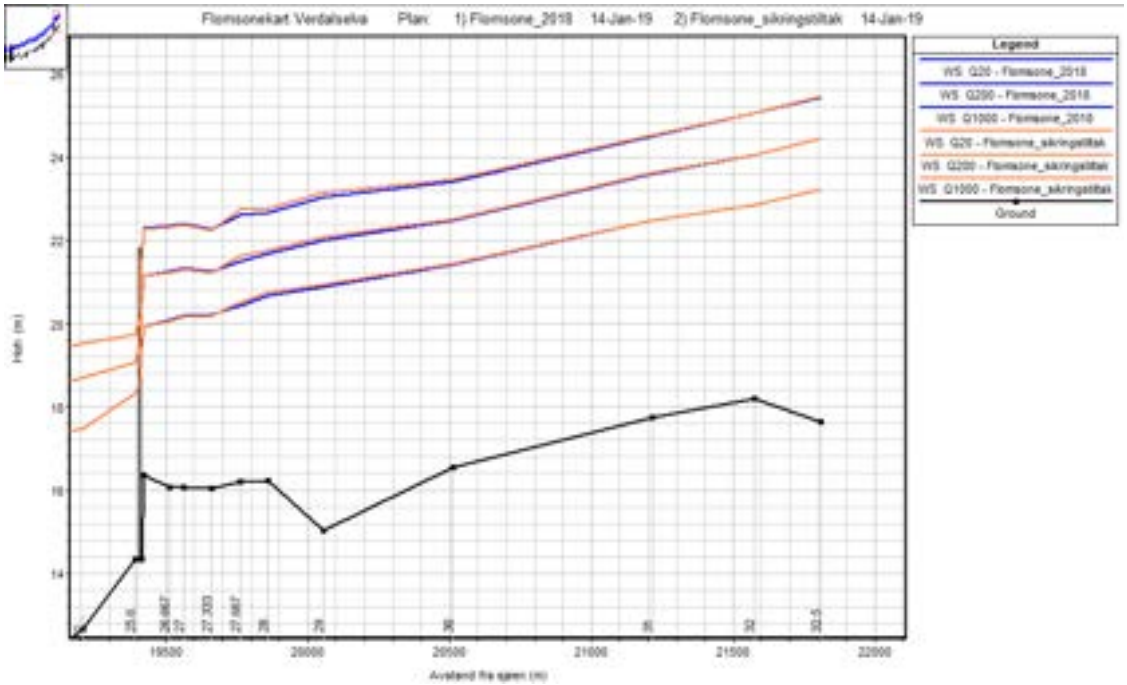
Flomvollen vil føre til mer hydraulisk effektiv flomavledning forbi Vuku, og dermed noe høyere strømningshastighet forbi Østnes bru. Modellen indikerer at strømningshastigheten forbi

Østnesfossen og Vuku kan øke med inntil 1-2 m/s ved en 200-årsflom, se Figur 17. Flomvollen og kulverttraseen fører til at elveløpet snevres inn med inntil 5-6 m, og vil dermed bidra til at strømningshastigheten øker. De største strømningshastighetene er beregnet til 4.5 m/s ved innsnevringen like oppstrøms flomvollen og ved Østnesfossen. Det er viktig at erosjonssikringen av kulverten ved fossen holdes under jevnlig tilsyn og vedlikehold.

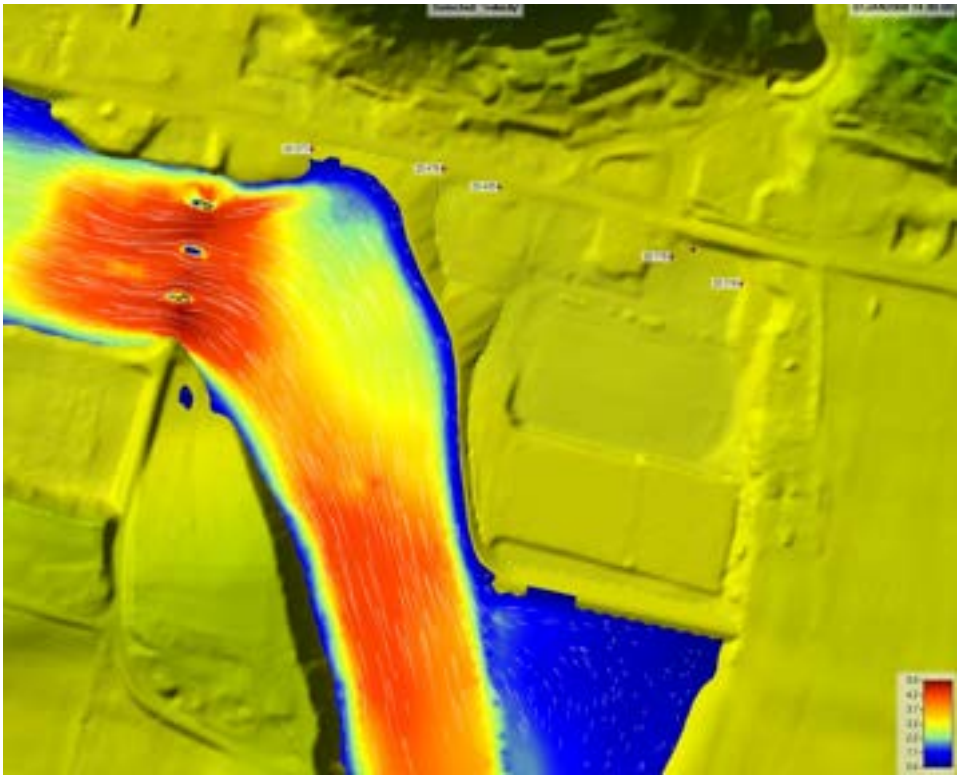
Det kan forventes noe midlertidig tilslamming av vannet i elva i anleggsfasen, og i tiden etter endt utførelse på grunn av utvasking av suspendert materiale og finstoff i de tilførte steinmassene. Dette vil imidlertid forsvinne kort tid etter at anleggsdriften er avsluttet.

Nytt kulvertinnløp og forlengelse av kulverten vil gi mer effektiv flomavledning fra Ekerbekken. Det er likevel viktig å være oppmerksom på at lukkede vannveier har en øvre kapasitetsbegrensning, og innebærer stor risiko for vann på avveie i tilfelle kulverten går tett, blir skadet eller kapasiteten overskrides. Det er derfor viktig å holde kulverten og innløpet under jevnlig tilsyn, spesielt under og etter flom, i perioder med mye transport av drivgods, is og løv, og i kalde perioder ved problemer med iskjøving. Innløpsrista må renses med jevne mellomrom, og vegetasjon og drivgods langs bekken må ryddes.

Gjennomløpet på kulverten bør også inspiseres jevnlig for å avdekke eventuelle skader. Spesielt er det viktig å unngå lekkasjer over strekningen der kulverten krysser flomverkstraseen, da dette kan føre til brudd.

Figur 16: Modellert vannstand ved og oppstrøms Vuku. Blå linjer viser opprinnelig flomvannstand ved gjentaksintervaller på hhv. 20, 200 og 1000 år. Oransje linjer viser flomvannstand med sikringstiltak for de samme gjentaksintervallene.

Figur 17: Modellerte strømningshastigheter forbi Vuku ved en 200-årsflom.

5.2 Kulturminner

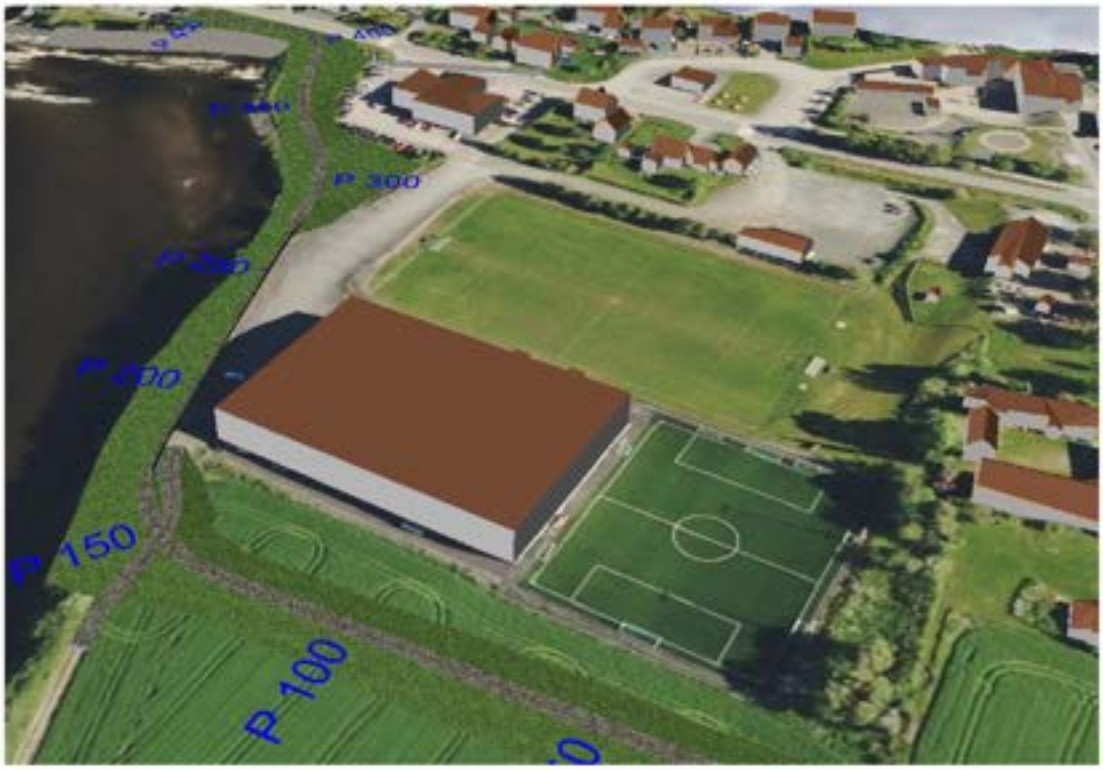
NVE er ikke kjent med at det er kulturminner i tiltaksområdet.

5.3 Brukerinteresser

Tiltaksområdet er et tettbebygd område med blant annet idrettsanlegg, industri, skole og barnehage. Det skal tilstrebes at tiltaket kommer minst mulig i konflikt med de ulike brukerinteressene i området.

Flomvollen kommer til å ligge i et område som i dag benyttes som parkanlegg ved bensinstasjonen. Helningen på vollens sider legges så slak som mulig inn mot parkeringsplassen på bensinstasjonen for å kunne utnytte vollen som en del av parkanlegget. Det vil her legges til rette for å bygge gangsti på toppen av flomverket, slik at dagens bruk av området ivaretas i størst mulig grad. Parkeringsarealet rundt idrettsanlegget bevares ved at konstruksjonen utføres slankest mulig, med tørrmur på landsiden mot hallen.

Flomverket vil krysse en eksisterende driftsvei på sørsiden av hallen. For å ivareta tilkomsten til jordbruksarealet sør for hallen vil det etableres kjørevei over flomvollen sørvest for hallen, se Figur 18.

Figur 18: Tørrmur mot vestsiden av hallen, og etablering av overkjørsel over flomvollen.

6 Kostnadsoverslag

Kostnader som påregnes ved sikringstiltak mot flom i Vuku, datert 11.09.2020:

	Prosjektert enhet	***Prosjektert mengde***	***Enhet***	***Mengde (omregnet)***	***Pris/enhet***	***Sum***
B - Kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging						***3 000 000***
Rigging/nedrigging av byggeplass						
Drift av byggeplass, administrasjon byggherre						
F - Markrydding, grunnforsterking, graving og fylling						***1 896 000***
Skog/vegetasjonsrydding	m	400				50 000
Sprengningsarbeider	m3	1920	fm3	1920	100	192 000
Utgraving og opplasting av stein	m3	1920	lm3	3500	20	70 000
Markrydding og uttrauing	pfm3	6400	lm3	7680	50	384 000
Spunt 6 m x 100 m	m2	600	m2	600	2000	1 200 000
G – Berg/Masser						***8 473 500***
Erosjonssikring Ekerbekken (0/500)	pam3	940	lm3	1300	190	247 000
Uttrauing Ekerbekken	pam3	1390	lm3	1700	60	102 000
Tørrmur/plastring Ekerbekken	m2 (visflate)	300	m2	300	3000	900 000
Tørrmur flomverk	m2 (visflate)	300	m2	300	3000	900 000
Erosjonssikring flomverk og kulvert (0/1000)	pam3	5575	lm3	7300	210	1 533 000
Plastringsstein kulvert str. 0.5-1 m3	pam3	440	lm3	500	300	150 000
Fundament kulvert (0/22)	pam3	420	lm3	600	270	162 000
Beskyttelseslag/sidefylling kulvert (0/32) + gjenfylling	pam3	2525	lm3	3100	270	837 000
Tetningsmasser flomverk	pam3	9520	lm3	11000	175	1 925 000
Dreneringsmasser flomverk	pam3	4430	lm3	5100	275	1 402 500
Grus til gangsti			lm3	200	225	45 000
Anleggsveier			lm3	1000	170	170 000
Opprydding av anleggsvei						50 000

Legging av asfalt			m2	125	500	50 000
I4 – Geotekstiler og geotekstilrelaterte produkter						***937 500***
Geotekstil kulvert, brukskl. 5			m2	3450	50	172 500
Geotekstil flomverk, brukskl. 5 - alt. grusfilter			m2	15300	50	765 000
Rør						***5 910 000***
1600 mm kulvert, DV PE SN8			m	280	6000	1 680 000
Legging av rør			timer	600		800 000
Nytt innløpsarrangement	m	4-5				1 000 000
Innløpsrist						50 000
Grøftesteng, ca 15-20. Betongvegg eller "tetteribber" av leire/morene	stk	15-20	m3	100	2000	200 000
Betong mellom plastring inkl. armering/fester	m3	530	m3	500	2000	1 000 000
Krager/bolter						100 000
Overganger						20 000
Drensrør, 500 mm			m	500	1500	750 000
Spyleanordning drensrør						150 000
Saging av asfalt, ca. 50 m						10 000
Bortkjøring asfalt						25 000
Fjerning av eksisterende rør			m	100		100 000
Omkjøring med skilting						25 000
K – Terrengarbeider						***750 000***
Vekstmasser og arrondering av voll og restmasser			m3	5000	150	750 000
Biotoptiltak						***700 000***
Kompenserende tiltak - Forbedre fiskeoppgang og gyteforhold i Verdalsvassdraget						700 000

Sum			***21 667 000***
+ 20 % uforutsett			4 333 400
Sum ekskl. mva. (avrundet)			***26 100 000***

Pris- og lønnsstigning frem mot utførelse vil påløpe i tillegg.

7 Gjennomføring

Ved oppstart av anlegget skal planlegger og anleggsleder gå gjennom planene med det utførende ledd, slik at en sikrer at resultatet blir i samsvar med planen. Planlegger skal på stedet anvise atkomstveier og avmerke vegetasjon som skal bevares. Eventuelle overskuddsmasser skal deponeres i samråd med grunneiere og geoteknikere.

I samarbeid med kommunen skal berørte grunneiere varsles og orienteres om oppstart av arbeidene.

Det kan bli nødvendig med noen mindre justeringer av planen, for å tilpasse anlegget til eventuelle endringer frem til anleggsstart.

8 Oppfølging og vedlikehold

Det er viktig at de utførte tiltakene blir holdt under tilsyn og vedlikeholdt slik at deres stabiliserende effekt ikke forringes i fremtiden. Strekninger med flom- og erosjonssikring skal etterses og eventuelle svakheter skal utbedres med tilførsel av nye steinmasser. Etter en prøveperiode er det normalt kommunen og eventuelt grunneierne som har det daglige ansvaret for tilsyn av anleggene. Tilsyn med vassdragsanlegg er beskrevet i *Forskrift om kommunalt tilsyn med anlegg for sikring mot flom, erosjon og skred* (2005) med hjemmel i Vannressursloven. Tilsynet skal gi grunnlag for å vurdere behovet for vedlikehold og utbedringer av anleggene.

NVE kan gi bistand til vedlikeholdsarbeider etter de samme reglene som gjelder for bistand til nye tiltak. Vedlikehold blir underlagt prioritering i konkurranse med nye tiltak.

9 Referanser

NVE (2017). Rapport 22/2017: *Flomberegning for Verdalselv (127.Z). Revidert versjon.* Red: Øye Leine, A.L. Oslo: Norges vassdrags- og energidirektorat.

10 Kart og tegninger

Vedlegg A: Plankart

- A1 - Oversiktskart – plantegning - målestokk 1:2000
- A2 – Flomvoll – plantegning – målestokk 1:1500
- A3 – Ny kulvert og erosjonssikring Ekerbekken – plantegning – målestokk 1:1500

Vedlegg B: Lengdeprofiltegninger

- B1 – Lengdeprofil flomvoll – målestokk 1:1500, 1:100
- B2 – Lengdeprofil kulvert – målestokk 1:1500, 1:200
- B3 – Lengdeprofil Ekerbekken – målestokk 1:500, 1:200

Vedlegg C: Tverrprofiltegninger

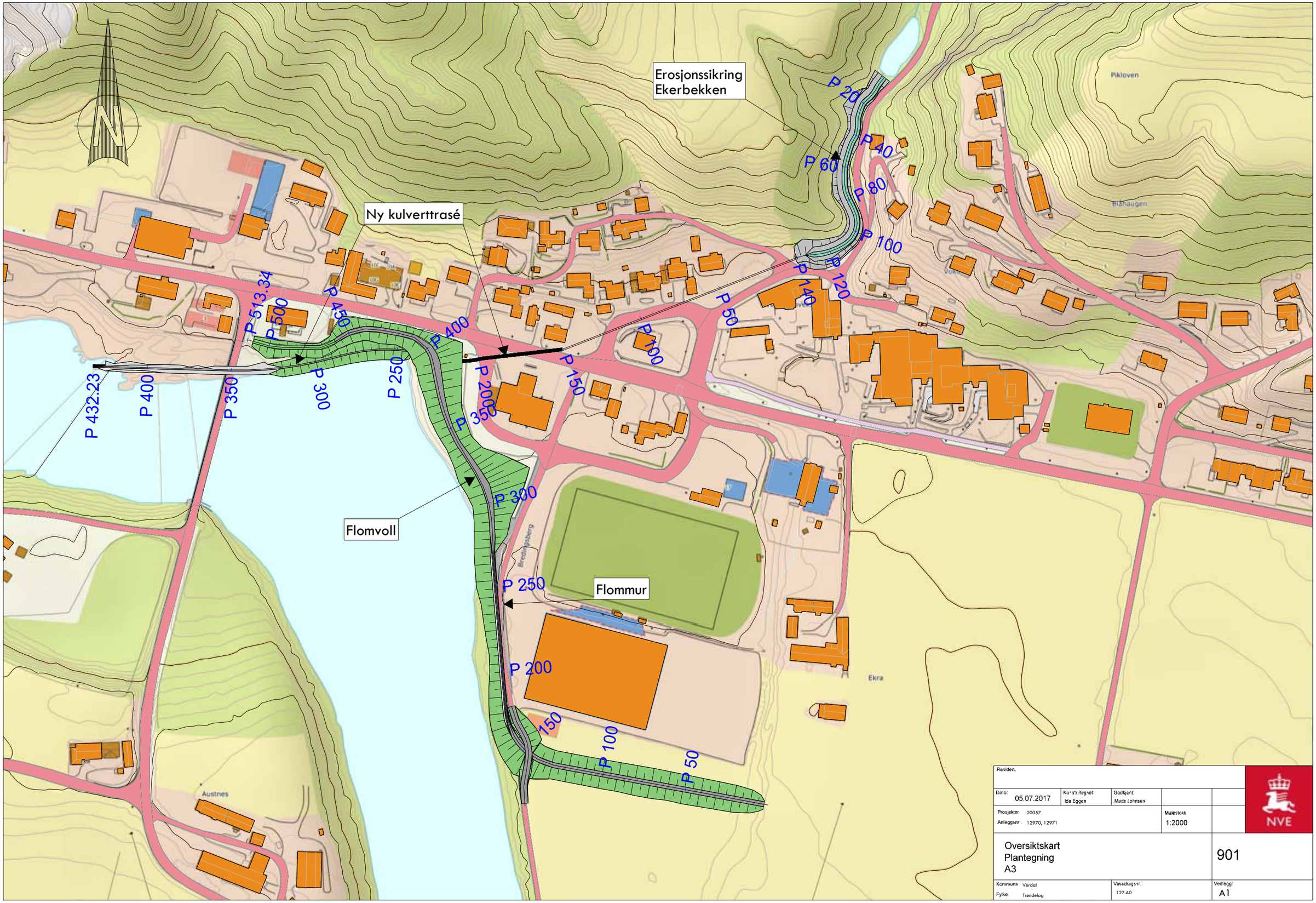
- C1 – Tverrprofiler flomvoll – målestokk 1:200/1:250
- C2 – Tverrprofiler kulvert – målestokk 1:150/1:200
- C3 – Tverrprofiler Ekerbekken – målestokk 1:200

Vedlegg D: Prinsippskisser

- D1 - Prinsippskisse – nytt kulvertinnløp
- D2 - Prinsippskisse – grøftetverrsnitt

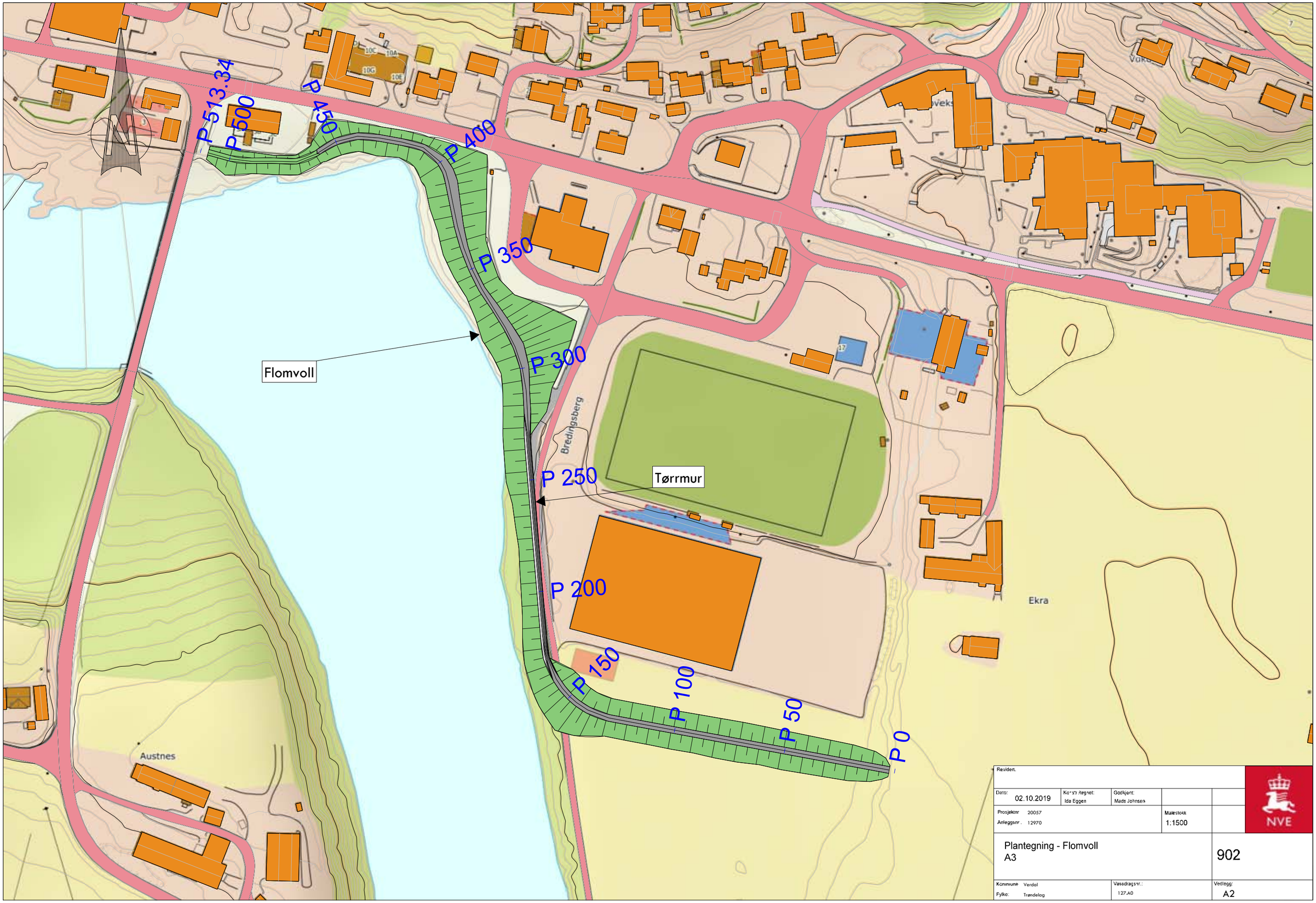
Vedlegg E: Flomsonekart

- E1 – Flomsonekart uten tiltak (Q200) – målestokk 1:5000
- E2 – Flomsonekart med tiltak (Q200) – målestokk 1:5000

Revidert.				
Dato: 05.07.2017	Kartet tegnet: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12970, 12971			Målestokk 1:2000	
Oversiktskart Plantegning A3				901
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: A1

NVE

Revidert.				NVE
Dato: 02.10.2019	Korrigert: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12970			Målestokk 1:1500	
Plantegning - Flomvoll A3				902
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: A2

Erosjonssikring
Ekerbekken

Nytt kulvertinnløp
Se vedlegg D

Nytt rør

Utløp av kulvert

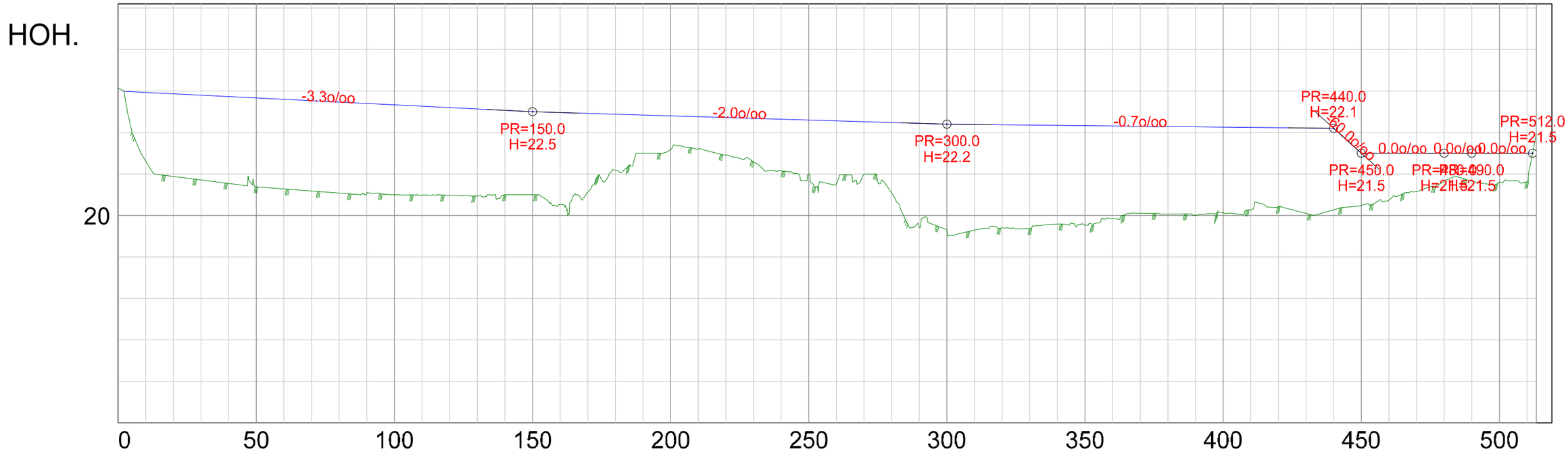
Forlengelse og
erosjonssikring
av kulvert

P 0
P 50
P 100
P 141.67
P 50
P 100
P 150
P 200
P 250
P 300
P 350
P 400
P 432.23

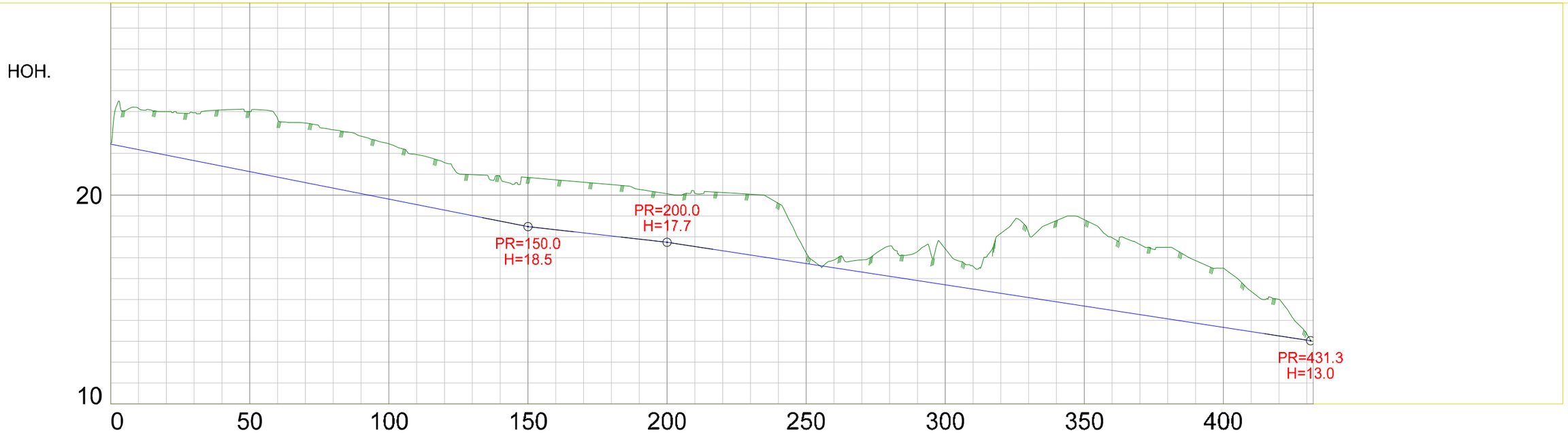
Bredrupsberg

Dato: 19.02.2020	Konstruert: Ida Figgen	Godkjent: Maria Johnsen	
Prosjektnr.: 200517		Målestokk: 1:1500	
Ny kulvertrasé og erosjonssikring Ekerbekken Plantegning A3			903
Kontrollert: Kontrollert	Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: A3

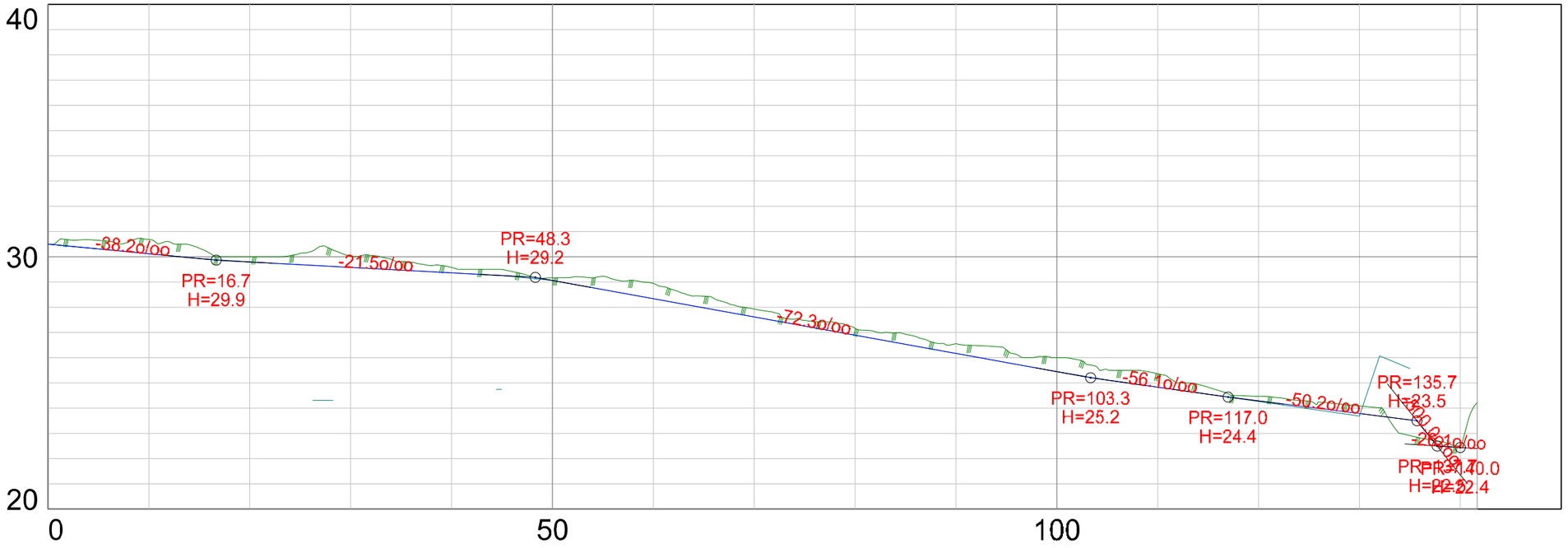
NVE

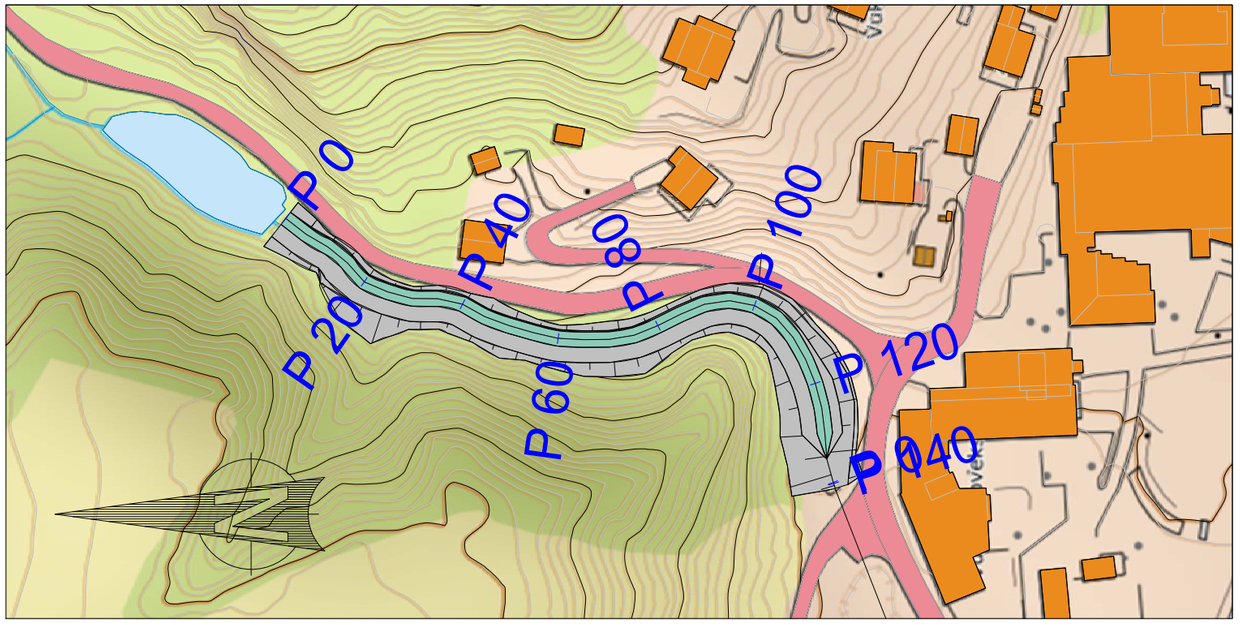

HOH.
20
-3.3o/oo
-2.0o/oo
-0.7o/oo
PR=150.0
H=22.5
PR=300.0
H=22.2
PR=440.0
H=22.1
PR=450.0
H=21.5
PR=512.0
H=21.5
0
50
100
150
200
250
300
350
400
450
500

| | | |

HOH.
20
10
0
50
100
150
200
250
300
350
400
PR=150.0
H=18.5
PR=200.0
H=17.7
PR=431.3
H=13.0

| | | |

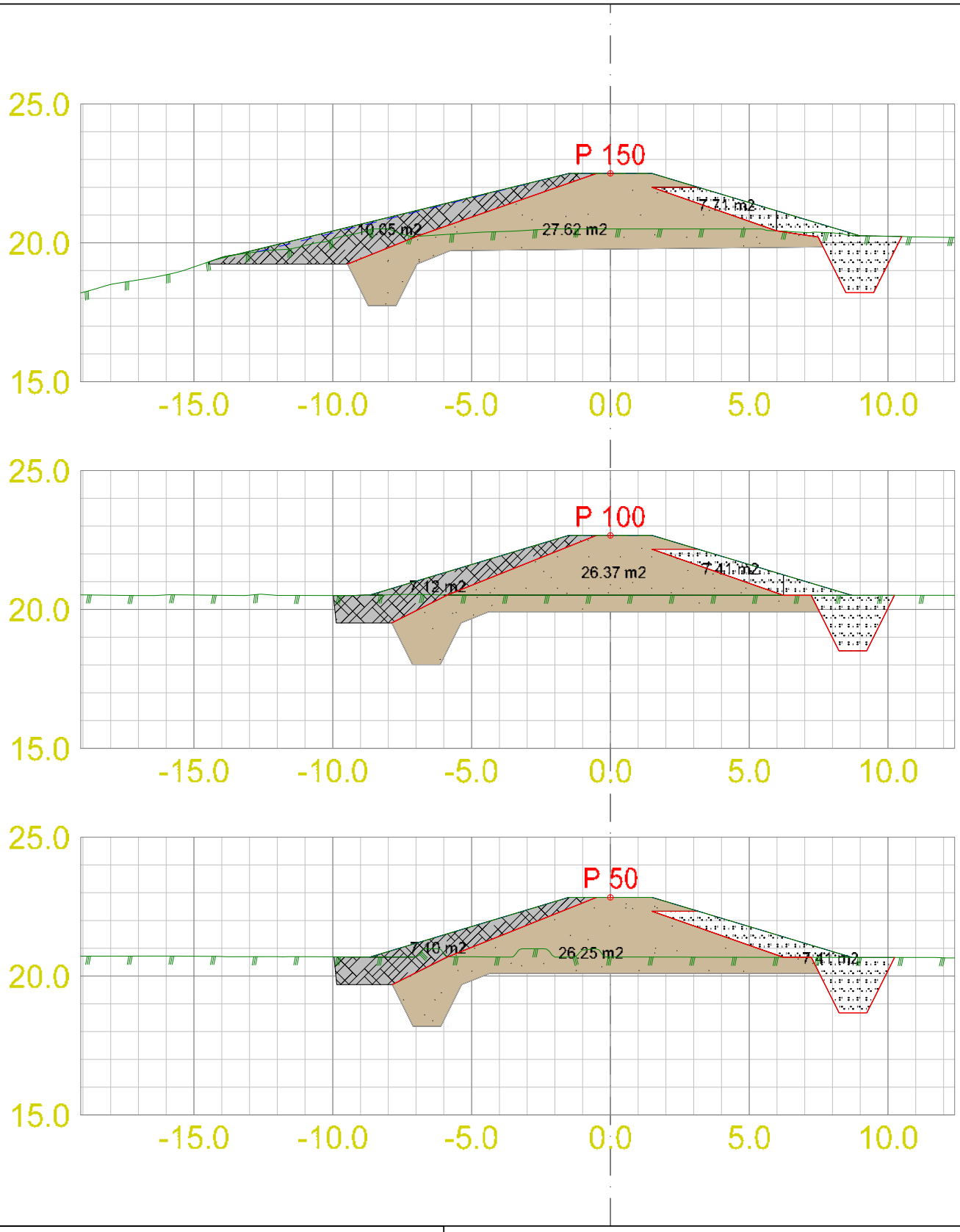

Tegnforklaring

Opprinnelig terreng

Nytt terreng

Revidert.				NVE
Dato: 20.02.2020	Konstr.tegnet: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12971			Målestokk 1:500, 1:200	
Lengdeprofil Ekerbekken A3				203
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: B3

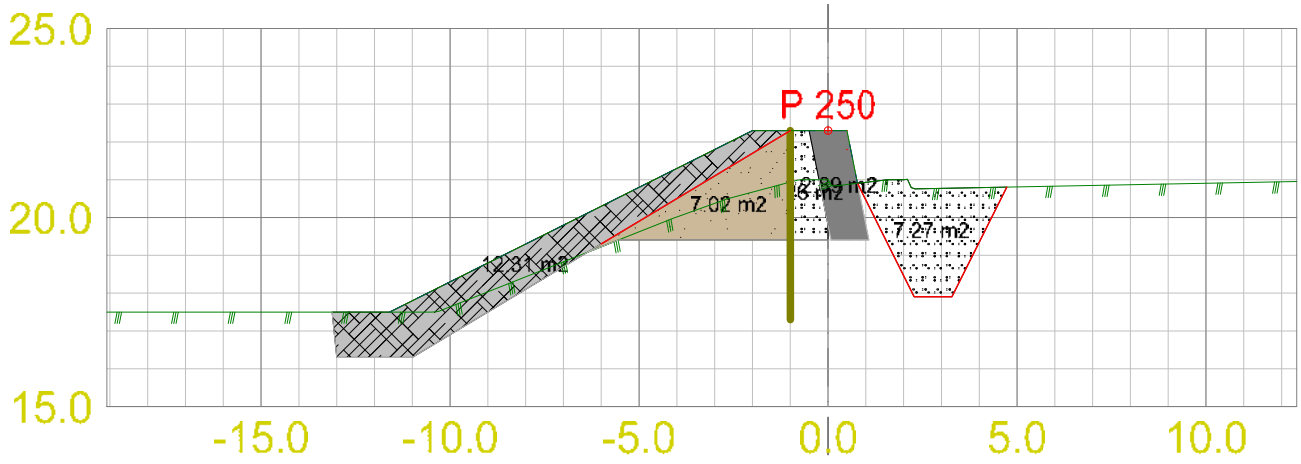

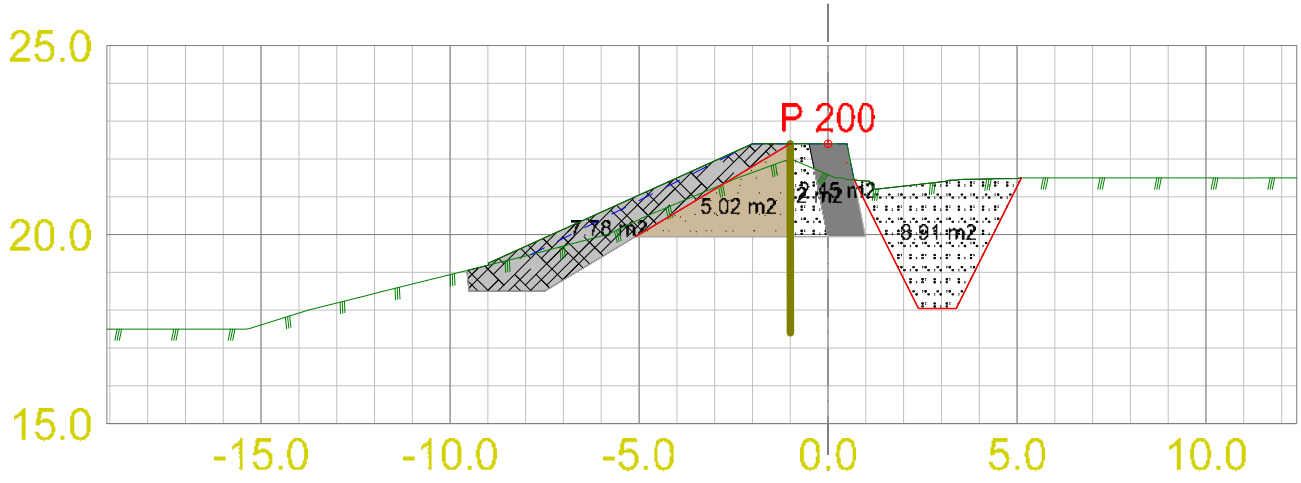
Masserapport for: Flomvoll med mur – rev20200720.sfi
Standard: Ingen

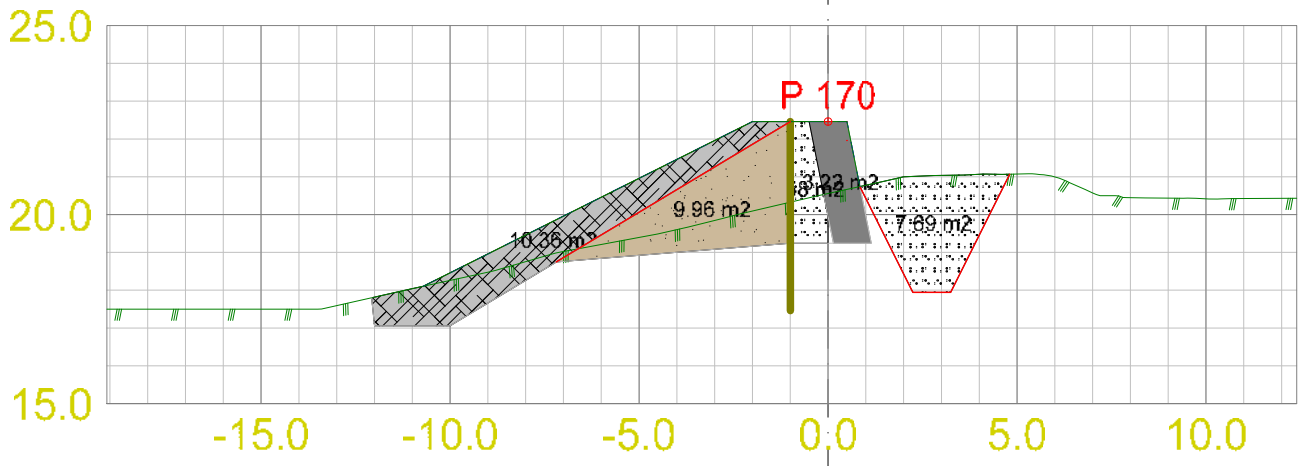
- 106: Tette masser sum
- 107: Drenerende sum
- 108: Samfengt sum

Filter/geotekstil

Revidert.				NVE
Dato: 20.02.2020	Konstruert: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12970			Målestokk 1:200	
Tverrprofiler flomvoll A4				301
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: C1

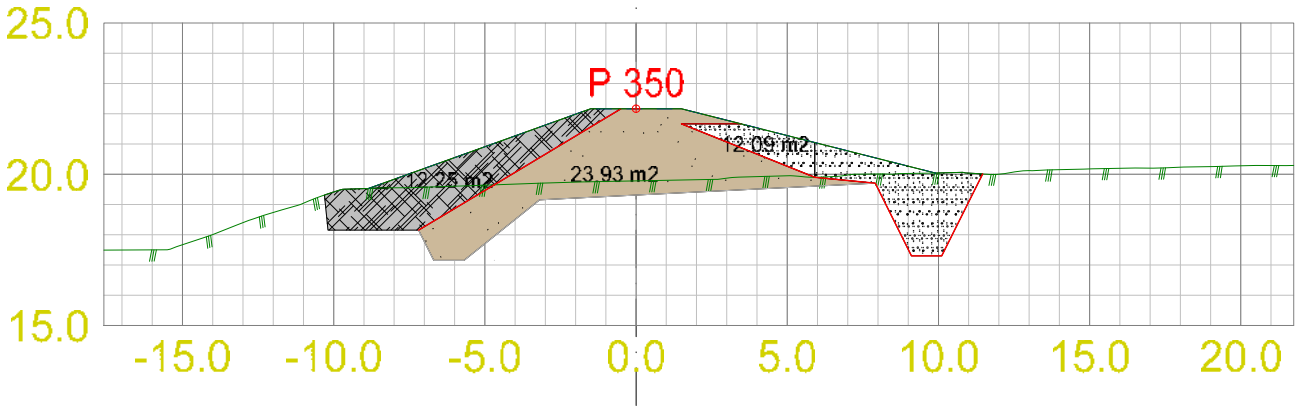

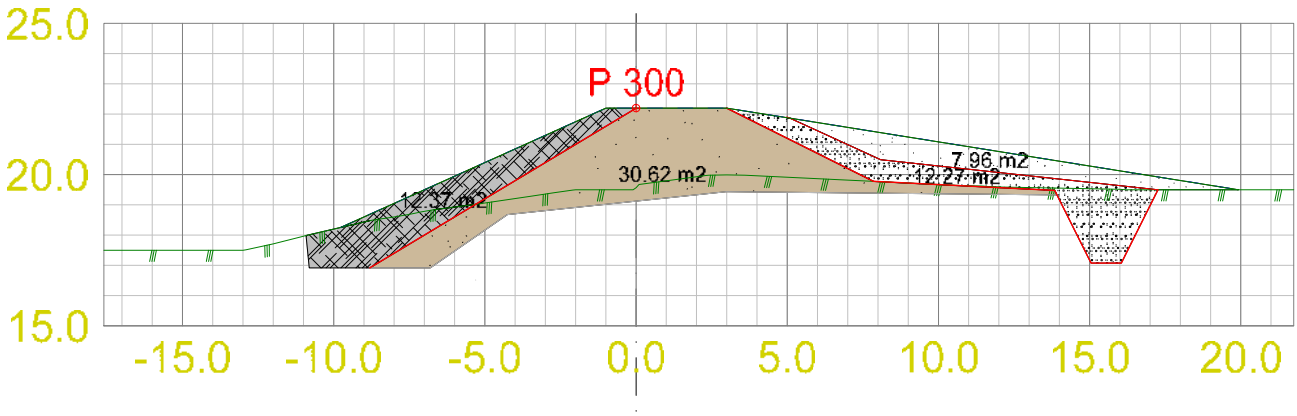
Masserapport for: Flomvoll med mur – rev20200720.sfi
Standard: Ingen

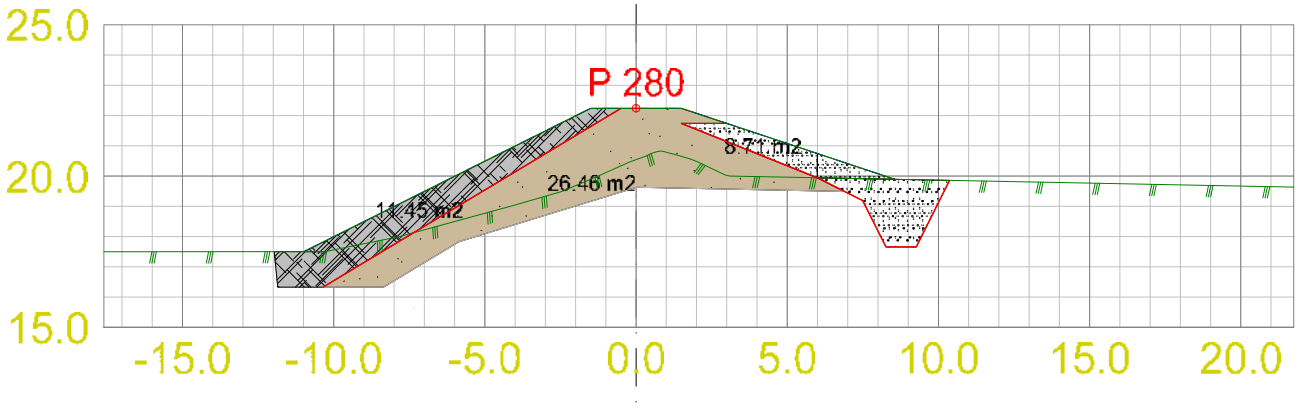
- 119: Drenerende170-270
- 120: Tørrmur 170-270
- 122: Bakfyll tørrmur 170-270
- 123: Samfengt170-270
- 124: Tettemasser170-270
- Filter/geotekstil

Revidert.				
Dato: 20.02.2020	Konstruert: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12970			Målestokk 1:200	
Tverrprofiler flomvoll A4				301
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: C1

NVE

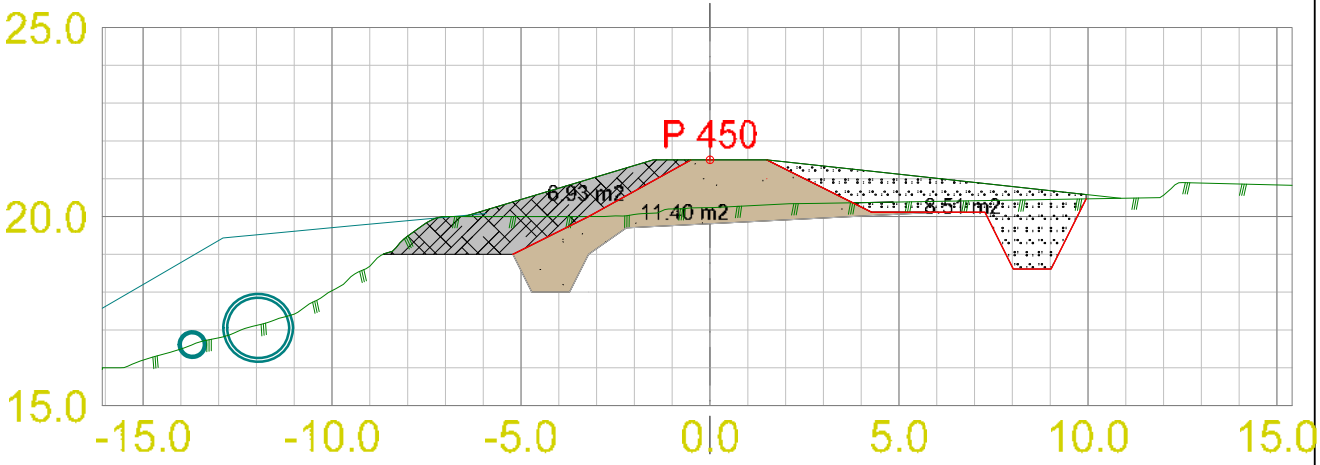

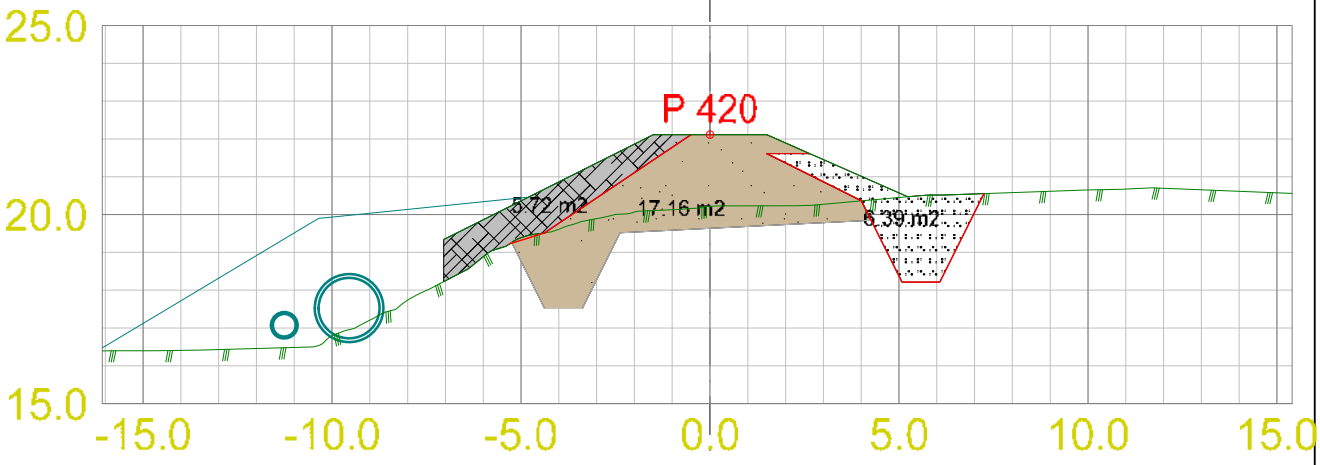
Masserapport for: Flomvoll med mur – rev20200720.sfi
Standard: Ingen

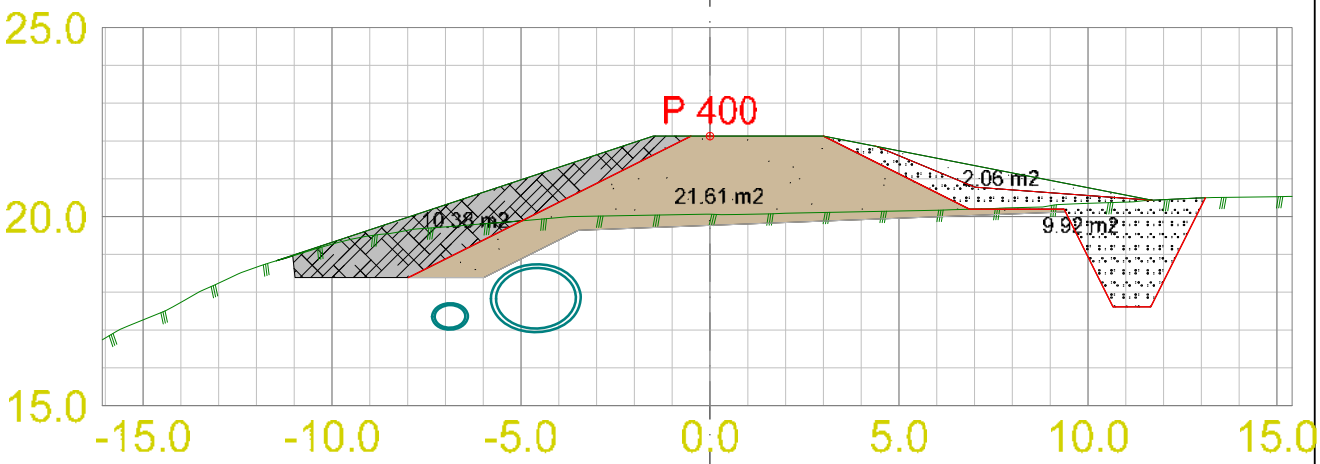
- 106: Tette masser sum
- 107: Drenerende sum
- 108: Samfengt sum
- 118: Bakfyll sum

Filter/geotekstil

Revidert.			NVE
Dato: 20.02.2020	Konstruert: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen	
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12970		Målestokk 1.250	
Tverrprofiler flomvoll A4			301
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0	Vedlegg: C1

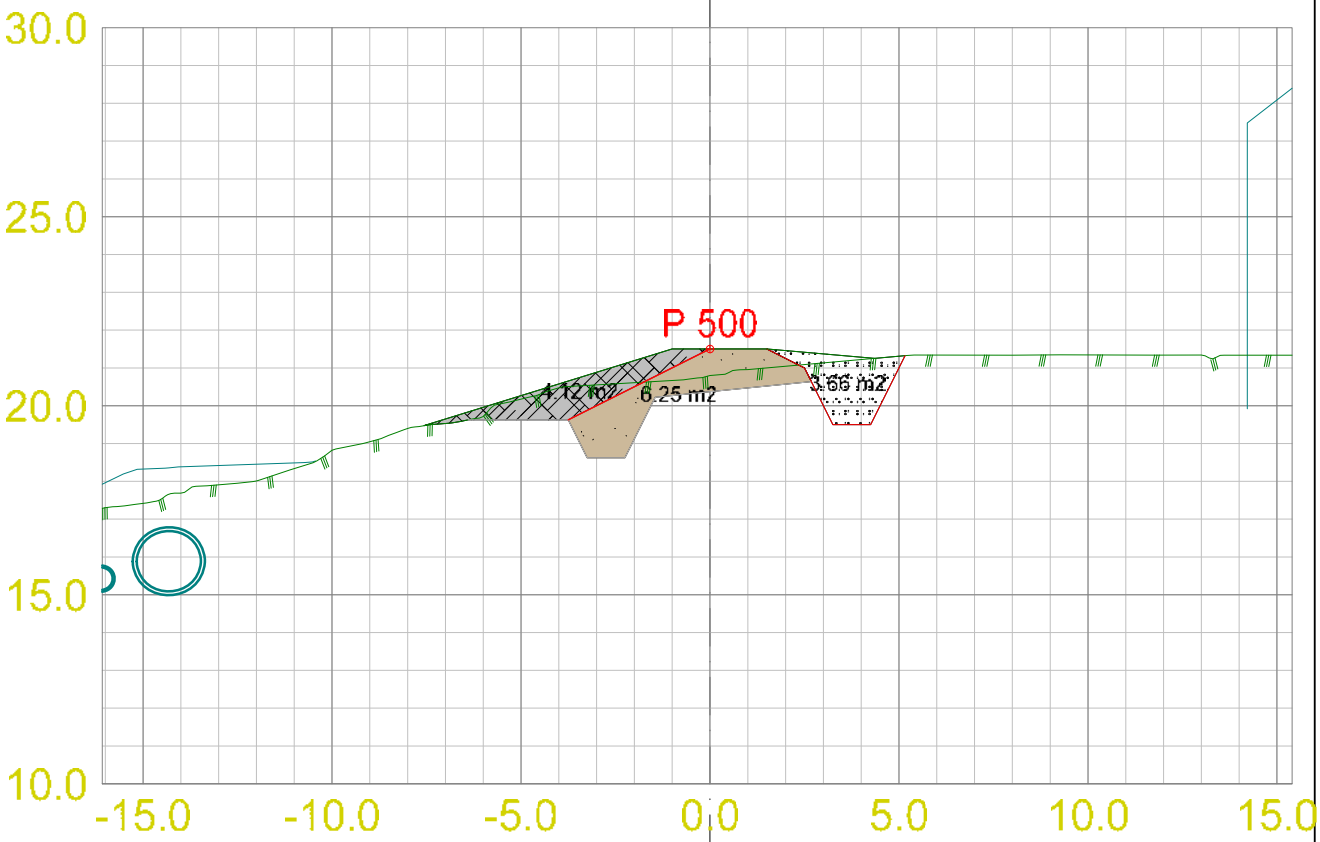

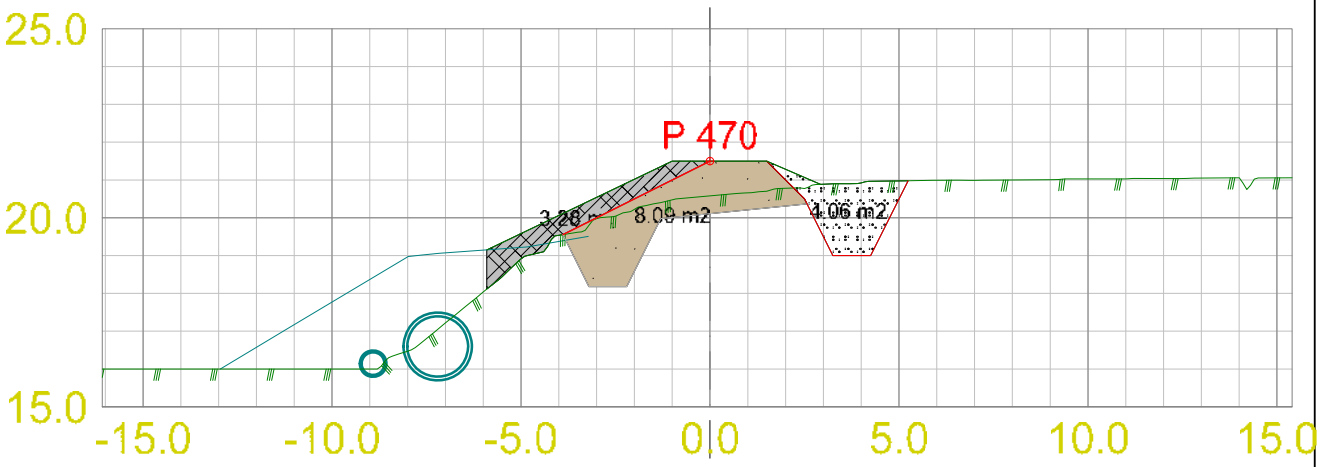
Masserapport for: Flomvoll med mur – rev20200720.sfi
Standard: Ingen

- 106: Tette masser sum
- 107: Drenerende sum
- 108: Samfengt sum
- 118: Bakfyll sum

Filter/geotekstil

Revidert.				NVE
Dato: 20.02.2020	Konstr.Regnet: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12970			Målestokk 1:200	
Tverrprofiler flomvoll A4				301
Kommune Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: C1

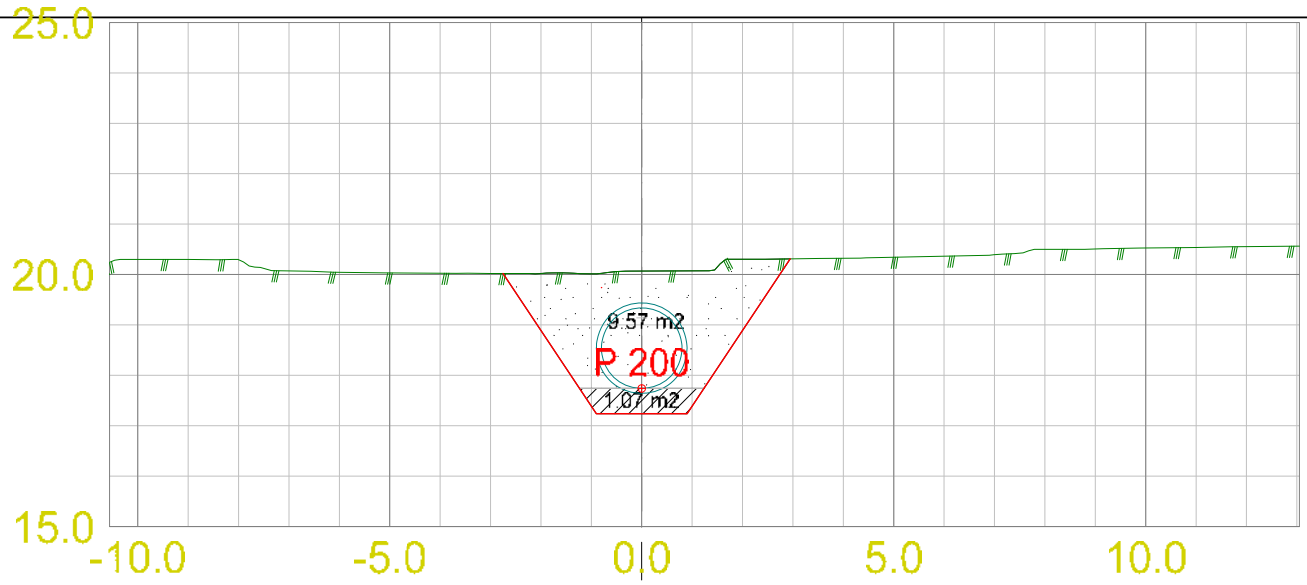

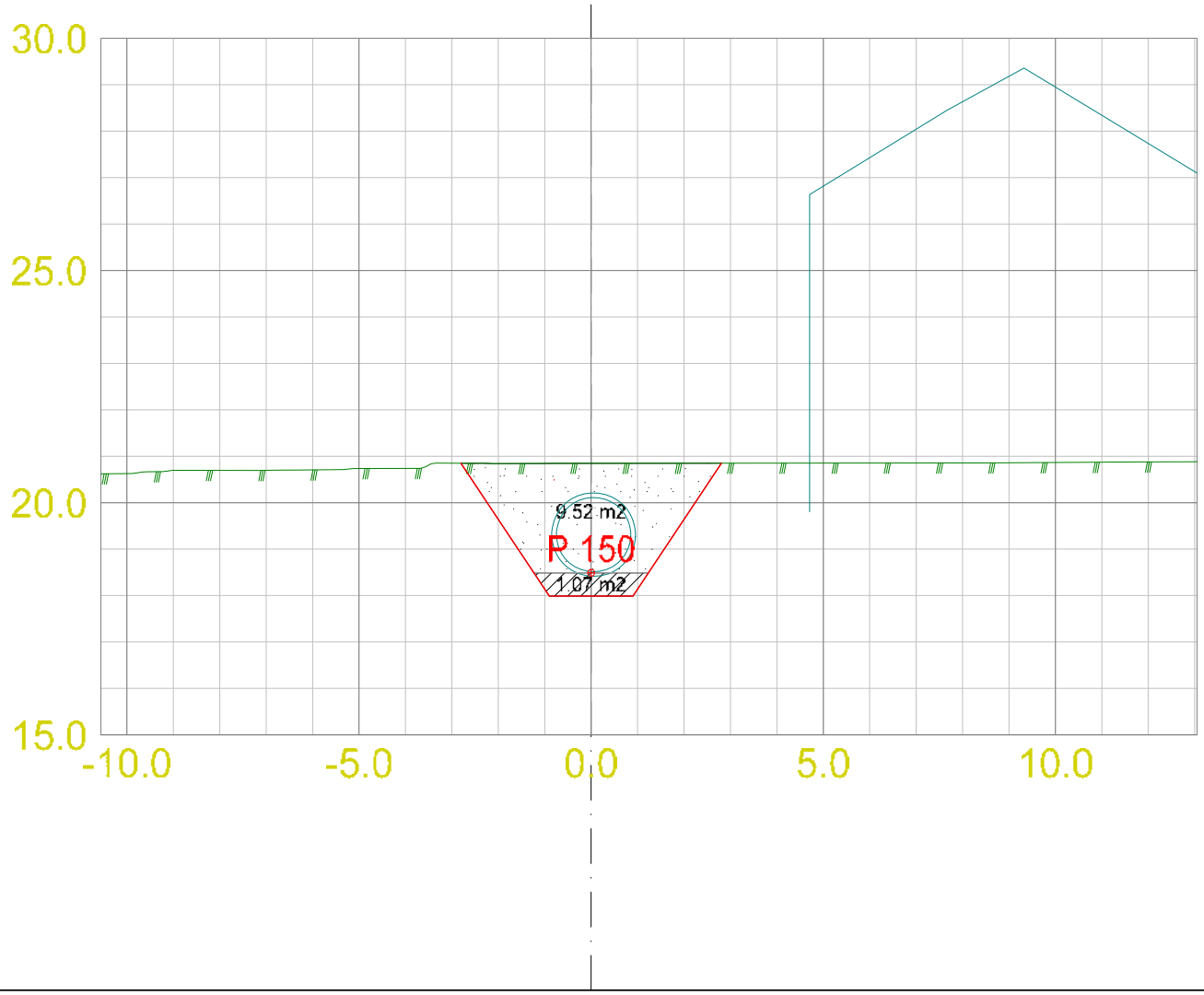
Masserapport for: Flomvoll med mur – rev20200720.sfi
Standard: Ingen

- 108: Samfengt sum
- 126: Tette masser 460-510
- 127: Drenerende 460-510

Filter/geotekstil

Revidert.				NVE
Dato: 20.02.2020	Konstr.Reg.let: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12970			Målestokk 1.200	
Tverrprofiler flomvoll A4				301
Kommune Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: C1

Tegnforklaring

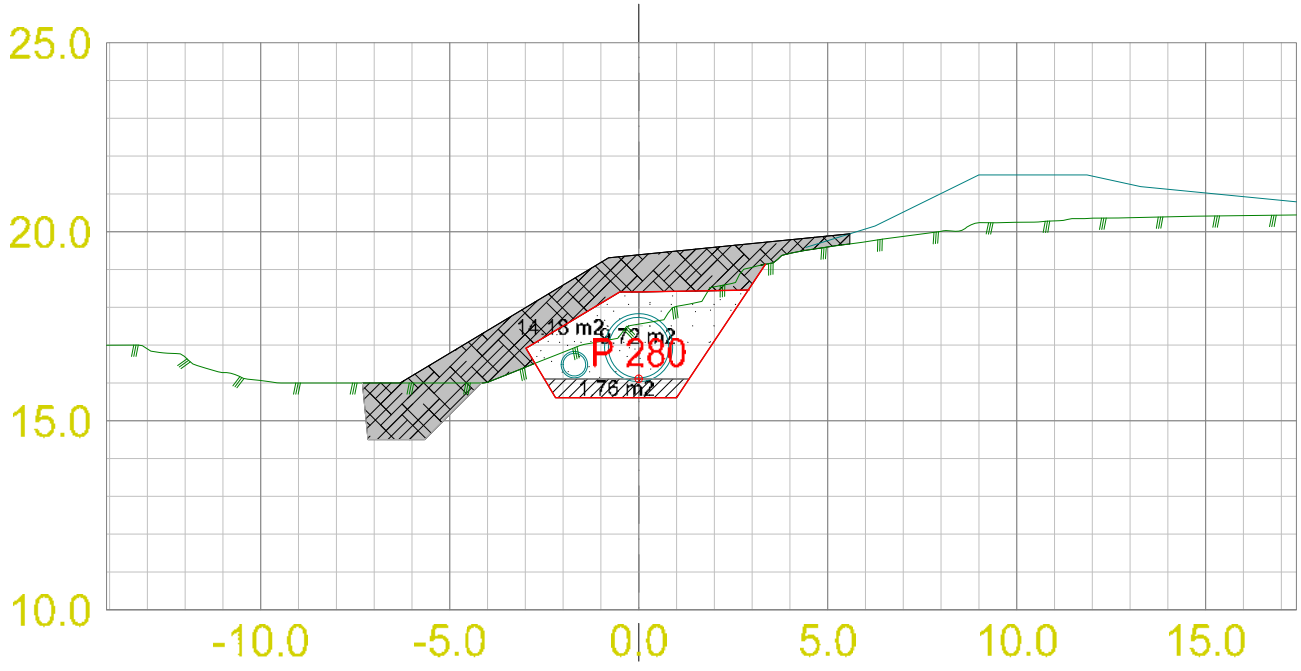
Gjenfyllingsmasser (beskyttelseslag og gjenfylling)

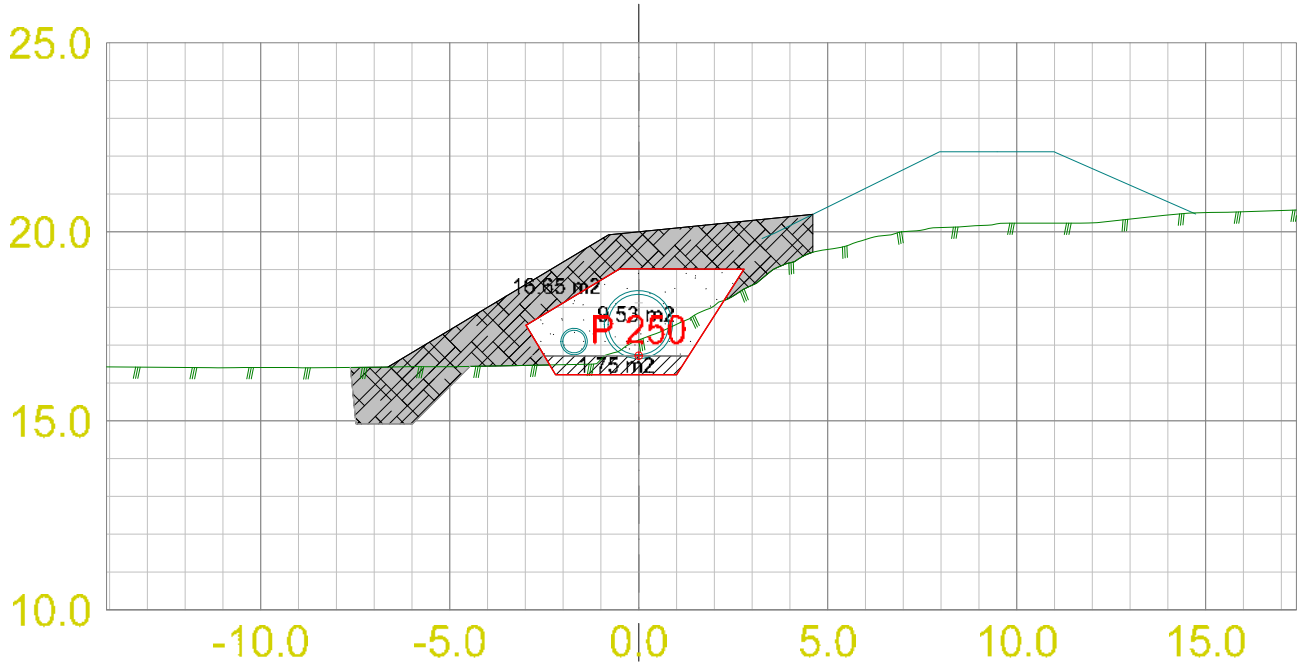
Fundament

Plastringsstein

Geotekstil

Revidert.				NVE
Dato: 20.02.2020	Konstr.tegnet: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12971			Målestokk 1:150	
Tverrprofiler kulvert A4				302
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: C2

Tegnforklaring

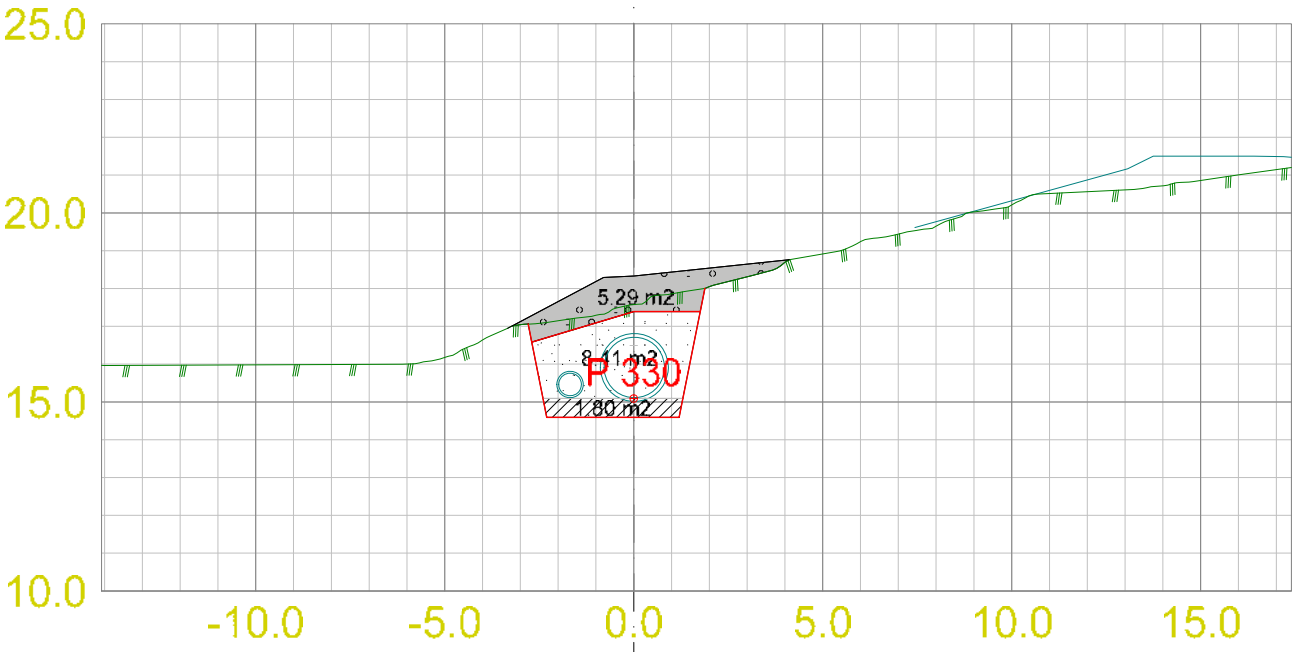
Gjenfyllingsmasser (beskyttelseslag og gjenfylling)

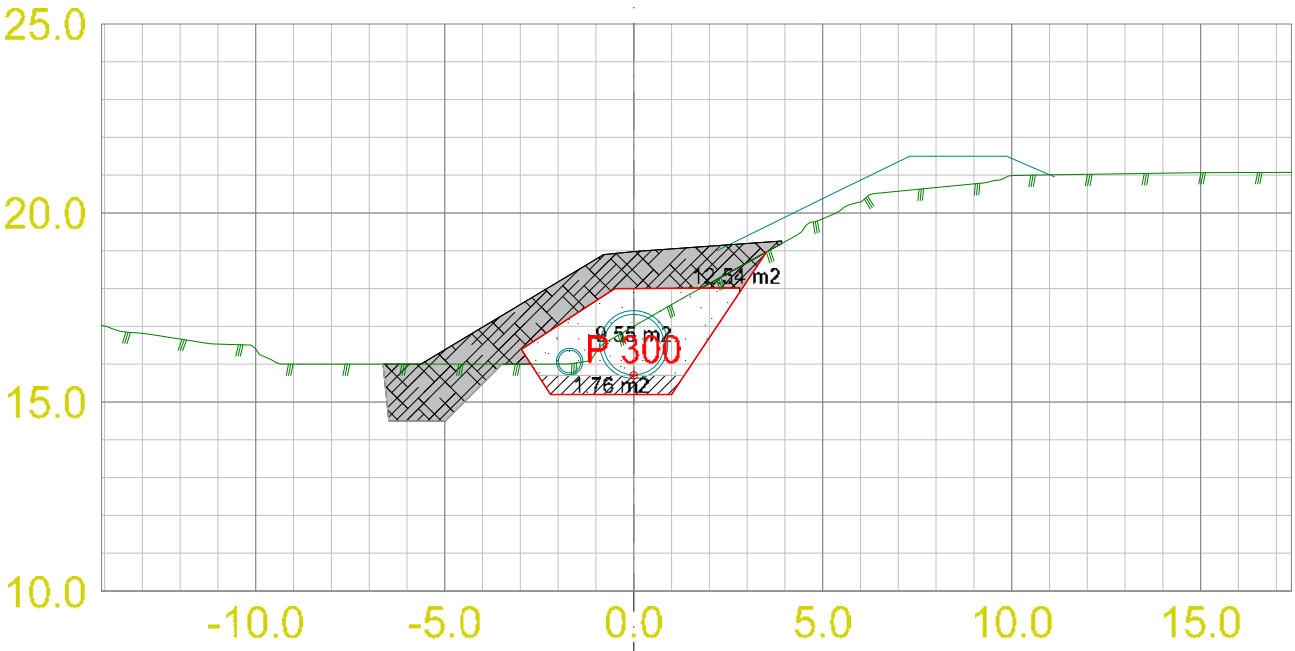
Fundament

Erosjonssikring

Geotekstil

Revidert.				NVE
Dato: 20.02.2020	Konstruert: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12971			Målestokk 1:200	
Tverrprofiler kulvert A4				302
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: C2

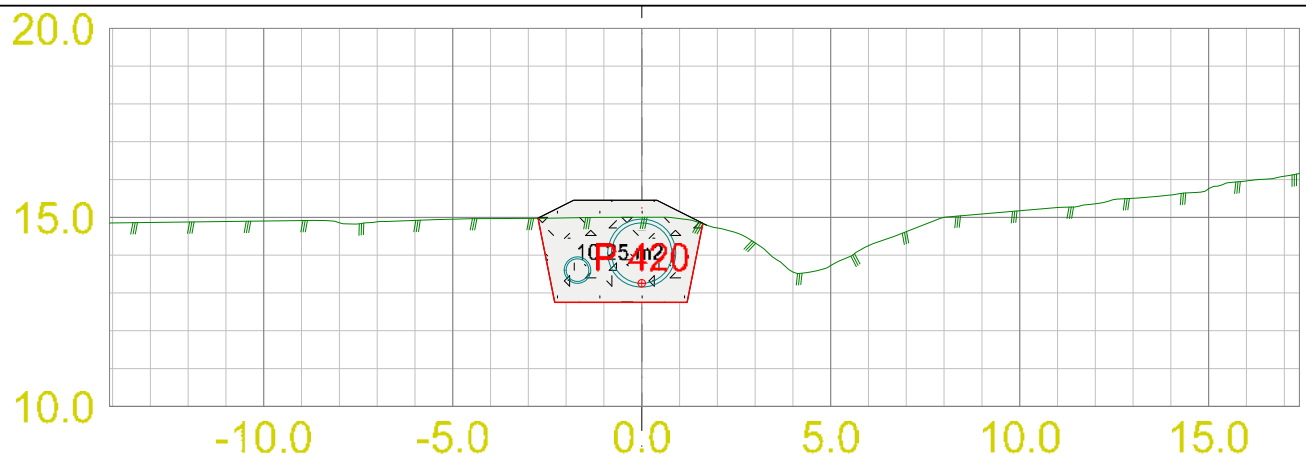

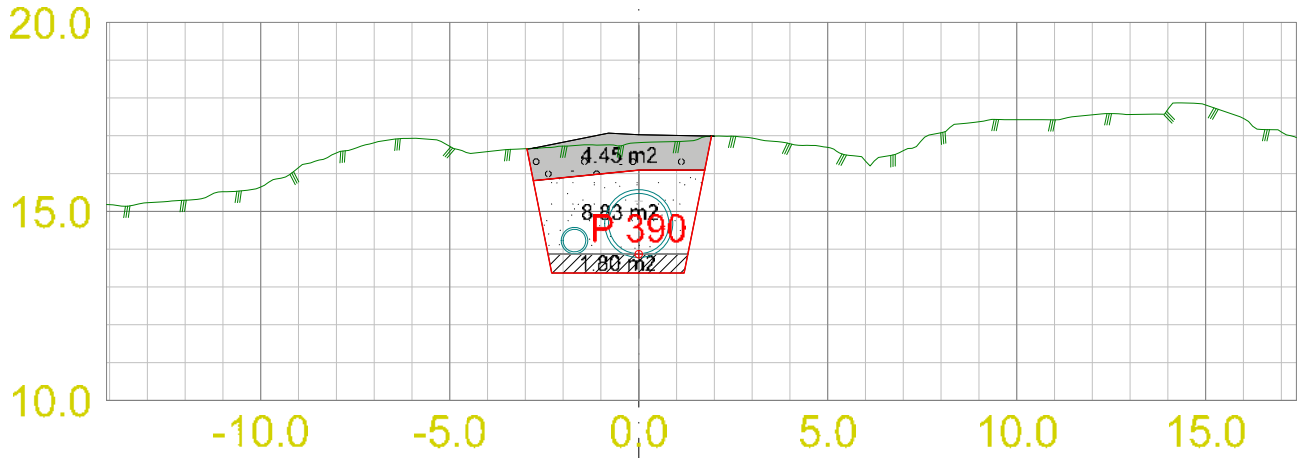
Tegnforklaring

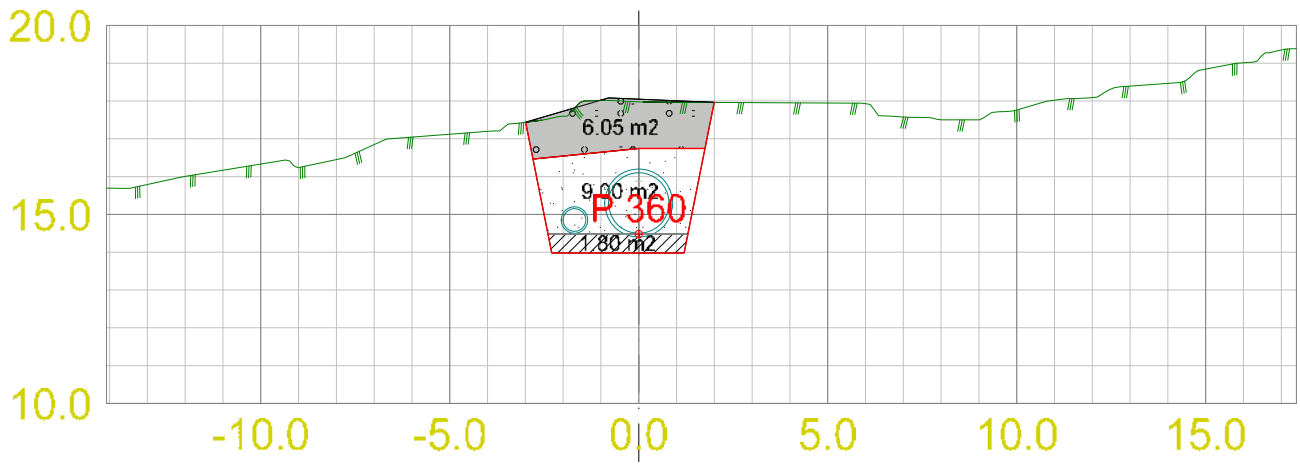
- Gjenfyllingsmasser (beskyttelseslag og gjenfylling)
- Fundament
- Erosjonssikring
- Betong/plastring
- Geotekstil

Revidert.				
Dato: 20.02.2020	Konstruert: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12971			Målestokk 1:200	
Tverrprofiler kulvert A4				302
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: C2

NVE

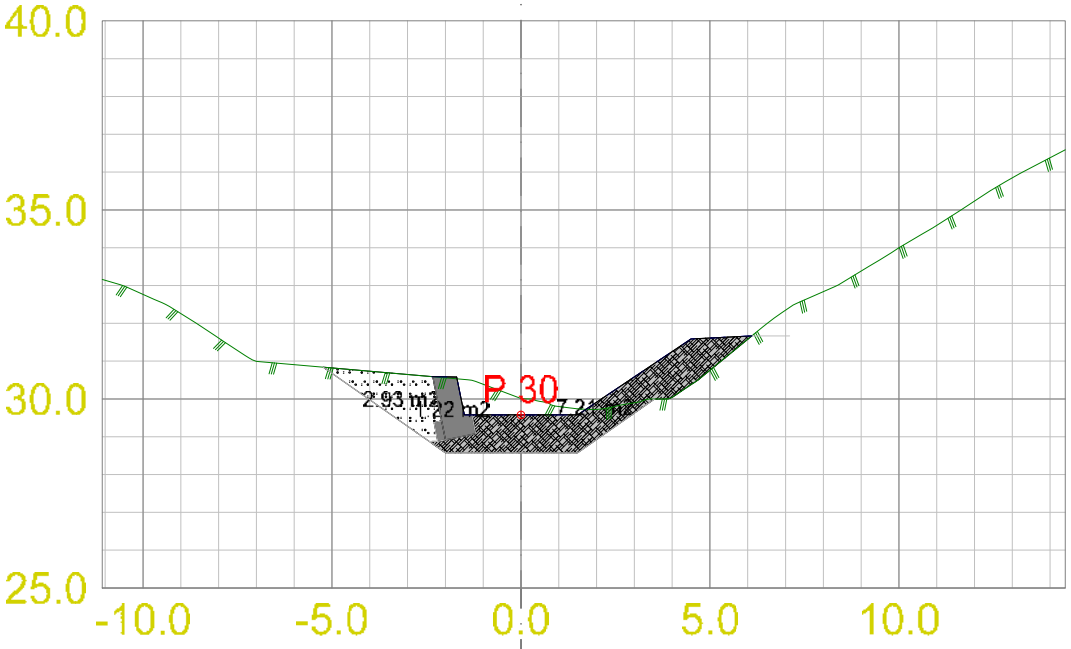

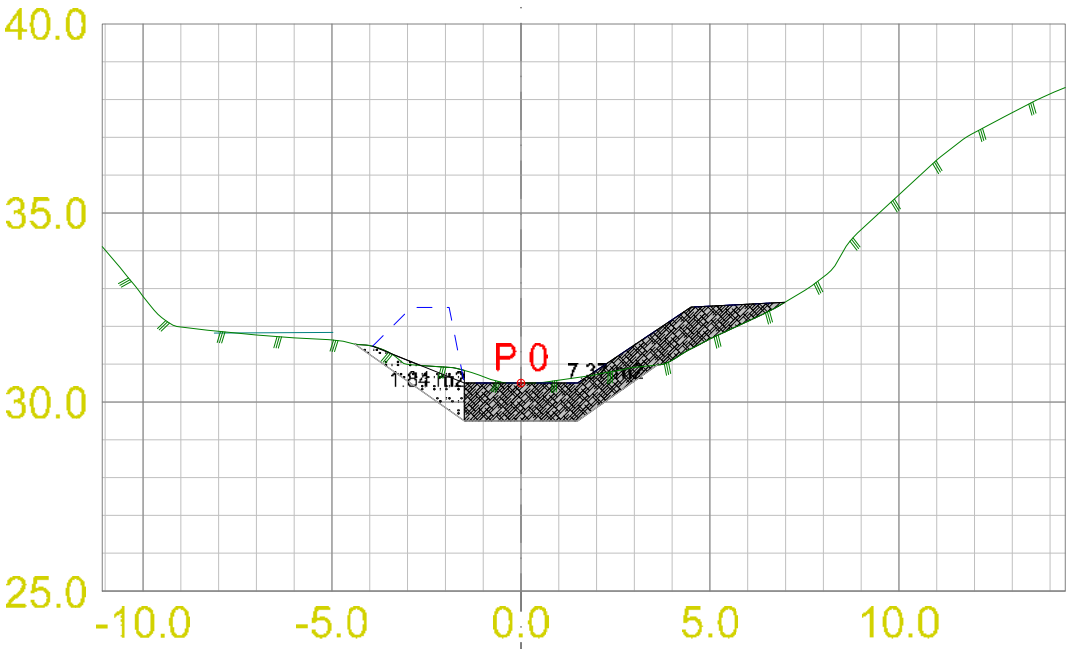

Tegnforklaring

- Gjenfyllingsmasser (beskyttelseslag og gjenfylling)
- Fundament
- Erosjonssikring
- Betong/plastring
- Geotekstil

Revidert.				NVE
Dato: 20.02.2020	Konstruert: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12971			Målestokk 1:200	
Tverrprofiler kulvert A4				302
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: C2

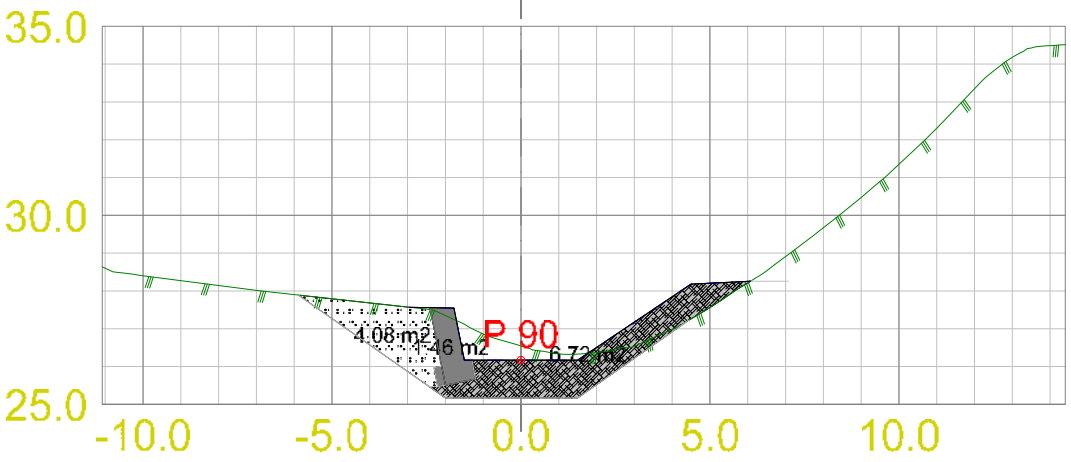
Tegnforklaring

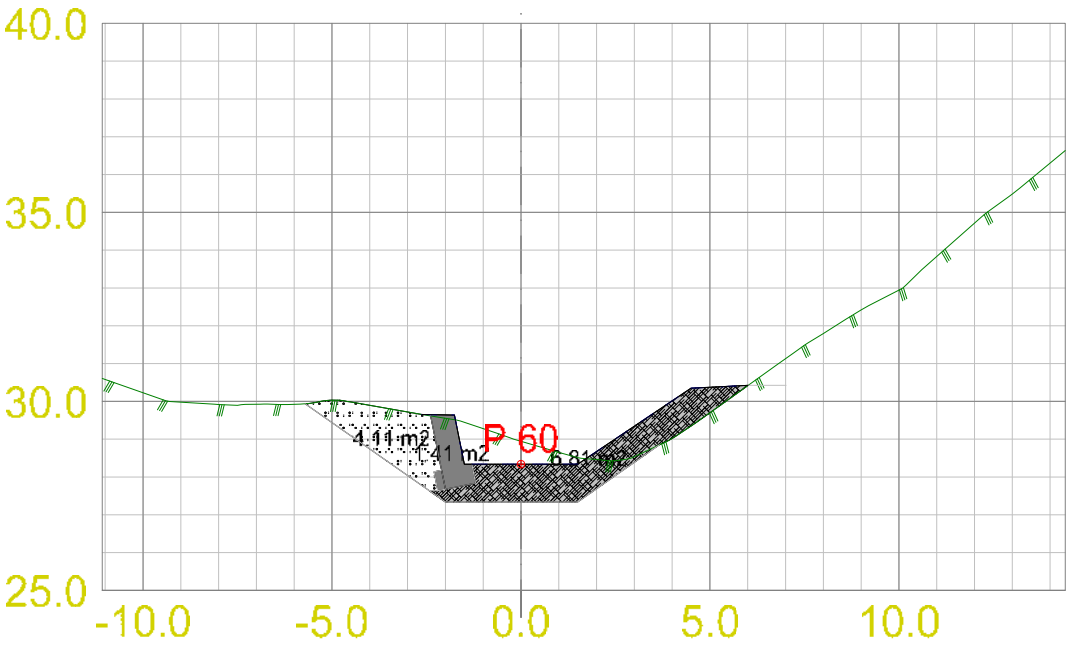
Samfengt stein

Tørrmur

Bakfyll

Revidert.				NVE
Dato: 20.02.2020	Konstruert: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12971			Målestokk 1:200	
Tverrprofiler Ekerbekken A4				303
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: C3

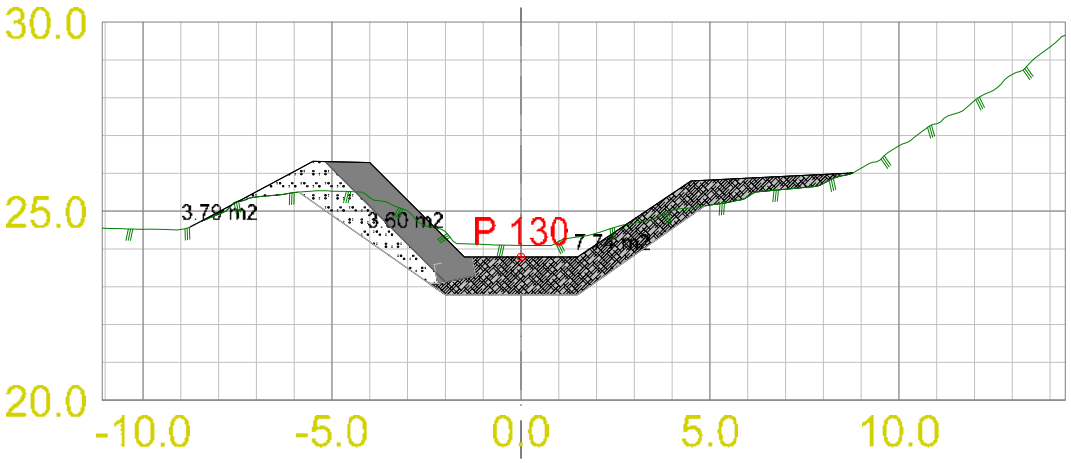
Tegnforklaring

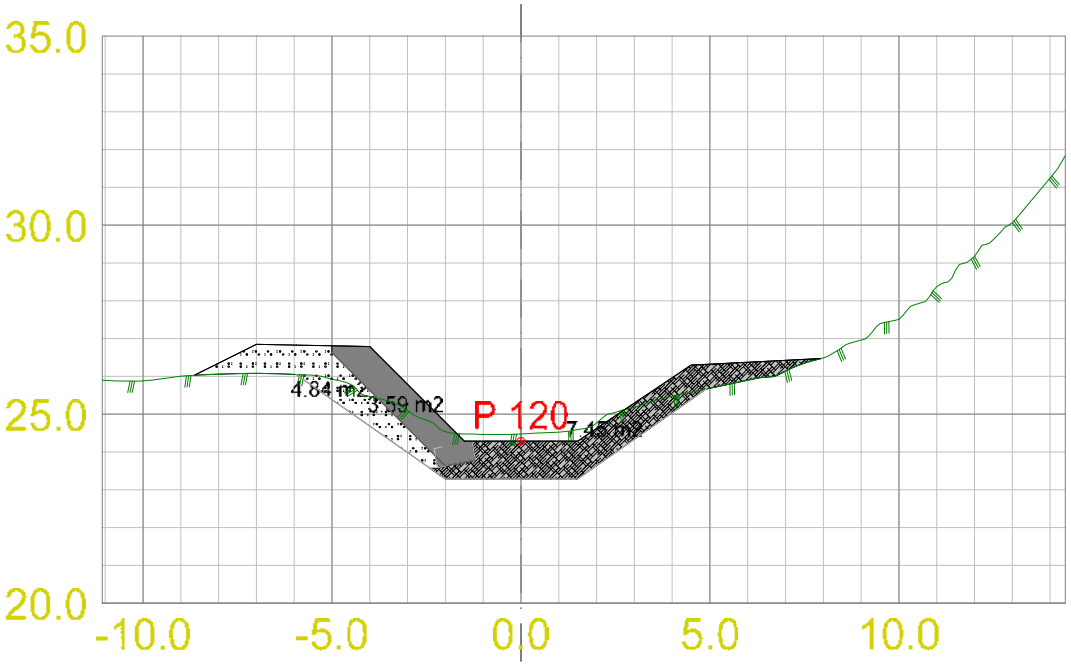
Samfengt stein

Tørrmur

Bakfyll

Revidert.				NVE
Dato: 20.02.2020	Konstruert: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12971			Målestokk 1:200	
Tverrprofiler Ekerbekken A4				303
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: C3

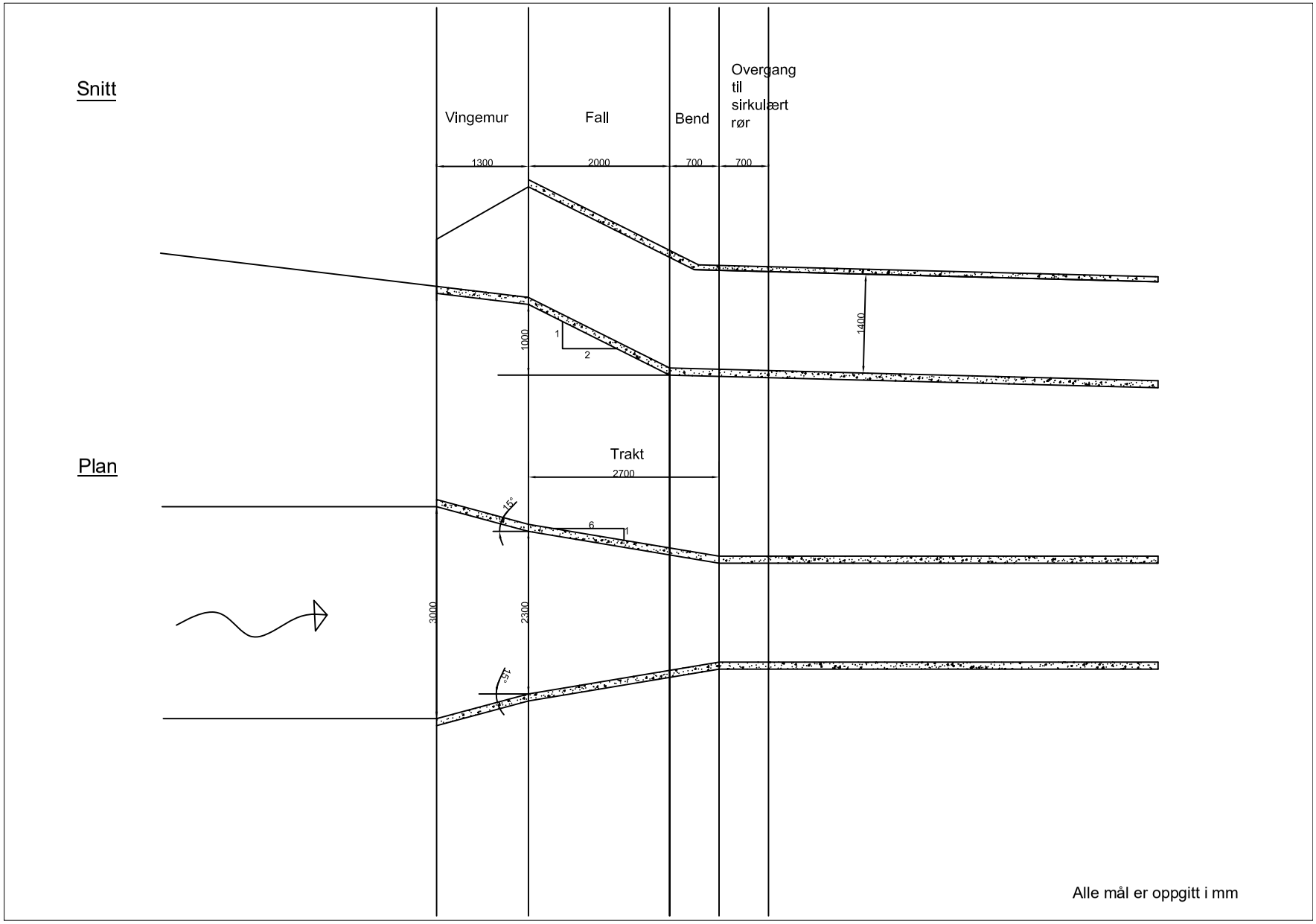
Tegnforklaring

Samfengt stein

Tørrmur

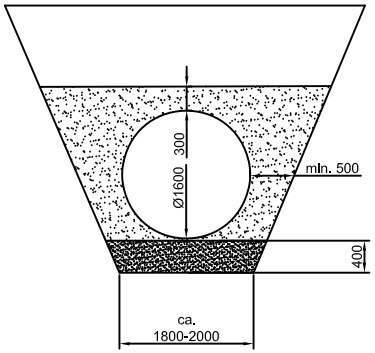
Bakfyll

Revidert.				NVE
Dato: 20.02.2020	Konstruert: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12971			Målestokk 1:200	
Tverrprofiler Ekerbekken A4				303
Kommune Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.A0		Vedlegg: C3

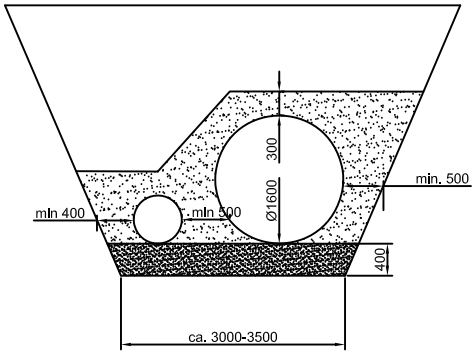

Snitt
Vingemur
Fall
Bend
Overgang til sirkulært rør
1300
2000
700
700
1000
1
2
1400
Plan
Trakt
2700
15°
6
1
3000
2300
3°
Alle mål er oppgitt i mm

Vedlegg D2 - Prinsippskisser for oppbygging av grøft

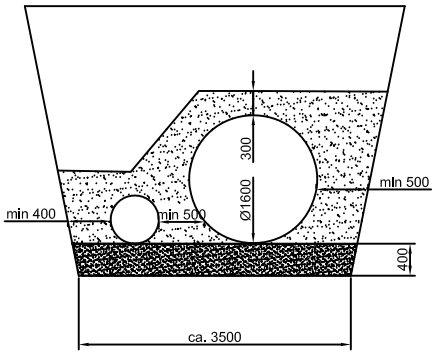
P200-240

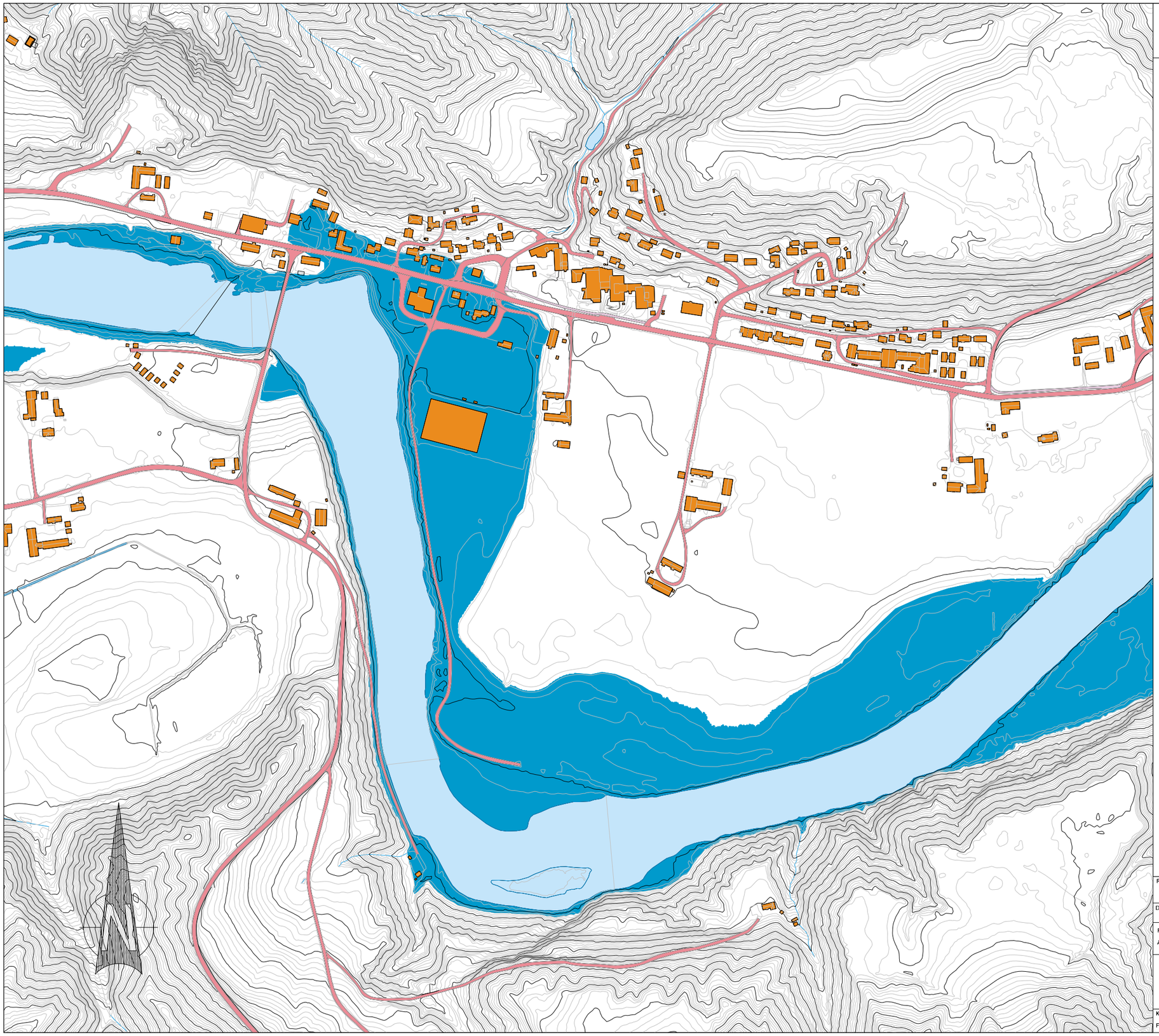

P250-310

P320-430

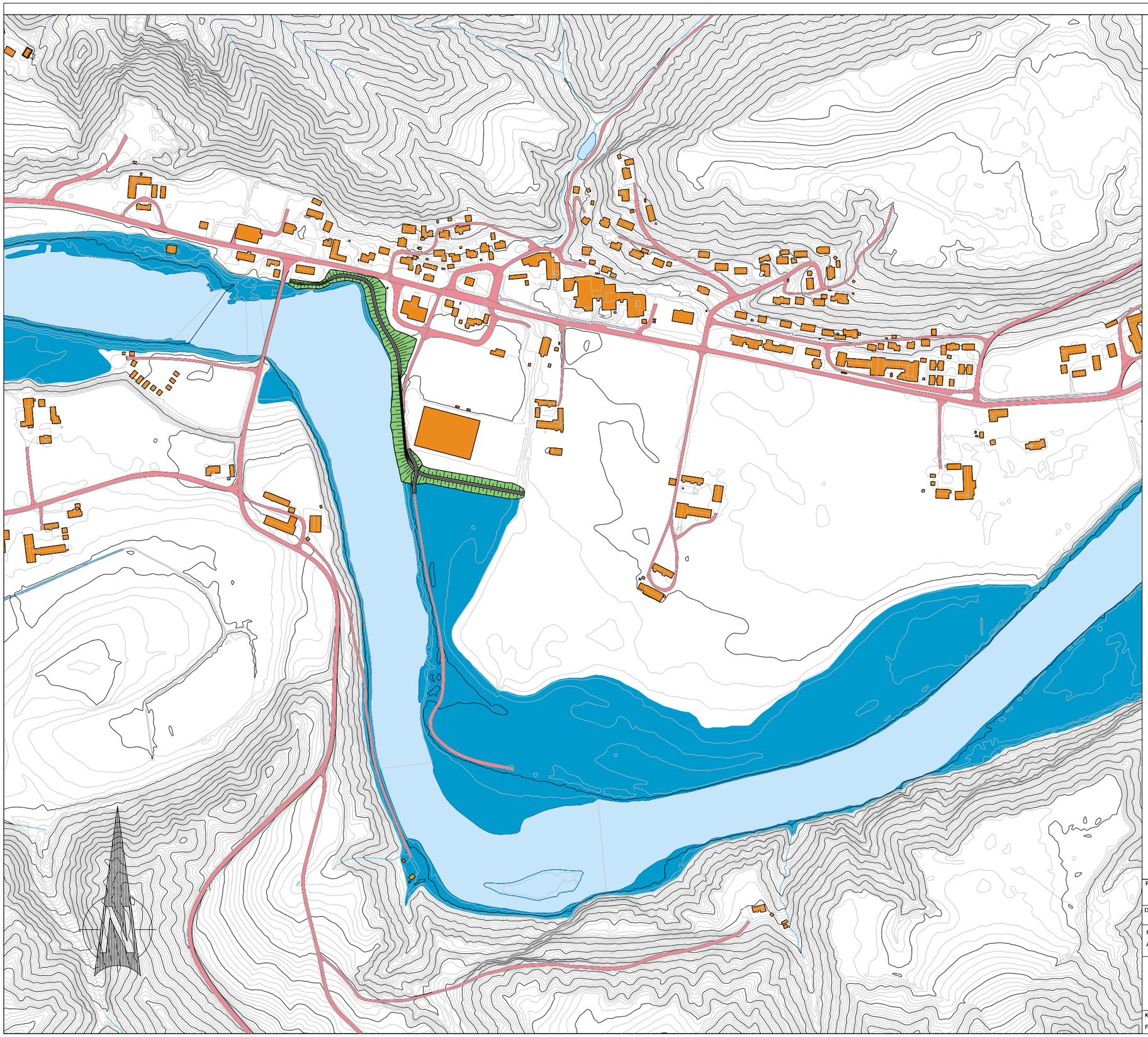

Tegnforklaring

- 10-års flomsone
- 20-års flomsone
- 200-års flomsone
- 1000-års flomsone

Revidert.				
Dato: 04.03.2020	Kartet tegnet: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12970,12971			Målestokk 1:5000	
Flomsonekart - uten tiltak 200-årsflom A3				906
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.CZ		Vedlegg: E1

Tegnforklaring

- 10-års flomsone
- 20-års flomsone
- 200-års flomsone
- 1000-års flomsone

Revidert.				NVE
Dato: 06.04.2020	Kartet tegnet: Ida Eggen	Godkjent: Mads Johnsen		
Prosjektnr 20057 Anleggsnr. 12970 12971			Målestokk 1:5000	
Flomsonekart - med tiltak 200-årsflom A3				907
Kommune: Verdal Fylke: Trøndelag		Vassdragsnr.: 127.CZ		Vedlegg: E2

Norges vassdrags- og energidirektorat

VERDAL KOMMUNE
Johannes Bruns gate 2
7650 VERDAL

Vår dato: 17.12.2020
Vår ref.: 201506801-69
Arkiv: 411
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Ida Eggen
22959933/ide@nve.no

Informasjon om statlig bistand til sikringstiltak – 20057 Flomsikring i Vuku, Verdal kommune, Trøndelag

Vi informerer med dette at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) vil prioritere å gi bistand til gjennomføring av tiltaket i samsvar med tiltaksplanen av 14.09.2020

For at vi skal kunne gi bistand til gjennomføring av tiltaket, er det en forutsetning at kommunen forplikter seg til å gjennomføre de oppgaver og yte de økonomiske forpliktelsene som følger av vedlagt kommunevedtak. Kommunen må signere kommunevedtaket og returnere det til NVE uten endringer før det kan fattes vedtak om statlig bistand.

1. Varsel om vedtak

NVE varsler med dette at vi vil prioritere å gi bistand til gjennomføringen av tiltaksplan 20057 Sikringstiltak mot flom i Vuku datert 14.09.2020 i Verdal kommune. Vi viser til vedlagte kommunevedtak for kostnadsoverslag og kommunens egenandel («distriktsandel») av dette.

For at NVE skal kunne fatte vedtak om statlig bistand må tiltaket kunne prioriteres innenfor bevilgninger over statsbudsjettets kap. 1820, post 22 og kommunen må ha forpliktet seg etter kommunevedtaket, jf. punkt 5 nedenfor.

2. Bakgrunn for planen

Tettstedet Vuku blir jevnlig utsatt for oversvømmelser som følge av flom i Verdalselva. Flomsonekart for Verdalselva viser at skader kan oppstå ved flommer på størrelse med 10-20 års gjentaksintervall. Siste store skadeflom var i 2006, da vassdraget hadde en flomepisode på størrelse med 200-årsflommen. Flommen gjorde skade på bebyggelse og infrastruktur i Vuku.

Flomutfordringene i Vuku skyldes delvis at overvannsystemer med utløp i elva ikke har tilstrekkelig kapasitet når Verdalselva er flomstor. Vannet strømmer da opp gjennom sluk i sentrumsområdet.

3. Omtale av det planlagte sikringstiltaket

3.1. Beskrivelse og formål og med tiltaket

Det planlagte flomsikringstiltaket går ut på å bygge en flomvoll på ca. 510 m langs elvebredden for å hindre oversvømmelser i Vuku.

Kulverten som leder Ekerbekken gjennom sentrumsområdet og ut i elva vil få økt kapasitet, gjennom ny utløpsdel med større dimensjon som forlenges til nedstrøms side av Østnesfossen, der vannstanden er lavere. Dermed vil en få mindre oppstuving i nedre del av røret. Kulverten vil også få et nytt og mer hydraulisk effektivt kulvertinnløp. Bekkeløpet oppstrøms innløpet vil erosjonssikres for å redusere sannsynligheten for tilstopping.

Kommunens samleledning for overvann vil samtidig forlenges i samme trasé som kulverten, og ledes nedstrøms Østnesfossen. Dette vil bidra til økt kapasitet på overvannsnettet.

Tiltaket vil bidra til å hindre skader på bebyggelsen i Vuku på grunn av flom. Tiltaket er dimensjonert ut fra 200-årsflommen i Verdalselva og Ekerbekken, inkl. klimapåslag.

3.2. Høring, forholdet til andre interesser

Planen ble sendt på høring 02.10.2020 til Verdal kommune, Trøndelag fylkeskommune og fylkesmannen i Trøndelag. Kommunen sendte tiltaksplanen på lokal høring til grunneiere, rettighetshavere, naboer og Vuku IL.

Fylkesmannens vurdering: Siden Verdalselva er vernet, bør det tilstrebes at fysiske inngrep med sprengning i og langs vassdraget gjennomføres slik at det blir minst mulig synlig etter gjennomføring. Tilstanden til Ekerbekken mht. fisk må vurderes å endres til svært dårlig i Vann-nett, da det ikke er realistisk å gjøre den tilgjengelig som gytebekk. De ser det ellers som positivt at truede arter, som klåved, forsøkes flyttet til andre steder i vassdraget, og at det legges til rette for kompenserende tiltak ved økt oppgang- og gytemuligheter i andre bekker i Verdalsvassdraget. Det er ikke behov for tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag eller konsesjonsbehandling etter vannressursloven, da tiltaket synes grundig planlagt og opplyst.

Fylkeskommunen minner om at det er viktig at en i anleggsperioden har fokus på § 11 (midlertidig forringelse) og § 12 (avbøtende tiltak) i vannforskriften for å minimere negativ påvirkning på vannmiljøet. Ekerbekken bør omklassifiseres til SMVF (svært modifisert vannforekomst) i Vann-nett, da det ikke er realistisk å oppnå god økologisk tilstand ut fra en nytte-kost-vurdering. Dette er vurdert etter vannforskriften § 12, og det er planlagt kompenserende tiltak i andre bekker langs Verdalsvassdraget der potensialet er langt større. De har ingen merknader mht. innlandsfisk. Fylkeskommunen ser det som lite sannsynlig at det skal oppstå konflikt med automatisk fredede kulturminner, men minner om aktsomhets- og meldeplikten i kulturminneloven § 8.

I forbindelse med lokal høring av tiltaket kom det flere innspill fra grunneiere og andre interessenter om en utforming av flomvollen som ivaretar hensyn til estetikk, sikkerhet og funksjonalitet. For å imøtekomme innspill, og svare ut spørsmål, ble det arrangert en befaring med NVE, Verdal kommune, og berørte interessenter 02.12.2020, der følgende momenter blir tatt til følge:

- Peter Daniel Aune, leder i Vuku Hagelag, John Olav Larsen, representant for bl.a. Vuku oppvekstsenter, og Hilde Haga, leder for Vuku Bilsenter, kom med innspill om å ivareta

rekreasjonsområdene i nærheten av elva, og legge til rette for sittemuligheter, muligheter til nedgang til elva for bading, fiske m.m. De hadde også innspill på sikkerheten, for å redusere sannsynligheten for ulykker. NVE ønsker å følge opp dette innspillet ved å engasjere en landskapsarkitekt for å hjelpe til med en mest mulig estetisk og funksjonell utforming av flomvollen i parkarealet som ivaretar flere hensyn. På befaringen ble det avtalt at Aune og en representant fra Verdal kommune bør bistå i den videre dialogen.

- Vuku IL v/ Snorre Hjelde kom med et ønske om å flytte avlingsveien langs hallen ned mot elva, enten på baksiden eller toppen av flomvollen, for å ivareta parkeringsmuligheter ved Vukuhallen. NVE ser videre på innspillet og hva det er mulig å få til med hensyn til tilgjengelig plass langs elvebredden. Veien må utformes i dialog med grunneier Ola Lerfald.
- Grunneier Roger Hårberg kom med innspill om at flomvollen tar mye av plassen langs dyrkamarka, og har et ønske om en slakest mulig utforming av flomvollen slik at arealet er mulig å dyrke. Vuku IL ønsker å fylle opp arealet mellom hallen og vollen. De to partene blir enige om en utforming, og gir NVE tilbakemelding.
- John Olav Larsen kom også med innspill om utforming av innløpet på Ekerbekken slik at en unngår fare for druknings- og fallulykker. NVE ser ikke ytterligere forlengelse av innløpsdelen som en god løsning, men vil gjerde inn innløpet slik at en hindrer at uvedkommende tar seg inn på området. Gjerdet må være mulig å løsne slik at det er mulig å komme til for maskinell rensk av innløpsrista. Faren for druknings- og fallulykker vil reduseres ved at det nedre sedimenteringsbassenget og muren like oppstrøms inntaket fjernes. Bekken vil da få et større fall på strekningen foran innløpet, slik at en reduserer sannsynligheten for stor vanndybde og islegging.

Øvrige innspill fra den lokale høringen gikk ut på sikkerhet i anleggsperioden mht. aktivitet ved skole og idrettshall. NVE legger til rette for at kritisk anleggsaktivet legges utenom perioder med høy aktivitet. Spesielt bør all aktivitet i Ekerbekken og ved innløpet av kulverten legges til ferieperioder. Anleggsaktivitet i nærheten av Vukuhallen legges utenom Vukudagene i månedsskiftet august-september.

Vassdragets vernestatus.
Verdalselva er vernet med utvidelsen av Verneplan III i 2005. Tiltaket vil i hovedsak foregå tilbaketrukket fra elvebredden, og er ikke i strid med de interessene vassdragsvernet skal ivareta.

Kommunale arealplaner i tiltaksområdet:
Tiltaket vil ligge i et område som i kommuneplanens arealdel er dels avsatt som LNF-område, og dels underlagt detaljregulering med områder for bl.a. boligformål, offentlig bebyggelse og industri. NVE viser til møte mellom NVE og Verdal kommune 21.10.2020, der det ble avtalt at det ikke er behov for ny reguleringsplan ifm. tiltaket.

4. Bistand fra NVE

4.1. NVE kan bistå med bygging av sikringstiltak

Over statsbudsjettet kap. 1820, post 22 er NVE bevilget midler til å ta på seg oppgaven med å gjennomføre sikringstiltak til forebygging av flom- og skredskader. De økonomiske rammene for ordningen legges i de årlige budsjettildelingene fra Stortinget. I tråd med budsjettføringer og interne

retningslinjer, foretar NVE en prioritering av de sikringstiltak som samlet gir størst nytte i forhold til kostnadene.

Bistanden fra NVE til bygging av sikringstiltak består av to hovedelementer:

- et økonomisk bidrag.
- faglig bistand til for eksempel prosjektering, byggeledelse, anbud, kontraktsgjennomføring og funksjonen ansvarlig søker etter plan- og bygningsloven.

4.2. Forutsetninger for endelig vedtak

Følgende forutsetninger må være innfridd før NVE kan fatte vedtak om bistand:

1. Kommunen må påta seg nærmere angitte forpliktelser, samt garantere for 20 prosent av de faktiske kostnadene for gjennomføringen av tiltaket i samsvar med vedlagte kommunevedtak.
2. Det må være tilstrekkelige bevilgninger over statsbudsjettets kap. 1820, post 22, til at NVE kan prioritere å bevilge midler til gjennomføring av tiltaket etter at kommunevedtaket er returnert. Det er satt av 13,6 millioner for gjennomføring av deler av tiltaket i 2021 og resten planlegges inn på budsjettet for 2022.

5. Kommunens forpliktelser

5.1. Kommunevedtaket

Kommunens forpliktelser i forbindelse med byggingen av sikringstiltaket vil følge av kommunevedtaket og NVEs vedtak om statlig bistand. Vi viser til vedlagte kommunevedtak.

5.2. Distriktsandel

Kommunen må garantere for en distriktsandel på 20 prosent av de faktiske kostnadene ved tiltaket gjennom kommunevedtaket.

Kommunen kan etter naturskadeloven § 24 kreve utgifter til sikringstiltak mot naturskader refundert hos eier eller fester av eiendom innenfor det området sikringstiltaket har virkninger for. Kommunen må selv ta stilling til om de ønsker å benytte seg av adgangen til å videreføre det økonomiske ansvaret for hele eller deler av distriktsandelen til grunneiere som har nytte av tiltaket. NVE vil uavhengig av dette forholde seg til kommunen som ansvarlig og fakturere kommunen for distriktsandelen.

5.3. Frist for signering av kommunevedtaket

Kommunevedtaket må returneres til NVE region Midt, så snart som mulig, og senest innen **6 måneder** i uendret og underskrevet stand. Dersom kommunen har merknader til det varslede vedtaket, må NVE også ha disse innen samme frist.

6. Informasjon om videre prosess

Når og dersom de nevnte forutsetningene er oppfylt, vil NVE fatte vedtak om statlig bistand til gjennomføring av sikringstiltaket og deretter gå i gang med anleggsvirksomheten etter nærmere avtale med Verdal kommune.

Med hilsen

Kari Øvrelid
regionsjef

Mads Johnsen
sjefingeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

1 Kommunevedtak for sikringstiltak mot flom og skred – 20057 Sikringstiltak mot flom i Vuku, Verdal kommune

Endring i husleiesatser og ny garantiramme fra Verdal kommune

Saksbehandler:	Anne Kari Haugdal	**Arkivref:**
E-post:	anne.haugdal@verdal.kommune.no	2018/5685 - /
Tlf.:	908 95 050	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	11.02.2021	19/21
Kommunestyre	01.03.2021	13/21

Saksprotokoll i Formannskap - 11.02.2021 - 19/2021

BEHANDLING:
Ved votering ble kommunedirektørens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
1. Kommunestyret i Verdal har ingen merknader til ny struktur for fastsetting av husleie.
2. Kommunal husleiegaranti tilsvarende 95 % av brutto leieinntekter for leiligheter klargjort for utleie vedtas.

Kommunedirektørens innstilling:

3. Kommunestyret i Verdal har ingen merknader til ny struktur for fastsetting av husleie.
4. Kommunal husleiegaranti tilsvarende 95 % av brutto leieinntekter for leiligheter klargjort for utleie vedtas.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Verdal kommune har i sin bestilling av boliger til Verdal boligselskap (VBS) 12.02.20, lagt til grunn at husleiesatser skal gjennomgås i løpet av 2020 hvor også strøm og nettilkobling er en del av husleien. I tillegg omfatter bestillingen at husleiegarantien gjøres gjeldende dersom mer enn 10% av utleieboligene ikke benyttes.

Styret i VBS har arbeidet med oppdraget og har fremmet forslag om endringer knyttet til husleiesatser og husleiegaranti jf kommunens bestilling.

VBS har ikke anledning til å sikre belegg og leieinntekter fra andre leietakere enn de som er tildelt bolig av kommunen, jf selskapets formål.

Endring i husleiesatser
Det er tidligere (2013) vedtatt et prinsipp om «gjengs leie» for Verdal Boligselskap AS sine utleieboliger. Dette innebærer en markedstilpasset leie, hensyntatt boligenes egnethet og beskaffenhet.

Det fremstår som om leieprisene i det private markedet er under et visst press nedover eller i alle fall stabilisering. Etter justeringen i 2013, og indeksjusteringer i påfølgende år, er det på noen områder en viss «mismatch» mellom VBS sine boliger og markedet for øvrig, jf orientering i generalforsamling 11.06.20.

VBS har i samråd med faggrupperinger i kommunen sett på en ny modell for husleiesatser, hvor også strøm legges inn som del av leie. Alle boliger har nettilgang slik at hver enkelt boenhet kan koble seg opp til TV og internett.

De økonomiske forutsetningene for driften av selskapet innebærer følgende:

1. En halvering av antallet boliger gir en relativ betydelig økning i faste kostnader pr boligenhet.
2. En økning i antallet leiligheter i borettslag bidrar isolert sett til å redusere husleiemarginer.
3. En tilpasning til markedspriser (gjengs priser) innebærer isolert sett en husleiereduksjon på ca 1 mill. kroner. I dette ligger også følgende elementer:
    a. Husleie for småhusene settes til et nivå som isolert sett ikke forsvarer kostnadene.
    b. Selskapet justerer ned den kontraktsfestede leien med kommunen for 4 leiligheter i Skogvegen (opprinnelig regulert i en 20-års leiekontrakt med kommunen), samt småhusene som er bygd.
    c. En alminnelig nedjustering av husleienivået i boligmassen.

Verdiskapningen i VBS skal bidra til videreutvikling av bedriften, fornye og videreutvikle boligmassen slik at den er i samsvar med vanskeligstilte innbyggeres behov for kommunal bolig.

Husleiegaranti
Styret varslet i generalforsamling i juni 2020 et forslag til justering av gjeldende husleiegaranti med garanti for utleie av klargjort boligmasse. Den 12.02.20 oppdaterte Verdal kommune sin bestilling til VBS og reduserte antallet utleieboliger fra 98 til 74 enheter med forventet realisering i løpet av 2020/21.

Som følge av nedjustering av boligmassen og tilpasning av husleiesatser, i henhold til kommunens bestilling, ber Verdal Boligselskap AS om at kommunen garanterer for 95 % av brutto leieinntekter for leiligheter klargjort for utleie. Om en antar 10 % ledighet i boligmassen så vil dette gi et nivå på kommunens netto utgift på rundt 300.000,-. Til sammenligning har nåværende 100 prosentgaranti i perioder utløst netto utgifter på over 1,5 mill. kroner. Boligselskapets forutsetninger for drift er i stor grad bedret slik at en reduksjon av kommunens garantiforpliktelser lar seg gjøre.

Uansett vil dette redusere selskapets marginer vesentlig ettersom kostnadene ikke vil kunne reduseres tilsvarende inntektene. Et oppdatert budsjett for et normalår indikerer et driftsresultat på rundt 500.000,- årlig ved 95 % utnyttelse av boligmassen. Til sammenligning har selskapet i en periode operert med marginer på over 3 mill. kroner.

Vurdering:

De boligsosiale virkemidler kommunen rår over skal kombinere innbyggernes behov og samfunnets verdier, med effektivitet og lønnsomhet. Omdanningsplanen VBS har iverksatt er av stor betydning for å innfri samfunnsoppdraget kommunen har for å gi vanskeligstilte innbyggere tilfredsstillende og verdige boforhold.

De nye husleiesatsene innebærer en oppdatert markedstilpasning av leien, samt en riktigere prissetting med tanke på antall soverom og boligens størrelse.

Omdanningsplanen VBS er i ferd med å realisere, bidrar til reduksjon i kommunens husleiegaranti fra 100% til 95%. Reduksjon av tomgangsleie som følge av utsalg av boliger har bidratt til denne endringen. Å arbeide målrettet arbeid over tid har bidratt til at denne endringen kan realiseres nå.

Kommunedirektøren vurderer endringene i husleiesatser og kommunens husleiegaranti som viktig og tilrår kommunestyret å vedta endringene.

Revisjon av Mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune

Saksbehandler:	John Olav Larsen	**Arkivref:**
E-post:	john.olav.larsen@verdal.kommune.no	2021/111 - /614
Tlf.:	917 65 298	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for mennesker og livskvalitet	10.02.2021	10/21
Formannskap	11.02.2021	22/21
Kommunestyre	01.03.2021	14/21

Saksprotokoll i Formannskap - 11.02.2021 - 22/2021

BEHANDLING:
Innstilling fra mennesker og livskvalitet ble utdelt i møtet.

Ved votering ble innstillingen enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
Kommunestyret vedtar nye mål- og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune som fremlagt, med følgende tillegg for retningslinjene:

- Ved utforming av uteområdet skal det vektlegges variert terreng og innslag av natur.

- Det kommunale trafikksikkerhetsutvalget skal også tas med på råd, og være en del av referansegruppene.

Saksprotokoll i Utvalg for mennesker og livskvalitet - 10.02.2021 - 10/2021

BEHANDLING:

SP v/Einar Olav Larsen fremmet følgende alternative forslag til kommunedirektørens innstilling:
Kommunestyret vedtar nye mål- og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune som fremlagt, med følgende tillegg for retningslinjene:

- *Ved utforming av uteområdet skal det vektlegges variert terreng og innslag av natur.*

- *Det kommunale trafikksikkerhetsutvalget skal også tas med på råd, og være en del av referansegruppene.*

Ved alternativ votering mellom kommunedirektørens innstilling og SP v/Einar Olav Larsen sitt forslag ble SP sitt forslag enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
Kommunestyret vedtar nye mål- og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune som fremlagt, med følgende tillegg for retningslinjene:

- Ved utforming av uteområdet skal det vektlegges variert terreng og innslag av natur.

- Det kommunale trafikksikkerhetsutvalget skal også tas med på råd, og være en del av referansegruppene.

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunestyret vedtar nye mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune som fremlagt.

Vedlegg:

1 Mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune
2 Høringssvar Eldrerådet
3 Høringssvar Rådet for likestilling av funksjonshemmede
4 Høringssvar Verdal idrettsråd
5 Høringssvar fra personale ved Leksdal skole
6 Høringsuttalelse fra Utdanningsforbundet Verdal
7 Høringssvar Verdal kulturskole
8 Høringssvar FAU ved Leksdal skole

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

I forbindelse med utvikling av Verdalsøra barneskole, Verdalsøra ungdomsskole, Øra hallen og Verdal svømmehall vedtok kommunestyret «Mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune» i 2011. Kommunedirektøren har forholdt seg til disse retningslinjene i de nevnte bygg, i tillegg til den nye skolen som er under bygging i Vinne. Med bakgrunn i endringer i læreplaner for skolen og lovverk foreslås det nå å oppdatere mål og retningslinjer.

Vedlagt dette saksfremlegg ligger forslag til nye mål og retningslinjer. De nye mål og retningslinjene representerer i all hovedsak enn oppdatering med nye sentrale retningslinjer som

også Verdal kommune må forholde seg til, samt oppdatert lovverk. I tillegg har det siden 2011 blitt økt fokus på miljøutfordringer og bærekraft. Det pågår nå en prosess hvor kommunens samfunnsdel revideres med bakgrunn i FNs bærekraftmål, og disse er forsøkt implementert i de nye mål og retningslinjene. Samtidig er det krevende å være detaljert på hvilket nivå man skal legge seg på angående utvikling av miljøvennlige bygg. Dette fordi byggenes plassering, formål og størrelse vil gi ulike muligheter og/eller begrensninger for valg av miljøvennlig teknologi og byggemåte. Dokumentet beskriver at man skal strekke seg langt for å redusere miljøavtrykk, ha lave miljøutslipp i drift, kort sagt finne de best mulige miljømessige løsningene sett opp mot kommunens økonomiske bærekraft og bærekrafts mål.

Arealnormer

I forbindelse med utvikling av nye skolebygg eksisterer det ingen sentrale bestemmelser på arealnormer. Det finnes likevel mange veiledende dokumenter, blant annet fra Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet. Verdal kommune har i lengre tid brukt veiledende arealnormer utviklet av Trondheim kommune. Trondheim kommune har i en årrekke utviklet og bygd mange nye skoler, og Verdal kommune har tatt i bruk disse normene som grunnlag i «Skolestruktursakene» fra 2013-2017, tilpasset våre prosjekter. Verdal kommune har gjennomført flere skolebesøk i Trondheim kommune, og opplever Trondheim kommune med sine ressurser på området som en god støttespiller. Normene må tilpasses de lokale behov i Verdal, men tenkemåten og utgangspunktet er etter kommunedirektørens mening greit å støtte seg til.

Høring:

Forslag til nye retningslinjer er sendt på høring til det kommunale foreldreutvalget. I tillegg har rådet for likestilling av funksjonshemmede, ungdomsrådet, eldrerådet, Idrettsrådet, kulturskolen og grunnskolene inkludert elevråd fått retningslinjene til høring.

Høringsprosessen har i sin helhet forgått digitalt gjennom at innspill er innsendt elektronisk til kommunen.

Kommunen har mottatt høringsinnspill fra følgende innen fristen:

- Rådet for likestilling av funksjonshemmede
- FAU ved Leksdal skole
- Verdal kulturskole
- Utdanningsforbundet Verdal
- Leksdal skole v/personalet
- Verdal idrettsråd
- Eldrerådet

Det har nok vært utfordrende, i disse pandemitider, å få til gode høringsprosesser. Det er beklagelig, men forståelig nok. Høringsinnspill i sin helhet ligger som vedlegg i denne sak.

Oppsummering av høringsinnspill:

FAU Leksdal skole synes det ser greit ut, men peker på at renhold burde vært nevnt med tanke på HMS, og de er spente på om kommunen har økonomi til å følge opp retningslinjene.

Verdal kulturskole er fornøyd med retningslinjene slik de er presentert, og peker spesielt på punktet at kulturskolen behov for rom innpasses i skoleanlegget, og at skolen skal invitere til bruk på kveldstid for kultur og idrett.

Utdanningsforbundet Verdal trekker frem den pågående pandemien i sitt høringssvar. De peker på at byggene og uteområdene nå må bygges slik at de kan fungere også ved pandemiutbrudd med tanke på oppdeling og fleksibilitet med mindre grupper/kohorter. Her har vi lært en god del av Covid-19 pandemien vi er inne i. De peker også på viktigheten av god brukermedvirkning jf. skolebyggingen i Vinne som de er svært fornøyd med.

Personalet ved Leksdal skole er fornøyd med det nye forslaget, men peker spesielt på dette med terrorsikring, og lurer på om dette er tenkt gjennom godt nok. De henviser til en veileder utgitt av Utdanningsdirektoratet. Lenke til denne veileder er nå lagt inn i retningslinjene.

Verdal idrettsråd sier seg enkelt og greit svært fornøyd med det nye forslaget.

Rådet for likestilling av funksjonshemmede er fornøyd med det nye dokumentet, men peker på en del detaljer og problemstillinger som ikke må bli avglemt i prosessen. De ber om endring av en tekstbit i en lenke, noe som er tatt til følge.

Eldrerådet er fornøyd med å bli hørt, og at de får være med på slike prosesser. De synes det er bra at skolebygg utformes slik at de kan bruke skoleanlegg på kveldstid og helg slik at skolen blir et kultursentrum for alle aldersgrupper.

Oppsummert er alle godt fornøyd med de nye retningslinjene, og noen endringsforslag er innarbeidet som følge av høringen.

Vurdering:

På bakgrunn av endringer i læreplaner og lovverk har Verdal kommune foretatt en justering av sine mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg. FN sine bærekraftsmål er innarbeidet, og retningslinjene er deretter sendt ut på høring. På bakgrunn av de mottatte høringsuttalelsene ser det ut til at de aller fleste er fornøyde med de nye retningslinjene, og at det kan være gode mål og retningslinjer å ta med seg. Det er foretatt noen små justeringer på bakgrunn av høringsrunden.

De nye retningslinjene har ambisjoner om at kommunen skal strekke seg langt for å redusere miljøavtrykk, ha lave miljøutslipp i drift, kort sagt finne de best mulige miljømessige løsningene sett opp mot kommunens økonomiske bærekraft. Noen valg kan være kostbare i investeringssammenheng, men kan gi store driftsbesparelser over tid. I skolebyggsaker er dessuten brukermedvirkning helt avgjørende for å få til gode prosesser og sluttprodukt. Dette fordi skolene brukes, ikke bare på dagtid, men av veldig mange lag, organisasjoner, idrett og av alle aldersgrupper.

Kommunedirektøren foreslår på at vedlagte mål og retningslinjer blir førende for utvikling av skolebygg i årene som kommer.

MÅL OG RETNINGSLINJER FOR UTVIKLING AV SKOLEBYGG I VERDAL KOMMUNE

Nye skoleanlegg i Verdal må planlegges for framtida. Teknologi, krav og forventninger til skolen endres over tid, noe som betyr at man må bygge skoler på en måte som gjør at bygg og anlegg kan tilpasses over tid. Skoleanlegg vil stå i flere tiår, men funksjonene i anlegget må kunne endres over tid.

Lov, forskrift og veiledere som grunnlag for retningslinjene

Opplæringsloven, utvalgte sitat:

§ 9 A-2.*Retten til eit trygt og godt skolemiljø*

Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.

§ 9 A-7.*Det fysiske miljøet*

Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndigheitene til kvar tid tilrår. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane.

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar.....

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler mv, utvalgte sitat:

§ 7.*Generelle krav*

Virksomheter som omfattes av forskriften, skal være helsemessig tilfredsstillende.

Virksomhetene skal planlegges, bygges, tilrettelegges og drives slik at forskriftens bestemmelser om trivsels-, helse-, hygiene- og sikkerhetsmessige forhold oppfylles på en alment akseptert måte.

§ 8.*Beliggenhet*

Ved valg av beliggenhet for ny virksomhet som omfattes av forskriften, skal det tas hensyn til trafikkforhold, luftforurensning, støy, klimaforhold og risikofaktorer i miljøet, samt områdets utforming og topografi

Arbeidsmiljøloven, utvalgte sitat:

§ 4-1.Generelle krav til arbeidsmiljøet

(4) Virksomheten skal innrettes for arbeidstakere av begge kjønn.

(5) Atkomstveier, sanitæranlegg, arbeidsutstyr mv. skal så langt det er mulig og rimelig være utformet og innrettet slik at arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne kan arbeide i virksomheten.

Læreplanverket

Overordnet del av læreplanverket sier noe om formålet med opplæringen, opplæringens verdigrunnlag, prinsipper for læring, utvikling og danning og prinsipper for skolens praksis.

Dette må hensyntas i utformingen av skolens fysiske læringsmiljø, ute og inne- og for ansatte, elever og foreldre.

Fysisk læringsmiljø

Utdanningsdirektoratet har utarbeidet en veileder som tar for seg ulike trinn og faser i planleggingen av byggeprosjekter av barnehage- og skoleanlegg. Verdal kommune skal til enhver tid bruke denne veileder som utgangspunkt for utvikling av barnehage- og skolebygg i kommunen. Det legges spesielt vekt på god brukermedvirkning.

Målsetting for skoleanlegg

o Nye skolebygg skal ha fleksible romløsninger med muligheter for rom av ulik

størrelse som kan dekke flere funksjoner, og som kan tilpasses endring i elevtall,

endring i organisering og nye læremåter.

o Nye skolebygg skal ha god tilgjengelighet til skolens uteområde.

o Uteområdet utformes slik at det blir en lærings-/ aktivitetsarena i forlengelse av

inne arealet.

o Skape tidsmessige skoleanlegg – innendørs og utendørs - som er en ressurs for å

løse utfordringene i gjeldende læreplaner.

o Utforme anleggene så fleksibelt at gruppestørrelser, organisasjonsformer,

undervisningsopplegg og arbeidsmåter lett kan tilpasses senere læreplaner

o Utforme skolen slik at den kan være et kultursentrum i nærmiljøet

o Vektlegge et godt og estetisk arbeidsmiljø for elever og ansatte

- Skoleanleggene skal bygges med en klar miljøprofil. Det skal i hvert enkelt prosjekt gjøres en vurdering som legges til grunn for å fastsette byggets miljøprofil. Det legges vekt på Verdal kommunes utvalgte fra FNs bærekrafts mål:

Retningslinjer for utvikling av skoleanlegg

o Universell utforming er en overordnet strategi for utvikling av skoleanlegg for å

oppnå tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne. Universell

utforming omfatter planlegging og bygging av anleggene, innendørs og utendørs,

slik at det sikres god tilgjengelighet/funksjonalitet også for funksjonshemmede.

- Verdal kommune bruker Trondheim kommunes utarbeidede arealmodeller som utgangspunkt for arealberegninger.

o Alle trinn skal ha sin elevbase (arbeidsplasser for elevene, formidlingsrom,

grupperom, garderober, felle aktivitetsareal, lagergarderober)

o Skolen skal utformes slik at ansatte arbeider i team, og slik at skolen ledes av

rektor og avdelingsledere/trinnledere/områdeledere

o IKT skal være et naturlig hjelpemiddel på alle klassetrinn og i alle fag

o Skolebiblioteket og øvrige spesialrom skal være lett tilgjengelig og brukes aktivt

som tillegg til basearealene. Spesialrom skal være utformet slik at aktivitet i

rommet ikke er til sjenanse i andre rom.

o Det skal tilrettelegges en fellesarena i skoleanlegget der det er mulighet for

samling av alle skolens elever

o Det skal tilrettelegges for kantinedrift/skolemåltid for elevene

o Administrasjonsavdelingen skal være lett tilgjengelig for besøkende, ansatte,

elever og foresatte

o Alle rom skal brukes mest mulig i løpet av dagen/uka, og det skal finnes gode

løsninger for ulike samarbeidsfunksjoner

o Skoleanlegget skal invitere til nærmiljøtiltak og aktiv bruk etter ordinær arbeidstid, og idrettens behov for anleggsutvikling skal vurderes i samspill med kommunen i hvert enkelt prosjekt – og etter helhetlige planer.

o Soneinndeling skal skille mellom «private» områder (elevbaser,

lærerarbeidsplasser, administrasjon) og «offentlige» deler av skolebygget som

(elevkantine, fritidslokale, musikkavdeling og evt. andre spesialrom)

o Før utbyggingen starter, skal det være utarbeidet en plan for utsmykking av

skoleanlegget og en helhetlig plan for uteområdet. (Kunstplan).

o Uteområdet skal inndeles i aktivitetssoner som gir rom for forskjellige aktiviteter

tilpasset ulike aldersgrupper

o Skoleanlegget skal utformes slik at det kan disponeres av skolefritidsordning

o Kulturskolens behov for rom innpasses i skoleanlegget

- Det legges vekt på god og bred brukermedvirkning gjennom hele prosessen, fra idè til sluttprodukt.
- Ved utvikling av skoleanlegg skal Verdal idrettsråd, eldrerådet, ungdomsrådet og rådet for likestilling av funksjonshemmede tas med på råd og være en del av referansegruppene.

Lenkesamling pr. januar 2021 (kan slutte å virke over tid):

Opplæringsloven

Forskrift til opplæringsloven

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v

Veileder til miljø og helse i skolen, Helsedirektoratet.

Arbeidsmiljøloven

NSM felles veileder i terrorsikring

Læreplanverket overordnet del 2020

Fysisk læringsmiljø, Utdanningsdirektoratet

Commented [LJO1]:

Eldrerådet, reglement

Rådet for likestilling av funksjonshemmede, reglement

Ungdomsrådet, reglement

Idrettsrådet, samarbeidsavtale 2020

Verdal kommune
Kommunedirektøren

NOTAT
uten oppfølging

Deres ref: ***Vår ref:*** *INST 2019/3830* ***Dato:*** *20.01.2021*

Høringssvar, Mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune fra Eldrerådet

Eldrerådet gir med dette følgende uttalelse:

«Eldrerådet ser positivt på de oppdaterte retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune. Universell utforming, fleksible løsninger, felles møtearenaer for både kulturelle innslag/info er ivaretatt, slik at også eldre har mulighet/tilgjengelighet for eventuelt å bidra i undervisning eller delta på arrangement.»

Med hilsen

Inger Storstad
konsulent/eldrerådets sekr.

Postadresse:
Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74048200

Saksbehandler:
Inger Storstad
inger.storstad@verdal.kommune.no
Tlf. 476 92 393

Organisasjon:
Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: http://www.verdal.kommune.no

HØRINGSSVAR FRA
RÅDET FOR LIKESTILLING AV FUNKSJONSHEMMEDE.
VERDAL KOMUNE.

Det er dokumentet som er i Word-format som er det nye forslaget regner vi med.
Generelt ser vi på dokumentet som et bra dokument.

Vi har i forhold til budsjett og langtidsprognose pekt på vår bekymring i forhold til innsparinger i skolesektoren hele tiden. Dette går stadig ut over de svakeste og som ikke har de samme muligheter til en aktiv og normal skolehverdag.
Det vi ser er at når det skjæres ned, blir mindre resurser til de som må ha en til en læring i enkelte fag. De blir akterutseilt og de får slite med dette hele skolegangen. Dette kan igjen gå utover medelver i klassen, fordi elven blir urolig og forstyrrer læringsmiljøet.

- **Først og fremst synes vl det er et mye bedre dokument slik det fremstår nå versus det dokumentet som var fra før.**
- **Under fysisk læringsmiljø**
  Skolebygget og uteområdet skal utformes slik at elever (og ansatte) med funksjonsnedsettelser og / eller kronisk sykdom kan delta på lik linje med andre i et inkluderende skolemiljø»
- **Under retningslinjer for utvikling av skoleanlegg / eventuelt under fysisk læringsmiljø bør det stå noe om spesialrom for praktiske fag da en del elever har behov for slik tilrettelegging i skolen. Det kan være snakk om rom for kunst og håndtverk, sløyd/snekkerrom, hvilerom (da vi ser det er oftere at elever som har utfordringer trenger et rom å hvile på).**
- **Universell utforming er jo med. Viktig å huske markeringer, fargeskille med mere.**
- **I forhold til garderober er det viktig at de med spesielle behov som trenger ledsager, har tilgang til egnet garderobe/ dusj.**
- **I siste punktet før lenkesamlingen tolkes det som at vi skal være en del av referansegruppen uavhengig av hva som skal gjøres i henhold til skoleanlegget. Det være seg bygging, renovering, tilpasninger etc. Det er vi veldig glade for.**
- **Under lenkesamlingen bør det stå:**
  - **Rådet for likestilling av funksjonshemmede (ikke rådet mot diskriminering av funksjonshemmede).**

Vi er svært glade og takker for at vi blir med på høringsrunden. Vi jobber for likestilling og er opptatte av gode skoler og læringsforhold for alle barn og unge i Verdal kommune.

Verdal 20,01,21,

For rådet for likestilling av funksjonshemmede

Ingvild Gregersen Myhre.
Leder.

Fra: Larsen, John Olav (john.larsen@verdal.kommune.no)
Sendt: 21.01.2021 11:53:49
Til: Postmottak Verdal
Kopi:

Emne: VS: Enkel høring - oppdaterte mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune
Vedlegg: image001.png
Hei!
Høringssvar fra idrettsrådet - Nye mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg.
Se under her. Skal inn på 2021/111 mener jeg å huske saken var….

PS!
Jeg har ikke orden på pålogging e-phorte med min datamaskin/outlook for tiden.
Må derfor videresende til dere.
Har bestilt ny maskin, og venter den om få dager. Det er noe tull med min gamle.

Mvh
John Olav

Fra: Paul Elvebø <p.elvebo@vktv.no>
Sendt: 11. januar 2021 16:55
Til: Larsen, John Olav <john.larsen@verdal.kommune.no>
Emne: Enkel høring - oppdaterte mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune

Denne epostens opprinnelse kommer fra utsiden av din organisasjon. Dersom du ikke kjenner til avsenderen må du være varsom med å ukritisk klikke på lenker eller åpne vedlegg.

Hei John Olav og Godt Nyttår!

Godt jobba! Ingen innspill fra Idrettsrådet, ser at idrettsrådet er nevnt og at du har lagt link til sammarbeidsavtalen - topp!!

Paul

Verdal idrettsråd

Den 11.01.2021 15:31, skrev Larsen, John Olav:

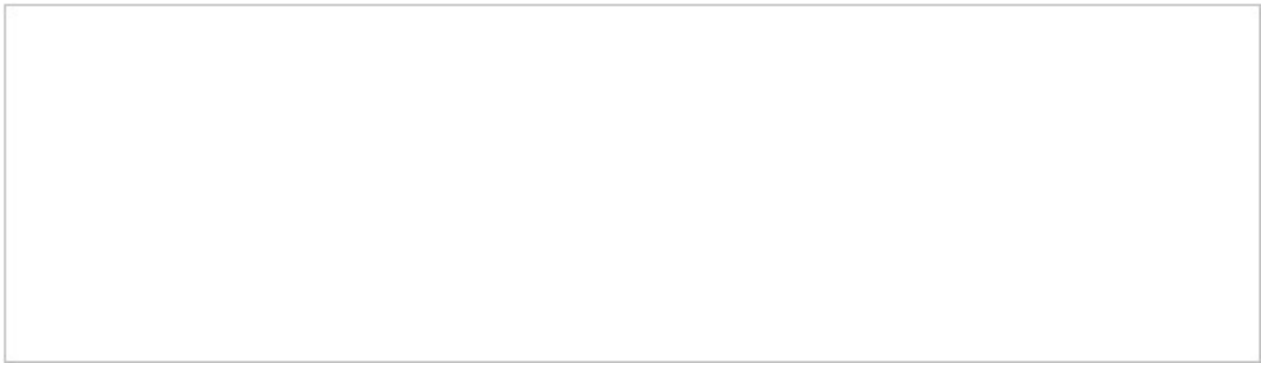
> Hei!
> Siden 2011 har Verdal kommune fulgt «Mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg» (se vedlegg).
> Disse mål og retningslinjer begynner nå å bli utdaterte, og trenger en revisjon.
> Dette spesielt på lovverk, ny læreplan og miljøfokus.
> Kommunedirektøren har derfor utformet et forslag til nye mål og retningslinjer som her ligger vedlagt, og sender dette ut til høring til utvalgte interessenter:
>
> 1. Alle foreldreråd ved FAU i kommunens grunnskoler og barnehager via KFUV (Kommunalt foreldreutvalg Verdal) – samlet svar fra leder i KFUV 20/21 ønskes.
> 2. Alle kommunale grunnskoler – ansatte og elevråd – Samlet/oppsummert svar fra rektor ønskes
> 3. Eldrerådet. Samlet svar fra leder ønskes.
> 4. Idrettsrådet, samlet svar fra leder ønskes.
> 5. Råd for likestilling av funksjonshemmede. Samlet svar fra leder ønskes.
> 6. Utdanningsforbundet Verdal. Samlet oppsummert svar fra HTV ønskes.

7. Fagforbundet Verdal. Samlet oppsummert svar fra HTV ønskes.

Høringsinnspill bes sendes til postmottak@verdal.kommune.no
Merk svaret med «Høringssvar, Mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune fra XX (Din organisasjon)»

HØRINGSFRIST: Senest tirsdag 26/1-2021, helst før. (Det er snakk om en revisjon)
Kommunedirektøren har som mål å få dette opp til politisk behandling i februar 2021.

Ber om at Espen Munkvold, Virksomhetsleder Skole og Sfo sender denne videre til KFUV.

--
Med hilsen
Verdal Idrettsråd
Paul Elvebø
Leder
E-post: p.elvebo@vktv.no
Mob: 95295101

Høringssvar, «Mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune» fra Leksdal skole

Vi ved leksdal skole syns det er gjort et godt arbeid med å redigere retningslinjene for utvikling av skolebygg i Verdal kommune.

Vi stiller imidlertid følgende spørsmål: Er sikkerhet i forhold til ytre fiender (skoleskyting ol.) tilstrekkelig dekket gjennom §7 «Generelle krav» i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler?

Udir henviser til veileder i terrorsikring, der skoler nevnes som en målgruppe:

https://nsm.no/aktuelt/nsm-pst-og-pod-med-felles-veileder-i-terrorsikring

Verdal 25.01.2021

Personalet ved Leksdal skole v/Randi Høgenhaug

Høringsuttalelse fra Utdanningsforbundet Verdal

MÅL OG RETNINGSLINJER FOR UTVIKLING AV SKOLEBYGG I VERDAL KOMMUNE

Innledningsvis ønsker vi å si at det er lite vi ønsker å bemerke til selve dokumentet – det ser greit ut. Det er svært positivt at kommunen legger opp til en tydeligere miljøprofil (jf. bærekraftsmålene), og at brukermedvirkning løftes opp og fram. Våre medlemmer ved Vinne og Ness var fornøyde med prosessen der, og dersom vi klarer å holde samme medvirkningsnivå i fremtidige prosesser lover det bra.

Når det er sagt ønsker vi å aktualisere tiden vi står inne i nå sett opp imot retningslinjene. Det å stå i en pandemi over lengre tid viser seg å være krevende for både brukere og ansatte i skole/SFO, og dette blir tydeliggjort der bygningsmassen og/eller uteområdet forsterker behovet for arbeidsinnsats (les: de fungerer ikke optimalt). Det internasjonale naturpanelet (IPBES) mener at pandemier vil dukke opp oftere, spre seg raskere, gjøre mer skade på verdensøkonomien, etc, i fremtiden og Utdanningsforbundet Verdal ønsker derfor å stille spørsmål om det ikke er naturlig at denne tematikken blir omtalt i retningslinjene?

Erfaringene fra koronapandemien har vist oss at dagens skolebygg og uteområder i mindre grad gir oss gode virkemidler for å opprettholde mindre kohorter, ha soneinndelinger både innendørs og utendørs, og tilgjengelighet på vasker og renholdsutstyr er heller ikke optimal. Dette er også viktig å ha i bakhodet når man planlegger ansattes arbeidsrom, spesielt med tanke på at avstand (1-2 meter) er trukket frem som et av de enkleste tiltakene for å forebygge smitte.

Verdal kommune
Kulturtjenesten

Verdal kommune

Deres ref:	***Vår ref:*** *SVBE 2021/257*	***Dato:*** *25.01.2021*

Høringssvar, Mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune fra Verdal kulturskole

Det foreslåtte Mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune er et godt dokument som bidrar til å sikre gode skolebygg.
Verdal Kulturskole har stor grad av desentralisert undervisning i skolebygningene i Verdal. Dette er noe kulturskolen ønsker å utvikle i stadig større grad for å kunne gi barn og unge et allsidig kultur-/fritidstilbud i nærområdet. Likeledes er skolebygningene naturlige lokasjoner for mange kulturaktiviteter som er rettet mot barn og unge og de kan bli samlingspunkt for kulturaktiviteter som er rettet mot også andre aldersgrupper
Det er naturlig at kulturskolen særlig peker på noen punkter i dokumentet.

Kulturskolens behov for rom innpasses i skoleanlegget

Kulturskolen er glad for at dette punktet videreføres. Omtrent en tredjedel av kulturskolens elever får undervisning i sin nærskole. Det vil være mulig å kunne utvide denne andelen når kulturskolens behov blir enda bedre ivaretatt enn i dag. Bl.a. vil kulturskolen kunne innrede rom med instrument og annet utstyr som forenkler desentralisert undervisning. Det er også viktig å peke på at behovet for tilgang til kulturskolelokale i løpet av skoledagen, allerede er en realitet og at dette behovet vil bli større i løpet av skolens levealder.
Dette vil uten tvil kunne komme barn og unge til gode.

Skoleanlegget skal invitere til nærmiljøtiltak og aktiv bruk etter ordinær arbeidstid, og idrettens behov for anleggsutvikling skal vurderes i samspill med kommunen i hvert enkelt prosjekt – og etter helhetlige planer.

Kulturskolen vil særlig peke på kulturlivets behov for øvings- og framføringslokaler. Etter skoletid er det allerede behov for lokaler til skolekorpsøvelser. Det er grunn til å håpe at også framvekst av andre kulturaktiviteter som kor, teaterlag og band vil kunne gjøre seg gjeldende.

Det er forståelig at en slik punktvis framstilling som er gjort i dette dokumentet ikke går for mye i dybden på alle punkt og i det store og hele dekker disse målene og retningslinjene kulturskolens behov

Med hilsen

Sven-Øyvind Bern
Rektor kulturskolen
Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Postadresse:
Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74 04 82 00

Saksbehandler:
Sven-Øyvind Bern
sven-oyvind.bern@verdal.kommune.no
Tlf. 900 56 935

Organisasjon:
Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: https://www.verdal.kommune.no

Fra: Larsen, John Olav (john.larsen@verdal.kommune.no)
Sendt: 27.01.2021 11:31:11
Til: Postmottak Verdal; Arkiv Verdal mail
Kopi:

Emne: VS: Enkel høring - oppdaterte mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune
Vedlegg: image001.png

Fra: Reidun Gomo <Reidun.Gomo@landbruksdirektoratet.no>
Sendt: 26. januar 2021 20:11
Til: Larsen, John Olav <john.larsen@verdal.kommune.no>
Emne: VS: Enkel høring - oppdaterte mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune

Denne epostens opprinnelse kommer fra utsiden av din organisasjon. Dersom du ikke kjenner til avsenderen må du være varsom med å ukritisk klikke på lenker eller åpne vedlegg.

Hei!
FAU ved Leksdal skole har hatt en enkel høring i forhold til «Retningslinjer for skolebygg».
Det har ikke vært noe møte i KFUV 2020/21 så langt i år, så jeg tviler på det kommer noen felles høringsuttalelse derfra. Jeg tar sjansen på å sende en egen en fra Leksdal.

Vi synes i all hovedsak at de nye retningslinjene ser greie ut, vi håper bare det er økonomi i kommunen til å følge opp retningslinjene når nye skoler skal bygges.
Dersom noe mangler, så er det en henvisning til renhold. Dette gjelder både i forhold til økonomien i drift av renholdet, men også med tanke på HMS for de som skal utføre renholdet. Dette er, slik vi vurderer det, et moment som kan bli avglemt i prosesser med utvikling av nye skolebygg. Vi mener det er viktig at representanter for renholderne får være med i planlegging av alle nye offentlige bygg, ikke bare nye skoler.

Med vennlig hilsen
Reidun Gomo
For FAU ved Leksdal skole

Fra: Larsen, John Olav <john.larsen@verdal.kommune.no>
Sendt: 11. januar 2021 18:13

Emne: VS: Enkel høring - oppdaterte mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg i Verdal kommune

Hei!
Siden 2011 har Verdal kommune fulgt «Mål og retningslinjer for utvikling av skolebygg» (se vedlegg).
Disse mål og retningslinjer begynner nå å bli utdaterte, og trenger en revisjon.
Dette spesielt på lovverk, ny læreplan og miljøfokus.
Kommunedirektøren har derfor utformet et forslag til nye mål og retningslinjer som her ligger vedlagt, og sender dette ut til høring til utvalgte interessenter:

- Alle foreldreråd ved FAU i kommunens grunnskoler og barnehager via KFUV (Kommunalt foreldreutvalg Verdal) – samlet svar fra leder i KFUV 20/21 ønskes.
- Alle kommunale grunnskoler – ansatte og elevråd – Samlet/oppsummert svar fra rektor ønskes
- Eldrerådet. Samlet svar fra leder ønskes.
- Idrettsrådet, samlet svar fra leder ønskes.
- Ungdomsrådet, samlet svar fra leder ønskes.
- Råd for likestilling av funksjonshemmede. Samlet svar fra leder ønskes.
- Utdanningsforbundet Verdal. Samlet oppsummert svar fra HTV ønskes.

- Fagforbundet Verdal. Samlet oppsummert svar fra HTV ønskes.

Mvh

Verdal kommune

John Olav Larsen
Programrådgiver/prosjektleder
Oppvekst
Tlf. 91765298

www.verdal.kommune.no
Sentralbord: (+47)74 04 82 02
Postboks 24,7651 Verdal

Se vår brosjyre – Aktiv i Verdal

Oppklaringsvedtak reguleringsplan og forprosjekt nye Stiklestad skole

Saksbehandler:	John Olav Larsen	**Arkivref:**
E-post:	john.olav.larsen@verdal.kommune.no	2019/1029 - /000
Tlf.:	917 65 298	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for mennesker og livskvalitet	10.02.2021	9/21
Formannskap	11.02.2021	23/21
Kommunestyre	01.03.2021	15/21

Saksprotokoll i Formannskap - 11.02.2021 - 23/2021

BEHANDLING:
Innstilling fra mennesker og livskvalitet ble utdelt i møtet.

AP v/Ole Gunnar Hallager fremmet følgende alternativt forslag:
1. Kommunestyret ber kommunedirektøren regulere del B og tomt C ved Planteskoletomta til skole- og idrettsformål.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem et forprosjekt med kostnadsestimater for *tre alternativer:*
   a. Forprosjekt inkludert kostnadsestimat for en barneskole for inntil 350 elever inkludert uteområde.
   b. *Forprosjekt inkludert kostnadsestimater for en barneskole inkludert idrettsformål uten friidrettsanlegg, etter behov/ønsker skissert av Verdal idrettsråd. (Vedlegg til denne sak*)
   c. Forprosjekt inkludert kostnadsestimater for en barneskole inkludert rekrutteringsanlegg for friidrettsanlegg og andre idrettsformål etter behov/ønsker skissert av Verdal idrettsråd. (Vedlegg til denne sak)

Votering:
Innstilling fra utvalg mennesker og livskvalitet pkt. 1– enstemmig vedtatt.
Alternativ votering utvalgets innstilling pkt. 2a og Aps forslag til pkt. 2a, AP sitt forslag vedtatt med 8 mot 1 stemme (Larsen, SP).
Aps forslag pkt. 2b – enstemmig vedtatt.
Alternativ votering mellom utvalgets innstilling 2 b og Aps pkt. c – utvalgets innstilling enstemmig vedtatt.
Pkt. 3 utvalgets innstilling – falt med 8 mot1 stemme (Larsen, SP)
Pkt. 4 utvalgets innstilling – falt med 7 mot 2 stemmer (Larsen (SP), og Bern (SV).
Pkt. 5 utvalgets innstilling – enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
1. Kommunestyret ber kommunedirektøren regulere del B og tomt C ved Planteskoletomta til skole- og idrettsformål.

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem et forprosjekt med kostnadsestimater for *tre alternativer:*
    a) Forprosjekt inkludert kostnadsestimat for en barneskole for inntil 350 elever inkludert uteområde.

    b) Forprosjekt inkludert kostnadsestimater for en barneskole inkludert idrettsformål uten friidrettsanlegg, etter behov/ønsker skissert av Verdal idrettsråd. (Vedlegg til denne sak)
    c) Forprosjekt inkludert kostnadsestimater for en barneskole inkludert uteområde og rekrutteringsanlegg for friidrettsanlegg og andre idrettsformål etter behov/ønsker skissert av Verdal idrettsråd. (Vedlegg til denne sak)

3. Det bes om at det gjøres en vurdering av markedsverdi for tomt og bygninger på gamle Stiklestad skole, slik at eventuelt salg/avhending av den gamle skolen kan tydeliggjøres som verdi når forprosjekt for den nye skolen kommer til politisk behandling.

Saksprotokoll i Utvalg for mennesker og livskvalitet - 10.02.2021 - 9/2021

BEHANDLING:
SV v/Gjermund Gomo fremmet følgende endringsforslag til punkt 2, og nye punkt 3 og 4:

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem et forprosjekt med kostnadsestimater for 2 alternativer:
a) Forprosjekt inkludert kostnadsestimat for en barneskole inkludert uteområde.
b) Forprosjekt inkludert kostnadsestimater for en barneskole inkludert uteområde og rekrutteringsanlegg for friidrettsanlegg og andre idrettsformål etter behov/ønsker skissert av Verdal idrettsråd. (Vedlegg til denne sak)

3. Hvilket elevtall som skal legges til grunn for utbyggingen må avklares som en del av forprosjektet. Det må gjennomføres en behovsanalyse som inkluderer et estimat på fremtidig boligbygging i skolekretsen basert på kommunale målsettinger, og som synliggjør sannsynlige fremtidige svingninger i elevtall.

4. Det legges til grunn at alle elever ved Stiklestad barneskole skal tilhøre Vuku skole på ungdomstrinnet. Forprosjektet må derfor også redegjøre for om valg av skolestørrelse på Stiklestad vil kunne medføre behov for tre paralleller på ungdomstrinnet ved Vuku ungdomsskole.

AP v/Tor Martin Nordtømme fremmet følgende alternative forslag til kommunedirektørens innstilling:
1. Kommunestyret ber kommunedirektøren regulere del B og tomt C ved Planteskoletomta til skole- og idrettsformål.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem et forprosjekt med kostnadsestimater for tre alternativer:
a) Forprosjekt inkludert kostnadsestimat for en barneskole for inntil 350 elever inkludert uteområde.
b) Forprosjekt inkludert kostnadsestimater for en barneskole inkludert idrettsformål etter behov/ønsker skissert av Verdal idrettsråd. (Vedlegg til denne sak)

c) Forprosjekt inkludert kostnadsestimater for en barneskole inkludert rekrutteringsanlegg for friidrettsanlegg og andre idrettsformål etter behov/ønsker skissert av Verdal idrettsråd. (Vedlegg til denne sak)

SP v/Einar Olav Larsen fremmet følgende forslag til nytt pkt. 3:

Det bes om at det gjøres en vurdering av markedsverdi for tomt og bygninger på gamle Stiklestad skole, slik at eventuelt salg/avhending av den gamle skolen kan tydeliggjøres som verdi når forprosjekt for den nye skolen kommer til politisk behandling.

Det ble først votert alternativt mellom kommunedirektørens innstilling og AP v/Tor Martin Nordtømme sitt forslag. Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt med 5 mot 4 stemmer (Gjermund Gomo, SV, Mona K. Rømuld, H, Camilla Hallan og Tor-Martin Nordtømme, AP).

Videre votering:
Kommunedirektørens innstilling. pkt. 1. Enstemmig vedtatt.
Alternativ votering mellom kommunedirektørens innstilling pkt. 2 og endringsforslaget fra SV v/Gjermund Gomo. SV sitt forslag ble vedtatt med 5 stemmer. 4 stemte for kommunedirektørens innstilling (Atle Vikan, SP, Mona K. Rømuld, H, Camilla Hallan og Tor Martin Nordtømme, AP).
SV v/Gjermund Gomo sitt forslag til nytt pkt. 3. Vedtatt med 6 mot 3 stemmer (Mona K. Rømuld, H, Camilla Hallan og Tor-Martin Nordtømme, AP).
SV v/Gjermund Gomo sitt forslag til nytt pkt. 4. Vedtatt med 5 mot 4 stemmer (Atle Vikan, SP, Mona K. Rømuld, Camilla Hallan og Tor-Martin Nordtømme, AP.
Nytt pkt. 3 fra SP (blir nå pkt. 5): Enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

4. Kommunestyret ber kommunedirektøren regulere del B og tomt C ved Planteskoletomta til skole- og idrettsformål.
5. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem et forprosjekt med kostnadsestimater for 2 alternativer:
    a) Forprosjekt inkludert kostnadsestimat for en barneskole inkludert uteområde.
    b) Forprosjekt inkludert kostnadsestimater for en barneskole inkludert uteområde og rekrutteringsanlegg for friidrettsanlegg og andre idrettsformål etter behov/ønsker skissert av Verdal idrettsråd. (Vedlegg til denne sak)

6. Hvilket elevtall som skal legges til grunn for utbyggingen må avklares som en del av forprosjektet. Det må gjennomføres en behovsanalyse som inkluderer et estimat på fremtidig boligbygging i skolekretsen basert på kommunale målsettinger, og som synliggjør sannsynlige fremtidige svingninger i elevtall.
7. Det legges til grunn at alle elever ved Stiklestad barneskole skal tilhøre Vuku skole på ungdomstrinnet. Forprosjektet må derfor også redegjøre for om valg av skolestørrelse på Stiklestad vil kunne medføre behov for tre paralleller på ungdomstrinnet ved Vuku ungdomsskole.

8. Det bes om at det gjøres en vurdering av markedsverdi for tomt og bygninger på gamle Stiklestad skole, slik at eventuelt salg/avhending av den gamle skolen kan tydeliggjøres som verdi når forprosjekt for den nye skolen kommer til politisk behandling.

Kommunedirektørens innstilling:

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren regulere del B og tomt C ved Planteskoletomta til skole- og idrettsformål.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem et forprosjekt med kostnadsestimater for 2 alternativer:

a) Forprosjekt inkludert kostnadsestimat for en barneskole for inntil 350 elever inkludert uteområde.
b) Forprosjekt inkludert kostnadsestimater for en barneskole inkludert rekrutteringsanlegg for friidrettsanlegg og andre idrettsformål etter behov/ønsker skissert av Verdal idrettsråd. (Vedlegg til denne sak)

Vedlegg:

1 Justert - anleggsønsker nye Stiklestad og Leksdal skole

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Bakgrunn:
Det er flere saksfremstillinger og påfølgende politiske vedtak som har betydning for hvor vi er i dag i denne saken:
Vedtak i PS 56/17 «Skolestruktursaken» sa følgende angående sammenslåing av skolekretsene Leksdal og Stiklestad:
- *Leksdal skole slås sammen med Stiklestad skole senest fra 01.08.2022.*
En sammenslått skole vil sikre et elevgrunnlag som muliggjør bygging av en ny felles barneskole på Stiklestad. En sammenslått skole vil sikre en skole med i hovedsak to klasser på hvert årstrinn så langt det er mulig å se framover. Dette gir en stabil driftssituasjon med pedagogisk gunstige klassestørrelser. Rådmannens vurderinger i denne sammenheng støttes i sin helhet.
I denne saken ble det ikke sagt noe om samarbeid med idrett, men konstatert at det skulle bygges en ny barneskole på Stiklestad.

Senere har det gjennom innspill fra blant annet idrettsrådet i Verdal kommune kommet innspill og ønsker om et samarbeid om utvikling av idrettsanlegg for ulike idretter i sammenheng med skolebygging på Stiklestad- og andre steder i kommunen. Skolestruktursaken hadde ingen

kostnadsestimater for dette, men la frem kostnadsestimater og innsparingspotensialet på drift i forhold til sammenslåtte og nybygde skoler i kommunen.

Den neste saken som ble utarbeidet av kommunedirektøren var tomtevalg for ny skole på Stiklestad, og endte med vedtak i PS 57/20. Kommunedirektørens innstilling, som ikke ble vedtatt, lød som følger:

1. *Verdal kommune inngår en intensjonsavtale om å kjøpe areal, tomt A, fra Skogselskapet, som tomt for ny skole for Stiklestad og Leksdal skolekrets med arealer for skoleformål. Rådmann får fullmakt til å fullføre kjøpet når reguleringsplan for området er godkjent.*
2. *Rådmannen bes om å utarbeide forprosjekt for bygging av skole på tomt A og å utarbeide reguleringsplan for området.*
3. *Kommunestyret avventer resultatet av forprosjektet for bygging av skole og skole inkl. idrettsformål, og ber rådmannen gjøre nye vurderinger om behov for areal ut over tomt A.*
4. *Som et tiltak jf. Boligplan Verdal 2020-2024 kan en ervervelse av tomt B, C, D muliggjøre et handlingsrom og styring for kommunen angående boligutvikling i Stiklestadområdet. Rådmannen gis fullmakt til å forhandle om oppkjøp av tomt B, C og/eller D. Eventuell gjennomføring av kjøp skal legges fram som sak for kommunestyret.*

Kommunedirektørens intensjon jf. pkt. 3 (gul utheving) i innstillingen var å utarbeide ulike alternativer med kostnadsestimater for

1. Utarbeide forprosjekt med kun kostnadsestimat for skole på tomta
2. Utarbeide forprosjekt for skole og idrett på tomta.

Vedtak i PS57/20 ble ved politisk behandling som følger:

1. *Verdal kommune inngår en intensjonsavtale om å kjøpe areal, tomt B og C, fra Kålen eiendom AS og Teglverket AS, som tomt for ny skole for Stiklestad og Leksdal skolekrets med arealer for skoleformål og fremtidig areal til idretts- og aktivitetsformål. Rådmann får fullmakt til å fullføre kjøpet når reguleringsplan for området er godkjent.*
2. *Rådmannen bes om å utarbeide forprosjekt for bygging av skole på nødvendig areal av tomtene B og C, og å utarbeide reguleringsplan for området.*

Kommunaldirektøren har fulgt opp og inngått intensjonsavtale om kjøp av tomt B og C fra Kålen eiendom AS og Teglverket AS, som tomt for ny skole for Stiklestad og Leksdal skolekrets.

Kommunedirektøren oppfatter imidlertid vedtaket slik at kommunen skal regulere arealet for skole- og fremtidig idrettsareal, og kun utarbeide forprosjekt for skole, ikke idrettsanlegg.

I ettertid er det imidlertid dukket opp spørsmål til kommunedirektøren rundt dette, både fra politisk hold og fra idretten selv. Kommunedirektøren oppfatter det slik at flere tror at det fremdeles vil utarbeides forprosjekt både for skole- og for idrettsanlegg i samspill med skolebyggingen.

I tillegg medførte saken angående rekrutteringsanlegg for friidrett i kommunen, PS 157/20 følgende vedtak:

VEDTAK:
Saken utsettes i påvente av utredning av mulighet for nytt rekrutteringsanlegg lokalisert ved nye Stiklestad/Leksdal skole

På denne bakgrunn vil kommunedirektøren avklare bestillingen fra kommunestyret, og klarlegge hvordan ulike vedtak skal settes sammen og operasjonaliseres.

Vurdering:

På bakgrunn av vedtak i flere saker legges det nå opp til et nytt helhetlig vedtak for regulering og forprosjekt ved nye Stiklestad skole, jf. innstilling i denne sak.

Gjennom å gjøre dette vil kommunestyret få anledning til å klargjøre hva som skal realiseres, og ulike alternativer sett opp mot kostnader de fører med seg.

Videre vil ulike alternativer kunne skissere ulike former for finansieringsformer, og vil kunne avklare hvem som skal være kostnadsbærere av hva og mulighetsrom for spillemiddelfinansiering. Slik vil nettokostnader for kommunen og ulike idrettslag komme bedre frem.

Verdal 2.12.2020

Til Verdal kommune

Fra: Verdal Idrettsråd

Idrettsanlegg ved ny Stiklestad og Leksdal skole.

Sakopplysing:

- Idrettsrådet inviterte alle idrettslagene til medlemsmøte 26.8.20 angående innspill til anlegg ved ny Stiklestad og Leksdal skole.
- Videre avviklet idrettsrådet to arbeidsmøter med klubbene som ønsker anlegg ved ny Stiklestad og Leksdal skole den 9.9.20 og 29.9.20
- Idrettens ønsker behandlet og godkjent i Styremøte i idrettsrådet 2.11.20 og oversendes kommunen for innarbeidelse i politisk saksframlegg, skole med idrettsanlegg.
- Verdal Klatreklubb har etter innsendt anleggsønsker 4.11.20 medelt Idrettsrådet at de frafaller ønske om klatrehall og heller vil ha klatrevegg i Turn/Basishallen med et buldrerom i tilknytning til klatreområdet.

Anleggsønsker ved ny Stiklestad og Leksdal skole:

- **Turn/Basishall 25x45m:** Bygges i lag med skolen**,** sambruk mellom flere idretter. **Verdal Klatreklubb** ønsker klatrevegg og Buldreområde intrigert i hallen og **Verdal Kampsportsklubb**, ønsker tilgang til 200-250kvm gulvareal i hallen
- **Kunstisflate**. Utvider den foreslåtte ballbingen fra **300 kvm** til **720 kvm – 18x40 m** med eit toppdekke for islegging om vinteren og sommerbruk – sambruk mellom flere idretter sommer/vinter.
- **Fotball:** Utvide skolens tenkte 9 er bane til en 11'er-fotballbane –
- **Friidrett:** Inkludere sprintstriper, lengdegrop, høydemuligheter og kastsektor i forbindelse med fotballbanen
- **Utstyrslager:** Ute til fotball og Is anlegget
- **Utstyrslager:** Inne til Turn og klatring
- **For alle:** Tilgang til kjøkken og rom med mulighet for å holde styremøter og mulighet for kiosksalg
- **Garderobeanlegg:** Alle ønsker og benytter skolens garderobeanlegg, sambruk

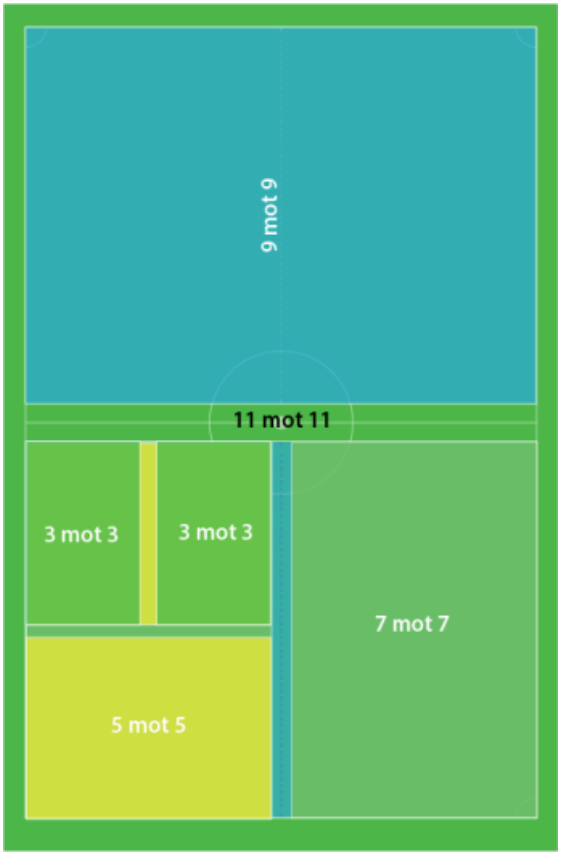
Stiklestad IL.

11'er-bane med utstyrslager

Behovsvurdering:
Stiklestad IL ønsker, i samarbeid med kommune/skole, å bygge fotballareal tilsvarende arealet til en 11'er-bane ved nye Stiklestad skole. Planen til kommunen er å bygge en 9'er-bane, men for å dekke idrettslagets behov er det svært ønskelig å få utvidet dette til størrelsen til en 11'er-bane.

Årsaken til at idrettslaget fortsatt ønsker oss en 11'er-bane er de klare anbefalingene fra Norges Fotballforbund, NFF, på dette. Idrettslaget har ingen lag som spiller 11'er-fotball,

men størrelsen er gunstig da den enkelt kan deles inn i 3'er-, 5'er-, 7'er- og 9'er-baner slik at kamper og treninger kan arrangeres samtidig.

Figuren over illustrerer hvordan en 11'er-bane kan deles inn i flere baner slik at vi kan arrangere kamper og treninger for våre lag.

Med banekapasiteten idrettslaget har på Lyng i dag trenger vi i tillegg enkelte kvelder og benytte oss av 7'er-banen på dagens skole for å få kabalen til å gå opp. Det vil si at vi i framtiden definitivt vil ha behov for en 11'er-bane på den nye skolen.

Med tanke på valg av overflate, følger vi NFFs klare anbefalinger her og ønsker oss kunstgress. Per i dag anbefaler de med gummikuler, men om det skulle komme noe nytt og bedre alternativ på markedet innen banen er satt opp, er vi villig til å se på det.

I forbindelse med banen ønsker vi at det skal bygges et utstyrslager for lagring av diverse utstyr som mål, kjegler og fotballer.
Stiklestad IL ønsker også tilgang til kjøkkenlokale/møterom med mulighet for å ha kiosksalg i forbindelse med arrangement på fotballanlegget. Det er ønskelig at vi har tilgang til kiosken fra utsiden
Idrettslaget ønsker å kunne benytte garderobeanlegget til skolen.

Idrettslaget ønsker at kommune står som eier av anlegg inklusive utstyrshall. Vi håper også at det tenkes på behovet for parkering i planlegging av skole og idrettsanlegg.

I tidligere behovsvurderinger har idrettslaget sagt at de ønsker klubbhus i forbindelse med nytt fotballanlegg, men vi har kommet frem til at dette ikke er nødvendig da idrettslaget har klubbhus i Blommen.

Dagens anlegg til idrettslaget er på Lyng hvor idrettslaget leier areal av grunneier, Helga Haga. Avtalen går ut i 2020. Idrettslaget ønsker å forlenge den avtalen frem til at vi har et nytt anlegg ved Stiklestad nye skole, men definitivt ikke lenger enn det. Idrettslaget har et stort behov for et nytt fotballanlegg på en annen og mer egnet lokasjon enn det vi har i dag.

Den dagen avtalen med idrettslaget avsluttes, vil grunneier benytte arealet som jordbruksareal igjen.

En stor ulempe med anlegget på Lyng, er at det kun er mulig å komme seg dit via biltransport. Det er ingen gang- og sykkelvei dit og det benyttes derfor ikke til uorganisert aktivitet. Anlegget har forholdsvis kort sesong fra mai til september da det ikke er lyssatt, slik at idrettslaget er avhengig av å benytte dagens skole i deler av sesongen.
Et nytt fotballanlegg i forbindelse med ny skole på Stiklestad vil være et meget positivt tiltak for fotballaktiviteten på Stiklestad. Anlegget vil ligge mye nærmere der brukerne bor. Dette vil øke aktiviteten også utenfor organisert idrett, noe idrettslaget anser som meget positivt.
Et stort pluss med fotballanlegg lokalisert ved den nye skolen på Stiklestad er nærheten til der storparten av de aktive bor. Man vil enkelt komme seg til å fra anlegget uten bil, nos som er en miljømessig og sikkerhetsmessig stor gevinst.
Idrettslaget ser meget positivt på at den nye skolen kan bli et «senter» for mange ulike idretter og aktiviteter. Vi har fokus på bredde og et slikt senter vil kunne gi et utvidet og meget bra tilbud for våre aktive barn og ungdommer. Vi forventer en økning i aktivitet på grunn av dette.

Oppsummering av Stiklestad IL's behov for et nytt fotballanlegg:

- 11'er-bane
- Utstyrslager
- Tilgang til kjøkken med mulighet for å holde styremøter og mulighet for kiosksalg
- Benytte skolens garderobeanlegg

Turn – Verdal Turnforening/Stiklestad IL:

Basishall/Turnhall 25x45m - med utstyrslager og tilgang til kjøkken med mulighet for å holde styremøter og mulighet for kiosksalg

Behovsvurdering:
Turn og Idretten i Verdal mangler en hall for basistrening i Verdal.
Turn som er en idrettsgren som vi ser er voksende i Verdal og over hele landet mangler hallkapasitet i dag. En basishall med fastmonterte apparater vil frigjøre mye tid for turn til opp montering og nedmontering og gi mer effektiv treningstid samt flere apperatmuligheter og trene i.
En Basishall vil også fungerer godt for basistrening for Stiklestad skole og andre idretter i Verdal, noe som er viktig med tanke på skadeforebygging og frafall fra idretten i ung alder.
Idrettens behov er at en basishall helst etableres i tilknytning til nye Stiklestad skole.
Innmeldt behov fra klubbene med Turn på programmet i mars 2020:

Stiklestad IL:
Bruker i dag til sammen **ca. 15 timer pr. uke t**il faste treninger og med en Basishall vil aktiviteten mest sannsynlig øke.
Turn trener i dag i grupper på **ca. 25 stk** mens klubben ønsker å trene i grupper på **maks 15 stk** og da vil framtidig timesbehovet for klubben bli større.
Vi ønsker selvfølgelig en Basishall hvor alt er samlet på en arena.

Verdal Turnforening:
Bruker i dag til sammen ca. **20 - 25 timer pr. uke** til faste treninger og med en Basishall vil aktiviteten øke.

Turn trener i dag i grupper på **ca. 25 stk** mens klubben ønsker å trene i grupper på **maks 15 stk** og da vil framtidig timesbehovet for klubben bli større.
Vi ønsker selvfølgelig en Basishall hvor alt er samlet på en arena.
Tilbudet er pr. dags dato ikke slik vi ønsker å ha det.
Ønsker å påpeke hvor viktig fysisk aktivitet er, og få samlet et fellesskap på en tribune ser vi på som veldig verdifullt. Vi håper også at Verdal Kommune ser dette med samme syn som oss.

Vi har pr. dags dato en del utfordringer med tanke på dette, og det er blant annet oppbevaring av utstyr. Vi har lite lagringsplass, og vi har ikke tilstrekkelig med utstyr, dessverre. Dette skaper igjen problemer for de eldre partiene, og mange velger da å heller begynne på Levanger eller Steinkjer hvor de har et bedre tilbud til de med tanke på utstyr. Dette synes vi er trist, at ikke Verdal kommune skal ha et optimalt tilbud for alle aldersgruppene.

De siste årene har det minste partiet (nøste - parti) hatt sine treninger på Ørmelen Skole. Verdal turnforening har spart masse penger her med tanke på at der er det gratis leie, men her har vi andre utfordringer; utstyret har blitt ødelagt, og en del utstyr har kommet bort ... Det blir låst opp av andre før trener kommer, da 15 min før.
Så vi i styret har nå pratet om at dette partiet må også få trene på Verdalsøra.
Så ja, vi ønsker oss selvfølgelig en basishall, hvor alle treninger og konkurranser vil være.

Ness IL:
I Ness IL går det nok dessverre mot slutten for turn. Vi vet ikke helt hvordan dette blir løst enda, men vi ser nok for oss at Ness og Vinne etter hvert blir slått sammen da alle som går sammen på skole naturlig nok også vil drive idrett sammen på kveldstid.

Vinne IL:
For vår del dekker den nye hallen i Vinne våre behov slik vi driver turnaktivitet per i dag.

Samarbeid med andre idretter:
Samarbeid på tvers av idrettene i Verdal kommune.

Verdal turnforening, Stiklestad IL turn, Verdal klatreklubb og Verdal kampsortklubb har påbegynt et samarbeid for det vi ønsker i en fremtidig basishall på Stiklestad. (Det er ønskelig at flere idretter melder seg inn her). Vi ønsker at basishallen skal være en arena for flere idretter enn bare turn, i tillegg til at idrettskulturen og kulturlivet i Verdal kan bruke basishallen til andre formål. Apparatene som er i en basishall er beregnet for turnaktivitet, men de har også store potensiale og bruksområder i andre idretter og til bruk i skolen. Balanse, spenst, koordinasjon, kondisjon, styrke og smidighet for å nevne noen.

Verdal kommune er en kommune med mangfold og bredde, både i kulturlivet og i idretten. Dette ønsker vi skal representere vår basishall. Det er viktig at vi kan tilrettelegge gode og sikre treningsarenaer for idrettens og kulturens medlemmer, uansett bakgrunn, kunnskap og ferdighetsnivå. Vi ønsker inkludering av nye tilflyttende og et tilbud til de som ikke ønsker å drive med ballrelaterte idretter.

Verdal turnforening har lenge ønsket å etablere et større tilbud til barn og unge med nedsatt funksjonsevne, det kan vi i dag også, men i en basishall vil de få mer trygghet, forutsigbarhet, sikkerhet og mulighet. Verdal kamsportklubb har flere medlemmer som trener i kategorien nedsatt funksjonsevne, disse utøverene er kjempegode forbilder for barn og unge, og ikke minst voksne i kommunen vår. De er en viktig ressurs som vi kommer til å lære mye av i fremtiden, i tillegg til at de er med på å styrke idrettsmangfoldet i Verdal.

Kamsportklubben i Verdal driver blant annet med en gren som heter Musical Forms, det er svært likt det gymnastikk og turn har som heter Parkour og Tricking. Dette er idrettsgrener vi kan kombinere, hjelpe hverandre i og lære av hverandre. Det er viktig for oss at vi kan utnytte de resursene vi har i Verdal kommune for å beholde barn og unge lengst mulig i idretten.

Hvis vi ser på basishallen de har i Terningen arena i Elverum er det lagt til rette for turn, klatring, dans, arrangementer og konkurranser i en og samme hall. Klatreveggen er montert under hallens høyeste punkt, og buldreveggen er over en nedfallbar softpit. Denne basishallen er et godt eksempel på at flere idretter kan trene sammen og samtidig. Noe som også gagner miljøet, ettersom man kan bruke og drifte en og samme hall, og ikke bygge og drifte en hver for seg. Og med gang og sykkelvei fra Verdal sentrum og hele veien opp til Stiklestad og rundt Forbregd kan man trygt komme seg til og fra trening, og man er ikke avhegig av å bli skysset i bil ect.

I bilde under hadde vi villet fjerne tribunen og benytten dette område til lagerrom, styrkeområde for frivekter og alternativ trening (hvis man ikke kan turne, klatre ect.). Over her hadde det vært ideelt med et område likt det som helt til venstre i bildet, at man forlenger glassgelenderet på hele langsiden slik at det er plass til et evt publikum her. Dette området over lagerboder osv kan benyttes til løping, oppvarming, andre aktiviteter ect.

Basishall Terningen arena

Konklusjon:

Etter innmeldte timesbehov vil en Basishallen fylles og vel så det hver ukedag fra kl 16.00 – 22.00. 5x6 timer **30 timer**. Innmeldt behov **40 timer.**
Reduseres gruppene til maks 15 stk vil framtidig timesbehovet for klubben bli større, anslagsvis **50 timer.**

Oppsummering av Turn`s behov:

- Turn/Basishall
- Utstyrslager
- Tilgang til kjøkken med mulighet for å holde styremøter og mulighet for kiosksalg

- Benytte skolens garderobeanlegg

Verdal Klatreklubb:

Klatrevegg, utstyrslager og buldreområde:

Klatreklubben leier et lite trimrom ved VVG 4 t i uka. Der har vi kun 6 klatreruter, altså kan kun 6 klatre samtidig. Det er trangt om plassen i lokalet når vi er 15 stk. Rutene blir aldri forandret på og vi får ikke lov å forandre de av utleier.

Vi får god medlemsvekst i forbindelse med brattkortkurs, men opplever frafall etter en tid. Det blir fort mye venting ved veggene og manglende utfordringer. Vi mister klatrere og ressurspersoner til nabokommunene.

Behov:
Vårt opprinnelige ønske om en klatrehall på 15x25 m og 17 m høyde kan nedskaleres da vi i stedet for en ren klatrehall ser for oss et område (klatrevegg) inne i en felles hall sammen med flere idretter. Sambruk av ventilasjon, toalettfasiliteter og evt. garderobe i osv.
Vi har mer behov for stort veggareal enn stort gulvareal, noe som gjør sambruk med andre lettere.
Vi trenger enkel tilgang med lift med tanke på skruing av nye ruter.
Klubben kan bidra med dugnadstimer og midler i forhold til vedlikehold av veggen og å skru om ruter.
Klubben kan være med å betale for en felles vaktmesterløsning. Ønsker ikke å ha den oppgaven på dugnad.
Dersom skolen eller andre bruker veggen må de benytte eget utstyr, eller avtale å leie av klubbens utstyr.
Det er viktig for klubben med et godt samarbeid med eier av veggen og andre idretter.
Vi ønsker kommunen som bygger/eier

Vi ønsker altså en klatrevegg der vi kan arrangere kurs, ha klatrekvelder for medlemmer og evt. ha konkurranser.
Vi ønsker oss et buldreområde der man kan trene på klatring uten noen til å sikre.
Buldrerommet trenger ikke å være mer enn **ca. 6x8 m**. og **4 m. høyt**.

Vi trenger et område for lagring av tau, seler, klatresko og annet sikringsutstyr. Det trengs ikke så stor plass til dette.

Oppsummering av Verdal klatreklubb's behov:

- Klatrevegg
- Buldreområde
- Utstyrslager
- Tilgang til kjøkken med mulighet for å holde styremøter og mulighet for kiosksalg
- Benytte skolens garderobeanlegg

Innherred Isidrettslag:

Kunstisflate med utstyrslager og tilgang til kjøkken med mulighet for å holde styremøter og mulighet for kiosksalg

Vi foreslår ei kunstisflate ved den nye skolen – etter Norges Ishockeyforbund sin Plug&Skate-modell.

Dette kan gjerast ved at ein utvider den foreslåtte ballbingen fra **300 kvm** til **720 kvm – 18x40 m** med eit toppdekke som ikkje øydelegg for islegging om vinteren.

Sparebankstiftelsen DNB har gitt 10 mill kr til slike anlegg, og summen er ikkje brukt opp. I tillegg kan ein få spillemiddel til nærmiljøanlegg på inntil 1 mill kr. Kommunen kan vere søker på begge delar. (Dersom det ikkje er att pengar frå DNB på søknadstidspunktet, kan ein søke lokale sparebankar (SMN og/eller Gjensidigestiftelsen om å følgje det gode ekseplet på eit lokalt prosjekt).

Hva kan det søkes tilskudd til:
Inn til 1 mill kroner i tilskudd til bygging av små kunstfrosne isbaner med lys.

- Isflaten må være minst 600 m². Konseptet som er utarbeidet er utgangspunktet for et eksempelanlegg.

- Det legges vekt på at anlegget skal ha helårsbruk. Valg av toppdekke for sommerbruk må være slik at det ikke går ut over frysekapasiteten om vinteren.

- Anlegget må ha minst 4 måneder med is i løpet av vintersesongen.

- Anlegget bør ligge ved barnehage/skole eller annet sted der det er naturlig at barn/ungdom samles.

- Anlegget skal kunne brukes egenorganisert idrett og lek, bevegelse, trim for alle uansett kjønn, alder og ferdighetsnivå.

Anleggskostnadane er beregna av Norconsult (på eit anlegg på 600 kvm) til 4 mill kr + mva. I dette inngår fleire påstar som vil vere felles for ballbinge og isflate – anleggsarbeid, flomlys, prosjektering, adm byggeleiing – til saman 990 000 kr +mva. Ekstrakostnaden med kunstis (18x40 m) vil altså vere ned mot 3,6 mill mill kr + mva.

Dersom isflata blir lagt tett inntil skolen (eller andre bygningar) kan den varmen som blir frigjort ved islegging kunne nyttast til oppvarming av bygningane. Dersom frigjort varme i staden blir nytta til å gjere gangvegar og linkande frie for is, kan isflata ligge lenger unna bygningane. Uansett vil ein god del av driftskostnadane knytta til drift av kjøleanlegget (60 000 kr/sesong) kunne reduserast mykje.

I dag står det eit ishockeyvant på banen ved barnehagen. Det tilhøyrer Forbregd/Lein velforening, men det går an å forhandle med velforeninga om å flytte det til den nye banen. I så fall vil vantet kunne nytte som inngjerding av ballbingen.
Foreslår en byttehandel med Forberegd Lein velforening og kommunen. Bytte mot at kommunen utbedrer dekke med plastdekke/sportsdekke/betong slik at flaten kan brukes både om sommeren og vinteren.
Forbregdbanen vil framleis vere egna for naturis. Det er støypt ein betongkant rundt banen, og dekket er tilpassa islegging. Dette arbeidet er gjort på dugnad av Innherred Is.

I**smaskin** for preparering av is må kjøpast. Snøryddingsutstyr må vere disponibelt.

Ispreparering og snørydding er driftsutgifter som kjem i tillegg. Auke av banestorleiken frå 20x30 til 18x40 vil ikkje ha noko å seie. Det må reknast 1 time per dag i fem månader (15.oktober – 15.mars) = 150 timar. I tillegg kjem snørydding. Her kan ein rekne 2 timar per veke i fire månader (1.desember – 1.april) = 32 timar. Ein avtale mellom kommunen og Innherred Is og/eller Stiklestad Il om ispreparering og snørydding kan inngås om kommunen/skolen ikkje vil ha ansvaret sjølv.

Behov for tilleggsrom.
Kiosk- bør løysast saman med dei andre idrettslaga. Det beste vil vere om kiosken også kan servere til kundar ute (gammaldags pølsekiosk) og at skøyteløparane kan gå på trebruer/matter med skøytene på utan å øydelegge skøyteeggen.
Lager. Det er ikkje behov for eige lager, men plass i felles lager til sommarlagring av målbur, is-skraper osv.

Slipebu og rom for utlån av utstyr. Dette kan vere eit lite avlukke i eit anna rom, men det er «skitten» aktivitet og kan ikkje gå føre seg f.eks i kiosken. Innherred Is og/eller Stiklestad Il i samarbeid med BUA kan stå for utlån av skøyter, hjelmer og køller. Dette rommet kan kombinerast med garasje for ismaskin, berre ein tek omsyn til storleiken.

Vedlegg:
Ishockeyforbundet – konsept for isflate
Plug – skate, krav til søknad.

Oppsummering av Innherred Isidrettslag's behov:

- Kunstisflate
- Ismaskin
- Utstyrslager
- Tilgang til kjøkken med mulighet for å holde styremøter og mulighet for kiosksalg
- Garderober: Gjerne tilrettelagt for Ishockeyutstyr - Benytte skolens garderobeanlegg

Verdal kampsportklubb:

Noen tanker vi har angående mulighet for å få plass i en basishall i Vinne eller Stiklestad.
Bør være **200-250kvm gulvareal.**
Helst fastliggende, da det vil spare trenerne for veldig mye dugnadsarbeid.

Samarbeid angående basishall/hall:
Vi er veldig interessert i samarbeid med andre.
Spesielt klatreklubben er en aktuell samarbeidspartner.
Turn kan også være aktuelt dersom fastmontert utstyr ikke tar opp all plass.
Eventuelt implementere stor åpen flate, se f.eks. løsningen i Steinkjerhallen.

Behov:
- trenger lagerrom for utstyr. Størrelse på et lagerrom kommer litt an på hvilket utstyr som må ryddes inn til enhver gang og hva som kan henge ut i treningshallen.
-Treningstider: 2 dager fast i uken fra kl.17-21. Altså 8 timer faste treningstimer. Dette trengs for at alle våre medlemmer skal få treningstid i løpet av uka. I dag har vi tirsdager og torsdager som treningsdager. Ønskelig at vi også får mulighet for helgeaktiviteter som stevner og andre treningssamlinger. Med 15 timer i uken, vil alle våre behov (og ønsker) dekkes
-musikkanlegg hadde vært fint.
-litt veggplass til premier som klubben har anskaffet. Ikke noe vi MÅ ha, men er ønskelig.
-mulighet for å henge opp boksesekker. F.eks. på en «bom» som kan svinges 90 grader ut fra vegg eller en skinne likt klatretau i gymsaler henger i.
-tilgang på toalett.

Oppsummering av Verdal Kampsportsklubb`s behov:

- 200-250kvm gulvareal.
- Utstyrslager
- Tilgang til kjøkken med mulighet for å holde styremøter og mulighet for kiosksalg
- Benytte skolens garderobeanlegg

Verdal Friidrettsklubb:

Behovsvurdering:

Verdal FIK mener at når uteområdet på Stiklestad skole skal planlegges må en, uavhengig av bygging av rekruteringsanlegg på Ørmelen, også inkludere friidrettsfasiliteter som sprintstriper lengdegrop, høydemuligheter og kastsektor. Et eksempel på slike fasiliteter finnes på Verdalsøra barne- og ungdomskole.

Idrettsrådets vurdering av hallkapasiteten i Verdal:

Nye Vinnehallen fylles i ca. 3 kvelder per uke av Vinne IL/Vinne skilag etter dagen behov, så kommer barn fra Ness ned til Vinne og Verdal Volleyballklubb flytter sin aktivitet til Vinne
Etter hvert vil bruken av ny hallen øke når aktiviteten tar seg opp og det kommer sikkert inn nye idretter så som, Basketball og andre så hallen vil fylles i framtiden.

Nu Turn/Basishall ved Stiklestad og Leksdal skole: Er overfylt før bygging
Innmeldt behov etter dagens bruk er 40 timer. Turn ønsker å trene i mindre partier så da kan vi regne med et behov for ca. 50 timer per uke. Idrettsrådet vil tro at med en Basishall vil aktiviteten i Turn også øke samt at en slik hall vil bli brukt av andre også. Basishallen vil da bli fylt og turn vil få behov for bruk av Ørahallen i en 10-15 timer per uke i tillegg

Ørahallen/Verdalshallen: Håndball innmelder behov for 24 til 28 timer per uke og der er også Badminton, Friidrett, og andre leietakere – Idrettsrådet tro at aktiviteten vil øke for di som benytter disse to hallene dersom det blir tilgang til mere areal i de to hallene. Et annet moment i hallkapasiteten er at klubbene melder at den timen fra 21.00 til 22.00 er vanskelig å få brukt da det er mest barn som aktiviseres i klubbene og di skal legge seg tidligere for skolegang samme med ungdom så ønske fra klubbene er leie fra 16.00 - 21.00 og da øker i tilfelle behovet ytterlig for haller.

Idrettsrådet konklusjonen er at på tross av økonomiske kostnader så får vi ikke denne sjansen igjen til og sikre areal til idretten ved ny skole og sambygging er vel mest lønnsom når det bygges.

Aktivitetstall 2018 – 2019:

Stiklestad IL:

Aktivitetstall, fotball.

Aktivitetstall 2018 fra idrettsregistreringa april 2019

Kvinner						Menn						Totalt
0-5	6-12	13-19	20-25	26 --	Sum	0-5	6-12	13-19	20-25	26 --	Sum	
0	53	26	0	52	131	0	76	16	0	62	154	285

Aktivitetstall 2019 fra idrettsregistreringa april 2020

0	56	19	0	50	125	0	81	18	0	60	159	284

Turn:

Aktivitetstall 2018 fra idrettsregistreringa april 2019

Verdal Turnforening:

	Kvinner						Menn					Totalt
0-5	6-12	13-19	20-25	26 --	Sum	0-5	6-12	13-19	20-25	26 --	Sum	
33	110	30	12	29	214	17	28	2	0	12	59	273

Stiklestad IL:

7	71	29	3	12	122	2	63	15	1	15	96	218

Ness IL:

12	25	10	3	3	53	5	8	4	1	11	29	82

Vinne IL:

10	35	20	3	4	72	12	38	1	0	1	52	124

Sum totalt: 697

Aktivitetstall 2019 fra idrettsregistreringa april 2020

Verdal Turnforening:

78	190	42	0	0	310	34	56	0	0	0	90	400

Stiklestad IL:

5	40	20	2	10	77	0	40	10	0	15	65	142

Ness IL:

6	34	5	0	8	53	4	10	0	0	5	19	72

Vinne IL:

14	30	0	0	0	44	9	48	4	0	0	61	105

Sum totalt: 719

Verdal Klatreklubb:

Aktivitetstall 2018 fra idrettsregistreringa april 2019

	Kvinner						Menn					Totalt
0-5	6-12	13-19	20-25	26 --	Sum	0-5	6-12	13-19	20-25	26 --	Sum	
1	4	8	1	13	27	1	8	7	2	24	42	69

Aktivitetstall 2019 fra idrettsregistreringa april 2020

1	2	9	2	13	27	1	6	6	4	23	40	67

Verdal Kampsportsklubb:

Aktivitetstall 2018 fra idrettsregistreringa april 2019

	Kvinner						Menn					Totalt
0-5	6-12	13-19	20-25	26 --	Sum	0-5	6-12	13-19	20-25	26 --	Sum	
0	5	10	5	5	25	0	15	10	5	10	40	65

Aktivitetstall 2019 fra idrettsregistreringa april 2020

0	7	5	4	7	23	0	15	12	5	10	42	65

Innherred Isidrettslag:

Aktivitetstall 2018 fra idrettsregistreringa april 2019

	Kvinner						Menn					Totalt
0-5	6-12	13-19	20-25	26 --	Sum	0-5	6-12	13-19	20-25	26 --	Sum	
0	0	0	0	5	5	0	0	3	5	21	29	34

Aktivitetstall 2019 fra idrettsregistreringa april 2020

0	5	7	0	13	25	0	6	13	5	34	58	83

Plan for legetjenesten i Verdal kommune - revidert 29.01.21

Saksbehandler:	Anne Kari Haugdal	**Arkivref:**
E-post:	anne.haugdal@verdal.kommune.no	2019/2053 - /G00
Tlf.:	908 95 050	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for mennesker og livskvalitet	10.02.2021	12/21
Formannskap	11.02.2021	26/21
Kommunestyre	01.03.2021	16/21

Saksprotokoll i Formannskap - 11.02.2021 - 26/2021

BEHANDLING:
Innstilling fra mennesker og livskvalitet ble utdelt i møtet.

Høyre v/Knut Snorre Sandnes fremmet følgende utsettelsesforslag:
«Saken utsettes og bearbeides videre hvor legene involveres som forutsatt i denne prosessen. Forslag til revidert plan fremlegges til politisk behandling senest april 2021.»

Ved votering falt utsettelsesforslaget med 6 mot 3 stemmer (Valbekmo (SP), Larsen (SP) og H).

Høyre v/Knut Snorre Sandnes fremmet følgende alternativt forslag til vedtak:
«Forslag til legeplan legges ut til offentlig høring og fremlegges for ny politisk behandling etter gjennomført høringsrunde.»

SV v/Sven-Øyvind Bern fremmet følgende alternativt forslag til kulepunkt 1 og kulepunkt 2:

- Verdal kommune faser ut selvstendig næringsdrift som driftsform etter hvert som det oppstår ledighet i driftshjemlene. Disse erstattes av faste stillinger.
- Som et ledd i å øke kommunens mulighet for å rekruttere fastleger omgjøres de eksisterende ledige hjemlene til faste stillinger.

AP v/Ole Gunnar Hallager fremmet kommunedirektørens opprinnelige kulepunkt 3 som alternativt til utvalgets kulepunkt 3:

- Tilleggstilskuddet på 3,8 mill innarbeidet i årets budsjett, og i kommende økonomiplanperiode.

Votering:
Høyres forslag falt med 7 mot 2 stemmer (H og Valbekmo (SP)).
Alternativ votering utvalgets innstilling kulepunkt 1 og forslag fra SV til kulepunkt 1, innstillingen ble vedtatt med 8 stemmer. 1 stemme ble avgitt for SV sitt forslag (SV).
Alternativ votering utvalgets innstilling kulepunkt 2 og forslag fra SV til kulepunkt 2, innstillingen ble vedtatt med 8 stemmer. 1 stemme ble avgitt for SV sitt forslag (SV).

Alternativ votering utvalgets innstilling kulepunkt 3 og forslag fra AP til kulepunkt 3, forslaget fra AP ble vedtatt med 8 stemmer. 1 stemme ble avgitt for innstillingen (SV).
Utvalgets innstilling kulepunkt 4 – enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

- Verdal kommune opprettholder selvstendig næringsdrift som driftsform, og kommunen tilrettelegger for kompetanseheving og økonomisk trygghet for legetjenesten.
- Som et ledd i å øke kommunens mulighet for å rekruttere fastleger innføres kommunalt tilleggstilskudd tilsvarene en 100 % økning av basistilskudd for LIS 3 og 50 % økning for spesialistene i planperioden. Denne ordningen er i samsvar med nabokommunenes tilskuddsordning.
- Tilleggstilskuddet på 3,8 mill innarbeidet i årets budsjett, og i kommende økonomiplanperiode.
- Det bes om politisk sak etter to år, våren 2023, som en underveis-evaluering av måloppnåelse i planen. Fastlegene involveres i evalueringen.

Saksprotokoll i Utvalg for mennesker og livskvalitet - 10.02.2021 - 12/2021

BEHANDLING:
Repr. Mats Andre Bjugan ble innvilget permisjon under første del av behandling av saken. Til stede 8 representanter.

H v/Mona K. Rømuld fremmet følgende utsettelsesforslag:
Saken utsettes og bearbeides videre hvor fastlegene involveres som opprinnelig forutsatt i denne prosessen. Forslag til revidert legeplan fremlegges for politisk behandling senest i april 2021.

Ved votering falt utsettelsesforslaget med 7 mot 1 stemme (H).

Repr. Mats Andre Bjugan kom tilbake. Til stede 9 representanter.

SP v/Einar Olav Larsen fremmet følgende forslag:
Alternativt forslag til tredje kulepunkt i kommunedirektørens innstilling:
Tilleggstilskuddet innføres fra 01.01.22 og innarbeides i kommende budsjett og økonomiplanperiode.

Nytt fjerde kulepunkt:
Det bes om politisk sak etter to år, våren 2023, som en underveis-evaluering av måloppnåelse i planen. Fastlegene involveres i evalueringen.

Det ble votert punktvis med følgende resultat.
Kommunedirektørens innstilling første kulepunkt. Enstemmig vedtatt.
Kommunedirektørens innstilling andre kulepunkt. Enstemmig vedtatt.
Alternativ votering mellom kommunedirektørens innstilling til tredje kulepunkt og forslaget fra SP v/Einar Olav Larsen. SP sitt forslag ble enstemmig vedtatt.
SP v/Einar Olav Larsen sitt forslag til nytt fjerde kulepunkt: Enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:

- Verdal kommune opprettholder selvstendig næringsdrift som driftsform, og kommunen tilrettelegger for kompetanseheving og økonomisk trygghet for legetjenesten.
- Som et ledd i å øke kommunens mulighet for å rekruttere fastleger innføres kommunalt tilleggstilskudd tilsvarene en 100 % økning av basistilskudd for LIS 3 og 50 % økning for spesialistene i planperioden. Denne ordningen er i samsvar med nabokommunenes tilskuddsordning.
- Tilleggstilskuddet innføres fra 01.01.22 og innarbeides i kommende budsjett og økonomiplanperiode.
- Det bes om politisk sak etter to år, våren 2023, som en underveis-evaluering av måloppnåelse i planen. Fastlegene involveres i evalueringen.

Kommunedirektørens innstilling:

- Verdal kommune opprettholder selvstendig næringsdrift som driftsform, og kommunen tilrettelegger for kompetanseheving og økonomisk trygghet for legetjenesten.
- Som et ledd i å øke kommunens mulighet for å rekruttere fastleger innføres kommunalt tilleggstilskudd tilsvarene en 100 % økning av basistilskudd for LIS 3 og 50 % økning for spesialistene i planperioden. Denne ordningen er i samsvar med nabokommunenes tilskuddsordning.
- Tilleggstilskuddet på 3,8 mill innarbeidet i årets budsjett, og i kommende økonomiplanperiode.

Vedlegg:

1 Temaplan Legetjenester Verdal 2021-2030
2 Innspill fra fastlegene
3 Plan for legetjenesten - uttalelse fra eldrerådet

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Variasjoner i finansiering av fastlegeordningen – andre oppfølgingsundersøkelse

Saksopplysninger:

Bakgrunn for saken:
I sak 124/20 ble følgende vedtak fattet:
Kommunedirektør skal legge fram sak til politisk behandling som omhandler videreutvikling og revisjon av gjeldende Plan for legetjenester i Verdal kommune.
Sak skal bl.a. omhandle:

- *Utrede alternative driftsformer*
- *Belyse sannsynlighet for rekruttering til de ulike driftsløsninger for å fylle dagens ledige hjemler.*
- *Avklare og sikre grunnlag for at Fastleger vil fortsette i sine hjemler i Verdal kommune.*
- *Avklare ytterligere nye LIS1 hjemler*

Disse punkter skal ikke være begrensende for innholdet i saken.

Kommunens sørge for ansvar

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige allmennlegetjenester, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 og § 3-2 første ledd. Organisering av fastlegeordningen er kommunens ansvar, og kommunen skal sørge for at personer som ønsker det, får tilbud om plass på fastleges liste, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1c og forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 2.

Revidering av Plan for legetjenesten

Kommunestyret har gitt kommunedirektøren i oppgave å:

a) videreutvikle og revidere Plan for legetjenester med fokus på sannsynligheten for rekruttering til de ulike driftsformene for å fylle dagens ledige hjemler, og
b) utrede alternative driftsformer.

Kulepunkt 3 og 4 er avklart. Fastlegene som hadde sagt opp sine driftshjemler har trukket oppsigelsene. 17.12.20 fikk Verdal kommune tildelt LIS1 hjemmel med oppstart 15.09.21.

Den opprinnelige planen beskriver fem driftsformer å organisere legetjenesten på. Videreutvikling av disse driftsformene handler om å innføre økonomiske insentiver for å sikre bedre grunnlag for rekruttering. De ulike driftsformene klargjør hvilke insentiver som må til for å øke mulighetene for å rekruttere fastleger.

Fastlegene er selvstendig næringsdrivende og driver private legesentre (6.1 i planen)
Denne modellen er tilsvarende hovedmodellen (Privatpraksis 1: legen holder selv lokaler, utstyr og hjelpepersonell) kombinert med kommunal fastlønnsstilling inntil 7,5 timer pr. uke.
Verdal kommune har hatt denne driftsformen siden 2011.

> **Vurdering av modellen sett opp mot rekruttering:**
> De siste tre årene er erfaringene at denne modellen ikke er rekrutterende. De to hjemlene som er ledige på fjerde året ved Stekke legesenter er et eksempel på det. Siden 2018 er dette løst ved at kommunen har brukt en fast tilsatt lege (skal tiltre som lege i Verdal bo- og behandlingssenter i januar 2022) som vikar ved legesenteret. Kommunen dekker fastlønn og driftsutgiftene hjemmelen har ved legesenteret. Denne løsningen gir stabilitet for pasientene og de andre legene ved legesenteret. For kommunen er denne løsningen krevende med tanke på ledelse og økt administrasjon.
>
> I den andre hjemmelen leies det inn vikarer fra virkarbyrå. Innleie av vikar fra vikarbyrå utgjør ca. kr 200.000, - per mnd. I tillegg organiserer og betaler kommunen for leie av leilighet, reise og ev bilutgifter. Utover at dette er krevende økonomisk og administrativt for kommunen, er det en løpende risiko i om det er mulig å leie vikarer, vikariatets varighet, om vikaren er egnet og slitasjen pasientene og de andre ved legesenteret utsettes for ved de stadige skiftene av vikarer. Den ene hjemmelen er utlyst 4 ganger og den andre 3 ganger. Det har vært søkere på hjemlene hver gang, og de er tilbudt vilkår utover hovedmodellen, men det har ikke vært tilstrekkelig for at de har takket ja. Når rekrutteringsutfordringen har vedvart slik det har vært for Stekke legesenter reduserer det også omdømmet for kommunens rekrutteringsarbeid.

Fastlegene er selvstendig næringsdrivende, og kommunen tilrettelegger for kompetanseheving og økonomisk trygghet (6.2 i planen)
Modellen er som hovedmodellen, men kommunen bidrar med planlegging og finansiering av spesialiseringsløp, jf. Kommunens lovpålagte oppgave som utdanningsvirksomhet i

allmennmedisin. I tillegg til dette er kommunen i en situasjon der en bør innføre økt basistilskudd, jf. kommunene Inderøy og Levanger sin praksis. Denne modellen støttes av den lokale legeforeningen. Legene foreslår at økt basistilskudd gis til alle, og at kommunen sikrer kompensasjon for egenmeldt fravær og sykt barn dager tilsvarene allmennlegeforeningens takster for praksiskompensasjon som er 50 % høyere enn praksiskompensasjonen i SFS 2305, se saksframlegg fra legene.

Vurdering av modellen sett opp mot rekruttering:
Denne modellen vurderes å være den beste modellen for å opprettholde vedtatt næringsmodell i Verdal kommune. Rekrutteringsutfordringene har vedvart over tid, og det er behov for at kommunen subsidierer ordningen ytterligere med økt basistilskudd jf. Levanger kommune sin praksis i påvente av at det fremforhandles statlige avtaler som sikrer dette. Nabokommuner som har innført økning i basistilskudd til selvstendig næringsdrivende fastleger, lykkes bedre med rekruttering enn Verdal kommune gjør per i dag.

Fastlegene er selvstendig næringsdrivende, og kommunen tilrettelegger for kompetanseheving og økonomisk trygghet (6.3 i planen)
I 2011 ble denne modellen, kalt hybridmodellen, avskaffet i Verdal kommune, PS 48/10. Når begge legene på Verdalsklinikken AS sa opp sine hjemler, var hybridmodellen en mulig løsning for å sikre framtidig næringsvirksomhet ved klinikken jf.6.2 i planen. Driften av senteret i en periode ville krevd at kommunen opprettet et AS.

Vurdering av modellen sett opp mot rekruttering:
Hybridmodellen er økonomisk god for fastlegene, men økonomisk og administrativt krevende for kommunen. Erfaringene med denne driftsmodellen var at videreutvikling og modernisering av legetjeneneste ikke ble godt nok ivaretatt da leder av legesenteret og økonomiansvaret for drift av sentrene var delt. Slik anses denne modellen lite framtidsrettet som driftsform.

Når det gjelder modellens rekrutteringspotensial, har administrasjonen erfart at den kan være det. Flere av søkerne på ledige hjemler de siste tre årene har stilt krav om å få dekt driftsutgiftene, men takket nei når de er møtt på kravet.

Blanding av selvstendig næringsdrivende og kommunalt ansatte leger (6.4 i planen).
Denne driftsmodellen er aktuell for nyutdannede leger mens de gjennomfører spesialisering som allmennleger jf. Fastlege evalueringen EY, 2019. Etter fullført spesialisering ønsker legen selvstendig næringsdrift.

Vurdering av modellen sett opp mot rekruttering:
Denne modellen kan bidra til rekruttering av nyutdannede leger. I legesentrene kan det være utfordrende når det er ulike driftsformer i senteret. For kommunen er modellen krevende økonomisk og administrativt.

Kommunen etablerer kommunalt drevet legesenter med fast ansatte leger (6.5 i planen).
Å opprette et nytt kommunalt legesenter kan være en løsning for å rekruttere fastleger. Historisk var denne modellen noenlunde likeverdig om legene var privatpraktiserende eller kommunalt ansatt. I sak 48/10 står det: *Denne likeverdighet ble etter hvert kraftig forrykket til fordel for privat praksis, noe som raskt førte til rekrutteringsproblemer for kommunen.*

Vurdering av modellen sett opp mot rekruttering:

Modellen gir større sannsynlighet for forutsigbarhet og stabilitet i og med at kommunen står for ledelse og drift av legesenteret. Om den er rekrutterende over tid er usikkert. Rekrutteringsproblemene som etter hvert utviklet seg når legene var kommunalt ansatt, førte til ny fastlegeforskrift og privat næringsdrift av legetjenesten i 2001. Næringsdrivende fastleger i dag, ønsker ikke tilbake til kommunal drift av legesentrene.

Forslag fra fastlegene:
Majoriteten av fastlegene har utarbeidet et forslag til tiltak etter møte med en representant fra hvert legesenter 16.12.20. I saksframlegg mottatt 24.01.21, støtter fastlegene kommunedirektørens valg av modell: Selvstendig næringsdrivende og kommunen tilrettelegger for kompetanseheving og økonomisk trygghet. Tilleggstilskudd, likt fordelt til alle legene, mener de vil være rekrutterende og stabiliserende. Tilskuddet må også ha en årlig økning på 3%. Utover dette har fastlegene vurdert disse tiltakene:

1. *Kommunal utkjøpsgaranti av fastlegepraksiser.*

Utkjøpsgaranti er etablert i flere kommuner, med positiv effekt på rekruttering og fastlegegruppen har tidligere argumentert for en slik ordning. En utkjøpsgaranti er dog administrativt komplisert å håndtere, med behov for ekstern verdivurdering av praksis dersom kommunen skal kjøpe praksisen og en situasjon der kommunen i perioder vil være deleiere i legesenter. Vurdering: Andre mer effektive tiltak som sikrer god rekruttering vil gjøre en slik ordning overflødig.

2. *Tilskuddsordninger til eksisterende legekontor*

Det er mulig å opprette en ordning der fastleger kan søke kommunen om tilskudd for å utvide eksisterende legesenter eller etablere nye legesenter. Dette vil kunne stimulere til økt kapasitet i fastlegetjenesten og er svært relevant for Verdal kommune da manglende kontorlokaler i dag er en signifikant flaskehals med tanke på å få rekruttert nye leger. Vurdering: En slik ordning krever en viss administrasjon og er lite forutsigbar både for kommunen og fastlegene, sammenlignet med en generell styrking av basistilskuddet. Et godt nok økonomisk tilskudd til fastlegene vil gjøre en slik ordning overflødig.

3. *Egenmeldingsdager og sykt barn-dager for næringsdrivende leger*

Vurdering: Å innføre rett til egenmeldingsdager og sykt barn-dager for næringsdrivende leger er et tiltak som vil ha god signaleffekt og bli lagt merke til av unge leger. Prinsippet er lett å forstå og gjør at næringsdrift framstår mindre utrygt enn fast ansettelse. Tiltaket trenger ikke å bli en stor økonomisk belastning for kommunen da næringsdrivende leger som gruppe har lite fravær og mekanismen med at legene selv må jobbe inn etterslepet vil ikke forsvinne. Fastlegegruppen anbefaler derfor at det innføres 12 dager egenmelding og 10 sykt-barn dager for næringsdrivende fastleger, etter Allmennlegeforeningens sats for praksiskompensasjon.

4. *Etablere administrative kommunale delstillinger for fastlegene*

I dialogmøte med kommunen 16.12.20. var et forslag fra kommunen å opprette kommunale delstillinger for alle fastleger, for å synliggjøre arbeidet fastlegene gjør med administrasjon, kompetanseheving og kvalitetsarbeid, og gi en økonomisk kompensasjon for dette. Det ble også foreslått å opprette senterlederstillinger. Dette er et godt initiativ og viser at administrasjonen er klar over kompleksiteten og omfanget av det administrative arbeidet fastlegene gjør. Det er også ugjorte oppgaver og potensiale for forbedring i fastlegenes faglige og administrative kvalitetsarbeid som det i dag ikke er tid eller ressurser til å gjennomføre. Vurdering: Selv om slike stillinger vil synliggjøre administrativt arbeid som fastlegene gjør så vil det sannsynligvis ikke være et effektivt rekrutteringstiltak. Ordningen vil medføre en del administrasjon fra kommunens side og er et unødvendig mellomledd i å styrke rammevilkårene for fastlegene. Det vil være best for legesentrene å internt finne løsninger for dette. Økt basistilskudd, særlig til spesialister, vil legge til

rette for arbeidet på en mindre komplisert og minst like effektiv måte, og fastlegegruppen anbefaler derfor ikke å opprette kommunale delstillinger.

5. *Praksiskompensasjon for et visst antall kursdager i året*

Kommunen har også foreslått praksiskompensasjon for inntil 5 kursdager i året som et mulig tiltak.
Vurdering: Dette tiltaket framstår unødvendig så lenge en får en generell styrking av basistilskuddet, det innebærer også en viss form for administrasjonsarbeid og gir mindre fleksibilitet for fastlegene med tanke på tidspunkt for gjennomføring av kursaktivitet. Fastlegegruppen anbefaler derfor ikke å innføre en slik ordning.

Kostnadene knyttet til fastlegenes forslag utgjør (mill kr):

Mål: Fastlegene skal ha forutsigbare rammevilkår for å opprettholde drift og faglig kompetanse.		**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Det gis tilskudd tilsvarende basistilskudd til alle fastleger, som følger utviklingen i basistilskuddet fra sentralt hold. Fastleger får rettigheter til egenmeldingsdager og sykt barn-dager etter Allmennlegeforeningens satser for praksiskompensasjon.	Kommunen sikrer egenmelding og sykt-barn dager for legene	**0,6**	**0,6**		
	Kommunen gir tilskudd til alle fastleger tilsvarende basistilskudd	**8,3**	**8,5**		

Hvordan driftes legetjenestene i nabokommunene?

Inderøy:
Kommunen har 2 næringsdrivende leger og 6 fast ansatte leger i kommunal stilling.

- De næringsdrivende legene har basistilskudd + 50 % basistilskudd i tilskudd hver måned, dette kompenserer for dekning av kurs.
- De kommunalt ansatte legen har permisjon med lønn for kurs som godkjennes for LIS3, spesialistene har permisjon med lønn for deltakelse på obligatoriske kurs for å beholde spesialiteten i allmennmedisin. For de kommunale legestillingene er det utarbeidet en lønnsstige, den ble signert av Den norske legeforening (DLF) og brukes ved tilsettinger og lokale lønnsforhandlinger.

Levanger:
Kommunen har 17 selvstendig næringsdrivende leger og 3 Alis leger.

- De næringsdrivende legene har tilleggstilskudd til basistilskudd opptil 1200 pasienter. Tilskuddet tilsvarer dagens basistilskudd for LIS 3 og 50 % av basistilskuddet for spesialister. Tilskuddet vil kun gjelde for fastleger som har startet spesialiseringsløp.
- Alis-legene har fastlønn og full kompensasjon for kurs ol.

Kommunens valg av driftsmodell gir følgende kostnader:

Mål: Fastlegene er selvstendig næringsdrivende, og kommunen tilrettelegger for kompetanseheving og økonomisk trygghet.		2021	2022	2023	2024
Det gis tilskudd tilsvarene en 100 % økning av basistilskudd for LIS 3 og 50 % økning for spesialistene. Basistilskuddet justeres årlig på nasjonalt plan. Det individuelle tilskuddet må ses opp mot de nasjonale endringene i basistilskuddet. For basistilskudd utover kr. 499,- pr pasient i temaplanens periode vil tilskuddet fra kommunen reduseres krone for krone. Innføringen av knekkpunkttillegget fra 01.05.2020 på kr 78 for de 1000 første på pasientlisten kommer i fratrekk.	Kommunen gir tilskudd til LIS 3 – leger under spesialisering	**2,1**	**2,1**	**2,1**	**2,1**
	Kommunen gir tilskudd spesialister i allmennmedisin	**1,7**	**1,7**	**1,7**	**1,7**
Tildeling av ny LIS 1 hjemmel. Helsedirektoratet finansierer hjemmelen i 2021.	Hjemmel iverksettes fra 01.09.2.		**0,8**	**0,8**	**0,8**

Kommunenes subsidiering av fastlegetjenesten (Kilde: Variasjoner i finansieringen av fastlegetjenesten, se vedlegg)

KS har de siste tre årene utført en nasjonal kartlegging av omgang og innretning av kommuners egenfinansiering/subsidiering av fastlegeordningen, det vil si subsidiering utover den ordinære fastlegeordningen (hovedmodellen). I 2020 har 81 % av landets 356 kommuner (288 kommuner) subsidiert fastlegeordningen utover den ordinære fastlegeordningen (hovedmodellen). Det er kun et mindretall på ca. 2 av 10 kommuner som ikke subsidierer. I 2019 var det 71% av kommunene som subsidierte fastlegeordningen. Av kommunene som subsidierer fastlegeordningen, svarer majoriteten at bruk av fastlønn (65 %), gunstige avtaler om leie av praksislokaler/utstyr til næringsdrivende (50 %) og avtaler om disposisjon av kommunale støttefunksjoner eller annet helsepersonell (46 %) er de oftest benyttede ordningene.

Stabilitets- og rekrutteringsutfordringer er stadig de hyppigst nevnte årsakene til at kommunene subsidierer fastlegeordningen utover hovedmodellen. 9 av 10 kommuner som subsidierer fastlegeordningen, gjør dette for å beholde fastleger over tid. Nær 8 av 10 kommuner som subsidierer gjør det for å rekruttere fastleger. Andre nevnte årsaker til subsidiering er å bedre dekke andre allmennlegeoppgaver (49 %), stimulere til bedre integrasjon mellom fastlegetjenesten og øvrig kommunal helse- og omsorgstjeneste (45 %), og for å få leger til å veilede leger under spesialisering (40 %).

De fleste kommunene som subsidierer fastlegeordningen, opplever at den fungerer etter hensikten.

Av kommunene som subsidierer fastlegeordningen (81 % dvs. totalt 288 kommuner) svarer 78 % (totalt 227 kommuner) at dette påfører kommunene merkostnader

Vurdering:

De ulike driftsmodellene krever ulike insitamenter for å være rekrutterende. Dagens ordning med selvstendig næringsdrift med økonomiske tilpasninger øker sannsynligheten for å rekruttere og beholde leger hvis kommunen gir et tilleggstilskudd. Fastlegene vil opprettholde dagens driftsform, men er tydelig på at kommunen må tilrettelegge for kompetanse og økonomisk trygghet.

For å øke rekrutteringsmulighetene er det viktig å erkjenne at kommunen er en del av det samme arbeidsmarkedet som nabokommunene, og at det er en fordel å ha samme insitamentordning som nabokommunene. Det betyr å øke basistilskuddet for hver pasient på fastlegelista opp til 1200 pasienter. Fastlegene vil slik ha en økonomisk forutsigbarhet, og kommunen vil ha en reduksjon i tilskuddet når det statlige basistilskuddet økes. Legene må selv stå for kurs, spesialisering, driftsutgifter osv. Kommunen bidrar med veileder, supervisjon og annen tilrettelegging under spesialiseringsløp. I tillegg til dette er Verdal kommune tildelt ny LIS1 hjemmel fra 01.09.21.

I vurdering av tilleggstilskudd til basistilskuddet mener fastlegene at det skal være likt for alle legene, uavhengig av om de er under spesialisering eller er spesialister. I tillegg skal tilleggstilskuddet årlig reguleres med 3%.

Majoriteten av fastlegene har vurdert fem ulike tiltak i tillegg til økt tilleggstilskudd, hvorav to vurderes å være rekrutterende: 1. Kommunal utkjøpsgaranti av fastlegepraksiser og 3. Egenmeldingsdager og sykt barn-dager. Disse tiltakene ønsker fastlegene at kommunen finansierer. Tiltakene vurderes å være krevende. Særlig punkt 3 tenderer tett opp til ordningen faste tilsatte leger har.

Prinsipielt bør det avklares hvilket grensesnitt det skal være mellom kommunens subsidiering, og hva fastlegetjenesten selv må stå for av utgifter når den driftes som selvstendig næringsdrift. Rekrutteringsutfordringene til fastlegetjenesten er ikke ny. Kommunene hadde lignende utfordringer da hybridmodellen var driftsformen for legetjenesten. Rekrutteringsutfordringene kommunene hadde den gang var en av grunnene for at Fastlegeordningen ble etablert i 2001.

KS sin nasjonale kartlegging av kommunenes subsidiering av fastlegeordningen utover hovedmodellen, viser at stabiliserings- og rekrutteringsutfordringene er de hyppigst nevnte årsakene til kommunenes subsidiering. Denne kunnskapen gjelder også for Verdal kommune.

Finansieringen av kommunedirektørens forslag på å yte et tilleggstilskudd tilsvarende 3,8 mill, er det ingen økonomisk dekning for i årets vedtatte budsjett og økonomiplan 2021 - 2024. Valget står mellom å pålegge Helse og velferd å finansiere merutgiften innenfor sitt budsjett, eller at det dekkes av kommunens disposisjonsfond. For Helse og velferd betyr det å redusere drifta med ca. 8 årsverk i år, og disposisjonsfondet reduseres med 3,8 mill. Når tilleggstilskuddet blir ei varig ordning, vil omstillingsbehovet øke og bruk av disposisjonsfondet vil ikke være en varig bærekraftig løsning.

Verdal kommune

Temaplan Legetjenester i Verdal

2021-2030

Innhold

1. FORMÅLET MED PLANEN 4

2. LOV OG FORSKRIFTER, SENTRALE FØRINGER, LOKALE PLANER 5

3. BEGREPSAVKLARINGER OG FORKLARINGER 6

4. DAGENS STATUS FOR LEGETJENESTEN I VERDAL 6

4.1. FASTLEGEORDNING 6
4.2. SYKEHJEMSLEGE 6
4.3. HELSESTASJON 7
4.4. FENGSELSHELSETJENESTEN 7
4.5. SAMFUNNSMEDISIN 7
4.6. LEGE I SPESIALISERING DEL I – LIS1 – TIDLIGERE KALT TURNUSLEGE 8

5. UTFORDRINGER OG MULIGHETER 8

5.1 BEFOLKNINGSUTVIKLING 8
5.2 HELSETILSTAND (UTVALGTE INDIKATORER) 9
5.3 BRUK AV LEGETJENESTER 10
5.4 OPPGAVEPORTEFØLJE I PRIMÆRLEGETJENESTEN 11
5.5 FORVENTNINGER TIL HELSETJENESTENE 11
5.6 REKRUTTERING AV LEGER I PRIMÆRHELSETJENESTEN 11
5.7 KOMPETANSE OG KVALITETSUTVIKLING 12
5.8 SAMHANDLING 12
5.9 HELSEPLATTFORMEN 12

6 BESKRIVELSE AV ALTERNATIVE ORGANISERINGSMÅTER FOR LEGETJENESTEN I VERDAL 13

6.1 FASTLEGENE ER SELVSTENDIG NÆRINGSDRIVENDE OG DRIVER PRIVATE LEGESENTRE 13
6.2 FASTLEGENE ER SELVSTENDIG NÆRINGSDRIVENDE, OG KOMMUNEN TILRETTELEGGER FOR KOMPETANSEHEVING OG 14
ØKONOMISK TRYGGHET 14
6.3 FASTLEGENE ER SELVSTENDIG NÆRINGSDRIVENDE, OG KOMMUNEN HAR ULIKE ROLLER I LEGESENTRE 15

6.4 BLANDING AV SELVSTENDIG NÆRINGSDRIVENDE OG KOMMUNALT ANSATTE FASTLEGER....15
6.5 Kommunen etablerer kommunalt drevet legesenter med fast ansatte leger....16
7 MÅL, STRATEGIER OG TILTAK....17
8 LENKEDOKUMENTER, KUNNSKAPSGRUNNLAG....20

INNLEDNING

Temaplan for legetjenester er en revisjon av Temaplan for legetjenester 2019-2022 (sak 53/19 2019/0617).

Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige allmennlegetjenester, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 og § 3-2 første ledd. Organisering av fastlegeordningen er kommunens ansvar, og kommunen skal sørge for at personer som ønsker det, får tilbud om plass på fastleges liste, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1c og forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 2.

Kommunen skal også sørge for at et tilstrekkelig antall leger deltar i fastlegeordningen. I dag er det 14 avtalehjemler i Verdal, og behovet for å utvide med ytterligere en avtalehjemmel slik at innbyggerne i kommunen har større mulighet til å velge fastlege. Siden 2018 har Stekke legesenter AS hatt vikarer i to avtalehjemler. I en av avtalehjemlene har kommunen siden desember 2018 brukt en av de kommunalt tilsatte legene, noe som har bidratt til en viss grad av stabilisering av situasjonen. I den andre hjemmelen er det leid inn vikarer. Det er forsøkt mange ulike tilpasninger og deriblant midlertidige avtaler om fastlønn før overgang til selvstendig næringsdrift.

Det har i flere år vært store rekrutteringsutfordringer til fastlegeordningen i hele landet. Våren 2020 la regjeringen fram en nasjonal handlingsplan for allmennlegetjenesten. Denne var forventet å gi klare føringer for hvordan de alvorlige gapene mellom visjon og virkelighet i fastlegeordningen skulle løses. Det var også forventet en beregning av økonomiske konsekvenser og tilhørende finansiering. Handlingsplanen beskriver utfordringene slik de gjenkjennes i Verdal. Handlingsplanen holder fast på at legene skal være selvstendig næringsdrivende, og mener å støtte opp om dette med betydelige virkemidler, herunder knekkpunktløsning i basistilskuddet som er utformet slik at legen får et tillegg på 15,6% for de første 1000 på lista. I realiteten er virkemidlene i disse tiltakene marginale. Verdal kommune kan ikke forvente at disse vil ha merkbar effekt på verken stabilisering eller rekruttering lokalt.

Kommunene løser dagens fatslegekrise med ulike virkemidler for å rekruttere og beholde fastleger i påvente av at nasjonale myndigheter avklarer hvordan gapet mellom visjon og virkelighet skal løses i fastlegeordningen. Helsedirektoratet sin analyse av situasjonen, er at avklaringene er avhengig av politiske beslutninger nasjonalt før byråkratiet kan iverksette relevante tiltak. Samspillet med KS blir viktig framover slik at kommunens interesseorganisasjon får innspill som kan bidra til større handlekraft i samarbeidet med Helse og omsorgsdepartementet og Den Norske Legeforening for å finne bærekraftige løsninger framover.

Fastlegeordningen er bærebjelken for det medisinskfaglige arbeidet i helse- og omsorgstjenestene, og det er en risiko for at tjenestetilbudet til befolkningen forringes slik dagens situasjon er. Stabilisering av situasjonen er avgjørende for å gi befolkningen trygghet for at fastlegetjenesten yter de tjenester de har behov for til enhver tid. Samarbeid med nabokommunene om virkemidler er en del av dette arbeidet.

1. FORMÅLET MED PLANEN

Temaplanen inngår i *kommunens plan- og styringssystem* og omhandler kommunens mål, strategier og tiltak for legetjenestene
Planen skal sikre at utviklingen i legetjenestene i Verdal kommune dekker behovene befolkningen har for primærlegetjenester og samfunnsmedisinske legetjenester, og at tjenestene i omfang og innhold er i samsvar med krav fastsatt i lover og forskrifter. Disse tjenestene er nødvendige for overordnede mål i kommunenes planverk skal kunne nås. Planen skal gi forutsigbarhet for utviklingen i legetjenesten og

beslutningsgrunnlag til bruk i politiske og administrative prosesser knyttet til utvikling av legetjenesten.
Helse-, omsorg og velferdstjenestene i Verdal skal dekke hele livsløpet med tjenestetilbud til familier med barn, voksne med nedsatt funksjonsevne og eldre med sykdom og funksjonstap. De som har behov for kommunale helse, omsorg og velferdstjenester, skal oppleve en hverdag med aktivitet og mestring som fundament for trygghet og tilhørighet. Den enkelte skal, så langt det er mulig, ha medvirkning på utforming av tjenestetilbudet.

Målbildet er at befolkningen i Verdal skal ha tilgang til å velge fastlege og ha en legetjeneste som er kompetent og samarbeidende som brukes på en hensiktsmessig måte, og at **Verdal kommune er en utviklende og lærende kommune som er attraktiv å jobbe og bo i.**

Planen beskriver også alternative scenarier for drift av fastlegetjenesten (Punkt 6).

I utarbeidelsen av planen har en arbeidsgruppe bestående av samfunnsplanlegger, administrativ ledelse av legetjenesten og kommuneoverlege ledet prosessen. Fastlegene har gjennomført workshop og kommet med innspill, øvrige helsetjenester i kommunen har kommet med innspill og samarbeidsutvalget i fastlegeordningen har drøftet problemstillinger og innhold i sine møter.

2. LOV OG FORSKRIFTER, SENTRALE FØRINGER, LOKALE PLANER

Helse og omsorgstjenesteloven pålegger kommunen å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Inkludert i dette er allmennlegetjenester i form av fastlegeordning og legevakt, samt krav til andre kommunale legetjenester som kommer fram gjennom at tjenestene skal organiseres faglig forsvarlig eller gjennom spesifikke forskrifter som f.eks. legetjeneste i sykehjem. Kommunen skal også ha ansatt kommunelege som skal utføre oppgaver gitt direkte i lov eller gjennom instruks i kommunen. Kommunelegen skal være medisinskfaglig rådgiver for kommunen.
Folkehelseloven pålegger kommunen å ga nødvendig samfunnsmedisinsk kompetanse til å ivareta oppgaver gitt i loven, blant annet rådgiving i kommunens folkehelsearbeid og utøvelse av hastekompetanse innen miljørettet helsevern, smittevern og beredskap, samt oppgaver gitt gjennom kommunens delegeringsreglement.
Lenker til relevante lover, forskrifter, sentrale avtaler og førende dokumenter finnes i kapittel 7.
Mål og strategier fra kommunedelplan helse, omsorg og velferd i Verdal er summert i tabellen som følger:

MÅL	STRATEGI
Folkehelsen i Verdal skal være på nivå med, eller over, sammenlignbare kommuner	Forsterke innsatsen som bidrar til å begrense behovet for helse-, omsorg- og velferdstjenester
Brukerne skal oppleve at det kommunale tjenestetilbudet er et godt supplement til et aktivt og selvstendig hverdagsliv	Kommunale helse-, omsorg- og velferdstjenester skal ha kvalitetsstandarder som bidrar til stor grad av egenmestring
Boliger og infrastruktur skal legge til rette for at flest mulig kan klare seg selv, og ha aktive og meningsfulle dager	Bidra til oppgradering og universell utforming av eksisterende boliger. Være en aktiv bidragsyter i utforming av lokalmiljøene med tanke på bruk og framkommelighet

Verdal skal være en foregangskommune i å utvikle nye former for samvirke mellom det offentlige og lokalsamfunnet	Oppgaver som kan løses av frivillige organisasjoner skal videreutvikles og tas i bruk på nye måter
Verdal skal være en foregangskommune i utvikling og bruk av velferdsteknologi	Velferdsteknologi skal bli en ressurs for brukerne, slik at de får bedre muligheter til å mestre hverdagen

3. BEGREPSAVKLARINGER OG FORKLARINGER

Primærhelsetjeneste: Helsetjeneste som ytes i kommunen.
Spesialisthelsetjeneste: helsetjeneste som ytes i sykehus/poliklinikk/avtalespesialister. Det er slik at spesialisthelsetjenesten har ansvar for å gi slik helsehjelp som krever spesialisthelsetjenestekompetanse, mens all annen helsehjelp er det kommunen som skal sørge for. **Helsehjelp** er handlinger som har forebyggende, diagnostisk, behandlende, helsebevarende, rehabiliterende eller pleie- og omsorgsformål, og som er utført av helsepersonell. **Primærlege** og **allmennlege** er begreper som brukes om hverandre og betyr leger som jobber i primærhelsetjenesten, dvs i kommunehelsetjenesten, og skal ha en bred og generell kunnskap om alle sykdommer og alminnelige helseutfordringer. **Spesialist i allmennmedisin** er en allmennlege som har gjennomført et definert spesialiseringsløp i allmennmedisin og blitt godkjent av helsedirektoratet etter definerte kriterier. **Fastlege** er en allmennlege som har avtale med kommunen om å drive allmennpraksis i fastlegeordningen, dvs **fastlegeavtale**. **Kommunen har plikt til å sørge for** at innbyggerne kan stå på liste hos en fastlege. Innbyggerne har **rett til** å stå på liste hos en fastlege.

Fra 01.03.19 er det et krav at alle leger kommunen inngår fastlegeavtale med er spesialister eller under spesialisering i allmennmedisin. **LIS** er forkortelse for Lege I Spesialisering, i den nye spesialiseringsordningen som gjelder for alle leger er det tre deler; del 1 (**LIS1**) er det som tidligere ble kalt turnuslege, del 2 gjelder bare for sykehusspesialiteter, del 3 (**LIS3**) i allmennmedisin varer i minst 5 år etter ferdig LIS1.

4. DAGENS STATUS FOR LEGETJENESTEN I VERDAL

4.1. Fastlegeordning

Verdal Kommune har pr januar 2021 14 fastlegehjemler som er i drift. Disse hjemlene er fordelt på fire legesentre. Alle fastlegene er selvstendig næringsdrivende og har individuell avtale om allmennpraksis i fastlegeordningen med Verdal Kommune. Fra sommeren 2018 til d.d. er to av fastlegehjemlene oppsagt, hjemlene betjenes av vikarer.

Verdals fastleger er i snitt 42 år (27 – 53) og har 1068 (500 – 1400) pasienter på lista. 10 er spesialister i allmennmedisin, de øvrige under spesialisering.

4.2. Sykehjemslege

Per 01.01.21 er det 1,5 legeårsverk i sykehjem (150 %). Disse er institusjonenes leger og står for den medisinskfaglige oppfølgingen av beboerne i institusjonene og inngår i den faglige ledelsen og utviklingen av tjenestene i institusjonene. Begge disse er spesialister i allmennmedisin. Ytterligere en spesialist i allmennmedisin med spesialkompetanse i palliativ medisin er fast ansatt i kommunen, men pr i dag fungerende som vikar i fastlegeordningen. Med samhandlingsreformen overtok sykehjemmene pasienter som tidligere var innlagt i sykehus. Dette har medført behov for å bygge ut kommunens korttidstilbud samt mere spesialisert medisinsk tilbud innenfor f.eks rehabilitering og lindrende medisin. Sykehjemslegene er også

ansvarlig for pasienter innlagt på Kommunal akutte døgnplasser (KAD-plasser). Dette gir et behov for kontinuitet og tilstedeværelse av sykehjemslege. Verdal bo- og behandlingssenter vil være i drift fra 01.01.22. Det vil gi en netto økning på 43 plasser fra dagens 89 sykehjemsplasser til totalt 132 plasser. Ut ifra beregning som er gjort med utgangspunkt i Den Norske Legeforeningen (DNFL) sitt policynotat fra 2012 for normering av legetjenester vil det være behov for en økning med 1,5 legeårsverk når samtlige 132 plasser i det nye bo- og behandlingssentret et tatt i bruk.

Avdeling	Pasienter	Normberegning	Utgjør stillingsprosent
Langtidsplasser	72	72 x 1/90 x 0,85 = 0,68	68 %
Korttidsplasser (korttid og Rehab)	30	30 x 1/20 x 0,85 = 1,28	128 %
KAD	2	2 x 1/10 x 0,85 = 0,17	17 %
Palliasjon Demens	4 24	4 x 1/6 x 0,85 = 0,56 24 x 1/60 x 0,85 = 0,34	56 % 34 %
Studentveiledning			10 %
Sum legeressurs			313 %

4.3. Helsestasjon

Helsestasjonen har 3 leger ansatt i til sammen 75 %. Disse er knyttet til sped- og småbarns kontrollprogrammet ved helsestasjonen. I tillegg har helsestasjon for ungdom en lege ansatt 2 timer pr uke.

4.4. Fengselshelsetjenesten

Fengselshelsetjenesten har lege ansatt i 20 % stilling. Kommunen har ansvar for fengselshelsetjenesten ved Verdal fengsel som har 60 innsatte. Fengselshelsetjenesten finansieres gjennom statlig, øremerket tilskudd til fengslets vertskommune. Tjenesten er tverrfaglig med helsepersonell til stede alle hverdager.
Fengselshelsetjenesten erfarer at det har vært en rekke endringer de to siste årene. Utvidelse av fotlenkesoning, hvor resultat er at innsatte i Verdal fengsel soner lengre. Disse innsatte har tyngre dommer, tyngre diagnoser, mer sammensatt problematikk, deriblant økning av rusproblematikk. Behandling kan ikke avventes til etter endt soning. Grunnet ubesatte fastlegehjemler i kommunen har det vært utfordrende å sikre en stabil legetjenestene i fengselshelsetjenesten de to siste årene.

4.5. Samfunnsmedisin

Verdal kommune har kommuneoverlege ansatt i 100% stilling som kommunens medisinskfaglige rådgiver. Til denne stillingen ligger funksjonen som kommunens smittevernlege, oppgaver innen psykisk helsevern, miljørettet helsevern og funksjoner knyttet til beredskap. Kommuneoverlegen er kommunens medisinskfaglige rådgiver og inngår i helsefaglig ledelse i kommunen og i folkehelsearbeidet. Kommuneoverlegen er delegert oppgaven å godkjenne læringsmål i spesialistutdanningen for leger og ivaretar kommunens faglige lederfunksjon opp mot fastlegetjenesten. Fra 01.01.20 - 31.12.23 har kommuneoverlegen 50% studiepermisjon.

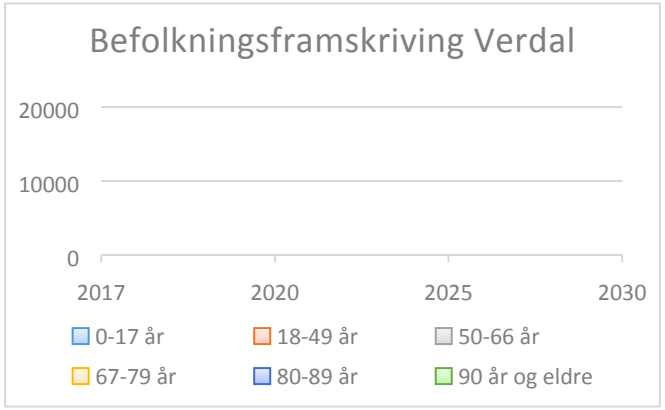
4.6. Lege I Spesialisering del I – LIS1 – tidligere kalt turnuslege

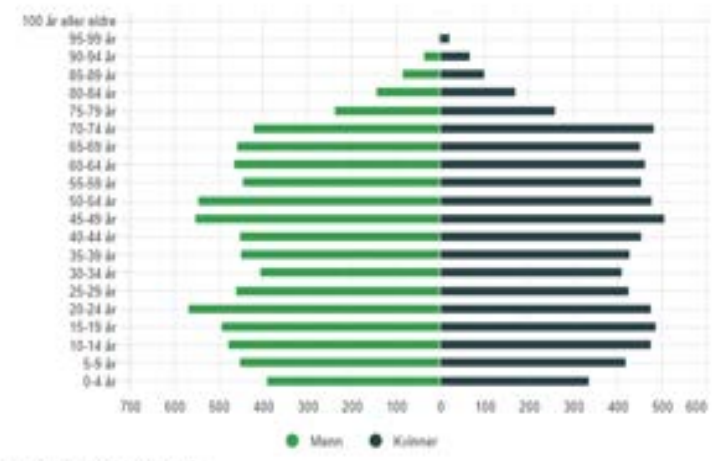
Verdal har i mange år hatt to turnuslegestillinger. Disse har endret betegnelse fra 01.03.18 til «Lege i Spesialisering» heretter kalt LiS. Funksjonelt er det ingen endring.

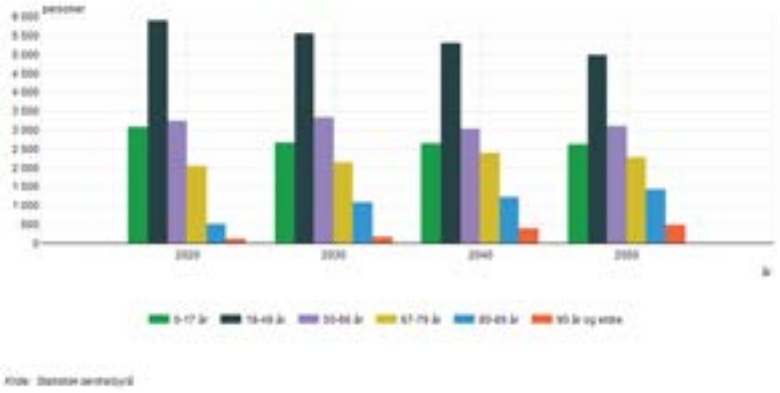
5. UTFORDRINGER OG MULIGHETER

5.1 Befolkningsutvikling

1) Aldersfordeling (kilde SSB)

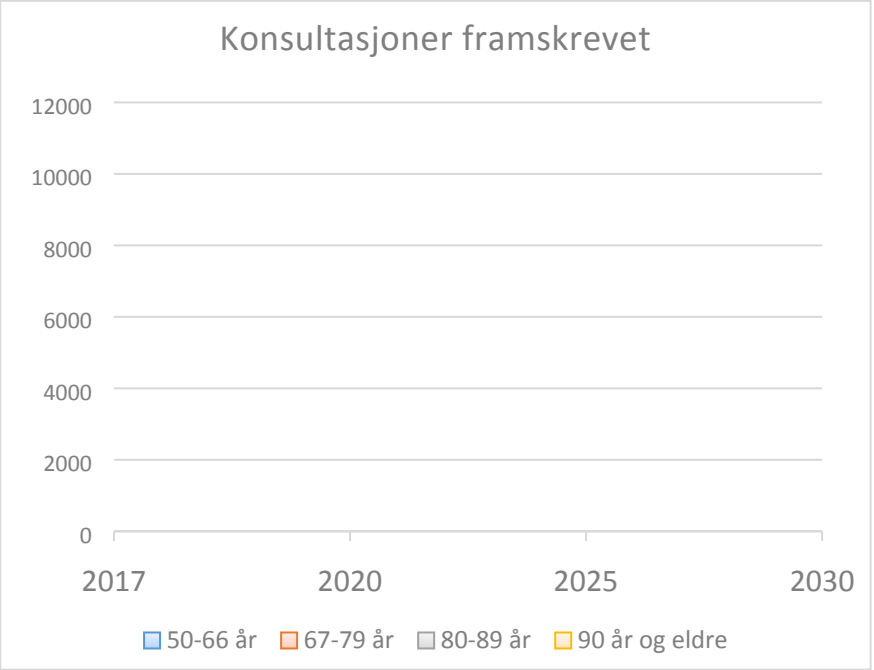
5.2 Helsetilstand (utvalgte indikatorer)

Indikator	Verdal	Nord-Trøndelag	Norge
Arbeidsledighet (2018, i %, alder 30-74)	1,9	1,6 (Trøndelag)	2,1
Uføre 18 – 67 (2017 i %)	13,8	12,6	9,8
Uføre 35 – 44 (2017 i %)	8,1	7,1	5,4
Innleggelser somatikk pr 1000	175	163	150
Innleggelser psykiske lidelser pr 1000		115	128
Medisinbruk psykiske lidelser, brukere pr 1000 0-74 år (2016-2018)	97,4	67,4 (Trøndelag)	71,2
Medisinbruk mot astma og KOLS, brukere pr 1000 0-74 år (2016-2018)	92,4	72,8	80,8
Medisinbruk hjerte/kar, brukere pr 1000 0-74 år (2016-2018)	174,0	161,5	169,4
Medisinbruk diabetes, brukere pr 1000 0-74 år (2016-2018)	36,0	29,9	30,9
Antall personer i kontakt med fastlege/legevakt pr 1000 Psykiske lidelser	80,8	67,4	71,2
Antall personer i kontakt med fastlege/legevakt pr 1000 hjerte/kar	111,0	98,1	104,8
Dødelighet før 75 års alder pr 100 000 std i gruppen alle årsaker	277,3	253,7	268,1
Dødelighet før 75 års alder pr 100 000 std i gruppen hjerte/kar	67,5	53,2	51,6
Dødelighet før 75 års alder pr 100 000 std i gruppen kreft	106,0	104,0	109,8
Dødelighet før 75 års alder pr 100 000 std i gruppen KOLS	34,4	34,3	38,8

Tidlig død, kommentarer: Verdal ligger over gjennomsnittet i landet og fylket for dødsfall før 75 års alder. For menn er det særlig hjerte-karsykdom som er hyppigere dødsårsak i Verdal, og trenden er ikke fallende slik den er i fylket samlet og i landet. Også kvinner ligger betydelig over i hyppighet for dødsfall pga hjerte/karsykdom, mens kreft er mindre hyppig og totaldødelighet for kviner lavere enn i fylket for øvrig og i landet.

5.3 Bruk av legetjenester

I følge SSB gikk befolkningen til fastlege i snitt 2,7 ganger i Nord-Trøndelag og 2,6 ganger i landet som helhet. De eldre går oftere til lege, og dersom man legger gjennomsnittlig legesøkning for de ulike aldersgruppene i Nord-Trøndelag i 2016 til grunn vil dette føre til følgende utvikling i antall konsultasjoner hos fastlege i Verdal fram mot 2030 hos befolkningen over 50 år.

Det beregnes altså en betydelig økning i konsultasjoner, særlig konsultasjoner for personer mellom 80 og 89 år. Totalt antall konsultasjoner hos fastleger var 44500 for alle aldersgrupper 2018.

5.4 Oppgaveportefølje i primærlegetjenesten

Samhandlingsreformen har som uttalt mål å flytte oppgaver til hensiktsmessig nivå, og forutsetter at endel oppgaver som tidligere hørte til i spesialisthelsetjenesten flyttes til primærhelsetjenesten. Det pågår flere prosesser som kan endre oppgavefordeling mellom fastleger og andre yrkesgrupper, her følger eksempler på oppgaver som er endret/vurderes endret:

- Oppfølging i henhold til pakkeforløp, koordinatoroppgaver flyttes i varierende grad til fastlegene
- Førerkortvurderinger – oppgaver flyttet fra Fylkesmannen til fastlegene
- Attestasjon av fravær for sykdom i videregående opplæring – oppgave lagt til fastlegene
- Kvinnehelse - oppgaveoverføring til helsestasjon
- Medikamentoppfølging – oppgaveoverføring til apotek og hjemmetjeneste

5.5 Forventninger til helsetjenestene

Økende behandlingsmuligheter gir også økte forventninger og behov i befolkningen, og fastlegene er inngangsporten for videre behandling og i varierende grad for oppfølgingen. Ny teknologi gir flere muligheter for kommunikasjon og det forventes at primærlegetjenesten er tilgjengelig på flere plattformer. Forventninger og krav finnes også igjen i lovverk med forskrifter, primærhelsetjenestens plikt og behov for å prioritere er beskrevet i NOU 2018:16 Prinsipper for prioritering i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, forsterket under Covid-19 pandemien Dette utfordrer særlig primærlegene i å prioritere riktig ut fra behov, nytte og ressurser med vekt på mestring. Velferdsstaten er under press, og utvikling i retning av større sosial ulikhet i helse vil skje hvis ikke dette er i fokus.

Beredskap for akutt behov for helsehjelp må også ivaretas ved godt organisert legetjeneste som er viktig for befolkningens helse og trygghet.

5.6 Rekruttering av leger i primærhelsetjenesten

Fastlegeordningen har vært under press over tid. Nasjonalt er utfordringene blitt definert som fastlegekrise. Fastlegene har beskrevet situasjonen og helsemyndighetene har erkjent at fastlegeordningen har behov for endring og nye løsninger uten at det har gitt resultater. Kommuner over hele landet har erfart rekrutteringsproblemer og har innført ulike alternative driftsløsninger. Rekrutteringsvansker gjelder både faste hjemler og vikariater. Verdal kommune og våre nabokommuner har alle hatt rekrutteringsutfordringer. Det har over de siste årene vært prøvd ut ulike organisasjonsformer og tiltak for å rekruttere.

5.7 Kompetanse og kvalitetsutvikling

Fra 01.03.19. gjelder nye forskrifter om spesialisering. Kommunene skal registreres som utdanningssted hos helsedirektoratet, og det skal i samråd med lege under spesialisering skrives plan for spesialiseringsløpet. Kommuner med medisinskfaglig kapasitet i ledelsen vil kunne utnytte mulighetene for tjenesteutvikling i samspill med legene i forbindelse med dette. Fastlegen står selv ansvarlig for økonomi og for at virksomheten er drevet i tråd med lov og forskrift, oppdatert kunnskap og nasjonale retningslinjer. De er ansvarlig for å drive systematisk kvalitetsutvikling og internkontroll i sine tjenester. Kommune har ansvar å legge til rette for, og se til at, det arbeides systematisk med kvalitetsforbedringer og pasient- og brukersikkerhet. Kommuneoverlegen og rådgiver for legetjenesten har årlig dialogmøter med alle legesentrene der kvalitetssystem og internkontroll er tema. Verdal kommune inngikk årskiftet 2018/2019 avtale med Senter for kvalitet i legekontor (SKIL) for kvalitetsutvikling gjennom kombinasjon av mulighet for å studere fakta fra egen praksis ved hjelp av data uttrekk og kursing i systematisk kvalitetsarbeid.

Kommunen har bruk for legenes kunnskap og kompetanse i utviklingen av hele kommunens helse- og omsorgstjenester. Tjenesteutviklingen i legetjenestene må henge sammen med utviklingen i de øvrige tjenestene, og pasientforløp bør være en utviklingslinje.

5.8 Samhandling

Det har gjennom år vært tett samarbeid mellom kommuneadministrasjonen og fastlegene om tjeneste- og kvalitetsutvikling gjennom faste møter i lokalt samarbeidsutvalg (LSU). LSU består av en representant fra hver av legesentrene og representanter fra kommuneadministrasjonen, kommuneoverlegen er sekretær i utvalget. God samhandling på flere plan er avgjørende for tjenesteutviklingen framover. Det er nødvendig for å få tilgjengelige ressurser til å strekke til, og samhandling må skje både innen legetjenestene i kommunen, mellom legetjeneste og øvrige deler av kommunehelsetjenesten (og andre kommunale instanser), mellom kommune- og spesialisthelsetjeneste, og sist, men ikke minst sammen med pasient/innbygger.

Leger i kommunen må være involvert i utviklingen på alle disse planene.

5.9 Helseplattformen

Helse Midt-Norge RHF og kommunene i Midt-Norge deltar i anskaffelsesprosess for nytt journalsystem i regionen. Kommunene har en viktig rolle i denne fasen enten de kommer til å anskaffe systemet som velges eller ikke. Forberedende arbeid til eventuell anskaffelse er en organisasjonsutvikling som uansett vil ha nytteverdi i kommunene.

Oppsummert utfordringsbilde

Utfordringsbildet kan oppsummeres til at kapasiteten i tjenestene vil måtte øke, man må derfor både beholde de fastlegene som finnes per i dag og rekruttere nye. Samtidig må tjenestene utvikles til både å håndtere oppgavene som kommer og påvirke utviklingen. Dette må skje i nært samarbeid mellom

legene og ledelsen i kommunen, siden utviklingen i legetjenesten må henge sammen med øvrige tjenester med gjensidig påvirkning. Som ledd i både rekrutteringsarbeid og utviklingsarbeid er det utarbeidet en kompetanseplan og kommunen er registret som utdanningsinstitusjon i hht spesialiseringsløp for leger.

6 BESKRIVELSE AV ALTERNATIVE ORGANISERINGSMÅTER FOR LEGETJENESTEN I VERDAL

Privat næringsdrift omtales som hovedmodellen for drift i Fastlegeordningen (jfr. fastlegeforskriften). Fastlegeavtaler som ikke er i henhold til hovedmodellen, kan være en indikasjon på at kommunen har utfordringer med å rekruttere og stabilisere leger til Fastlegeordningen med de vilkår hovedmodellen stiller. Avtaler som avviker fra hovedmodellen, vil i mange tilfeller innebære økte kostnader for kommunen.
Realiteten pr i dag er at det er rekrutteringsvansker i hele landet, og at mange kommuner inkludert våre nabokommuner har innført andre driftsløsninger. Flere kommuner har ansatt nye fastleger i kommunale stillinger, kjøpt opp praksis fra fastleger som har gått av med pensjon, og leid seg inn i etablerte sentre for å ha praksissted for nyopprettede hjemler. I punktene nedenfor beskrives kort de alternative scenarier.

6.1 Fastlegene er selvstendig næringsdrivende og driver private legesentre

Hovedmodellen i Fastlegeordningen (FLO) innebærer at fastlegen inngår en individuell avtale med kommunen om privat næringsdrift for å ivareta individrettet kurativt legearbeid for en definert listepopulasjon, kombinert med en kommunal deltidsstilling på inntil 7,5 timer for å gjøre andre allmennlegeoppgaver. Andre allmennlegeoppgaver kan omfatte allmennmedisinske og samfunnsmedisinske oppgaver. Kommunen står fritt til å vurdere hvor stort omfang andre allmennlegeoppgaver skal ha. Det er ikke adgang til å ha flere enn 2500 innbyggere for fulltidspraksis og minimum 500 innbyggere for deltidspraksis. Fastlegene kan kreve kortere liste for å gjør andre allmennlegeoppgaver for kommunen og har rett til listereduksjon i enkelte andre tilfeller.

En fastlege som driver etter hovedmodellen, får sin inntekt fra et årlig basistilskudd (per capita-tilskudd) som kommunene betaler pr. innbygger på legens liste, fra statlige trygderefusjoner, fra pasienters egenandeler og fra den eventuelle kommunale deltidsstillingen. For den kommunale deltidsstillingen får fastlegen praksiskompensasjon for hver time de er fraværende fra egen praksis for å ivareta andre allmennlegeoppgaver. De får i tillegg fast lønn for de timene de jobber. De kan alternativt få honorar for den kommunale deltidsstillingen. Honorar for legevakt kommer i tillegg. Legen inngår samarbeidsavtaler med øvrige leger i legesenteret og dette er kommunen uvedkommende. Legene drifter praksis med lokaler, personell og utstyr i egen regi. Dersom lege sier opp sin hjemmel tildeler kommunen denne til ny lege som søker seg hit og praksis overdras.

Vurdering: Hovedmodellen i FLO har siden 2011 vært driftsformen frem til nå for fastlegene i Verdal. Dagens situasjon er at det ikke lenger er mulig å tiltrekke seg nye fastleger med en slik ordning. Flere fastleger vil med all sannsynlighet slutte ved videreføring av en ren næringsmodell, ifølge flere landsdekkende undersøkelser foretatt senere tid, jf. Helsedirektoratets undersøkelse (publisert 5.september 2019).

Erfaringer fra de senere år viser at vi ikke klarer å rekruttere nye fastleger. Fastlegene gir tilbakemelding om at denne modellen ikke er tilstrekkelig mht økonomisk trygghet. Uten nyrekruttering vil behovet for innleie opprettholde kommunens utgifter knyttet til vikarbyrå. Det koster ca. kr 200 000,- pr måned å leie inn vikar fra vikarbyrå. I tillegg må kommunen bekoste leilighet, reise og evt bilutgifter.

6.2 Fastlegene er selvstendig næringsdrivende, og kommunen tilrettelegger for kompetanseheving og økonomisk trygghet.

Alternativ som over, men kommunen tar større ansvar for å planlegge og finansiere utdannelse av spesialister og vedlikeholde spesialiststatus for fastlegene gjennom tilretteleggingstilskudd som bidrar til kompetanseheving og spesialisering/resertifisering. Dette må sammenholdes med kommunens lovpålagte oppgaver som utdanningsvirksomhet i allmennmedisin. Ved en slik ordning fortsetter fastlegene som næringsdrivende og kommunen har ingen rolle i drift av legesentre.

Vurdering: Dette er sannsynligvis den best egnede modellen for fremtidens organisering av fastlegeordningen. Denne modellen vil innebære økte kostnader for kommunen, men modellen vil kunne bidra til å opprettholde næringsmodellen, sørge for kontinuitet og faglige gode tjenester.

Inderøy kommune gir sine private næringsdrivende fastleger et tilskudd på 50 % av basistilskuddet. Levanger kommune har vedtatt denne modellen i sin plan for legetjenester med virkning fra 2021. Tilskuddet Levanger kommune har vedtatt tilsvarer en 100 % økning av basistilskudd for LIS 3, kr 499 per listepasient og 50 % økning for spesialistene, kr 250 per pasient. Basistilskuddet justeres årlig på nasjonalt plan. Det individuelle tilskuddet må ses opp mot de nasjonale endringene i basistilskuddet. For basistilskudd utover kr. 499,- pr pasient i temaplanens periode vil tilskuddet fra kommunen reduseres krone for krone. Innføringen av knekkpunkttillegget fra 01.05.2020 på kr 78 for de 1000 første på pasientlisten kommer i fratrekk. Dette gjelder både for LIS 3 og for spesialister. Dette betyr at basistilskuddet og individuelle tilskudd ikke kan overstige kr. 998,- pr pasient for LIS 3 og kr. 750,- pr pasient for spesialist.

Tilskuddet for LIS 3 forutsetter spesialisering på normert tid fra og med oppstart i allmennpraksis, med fratrekk for eventuelle innvilgede permisjoner og sykefravær over 16 dager. Tilskuddet for spesialisering forutsetter re-spesialisering hvert 5 år.

Erfaringer fra Levanger så langt er at modellen bidrar til nyrekruttering og stabilisering.

6.3 Fastlegene er selvstendig næringsdrivende, og kommunen har ulike roller i legesentre

Kommunen kjøper ut lege som slutter og inngår avtale med øvrige leger ved senteret om samarbeid rundt drift/leie i virksomheten. Det er juridisk utfordrende om kommunen må inn som deleier i legesentret og kommunen må opprette et eget AS for dette. Kommunen tildeler hjemmel til ny lege og inngår avtale med denne om vilkår for leie av praksis, hvor de næringsdrivende fastlegene «betaler» for lokaler, utstyr, medisinske forbruksvarer og hjelpepersonell ved å gi avkall på basistilskuddet. I realiteten innebærer disse ordningene en subsidiering av legenes praksis fra kommunenes side, selv om bestemmelsene i sentrale avtaler tilsier at legen skal betale kostnadene fullt ut. Dette er i prinsippet en variant av såkalt «hybridmodell» som ble avskaffet i Verdal i 2011.

Vurdering: Denne modellen vil gi betydelig driftsutfordringer både for kommunen og fastlegekontoret. Det er en kostbar modell, da kommunen må bidra økonomisk både med personell og driftskostnader, samt at kommunen vil få betydelig administrative oppgaver knyttet til denne modellen. Modellen kan bidra til rekruttering og stabilisering.

6.4 Blanding av selvstendig næringsdrivende og kommunalt ansatte fastleger

Kommunen ansetter nye leger i faste stillinger. Kommunen må da også kjøpe ut leger som i punktet over og inngå avtaler med legesentre hvor de fast ansatte skal praktisere. En fastlønnstilling omfatter vanligvis både listetilknyttet, individrettet kurativt legearbeid og andre allmennlegeoppgaver. Kommunen bestemmer i hovedsak innholdet i fastlønnstillingen, herunder hvor mye av fastlegens arbeidstid som skal gå med til å gjøre andre allmennlegeoppgaver. Den fastlønnede legen får sin inntekt fra kommunen. Trygderefusjoner og egenandeler for pasientbehandling som den fastlønnede legen utfører, betales til kommunen. Honorar for erklæringer som pasienten selv ber om, eller som utarbeides for trygdeetaten, forsikringsselskaper, politiet mv. og gjøres i den kommunale arbeidstiden, skal også tilfalle kommunen. I henhold til sentralt avtaleverk skal lønnsnivået til fastleger på fastlønn fastsettes lokalt i den enkelte kommune. Lønnen reguleres da ved årlige lokale lønnsforhandlinger hvor det tas hensyn til lønnsutviklingen i tariffområdet og

kommunens totale situasjon. Det kan avtales både generelle og individuelle tillegg. Ved lønnsfastsettelsen skal det bl.a. tas hensyn til stillingens kompleksitet og den enkelte ansattes kompetanse, ansvar, innsats, resultatoppnåelse og kommunens behov for å rekruttere og beholde arbeidstakere.

Vurdering: Eierforhold må vurderes som i modell beskrevet i 6.3. Erfaringer fra andre kommuner viser at leger med fastlønn arbeider annerledes enn selvstendig næringsdrivende, og at det er utfordringer knyttet til ledelse av slik tjeneste og hvor mange pasienter de har på sine lister. Kommunen vil ved en slik løsning ha en større frihet til å flytte en hjemmel til annen lokalisasjon, men samtidig få betydelig administrative oppgaver knyttet til fastlønnede leger (herunder deling av hjelpepersonell, kontorutgifter etc.)

Denne modellen kan bidra til rekruttering av nye leger da yngre leger ønsker fastlønn. For kommunen vil det utgjøre store kostnader med å ha faste ansatte leger. I tillegg ser vi at det også vil bli behov for flere leger, da fastlønnede leger ønsker å ha færre pasienter på sine lister. Kommunen vil få betydelige driftsoppgaver, samtidig som vi ser at ulike driftsformer på samme legesenter kan gi vanskelige driftsforhold og være en kime til konflikter ved legesentret. I enkelte kommuner praktiseres en bonusordning ved at fastlønnede fastleger får hele eller deler av trygderefusjoner og pasientbetalinger fra eget arbeid med egne listeinnbyggere. Hovedtariffavtalen (kap. 3.6) åpner for slike bonusordninger som tiltak for å øke produktivitet/effektivitet eller brukerorientering. KS har erfart at en del kommuner inngår avtaler med fastleger på fast lønn som avviker fra sentralt avtaleverk. Disse handler for eksempel om at tilsettingsavtalene har klausuler om lønnsregulering knyttet til endringer i normaltariffen for leger, 44 ukers årsverk som om legen var selvstendig næringsdrivende og omfattende permisjonsrettigheter som for eksempel «Nord-Norge-vilkår «.

6.5 Kommunen etablerer kommunalt drevet legesenter med fast ansatte leger

Kommunen oppretter et nytt legesenter, utstyrer og bemanner dette, og driver dette i kommunal regi. Fastlønnstilling omfatter som beskrevet i 6.4. Ved en slik løsning unngår man utfordringer knyttet til at leger i samme senter har ulik organisering som over. Man får på den annen side et skille mellom ulike driftsformer, og det vil være vesentlige ulikheter i kommunens ledelsesmuliheter ved ulike sentre.

Vurdering: Dette er en faglig god driftsmodell. Denne modellen gir større sannsynlighet for forutsigbarhet og god rekruttering. Dette er imidlertid den dyreste modellen for kommunen. En slik modell vil koste ca. 20 mil årlig, inkludert driftskostnader, men tar ikke høyde for etablerings- og oppkjøpskostnader.

Forslag til organisering av fastlegetjenesten i Verdal for perioden 2021 – 2030

Kommunens administrasjon og lokal legeforening er enig i at fastlegeordningen i Verdal fortsatt skal være selvstendig næringsdrift, og at det er behov for at kommunen tilrettelegger for kompetanseheving og økonomisk trygghet. Dagens ordning i Verdal er i utgangspunktet som punkt 6.1 beskriver, men med flere ulike tilpasninger for å rekruttere og beholde leger. Kommunen anser at tilpasninger er nødvendig for å rekruttere til ledige fastlegeavtaler og stabilisere/hindre frafall i påvente av at nasjonale myndigheter avklarer hvordan gapet mellom visjon og virkelighet skal løses i fastlegeordningen.

En ordning som beskrevet i punkt 6.2 vil være den mest egnede modellen for fremtidens organisering av fastlegetjenestene. Vi anser at denne modellen vil være den mest bærekraftige løsningen på kort og lang sikt. Den vil være den enkleste å administrere for kommunen. I denne modellen vil kommunen gi et tilskudd for hver pasient på fastlegelista opp til 1200 pasienter. Dette vil være en konstant sum for fastlegene i planperioden, for kommunen vil tilskuddet reduseres tilsvarende økning i nasjonal basis og knekkpunkttilskudd. Tilskuddet dekker også kurs, spesialisering, driftsutgifter osv. En slik ordning vurderes å gi stabilitet for listepasientene og er forutsigbart for fastlegekorpset. Den opprettholder likhet i driftsform på legesentrene og unngår interessekonflikter i legegruppen eller mellom fastleger og kommunalt eierskap i legekontor samt lave administrasjonskostnader for kommunen.

Alternativ 6.5 vil faglig sett, og med tanke på rekruttering, være et godt alternativ. Denne ordningen vil derimot medføre store merkostnader for kommune. Erfaringstall fra Levanger kommuner som har fastlønnsmodell (ALIS- ordning), viser en nettokostnad på ca kr. 1 100 000,- pr lege pr år.

7 MÅL, STRATEGIER OG TILTAK

For å oppnå målbildet innrettes innsats mot fire målområder:

KAPASITET: Verdal kommune har tilstrekkelig og stabil legekapasitet i kommunen til å ivareta oppgavene som legetjenesten skal ivareta for å nå målene i samfunnsplanen

KOMPETANSE: Alle leger i Verdal er i spesialiseringsløp mot allmennmedisin evt samfunnsmedisin. Legene i Verdal dekker den legekompetanse kommunen til enhver tid har behov for.

KVALITET- OG TJENESTEUTVIKLING: Verdal kommune utvikler i samarbeid med legene rutiner for etterlevelse av kravene i kvalitetsforskriften

SAMHANDLING: Verdal kommune utvikler sine tjenester generelt til å henge sammen og være gode for innbyggerne, og til å utnytte ressursene best mulig. Legetjenesten er sentral samarbeidsaktør både som kunnskapskilde, utvikler og utfører.

Gjennom arbeidet med planen har det kommet fram strategier for å nå disse målene og konkrete tiltak er foreslått. Nedenfor er målene med tilhørende strategier og tiltak satt opp i tabellform. Der tiltakene medfører økonomiske konsekvenser er disse anslått anslått med 2021 som basis år.

	STRATEGIER	**TILTAK**	**KOSTNAD** *mill kr*			
			2021	**2022**	**2023**	**2024**
	MÅL: Verdal kommune har tilstrekkelig og stabil legekapasitet i kommunen til å ivareta oppgavene som legetjenesten skal ivareta for å nå målene i samfunnsplanen					
		Etableringsstøtte for nyetablering i opprettede hjemler	0,3			
		Etableringsstøtte for nyopprettede hjemler	0,3	0,3		
		Behov for legekapasitet i tjenester som helsestasjon, fengsel, flyktningehelsetjenesten osv, vurderes i samarbeid med legene	x	x	x	x
		Det ansettes ny sykehjemslege når nytt helsebygg tas i bruk		x	0,65	0,65
		Lokalisering og etablering av kontor for ny LIS1 m/veileder	0,4	0,8	0,8	0,8
	Det etableres nytt/nye legesentre når eksisterende legesentre ikke kan utvides ytterligere.	Organisering diskuteres åpent med fastlegene i god tid før behovet er til stede.	x	x	x	x
		Ved nyetableringer tas høyde for plass til medisinstudenter 2.-3. år (LINK)			x	

	MÅL: Alle leger i Verdal er i spesialiseringsløp mot allmennmedisin evt samfunnsmedisin. Legene i Verdal dekker den legekompetanse kommunen har behov for.					
KOMPETANSE	Det utarbeides individuell utdanningsplan for alle nyutdannede leger som kommunen ansetter eller tildeler fastlegehjemmel.	Kommunen inngår veiledningsavtale med individuell veileder til hver nyutdannet lege.	0,1	0,1	0,1	
		Gi tilskudd til LIS 3 – leger under spesialisering	2,1	2,1	2,1	2,1
		Gi tilskudd til spesialistleger i allmennmedisin	1,7	1,7	1,7	1,7
	Sykehjemslegene oppnår godkjenning for kompetansefelt alders- og sykehjemsmedisin	Sykehjemslegene tar etterutdanning, herunder deltar på kurs i alders- og sykehjemsmedisin	X	X	X	X
	Kommunale tjenester etterspør lokal legeressurs ved behov for legekompetanse	Kommunen melder kompetansebehov hvis lokale leger ikke innehar dette, og legger til rette for kompetanseheving.	X	X	X	x
	Kompetanseheving i akuttmedisin ved legesentrene	Inntil 2 medhjelpere ved hvert legesenter tilbys kurs gjennom kommunen når legevakta arrangerer akuttmedisinkurs.	0,03	0,04	0,04	0,04
	MÅL: Verdal kommune utvikler i samarbeid med legene rutiner for etterlevelse av krav i kvalitetsforskriften					

KVALITET	Det innhentes kunnskap fra fastlegetjenesten til utviklingsarbeid	Det etableres rutiner for rapportering fra fastlegene	x	x	x	x
		Fastleger kjøpes fri til deltakelse i utviklingsarbeid i kommunen	0,03			
		Kommuneoverlegen tilbyr bistand ved tilsynssaker				
	Kommunen utvikler rutinene for oppfølging av kvalitetsarbeidet	Strukturert dialog med hvert legesenter om kvalitetsarbeid	x	x	x	x
		System og strukturer for avvik og forbedringsforslag utvikles videre	x	x	x	x
		Samarbeidsutvalget for fastlegeordningen (SU) brukes aktivt i utviklingsarbeid	x	x	x	x

		Kommuneoverlegen videreutvikler nettsted for fastlegene i Verdal for deling av informasjon og oversikt over oppdaterte rutiner og prosedyrer	x	x	x	x
		Sykehjemsleger deltar i fag- og tjenesteutvikling	x	x	x	x
	MÅL: Legetjenesten integreres tettere i samarbeidet internt i kommunehelsetjenesten og involveres sterkere i samhandlingen med helseforetaket.					
SAMHANDLING	Fellesarenaer utvikles videre for legetjenesten og øvrige kommunale tjenester for faglig og relasjonell utvikling.	«Vårsamling» som arena videreføres	0,04	0,04	0,04	0,04
	Samarbeidsrutiner utvikles i fellesskap med involverte aktører	Samarbeidsutvalget for fastlegeordningen (SU) brukes aktivt i utviklingsarbeid	x	x	x	x
		Fastleger og leger i annet klinisk arbeid i kommunen (sykehjem, helsestasjon, fengsel) utvikler samarbeidsrutiner	x	x	x	x
	Samhandling med sykehuset utvikles videre til innbyggernes beste	Utvikling av «helhetlige pasientforløp» involverer både institusjonstjenesten, hjemmetjenesten og fastlegetjenesten	x	x	x	x
		Rutiner for melding av samhandlingsavvik videre utvikles	X	x	x	x
	Når endringer er nødvendige pga ressurssituasjonen skal prioritering skje i samarbeid med berørte aktører	Samarbeidsutvalget for fastlegeordningen (SU) brukes aktivt i utviklingsarbeid som omhandler prioritering	x	x	x	x

8 LENKEDOKUMENTER, KUNNSKAPSGRUNNLAG

Statlige føringer	**Regionale føringer**
• Lov om folkehelsearbeid • Lov om kommunale helse og omsorgstjenester • Lov om pasient og brukerrettigheter • Lov om sosiale tjenester i NAV • Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne • Lov om rett til innsyn i dokument i offentleg verksemd (offentleglova)	• Strategi for folkehelsearbeidet i Nord-Trøndelag 2011-2014 **Kommunale plan- og styringsdokumenter og andre relevante dokumenter** • Planstrategi 2017-2020 • Samfunnsanalyse Levanger og Verdal 2016 • Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030

• Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker • Plan- og bygningsloven • Stortingsmelding nr. 20 (2006–2007) ”Nasjonal strategi for å utjevne sosiale helseforskjeller”. • Stortingsmelding nr. 47 (2008/2009) Samhandlingsreformen • Meld.St. 29 (2012-2013) Morgendagens omsorg. Meld.St. 34 (2012-2013) Folkehelsemeldingen • Meld.St. 34(2012-2013) Folkehelsemeldingen «God helse – felles ansvar» • Meld.St.26 (2014-2015) «Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet» • Stortingsmelding Leve hele livet • NOU 2018:16 Det viktigste først	• Økonomiplan Levanger kommune 2015-2018 • Kommunedelplan helse og omsorg2015-2030 (Levanger) • Kommunedelplan oppvekst 2015-2022 (Levanger) • Kommunedelplan kultur 2015-2022 (Levanger) • Temaplan anlegg for leik, idrett og aktivitet (Levanger) • **Beskrivelser av driftstiltak** **Samarbeidspartneres strategiske planer** • Strategisk utviklingsplan for Helse- Nordtrøndelag HF

UTFORDRINGER OG LØSNINGER FOR FASTLEGEPLANEN

Saksframlegg fra fastlegene til sak om revidert fastlegeplan for Verdal kommune

På vegne av gruppen: Kjetil Klungre
kklungre@gmail.com

Disse fastlegene stiller seg bak framlegget:

- Benedicte Agdestein
- Roar Rismark
- Eirik Solberg
- Sunniva Karlsen
- Hege Graneng Nesbø
- Dag Asting Solberg
- Janne Limandvik Myhr
- Guri Holmvik
- Lene Ness-Jensen
- Kjetil Klungre

Innhold

Bakgrunn for utfordringer i legetjenesten på Verdal 1
Om fastlegeordningen 2
Hva betyr det å være næringsdrivende fastlege? 2
Hva er forskjellen på å jobbe som fastlege og på sykehus? 2
1. Arbeidsbelastning 2
2. Spesialisering og resertifisering 3
3. Økonomi 4
Utfordringer 4
Muligheter 5
Tiltak for rekruttering 6
Fastlegegruppens forslag til tiltak 8
Økonomi 10

Bakgrunn for utfordringer i legetjenesten på Verdal

Fastlegeordningen ble innført i 2001 og er regulert i Forskrift om fastlegeordning i kommunene. Formålet med fastlegeordningen er å sikre at alle får nødvendige allmennlegetjenester av god kvalitet til rett tid, og at personer bosatt i Norge får en fast allmennlege å forholde seg til. Det er kommunene som har det overordnede ansvaret for å tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester til dem som oppholder seg i kommunen, og fastlegeordningen inngår i dette ansvaret.

Ordningen i seg selv har vist seg å være en suksess som befolkningen setter pris på og andre land misunner oss. Den største utfordringen for ordningen i dag er at fastlegene har blitt pålagt større ansvar uten at ordningen har blitt tilført friske midler. I avtaleverket er fulltids fastlegepraksis definert som 1500 pasienter, uendret fra 2001, men økende arbeidsmengde har gjort at de færreste fastleger har så mange pasienter på sin liste. I januar 2021 er gjennomsnittlig antall pasienter på en fastlegeliste i Norge 1051 pasienter. Siden basistilskuddet regnes per pasient på fastlegelisten får den gjennomsnittlig fastlege derfor langt mindre i basistilskudd enn det som vil tilsvare en full praksis.

I tillegg til fast basistilskudd blir fastlegeordningen finansiert gjennom takster som fastlegen utløser gjennom pasientkontakt. Det har ikke vært en økning i takster som kompenserer for manglende utvikling i fast tilskudd.

Fastlegene rapporterer om en utvikling med større arbeidsmengde og større kompleksitet i arbeidet. I en spørreundersøkelse blant 4716 fastleger i 2018 – der 1876 av dem svarte – ble konklusjonen at fastlegene jobber i gjennomsnitt 55,6 timer i uka. Det er flere årsaker til dette, men den største enkeltfaktoren er Samhandlingsreformen som ble innført 1. januar 2012. Selv om reformen førte til at mer ansvar ble overført til fastlegen fulgte det ingen friske midler til fastlegeordningen.

I tillegg til de nasjonale utfordringene er det lokale forhold som har bidratt til at kommunen i mindre grad enn omliggende kommuner har klart å rekruttere og beholde fastleger. Det er rimelig å sammenligne Verdal kommune med de andre kommunene på Innherred – fra Stjørdal til Steinkjer. Fra ordningen med hybridavtaler, dvs at kommunen sto for drift av legesentrene i Verdal, ble avviklet i 2011 har fastlegene i Verdal jobbet som næringsdrivende uten noen kommunale tilskudd, utenom noen få individuelle avtaler de senere år. I samme periode har samtlige andre kommuner på Innherred tilbudt forskjellige tilskuddsordninger i form av fastlønn, innsatsbaserte tilskudd og hybridavtaler.

Siden 2018 har Verdal kommune hatt to fastlegehjemler uten fast lege, altså har kommunen måtte bruke vikarer. Slik langvarig vikarbruk gjør rekruttering vanskelig både fordi det vil bli en

større jobb for en ny fastlege å ta over fastlegelisten og fordi det skaper et inntrykk av at Verdal er en kommune som ikke klarer å rekruttere.

Oppsummert har Verdal kommune i dag både et problem med at fastleger i kommunen har dårligere vilkår enn fastleger i nabokommunene og et dårlig 'rykte'.

Om fastlegeordningen

Hva betyr det å være næringsdrivende fastlege?

En fastlege som driver næring baserer sin inntekt på basistilskuddet, som er et fast tilskudd fra Staten basert på antall pasienter på fastlegelisten, og på takster som blir utløst av pasientkontakt. De fleste fastleger deler senter med andre leger og det er legene, gjennom et driftsselskap, som selv står for organisering av legesenteret med arbeidsgiveransvar for ansatte, innkjøp av utstyr, systemer for kvalitetssikring osv. Et fastlegesenter er både en bedrift og en allmennmedisinsk poliklinikk.

Utgiftene til fastlegene er lønn og sosiale goder for ansatte, husleie, kostnader knyttet til investering og innkjøp og løpende driftskostnader. Utgiftene til fastlegen har økt signifikant de siste 20 årene – blant annet på grunn av en økende kompleksitet innenfor norsk allmennmedisin. Fastlegene har i dag fullverdige laboratorier og gjør diagnostikk som tidligere ble gjort på sykehus med EKG, spirometri, ultralyd og døgnmålinger av blodtrykk.

Utenom daglig drift må fastlegene planlegge for å sikre gode langsiktige rammer. Om man skal opprette nye legesenter eller bytte lokaler så er dette en komplisert og langvarig prosess med behov for relativt store investeringer, der den enkelte lege blir økonomisk ansvarlig.

Det er viktig å poengtere at næringsdrivende fastleger ikke er næringsdrivende på lik linje med andre næringsdrivende bedrifter. Fastlegenes inntekter er strengt regulert og det er staten som ensidig gjennom Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege bestemmer hvor mye legen får i fast tilskudd og gjennom takster. Næringsdrivende fastleger har ikke anledning til å heve prisene for å kompensere for økte utgifter eller stor etterspørsel etter legetjenester.

Hva er forskjellen på å jobbe som fastlege og på sykehus?

1. Arbeidsbelastning

Kontrasten mellom å jobbe som fastlege og som ansatt i helsevesenet er relevant å belyse fordi dette er et aktuelt valg for leger på Innherred. Både Sykehuset Levanger og St. Olavs hospital jobber aktivt med å rekruttere leger og fastlegekontor som har turnuslege har erfaring med at

turnuslegene allerede før de kommer ut i kommunene har blitt forespeilet stillinger på sykehuset.

I motsetning til andre leger i helsevesenet har fastlegene et individuelt ansvar for pasientene på sine lister. Dersom fastlegen blir syk, drar på kurs eller tar ut ferie er det i praksis fastlegen som må kompensere for dette ved å jobbe mer etter fravær for å ta unna etterslepet. Det er pålagt kollegiale fraværsordninger der andre fastleger i kommunen, som regel på eget senter, stiller opp inntil 8 uker i året for å sikre at fastlegene kan gjennomføre ferie og nødvendig kursaktivitet. Dette er dog kun snakk om å ivareta det akutte behovet for legehjelp og bidrar ikke til å redusere etterslepet i nevneverdig grad.

Kommunen har et ansvar for å sette inn vikar for fastleger ved behov, men dette er kun snakk om ved lengre fravær på grunn av sykdom, foreldrepermisjon og lignende. Konsekvensen er at kursing og ferie blir en belastning for den enkelte fastlege.

For sykehusleger er det institusjonen som har pasientansvaret. Det betyr at fravær for sykehusleger ikke medfører etterslep av oppgaver, da andre leger på sykehuset overtar vakter, poliklinikkdager eller gjør mer administrative oppgaver.

Sykehusleger har også regulert arbeidstid gjennom sentrale og lokale avtaler. Dersom sykehuslegen jobber overtid eller må ta på seg ekstra vakter så får denne kompensert for dette, eventuelt at legen får fridager som kompenserer for at legen har jobbet mer enn planlagt. Fastlegene har ingen slike ordninger og på grunn av det individuelle listeansvaret så har ikke fastlegene mulighet til å velge bort eller si fra seg oppgaver. Det er ingen øvre begrensning på hvor mye en fastlege kan jobbe, og i perioder med stor arbeidsmengde har ikke fastleger noe alternativ til å jobbe mye.

Dette er en problemstilling som er svært relevant for alle fastleger og vi ser at mange fastleger over tid ikke klarer å opprettholde en slik arbeidsmengde. Løsningen er å redusere størrelsen på pasientlister, som igjen reduserer basistilskuddet som blir overført fra staten.

2. Spesialisering og resertifisering

Alle fastleger er pålagt å være i spesialisering. Spesialiseringen tar minimum fem år etter fullført turnustjeneste og innebærer mange kurs, 120 obligatoriske timer i veiledningsgrupper og andre tidkrevende aktiviteter for å oppfylle sentrale krav. Kommunen har status som utdanningsinstitusjon men det er den enkelte næringsdrivende fastlege som både må planlegge gjennomføring av spesialisering og finansiering av spesialisering med kursavgifter m.m. Den største kostnaden er omsetningstapet som fastlegen har ved fravær. I tillegg må fastlegene ha seks til tolv måneder arbeid på sykehus for å bli spesialist. Det er anslått at det koster den enkelte næringsdrivende fastlege i underkant av en million kroner å bli ferdig spesialist. Dette

er i kontrast til spesialiseringsløpet på sykehus der helseforetaket tar ansvar både for organisering og finansiering av gjennomføring.

Spesialister i allmennmedisin har også som eneste spesialistgruppe i Norge krav om resertifisering hvert femte år. Det betyr at en fastlege gjennom yrkeslivet har et krav om regelmessig kompetanseheving, i stor grad gjort gjennom kursaktivitet. Dette er faglig sett både nyttig og viktig, men det er en del av totalbelastningen som gjør fastlegelivet krevende. Som for leger i spesialisering er det knyttet signifikante kostnader til dette arbeidet gjennom kostnad til kurs, omsetningstap m.m. Resertifisering hvert femte år er også en forutsetning for at spesialister i allmennmedisin kan fortsette å bruke egne spesialisttakster.

3. Økonomi

Fastleger har som gruppe en relativt høy inntekt, men i motsetning til ansatte leger har ikke næringsdrivende fastleger lønn – men næringsinntekt. Fastlegene har som næringsdrivende derfor ikke noen sykepenge- eller pensjonsrettigheter slik leger som er ansatt i stat eller kommune har. Konsekvensen er at den enkelte fastlege har ansvar for å planlegge for egen sykdom og pensjon. Dette er spesielt utfordrende for unge leger som kan regne med en del fravær på grunn av syke barn og kursaktivitet i forbindelse med spesialisering. Disse har typisk ikke fått bygd opp en signifikant buffer for å tåle fravær og har som gruppe ofte boliglån og andre forpliktelser som krever stabil inntekt. Det er mange leger som ikke ønsker å risikere egen privatøkonomi for å jobbe som fastleger, en tendens som har blitt forsterket etter hvert som fastlegeordningen har blitt mer og mer underfinansiert.

Utfordringer

Verdal kommune står ovenfor en kjent økning i andelen eldre innbyggere. I forslag til revidert legeplan er forventede endringer tydeliggjort og det beregnes en betydelig økning i konsultasojner, særlig konsultasjoner for personer mellom 80 og 89 år. Dette er en pasientgruppe som ofte har store og komplekse helseutfordringer, noe som vil medføre at fastlegene i Verdal vil få en signifikant større arbeidsbelastning fram mot 2030.

I tillegg er det fornuftig å planlegge for en sterk fastlegeordning som kan håndtere nye oppgaver og oppgaveoverføringer fra helseforetakene. Bærekraften for den enkelte fastlege ligger i å ha en pasientliste som er håndterlig, og mulighet for å redusere listelengde dersom arbeidsmengden øker. Dette krever større kapasitet enn det legetjenesten i Verdal har i dag.

I *forskrift om pasient og brukerrettigheter i fastlegeordningen § 6 er* det presisert at innbyggere i kommunen har rett til å skifte fastlege to ganger per kalenderår. Dette krever en viss mengde

ledige fastlegelister i kommunen, og en generell regel praktisert i flere kommuner er at man bør ha 7% overkapasitet.

Per i dag har tre fastlegehjemler i Verdal kommune ledig plass, der to av disse er ubesatte hjemler. Det er mulig å sette seg på venteliste til en fastlege man ønsker å bytte til, og i Trønder-Avisa 31. oktober 2020 ble det presentert en liste over fastleger i Nord-Trøndelag med lengst ventelister. Av de første 11 fastlegene på listen, er 6 fastleger i Verdal kommune. Trønder-Avisa presenterer disse som «de mest populære fastlegene i Nord-Trøndelag», men det er nok også rimelig å anta at de lange ventelistene er et utslag av at det er dårlig kapasitet i fastlegetjenesten i Verdal kommune og at mange som ønsker å bytte fastlege ikke får gjort dette.

Fastlegene i Verdal kommune har i dag en samlet kapasitet på 14 400 pasienter, som er omtrent 600 pasienter under befolkningstallet i kommunen. Et signifikant antall innbyggere i Verdal kommune har altså fastlege i andre kommuner. Dersom en skal nå målet om ca 7% overkapasitet er det behov for en økning til 16 000 fastlegeplasser, en økning på 1600 fra i dag. Dette vil kreve minst tre nye hjemler i planperioden, dersom man skal ta høyde for at fastlegene vil redusere sine lister ytterligere om arbeidsmengden øker.

Omliggende kommuner har allerede innført tiltak for å rekruttere nye, og beholde etablerte faste leger. Som nevnt har Verdal kommune særskilte utfordringer og det er derfor nødvendig å innføre ordninger som går lenger enn det de andre kommunen på Innherred har gjort.

Muligheter

Fastlegegruppen i Verdal er relativt ung og har potensiale for stabilitet i mange år dersom man klarer å rekruttere og beholde leger. Kommuner på Innherred som har gjennomført konkrete tiltak for å stabilisere og styrke legetjenestene har sett rask effekt av dette. I nasjonale undersøkelser kommer det fram at medisinstudenter og unge leger er positive til å jobbe som allmennleger, men usikkerhet knyttet til rammebetingelser i fastlegeordningen er det mest vanlige svare på hvorfor disse legene likevel ikke velger å bli fastleger. Potensialet for rekruttering er stort, ikke minst fordi det er kort avstand til Sykehuset Levanger og et stort legemiljø på Innherred. Verdal kommune er et populært valg for turnusleger på Sykehuset Levanger når de skal søke seg til kommunene. Det interkommunale legevaktsamarbeidet med Frosta, Levanger og Inderøy gjør at vaktbelastningen på legevakt er relativt lav.

Fastlegegruppen er overbevist om at tiltakene vi foreslår vil ha en positiv effekt både på kort og lang sikt og at det først om fremst er rammevilkår for drift som hindrer rekruttering.

Tiltak for rekruttering

Fastlegegruppen støtter administrasjonens vurdering om at organiseringsmåte 6.2 i forslag til revidert legeplan er den best egnede modellen for fremtidens organisering av fastlegeordningen. I denne organiseringsmåten gir kommunen tilretteleggingstilskudd til næringsdrivende fastleger. Vi vurderer at dagens måte med organisering av legetjenesten, altså næringsdrift uten tilskudd (6.1), har vist seg å føre til for dårlig kapasitet og stabilitet i fastlegetjenesten. Den er heller ikke bærekraftig på sikt og bærer med seg en betydelig risiko for forverring av dagens status.

De andre mulige organiseringsmåtene (6.3 – 6.5) vurderer fastlegegruppen som mindre effektive for rekruttering og stabilisering, mer administrativt komplisert og mindre bærekraftige enn foreslått organiseringsmåte.

Innenfor rammene av næringsdrift med tilskudd er det rom for mange forskjellige tilpasninger for å rekruttere og beholde fastleger, og det er fornuftig å nevne disse her for å belyse saken på en best mulig måte:

1. Kommunal utkjøpsgaranti av fastlegepraksiser.
   Det er kommunen som tildeler fastlegehjemler, men avtroppende fastleger selger sine praksiser videre til legen som overtar hjemmelen. Verdien av hjemmelen er basert på utstyr tilknyttet senteret, etablerte rutiner for drift og kontroll, opparbeidet pasientjournal osv. Dersom en fastlege ønsker å forlate sin hjemmel og ikke får solgt sin praksis fordi kommunen ikke klarer å rekruttere ny fastlege risikerer legen å enten ikke kunne slutte som fastlege eller måtte akseptere et signifikant verditap fordi praksisen blir mindre attraktiv jo lenger det er vikarer som betjener denne. Denne problemstillingen er relevant i Verdal kommune, der to fastlegehjemler har stått ledige siden 2018. Etter så lang tid er verdien av en praksis svært lav. Så lenge rekrutteringsutfordringene i kommunen er så store som i dag løper nye fastleger en reell risiko for å måtte tapsføre en investering på flere hundre tusen kroner.
   Vurdering: Utkjøpsgaranti er etablert i flere kommuner, med positiv effekt på rekruttering og fastlegegruppen har tidligere argumentert for en slik ordning. En utkjøpsgaranti er dog administrativt komplisert å håndtere, med behov for ekstern verdivurdering av praksis dersom kommunen skal kjøpe praksisen og en situasjon der kommunen i perioder vil være deleiere i legesenter.
   <u>Vurdering:</u> Andre mer effektive tiltak som sikrer god rekruttering vil gjøre en slik ordning overflødig.
2. Tilskuddsordninger til eksisterende legekontor
   Den mest vanlige måten fastlegekontor blir opprettet eller utvidet på er at næringsdrivende fastleger tar initiativ til og fullfinansierer prosjekter. Dette er en

komplisert og langvarig prosess som ikke nødvendigvis gir signifikant økonomisk gevinst. Alternativet er at kommuner oppretter nye legekontor. Det er mulig å opprette en ordning der fastleger kan søke kommunen om tilskudd for å utvide eksisterende legesenter eller etablere nye legesenter. Dette vil kunne stimulere til økt kapasitet i fastlegetjenesten og er svært relevant for Verdal kommune da manglende kontorlokaler i dag er en signifikant flaskehals med tanke på å få rekruttert nye leger.
Vurdering: En slik ordning krever en viss administrasjon og er lite forutsigbar både for kommunen og fastlegene, sammenlignet med en generell styrking av basistilskuddet. Et godt nok økonomisk tilskudd til fastlegene vil gjøre en slik ordning overflødig.

3. Egenmeldingsdager og sykt barn-dager for næringsdrivende leger
   Som nevnt over har næringsdrivende fastleger, på lik linje med andre privat næringsdrivende, ingen rett på sykepenger før etter 16 dagers sykemelding og heller ingen rett til praksiskompensasjon om man må være hjemme med sykt barn. Spesielt for ferske leger er dette en stor ulempe med å være næringsdrivende fastlege, siden disse som gruppe har en mer anstrengt økonomi enn etablerte leger og ofte har barn som krever tilsyn ved sykdom. Det er en gjennomgangstone at turnusleger trekker fram dette som et eksempel på utryggheten som ligger i å være næringsdrivende fastleger, i kontrast med en rolle som fast ansatt lege i helseforetak eller kommune.
   Vurdering: Å innføre rett til egenmeldingsdager og sykt barn-dager for næringsdrivende leger er et tiltak som vil ha god signaleffekt og bli lagt merke til av unge leger. Prinsippet er lett å forstå og gjør at næringsdrift framstår mindre utrygt enn fast ansettelse. Tiltaket trenger ikke å bli en stor økonomisk belastning for kommunen da næringsdrivende leger som gruppe har lite fravær og mekanismen med at legene selv må jobbe inn etterslepet vil ikke forsvinne.
   Fastlegegruppen anbefaler derfor at det innføres 12 dager egenmelding og 10 sykt-barn dager for næringsdrivende fastleger, etter Allmennlegeforeningens sats for praksiskompensasjon.
4. Etablere administrative kommunale delstillinger for fastlegene
   I dialogmøte med kommunen 16.12.20. var et forslag fra kommunen å opprette kommunale delstillinger for alle fastleger, for å synliggjøre arbeidet fastlegene gjør med administrasjon, kompetanseheving og kvalitetsarbeid, og gi en økonomisk kompensasjon for dette. Det ble også foreslått å opprette senterlederstillinger. Dette er et godt initiativ og viser at administrasjonen er klar over kompleksiteten og omfanget av det administrative arbeidet fastlegene gjør. Det er også ugjorte oppgaver og potensiale for forbedring i fastlegenes faglige og administrative kvalitetsarbeid som det i dag ikke er tid eller ressurser til å gjennomføre.
   Vurdering: Selv om slike stillinger vil synliggjøre administrativt arbeid som fastlegene gjør så vil det sannsynligvis ikke være et effektivt rekrutteringstiltak. Ordningen vil

medføre en del administrasjon fra kommunens side og er et unødvendig mellomledd i å styrke rammevilkårene for fastlegene. Det vil være best for legesentrene å internt finne løsninger for dette. Økt basistilskudd, særlig til spesialister, vil legge til rette for arbeidet på en mindre komplisert og minst like effektiv måte, og fastlegegruppen anbefaler derfor ikke å opprette kommunale delstillinger.

5. Praksiskompensasjon for et visst antall kursdager i året
   Kommunen har også foreslått praksiskompensasjon for inntil 5 kursdager i året som et mulig tiltak.
   Vurdering: Dette tiltaket framstår unødvendig så lenge en får en generell styrking av basistilskuddet, det innebærer også en viss form for administrasjonsarbeid og gir mindre fleksibilitet for fastlegene med tanke på tidspunkt for gjenomføring av kursaktivitet. Fastlegegruppen anbefaler derfor ikke å innføre en slik ordning.

Fastlegegruppens forslag til tiltak

Konkrete tiltak for å styrke og stabilisere fastlegeordningen i Verdal kommune bør ha som mål å være effektive, forutsigbare og bærekraftige. Dette har vært fastlegegruppa sitt utgangspunkt i utforming av vårt forslag.

Det er behov for en styrking av de økonomiske rammene for næringsdrivende fastleger for å sikre større trygghet, håndterbar arbeidsmengde og muligheter for investeringer på kort og lengre sikt. Ved å knytte tilskudd til antall pasienter på fastlegens liste blir det en forutsigbar ordning for fastlegen og for kommunen. I motsetning til en situasjon der tiltaket er fastlønnsavtaler eller at kommunen drifter legesenter så vil et tilskudd per pasient gjøre at en kan planlegge for forventet utvikling i innbyggertall. En stimulerer også til at fastlegene har pasientlister av en viss størrelse.

For at tiltaket skal ha en stor og varig effekt på rekruttering og stabilisering er det nødvendig at tilskuddet følger utviklingen i basistilskuddet sentralt. I forslag til revidert legeplan er det foreslått et tak på totalt tilskudd til den enkelte fastlege gjennom planperioden. I praksis vil det bety at tilskuddet fra kommunen blir redusert årlig, fram til fastlegene sitter igjen kun med det sentrale basistilskuddet. Effekten av tiltaket vil derfor bli redusert for hvert år som går. Dette gir også redusert forutsigbarhet og bærekraft for fastlegene, siden tiltaket kun midlertidig vil medføre ønsket effekt på økonomisk trygghet, reduksjon av arbeidsmengde og rom for langsiktige investeringer. Fastlegegruppen er tydelig på at tilskuddet fra kommunen må følge utviklingen i basistilskuddet sentralt, som reguleres årlig. I perioden 2001 til 2017 hadde tilskuddet per pasient i gjennomsnitt en årlig økning på 3%, og vi legger til grunn en slik utvikling i vår modell.

Administrasjonens forslag til revidert legeplan skiller også på tilskudd til leger i spesialisering og spesialister i allmennmedisin. Som nevnt har spesialister i allmennmedisin krav til regelmessig kompetanseheving og spesialiststatusen må fornyes hvert femte år. Spesialister har også samme utgiftsnivå som leger i spesialisering. En reduksjon av tilskudd etter oppnådd spesialiststatus framstår kunstig, og gjør tilskuddsordningen som et tiltak for rekruttering og stabilisering mindre effektiv. Det er ingen automatikk i at fastleger som oppnår spesialiststatus blir i kommunen, og de siste to fastlegene som sa opp sine hjemler i Verdal hadde jobbet som fastleger i kommunen i flere år. Spesialistene har en høy faglig kompetanse og erfaring som det er viktig for kommunen å beholde. Minst like viktig er helsegevinsten og pasienttilfredsheten som følger stabilitet og kontinuitet i forholdet mellom fastlege og pasient. Fastlegegruppen mener at en differensiering av tilskudd til fastlegene vil redusere effekten av og bærekraften i tiltaket.

Det er igjen nødvendig å presisere at Verdal kommune i utgangspunktet har større rekrutteringsutfordringer enn omliggende kommune, ikke minst med tanke på at kommunen blir sist ut med å innføre konkrete tiltak. Det er nødvendig at tiltakene som innføres gir større forutsigbarhet og trygghet enn det vi ser i de andre kommunene på Innherred. Ved å identifisere svakheter i andre kommuners tiltak finner vi et tydelig handlingsrom.

Som nevnt tidligere er den personlige økonomiske risikoen som ligger i næringsdrift til hinder for at mange leger, spesielt leger i etableringsfasen, velger fastlegeyrket. Ved å tilby 12 dager egenmelding og 10 sykt barn-dager i året, etter Allmennlegeforeningens sats for praksiskompensasjon, reduserer kommunen den personlige risikoen på en kostnadseffektiv måte. Næringsdrivende fastleger som gruppe har lite sykefravær og en slik ordning vil sannsynligvis i liten grad endre dette mønsteret, da fastlegene i dag har et individuelt listeansvar og må jobbe inn eget fravær. Ikke minst er et slikt tiltak lett å kommunisere til aktuelle leger og har stor symbolverdi.

Økonomi

Basert på informasjon fra administrasjonen er det tydelig at forslaget om næringsdrift med tilskudd er det minst kostbare rekrutteringstiltaket for kommunen. Administrasjonen anslår at overgang til fastlønn for alle fastleger vil gi kommunen en merkostnad på 20 millioner i året. Med tanke på at det er behov for flere fastlegehjemler i kommunen vil denne kostnaden stige ytterligere.

Kostnaden ved å ha vikar fra vikarbyrå er ca 200.000 kr i måneden, i tillegg betaler kommunen for bolig og legesenterets driftsutgifter. Selv om kommunen beholder takstinntekter vikarlegen utløser så er dette likevel en svært dyr ordning som ikke er bærekraftig verken fra et økonomisk eller medisinskfaglig perspektiv.

Fastlegegruppen anerkjenner at Verdal kommune er i en krevende økonomisk situasjon. Det er mulig å se på tilskudd til fastlegeordningen som en unødvendig utgift. Det er også mulig å se på det som en nødvendig og god investering for å sikre en stabil og sterk fastlegetjeneste.

Vi har gjort følgende overslag på de konkrete økonomiske konsekvensene av vårt forslag.

Mål: Fastlegene skal ha forutsigbare rammevilkår for å opprettholde drift og faglig kompetanse.		**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Det gis tilskudd tilsvarende basistilskudd til alle fastleger, som følger utviklingen i basistilskuddet fra sentralt hold. Fastleger får rettigheter til egenmeldingsdager og sykt barn-dager etter Allmennlegeforeningens satser for praksiskompensasjon.	Kommunen sikrer egenmelding og sykt-barn dager for legene	0,6	0,6		
	Kommunen gir tilskudd til alle fastleger tilsvarende basistilskudd	8,3	8,5		

Verdal kommune
Kommunedirektøren

NOTAT
med oppfølging

Anne Kari Haugdal

Deres ref: ***Vår ref:*** *INST 2019/2053* ***Dato:*** *08.02.2021*

Plan for legetjenesten - uttalelse fra eldrerådet

Eldrerådet behandlet ovennevnte sak i møte 4. februar d.å., under sak 6, og gjorde følgende vedtak:

1. *Eldrerådet ber om at det vurderes én fastlønnshjemmel for evt. å se om det skaper et bedre rekrutteringspotensiale.*
2. *Merutgiften i form av tilleggstilskudd tilsvarende 3,8 mill. tas av disposisjonsfondet, og ikke av helse og velferd sitt budsjett.*

Med hilsen

Inger Storstad
Konsulent/sekr. for eldrerådet

Postadresse:
Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74048200

Saksbehandler:
Inger Storstad
inger.storstad@verdal.kommune.no
Tlf. 476 92 393

Organisasjon:
Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: http://www.verdal.kommune.no

Leve hele livet - strategiplan

Saksbehandler:	Anne Kari Haugdal	**Arkivref:**
E-post:	anne.haugdal@verdal.kommune.no	2021/78 - /000
Tlf.:	908 95 050	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for mennesker og livskvalitet	10.02.2021	11/21
Utvalg for plan og samfunn	09.02.2021	13/21
Formannskap	11.02.2021	27/21
Kommunestyre	01.03.2021	17/21

Saksprotokoll i Formannskap - 11.02.2021 - 27/2021

BEHANDLING:
Behandling i utvalg plan og samfunn og utvalg mennesker og livskvalitet ble utdelt i møtet.

Einar Olav Larsen (SP) fremmet følgende alternativt forslag:
Verdal kommunestyre vedtar Strategiplan for «Leve hele livet» med følgende endring:
Side 5, første linje i nest siste avsnitt, endres til: Flest eldre bor i Øra sentrum og har stort behov for sosiale møteplasser à la Elvebredden og Fritidssenteret.

SV v/Sven-Øyvind Bern fremmet følgende tilleggsforslag:
Kommunedirektøren bes beskrive og innarbeide tiltak for å styrke målgruppas mulighet til kulturell aktivitet og deltakelse.

Votering:
Alternativ votering mellom kommunedirektørens innstilling og forslaget fra Larsen, ble Larsens forslag vedtatt med 6 mot 3 stemmer (H og AP).
Tilleggsforslag fra SV – enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
Verdal kommunestyre vedtar Strategiplan for «Leve hele livet» med følgende endring:
Side 5, første linje i nest siste avsnitt, endres til: Flest eldre bor i Øra sentrum og har stort behov for sosiale møteplasser à la Elvebredden og Fritidssenteret.
Kommunedirektøren bes beskrive og innarbeide tiltak for å styrke målgruppas mulighet til kulturell aktivitet og deltakelse.

Saksprotokoll i Utvalg for plan og samfunn - 09.02.2021 - 13/2021

BEHANDLING:

Ved votering ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
Verdal kommunestyre vedtar Strategiplan for «Leve hele livet».

Saksprotokoll i Utvalg for mennesker og livskvalitet - 10.02.2021 - 11/2021

BEHANDLING:
SP v/Einar Olav Larsen fremmet følgende alternative forslag til kommunedirektørens innstilling:
Verdal kommunestyre vedtar Strategiplan for «Leve hele livet» med følgende endring:
Side 5, første linje i nest siste avsnitt, endres til: Flest eldre bor i Øra sentrum og har stort behov for sosiale møteplasser à la Elvebredden og Fritidssenteret.

Ved alternativ votering mellom kommunedirektørens innstilling og SP v/Einar Olav Larsen sitt forslag ble SP sitt forslag vedtatt med 6 mot 3 stemmer (Mona K. Rømuld, H, Camilla Hallan og Tor-Martin Nordtømme, AP).

INNSTILLING:
Verdal kommunestyre vedtar Strategiplan for «Leve hele livet» med følgende endring:
Side 5, første linje i nest siste avsnitt, endres til: Flest eldre bor i Øra sentrum og har stort behov for sosiale møteplasser à la Elvebredden og Fritidssenteret.

Kommunedirektørens innstilling:

Verdal kommunestyre vedtar Strategiplan for «Leve hele livet».

Vedlegg:

1 Strategiplan - Leve hele livet
2 Reformen Leve hele livet - innspill fra Eldrerådet
3 Leve hele livet - strategiplan - Uttalelse fra eldrerådet

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

St.Meld.15 (2017-2018) «Leve hele livet»

Saksopplysninger:

«Leve hele livet» er en kvalitetsreform for eldre over 65 år, både de som bor hjemme og de som bor i institusjon. Dette er en målgruppe med ulike forutsetninger og store variasjoner i behov og ønsker.
Reformen skal bidra til:

- Flere gode leveår der eldre beholder god helse lenger, opplever at de har god livskvalitet, og at de i større grad mestrer eget liv, samtidig som de får den helsehjelpen de trenger når de har behov for den.
- Pårørende som ikke blir utslitt, og som kan ha en jevn innsats for sine nærmeste.
- Ansatte som opplever at de har et godt arbeidsmiljø, der de får brukt sin kompetanse og gjort en faglig god jobb

Reformen er særlig rettet mot helse- og omsorgssektoren, men alle sektorer må bidra for å skape et mer aldersvennlig samfunn hvor eldre kan være aktive og selvstendige.

Det er fem innsatsområder som har fokus:
1. Et aldersvennlig Norge
2. Aktivitet og fellesskap
3. Mat og måltider
4. Helsehjelp
5. Sammenheng i tjenestene

Innsatsområdene må ses i sammenheng. Det er lagt vekt på større valgfrihet med tanke på valg av tjenesteyter, medvirkning til innholdet i tjenestetilbudet, på hvilken måte den gis og på hvilket sted og tidspunkt tjenesten gis (hvem, hva, hvordan, hvor og når). Hva er viktig for deg? er sentralt i arbeidet med reformen.

Det er et opprettet et nasjonalt støtteapparat (Helsedirektoratet, KS Nasjonalt og Senter for omsorgsforskning (SOF)) og regionalt støtteapparat (Fylkesmannen, KS Regionalt og Utviklingssenteret for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)) som skal støtte opp om kommunenes endringsarbeid og legge til rette for erfaringsdeling, kunnskapsutveksling og lokalt forbedringsarbeid i reformperioden.
Det regionale støtteapparatet i Trøndelag har til oppgave å:

- Mobilisere og engasjere alle kommunene i sitt fylke
- Spre kunnskap om reformen - innhold og virkemidler
- Gi tilbud om støtte og veiledning til utvikling, iverksetting og evaluering av lokalt planarbeid
- Invitere til nettverksarbeid og erfaringsdeling mellom kommunene

2019 og 2020 utarbeidet det regionale støtteapparatet i Trøndelag en gjennomføringsplan. I 2021 skal Statsforvalteren videreføre samarbeidet med KS og USHT, samt samarbeide med fylkeskommunen, eldreråd, helseforetak, regionale fagmiljø og aktuelle organisasjoner om videre gjennomføring i tråd med fasene i reformen.

Etter vedtak i Stortinget i 2018, ble den fireårige reformen iverksatt 2019. I og med at Leve hele livet er en kvalitetsreform, er det ingen økonomiske virkemidler knyttet til reformen. Tanken er at kommunene skal omstille og kvalitetsforbedre eksisterende helse og omsorgstjenester ved å velge tiltak som er utprøvd i andre kommuner. Samtidig er kravet at kommunene skal innarbeide reformen i sitt planverk. Fram til Stortingets behandling av Statsbudsjettet 2021 har det vært uklart hva dette kravet innebar.

Den 09.01.21 mottok Verdal kommune informasjonsbrev fra Helsedirektoratet hvor kriteriene for å bli prioritert i tilskuddsordninger knyttet til «Leve hele livet» ble konkretisert. For å nå målene i reformen er Helsedirektoratet avhengig av at kommunene gjennomfører reformen lokalt. Derfor er det i Prop. 1 S (2020-2021), jf. Innst. 11 S (2020-2021) vedtatt at de kommunene som omstiller seg i tråd med reformen vil bli prioritert innenfor en rekke relevante

tilskuddsordninger fra og med 2021. Covid-19-situasjonen har påvirket kommunenes planprosesser noe som er omtalt i Prop. 1 S (2020-2021).

Fire krav skal innfris av kommune for å bli prioritert i tilskuddsforvaltningen, ref. s. 201 i Prop 1 S (2020-2021):

- *Kommunene skal enten ha vedtatt en plan eller beskrevet en prosess for hvordan og når de skal vedta en plan for gjennomføring av Leve hele livet. Det forventes at kommunene innen utgangen av 2021 kan vise til politisk vedtatte planer for hvordan reformens innsatsområder og løsninger skal gjennomføres lokalt.*
- *En plan innebærer at kommunestyret har tatt stilling til innsatsområdene og løsningene i reformen og vedtatt hvordan reformen skal gjennomføres lokalt.*
- *Kommunene skal synliggjøre hvordan reformen er tenkt integrert i kommuneplanens samfunnsdel (etter § 11-2 i plan og bygningsloven).*
- *Kommunene må vise til deltakelse eller planlagt deltakelse i regionale nettverk for Leve hele livet for erfaringsdeling og gjensidig støtte og bistand med andre kommuner.*

Alle kommuner skal fortsatt kunne søke på tilskuddsordningene, men kommuner som har beskrevet en planprosess eller utarbeidet og vedtatt en plan for hvordan reformens innsatsområder skal gjennomføres lokalt vil bli prioritert. Formål og målgruppe for tilskuddordningene videreføres som i dag.

Følgende tilskudd er omfattes av dette kravet:

- Kompetansehevende tiltak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt
- Tiltak for å øke kompetansen i helse- og omsorgstjenestene til personer med utviklingshemming
- Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester
- Kommunalt kompetanse- og innovasjonstilskudd, med unntak av tilskudd til spredning av velferdsteknologi i kommunene (påbegynte utdanningsløp skjermes)
- Leve hele livet – økt kompetanse, kontinuitet og aktivitet
- Helhetlig støtte til pårørende med krevende omsorgsoppgaver
- Frisklivs-, lærings- og mestringstilbud
- Lønnstilskudd til gjennomføring av utdanning innen avansert klinisk sykepleie

Kommunens strategiplan

Verdal kommune har iverksatt ulike tiltak knyttet til reformen, og har planer for hvilke tiltak som skal iverksettes framover. Etter Helsedirektoratets presisering 09.01.21 har administrasjonen utarbeidet en strategiplan. I arbeidet med strategiplanen er Eldrerådet og Rådet for likestilling av funksjonshemmede informert om arbeidet. Eldrerådet har gitt innspill, se vedlegg. Innspillene innarbeides i strategiplanen i løpet av våren. Strategiplanen er et prosessuelt dokument som skal evalueres og revideres med jevne mellomrom.

Innsatsene i 2021 er knyttet til arbeidet med aldersvennlig samfunn som en del av samfunns- og arealplanen. Det legges opp til bred medvirkning, og eldrerådet er aktive medspillere i arbeidet med samfunnsplanen hvor de blant annet skal kartlegge hvilke behov eldre har for sosiale møteplasser i kommunen.

Vurdering:

Kravene Helsedirektoratet har satt om at kommunen skal ha politisk vedtatt plan for hvordan reformens innsatsområder og løsninger skal gjennomføres, er etter kommunedirektørens vurdering viktig å innfri. Strategiplanen skaper en retning og oversikt i kommunens arbeid med reformen, og den har god timing og sammenheng med det pågående arbeidet med samfunns- og arealplanen. Et aldersvennlig Verdal er særlig viktig med tanke på endringene kommunen har i

befolkningssammensetningen i årene framover. Å legge grunnlaget for at de eldste kan leve et liv i en funksjonell bolig, ha tilgang på sosiale møteplasser, tilgang til servicefunksjoner mm er viktig for å sikre at de kan være aktive samfunnsdeltakere.

Etter kommunedirektørens vurdering er det viktig at strategiplanen er et prosessuelt dokument, slik at innsatsene og løsningene som iverksettes, evalueres fortløpende og at nye innsatser blir en del av dokumentet, jf. Eldrerådets innspill. Slik får vi kunnskap om tiltakene fortløpende, noe som er viktig med tanke på at samspillet innbyggere, ansatte, ledelse og politikere er avhengig av å ha i arbeidet med reformen. Å gjøre hverandre god i dette arbeidet er avgjørende for å lykkes med reformen.

Søknadsfristene på tilskuddene kommunen kan søke på, er 1.mars. Noen av tilskuddene er avgjørende for iverksetting av innsatsene som er beskrevet i strategiplanen. I og med at mye av arbeidet med reformen har pågått over tid, har kommunedirektøren vurdert at den politiske behandlingen av saken skjer nå slik at de tilskudd det skal søkes på, blir prioritert.

STRATEGIPLAN
«LEVE HELE LIVET»

Anne Kari Haugdal

VERDAL KOMMUNE

Innholdsfortegnelse

1. Innledning 2
2. Kunnskapsgrunnlag 2
3. Å skape et aldersvennlig Verdalssamfunn er viktig og skal være en del av 2

samfunns- og arealplanen, jf. Plan og bygningsloven. 2

3.1 FNs bærekraftmål i et aldersvennlig perspektiv 2
3.2 Planlegg egen alderdom 3
3.3 Eldrestyrt planlegging av aldersvennlige lokalsamfunn 4
3.4 Nasjonalt nettverk for aldersvennlige kommuner 4
3.4 Seniorressursen – i arbeidslivet og i frivillig arbeid 4
4. Aktivitet og fellesskap 5
5. Mat og måltider 6
6. Helsehjelp 7
6.1 Kompetanse 7
6.2 Personsentrert omsorg 7
6.3 Fysisk aktivitet 8
7. Sammenheng i tjenester 10
7.1 Overganger mellom hjem og sykehjem, mellom kommunen og sykehus 10
7.2 Heltidskultur 10
7.2 Digitalisering/velferdsteknologi 11
7.3 Helseplattformen 12

1. Innledning

«Følk ska bli hjølpin»

- Folkehelsen i Verdal skal være på nivå med, eller over, sammenlignbare kommuner.
- Brukerne skal oppleve at det kommunale tjenestetilbudet er et godt supplement til et aktivt og selvstendig hverdagsliv.
- Boliger og infrastruktur skal legge til rette for at flest mulig kan klare seg selv, og ha aktive og meningsfulle dager.
- Verdal skal være en foregangskommune i å utvikle nye former for samvirke mellom det offentlige og lokalsamfunnet.
- Verdal skal være en foregangskommune i utvikling og bruk av velferdsteknologi.

Kommunedelplan helse og velferd ble vedtatt i 2015. Innsatsene for å nå målene er mange og omfattende, og realiseringen av dem utfordrer våre verdier og normer. Vi er godt i gang, og «Leve hele livet» underbygger arbeidet som pågår. Deltagelse og medvirkning i samfunnet er en menneskerett hele livet igjennom. Å være i samspill med hverandre for å samskape kunnskap som blir til nytte for oss, er det viktigste vi kan gjøre. Strategiplanen skal være et levende dokument. Innholdet utvikles i samarbeid, og innspillene Eldrerådet har skal bearbeides og innarbeides i planen, jf. Bærekraftmål 17.

2. Kunnskapsgrunnlag

Samfunnsanalysen viser nøkkeltall og utviklingstrekk som har betydning for utvikling av lokalsamfunnet i årene framover. Å sikre felles forståelse av mulighetene og utfordringene for Verdalssamfunnet framover, er innbyggerundersøkelsen Folkestemmen gjennomført i 2020. På grunn av koronapandemien ble dette ivaretatt digitalt ved gjennomføringen av innbyggerundersøkelsen Folkestemmen. 4343 innbyggere deltok i undersøkelsen og resultatet kan du se **her.**

3. Å skape et aldersvennlig Verdalssamfunn er viktig og skal være en del av samfunns- og arealplanen, jf. Plan og bygningsloven.

Å skape et aldersvennlig samfunn handler om hva vi som samfunn kan gjøre for at hver enkelt skal kunne bruke sine ressurser slik at enhver kan delta og medvirke i samfunnet. Et aldersvennlig samfunn er et felles ansvar. Det angår oss alle. I et aldersvennlig samfunn sikres den enkelte samfunnsdeltakelse. Behovet for tjenester kan reduseres, og aktivitet og deltakelse bidrar til en mer bærekraftig samfunnsutvikling. KS sin film om et aldersvennlig samfunn gir et godt bilde av hvordan Verdal kan arbeide for å bli et aldersvennlig samfunn.

3.1 FNs bærekraftmål i et aldersvennlig perspektiv

Plan og bygningsloven §10-1 pålegger kommunene å planlegge etter loven for å fremme bærekraftig utvikling til det beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser. Planstrategien ble vedtatt av kommunestyret i sak 4/21. Følgende FNs bærekraftmål er vurdert som relevante for Verdalsamfunnet:

	Hovedmål 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder. **Hovedmål 4:** Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheten for livslang læring for alle. **Hovedmål 8:** Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle. **Hovedmål 9:** Bygge robust infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftige industrialisering og bidra til innovasjon. **Hovedmål 13:** Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem. **Hovedmål 17:** Samarbeid for å nå målene.

En konkretisering av innholdet i de seks målene er en del av medvirkningsarbeidet i forbindelse med kommuneplanens samfunns- og arealdel, der eldre vil få flere muligheter til å delta i prosessen.

Da bærekraftmålene ligger til grunn for kommunens planlegging, er det også viktig å se sammenhengen mellom bærekraftmålene og satsingene i reformen «Leve Hele Livet».

Mål 17 – samarbeid for å nå målene, er gjennomgående for alle satsingsområdene til Leve hele livet. Dette gjelder både samarbeid på tvers i egen kommune, men ikke minst med andre aktører – innbyggerne, næringsliv, frivillighet, kompetansemiljøer m.fl. Deltakelse i kommunale nettverk er en del av arbeidet med reformen, og gjennom å dele kunnskap og erfaringer kommuner imellom vil en kunne heve kvaliteten på reformarbeidet i egen kommune.

Et annet bærekraftmål som er gjennomgående for reformen «Leve hele livet» er **Mål 10 Mindre ulikhet**. Samtlige satsningsområder bygger opp under dette målet. Mål 10 er ikke et av de utvalgte målene for Verdal, men allikevel noe som ligger til grunn i kommunens tjenester. Et viktig aspekt ved folkehelsearbeid er nettopp utjevning av sosiale forskjeller og folkehelse er et gjennomgående tema i alle kommunale planer.

3.2 Planlegg egen alderdom

Et aldersvennlig Norge – Bærekraftmål 3, 4 og 9. Dette satsingsområdet kan kobles til flere av bærekraftmålene, men av de utvalgte bærekraftmålene for Verdal er det først og fremt mål 3 God helse, mål 4 God utdanning og mål 9 innovasjon og infrastruktur som er mest relevante. Disse målene sier noe om helse og livskvalitet, deltakelse og læring, samt infrastruktur og hvordan denne må tilpasses et aldersvennlig samfunn.

Verdalingene har i stor grad sørget for å bo i funksjonelle boliger. Ca. 70% av alle over 67-år bor i sentrumsområdet, og svært mange bor i nye leiligheter.

- Verdal kommune har hatt **forebyggende hjemmebesøk til 75 åringer fra 2012**. Målet med hjemmebesøkene er å snakke med den enkelte om tilrettelegging av egen bolig, ivareta venner og sosiale nettverk, og opprettholde best mulig funksjonsevne gjennom et aktivt liv. Siste kull som fikk tilbud om forebyggende hjemmebesøk, var 1943-årgangen. Målet er å

starte opp forebyggende hjemmebesøk i løpet av 2021, og da gi tilbudet til 80 åringer. Det er de som er født i 1941 som får tilbudet. Årskullene 1941, 1942 og 1943 har hatt besøk som 75-åringer, og nytt besøk som 80-åringer vil bidra med mer kunnskap om hvordan de har hatt det siden forrige besøk.

3.3 Eldrestyrt planlegging av aldersvennlige lokalsamfunn

Eldre skal involveres i arbeidet med å planlegge og utforme et aldersvennlig Verdalssamfunn. De seks bærekraftmålene som er valgt for Verdalssamfunnet skal eldre bidra med innhold i. **Metoden Seniortråkk** har vist hvordan eldreråd kan delta aktivt i kartlegging og planlegging av et trygt og aldersvennlig nærmiljø. Seniortråkk er en kartleggingsmetode som gir innsikt i befolkningens behov og ønsker i sitt nærmiljø. Innsikten fra samtalene gir verdifull kunnskap som er relevant både for fysisk planlegging og tjenester kommunen har ansvar for, og informasjonen kan brukes som del av det lokale kunnskapsgrunnlaget før og underveis i planprosessen. Lenke til beskrivelse av seniortråkk. Barnetråkk er tilpasset barn og unge, se filmen om Barnetråkk.

Mange unge og eldre, råd og utvalg, frivillige lag og organisasjoner har bidratt i planleggingen av Verdal bo- og behandlingssenter som står ferdig høsten 2021, både i temamøter og referansegruppemøter. Engasjement og interesse fra eldre har hatt stor betydning for valgene som er tatt for bygging av framtidas helse- og omsorgstjenester i kommunen.

3.4 Nasjonalt nettverk for aldersvennlige kommuner

KS dannet et kommunenettverk for aldersvennlige samfunn 2019/2020 hvor hensikten var å spre inspirasjon og gi faglig påfyll, danne nettverk, lære av hverandre, medvirke til utvikling av et nasjonalt nettverk og modeller for aldersvennlige lokalsamfunn. Folkehelsekoordinator Tone Berg, sekretær for Eldrerådet Inger Storstad og fagkoordinator i Institusjonstjenesten Janne Rotmo deltok i kommunenettverket. Det er gjennomført 2 samlinger, en regional i Trondheim høsten 2019, og en nasjonal i Oslo i mars 2020 (rett før covid-19 pandemien). I november 2020 ble det avholdt et webinar om transport. Resultatet av KS sitt kommunenettverk har bidratt til at KS har laget en håndbok for aldersvennlige lokalsamfunn.

3.4 Seniorressursen – i arbeidslivet og i frivillig arbeid

Det samlede verdibidraget til samfunnet fra pensjonister gjennom formelt og uformelt frivillig arbeid er i en undersøkelse anslått til vel 45 000 årsverk, eller litt over 25 milliarder kroner for 2016. Potensialet for ytterligere bidrag fra pensjonister er stort. Det forutsetter mer målrettet rekruttering, organisering og tilrettelegging gjennom ulike organisasjonsformer i offentlig og privat regi.

Å mobilisere og koordinere frivilligheten er en viktig del for utviklingen av Verdalssamfunnet de neste tiårene.

Aktivitet	Mål	Når
Bidra i arbeidet med samfunns- og arealplan	Å bidra med aldersvennlig perspektiv i arbeidet med operasjonalisering av FNs bærekraftmål	Første halvår 2021
Forebyggende hjemmebesøk til 80 åringer	Å bidra med kunnskap slik at den enkelte kan bo lengst mulig hjemme.	Restartes i 2021. Tiltaket gjennomføres hvert år.
Seniortråkk	Å få innsikt i befolkningens behov og ønsker i sitt nærmiljø.	Gjennomføres i 2021 i forbindelse med samfunns- og arealplanarbeidet.
Kommunenettverk for aldersvennlige samfunn – deltakelse	Bruke håndboka for - inspirasjon og faglig påfyll, - delta i nettverk, - lære av hverandre - medvirke til utvikling av et nasjonalt nettverk og modeller for aldersvennlige lokalsamfunn.	Oppstart 2019 – pågår.
Mobilisere og koordinere frivilligheten	Å sikre innbyggernes samfunnsdeltakelse ved mobilisering og koordinering av flere frivillige.	Oppstart 2021.

4. Aktivitet og fellesskap

Aktivitet og fellesskap – Bærekraftmål 3 og 4. Dette satsingsområdet har fokus på aktivitet, deltakelse og sosialt fellesskap – tilpasset den enkeltes interesser. Bærekraftmål 3 God helse og mål 4 God utdanning er særlig relevant for dette området. Samtidig er mål 9 Innovasjon og infrastruktur viktig, fordi dette innebærer å finne nye måter å arbeide på, samt nye aktører å samarbeide med.

Tilrettelegge for flere sosiale møteplasser hvor aktivitet og måltid danner rammen for sosiale fellesskap er Elvebredden et godt eksempel på. Tiltaket omfatter aktivitet og felles måltider noe som bidrar til bedre psykisk og fysisk helse for de som deltar.

Eldre som ressurs gjennom frivilligheten. Det gjør at den eldre får en mer meningsfull hverdag og får utgjøre en forskjell for noen som trenger bistand. Det skaper et nytt sosialt nettverk og bidrar til at den hjelpetrengende blir sett som mennesket bak diagnosen(e).

- Et eksempel på dette er erfaringene fra 2020 -hvor Hjemmetjenesten etablerte «handlevenn» i et samarbeid mellom Elvebredden og praktisk bistand i Hjemmetjenesten.

Flest eldre bor i Øra sentrum og har stort behov for sosiale møteplasser à la Elvebredden. Eldrerådet har vært, og er aktiv i å kartlegge behovet for sosiale møteplasser og hvor de bør etableres i kommunen. Arbeidet trenger fornyet energi, og det er behov for en koordinator i dette arbeidet.

Sosiale møteplasser motvirker ensomhet og passivitet og det er søkt tilskuddsmidler til helsefremmende og forebyggende arbeid i regi av Trøndelag fylkeskommune for å realisere flere møteplasser i kommunen.

Aktivitet	Mål	Når
Motvirke ensomhet og passivitet	- Etablere tilbud for å motvirke ensomhet og passivitet for målgruppen. - Etablere tilbud som skaper mer aktivitet for målgruppen. - Etablere tilbud som skaper økt deltakelse for målgruppen. - Etablere tilbud som skaper sosiale fellesskap og møteplasser for målgruppen. - Etablere tilbud som finnes meningsfullt for målgruppen. - Skape en arena for kunnskapsdeling for interne og eksterne samarbeidspartnere. - Erfaringene fra prosjektet vil kunne ha nasjonal betydning.	2021-2022
Eldre som ressurs gjennom frivilligheten	En meningsfull hverdag som har betydning for andre.	Pågår

5. Mat og måltider

Mat og måltider – Bærekraftmål 3. God mat er grunnleggende for god helse og livskvalitet gjennom hele livet og målet med dette satsningsområdet er å skape gode måltidsopplevelser og redusere underernæring. Dette er tett knyttet til bærekraftmål 3 God helse og livskvalitet.

Namsos kommune erfarte at hjemmeboende var mest utsatt for underernæring og at flere sykehusinnleggelser var knyttet til det. Samtidig fikk man kartlagt at det var lite kompetanse på ernæring, samt dårlig dokumentasjon på ernæringsområde. I tillegg fant man at det er lite fokus på ernæring under utdanningsforløp.

Har utviklet en næringsdrikk med høy grad av ernæringstetthet og god smak. Denne drikken blir bedre tatt imot og drukket i større grad enn den som selges på eksempelvis apotek. Namsos påstår at drikken har bidratt til at flere brukere har vært i stand til å bo lengre hjemme.

Institusjon: Innførte eget måltid som resulterte i mer væsketilførsel. Sørget for at det var valgmuligheter, hovedsakelig mellom kjøtt og fisk. Fokus på individuell tilpasning av mat, til eksempel har man egen kost for de med tyggeutfordringer.

Innført tiltak med spisevenner med blant annet studenter og personer fra flyktningetjenesten.

Har jobbet mye med kulturbygging og dokumentasjon på ernæring. Målet er at alle pasienter og brukere skal få vurdert ernæringsstatus.

Arbeidet med grunnleggende kompetanse til ansatte. Arrangert fagdag hvor ulike verktøy ble presentert. Det ble opprettet definerte ernæringskontakter på avdelingene som også blir fulgt opp videre i etterkant, og man opplever at dette har stor betydning for arbeidet videre.

Sentralkjøkken trenger ikke å være noen begrensning for gode matopplevelser. Har arrangert kurs

for ansatte for hvordan de skal behandle maten på riktig måte og hvordan de kan tilberede maten for å gjøre den mer innbydende.

Namsos har også kartlagt matsvinn, og har som et eksempel funnet ut at det kastes mye potet og har dermed redusert innholdet.

Kontaktpersoner Namsos: Wenche Elisabeth Arnø, avdelingsleder avdeling for ernæring og service, sentralkjøkkenet. Kontakt: Wenche-Elisabeth.Arno@namsos.kommune.no

Aktivitet	Mål	Når
Ernæringsdrikk for hjemmeboende eldre	Styrke ernæringsstatus hos hjemmeboende	2021 - 2022

6. Helsehjelp

Helsehjelp – Bærekraftmål 3 og 4. Dette satsningsområdet skal bidra til å skape de eldres helse- og omsorgstjenester, med utgangspunkt i den enkelte eldre. I bærekraftmål 3 God helse og livskvalitet er gode helsetjenester og forebygging trukket fram og i bærekraftmål 4 God utdanning er kompetanse et viktig element. Riktig kompetanse vil også være viktig for å lykkes med å skape de eldres helse- og omsorgstjenester for framtida.

Hva er viktig for deg? Eldre skal føle seg verdsatt og sett og bli involvert i beslutninger som angår dem selv. Eldre skal få mulighet til å leve hjemme så lenge som mulig og få støtte til å mestre hverdagen, på tross av sykdom og funksjonssvikt. Samtidig skal de ha trygghet for å få hjelp når de trenger det. Når livet går mot slutten, skal eldre få god lindrende omsorg og pleie.

6.1 Kompetanse

Kompetanse – Fremtiden er å tenke mere tverrfaglig rundt kompetanse i tjenestene våre. Nasjonalt kommer Norge til å mangle 28000 sykepleiere i 2035. Det tvinger oss til å tenke nytt rundt kompetanse hvor eksempelvis spisskompetanse på miljøarbeid, fysisk aktivitet, ernæringskompetanse og teknologikompetanse vil være med å øke mestring hos brukerne.

6.2 Personsentrert omsorg

Personsentrert omsorg er en omsorgsfilosofi som handler om å ta hensyn til hvordan en person opplever sin situasjon og verden rundt seg. Omsorgen skal tilrettelegges slik at personens perspektiv på situasjonen blir ivaretatt. Hvordan en person opplever en situasjon er preget av personlighet, livshistorie, fysisk helse, demenssymptomer og sosialt miljø. (aldringoghelse.no)

Implementering av personsentrert omsorg former hele institusjoner og avdelinger. Verdiene i personsentrert omsorg må prege prioriteringer og beslutninger, og tankesettet må omfatte alle involverte.

Hovedelementene i personsentrert omsorg er oppsummert i akronymet VIPS:

V	å tillegge alle mennesker samme **verdi,** uavhengig av alder og kognitiv funksjon
I	å tilrettelegge omsorgen **individuelt**
P	å prøve å forstå **perspektivet** til personen med demens, hvordan personen opplever sin situasjon og verden rundt seg
S	å skape et **støttende sosialt** miljø

Ofte nevnes personsentrert omsorg i forbindelse med miljøbehandling. Generelt kan vi si at personsentrert omsorg tar i bruk miljøbehandling, men omfatter mer.

Miljøbehandling er behandling og oppfølging uten bruk av medisiner, slik at personer med demens fortsatt kan bruke ressursene sine og leve aktive liv både i egne hjem og på institusjon. Miljøbehandling kan bidra til å forebygge atferdsmessige og psykiske symptomer ved demens. (aldringoghelse.no)

Miljøbehandling bør bygge på personsentrert omsorg. Det vil si at tiltak og aktiviteter velges ut fra personens behov, ønsker og personlighet.

Implementering

Det er utarbeidet modeller og verktøy for implementering av personsentrert omsorg i kommunehelsetjenesten.

I Verdal kommune er det tatt i bruk en modell for implementering av Personsentrert omsorg. Modellen, VIPS praksismodell, er bygd opp med fagmøter for ansatte og ledere. Modellen er tatt i bruk i Institusjonstjenesten og opplæring for å komme i gang, er planlagt i hjemmetjenesten.

I tillegg er det i institusjonstjenesten gjennomført jevnlig veiledning av avdelingsledere, for å styrke lederne mot personsentrert ledelse. Dette videreføres videre i 2021.

I implementeringsarbeidet, er det lagt vekt på ett nært samarbeid mellom ledelse, tillitsvalgte og verneombud.

VIPS praksismodell gir personalet en enkel og effektiv møtestruktur som holder perspektivet til personen med demens i sentrum, og gjør personsentrert omsorg til del av de daglige rutinene (aldringoghelse.no)

VIPS praksismodell (VPM) er en modell for å implementere personsentrert omsorg i institusjoner og hjemmetjenester. VPM involverer hele personalgruppen slik at personsentrert omsorg blir innarbeidet i de daglige rutinene. VPM løfter fram perspektivet til personen med demens og gir pleierne mulighet til å lære hva personsentrert omsorg betyr i praksis og få kontinuerlig faglig utvikling.

6.3 Fysisk aktivitet

Eldre og trening

Alle voksne bør være fysisk aktive i til sammen minst 30 minutter hver dag, med intensitet på minst middels nivå (eks: rask spasertur). Jo lavere aktivitetsnivå en person befinner seg på, desto større kan effekten forventes å bli dersom aktivitetsnivået forhøyes. Ulike faktorer som arvelighet og sykdommer påvirker hvordan vi eldes, med det er helt klart at regelmessig fysisk aktivitet og trening, både kan forebygge og redusere forskjellige aldersrelaterte fysiske og psykiske forandringer. Eldre kan svært høyt opp i årene forbedre både kondisjon, utholdenhet, balanse, styrke og bevegelighet. Styrketrening øker muskelmasse og muskelstyrke og bedrer funksjonsevne. Fysisk aktivitet påvirker også beinmasse og balanse, koordinasjon og bevegelighet, og dermed reduseres risikoen for

fallulykker og brudd, noe som er svært viktig hos eldre. Samtidig kan fysisk aktivitet og trening ha positiv virkning på forskjellige psykologiske faktorer og livskvaliteten for eldre mennesker. Kort oppsummert tyder de tilgjengelige dataene for at fysisk aktivitet er effektivt for å opprettholde et høyt aktivitetsnivå og en høy grad av selvstendighet hos eldre menn og kvinner (Helsedirektoratet, 2008).

Det fysiske funksjonsnivået blant eldre varierer mye, men alle ønsker å kunne utføre de viktigste funksjonene i livet selv så lenge som mulig. De ønsker å bo hjemme, klare seg selv og leve aktive liv så lenge som mulig. I aldersgruppen 60+ er det cirka 70 prosent som ikke oppfyller anbefalingene til fysisk aktivitet fra Helsedirektoratet. Det er altså en stor andel som er for lite aktive i løpet av dagen. Eldre med lav funksjonsevne har mye å hente på fysisk trening og treningen vil også ha positiv effekt på den psykiske helsetilstanden. (Høringsnotat fra Norsk Fysioterapeutforbund, 2018)

Verdien av hverdagsaktivitet – hverdagsmestring som tankesett og hverdagsrehabilitering som metode

Hverdagsmestring er et forebyggende og rehabiliterende tankesett som vektlegger den enkeltes mestring i hverdagen uansett funksjonsnivå. Jobber man etter dette tankesettet står brukerstyring og den enkeltes ressurser og deltakelse sentralt. Metoden/tjenesten som tildeles kalles hverdagsrehabilitering og er tilpasset aktivitet hjemme hos brukeren eller i nærmiljøet. Skal man lykkes med en overgang fra passiv omsorg til en mer forebyggende og aktiv tilnærming kreves både tverrfaglighet og god koordinering fra kommunens side. (Ness, m.fl., 2012)

Noen eksempler på fysisk aktivitet i Verdal kommune

Kommunalt:

På kommunalt nivå tilbyr Frisklivssentralen lavterskeltilbud innen fysisk aktivitet. Brukerne kan få oppfølging individuelt, men hovedtyngden av tilbudene er på gruppenivå. Rehabiliteringstjenesten tilbyr også fysisk trening individuelt og i grupper.

Det er et rikt utvalg av merkede turstier og skiløyper i kommunen. Kulturtjenesten har de siste årene vært en koordinator for dette arbeidet.

I kommunen finnes flere parker og aktivitetsanlegg som innbyr til aktivitet, blant annet Moeparken, strandpromenaden, trimtrapper og Vinne aktivitetspark. Dette som ett ledd i kommunens satsing på Folkehelse og Samfunnsplanlegging.

Lag og foreninger:

Verdal har mange ulike idrettslag med organisert idrett. Fotball, ski og friidrett har lokallag rundt omkring i de ulike grendene. For de aller minste tilbys allidrett.

Av tilrettelagte tur og trimtilbud finnes bl.a. Tur for alle, Ti på topp og Kjentmannsmerket.

Gågrupper finnes blant annet i regi av Saniteten og LHL

Kommersielle aktører:

I Verdal finnes det tre treningssentre; Sprek, Care og Spinneriet, og det førstnevnte tilbyr gruppetimer.

Aktivitet	Mål	Når
Kompetanse	Mer framtidsretta tverrfaglig kompetanse	Pågår
Personsentrert omsorg	Implementere verdimodellen i institusjonstjenesten	2021 – 2022
Fysisk aktivitet	Tilrettelegge for hverdagsaktivitet	2021 ->

7. Sammenheng i tjenester

Sammenheng i tjenestene – Mål 3 og 9. Dette satsingsområdet skal bidra til å skape et mer sammenhengende tjenestetilbud til eldre og deres pårørende. Igjen handler dette om å tilpasse tjenester til den enkelte, men det handler også om støtte til pårørende. Mål 3 God helse og livskvalitet er et relevant mål for dette arbeidet. Satsingsområdet skal også gi bedre overganger og dette kan blant annet løses gjennom bedre systemer. Mål 9 Innovasjon og infrastruktur er et relevant mål i så måte.

7.1 Overganger mellom hjem og sykehjem, mellom kommunen og sykehus

Forvaltningskontor for helse og omsorgstjenester og Rehabiliteringsavdelingen skal samordnes i løpet av første kvartal 2021. Tjenestetildeling med fokus på brukerens/pasientens mestrings- og selvstendighet er målet.

Pasientforløpene skal sikre at overgangene er samkjørt mellom de ulike aktørene som er involvert. Verdal bo- og behandlingssenter har 36 korttidsplasser – overgangen hjem – korttidsplass – hjem skal forbedres slik at brukeren og dennes pårørende deltar aktivt sammen med ansatte i tjenestene for å skape mest mulig helhet.

Samarbeid med Sykehuset Levanger om utskrivningsklare pasienter skal utvikles. Det etableres et samarbeidsprosjekt mellom de koordinerende enhetene for å forbedre kvaliteten gjennom å få bedre kunnskap om hverandres virksomheter slik at pasienten har behov vektlegges i valg av tiltak. Slik sikres gode overganger ved innleggelse i og utskriving fra sykehuset med fokus på hva som er viktig for pasienten.

7.2 Heltidskultur

Verdal kommunestyre vedtok i sak 35/20 Arbeidsgiverpolitikk 2020-2032 punkt 2: *Verdal skal bli en heltidskommune. Formannskapet ber rådmannen komme tilbake med en handlingsplan for hvordan Verdal Kommune skal lykkes med å bli en heltidskommune, en kommune hvor ansettelse på heltid er hovedregelen.*

Verdal kommune deltar i KS læringsnettverk for heltid og kvalitet i tjenestene 2020 – 2022.

Helse og velferd søker sammen med kommunene Hitra, Malvik og Levanger og SINTEF om forskningsmidler til prosjektet: *Undersøke sammenhengen mellom ansattes stillingsandel og muligheter/motivasjon for lære seg nye digitale systemer og arbeidsrutiner.*

Målet er å øke heltidsandelen og jobbe mot en heltidskultur for økt tjenestekvalitet. Heltid kan være en viktig nøkkel til økt brukeropplevd kvalitet, men at også arbeidsmiljø, kontinuitet og kjennskap til brukere, samt kompetanse er viktige elementer. Heltid er også en del av kommunens levekårsgoder, som vil bidra til å bedre økonomien til innbyggerne når de blir pensjonister.

7.2 Digitalisering/velferdsteknologi

Verdal kommune har som mål å være en foregangskommune i utviklingen og bruk av velferdsteknologi, jf. Kommunedelplan helse og velferd 2015-2030. Satsingen skal oppleves som en ressurs for brukerne sitt tjenestetilbud. Målet er å skape en tryggere og enklere hverdag både for brukere, pårørende og omsorgspersonell. Du kan lese mer om kommunes digitaliseringsstrategi her.

Digitalisering av helse- og velferdstjenester handler om å fornye, forenkle og forbedre. Velferdsteknologi er en del av dette. Brukervennlighet er et nøkkelord, både for brukere som skal benytte seg av tjenesten, og ansatte som skal ha teknologien som et supplement til sin utøvelse av tjenestene.

Verdal kommune er en del av Trøndelagsløftet – Velferdsteknologi for et samlet Trøndelag. Målet er å fremme Trøndelags arbeid innenfor velferdsteknologi i og utenfor fylket, etablere nettverk slik at man kan samarbeide, dele kunnskap og erfaringer, spre kunnskap om anskaffelse, implementering og drift av velferdsteknologiske tjenester.

DigInn helse og Mestring omfatter kommunene Steinkjer, Inderøy, Snåsa, Levanger og Verdal kommune og er en del av Nasjonalt velferdsteknologiprogram (NVP). Hovedmålet til DigInn Helse og Mestring er at Velferdsteknologi er en integrert del av helse- og omsorgstjenesten i alle deltagerkommunene. Dette fører til bedre kvalitet i tjenesten, og økt kapasitet for helse og omsorgstjenestene med relativt sett mindre bruk av ressurser.

I 2020 er det pilotert mange nye løsninger for brukere og ansatte. Piloteringen av velferdsteknologi har betydning for hvilken teknologi som egnet for hjemmeboende, og hvilken teknologi som er hensiktsmessig å benytte i Verdal bo- og behandlingssenter.

Trygghets- og varslingsteknologi:

- GPS/mobil trygghetsalarm
- Trygghetsalarmer er koblet opp til Værnes responssenter, jf. vedtak 4/20 Verdal kommunestyre.
- Digitalt tilsyn – fra behov til drift. Steg for steg med Verdal kommune.
- Elektronisk medisineringsstøtte – se Trøndelagsløftet – Velferdsteknologi for et samlet Trøndelag, sin film.
- Pasientvarsling

Teknologi for behandling og pleie:

- Somnofy – søvnmonitor som kartlegger en rekke vitale parametre på nattestid – inkludert respirasjonsfrekvens. Sensoren bruker radarteknologi som informasjon om: pustefrekvens, søvnfaser, bevegelser og miljø. Monitoren festes på vegg eller plasseres på nattbord og er ikke i fysisk kontakt med brukeren.

Teknologi for sosial kontakt:

I forbindelse med Covid-19 er teknologi for sosial kontakt etterspurt og tatt i bruk, både for hjemmeboende og institusjonsbeboere. Med svært restriktive besøksregler i institusjon har behovet for videokommunikasjon bruker – pårørende hatt en rivende utvikling. Det finnes mange løsninger, og en av dem er KOMP. Hvis du trykker på linken under, vil du få informasjon om hva KOMP er.

- KOMP

- Kura
- Ipad – Parkinsonsforeningen har gitt Ipad i gave til Verdal bo- og helsetun som brukes som kommunikasjonsverktøy pasient – pårørende.

Opplæring i bruk av velferdsteknologiske løsninger er et satsingsområde framover.

Digitale fagsystem:

- Huskelapp
- Arbeidslister
- Mobil omsorg
- Ruteplanlegger
- Msolution
- Saksbehandling velferdsteknologi
- Svar UT
- Logistikk og lagersystem

De kommunale tjenestene vil endre seg fremover både fordi det blir flere eldre og færre yrkesaktive, men også fordi de som blir eldre får bedre teknologiske ferdigheter og teknologiske hjelpemidler blir mer intuitive og enklere å ta i bruk (eks: robotstøvsuger). Når boligene også blir bedre, betyr det at tjenester som praktisk bistand vil endre seg. Behovet for vasking av hus slik det gjøres i dag vil reduseres. Kunstig intelligens vil påvirke tjenesteutviklingen framover og per i dag er det en risiko for at vi ikke ser helt hvordan, men det er svært viktig at vi er proaktive for å se løsningene vi kan ha av kunstig intelligens.

7.3 Helseplattformen

Midt-Norge er regional utprøvingsarena for det nasjonale målbildet «En innbygger – én journal» jf. Meld.St.9 (2012-2013) med prosjektet Helseplattformen. Målet er å skape en felles journalløsning for hele helse- og omsorgssektoren. Verdal kommune er med i samarbeidsprosjektet, og har som mål å avrope opsjonsavtalen i løpet av første tertial 2021.

Verdal kommunestyret vedtok i sak 54/19:

1. *Verdal kommunestyre opprettholder sin interesse for å inngå endelig samarbeidsavtale med Helseplattformen AS fra det tidspunkt vår kommune/vårt sykehus skal innfases.*
2. *Det må hensyntas om lag kr 4.500.000.- i økonomiplanen fra 2022, med et mindre beløp allerede i 2021, når det bl.a. er klart hvilke (og når vi kan si opp) programvarer som vi ikke trenger lenger etter innføring av Helseplattformen.*
3. *Saken legges fram til endelig behandling i kommunestyret senest første kvartal 2021.*

Sammen med Trondheim kommune og helseforetaket, er det identifisert 8 hovedområder, som raskest vil kunne gi både kvalitative og økonomiske gevinster

Prioriterte områder	Beskrivelse av områdene
Brukervennlighet	Medarbeidere i kommunal helsetjeneste skal oppleve bedre kvalitet, beslutningsstøtte og enklere tilgang til helseopplysninger.
Legemiddelhåndtering	Medarbeidere og pasienter skal oppleve økt pasientsikkerheten og bedre kvaliteten på legemiddelhåndtering gjennom samstemt liste i sanntid og beslutningstøtte i foreskrivning.
Innbyggerinvolvering	Innbyggerportalen skal gi pasienten lettere tilgang til egne helseopplysninger, økt mulighet til å registrere egne opplysninger og kommunisere med helsetjenestene.
Logistikk	Standardisering, informasjonsdeling og enklere tilgang til helseopplysninger skal gi medarbeidere i kommunehelsetjenesten mer tid til pasientbehandling.
Digital hjemmeoppfølging	Flere pasienter skal gjennom innbyggerportalen få oppfølging hjemme gjennom økt bruk av videokonsultasjon, informasjon og distribuert opplæring, egenregistrering og fjernmonitorering.
Samhandling	Økt kvalitet på samhandling i, og mellom primær- og spesialisthelsetjenestene.
Styringsinformasjon (Avansert bruk av data)	Bedre tilpasset styringsinformasjon til tjenesteutvikling og prioritering av ressurser.
Forskning (Avansert bruk av data)	Økt forskningsaktivitet i primærhelsetjenesten og enklere tilgang til informasjon om tjenester på tvers av kommuner som grunnlag til forskning.

Aktivitet	Mål	Når
Samordne forvaltning og rehabilitering	Tjenestetildeling med fokus på brukerens/pasientens mestrings- og selvstendighet er målet.	2021->
Overgang mellom hjem og sykehjem	Samarbeid med bruker og pårørende for å skape helhetlige overganger	2022
Overgang hjem – sykehus - hjem	Å forbedre dialogen med pasienten om hva som er viktig for han/hun i overgangene.	2021->
Digitalisering/velferdsteknologi	Å skape en tryggere og enklere hverdag både for brukere, pårørende og omsorgspersonell.	2018->
Opplæring i bruk av teknologiske løsninger	Å øke tryggheten i bruk av digitale løsninger og tjenester ved å bidra til bedre teknologikompetanse hos brukere av Helse- og omsorgstjenester	Planlegging av opplæring i 2021

Heltidskultur	Målet er å øke heltidsandelen og jobbe mot en heltidskultur for økt tjenestekvalitet	2021->
Helseplattformen	Innbyggerinvolvering, digital hjemmeoppfølging, samhandling, legemiddelhåndtering og logistikk.	2016->

Verdal kommune
Kommunedirektøren

NOTAT
med oppfølging

Anne Kari Haugdal

Deres ref: ***Vår ref:*** *INST 2019/3830* ***Dato:*** *27.01.2021*

Reformen Leve hele livet - innspill fra Eldrerådet

Viser til orientering i Eldrerådets møte 26.01.d.å. Det ble gjort følgende vedtak:

Innspill fra Eldrerådet:
Der det står sidetall i parentes, er det Meldt. St. 15 det vises til.

- Ambulerende dagsenter.
- Grønn omsorg.
- Filmer som kan brukes på eldresenter og hjemme. Kan sykle seg gjennom bygda.
- Glede.
  At man klarer å finne noe som kan glede den enkelte uansett ståsted. (Sang, musikk, dans, turer, lydbøker, film, kaffe, samtale….).
  Glede er viktig uansett om du er pleietrengende, sårbar, frisk, pårørende eller gir omsorg/pleie.
- Aktiviteter.
  Legge til rette for et aktivt og godt sentrum. Mange eldre flytter dit.
  Alle eldre bør ha tilbud om minst en time aktivitet hver dag med bakgrunn i egne interesser og ønsker. (s. 7)
  Sørge for aktiviteter og fellesskap i lokalsamfunnet. (s. 8)
  Et mål er å ta vare på eldres forhold til familie, venner, sosial og sosialt nettverk og skape gode opplevelser og møter på tvers av generasjoner. (s 13)
- Samfunnskontakt.
  Med tanke på forhistorien Verdal har må dette være en stilling i kommunal regi.
  Opprette en funksjon som samfunnskontakt for å mobilisere for frivillig innsats (s. 7)
  Seniorressursen: Det forutsetter mer målrettet rekruttering, organisering og tilrettelegging gjennom ulike organisasjonsformer i offentlig og privat regi. (s 12)
  Dette er ressurser som best utløses gjennom systematisk arbeid med rekruttering, organisering, veiledning og klare samarbeidsavtaler. (s. 16)

- Mat.
  Større mulighet til å velge hva de vil spise og dele et godt måltid med andre. (s. 7)
  Nok mat, riktig mat.
- Selvhjulpen.
  Hverdagsmestring: Bør vurdere den enkeltes behov og potensial for rehabilitering og egenomsorg før det iverksettes tiltak som kompenserer for tap av funksjonsevne. (s 21)

Postadresse:
Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74048200

Saksbehandler:
Inger Storstad
inger.storstad@verdal.kommune.no
Tlf. 476 92 393

Organisasjon:
Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: http://www.verdal.kommune.no

Velferdsteknologiske løsninger som bidrar til å opprettholde livskvalitet, selvstendighet og mestring er viktige virkemidler. (s. 21)
Trygghet for å få hjelp når de trenger det. (s. 21)

- Forebyggende hjemmebesøk.
  Ikke bare når innbyggerne har nådd en viss alder, men for eksempel også ved alvorlige hendelser, partners dødsfall, utskriving fra sykehus eller ny kritisk sykdom. (s. 22)
- Pårørende som ikke blir utslitt.
  Legge til rette for tettere samarbeid om felles oppgaver mellom pårørende og helse- og omsorgstjenesten. (s 10)
  Mer fleksible kommunale avlastningstilbud. (s. 25)
  Avlastningsordninger som også tilbyr tjenester på kveld og natt. (s 26)
- Pasientforløp (s. 25).
  Den enkeltes behov
  Avlastning og støtte til pårørende
  Færre å forholde seg til og økt kontinuitet
  Mykere overgang mellom hjem og sykehjem
  Planlegge overgang mellom kommuner og sykehus
- Primærkontakt.
  Beboere i sykehjem og eldre brukere i hjemmetjenesten får en fast primærkontakt. (s. 26)
- Friske eldre. Fellesarena – møteplasser – komme i fellesskap for å spise.

Med hilsen

Inger Storstad
Konsulent

Postadresse:
Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74048200

Saksbehandler:
Inger Storstad
inger.storstad@verdal.kommune.no
Tlf. 476 92 393

Organisasjon:
Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: http://www.verdal.kommune.no

Verdal kommune
Kommunedirektøren

NOTAT
med oppfølging

Anne Kari Haugdal

Deres ref: ***Vår ref:*** *INST 2021/78* ***Dato:*** *08.02.2021*

Leve hele livet - strategiplan. Uttalelse fra eldrerådet

Eldrerådet behandlet ovennevnte sak i sitt møte 4. februar d.å., under sak 5, og gjorde følgende vedtak:

> *Strategiplan. Side 5, første linje i nest siste avsnitt, endres til: Flest eldre bor i Øra sentrum og har stort behov for sosiale møteplasser à la Elvebredden og Fritidssenteret.*
> *For øvrig tas strategiplan «Leve hele livet» til orientering.*

Med hilsen

Inger Storstad
Konsulent/sekr. for eldrerådet

Postadresse:
Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74048200

Saksbehandler:
Inger Storstad
inger.storstad@verdal.kommune.no
Tlf. 476 92 393

Organisasjon:
Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: http://www.verdal.kommune.no

Sluttbehandling - Detaljregulering Nordgata 14, 16 og 18

Saksbehandler:	Kirstine Karlsaune	**Arkivref:**
E-post:	kirstine.karlsaune@verdal.kommune.no	2019/827 - /L13
Tlf.:	47471350	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for plan og samfunn	09.02.2021	14/21
Kommunestyre	01.03.2021	18/21

Saksprotokoll i Utvalg for plan og samfunn - 09.02.2021 - 14/2021

BEHANDLING:
Repr. Oddleiv Aksnes ba om få vurdert sin habilitet da han er medeier og daglig leder i prosjekt på naboeiendommen, og som har en plan gående parallelt med denne.
Repr. Aksnes fratrådte. Til stede 8 representanter.
Repr. Siri-Gunn Vinne tiltrådte som møteleder. Ved votering ble repr. Aksnes erklært inhabil med 6 mot 2 stemmer (Inger Åse L. Evenmo, AP og Knut Snorre Sandnes, H). Jfr. forvaltningslovens § 6, 2. ledd.

Ved votering ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
- Følgende tilføyes reguleringsbestemmelsene:
  - § 3.1 suppleres med: «Det tillates ikke virksomhet som medfører ulemper som støy, støv, vibrasjoner, lukt og damp.»
  - § 3.1.6 tredje avsnitt og § 4.1.10 andre avsnitt suppleres med felt BS3.
- Vedlagte planforslag for Nordgata 14, 16 og 18, med plankart sist revidert 14.01.2021 og bestemmelser sist revidert 18.01.2021, med overnevnte endring, vedtas iht. plan- og bygningslovens § 12-12.
- Foreslåtte gatenavn oversendes Geodata og oppmåling for ev. videre oppfølging.

Kommunedirektørens innstilling:

- Følgende tilføyes reguleringsbestemmelsene:
  - § 3.1 suppleres med: «Det tillates ikke virksomhet som medfører ulemper som støy, støv, vibrasjoner, lukt og damp.»
  - § 3.1.6 tredje avsnitt og § 4.1.10 andre avsnitt suppleres med felt BS3.
- Vedlagte planforslag for Nordgata 14, 16 og 18, med plankart sist revidert 14.01.2021 og bestemmelser sist revidert 18.01.2021, med overnevnte endring, vedtas iht. plan- og bygningslovens § 12-12.

- Foreslåtte gatenavn oversendes Geodata og oppmåling for ev. videre oppfølging.

Vedlegg:

1 PlanID2019003_Planbeskrivelse_siste revisjon 20.01.2021
2 2019003_Reguleringsplankart_PG_justert 20210114
3 2019003_Reguleringsplankart_UG_justert 20210114
4 PlanID2019003_Bestemmelser_til 2.gangsbehandling - sist revidert 18.01.2021
5 Vedlegg 1_illustrasjonsplaner_revidert etter tilbakemelding fra VK
6 Vedlegg 2_Solstudie
7 Vedlegg 3_3D-illustrasjoner fra volummodell
8 Vedlegg 4_Prinsipielle gatesnitt_revisjon etter tilbakemelding fra VK
9 Vedlegg 5_Arealregnskap, inkl. parkerings- og uteromsberegninger_revidert etter tilbakemelding fra VK
10 Vedlegg 6_N-V-01 - Coop Verdal - Trafikknotat sist rev. 20.03.2020
11 Vedlegg 7_N-VA-01 - Coop Verdal - VA-notat og prinsipiell plan
12 Vedlegg 8_AKU 01 R rev1 200430 Nordgata 14-18 - Støyutredning til regulering rev. 30.04.2020
13 Vedlegg 9_Merknadsmatrise, inkludert forslagsstillers kommentarer
14 Video_Flyrunde
15 Sakspapir UPS-sak 52/20 - første gangs behandling
16 Støyfaglig notat - AKU 02 N Rev1 201124 Nordgata 14-18 - Kommentar til innsigelse (Brekke & Strand, 24.11.2020)
17 Supplerende notat til fylkesmannens innsigelse - Selberg Arkitekter 17122020
18 PlanID2019003_Høringsmerknader og forslagsstillers kommentar - Selberg Arkitekter AS 18.01.2021

Vedlegg 5-14 er som ved første gangs behandling.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- Mulighetsstudie (Snøhetta, 09-2011)
- Høydestudie (Snøhetta, 27.04.2012)
- Kommunedelplan Verdal by, vedtatt 29.05.2017, sist endret 05.06.2019
- Gatebruksplan

- Forhåndsuttalelser (8 stk. – oppsummert/kommentert i vedlegget «merknadsmatrise»).
- Høringsuttalelser (10 stk. – oppsummert/kommentert i vedlegg samt denne sak).

Saksopplysninger:

Sammendrag - sakens innhold, høring og vurdering
Planforslaget har vært på høring og offentlig ettersyn iht. vedtak i Utvalg plan og samfunn den 9. juni 2020, sak 52/20. I høringen ba vi også om forslag til navn på nye tverrgater.
Revidert planforslag legges nå fram for sluttbehandling.

Planområdet er på ca. 14,8 daa og ligger i Verdal sentrum, vest for jernbanen, hvor bl.a. dagens Coop Mega er lokalisert. Planområdet grenser til Nordgata i sør, Håkon den VII allé og

bebyggelse langs Johannes Bruns gate i vest, bebyggelse og parkering i nord samt bebyggelse langs Asbjørnsens gate i øst. Planforslaget legger til rette for ny bebyggelse i 3-4 etasjer med parkeringskjeller og en forsterket kvartal- og gatestruktur. Det legges til rette for forretningsvirksomhet og publikumsrettet næring-/tjenesteyting i første etasje mot offentlig gate, samt boliger (i hovedsak) over første etasje. Planen innebærer nedbygging av eksisterende bakkeparkering, samt riving av eksisterende bebyggelse innenfor planområdet. Planforslaget gir mulighet for ca. 99-107 leiligheter og ca. 4100-5900 m2 næringslokaler. Det vises til planbeskrivelse og saksutredning ved første gangs behandling for mer informasjon.

Planforslaget er i hovedsak i samsvar med føringene i KDP Verdal by og følger opp nasjonale og regionale føringer om mer effektiv arealbruk i by og tettsteder gjennom fortetting og større andel parkering under bakke. Planforslaget viser en god tilpasning til småbyskalaen gjennom valgte byggehøyder og gatetverrsnitt. Den kvartalsvise utbyggingen vil gi en bymessig fornyelse av sentrum og samtidig gi gode rammer for boliger og næringsvirksomhet. Bestemmelsene gir tydelige føringer for utforming av fasader mot offentlig gate for å sikre at disse bidrar til et hyggelig bymiljø, bl.a. tillates det ikke svalganger mot offentlig gate. Myke trafikanter er godt ivaretatt. Det er også stilt en rekke kvalitetskrav til utforming, uteareal m.v. for å ivareta hensynene til de nye beboerne. Utviklingen av planområdet er foreslått i tre definerte byggetrinn. Dette virker fornuftig og gir ønsket forutsigbarhet. Johannes Bruns gate reguleres i samråd med kommunedirektøren for fleksibel bruk. Dette fordi det er ønskelig å se endelig utforming av gata i sammenheng med utviklingene av hele sentrum. Valg av løsning for Johannes Bruns gate foreslås gjort i forbindelse med revisjon av Gatebruksplanen.

Høringsinnspill og vurdering av disse – kort oppsummert

Det er mottatt 10 høringsuttalelser, hvorav to etter fristen, på bakgrunn av henvendelse. En uttalelse gjaldt forslag til gatenavn. Høringsuttalelser mottatt innenfor høringsfrist er kommentert av forslagsstiller i siste vedlegg. Alle uttalelser er kommentert i denne sak.

Fra Fylkesmannen i Trøndelag er det mottatt tre innsigelser, som nylig er ansett imøtekommet.

Fylkesmannens innsigelser:

Fylkesmannens innsigelser gjaldt manglende sikring av krav til parkeringskjeller, manglende minimumskrav til antall boenheter, samt at bestemmelsene ikke sikrer at akseptable støyforhold blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Kommunen tilskrev fylkesmannen om innsigelsene i e-post 25.11.2020, og anmodet om trekking av innsigelsene i brev av 22.12.2020. Bestemmelsene var justert hhv. 24/11-20 og 21/12-20. Statsforvalteren i Trøndelag har i brev av 12.01.2021 ansett at innsigelsene til parkering og arealbruk er imøtekommet gjennom tilføyelser i bestemmelsene (tydeligere krav om p-kjeller og krav om 8 boenheter/daa sentrumsformål), samt at den siste innsigelsen om støy anses imøtekommet dersom forslag til nye bestemmelser i sist mottatte notat datert 17.12.2020 tas inn i planen. Dette er gjort.

Ifølge notatet vil 9-10 stk. leiligheter i foreliggende plan kun få soverom der tilfredsstillende støynivå må sikres ved bruk av bygningstekniske tiltak. Det er gitt en begrunnelse for dette valget opp mot ønske om å ivareta best muligløsninger for boenhetene og for kvartalsstrukturen i området, bl.a. med hesteskoform på bebyggelsen som sikrer best mulig støyskjerming i gårdsrom, samtidig som det lager gode gaterom og kvartal. I både notatet og bestemmelsene er det foreslått at inntil 10 % av boenheter tillates løst med teknisk stille side.
Alle innsigelsen er ansett imøtekommet i vedlagte reviderte planforslag.

Øvrige høringsuttalelser gjaldt i korthet:

Fylkesmannen i Trøndelag – faglige råd (innsigelsene er nevnt ovenfor):

- det bør tas inn krav i bestemmelsene om at fasader som er utsatt for støy fra jernbanen får vinduer med noe strengere lydkrav for å sikre at støybelastningen reduseres
- luftinntak for balansert ventilasjonssystem bør legges til stille side
- det bør utformes en bestemmelse som ivaretar universell utforming med utgangspunkt i konkrete kvalitetskrav som sikrer god universell utforming av uteområder
- tilrår at normtall i vegvesenets sykkelhåndbok benyttes for sykkelparkering

Trøndelag fylkeskommune:
- I et kulturminneperspektiv er det viktig at bestemmelsene legger opp til krav om en arkitektonisk utforming som sikrer at negative nabokonsekvenser unngås.
- Uteoppholdsarealene – intensjoner om kvalitet bør forankres i bestemmelsene, og ambisjonsnivået for beplantning bør økes betydelig.
- Riktig/viktig at det arbeides for å fjerne planovergangen over jernbanen i Nordgata.
- Det bør holdes fokus på løsninger som gjør det mer attraktivt/hensiktsmessig å ta seg fram uten bruk av bil. Det gatetverrsnitt som velges i Johannes Bruns gate og ny tverrgate må gjenspeile dette.
- Støy:
    - det bør stille krav til at boenhetene gjøres gjennomgående, slik at alle enheter kan innredes med støyfølsomme rom mot stille side
    - det bør tas inn bestemmelser som sikrer at 50 % av antall rom med støyfølsom bruk skal ha vindu mot stille side, jf. kommuneplanen
    - det bør stilles krav til hjørneleiligheter som gjør at anbefalte støykrav overholdes

Statens vegvesen:
- Faglig råd om gågate (alternativ 3) i Johannes Bruns gate.

Bane NOR:
- For å unngå fare økt fare ved planovergangen i Nordgata, mener Bane NOR at det må sikres juridisk at stenging av planovergangen er gjennomført før ny bebyggelse kan tas i bruk og at anleggstrafikken må gjennomføres uten bruk av planovergangen.
- Anbefaler justering/skjerping av ROS for situasjon med åpen planovergang.
- Ny gatestruktur i Asbjørnsens gate og Johannes Bruns gate - det må legges til rette for effektiv og trafikksikker gang- og sykkeladkomst til Verdal stasjon og Verdal sentrum via planskilt kryssing av jernbanen i Nordåkeren og stasjonsparken i Sørgata.

Sametinget: Ingen konrekte innspill.

NVE: Intet konkret, da det ikke er bedt om faglig bistand til konkrete problemstillinger.

Turnéteateret: Tar opp forhold som angår/er besvart ifb. detaljregulering Nordgata 9, 11 og 13.

Trafikksikkerhetsutvalget i Verdal kommune: Oppfordre aktører (2 plansaker nå) til å se på muligheter for felles løsninger med parkeringskjeller for å unngå parkering i Nordgata.

Kulturtjenesten v/biblioteksjefen: To forslag til gatenavn på nye tverrgater.

Teknisk drift: Har kommentarer om vann- og avløpsledninger.

Vurdering av høringsuttalelser og revisjon av planen:
Justering av planen er oppsummert til slutt under saksopplysninger, like før saksframleggets punkt Vurdering.

Bestemmelsene er revidert for å imøtekomme innsigelsene. Øvrige innspill og råd er delvis hensyntatt. Planområdet (plankartet) er redusert mot naboplanforslag (Nordgata 8 og 10). ROS-kapittelet i planbeskrivelsen er justert med bakgrunn i uttalelse fra Bane NOR.

Det som ikke er hensyntatt fra forslagsstillers side er bl.a. Bane NOR sitt råd om rekkefølgebestemmelse om stenging av planovergangen før ny bebyggelse tas i bruk.
Ved første gangs behandling ble det også forutsatt at noen forhold skulle vurderes nærmere.

Høring / offentlig ettersyn
Planforslaget har vært på høring og offentlig ettersyn iht. vedtak i Utvalg plan og samfunn den 9. juni 2020, sak 52/20. Offentlige instanser og andre berørte ble tilskrevet med brev datert 19.06.2020. Offentlig ettersyn ble kunngjort 20.06.2020. Høringsfristen var 15.08.2020. Fylkeskommunen fikk utsatt frist til 27.08.2020.

Plankartet var også tilgjengelig i GisLink https://www.kartportal.no/ samt i kommunens kartinnsynsløsninger: https://www.verdal.kommune.no/Om-Verdal/Kart/

Det er mottatt følgende uttalelser:
01 a) Fylkesmannen i Trøndelag, 11.08.2020 – innsigelser
01 b) Statsforvalteren i Trøndelag, 12.01.2021 – innsigelser anses imøtekommet
02 Trøndelag fylkeskommune, 27.08.2020
03 Sametinget, 06.08.2020
04 Bane NOR SF, 11.08.2020
05 Statens vegvesen, 09.07.2020 - anbefaler gågate i Johannes Bruns gate
06 NVE, 10.07.2020
07 Trafikksikkerhetsutvalget, Verdal kommune, 25.06.2020
08 Turnéteateret i Trøndelag, 11.08.2020
09 Kulturtjenesten - Verdal bibliotek v/biblioteksjefen – to forslag til gatenavn på nye tverrgater
10 Teknisk drift, Verdal kommune, 23.04.2020 (sendt på nytt 25.01.2021)

Høringsuttalelsene er i det følgende i hovedsak sitert og kommentert:

01 a) Fylkesmannen i Trøndelag, 11.08.2020
Landbruk, Klima og miljø
... I vår forhåndsuttalelse av 9.5.19 viste vi til Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SPR-BATP). Vi forutsatte at det ble lagt vekt på høy arealutnyttelse i planen, og at det ble tatt inn bestemmelser om både minimum boligtetthet og maksimumskrav for bakkeparkering.

Overflateparkering
Området preges i dag av store arealer med parkering, og planlagt omforming vil derfor ha stor positiv betydning både for områdets attraktivitet og arealutnyttelse. Sistnevnte bidrar på sikt til å redusere presset på landbruks- og naturverdier rundt sentrum, noe som er positivt. I planen beholdes noe bakkeparkering, men det planlegges også for mye parkering i kjeller under ny bebyggelse. Bestemmelse 3.3.5 åpner for parkeringskjeller i felt SPH1, SPH2, SPH3 (også i flere enn ett parkeringsnivå). Dette er imidlertid kun formulert som en mulighet – ikke noe krav. For de ulike arealformålene er det i bestemmelsene bare satt minimumskrav til antall bilparkeringsplasser.

Vi viser til kommunedelplanen for Verdal by som i bestemmelsene angir krav om parkeringsløsninger under bakken eller i parkeringshus for nybygging og omforming (transformasjon) for mer enn 10 boenheter og næringsbygg (forretning, kontor og tjenesteyting)

større enn 1000 m2 BRA. Fylkesmannen mener det er viktig at innholdet i denne bestemmelsen videreføres. Dette behovet forsterkes av at deler av planområdet faktisk reguleres til parkering. Plasseringen av parkeringsareal er ikke helt samsvarende med kommunedelplanen, men arealet er totalt sett noe redusert, og vi har dermed ingen avgjørende merknader til dette. Vi slutter oss også til rådmannens vurderinger av denne endringen. Ettersom det åpnes for parkering i SPA1-SPA2 samt noe langsgående parkering i SKF-områdene, mener vi likevel det er ekstra viktig å unngå at det blir store parkeringsflater også innen arealer avsatt til sentrumsformål.

Med bakgrunn i SPR-BATP fremmer Fylkesmannen innsigelse til manglende sikring av krav til parkeringskjeller, i samsvar med føringene fra kommunedelplanen.

Arealutnyttelse, inklusive boligtetthet
Vi oppfatter at intensjonen i planforslaget er kompakt utbygging og bymessig struktur. Etter vår vurdering er dette ikke tilstrekkelig sikret i reguleringsbestemmelsene. For to av feltene er det satt krav om minimum 2 etasjer med bolig overfor næringsetasjen. Videre er det i alternativ B satt ett minimumskrav til BRA i næringsarealet. Ut over dette er det satt maksimumskrav til arealutnyttelsen.
Etter vår vurdering bør planen i større grad gi juridisk binding for arealutnyttelsen blir høy, slik at forslaget samsvarer med føringene i kommunedelplanen.

Vi har forståelse for at det er ønskelig med en variert boligsammensetning. Uten krav til antall boliger, kan man for et så stort prosjekt likevel ende opp med en betydelig mindre utbygging enn tenkt. Vi er derfor opptatt av at antallet sikres i bestemmelsene, nettopp for å sikre en arealbruk i henhold til intensjonene. Dette vil på sikt bidra til å redusere behovet for boligareal, og derigjennom redusere presset på omkringliggende landbruks- og naturområder.

For blandede arealformål i sentrumsområder gir ikke kommunedelplanen noen konkrete krav til boligtetthet. Det kan likevel være naturlig å legge til grunn en boligtetthet opp mot kravet for rene boligområder i sentrum (8 b/daa), men da ta høyde for at første etasje ikke kan inngå i beregningsgrunnlaget. I planbeskrivelsen er det foreslått enten 99 eller 107 boenheter totalt, men som rådmannen skriver er dette kun eksempler. Etter vår vurdering bør det altså sikres med et minimumskrav, fortrinnsvis for hvert delfelt. Vi har ingen avgjørende merknader til det foreslåtte omfanget. Et minimumskrav til antall enheter bør likevel ligge tett opp mot dette, jf. vurderinger ovenfor. Ved å ta inn dette vil man etter vår vurdering ha betydelig større sikring for at arealutnyttelsen i området blir høy.
Med bakgrunn i SPR-BATP fremmer Fylkesmannen innsigelse til manglende minimumskrav for antall boenheter, som sikrer en arealbruk i henhold til føringene i kommunedelplanen.

Sykkelparkering
Her vil vi bemerke at det er angitt 0,5 sykkelparkeringsplass pr 50 m2 BRA kontor. Vi vil gi faglig råd om at normtallet i Sykkelhåndboka fra Statens vegvesen som er 0,3 – 0,5 plass pr ansatt pluss gjesteplasser benyttes.

Klima og miljø, Helse og omsorg
Støy
Det legges til rette for forretning/næringsvirksomhet/tjenesteyting i første etasje og minimum to etasjer med boligbebyggelse over denne. Planområdet grenser til Håkon den VII allé og ligger delvis i gul og rød støysone, og vi påpekte i vår forhåndsuttalelse at grenseverdier for støy må overholdes, jfr. retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen T-1442/16, samt oppdatert veileder for behandling av støy i arealplanlegging M-128.

Støyutredningen

Sumstøy er vurdert, og jernbanestøy vil ikke være dimensjonerende for bebyggelsen. Det er støy fra vegtrafikken som gir utfordrende støynivå, men i støyutredningen foreslås det likevel at utsatte fasader får vinduer med noe strengere lydkrav for å sikre at støybelastningen reduseres. Fylkesmannen som støymyndighet vil gi faglig råd om at dette tas inn i bestemmelsene Støyrapporten har beregnet støynivåer inntil jernbaneovergangen i Nordgata før og etter at denne stenges. I begge situasjoner vil utbyggingstrinn 1 ligge i gul støysone, med beregnede lydnivå ved fasade opp til Lden = 57 dB før stenging av overgang og opp til Lden = 58 dB etter stenging. Fasader inn mot indre gårdsrom har beregnet støynivå under anbefalt grenseverdi i T-1442 (Lden = 55 dB), og regnes som «stille side». Tilsvarende for byggetrinn 2 som vil ha fasader mot sør og øst på hhv. opp til Lden = 62 dB før stenging og opp til Lden = 60 dB etter stenging. Byggetrinn 3 vil ha fasader mot nord og vest på hhv opp til Lden = 62 dB både før og etter stenging Her er det trafikken i Håkon den VII allé som vil gi støy.

Kommunedelplan (KDP) for Verdal by 2017-2030 har bestemmelser og retningslinjer knyttet til støy hvor det åpnes for støyfølsom arealbruk i gul støysone, dersom bebyggelsen har en stille side og tilgang til egnet uteplass med tilfredsstillende støynivå.

Vår vurdering
I støyutredninger ser det ut til at det er støy fra Nordgata som er beregnet. Fylkesmannen kan ikke se at det er drøftet hvordan støyen vil bli fra Håkon den VII allé når jernbaneovergangen stenges. Beregninger av ÅDT som foreligger (jf. trafikknotat) viser en økt trafikk langs Håkon den VII allé etter stenging av jernbaneovergangen. Av støyberegninger fremkommer ikke hvorvidt det er tatt høyde for at ÅDT går fra 5950 til 6860, og hvordan dette vil påvirke støyforholdene både på uteoppholdsarealet og for flere av leilighetene.

Vi legger til grunn at utendørs støy er et plantema og skal være avklart før byggesak. Gul sone er ifølge retningslinjene T-1442/16 en vurderingssone hvor det kan tillates etablering av støyfølsom bebyggelse gitt at det gjennomføres tiltak som gjør at man kommer under grenseverdiene for gul sone. Støyfaglig utredning dokumenterer at tiltak er nødvendig. Disse skal ivaretas gjennom reguleringsbestemmelser med klare, juridisk bindende krav, samt rekkefølgebestemmelser. Eventuelle avbøtende tiltak bør synliggjøres i plankartet.

Det er i tatt inn i bestemmelsen § 2.6 Støy at minimum 50% av antall oppholdsrom, derav minimum ett soverom, skal ha vindu som kan åpnes mot stille side. Samtidig kommer det fram av støyutredningen og i planbeskrivelsen at «Det er enkelte hjørneleiligheter som er utsatt for støy over grenseverdi slik at man ikke har tilgang til stille side. Det foreslås derfor balkongskjerming og absorberende himling som tiltak. Dette vil bidra til at alle boenheter har stille side.» Dette er ikke i tråd med kravene til bestemmelser i T-1442/16 og kommunedelplanen. Det er heller ikke gitt noen nærmere redegjørelse for hvor stort dette problemet er, f.eks. hvor mange leiligheter som eventuelt ikke vil få en stille side.

Slik støybestemmelsen pkt. 4. er utformet ivaretar planen heller ikke kravet om at uteoppholdsareal (10 m2 pr. boenhet) og småbarnslekeplass på planområdet skal tilfredsstille krav i henhold til T-1442/16, Lden < 55dB. Bestemmelsen må utformes slik at beboerne sikres tilstrekkelig uteoppholdsareal med støynivå under grenseverdi.

Konklusjon
Støy er et miljøproblem som rammer svært mange mennesker. Støy bidrar til redusert velvære og mistrivsel, og påvirker derfor folks helsetilstand. Formålet med støyretningslinjen T-1442/16 er å legge til rette for en langsiktig arealdisponering som forebygger støyproblemer. Kommunedelplan for Verdal by 2017-2030 har tatt inn bestemmelser som skal sikre dette. Vi kan ikke se at framlagte reguleringsplanforslag ivaretar disse.

Fylkesmannen som støymyndighet vil med grunnlag i T-1442/16 Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging fremme innsigelse til framlagte planforslag da bestemmelsene ikke sikrer at akseptable støyforhold blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Følgende må ivaretas:

- *Det må foreligge en støyutredning som viser støyeffekten av ÅDT-økning i Håkon den VII allé ved stengning av jernbaneovergangen.*
- *Det må tas inn krav i planbestemmelsene som sikrer tilfredsstillende støyforhold for hver boenhet i henhold til grenseverdiene i tabell 3 i T-1442/16.*
- *Planbestemmelsene må sikre at minimum 50% av antall rom til støyfølsomt bruksformål i hver boenhet har vindu mot stille side, og at minimum ett soverom i hver gjennomgående boenhet vender mot stille side. Stille side er her definert som i tabell 3 i T-1442/16, dvs. Lden < 55dB.*
- *Støykrav for tilstrekkelig store og trygge uteoppholdsarealer skal være tilfredsstilt. Dette må dokumenteres før boligene tas i bruk.*

Luftkvalitet
Erfaringsvis kan områder med høye støynivåer også ha utfordringer knyttet til luftkvalitet. De viktigste kildene til luftforurensning er vegtrafikk og vedfyring. I områder med støyforurensing og luftforurensing kan det være samspillseffekter mellom støy og luftforurensing som øker plagen/helserisikoen.

I Retningslinje for behandling av lokal luftkvalitet i arealplanlegging T-1520 står det at «alle reguleringsplaner i områder med antatt luftforurensning skal omtale status og konsekvenser knyttet til luftforurensning». Beskrivelsen 2.15.1 har overskrift Støy- og luftforurensning, men luftkvalitet vurderes ikke å måtte utredes nærmere. I bestemmelsene vises det ikke til T-1520.

Det er nærliggende å tro at fasaden som vender mot Håkon den VII allé vil få økt både støv- og støynivå ved stengning av jernbaneovergangen (jf. trafikknotat). For å sikre at fremtidige beboere har god luftkvalitet i leilighetene bør balansert ventilasjonssystem etableres med luftinntak lagt til stille side. Dette bør videre sikres i bestemmelsene.

For å sikre god luftkvalitet i leilighetene gir fylkesmannen faglig råd om at luftinntak for balansert ventilasjonssystem legges til stille side.

Helse og omsorg
Universell utforming:
Det foreligger ikke en generell bestemmelse som sikrer universell utforming, eller som stiller konkrete kvalitetskrav til universell utforming, utover at det stilles krav om at utenomhusplan skal dokumentere hvordan universell utforming skal ivaretas. Felles uteoppholdsareal må være utformet slik at det er tilgjengelig for flest mulig i alle aldersgrupper og er egnet for rekreasjon, lek og sosialt samvær. Krav til universell utforming omfatter også gangadkomst, tilgang til parkeringskjeller og inngangsparti samt tilgjengelige HC-parkeringsplasser.

Nylig er det publisert en veileder som gir en oversikt over krav og anbefalinger til universell utforming av ulike uteområder:
https://universellutforming.no/uploads/s6zs3bpT/Uteomrder_krav og- anbefalinger_WEB.pdf).
Veilederen gir oversikt over krav i henhold til TEK-17, men også hvordan kommunen gjennom å stille kvalitetskrav, kan sikre gode universelle uterom.

Fylkesmannen vil gi faglig råd om at det utformes en bestemmelse som ivaretar universell utforming med utgangspunkt i konkrete kvalitetskrav som sikrer god universell utforming av uteområder.

Samfunnssikkerhet
ROS-analysen svarer ut de punktene som er aktuelle for planområdet, og overvann håndteres i overordnet VA-plan.

Fylkesmannen har ut fra sine øvrige fagområder ingen ytterligere merknader til planforslaget.

Fylkesmannens konklusjon
Det fremmes følgende innsigelse til reguleringsplanen:
1. Fylkesmannen som landbruks- og miljømyndighet vil med bakgrunn i SPR-BATP fremme innsigelse til manglende sikring av krav til parkeringskjeller, i samsvar med føringene fra kommunedelplanen.
2. Fylkesmannen som landbruks- og miljømyndighet vil med bakgrunn i SPR-BATP fremme innsigelse til manglende minimumskrav til antall boenheter, som sikrer en arealbruk i henhold til føringene i kommunedelplanen.
3. Fylkesmannen som støymyndighet vil med grunnlag i T-1442/16 Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging fremme innsigelse til framlagte planforslag da bestemmelsene ikke sikrer at akseptable støyforhold blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Følgende må ivaretas:

- *Det må foreligge en støyutredning som viser støyeffekten av ÅDT-økning i Håkon den VII allé ved stengning av jernbaneovergangen.*
- *Det må tas inn krav i planbestemmelsene som sikrer tilfredsstillende støyforhold for hver boenhet i henhold til grenseverdiene i tabell 3 i T-1442/16.*
- *Bestemmelsene må sikre at minimum 50% av antall rom til støyfølsomt bruksformål i hver boenhet har vindu mot stille side, og at minimum ett soverom i hver gjennomgående boenhet vender mot stille side. Stille side er her definert som i tabell 3 i T-1442/16, dvs. Lden < 55dB.*
- *Støykrav for tilstrekkelig store og trygge uteoppholdsarealer skal være tilfredsstilt.*

Dette må dokumenteres før boligene tas i bruk.

Det fremmes følgende faglige råd til reguleringsplanen:
1. Fylkesmannen gir faglig råd om at det tas inn krav i bestemmelsene om at fasader som er utsatt for støy fra jernbanen får vinduer med noe strengere lydkrav for å sikre at støybelastningen reduseres.
2. For å sikre god luftkvalitet i leilighetene gir fylkesmannen faglig råd om at luftinntak for balansert ventilasjonssystem legges til stille side.
3. Fylkesmannen vil gi faglig råd om at det utformes en bestemmelse som ivaretar universell utforming med utgangspunkt i konkrete kvalitetskrav som sikrer god universell utforming av uteområder.

Kommentar:
Innsigelsene er imøtekommet gjennom justering av bestemmelsene, og Statsforvalteren (tidligere fylkesmannen) har frafalt innsigelsene i brev av 12.01.2021, se under.

Faglige råd er imøtekommet ved justering av bestemmelse § 2.6 og ny § 2.10.
Sykkelparkering: Fylkesmannens faglige råd er ikke imøtekommet. Vi viser til uttalelse fra Statens vegvesen, samt at konkrete tall er enklere å forholde seg til ved prosjektering enn antall ansatte o.l. Bestemmelse med krav til sykkelparkering beholdes uendret.

01 b) Statsforvalteren i Trøndelag, 12.01.2021
Vi viser til vårt høringssvar i saken datert 11.8.2020.

Parkering

Med bakgrunn i SPR-BATP fremmet vi innsigelse til manglende sikring av krav til parkeringskjeller, i samsvar med føringene fra kommunedelplanen. Med foreslåtte tilføyelser til bestemmelse 3.3.5 anses innsigelsen som imøtekommet.

Arealutnyttelse
Som vi skrev i høringsuttalelsen oppfattet vi at intensjonen i planforslaget var kompakt utbygging og bymessig struktur. Etter vår vurdering var ikke dette tilstrekkelig sikret i reguleringsbestemmelsene, og vi fremmet derfor innsigelse til manglende minimumskrav for antall boenheter, som sikrer en arealbruk i henhold til føringene i kommunedelplanen. For ren boligbygging i sentrumsområdene er det krav om 8 b/daa. Som vi skrev i høringsuttalelsen er det naturlig å legge til grunn en boligtetthet opp mot dette kravet også for blandede arealformål i sentrumsområder. For ytterligere detaljer i tilbakemeldingen viser vi til selve uttalelsen.

Bestemmelse 3.1.1. er nå supplert med et krav om at det skal etableres minimum 8 boliger pr. daa innenfor planområdets sentrumsformål. Dette gir et mindre spesifikt krav enn antall boenheter, men kan likevel gi en god sikring for arealutnyttelsen – all den tid beregningsgrunnlaget for boligtettheten er tilstrekkelig omfattende. For reguleringsplaner er vi i utgangspunktet opptatt av at arealet som avsettes til utbyggingsformål i overordnet plan legges til grunn for beregningen. I dette tilfellet er det både i kommunedelplanen og i planforslaget en del areal som er avsatt til parkeringsformål. Sånn sett vurderes beregningsgrunnlaget for boligtettheten som akseptabelt. Vi legger også vekt på at det er tenkt å ta i bruk deler av bygningene til annet formål enn bolig. Ut fra dette vurderes den foreslåtte bestemmelsen å gi tilstrekkelig sikring for en god arealutnyttelse i tråd med overordnet plan, og vi vurderer at den vil imøtekomme vår innsigelse i saken.

Støy
Fylkesmannen fremmet innsigelse til planen for Nordgata 14-18 med forutsetning om at følgende ble ivaretatt:
1. Det må foreligge en støyutredning som viser støyeffekten av en ÅDT-økning i Håkon den VII Allè ved stengning av jernbaneovergangen.
2. Det må tas inn krav i planbestemmelsene som sikrer tilfredsstillende støyforhold for hver boenhet i henhold til grenseverdiene i tabell 3 i T-1442/2016.
3. Planbestemmelsene må sikre at minimum 50 % antall rom til støyfølsomt bruksformål i hver boenhet har vindu mot stille side, og at minimum ett soverom i hver gjennomgående boenhet vender mot stille side. Stille side er her definert i tabell 3 i T-1442/2016 dvs. Lden < 55 dB.
4. Støykrav for tilstrekkelig store og trygge uteoppholdsarealer skal være tilfredsstilt. Dette må dokumenteres før boligene tas i bruk.

Videre fremmet vi faglig råd som anbefalte at:
1. Det tas inn krav i bestemmelsene om at fasader som er utsatt for støy fra jernbanen får vinduer med noe strengere lydkrav for å sikre at støybelastningen reduseres.

Vi har i brev av 25.11.20 samt notat datert 17.12.20 fått en redegjørelse for hvordan innsigelsene foreslås imøtekommet, bl.a. ved forslag til endrede bestemmelser.

Det framkommer av dette at det er 9-10 stk. leiligheter som ut fra foreliggende plan kun vil få soverom der tilfredsstillende støynivå må sikres ved bruk av bygningstekniske tiltak. Det er gitt en begrunnelse for dette valget opp mot ønske om å ivareta best muligløsninger for boenhetene og for kvartalsstrukturen i området, bl.a. med hesteskoform på bebyggelsen som sikrer best mulig støyskjerming i gårdsrom, samtidig som det lager gode gaterom og kvartal. Hvis støykravene medfører at en i stedet må bygge blokker i tre lameller, vil det punktere

støyskjermen og gi støyproblematikk inn i gårdsrommet. Dette vil også gi en dårligere kvartalsstruktur og gaterom med «åpne» hjørner.

«Det blir videre svært vanskelig å få til gode planløsninger for hjørneleilighetene dersom støybestemmelsen begrenses, og det ikke åpnes opp for lokale skjermingstiltak. En risikerer å tvinge fram unaturlig, store hjørneleiligheter dersom en må tilfredsstille stille side inn mot gårdsrommet. Dette er vist prinsipielt i planskisse alt. A, se figur 1-1. Figur 1-2 viser derimot prinsipiell planskisse, alt. B, der teknisk stille side er løst mot gata i sør med inntrukken balkong i fasaden.»

Forslag til nye bestemmelser som de framkommer i sist mottatte notat datert 17.12.2020 vil etter vår vurdering ivareta de forutsetningene vi mener må oppfylles for å ivareta gode nok støyforhold. Om disse bestemmelsene tas inn i planen, anser vi innsigelsene som imøtekommet.

Kommentar:
Uttalelsen tas til orientering, og vi anser at det ikke hefter innsigelser til vedlagte planforslag.

02 Trøndelag fylkeskommune, 27.08.2020
Forholdet til overordnet plan
I gjeldende kommunedelplan for Verdal er området avsatt til nåværende sentrumsformål, nåværende parkering og nåværende veg.

Kulturminner eldre tid: Ingen merknader om automatisk fredete kulturminner.

Kulturminner nyere tid
Planforslaget legger opp til en tettere og mer bymessig kvartalsutbygging, og en opprusting og oppstramming av omkringliggende gater. Det er positivt at sentrum nå får en tydeligere bebyggelsesstruktur og at det legges opp til en variasjon i utformingen av den nye bygningsmassen for å unngå monotoni. Med en økt byggehøyde er det viktig med en dimensjonering av kvartalene som er tilpasset øvrig sentrumskarakter. Selv om Veita, med sin historiske småhusbebyggelse ligger et stykke unna, er det som tidligere påpekt flere interessante bygninger i sentrum sett ut fra et kulturminneperspektiv. Det er derfor viktig at bestemmelsene legger opp til krav om en arkitektonisk utforming som skal sikre at negative nabokonsekvenser unngås.

By- og tettstedsutvikling
Planforslaget fremmer en tett og kompakt bebyggelse, noe vi ser på som positivt. I tillegg frigjør forslaget areal på bakkeplan, da det legges opp til å redusere omfanget av bakkeparkering.

Arkitektonisk uttrykk og utforming er grundig behandlet, og intensjoner om bymessig utforming tilpasset menneskelig skala er godt utredet i planbeskrivelsen. Det er vist til grep og estetikk med gode forbilder og eksempler fra andre prosjekt, som gjør det lettfattelig og konkret. Prosjektet virker godt tilpasset Verdal sentrum, og søker gode prinsipielle løsninger og høy kvalitet i utførelse. Dette er også søkt sikret i bestemmelsene.

Uteoppholdsarealene er godt planlagt, og planbeskrivelsen skildrer intensjoner om høy kvalitet. Disse kvalitetene er ikke sikret i planens bestemmelser, som ser ut til å sikte noe lavere når det gjelder ambisjonsnivå for arealene utomhus. Fylkeskommunen gir faglig råd til at krav til kvaliteter beskrevet i planbeskrivelsen forankres i bestemmelsene, og at ambisjonsnivået for beplantning økes betydelig. Dette dreier seg i første rekke om at konstruksjoner under uteareal dimensjoneres for å tåle vibrasjoner som følge av lek og tilstrekkelig jordvolum for beplantning av små trær i hele uteområdet.

Veg og trafikk
Vi mener det er riktig og viktig at det arbeides for å fjerne planovergangen over jernbanen i Nordgata, selv om dette har utfordringer både med løsning/eventuell flytting av trafikk. Det er gjort en grei vurdering av hva som kan være de trafikale konsekvenser ved realisering av reguleringsplanen. Vi er opptatt av at det holdes fokus på løsninger som gjør det mer attraktivt/hensiktsmessig å ta seg fram uten bruk av bil. Det gatetverrsnitt som velges i Johannes Bruns gate og ny tverrgate må gjenspeile dette.

Støy
Det er utført en støyfaglig utredning som vedlegg til planforslaget. Utredningen viser at fasader mot de mest trafikkerte veger har støynivå > 55dB. For at framtidige beboere i de planlagte leilighetene skal ha uteoppholdsareal som tilfredsstiller krav, jf: T-1442, vil uteoppholdsarealet være bak bygningene inne i «bygården». For at alle boenheter skal ha støynivå <55dB (T-1442s anbefalte støygrense) utenfor støyfølsomme rom/soverom vil det være nødvendig med tiltak.
Med henvisning til Klima- og miljøverndepartementets retningslinjer T-1442 – tabell 3 mener vi at reguleringen bør stille krav til at boenhetene gjøres gjennomgående, slik at alle enheter kan innredes med støyfølsomme rom mot stille side. Kommuneplanen krever at 50% av antall rom med støyfølsom bruk skal ha vindu mot stille side. Det er særlig hjørneleiligheter som vil være en utfordring i forhold til kravet om tilgang til stille side.
Kommunen, som planmyndighet, bør ta inn reguleringsbestemmelser som sikrer at 50% av antall rom med støyfølsom bruk skal ha vindu mot stille side, jf kommuneplanen. I tillegg bør planen sikre at også hjørneleiligheter stilles krav som gjør at anbefalingene i retningslinjene-T1442 kan overholdes.

Kommentar:
Kulturminner nyere tid: Fylkeskommunen minner om at det er flere interessante bygninger i sentrum sett ut fra et kulturminneperspektiv. De mener derfor at det er viktig at bestemmelsene legger opp til krav om en arkitektonisk utforming som sikrer at en unngår negative nabokonsekvenser. Forslagsstiller mener planen sikrer dette. Vi viser til bestemmelse 3.1.5, som omhandler arkitektonisk utforming. Planområdets felt SB3 ligger nærmest bevaringsverdig bebyggelse i Veita, men med annen bebyggelse imellom, slik at naboskap med bevaringsverdig bebyggelse er mindre relevant. Bestemmelsen sikrer kvaliteter som også hensyntar nærmere naboskap.

By- og tettstedsutvikling
Uteoppholdsarealene – fylkeskommunen signaliserer at intensjoner om kvalitet bør forankres i bestemmelsene, og ambisjonsnivået for beplantning bør økes betydelig – at konstruksjoner under uteareal dimensjoneres for å tåle vibrasjoner som følge av lek og tilstrekkelig jordvolum for beplantning av små trær i hele uteområdet. Rådet anses fulgt opp ved revisjon av § 3.1.6.

Veg og trafikk
Stenging av planovergangen i Nordgata: Sak om «Stenging av planovergang Nordgata – Sluttrapport» ble lagt fram for formannskapet den 26/11-20, sak 162/20 til orientering. Saken ble vedtatt utsatt. Da saken to dager tidligere var til behandling i Utvalg for plan og samfunn fattet planutvalget følgende vedtak:
«Saken sendes tilbake, med bestilling på utredning av løsning for kryssing av jernbanen med universell utforming iht gjeldende krav for kryssing av jernbanen ved eksisterende undergang med heiseløsning som et alternativ til rampe, eller kombinasjon av disse. Bestillingen er ikke begrensende for eventuelle andre mulige og realistiske alternativer, men utredningen må tilfredsstille løsninger iht bestemmelsene i Kommunedelplan Verdal by, pkt. 1.6.5, Universell

utforming. Ref. Alle ferdselsårer, uteoppholdsarealer og trafikknutepunkt innenfor sentrumsavgrensingen/ bestemmelsesområde #1 skal opparbeides med universell utforming.»

I rapport «Tiltaksplan» vedlagt overnevnte sak, var det anbefalt to tiltak i Asbjørnsens gate - to opphøyde gangfelt samt shared space-merking. Dette er detaljer som hører bedre hjemme i en ev. utbyggingsavtale.

Johannes Bruns gate og ny tverrgate: Vi anser at planens fleksibilitet mht. gatetverrsnitt (tre alternativer) kan beholdes, og at endelig løsning vurderes i forestående revisjon av gatebruksplanen. Dersom utbyggingen skjer raskt er denne «kulturaksen» foran bl.a. dagens kino/bibliotek i dagens gatebruksplan (fra 2016) omtalt som en av de viktigste fotgjengeraksene for handel/kultur. Vår foreløpige anbefaling er gågate, men dette bør vurderes i en større sammenheng.

Støy: Kommunen viser til uttalelse fra Statsforvalteren, hvor innsigelser vedrørende støy anses imøtekommet dersom nærmere angitte forhold innarbeides i planen. Dette er utført, og bestemmelsene om støy er et kompromiss, som innebærer at inntil 10 % av boenheter kan løses med teknisk stille side.

03 Sametinget, 06.08.2020

Sametinget har ingen ytterligere bemerkninger til saken, utover vår uttalelse til oppstartsvarselet.

Kommentar:
Uttalelsen tas til orientering.

04 Bane NOR SF, 11.08.2020

Jernbanen utgjør et viktig bidrag til regional utvikling av et felles bo- og arbeidsmarked i Trøndelag. Verdal stasjon betjener Nordlandsbanen og Trønderbanen. Jernbanesektorens handlingsprogram 2018 – 2029 legger til rette for nye tog, økt kapasitet og delelektrifisering av jernbanen i Trøndelag.

Bane NOR har følgende kommentarer til offentlig ettersyn:

Planovergang i Nordgata
Planområdet har adkomst fra Nordgata og den planlagte utbyggingen vil gi økt trafikk over jernbanens planovergang i Nordgata. Planforslaget har ikke innarbeidet rekkefølgebestemmelser som sikrer at planovergangen skal stenges for trafikk før anleggsarbeidet starter opp eller før ny bebyggelse kan tas i bruk. Bane NOR tillater ikke arealbruk som fører til økt risiko for ulykker ved eksisterende planoverganger. Vi viser til vår veileder for nasjonale jernbaneinteresser i arealplanlegging, her nærmere informasjon om planfaglige og sikkerhetsmessige krav er nærmere beskrevet.

Ulykkesstatistikken for planovergangen viser at det i løpet av det siste tiår har vært flere alvorlige hendelser ved planovergangen der myke trafikanter har vært involvert. I perioden 2005-2019 er det registrert 74 uønskede hendelser hvorav gående og syklende er involvert i de fleste. I 2005 var det en dødsulykke ved planovergangen og senest i juni dette år var det en hendelse der en moped kjørte over planovergangen mens bommene var nede.

Bane NOR anmoder om at Verdal kommune som veieier og planmyndighet sikrer at rekkefølgekrav om at planovergangen skal være stengt for trafikk før ny bebyggelse kan tas i bruk innarbeides. Vi viser til planforslaget for Nordgata 9, 11 og 13, der kommunen har tatt inn

en slik rekkefølgebestemmelse. Vi vil påpeke betydningen av at anleggstrafikken har et kjøremønster som ikke belaster planovergangen i Nordgata og at anleggstrafikken har en adkomst som foretas ved planskilt kryssing av jernbanen. Vi anbefaler, slik tiltakshaver selv har foreslått, at det innarbeides reguleringsbestemmelser som sikrer at anleggstrafikken ikke benytter planovergangen i Nordgata.

Bane NOR har sammen med Verdal kommune innledet et samarbeidsprosjekt om å utrede nødvendige tiltak før Nordgata stenges for trafikk over planovergangen.
Det er en målsetting at planovergangen skal stenges for trafikk innen desember 2022.
Kommunal- og moderniseringsdepartementet fattet i mai 2019 vedtak om stenging av planovergangen i Nordgata. Dette som ledd i departementets behandling av innsigelse til kommunedelplanen for Verdal by.

Departementet har ikke gitt tidsfrist for når stengingen av gata for trafikk skal være gjennomført. For å unngå økt fare ved planovergangen i Nordgata, mener Bane NOR at det må sikres juridisk at stenging av planovergangen er gjennomført før ny bebyggelse ved Nordgata 14, 16 og 18 kan tas i bruk og at anleggstrafikken må gjennomføres uten bruk av planovergangen.

Trafikale vurderinger
Trafikknotatet som er utarbeidet for planarbeidet i Nordgata 14, 16 og 18 av Vianova januar 2020, beskriver at utbyggingen innenfor dette planområdet og planområdet for Nordgata 9, 11 og 13 til sammen vil kunne generere en trafikkøkning på 250 kjøretøyer per døgn, hvilket tilsvarer en trafikkøkning på 8 % i biltrafikk og i tillegg økt antall gående og syklende. Notatet konkluderer med at inntil planovergangen blir stengt for trafikk, vil økende trafikk over jernbanens planovergang gi forhøyet ulykkesrisiko.

ROS- analysen beskriver risikoen for ulykker ved planovergangen i Nordgata som lavt nivå og grønn fargeskala. Foruten anleggstrafikk foreslås ingen avbøtende tiltak for å hindre økt trafikk over jernbanens planovergang. Bane NOR vurderer at utbyggingsprosjekter i Verdal sentrum som medføre trafikkøkning over planovergangen må angis som en kritisk risikosituasjon med rød faresone i ROS-analysen. Vi viser til ROS- analyse for planområder Nordgata 9, 11 og 13 her det er vurdert at dagens situasjon med åpen jernbaneovergang gir høy risiko for trafikkulykker med stor fare for liv og helse. Vi forutsetter at ROS- analysen endres slik at risikosituasjonen knyttet til økt ferdsel over planovergangen beskrives likt som for reguleringsplanforslaget Nordgata 9,11 og 13.

Ny gatestruktur i Asbjørnsens gate og Johannes Bruns gate inngår som del av planarbeidet. Vi vil påpeke at det ved utforming av ny gatestruktur må legges til rette for effektiv og trafikksikker gang- og sykkeladkomst til Verdal stasjon og Verdal sentrum via planskilt kryssing av jernbanen i Nordåkeren og stasjonsparken i Sørgata.

Ny sentrumsbebyggelse
Vi har ingen motforestillinger mot selve plangrepet eller bygningenes størrelse og plassering. For å nå de nasjonale føringene for bærekraftig areal- og transportplanlegging, er det av betydning at ny bebyggelse etableres i sentrum slik at innbyggerne og kunder til næring og tjenesteyting har god tilgang til jernbane og annen kollektivtransport.

Kommentar:
Planovergang i Nordgata: Bane NOR forventer rekkefølgebestemmelse om stenging av planovergangen før ny bebyggelse kan tas i bruk samt at anleggstrafikken må gjennomføres uten bruk av planovergangen. Kommunen minner om at lignende rekkefølgebestemmelse i

detaljregulering for Nordgata 9, 11 og 13 var nødvendig av hensyn til støy, og ikke gjaldt hele planområdet, kun tiltak nærmest jernbanen. Planens ROS-analyse er revidert, og forslagsstiller mener fortsatt at det ikke er behov for slik rekkefølgebestemmelse.

Kommunen må vurdere om stenging synes nødvendig i forhold til planlagt utbygging. Dette kan eventuelt knyttes til senere byggetrinn. Her er det en del forretningsbebyggelse i dag, som er i bruk, slik at aktiviteten ikke vil øke umiddelbart/vesentlig etter at første byggetrinn er tatt i bruk. Området planlegges utbygd i tre trinn, hvorav planlagt ny dagligvarebutikk i felt BS1 er tenkt å erstatte den som i dag finnes i felt BS2. I støyutredning og ROS er planlagt utbygging vurdert å være gjennomførbar ved både åpen og stengt planovergang. Planovergangen er tenkt stengt innen utgangen av 2022. Vi ser følgelig ikke nødvendigheten av en slik rekkefølgebestemmelse.

Forslagsstiller mener bestemmelse § 4.1.8 er tilstrekkelig ift. å vurdere anleggstrafikk og hensynet til planovergangen. Vi støtter denne vurderingen.

Trafikale vurderinger: Bane NOR viser til at trafikknotatet konkluderer med at inntil planovergangen blir stengt for trafikk, vil økende trafikk over jernbanens planovergang gi forhøyet ulykkesrisiko. Kommunen tar dette til orientering, men viser til vurdering ovenfor.

ROS-analysen (inngår i planbeskrivelse): Bane NOR anbefaler at situasjonen med åpen planovergang i Nordgata endres fra lavt nivå og grønn fargeskala til kritisk situasjon med rød faresone, jf. siste versjon av ROS for planområdet Nordgata 9, 11 og 13.
ROS-analysens punkt 15 om planovergang i Nordgata er revidert slik at ev. utfordring framstår som mindre sannsynlig - farlig - middels risiko (gul farge). I utdypende kommentarer er det ikke foreslått å stenge planovergangen ifb. planlagt utbygging.

Ny gatestruktur i Asbjørnsens gate og Johannes Bruns gate m.m.: Bane NOR uttaler at det må legges til rette for effektiv og trafikksikker gang- og sykkeladkomst til Verdal stasjon og Verdal sentrum via planskilt kryssing av jernbanen i Nordåkeren og stasjonsparken i Sørgata.
Se vår kommentar til fylkeskommunen.

Nordgata er også en naturlig forbindelse i overnevnte sammenheng. Nordgata og Johannes Bruns gate ble i 2004 oppgradert for ca. 6,7 millioner kroner, hvorav midler fra kommunens frikjøpsordning finansierte 1 million kroner av prosjektet. Det var en forutsetning fra kommunens side at parkeringsplassene i gatene skulle forbeholdes kundebesøk.
Rammene for ny utforming av Nordgata er lagt i detaljregulering for Nordgata 9, 11 og 13. I nevnte plan ble faglige råd om at tverrstilt parkering gir dårlig trafikksikkerhet ikke vektlagt da kommunestyret vedtok planalternativet med mest gateparkering. Valgt løsning med tverrstilt parkering gjør det krevende å få til gode løsninger for gående og syklende, men Nordgata ligger altså utenfor aktuelt planområde.

Nordgata kan teoretisk sett omreguleres i aktuell plan, men gateløsningen er nært knyttet til planlagt bebyggelse på motsatt side. Nylig vedtatt naboplan er ikke gjennomført ennå, og endelig parkeringsbehov inkl. behov for frikjøp av parkeringsplasser vil avklares i detaljprosjektering. I forbindelse med planvedtaket ble det også bedt om at en vurderer om Nordgata kan være envegskjørt når planovergangen stenges.

Ny sentrumsbebyggelse: Betraktningene tas til orientering, og vi slutter oss til vurderingen.

05 Statens vegvesen, 09.07.2020
Statens vegvesen viser innledningsvis til sin forhåndsuttalelse, redegjør for sin rolle i plansaker, og gir med bakgrunn i dette følgende uttalelse:

Planens innretting med mer kompakt bebyggelse, flere boliger i sentrum og redusert omfanget av bakkeparkering framstår framtidsrettet og fornuftig, og er i tråd med statlige planretningslinjer. Etablering av parkeringskjellere under ny bebyggelse og gatetun er viktige element i dette. Samtidig vitner planbeskrivelsens drøfting av gatebruk og parkeringsdekning om noen typiske dilemma en stilles overfor ved slik transformasjon. Når tiltakshaver er en hovedaktør innen dagligvarehandelen kan dette gjøre dilemmaet større.

I vår forhåndsuttalelse anmodet vi om at planforslaget må legge til rette for at det skal gjøres naturlig å velge andre transportformer enn bruk av personbil. Med flatt terreng og fortau langs de fleste sentrumsgatene, ligger forholdene i dag naturlig til rette for dette. Når gang-/sykkeltrafikken i Verdal sentrum ikke faktisk utgjør en større andel enn den gjør, kan dette skyldes at det er for lettvint å benytte personbil – og/eller at biltrafikken virker avvisende på de som potensielt kunne vurdert alternative transportmidler.

Johannes Bruns gt. vil med breddeutvidelse få økt attraktivitet som akse for gangtrafikk, og denne aksen er gjennom gatebruksplanen dokumentert å få økt betydning i framtida. Vi mener det er uheldig å samtidig utfordre denne attraktiviteten med en løsning som omfatter kjøretrafikk i begge retninger (sambruksområde, alt. 2) – mot dagens énvegsregulering. Kjøretrafikk i begge retninger reduserer framkommeligheten for gående, og med en stor og viktig dagligvareforretning i gata vil gateløpet lett bli preget av kjøretrafikk.

At gågater gir dårligere framkommelighet for de som ønsker å kjøre bil helt fram er opplagt. «Alle» ønsker imidlertid å kjøre bil helt fram dersom det er mulig, og det er et slikt tankesett som i dag gjør det krevende å finne plass til separate arealer for gang- og sykkeltrafikk i mange av våre trønderske byer. Verdal kommune har gjennom etablering av miljøgatene i 2004 og prioritering av universell utforming i sentrum, maktet å transformere deler av sentrum til en vennligere sted for fotgjengere og syklister. Vi mener at dette er en anledning til å videreutvikle dette, og vil derfor anbefale et gateprinsipp med gågater (alternativ 3), selv om vi erkjenner at dette vil påføre de omkringliggende gater økt belastning.

Trafikknotatet viser at mertrafikken som genereres av dette og nærliggende tiltak ikke utgjør store volum. Videre framgår at både nåværende og framtidig ulykkessituasjon ikke medfører utilbørlig risiko. Det legges opp til et gatenett med sambruksløsninger og gågater som er ment for et lavere fartsnivå enn dagens regulerte «Sone 30». Dette er generelt positivt.
Statens vegvesen mener også det er riktig å alt nå legge til grunn at planovergangen over jernbanen vil bli stengt for kjøretrafikk, selv om det pr. i dag ikke er avklart når slik stenging finner sted. Dette vil medføre økt trafikk i omkringliggende gatenett, og støysituasjonen vil utfordres både innenfor dette planområdet og tilstøtende områder. Det er derfor viktig at kommunen som støymyndighet ser foreliggende og øvrige tiltak/prosjekt i sammenheng.

Vi anser planforslagets bestemmelser med hensyn til krav til sykkelparkering som ivaretatt.

Vegforhold for øvrig, se egen uttalelse fra Trøndelag fylkeskommune.

Kommentar:
Statens vegvesen anbefaler gågate i Johannes Bruns gate. Fylkeskommunen gir lignende råd om å prioritere gående/syklende. Se vår kommentar til fylkeskommunen.
Øvrige forhold tas til orientering.

06 NVE, 10.07.2020
NVE informerer innledningsvis om sin rolle / sitt saksområde.

NVE prioriterer å gi innspill og uttalelser til overordnede planer og veiledning/opplæring av kommuner med store utfordringer innen vårt saksområde. I tillegg prioriterer vi å gi uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Dette fremgår av brev til kommunene 29.09.2017 om NVEs bistand og verktøy i arealplanleggingen, der vi ber kommunen om å skrive tydelig i oversendelsesbrevet hva en eventuelt ønsker bistand til i den enkelte sak. I denne saken kan vi ikke se at det er bedt om slik bistand. NVE gir derfor ikke konkret uttalelse i denne saken.

NVE viser til hvor generell informasjon og veiledning knyttet til deres saksområder finnes.
De minner om at det er kommunen som har ansvaret for at det blir tatt nødvendig hensyn til flom- og skredfare, vassdrag og energianlegg i arealplaner, byggetillatelser og dispensasjoner, uavhengig av om NVE har gitt råd eller uttalelse til saken.
Hvis det er behov for NVEs bistand i saken kan de kontaktes med en konkret forespørsel.

Kommentar:
Uttalelsen tas til orientering. Relevante forhold er bl.a. vurdert i planbeskrivelse med ROS, se punkt 2.8 og 5.5 om grunnforhold. Kommunen finner at området ikke ligger innenfor kjente kvikkleireområder eller områder utsatt for 200-årsflom. Området ligger under marin grense, ca. 7 meter over havet, på en større elveavsetning, men som har marine masser rundt seg i øvre lag. Området ligger ca. 160 meter fra Verdalselva. Ifølge grus/pukk-basen ligger området også på sand- og/eller grusområder. I planbeskrivelsen antas stor dybde til berg eller meget fast grunn.

Forslagsstiller har følgende kommentar: *«Geoteknisk prosjektering og dokumentasjon for hvert delfelt/byggetrinn skal foreligge før tiltak igangsettes. Av prosjekteringsrapport skal det framgå om det er behov for geoteknisk oppfølging av spesielle arbeider i byggeperioden.»*

Overnevnte er også gitt i reguleringsbestemmelse 4.1.6.

07 Trafikksikkerhetsutvalget, Verdal kommune, 25.06.2020
Utvalget vil oppfordre aktører (2 plansaker nå) til å se på muligheter for felles løsninger med parkeringskjeller for å unngå parkering i Nordgata. Ellers ingen merknader.

Kommentar:
Denne planen omfatter ikke Nordgata – ei heller parkering der.
Økt parkeringskapasitet i Nordgata er allerede vedtatt i naboplanforslag.

Foreslått offentlig gateparkering i vedlagte planforslag dekker ikke privat behov for parkering. Vedlagte planforslag har heller ikke stort behov for å frikjøpe parkeringsplasser. Samlet sett er det antydet underdekning på 19 plasser dersom høyeste grad av utnytting benyttes i felt BS2.

Kommunestyret bestilte i møte 26.10.2020 (sak 99/20) en utredning om praktisering og fremtidig bruk av frikjøpsordningen for parkering. Sak om dette ble behandlet i kommunestyret 14.12.2020, sak 130/20. Kommunestyrets fatte følgende vedtak i sak 130/20:

1. Verdal kommune igangsetter ikke reguleringsarbeid med Minsaas plass for å etablere offentlig parkeringskjeller.
2. Kommunedirektøren bes komme med en helhetlig sak som belyser mulighetene for praktiseringen av frikjøpsordningen. Her må det beskrives flere alternativer for plassering av offentlige parkeringsplasser, enten i kjeller og/eller i parkeringshus.

Per nå er det tre planer i sentrum som kan få behov for frikjøp av parkering, og kommunens utfordring er å finne areal til etablering av offentlig parkering. Offentlig parkering gir et mer fleksibelt parkeringstilbud i sentrum enn private parkeringsplasser.

08 Turnéteateret i Trøndelag, 11.08.2020
Teateret tar opp seks forhold som ser ut til å angå naboplanforslaget Nordgata 9, 11 og 13.

Kommentar:
Høringsuttalelsen er kommentert ifb. vedtak av naboplan, kommunestyrets sak 131/20.

09 Kulturtjenesten - Verdal bibliotek v/biblioteksjefen, 12.01.2021
Mitt beste forslag er Bjarne Slapgard: https://no.wikipedia.org/wiki/Bjarne_Slapgard
Den ene gata er nært biblioteket, så det hadde passet fint.

Ev. også Hans Rotmo: https://no.wikipedia.org/wiki/Hans_Rotmo

Kommentar:
Foreslåtte gatenavn skal behandles iht. stadnamnlova og matrikkelforskriften, og det kan være behov for høring. Forslagene oversendes Geodata og oppmåling samt sekretær i gatenavnkomitéen for ev. videre oppfølging. Muligens er det ikke behov for å benytte tverrgater i adressering av bygninger/eiendommer, men det kan likevel være hensiktsmessig å ha gatenavn. Ev. gatenavn kan følgelig ikke fastsettes nå.

10 Teknisk drift, Verdal kommune, 23.04.2020 (sendt på nytt 25/1-2021)
«Har sett på VA-notat med prinsipiell plan. Ser i hovedsak greit ut, men det blir sannsynligvis en del omlegging av eksisterende ledninger (hovedsakelig overvann) i forbindelse med byggetrinn 3. Kan heller ikke utelukkes at det blir behov for å fornye eksisterende OV-ledning over parkeringsplass vest for Johannes Bruns gate 8-14. Men alt dette skulle være forholdsvis greit å løse. VA-notatet går ikke ned på dette detaljnivå så det må prosjekteres i forbindelse med utbyggingen.

Registrerer at avstand mellom byggetrinn 3 og 400mm SP er 4 meter.»

Kommentar:
Uttalelsen tas til orientering, og tilsier ikke behov for justering av planen.

Endringer av planen etter offentlig ettersyn
I samråd med tiltakshaver er det etter høring og offentlig ettersyn gjort følgende endringer i plandokumentene:

Planbeskrivelse
- ROS-analyse er justert etter høringsmerknad fra Bane NOR.
- Mindre revisjoner pga. justering av plankart.

Plankart
- Planområdet er redusert noe i sørvest ved at del av kommunal eiendom 19/873 er tatt ut. Dette er arealer som i dag brukes til offentlig parkering og felles kjøreadkomst.

Denne justeringen av plankartet er samordnet med Sweco med nytt, omforent grensesnitt mot naboregulering for Nordgata 8 og 10.

Tidligere kjøreatkomst til delfelt BS3 (vist som f_SV3) er tatt ut av plankartet. Dette må nå ivaretas i reguleringsplanen for Nordgata 8 og 10, gjennom bestemmelser og plankart. Viktig at Sweco sin illustrasjonsplan er i samsvar med Selberg Arkitekter sine behov/løsninger som vist i illustrasjonsplan for Nordgata 14, 16 og 18 m.fl. (både til nedkjøringsrampe og forplass på grunnen – inkl. evt. manøvreringsareal). Det er lagt inn atkomstpil innenfor delfelt BS3 i plankart på grunnen. Da løsninger i illustrasjonsplan for delfelt BS3 må regnes som en prinsipiell, mulig løsning, må det være rom for en viss fleksibilitet i plassering av atkomst ved framtidig detaljprosjektering.

Bestemmelser – revisjoner etter høring er vist med ulik tekstfarge i bestemmelsene
01 Revisjoner etter høring, revisjon datert 24.11.2020. Flere justeringer:

- § 2.6 om støy er justert.
- § 2.10 om universell utforming er justert etter innspill fra fylkeskommunen.
- § 3.1.1 er supplert med krav om min. 8 boliger/daa innenfor planens sentrumsformål. I denne sammenheng er det meningen at boliger skal tolkes som boenheter.
- § 3.1.6 er supplert etter innspill fra fylkeskommunen. Om grønne arealer i gårdsrommene.
- § 3.1 7 er justert noe (om nord- og østvendte leiligheter, med noen unntak).
- § 3.3.5: Kravet om parkering i kjeller er sikret juridisk på en bedre måte. Dette for å imøtekomme fylkesmannens innsigelse.
- § 4.1.8 er supplert på bakgrunn av faglig råd i høringsuttalelse.

02 Revidert etter møte med fylkesmannen 14.12.2020 vedr. innsigelse på støybestemmelse, revisjon datert 21.12.2020. Justering av § 2.6 om støy, for å imøtekomme innsigelse.

03 Revisjon samordning mot nabo detaljregulering for Nordgata 8 og 10, revisjon datert 18.01.2021. Krav om opparbeidelse av veg, som er tatt ut av planområdet, er tatt ut i § 4.1.9.

Vurdering:

Planforslaget er redegjort for og vurdert ved første gangs behandling, se UPS-sak 52/20.
Det som vurderes her er:

- nye opplysninger som ikke er tidligere vurdert og som gir grunnlag for ev. endringer
- forhold som vi ved første gangs behandling signaliserte behov for å vurdere nærmere

Når det gjelder høringsuttalelser, så er alle innsigelser og de fleste faglige råd imøtekommet av forslagsstiller. Det gjelder ikke Bane NOR sitt råd om rekkefølgebestemmelse for stenging av planovergangen i Nordgata før ny bebyggelse tas i bruk, så det vurderes her.

Følgende skulle ifølge førstegangsbehandlingen vurderes nærmere:

- Områdelekeplass – hvilket område skal legges til grunn i best. §§ 3.1.6 og 4.1.10.
- Ev. krav om ballplass (eller aktivitetspark) ved mer enn 100 boenheter.
- Ev. krav om områdelekeplass også for felt BS3 med 25 boenheter. Det antydes 18.
- Sentrumsformålet – favner vidt – si noe mer om hva som er tillatt/forbudt?
- Planen åpner for alternativ utforming av to gater samt felt BS2 (trinn 2). Velge nå?
- Arealdisponering / behov for tiltak i bl.a. Asbjørnsens gate, jf. samarbeidsprosjekt om stenging av planovergang.
- Teknisk drift hadde ikke uttalt seg, og de er spurt på nytt nå.
- Forholdet til naboplan Nordgata 8 og 10 – mulig konflikt/overlapp.

Vurderingene ved første gangs behandling er i det følgende oppsummert og supplert.

Forholdet til gjeldede kommunedelplan (KDP)
Planforslaget er stort sett i samsvar med KDP.
Åtte avvik er nå redusert til sju, hvorav to er av positiv karakter.

Avvik ansett som positive:
- Høyere detaljnivå på gatenett
- At avsatt nåværende parkeringsformål delvis bebygges, og med parkering i kjeller, da dette er iht. øvrige overordna føringer om fortetting og parkering i kjeller.

Avvik ansett som akseptable:
- at mer enn 50 % av uteoppholdsareal/småbarnslekeplass legges i bakgård på tak over første etasje i stedet for på bakken
- at det åpnes for boligformål i første etasje inn mot bakgård (KDP krever publikumsrettet formål mot offentlig veg, så ikke direkte avvik)
- at planens parkeringsbehov delvis kan dekkes innenfor felt BS3, inntil dette er utbygd (dvs. utenfor «eget» felt/byggeområde)

Antydning om at næringsvirksomhet kan benytte nærmere angitt offentlig gateparkering ble omformulert, da det heller ikke var intensjonen å privatisere offentlige p-plasser.

Følgende avvik skulle vurderes nærmere:
- Ev. krav om ballplass ved mer enn 100 boenheter. Ev. en mer bymessig aktivitetspark.
- Ev. krav om områdelekeplass også for felt BS3 med 25 boenheter.

Bebyggelsen
Ved første gangs behandling ble både byggehøyder, grad av utnytting og lokalisering vurdert som tilfredsstillende og iht. KDP Verdal by. Solforhold er også vektlagt. Fylkesmannens innsigelse har medført innføring av krav om min. 8 boenheter/daa sentrumsformål. Vi finner at dette tilsier ca. 56 boenheter, når arealet i felt BS1-3 legges til grunn. (I naboplanforslag Nordgata 9, 11 og 13, ble det som følge av innsigelse innført minimum BRA for hvert felt). I vedlagte planforslag sikres KDP sitt krav om «høy utnyttelse» gjennom krav om minimum 2 etasjer med bolig over næringsetasjen (felt BS1 og BS2, ikke BS3), samt krav om minimum BRA næring i første etasje i felt BS2. Forøvrig er det gitt maks BRA, ikke minimum. Maks antall etasjer er til sammenligning 3-4. Tabell med oversikt over grad av utnytting antyder antall boenheter per daa.

Sentrumsformål – hva tillates innenfor dette formålet
Plankartet viser sentrumsformål og bestemmelse § 3.1 forklarer hva som da tillates (boligbebyggelse, forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet eller andre publikumsrettede funksjoner), og hvor tjenesteyting og næringsvirksomhet er nærmere forklart.
Det er gitt forbud mot barnehage og offentlig undervisning. Sentrumsformål, næringsbebyggelse og tjenesteyting er begreper som ifølge reguleringsplanveileder favner videre enn angitt forklaring. Forholdet er ikke kommentert i høringsuttalelser. Vi tilrår at følgende tilføyes bestemmelsene: *«Det tillates ikke virksomhet som medfører ulemper som støy, støv, vibrasjoner, lukt og damp.»* Bebyggelsen kan også prosjekteres slik at en unngår slike ulemper.

Utforming av bebyggelsen med svalganger og balkonger/terrasser
Foreslått plangrep med svalganger og balkonger/terrasser hovedsakelig mot bakgård vurderes som en god bymessig løsning, selv om innvendig areal for ferdsel (trapp/heis/gang) muligens kunne gitt en mer bymessig løsning. Det siste fordrer gjerne flere heiser, trapper og ganger fordi det blir færre boenheter som deler disse tiltakene. Det gjør det også utfordrende å løse støykrav om tilgang til stille side (oppholdsrom og soverom mot ikke støyutsatt side). I denne planen

åpnes det for at inntil 10 % av boenheter kan løses med teknisk stille side, og da er den gunstige utformingen av bebyggelsen lagt til grunn. Den gir et skjermet felles uteoppholdsareal.

Svalgang er hovedsakelig for adkomst/ferdsel og rømming ved brann, men vi ser at svalganger også benyttes til uteopphold (dersom en f.eks. har morgensol her, og kveldsol på motsatt side) samt hensetting av barnevogner, rullatorer osv. Ved første gangs behandling var vi av hensyn til bokvalitet (mulighet for en skjermet privat uteplass) noe tvilende til foreslått «kombinasjon» av svalgang og privat terrasse på samme side av bygget, bl.a. fordi vi ikke har erfaring med dette. Fylkeskommunen hadde imidlertid anbefalt dette for naboplanforslaget sør for Nordgata. Etter Miljødirektoratets presentasjon for planutvalget den 15.09.2020, som har bidratt til økt kompetanse om støy, har vi fått forståelse for at dette kan være en bokvalitet. Dette åpner for tilfeldige møter mellom beboerne på et sted skjermet for vegtrafikkstøy – hvor det er behagelig å føre en samtale. Litt jevnlig kontakt med naboer kan også være en sosial trygghet i et samfunn med stadig flere enslige. Flere muligheter for skjermet uteopphold anses positivt, og tilgang til egnet uteoppholdsareal er et av tre kvalitetskriterier i forslag til ny T-1442.

Kvalitetskrav i forslag til ny støyretningslinje T-1442:
1. tilfredsstillende støynivå innendørs
2. tilgang til egnet uteoppholdsareal med tilfredsstillende støynivå
3. tilgang til stille side (et eksempel som nevnes er vindu mot stille side)

Skilt og reklame
Det forutsettes at kommunedelplanens bestemmelser benyttes.

Gateløsninger og trafikksikkerhet
Kombinert formål for samferdselsanlegg gir stor fleksibilitet, men mindre forutsigbarhet.
Gate- og fortausbredder er ikke målsatt i plankartet, og vi ser at breddene delvis varierer.
Det foreligger imidlertid prinsipielle gatetverrsnitt. Teknisk drift har ikke konkrete innspill ift. foreslåtte gateløsninger, og detaljutforming av offentlige anlegg kan avklares i utbyggingsavtale.

Verdal kommune er både «Trafikksikker kommune» og «sykkelby». Trafikksikkerhet bør følgelig prioriteres. Det er liten trafikk og lav fart (sone 30 km/t) i kjøregatene i sentrum, og planforslaget legger opp til løsninger som fordrer lavere fart enn dette.

Asbjørnsens gate (kommunal veg øst i planområdet)
Flere anlegg (renovasjon, varelevering, nedkjøring til p-kjeller) er lagt ut mot Asbjørnsens gate, der det ifølge planbeskrivelsen «forventes mindre ferdsel av myke trafikanter».
Vi antar imidlertid at stenging av planovergangen vil resultere i mer ferdsel her.
I Kommunal- og moderniseringsdepartementets vedtak av KDP Verdal by (avgjørelse av innsigelser) er det forutsatt at planovergangen skal stenges, men tidspunkt er ikke fastsatt.
Det vil bli viktig å sikre en tydelig og trafikksikker forbindelse for myke trafikanter langs Asbjørnsens gate når dagens planovergang i Nordgata blir stengt, og myke trafikanter må bruke undergangen i Nordåkeren eller på stasjonsområdet. Ved første gangs behandling nevnte vi at kombinert formål, som foreslått i Johannes Bruns gate, ville gitt større fleksibilitet med hensyn til å vurdere ev. sykkelfelt og/eller bredere fortau. Arealdisponeringen i Asbjørnsens gate er nå vurdert ift. Bane NOR og Verdal kommune sitt samarbeidsprosjekt om stenging av planovergangen, se vår kommentar til fylkeskommunen.

Johannes Bruns gate (kulturaksen) og ny tverrgate mellom kino/bibliotek og Asbjørnsens gate
I både kommunens gatebruksplan (2016) og to mulighetsstudier (Snøhetta og Pir II) inngår Johannes Bruns gate i «Kulturaksen» mellom kino/bibliotek i nord og Tindved kulturhage i sør.

Verdal kommunes gatebruksplan poengterer at Johannes Bruns gate bør forbeholdes myke trafikanter for å styrke aksen nord-sør og knytte kulturtilbud og handel bedre sammen. Gatebruksplanen om kulturaksen: En av de viktigste fotgjengeraksene for handel/kultur.

Nylig vedtatt naboplan for Nordgata 9, 11 og 13 er basert på Pir II sin mulighetsstudie, som også omhandler sentrum generelt. I denne naboplanen er «kulturaksen» sørover fra Nordgata forbeholdt myke trafikanter.

Framtidig stenging av planovergangen i Nordgata vil begrense kontakten mellom øst og vest.

Utdrag fra Pir II sin mulighetsstudie om hovedgrep:
... «Viktigste byplangrep er fortettingen langs Johannes Bruns gate som vi i denne presentasjonen lanserer som «Kulturaksen» gjennom bydelen, fra Tindved i sør via Minsaas plass med teatret, til kinoen (med dagens bibliotek) i nord. Aksen bør forsterkes med et utvidet forretnings- og tjenestetilbud. Alle eiendommer i sentrum bør ha forretnings-/ næringslokaler på gateplan inn mot Kulturaksen og Nordgata. Johannes Bruns gate blir slik en handlegate som over tid kan omformes til et kontinuerlig - og hyggelig! - gatetun.»

Utdrag fra Pir II sin mulighetsstudie om kjøremønster og kulturakse:
«Kulturaksen blir hovedsaklig tilpasset gående, men kan i en overgangsfase være kjørbar og ha korttids p-plasser samt varelevering. I et lengre tidsperspektiv mener vi imidlertid andre kvaliteter (dvs. summen av tilbud, opplevelser og bymiljø) vil være et like stort konkurransefortrinn for bydelen som volumet av bakkeparkering. Bruken av kollektiv, sykkel, gange og andre transportformer vil stige, og toleransen for å parkere i kjeller vil sannsynligvis øke.»

Foreslått kombinert formål uten detaljer i plankart gir stor grad av fleksibilitet med hensyn til utforming, og tre alternativer omtales. Dette anses gunstig. Regionale myndigheter har gitt råd ift. valg av alternativ, og anbefaler at myke trafikanter prioriteres. Se vår kommentar til fylkeskommunen og Statens vegvesen. Med høyere bebyggelse er også gatebredden i f.eks. Johannes Bruns gate utvidet slik at en får et gaterom som ikke oppleves trangt, men fortsatt intimt og med en menneskelig skala. Forholdet byggehøyde/gatebredde er her 1:1. Endelig vurdering av utformingen for Johannes Bruns gate kan gjøres ifb. revisjon av gatebruksplan.

Ny tverrgate mellom Håkon den VII allé og Asbjørnsens gate
Planforslaget viser ikke fortau nord for o_SV1 vest i planområdet, men eksisterende fortau ligger utenfor planområdet og delvis under takutstikket til bygget i Håkon den VII allé 8 og 10.

Håkon VII allé (fylkesveg)
Planforslaget viser fortau langs Håkon den VII allé. Temaplan for økt sykkelbruk viser framtidig fortau og sykkelfelt på begge sider, men dette er lite aktuelt å regulere/opparbeide bitvis.

Adkomst til felt BS3 – og justering av plangrense i sørvest
To planforslag har overlappet hverandre, og plangrensen i sørvest er nå justert slik at planområdet blir noe mindre. Tidligere kjøreatkomst til felt BS3 (vist som felles veg f_SV3 i høringsforslag) er tatt ut og adkomst forutsettes ivaretatt i reguleringsplanen for Nordgata 8 og 10, som benytter samme adkomst. Sentrumsformålet i felt BS3 er også redusert/justert, slik at det nå grenser til kommunal eiendom 19/873. Ved første gangs behandling var det illustrert 6 offentlige parkeringsplasser på den kommunale eiendommen, to færre enn i dag, pga. behov for ny adkomst til både p-kjeller og bakgård i felt BS3. I planbeskrivelsen for Nordgata 8 og 10 var parkeringsplasser på kommunal grunn 19/873 beskrevet som «tilgjengelige». Planforslagene er

koordinert oppimot hverandre. Adkomsten anses godt nok sikret gjennom at det er vist adkomstpil.

Adkomst og parkering
Foreslåtte adkomst-, parkering- og gateløsninger anses som gode, men ved første gangs behandling ble det tatt forbehold mht. gateløsningen i Asbjørnsens gate, da løsning/utforming her blir spesielt viktig for myke trafikanter når planovergangen stenges. Se vår kommentar til fylkeskommunen og Bane NOR.

Kommunedelplanens minimumskrav til bil- og sykkelparkering er oppfylt, men avviker mht. sykkelparkering for kontor, da det er foreslått 0,5 sykkelplasser per 50 m2 BRA i stedet for per ansatt. Dette anses ikke som et stort avvik, og ble akseptert ved første gangs behandling.

Parkeringskjeller i flere nivå
For parkeringsanlegg under grunnen (§ 3.3.5) er det foreslått mulighet for mer enn ett parkeringsnivå. Flere kjellerplan er trolig krevende ift. grunnvann, men vi lar bestemmelsen stå. Eventuell parkeringskjeller under Minsaas plass, nærmere stasjonen, kunne vært et alternativ.

I sak 130/20 «Praktisering og bruk av frikjøpsordning i Verdal sentrum» har kommunestyret fattet følgende vedtak:

1. *Verdal kommune igangsetter ikke reguleringsarbeid med Minsaas plass for å etablere offentlig parkeringskjeller.*
2. *Kommunedirektøren bes komme med en helhetlig sak som belyser mulighetene for praktiseringen av frikjøpsordningen. Her må det beskrives flere alternativer for plassering av offentlige parkeringsplasser, enten i kjeller og/eller i parkeringshus.*

Frikjøp av parkeringsplasser
Eventuell utbygging av alternativ A i felt BS2 kan gi behov for frikjøp av inntil 19 bilplasser.

Kommunens utfordring blir å finne egnede arealer til realisering av frikjøpte parkeringsplasser dersom ordningen benyttes. Kommunen har også kvittet seg med en stor parkeringsplass nært kino og bibliotek ifb. teaterhusutbyggingen. Planforslaget viser noe offentlig gateparkering.

Frikjøp av parkeringsplasser er utfyllende vurdert ved første gangs behandling.
I KDP-bestemmelse § 1.6.9 går det bl.a. fram at både parkeringsplass (biloppstillingsplass) og manøvreringsareal skal være på eget eller felles område. Ved frikjøp får eiendommen ifølge KDP-bestemmelse 1.6.10 ... *«ingen særrettigheter av noe slag til de parkeringsplasser kommunen bygger for det innbetalte frikjøpsbeløp.»*

Offentlig parkering gir et mer fleksibelt parkeringstilbud enn private plasser som kan reserveres.

Ved første gangs behandling tolket vi § 2.7 dithen at felt BS2 og BS3 kan brukes til (midlertidig) parkering inntil disse feltene er utbygd, samt at parkeringen her kan dekke parkeringsbehov i planområdet. Vi hadde noen kommentarer til dette, men konkluderte med å gi en bestemmelse om at det i byggesøknad skal illustreres og redegjøres for hvordan parkeringsbehovet skal løses midlertidig og på sikt, inkl. ev. bruk av frikjøpsordning.

I vedlagte planforslag er offentlig gateparkering ikke medregnet for å dekke parkeringsbehovet, og ved første gangs behandling ble dette forsøkt tydeliggjort i bestemmelsene. Både PBL og KDP er tydelige på at parkeringsbehov fortrinnsvis skal dekkes på eget areal, men avklarer ikke hvilket parkeringsbehov (bolig og/eller næring) som kan frikjøpes. Ved første gangs behandling så vi også hen til Trondheim kommune sine føringer for parkering.

Alt som er foreslått som offentlig gateparkering vil inngå i frikjøpsordning, og dersom noe av denne opparbeides på det som i dag er privat grunn vil dette kunne forhandles om i utbyggingsavtale.

Ved første gangs behandling påpekte vi at det er foreslått å dekke parkeringsbehov for sykkel i offentlig gaterom. Ved nærmere vurdering ser vi at dette er knyttet til forretning, næring og tjenesteyting. Dette er ikke i samsvar med KDP, men kan være positivt med tanke på økt sykkelbruk. Vi forutsetter at omfanget vurderes ifb. prosjektering og utarbeidelse av tekniske planer for utforming av offentlige gater og valg av gatetverssnitt.

Områdelekeplass og eventuell ballplass - eller mer bymessig aktivitetspark
Uteopphold ift. KDP-bestemmelse § 1.6.6 nr. 2-5 er i korte trekk tidligere vurdert slik:

- Kommunen var delvis positiv til at hele småbarnslekeplasser legges på tak, noe som avviker fra KDP. Samme løsning er akseptert i nylig vedtatt detaljregulering for Nordgata 9, 11 og 13.
- Barn og unges representant i plansaker foreslo imidlertid å velge alt. B i felt BS2, med uteopphold på bakkenivå, som et felles område for alle tre byggetrinnene. Kommunedirektøren tilrådde at en avventer eventuelt valg av alternativ til planforslaget har vært på høring, og at en etter høring vurderer om en i større grad bør legge til rette for uteopphold innenfor planområdet på bakken.
- Områdelekeplass forutsettes dekt utenfor planområdet, og planforslaget har ikke forutsatt at felt BS3 (trinn 3) med ca. 18 boenheter (under 25 boenheter) utløser krav til områdelekeplass. Kommunen signaliserte at dette kan bli vurdert før sluttbehandling.
- KDP krever ballfelt ved 100 boenheter, og her planlegges det ca. 99-107 boenheter. Det er vel langt til eksisterende anlegg og flere muligheter ble drøftet. Ikke konkludert.
- Kapasitet på omliggende friområder ble vurdert. Areal, avstand og befolkningstetthet i nærområdet var illustrert. Det ble pekt på Hagabakken eller Minsaas plass. Andre mer perifere er Moparken, Jernbaneparken, Rundhaugen, Håkon den VII allé og Skateparken. Det blir stadig flere boenheter som bruker friområdene. Løsningen er ofte kvalitetsheving og tiltak som gjør områdene mer attraktive for alle. Hvilket område som skal legges til grunn ift. rekkefølgekrav om områdelekeplass (§ 4.1.9 andre ledd) kan vurderes i utbyggingsavtale, men bør avklares i planprosessen. Det ble ikke konkludert.

Det foreligger nå sluttrapport for utvikling av Moparken, se kommunestyre-sak 134/20 den 14.12.2020. Samlet forbruk er oppgitt til 15.832.606,- inkl. mva.

Utvalg for plan og samfunn har i sak 59/20 bedt administrasjonen vurdere revidering av kommunedelplanen mht. eventuell frikjøpsordning for lekeplasser.

For vedlagte plan er det nærliggende å tenke utvikling av Minsaas plass, samt gaterom (ev. gågate) i planområdet, ved kino/bibliotek. Eventuell bakgård på bakken i felt BS2 vil trolig oppleves mer privat. Kravet om områdelekeplass og eventuell ballplass kan løses i form av et mer bymessig aktivitetsområde, gjerne på Minsaas plass. Vi finner at rekkefølgebestemmelsen i § 4.1.10 kan stå, og den nevner Minsaas plass, Hagabakken eller andre nærliggende offentlige friområder.

Kravet om områdelekeplass bør også knyttes til felt BS3, uavhengig av antall boenheter her fordi behovet bør vurderes for hele planområdet samlet med ca. 107 boenheter. Det antydes ca. 18 boenheter i felt BS3. Vi foreslår at felt BS3 tilføyes § 3.1.6 tredje avsnitt og § 4.1.10 andre avsnitt.

Eventuell samlet reguleringsplan (områderegulering eller detaljregulering)
Kommunedirektøren har tidligere vurdert at det ikke er nødvendig med en felles plan.

Befolkningsframskriving og boligbehov
Det antas befolkningsvekst, men noe lavere boligbehov enn 67 boenheter per år.
Trend/snitt går mot ca. 2 personer per boenhet i år 2040.

Universell utforming og tilgjengelig boenhet
Det foreslås krav om min. 30 % tilgjengelige boenheter, jf. KDP § 1.6.4, samt krav om varierte leilighetsstørrelser (maksimum 10 % 1-roms, og minimum 10 % 4-roms eller større). I tillegg gjelder minimumskrav til utforming av byggverk og uterealer gitt i TEK17, og forskriften revideres stadig. Dagens TEK17 § 12-2 punkt 2 har unntak fra tilgjengelighetskrav:
«I en bygning med krav om heis, jf. § 12-3, er det likevel tilstrekkelig at minst 50 prosent av boenhetene på inntil 50 m2 BRA oppfyller kravet om tilgjengelig boenhet og kravet til utforming av bad og toalett i § 12-9 første ledd. Ved søknad om oppføring av flere bygninger, gjelder unntaket samlet for alle bygningene.»
Potensialet for tilgjengelige boenheter antas høyere enn 30 %, men det er også signalisert tilnærmet rekkehusleiligheter over flere plan inn mot bakgård.

Naturmangfold
Vurdert som uproblematisk, se vurdering ved første gangs behandling.

Risiko- og sårbarhetsanalyse, samfunnssikkerhet, trafikk/støy
En trafikkutredning følger planforslaget, og den er grunnlag for bl.a. støyutredningen.
I vedlagte utredning er det beregnet minst fire ganger så mye trafikk i Nordgata i framtidig situasjon med stengt planovergang som i naboplanforslag.

I støyutredningen er planlagt utbygging vurdert å være gjennomførbar ved både åpen og stengt planovergang, og fylkesmannens innsigelser ift. støy er frafalt etter revisjon av bestemmelsene og redegjørelse for valgte plangrep. Vurdering av trafikksikkerhet ift. ev. økt ferdsel over planovergangen i Nordgata er vurdert i ROS, og denne konkluderer ikke med at planovergangen må stenges ifb. planlagt utbygging. Grunnforhold er også nærmere kommentert.

Planens alternative løsninger – gateutforming og utforming av felt BS2
- Planen åpner for tre ulike typer utforming (bygate, sambruksgate, gågate) av de kombinerte gateformålene i Johannes Bruns gate og i ny tverrgate mot kinoen.
- Byggetrinn to mot Nordgata (felt BS2) kan løses på to måter. Fleksibiliteten ligger i bygningsvolum og arealbruk i første etasje. Om det skal være en næringsetasje i det indre gårdsrommet. Begge har boligformål ut mot det indre gårdsrommet. Bolig mot det indre gårdsrommet gir smale næringslokaler ut mot offentlig gate.

Felt BS2 - illustrasjoner fra Selberg Arkitekter AS sitt forslag til reguleringsbestemmelser.

Vi foreslår å beholde planens fleksibilitet, se vår kommentar til fylkeskommunen samt vurdering av områdelekeplass.

Planovergangen i Nordgata – eventuelt rekkefølgekrav om stenging

Rekkefølgebestemmelse om stenging er vurdert i vår kommentar til Bane NOR, og vi konkluderte med at et ikke anses nødvendig å ta inn slik rekkefølgebestemmelse.

Gatenavn på nye tverrgater
De to forslagene fra Kulturtjenesten ved biblioteket oversendes til Geodata og oppmåling for ev. vider oppfølging. Se vår kommentar til Kulturtjenesten.

Konklusjon
Kommunedirektøren tilrår at vedlagte planforslag, med anbefalte justeringer, vedtas.
Gatenavn: Mottatte forslag oversendes til Geodata og oppmåling for ev. videre oppfølging.

Planbeskrivelse «Coop Verdal»

Detaljregulering for Nordgata 14, 16 og 18 m.fl.

GNR/BNR: 19/674, 19/21, 29/295, 19/295 m.fl.

SELBERG ARKITEKTER

Tiltakshaver:
Coop Midt Norge

Konsulent:
Selberg Arkitekter

Dato:
29.01.2020

Revisjonshistorikk

Rev.	Dato	Beskrivelse	Utført	Kont.
00	29.01.2020	Til kommunal 1. gangsbehandling	BBA	KS/GA
01	04.05.2020	Diverse revidering etter tilbakemelding fra saksbehandler i Verdal kommune	BBA	KS
02	16.06.2020	ROS-analyse er supplert iht. vedtak i utvalg for plan og samfunn 09.06.2020 (PS 052/20)	MS	BBA
03	24.09.2020	ROS-analyse er justert etter høringsmerknad fra Bane NOR	BBA	FL
04	20.01.2021	Mindre revisjoner pga. justering av plankart	BBA	KS

INNHOLDSFORTEGNELSE

1 Bakgrunn 1

1.1 Hensikten med planen 1

1.2 Oversikt over berørte grunneiere 2

1.3 Krav til konsekvensutredning? 2

1.4 ROS-analyse 3

1.5 Kunngjøring og varsel om igangsatt regulering 3

2 Planstatus 4

2.1 Nasjonale føringer 4

2.2 Regionale føringer 4

2.3 Kommunale føringer 4

2.3.1 Krav til leke- og uteoppholdsareal

2.3.2 Krav til parkering §1.6.9

2.3.3 Byggegrenser

2.3.4 Byggehøyder §2.5.5:

2.3.5 Andre kommunale temaplaner

2.4 Gjeldende reguleringsplan 7

2.5 Pågående planarbeid i naboområder 7

2.5.1 Planforslag for Nordgata 9, 11 og 13

2.5.2 Varslet oppstart av planarbeid for Nordgata 8 og 10

Beskrivelse av planområdet 9

2.6 Lokalisering 9

2.7 Stedets karakter 10

2.7.1 Dagens bruk og tilstøtende arealbruk

2.7.2 Arkitektur

2.7.3 Topografi

2.7.4 Solforhold og klima

2.8 Grunnforhold 13

2.9 Naturmiljø og -verdi 13

2.10 Rekreasjonsverdier 13

2.11 Kulturminner 15

2.12 Barn og unges bruk av området 15

2.13 Trafikkforhold 15

2.13.1 Eksisterende vegnett

2.13.2 Nordlandsbanen
2.13.3 Kollektivtrafikk
2.13.4 Gående og syklende
2.13.5 Parkering
2.14 Sosial infrastruktur og tjenestetilbud 19
2.15 Miljøforhold 20
2.15.1 Støy- og luftforurensning
2.16 Teknisk infrastruktur....20
2.16.1 VA-forhold
2.16.2 El-forsyning

3 Samråds- og medvirkningsprosess 21
3.1 Kommunal medvirkning 21
3.2 Nabomedvirkning....21
3.3 Statlige og regionale myndigheter....21
3.4 Innkomne innspill med kommentar til hvordan de er ivaretatt i planforslaget....21

4 Beskrivelse av planforslaget 22
4.1 Innledning 22
4.2 Bebyggelsesområder....22
4.2.1 Volumkontroll og variasjon
4.2.2 Bebyggelsestyper og arealfordeling
4.3 Uteoppholdsareal....30
4.3.1 MUA-krav
4.3.2 Offentlige byrom
4.3.3 Solforhold
4.4 Trafikkforhold....35
4.4.1 Alternativ 1 - Bygate
4.4.2 Alternativ 2 – Sambruksområder
4.4.3 Gateprinsipp med gågater
4.4.4 Adkomst og parkering for bil
4.4.5 Sykkelparkering
4.5 Varelevering 41
4.6 Avfallshåndtering 42
4.7 Universell utforming 42
4.8 Miljøforhold 42
4.9 Teknisk infrastruktur....43
4.9.1 VA-forhold
4.9.2 El-forsyning

4.10 Utbyggingstrinn 43
4.11 Anleggsfasen 43
4.12 Rekkefølgebestemmelser 44
4.12.1 Opparbeidelse av samferdselsareal
4.12.2 Opparbeidelse av uteoppholdsareal

5 Konsekvenser av planforslaget 45
5.1 Bybilde, byform og struktur 45
5.2 Kulturminner og kulturmiljø 45
5.3 Grønnstruktur 45
5.4 Naturmiljø og naturverdi 46
5.5 Grunnforhold 46
5.6 Miljøforhold 46
5.7 Trafikkforhold 46
5.7.1 Trafikkmengder
5.7.2 Gateutforming
5.7.3 Parkering
5.7.4 Trafikksikkerhet
5.8 Teknisk infrastruktur 49
5.8.1 VA-forhold
5.8.2 Flomveg
5.8.3 Energiforhold
5.9 Sosial infrastruktur 50
5.10 Universell tilgjengelighet 50
5.11 Rekreasjonsinteresser 50
5.12 Folkehelse 50
5.13 Barns interesser 50
5.14 Økonomiske konsekvenser for kommunen 51
5.15 Konsekvenser for næringsinteresser 51
5.16 Konsekvenser i anleggsfasen 51

6 ROS-analyse 52
6.1 Metode 52
6.2 Avgrensninger og forutsetninger 52
1.1 Identifisering av uønskede hendelser 53
6.2.1 Risikobildet
6.2.2 Behov for tiltak

7 Referanser 59

8 Vedlegg 60

Vedlegg 1 Illustrasjonsplan, alternativ 1 og 2, og alternativ 3.

Vedlegg 2 Solstudie

Vedlegg 3 3D-illustrasjoner fra volummodell

Vedlegg 4 Prinsipielle gatesnitt

Vedlegg 5 Arealregnskap, inkl. parkerings- og uteromsberegninger

Vedlegg 6 Trafikknotat, V01 – Coop Verdal Sentrum, ViaNova (29.01.2020)

Vedlegg 7 Prinsipiell VA-plan m/ notat – N-VA-01-Coop Verdal Sentrum, ViaNova (24.01.2020)

Vedlegg 8 Støyrapport, AKU-01-Nordgata 14-18, Brekke & Strand (03.12.2019)

Vedlegg 9 Merknadsmatrise, inkludert forslagsstillers kommentarer

Vedlegg 10 Innkomne merknader

Vedlegg 11 Varslingsbrev

Vedlegg 12 Varslingsliste

1 Bakgrunn

Planforslaget er sendt inn av Selberg Arkitekter AS på vegne av oppdragsgiver Coop Midt-Norge.

Følgende materiale er innsendt:

- Reguleringsplankart,1 av 2 på grunnen, og 2 av 2 under grunnen, datert 29.01.2020
- Reguleringsbestemmelser datert 29.01.2020
- Planbeskrivelse, datert 29.01.2020, med vedlegg (se kapittel 8)

1.1 Hensikten med planen

Hensikten med planarbeidet er å utarbeide en detaljert reguleringsplan for Nordgata 14,16 og 18 m.fl. i Verdal sentrum. Selberg Arkitekter har utarbeidet reguleringsplanforslaget på vegne av Coop Midt-Norge. Planområdet er ca. 14,8 daa (se Figur 1). Planforslaget legger til rette for en helhetlig utbygging og revitalisering av Verdal sentrum med en forsterket kvartal- og gatestruktur. Planen innebærer riving av eksisterende bebyggelse innenfor planområdet, samt nedbygging av deler av dagens store parkeringsareal. Det legges til rette for forretningsvirksomhet og publikumsrettet næring-/tjenesteyting i 1. etasje mot offentlig gate, samt attraktive boliger (i hovedsak) over 1. etasje. Det planlegges for etablering av parkeringskjeller under ny bebyggelse. Reguleringsplanen legger til rette for en trinnvis utvikling av området i et 10-15 årsperspektiv.

Figur 1: Planavgrensning med oversikt over eiendomsgrenser og gnr./bnr. Eiendomsteiger der Coop Midt-Norge er grunneier er markert med blå skravur. Planområdet er etter høring begrenset i sørvest for gnr./bnr. 19/873, i forhold til det som er vist i kart over. Areal og forhold ivaretas i naboregulering for Nordgata 8 og 10.

1.2 Oversikt over berørte grunneiere

Coop Midt-Norge eier hovedandelen av eiendommene som planområdet omfatter, med unntak av noen kommunale eiendommer. Figur 1 viser planavgrensning og eiendommer som berøres av planarbeidet. Eiendommer markert med blå skravur er eid av Coop Midt-Norge. Tabell 1 viser gnr./bnr. og grunneiere innenfor planområdet. Navn og adresse på hjemmelshavere er innhentet i samråd med Verdal kommune.

Tabell 1: Oversikt over gnr./bnr. innenfor reguleringsplanavgrensningen.

Gnr./bnr.	Adresse/bruksnavn	Navn
19/16	Nordgata 18	Coop Midt Norge SA
19/35	Nordgata 20, Asbjørnsens gate 8, 10	Coop Midt Norge SA
19/106	Nordgata 16	Coop Midt Norge SA
19/121	Nordgata 14	Coop Midt Norge SA
19/185	Johannes Bruns gate	Coop Midt Norge SA
19/195	Asbjørnsens gate	Coop Midt Norge SA
19/242	Johannes Bruns gate	Heir Anna
19/295	Asbjørnsens gate	Coop Midt Norge SA
19/331	Johannes Bruns gate 2	Kinobygget AS (Verdal kommune)
19/384	Håkon den VII allé	Verdal kommune
19/406	Asbjørnsens gate 12	Coop Midt Norge SA
19/674	Nordgata	Coop Midt Norge SA
19/792	Johannes Bruns gate	Coop Midt Norge SA
19/774	Johannes Bruns gate	Kinobygget AS (Verdal kommune)
19/872	Håkon den VII allé	Coop Midt Norge SA
19/873	Håkon den VII allé	Verdal kommune
533/1	Håkon den VII allé	Statens Vegvesen
600/1100	Asbjørnsens gate	Verdal kommune

1.3 Krav til konsekvensutredning?

Det er i oppstartsmøte med Verdal kommune 15.03.2019 fastslått at planforslaget ikke vil utløse krav om planprogram og konsekvensutredning, jf. pbl §§ 4-1 og 4-2 med tilhørende forskrift om konsekvensutredninger:

- § 6 b), vedlegg I nr. 24 (Næringsbygg, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmennyttige formål med et bruksareal på mer enn 15 000 m^2 (mindre tiltak omfattes av vedlegg II nr. 11j)), da planens «næringsareal» er på under 6000 m^2 BRA.
- § 6 b), vedlegg I nr. 25 «Nye bolig- og fritidsboligområder som ikke er i samsvar med overordnet plan». Planforslaget vil avvike fra avsatt parkeringsformål, men fortetting i sentrum anses å være iht. intensjoner i Kommunedelplan Verdal by samt Statlige planretningslinjer (SPRBAT samt klima- og energiplanlegging).
- § 8 a) og nr. 10 b) i vedlegg II (Infrastrukturprosjekter - Utviklingsprosjekter for by- og tettsteder, inkl. kjøpesentre og parkeringsanlegg) eller forskriftens § 8 a) og nr. j) i vedlegg II (Næringbygg, herunder

kjøpesentre som ikke inngår i pkt. 10 b, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmennyttig formål).

Det konkrete tiltaket er ikke konsekvensutredet på tiltaksnivå i en tidligere plan (slik det er forklart i veiledningsnotat juli 2017, side 2 og 3), men planen vil stort sett være i samsvar med overordna plan og konsekvenser ift. bl.a. parkering vil bli omtalt i planbeskrivelsen. Planområdet omfatter formålene nåværende sentrumsformål, nåværende parkeringsformål og vegformål i Kommunedelplan Verdal by 2017-2030. I planforslaget ønsker tiltakshaver å delvis omregulere gjeldende parkeringsformål i KDP til bebyggelsesformål (sentrumsformål), noe som muliggjør ny sentrumsbebyggelse på eksisterende overflateparkering. Parkering foreslås i hovedsak løst i parkeringskjeller, i tillegg til videreføring av eksisterende parkeringsplass i nordvestlig del av planområdet. Selv om noe bakkeparkering videreføres vil planforslaget medføre mindre overflateparkering i sentrum, relativt dagens situasjon, og formål i KDP for Verdal by 2017-2030. Fortetting i sentrum, nært kollektivknutepunkt, anses å være iht. intensjoner i Kommunedelplan Verdal by, Statlig planretningslinje for samordnet bolig, areal og transportplanlegging (SPRBAT), og Statlige planretningslinjer for klima og energiplanlegging og klimatilpasning. Offentlig parkering til sentrumsfunksjoner (kino, bibliotek, servicekontor osv.) tenkes dekket gjennom gateparkering. På bakgrunn av dette vurderes det som at endring i formål fra parkering til bebyggelsesformål ikke skal utløse krav til konsekvensutredning.

1.4 ROS-analyse

ROS-analysen inngår som en del av planbeskrivelsen, se kapittel 6. Metoden tar utgangspunkt i veilederen fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging», april 2017. ROS-analysen identifiserer sannsynlighet for potensiell fare, konsekvens, og risiko knyttet til utbyggingsplaner for et område. Ved påvist risiko vurderes eventuelle avbøtende tiltak.

1.5 Kunngjøring og varsel om igangsatt regulering

IGANGSATT ARBEID MED DETALJREGULERING OG UTBYGGINGSAVTALE FOR EIENDOMMEN GNR./BNR. 19/121 M.FL., VERDAL KOMMUNE

Figur 2: Kunngjøringsannonse på trykk i avisa Innherred 13.04.2019.

Annonse (figur 2) med kunngjøring av oppstart reguleringsplanlegging ble satt inn i Innherred den 13.04.2019. Kunngjøringen ble også publisert på Verdal kommunes internettside www.verdal.kommune.no under *Siste nyheter*. Merknadsfrist var satt til 10.05.2019.

Se Vedlegg 12 for myndigheter, etater, institusjoner og direkte berørte som har blitt varslet om oppstart av reguleringsplanleggingen ved brev (Vedlegg 11), datert 08.04.2019.

2 Planstatus

2.1 Nasjonale føringer

- Vernede vassdrag, forskrift: FOR-1994-11-10-1001 Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag.
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging: FOR-2014-09-26-1222
- Barn og planlegging, forskrift: FOR-1995-09-20-4146 Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging.
- Klima og energiplanlegging og klimatilpasning, forskrift: FOR-2018-09-28-1469 Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.

Området ligger innenfor det verna Verdalsvassdraget, men et stykke unna både Verdalselva og Kvislabekken.

I sentrum gjelder ingen kjøpesenterstopp, men kjøpesenter i vanlig er ikke aktuelt i planforslaget. Samlet areal med «næring» kan likevel bli over 3000 m^2.

2.2 Regionale føringer

- Fylkesplan for Trøndelag 2018-2030
- Regional plan for arealbruk i Nord-Trøndelag (25.04.2013)

2.3 Kommunale føringer

- Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030
- Kommunedelplan for Verdal by 2017-2030

Figur 3: Utsnitt av KDP Verdal by 2018-2030 vedtatt 29.05.2017.

Planområdet er i gjeldende kommunedelplan for Verdal by 2017-2030 (Figur 3) avsatt til:

- nåværende sentrumsformål
- nåværende parkering
- nåværende veg

Planområdet ligger videre innenfor **bestemmelsesområde #1: sentrumssone (§8.2):**

- Publikumsorienterte, detaljorienterte virksomheter innen forretning og tjenesteyting skal lokaliseres innenfor bestemmelsesområde #1.
- Område med krav om publikumsrettet formål i første etasje går fram av bestemmelsesområde #4.
- I sentrumssonen gjelder ingen øvre grense for størrelse på kjøpesenter.
- Tyngre, arealkrevende eller transportorienterte nærings-/produksjonsvirksomheter skal som hovedregel lokaliseres utenfor bykjernen, med god tilgjengelighet til hovedtransportårene.

Bestemmelsesområde **#4: Publikumsrettet formål i 1.etasje**:

- Bebyggelse innenfor bestemmelsesområde #4 i Øra sentrum, skal ha publikumsrettet formål (som for eksempel forretning, kontor, tjenesteyting, bevertning o.l.) i første etasje mot offentlig veg. Fasadene skal ha vesentlig preg av vinduer og inngangspartier mot fortau.

Krav i §1.6.3 til utbyggingsvolum av bygg med både bolig og annen arealbruk innenfor sentrumsformål er høy. KDP for Verdal by 2017-2030 har i tillegg en rekke bestemmelser som går på høyder, uteoppholdsareal, parkeringskrav m.fl.

2.3.1 Krav til leke- og uteoppholdsareal

Det stilles omfattende krav til leke- og uteoppholdsareal for boliger i KDP Verdal by 2017-2030. Det stilles bl.a. krav til minimum 10 kvm uteoppholdsareal pr. boenehet, hvorav 50% skal være på bakken. I tillegg kommer krav til småbarnslekeplass og områdelekeplass, krav til grad av solbelyst areal mm. Det vises til bestemmelse §1.6.6 for fullstendig krav.

2.3.2 Krav til parkering §1.6.9

- Krav til minimum 1 P-plass bil pr. boenhet.
- Forretning/kontor/hotell/mv. 1 P-plass bil pr. 50 m² BRA.

I bestemmelsesområde #1 skal bilparkering for mer enn 10 boenheter og næringsbygg større enn 1000 m² BRA, etableres under bakken eller i parkeringshus.

2.3.3 Byggegrenser

- 15 m fra Håkon den VII allé.
- KDP §2.5.6: For bestemmelsesområde #4 skal bygg mot offentlig gate, plass eller annet åpent areal for allmenn ferdsel, ha veggliv/fasade i eksisterende fasadelinje og bygninger skal plasseres inntil minst en av de eiendomsgrenser som støter til fasadelinjen.
- KDPA 2017-2030, §1.6.1: Bygninger bør ikke oppføres nærmere offentlig vann- og avløpsanlegg enn 4 meter.

2.3.4 Byggehøyder §2.5.5:

- Maksimal mønehøyde fastsettes for de enkelte tiltak i forbindelse med detaljregulering, men skal som hovedregel ikke overskride **15 meter** målt fra gjennomsnittlig planert terreng.
- Dersom det gjennom detaljregulering utføres vurderinger av virkninger for omgivelsene som minimum innbefatter et sol-/skyggediagram, endrede utsiktsforhold og estetisk harmoni med omkringliggende bebyggelse kan **maksimal mønehøyde på inntil 21 meter** målt fra gjennomsnittlig planert terreng tillates dersom vurderingene finner det tilrådelig. **Maksimal gesimshøyde** for bebyggelse med **flatt tak eller pulttak vurderes ca. 3 meter lavere.** *Dvs. 18 m.*
- Det vises til høydekart, utarbeidet av Snøhetta, som veiledende mht. høyder (Figur 4). Planområdet ligger der inne med A (15 m), og A+/- (inntil 6 m).

Figur 4: Veiledende høydeplan, vedlegg til bestemmelser KDP Verdal by 2017-2030.

2.3.5 Andre kommunale temaplaner

- Temaplan for økt sykkelbruk i Verdal og Levanger 2015-2018
- Trafikksikkerhetsplan for Verdal kommune 20167-2020
- Kommunedelplan helse, omsorg og velferd 2015-2030
- Temaplan for anlegg for leik, idrett og aktivitet 2015-2018
- Klima- og energiplan
- Gatebruksplan Verdal sentrum

2.4 Gjeldende reguleringsplan

Planområdet er uregulert, og det er få reguleringsplaner i naboområdene.

2.5 Pågående planarbeid i naboområder

2.5.1 Planforslag for Nordgata 9, 11 og 13

Nordgata 9, 11 og 13, som ligger sør for Nordgata, er under regulering. Ny bebyggelse ønskes benyttet til nærings-/kulturlokaler på bakkeplan og boliger i 2.-6. etasje. Tiltakshaver ønsker også å tilrettelegge for bilparkering i kjeller med innkjøring fra Sørgata. I mulighetsstudien er det vurdert ulike alternativ til gateparkering i området for å få mest mulig parkeringsplasser i tilknytning til Minsaas plass. Det innebærer endret utforming av Nordgata og Sørgata. Figur 5 og Figur 6 viser alternativ utforming lagt ut til høring.

Figur 5: Høringsforslag av Nordgata 9, 11 og 13, alternativ 1 – Breddeutvidelse av Nordgata. NB! Illustrasjonen er ikke oppdatert i henhold til vedtaket om at det skal være tverrstilt parkering, ikke 90 graders parkering i gata.

Figur 6: Høringsforslag av Nordgata 9, 11 og 13, alternativ 2 – eksisterende situasjon i Nordgata

2.5.2 Varslet oppstart av planarbeid for Nordgata 8 og 10

Figur 7: Varslet planområde (Sweco, 02.09.2019)

Det er varslet oppstart av reguleringsplanarbeid for Nordgata 8 og 10, som grenser inn til planområdet mot gnr./bnr. 19/873 i nord.

Formålet med planen er å legge til rette for en ombygging av eksisterende bygningsmasse innenfor gnr./bnr. 19/18, hvor bruken av bebyggelsen endres fra kontor/næring til kombinert kontor/næring og boligbebyggelse, med næring i første etasje og boenheter i andre til fjerde etasje. Adkomst til området vil ikke bli endret. Eiendom 19/835 er inkludert for å sikre atkomst til 19/18.

Beskrivelse av planområdet

2.6 Lokalisering

Figur 8: Lokalisering av planområdet.

Planområdet ligger på østsiden av Verdalselva, i Verdal sentrum (Figur 8).

Verdal sentrum er delt av jernbanen, og planområdet ligger mellom Håkon den VII allé og jernbanen. Sør for planområdet ligger Nordgata og Domuskvartalet med bl.a. Minsaas plass og Turnéteateret i Trøndelag.

Se for øvrig Figur 1 for mer detaljert planavgrensning og eiendomsforhold.

2.7 Stedets karakter

2.7.1 Dagens bruk og tilstøtende arealbruk

Planområdet er en del av selve senterpunktet i bykjernen vest for jernbanen, der butikker og ulike servicetilbud har etablert seg i nærheten av stasjonen. Bebyggelsen innenfor planområdet er på 1 – 3 etasjer, og rommer i hovedsak diverse forretnings og næringsbebyggelse. En stor andel av bygningsmassen rommer dagens Coop Mega butikk. Dagens anlegg er nedslitt og uegnet til formålet, og det er derfor behov for en fornyelse.

Planområdets karakter preges sterkt av de sentrale bygatene Johannes Bruns gate og Nordgata. Førstnevnte inngår i planområdet, mens sistnevnte grenser inn til planområdet i sør. Nordgata og Johannes Bruns gate ble opprustet til «Miljøgater» i 2004 og er utformet med differensierte belegningssoner, uten høydeforskjeller mellom fortau og vegbane.

Figur 9: Johannes Bruns gate (Kilde: google streetview). Dagens Coop Mega butikk ligger på østsiden av Johannes Bruns gate.

Figur 10: Nordgata (Kilde: google streetview). Selve Nordgata inngår ikke i planområdet til denne reguleringen, men inngår i pågående regulering av naboplanen detaljregulering for Nordgata 9, 11 og 13.

Vest for planområdet, inn mot Johannes Bruns gate, er det etablert ulike offentlige kultur- og tjenestetilbud, herunder Verdal kino, bibliotek og NAV. Det er imidlertid utskifting og omforming også i dette kvartalet; det kommunale servicekontoret flyttet lokasjon til Rådhuset sommeren 2019, og NAV er planlagt flyttet ut i løpet av 2021 (kilde: Verdal kommune).

Figur 11: Sett fra Johannes Bruns gate og mot Nordgata. Lengst bort i bildet kan en se det tidligere Domuskvartalet, og undergangen som leder mot Minsaas plass.

Figur 12: Verdal kino og biblioteket ligger på vestsiden av Johannes Bruns gate. Bildet til høyre av Verdal kino er hentet fra nfkino.no.

Figur 13: Dagens Coop Mega med inngangsparti mot parkering i nord. Dagens butikkareal er nedslitt og uegnet til formålet. Planområdets nordre del består av store, åpne parkeringsplasser (bilde til høyre: google streetview).

Nordre del av planområdet, mellom Håkon VII allé i vest og Asbjørnsens gate i øst, omfatter store, åpne parkeringsplasser med tilhørende kjøreareal. Se bildet til høyre i Figur 13.

Mot Asbjørnsens gate i øst, har området en annen karakter enn mot Johannes Bruns gate og Nordgata; denne gata oppleves mer som en «bakside» med utflytende, rotete, og uensartet bebyggelsesstruktur på gatas vestside. Bebyggelsen omfatter her bl.a. et bilverksted (Norumgården), og det er en blanding av oppstillingsplasser for biler og fortau på vestsiden av Asbjørnsens gate. På østsiden ligger det et belte med i hovedsak boliger, bl.a. en del småhusbebyggelse. Se Figur 14.

Figur 14: Asbjørnsens gate sett fra sør, i krysset med Nordgata (Google street view). Gaten er toveiskjørt.

Sør for planområdet og Nordgata, ligger det tidligere «Domuskvartalet» og VEFA-bygget. Bebyggelsen benyttes i hovedsak til forretning og kontor, men flere lokaler står tomme i 1. etasje. Dette kvartalet er, som beskrevet i kapittel 2.5.1, under regulering. Det planlegges etablert boliger, forretning, bevertning og tjenesteyting.

Her ligger også Minsaas plass som er tilrettelagt for uteopphold, rekreasjon og torghandel. I tilknytning til Minsaas plass ligger Turnéteateret i Trøndelag. Se Figur 15.

Figur 15: Minsaas plass og Turnéteateret i Trøndelag (bygg på bildet til høyre).

2.7.2 Arkitektur

Bebyggelsen innenfor planområdet er sammensatt av flere ulike bygningsvolum med ulike takformer, og bygningsmassen ser ut til å være påbygd/bygd sammen over tid. Bygningene ut mot gatene ser ut til å være fra 50-60-70-tallet og har blant annet pussede fasader. Fasadene framstår som slitte. 1. etasje

skiller seg ut med en tydelig markering av fasaden, med store, sammenhengende butikkvinduer henvendt mot de sentrale gatene, Johannes Bruns gate og Nordgata.

2.7.3 Topografi

Planområdet har flatt terreng og ligger på rundt kote 6-7.

2.7.4 Solforhold og klima

Området har gode solforhold, og den viktigste faktoren for sol-skyggesituasjonen innenfor planområdet vil være utforming og høyder på bebyggelse. Verdal har et innlandsklima med framherskende vinder fra sørøst og øst (kilde: Meteorologisk institutt).

2.8 Grunnforhold

Løsmasser i området består av elv- og bekkeavsetning. Sand og grus dominerer, og materialet er sortert og rundet (kilde: NVE). Løsmasser i området består av elv- og bekkeavsetning. Sand og grus dominerer, og materialet er sortert og rundet (kilde: NVE).

Det er ikke gjennomført grunnundersøkelser innenfor planområdet i forbindelse med reguleringsplanforslaget. Det er imidlertid foretatt toalsondering i to punkt i forbindelse med undersøkelser (Scandiaconsult 2002) sørøst for planområdet for bygging av undergang under Nordlandsbanen og rehabilitering av Sørgata. Det er i grunnundersøkelsen registrert et øvre sandlag med mektighet på ca. 3,0 m. Sandlaget inneholder innslag av humusholdige masser i øvre del, samt silt og gruskorn. I nederste del av sandlaget er det noe mer grusige masser. De underliggende massene består hovedsakelig av sandig silt til stor dybde. Det er grunn til å anta at det er meget stor dybde til berg eller meget fast grunn.

Grunnvannstanden ble i 2002 målt til å være ca. 3,5 m under terrengnivå.

NVEs aktsomhetskart for jord- og flomskred viser at det ikke er potensielle utløpsområder for jord- og flomskred i nærheten av planområdet. Området er ikke utsatt for 200-års flom (kilde: NVE).

2.9 Naturmiljø og -verdi

Det er ingen registrerte naturvernområdet, arter av stor forvaltningsinteresse eller utvalgte/viktige naturtyper innenfor planområdet.

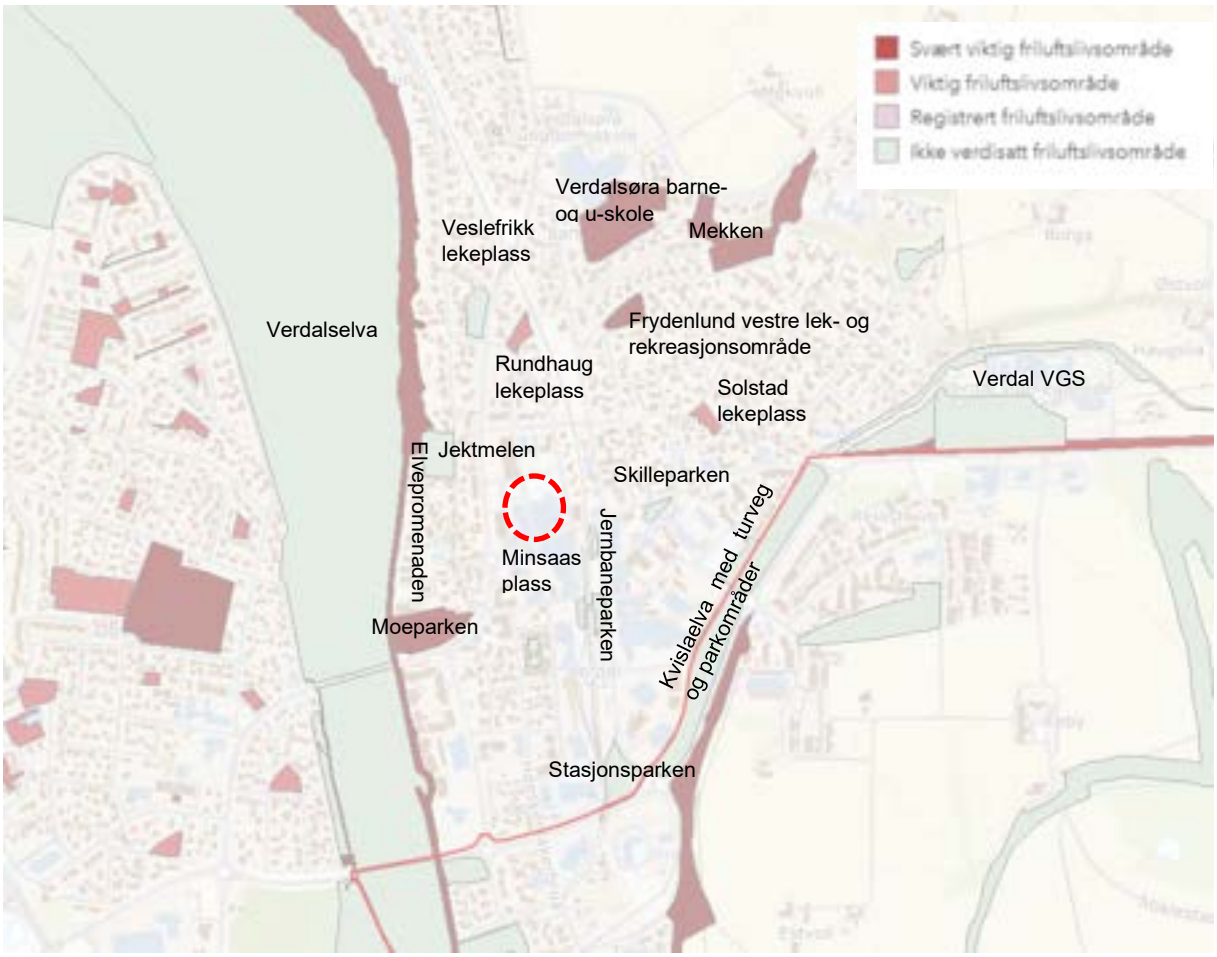
2.10 Rekreasjonsverdier

Det er ingen rekreasjonsområder innenfor selve planområdet, men Verdal by har en rekke plasser, parker og grønnstrukturområder som har stor rekreasjonsverdi, og som ligger i gangavstand til planområdet.

Ca. 100 m sør for planområdet ligger Minsaas plass. Rett sørvest for planområdet (ca. 250-300 m) ligger Jernbaneparken, og i sør ligger den relativt nyetablerte skateparken Stasjonsparken (ca. 600 m fra planområdet). Tilknyttet Verdalselva i vest er det en rekke parker og rekreasjonsareal som Moeparken (ca. 300 m fra planområdet) og Jektmelen, og ikke minst elvepromenaden som går langs Verdalselva. I øst går Kvislaelva, med turveg og tilhørende rekreasjonsområder, herunder Kvislaparken (ca. 600 m avstand fra planområdet). Nord for planområdet er det en rekke lekeplassser og rekreasjonsområder.

Miljøgatene Nordgata og Johannes Bruns gate med beplantning og møblering har i seg selv også en verdi og potensial som område for opphold og rekreasjon.

Se Figur 16, Figur 17, og Figur 18.

Figur 16: Friluftsområder – kartlagt og verdisatt (Kilde: miljøatlas). Planområdet er markert med rød ring.

Figur 17: Del av jernbaneparken (kilde: designinstituttet.no).

Figur 18: Elvepromenaden (kilde: ut.no, foto: M Norum) øverst til venstre, skating i Stasjonsparken (kilde: Verdal kommune) nederst til venstre, og Moeparken under utbedring til høyre (kilde: norgeibilder 2019).

Figur 19: «Veita» - verneverdig trehusbebyggelse fra 1800-tallet, markert i blått (kilde:kulturminnesøk). Omtrentlig bebyggelsesområde er markert med oransje.

2.11 Kulturminner

Det ligger ingen registrerte kulturminner eller bebyggelse med verneverdi innenfor planområdet.

«Veita», er en verneverdig trehusbebyggelse fra 1800-tallet, ligger vest for området, men avstanden er så stor at dette området trolig ikke påvirkes fra planområdet.

2.12 Barn og unges bruk av området

Området er en del av sentrumskjernen i Verdal med diverse butikker og servicetilbud. Området antas derfor benyttet av barn- og unge på lik linje med øvrig beboere i Verdal som kunder og besøkende av bl.a. Verdal kino og biblioteket. Utendørsareal innenfor planområdet antas ikke benyttet spesielt til lek- og opphold av barn, da dette i stor grad er parkerings- og kjøreareal.

2.13 Trafikkforhold

ViaNova har vurdert eksisterende og framtidige trafikkforhold i området i et eget trafikknotat, Vedlegg 6. Det refereres til de mest sentrale momentene fra dette trafikknotatet i planbeskrivelsen, men det vises til trafikknotatet for utdypende beskrivelser og vurderinger.

2.13.1 Eksisterende vegnett

Planen grenser i vest mot Håkon VII allé. Denne vegen kobler Verdal sentrum og boligområdene nord for sentrum til fv. 757 og E6. Denne har i dag en trafikkmengde på rundt 5 900.

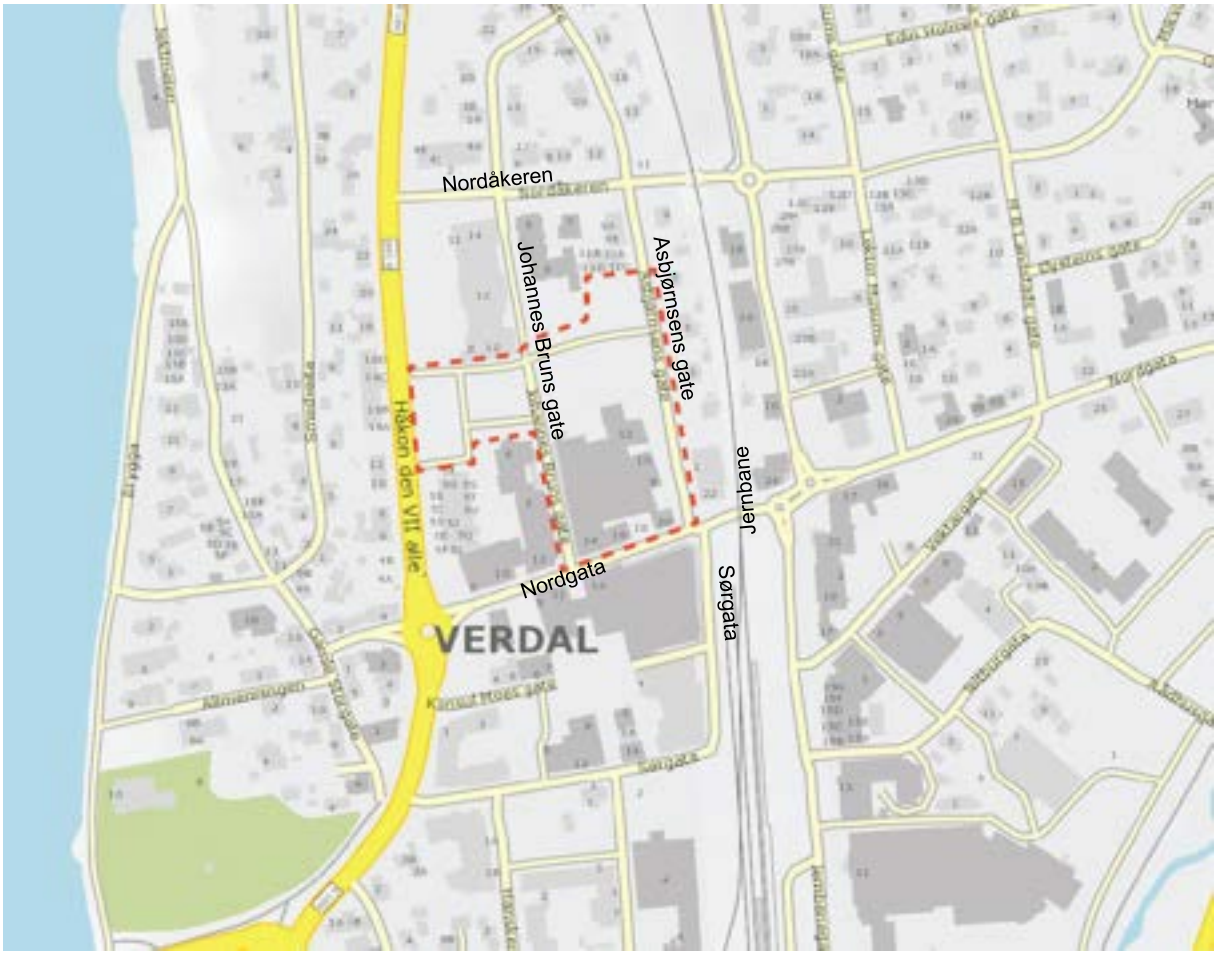
Øst for planområdet ligger Asbjørnsens gate, som betjener bolig- og næringstrafikk langs vegen i tillegg til parkeringsarealene nord for planområdet. Asbjørnsens gate inngår i planområdets østre del. Gata har kantparkering på østre side, samt fortau på begge sider av vegen. På vestsiden er situasjon i dag utflytende og rotete med et uklart skille mellom parkering/fortau/atkomstareal til næringsvirksomheten langs gata. Trafikkmengden i Asbjørnsens gate er henholdsvis 860 og 420 ÅDT sør og nord for innkjøring til parkeringsplasser i vest.

I sør grenser planen mot Nordgata. Nordgata binder sammen områdene øst og vest for sentrum via jernbaneovergangen. I Nordgata er trafikkmengden 2 830 ÅDT mellom Håkon VII allé og Asbjørnsens gate, og 3 120 ÅDT ved jernbaneplanovergangen.

Mellom Nordgata og Nordåkeren går Johannes Bruns gate gjennom planområdet. Johannes Bruns gate er stengt for innkjøring fra nord, og har i dag ensidig parkering, med smalt, tosidig fortau. Trafikkmengden her er 560 ÅDT.

Nordgata og Johannes Bruns gate ble opprustet til «Miljøgater» i 2004 og er utformet på lignende vis som sambruksareal – uten høydeforskjeller mellom fortau og vegbane.

Se Figur 20 og Figur 21.

Figur 20: Oversikt over vegnettet i sentrum og for planområdet. Planområdet er markert.

Figur 21: Eksisterende trafikkmengder (Kilde: Gatebruksplan, Norconsult 2016, samt kortidstelling utført av ViaNova i 2019).

2.13.2 Nordlandsbanen

Figur 22: Dagens planovergang i Nordgata.

Nordlandsbanen går midt gjennom Verdal sentrum. Det er i dag tre krysningspunkter for biltrafikk: planovergangen i Nordgata (se Figur 22), undergangen i sør på fv 757 og undergangen i nord på Nordåkeren.

Jernbaneovergangen er bestemt stengt av sikkerhetshensyn, men tidspunkt for stenging er foreløpig ikke kjent.

Norconsult gjorde i mai 2014 en trafikkanalyse for å vurdere konsekvensene av den planlagte stengingen for kjørende. Ved en stenging av planovergangen er det antatt at det meste av biltrafikken som i dag krysser i Nordgata vil benytte eksisterende kulvert under jernbanen i Nordåkeren, nord for planområdet.

De gående blir på sin side henvist til jernbaneundergangen ved stasjonen eller undergangen i Nordåkeren.

Fordeling av trafikkmengder gitt stengning, er vurdert i ViaNova sitt trafikknotat som en del av vurderingen tilknyttet planforslagets virkninger på trafikkforhold i området (Vedlegg 6).

2.13.3 Kollektivtrafikk

Det er god kollektivdekning i området. Verdal stasjon ligger ca. 200 m øst for planområdet. Her har lokaltog på Trønderbanen 19 daglige avganger i hver retning (VY, 2019), i tillegg til 3 avganger for regiontoget i hver retning på Nordlandsbanen (VY, 2019).

I tillegg til tog betjener ekspressbuss ni daglige avganger mellom Namsos og Levanger fra holdeplass ved Sulkrysset, sørøst for planområdet. For sentrumsområdene er det bestillingsordning for minibuss.

Figur 23: Nytt vegnett for myke trafikanter i sentrumskjernen gitt at planovergang stenges, som vist i Gatebruksplan Verdal sentrum (Norconsult, 2016-10.06). Planområdet er markert.

2.13.4 Gående og syklende

Verdal sentrum er relativt flatt, noe som gjør det enkelt å ta seg frem ved hjelp av sykkel eller til fots. Sentrumsområdet er godt tilrettelagt for gående, med fortau langs de fleste av sentrumsgatene.

For myke trafikanter er det gjennomgående god tilgjengelighet langs fortau og andre løsninger for gående i området.

Det er totalt registrert 17 ulykker i norsk vegdatabank i Verdal sentrum, hvorav kun én de siste 10 år (2014). Ulykken i 2016 gjaldt påkjørsel av fotgjenger i Nordgata med alvorlig skade. Ulykken skjedde etter oppgradering av gata til miljøgate.

Ved stenging av planovergangen i Nordgata vil de gående bli henvist til jernbaneundergangen ved stasjonen eller undergangen i Nordåkeren. Det vil også bety at tyngdepunktet i sentrum flyttes. Verdal kommunes gatebruksplan (Norconsult 2016) framhever at Nordgata da blir mindre viktig som handlegate, enn den har vært. Gatebruksplanen anbefaler at en i fremtiden heller styrker aksen Suljordet – Tindved som handels- og kulturgate. Aksen mellom Suljordet og Tindved omfatter Johannes Bruns gate, som er en sentral del av planområdet. Planforslaget ønsker å støtte opp under prinsippene gitt i Gatebruksplanen, men tilpasset en ny situasjon med fortetting og høyere bebyggelse.

Figur 24: Dagens parkeringssituasjon innenfor planområdet.

Det er også utarbeidet en temaplan for økt sykkelbruk som felles prosjekt for Levanger og Verdal kommune (Verdal kommune; Levanger kommune, 2016).

2.13.5 Parkering

Det er et stort antall parkeringsplasser i sentrum i form av store åpne parkeringsareal. I kommunen er mange avhengig av bil for å komme seg til sentrum, og folk opplever i stor grad at dette er offentlig tilgjengelig plasser, selv om de i stor grad ligger på privat eid grunn.

En stor andel av parkeringsplassene innenfor planområdet ligger på grunn eid av Coop Midt-Norge. Dette antas å være ca. 200 p-plasser. Innenfor planområdet er det i tillegg også noen parkeringsplasser på kommunal grunn, bl.a. ca. 10 langsgående parkeringsplasser i Asbjørnsens gates østside, samt ca. 8 plasser innenfor gnr./bnr. 19/873, som ligger vest i planområdet med atkomst fra Håkon VII allé. I Johannes Bruns gate er det i dag ca. 10 langsgående p-plasser, men disse ligger for det meste innenfor gnr./bnr. 19/121, som er eid av Coop Midt-Norge. Det er sånn sett få offentlig, kommunalt eide parkeringsplasser innenfor

planområdets avgrensning i dagens situasjon.[1] Figur 24 viser kun plasser innenfor planområdets avgrensning.

Videre er det i dag ca. 20 parkeringsplasser langs Nordgata og Sørgata. Det er imidlertid en pågående regulering av disse områdene, og det er usikkert hva parkeringssituasjonen blir her som følge av denne reguleringen.

2.14 Sosial infrastruktur og tjenestetilbud

Oversikt over sentrumsfunksjoner i Verdal sentrum (se Figur 25) viser at planområdet ligger nær både skole, barnehager, idrettsanlegg, kulturanlegg, kollektivknutepunkt og et godt utvalg av butikker i sentrum.

Planområdet tilhører Verdalsøra skolekrets. Skolekapasiteten i dag er tilfredsstillende, men gitt antatt befolkningsutvikling kan det bli kapasitetsutfordringer i framtiden.

Det ligger seks barnehager i gangavstand fra planområdet, men ifølge Verdal kommune er barnehagedekningen i sentrum noe begrenset.

Figur 25: Oversiktskart sosial infrastruktur og service i sentrum.

[1] Antall plasser er vurdert ut ifra ortofoto i området og google street view. Pga. manglende parkeringsoppmerking enkelte steder, er det usikkerhet knyttet til det eksakte antallet p-plasser.

2.15 Miljøforhold

2.15.1 Støy- og luftforurensning

Planområdet ligger inntil offentlige gater og jernbane, som er en kilde til støy. Brekke & Strand har derfor utarbeidet en støyfaglig utredning, se Vedlegg 8.

Offentlige gater og jernbane kan også være en kilde til noe luftforurensning, men dette vurderes ikke til å være av en slik karakter at det må utredes nærmere som del av reguleringsplanen. Avbøtende tiltak mot luftforurensning er noe som i hovedsak må tas på overordnet nivå, herunder gjennom effektive rutiner for renhold og støvdemping tilknyttet vegnettet. I et langsiktig perspektiv er fortetting i slike områder positivt med hensyn til luftkvalitet da det bidrar til å redusere bilavhengigheten og dermed luftforurensningen.

2.16 Teknisk infrastruktur

2.16.1 VA-forhold

ViaNova Trondheim har utarbeidet et VA-notat som beskriver eksisterende situasjon, se Vedlegg 7.

Gitt informasjon fra Verdal kommune antas vannkapasitet i området å være tilstrekkelig. Basert på enkle beregninger antas også god kapasitet på spillvannsnettet i området.

Overvannet fra dagens bebyggelse på tomten er koblet på ledninger i sør, øst og vest for tomten. Overvannsberegninger for dagens situasjon indikerer dårlig kapasitet på overvannsnettet i dette området.

2.16.2 El-forsyning

Innenfor planområdet har NTE Nett flere 22 kV høyspenningskabler som berøres av en utbygging. Dette kabelnettet er en viktig del av distribusjonsnettet for Verdal by. Ved en utbygging av området må det derfor avsettes plass for nye trasser for kabler som må flyttes, spesielt da utbyggingen forventes å gå over flere år. Innenfor planområdet er også nettstasjon 77400 Lysheim etablert.

Det er ikke tilstrekkelig kapasitet innenfor området i dag, og det må derfor ved utbygging innenfor området etableres nye nettstasjoner.

3 Samråds- og medvirkningsprosess

3.1 Kommunal medvirkning

Det ble avholdt oppstartsmøte med Verdal kommune den 15.03.2019. Det er i tillegg avholdt arbeids- og avklaringsmøter med kommunen både i forkant og etterkant av oppstartsmøte.

3.2 Nabomedvirkning

Alle naboer og gjenboere er varslet og orientert om innholdet i forslaget ved brev av dato 08.04.2019. I brevet blir de oppfordret til komme med innspill til planarbeidet tidlig i prosessen. Se Vedlegg 11 og Vedlegg 12.

Det har videre vært en god dialog og samkjøring av grensesnitt med tiltakshaver og utførende for pågående detaljregulering for Nordgata 9, 11 og 13 – 5038/19/17 m.fl.,

3.3 Statlige og regionale myndigheter

I samråd med plankontoret i Verdal kommune, er varsel og orientering sendt til en rekke høringsinstanser med innsigelsesadgang. Se Vedlegg 11 og Vedlegg 12.

Selberg Arkitekter har også deltatt på møte mellom Bane NOR og Verdal kommune vedrørende stenging av planovergangen i Nordgata.

3.4 Innkomne innspill med kommentar til hvordan de er ivaretatt i planforslaget

Vedlegg 9 viser sammendrag av innspill fra berørte etter varsling og forslagstillers beskrivelse av hvordan innspillene er ivaretatt i planforslaget.

For fullstendige innspill vises det til Vedlegg 10.

4 Beskrivelse av planforslaget

4.1 Innledning

Hensikten med planen er å legge til rette for en helhetlig utbygging og revitalisering av Verdal sentrum med en forsterket kvartal- og gatestruktur. Det legges til rette for publikumsrettet forretningsvirksomhet-/næring-/tjenesteyting i 1. etasje mot offentlig gate, samt attraktive boliger (i hovedsak) over 1. etasje. Det planlegges for etablering av parkeringskjeller under ny bebyggelse. Reguleringsplanen legger til rette for en trinnvis utvikling av området i et 10-15 års perspektiv. Planen innebærer nedbygging av eksisterende bakkeparkering, samt riving av eksisterende bebyggelse innenfor planområdet.

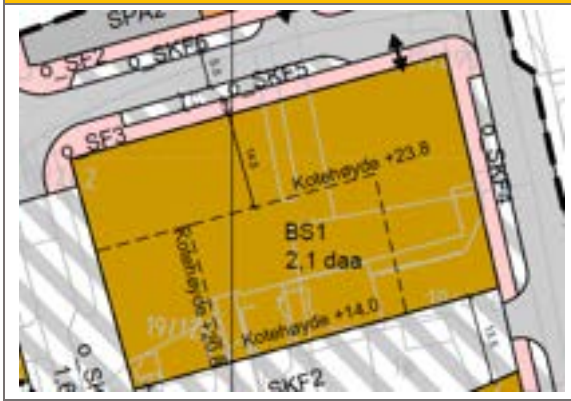
Figur 26: Illustrasjon av plankonseptet som viser overordnede utbyggingstrinn.

4.2 Bebyggelsesområder

Området foreslås regulert til byggeområde for sentrumsformål, herunder boligformål, forretning, tjenesteyting, næringsvirksomhet eller andre publikumsrettede funksjoner. Med tjenesteyting menes virksomheter som frisør, treningssenter, ulike typer offentlige eller private kultur-, helsetilbud o.l. Med næringsvirksomhet menes virksomheter som publikumsrettet kontor, hotell/overnatting, bevertning o.l.

Plankart på grunnen viser tre delområder for sentrumsformål: BS1, BS2 og BS3.

Tabell 2: Oversikt over delfelt for sentrumsformål på plankart, på grunnen.

Felt		Tillatt utnyttelsesgrad*		Antall boenheter (70 m² gj.snitt**)
		Forretning/ næring/ tjenesteyting m² BRA (1. etg)***	Bolig m² BRA	
	BS1, Trinn 1	maks 2000 m² BRA	maks 3 900 m² BRA	39
	BS2, Trinn 2			
	Alt A	maks 2 700 m² BRA	maks 4 100 m² BRA	42
	Alt B	minimum 900 m² BRA	maks 5 000 m² BRA	50
	BS3, Trinn 3	maks 1 200 m² BRA	maks 1 800 m² BRA	18
SUM (inkl. maks alt. A)		5 900 m²	9 800 m²	99
SUM (inkl. min/maks alt. B)		4 100 m²	10 700 m²	107

**Tillatt m² BRA utnyttelsesgrad som oppgitt i bestemmelsene. m² BRA under grunnen, tenkte plan og eventuelle halvetasjer/mesaniner er ikke inkludert i oppgitt BRA, og tillates utover oppgitt tall.*

***Gjennomsnittlig størrelse for boenheter inkluderer ikke m² BRA som går til fellesareal, balkonger o.l.*

**** Dette er alt areal i 1. etasje, dvs. også inkludert ramper til p-kjeller, varelevering o.l. Dvs. selve arealet til forretnings/næring/ tjenesteyting vil være noe lavere enn oppgitt tall.*

Det vises til Vedlegg 5 for mer detaljert arealoppsett.

4.2.1 Volumkontroll og variasjon

I tillegg til krav til utnyttelsesgrad i form av maks og minimum tillatt m² BRA, er det maks tillatte kotehøyder og byggegrenser/fasadelinjer, som styrer volumene i de enkelte delfeltene. Kvartalene er skissert med varierende høyder på 3 og 4 etasjer, på henholdsvis ca. 14 og 17 m (se Figur 27). Med bakgrunn i sol- og skyggekart, samt nær- og fjernvirkninger (se **Feil! Fant ikke referansekilden.**), vurderes dette til å være akseptabelt og i henhold til krav i KDP Verdal by 2017-2030.

Fasadeliv på ny bebyggelse skal legges innenfor regulerte byggegrenser, noe som tilsvarer formålsgrensen der annet ikke er vist. Bebyggelsen skal som hovedregel legges inn mot offentlig gate/fortau, men tilpasninger tillates:

- Bygningshjørner mot offentlig gate tillates avrundet/skrådd.
- Tilbaketrukne parti tillates for inngangspartier, varemottak, atkomst til parkeringskjeller o.l. Deler kvartalets fasade tillates også inntrukket inntil 50 cm for å skape variasjon og rytme i utformingen av en lang fasaderekke.
- For delfelt BS2 tillates det etablert et indre gårdsrom på bakken inn mot offentlig gate (o_SKF2), og det kan gjøres tilpasninger i plassering av byggets fasader mot o_SKF2.

Figur 27: Volumkontroll – styrte byggegrenser og maks høydekoter på plankart.

Iht. bestemmelse tillates rekkverk/støyskjerm, pergola, heis-og trappeoppbygg o.l. tilknyttet eventuell takterrasse utover maks kotehøyde for gesims. Videre tillates tekniske installasjoner på tak over gesimshøyde på maks 5% av takflaten.

I tillegg til de ytre rammene for styring av bygningsvolum er det en viktig målsetting å unngå monotoni og sikre variasjon i utformingen og opplevelsen av bygningsmassen. Det er derfor inkludert en bestemmelse som stiller krav til arkitektonisk utforming.

Bebyggelsen skal gis en bymessig utforming. Fasade mot offentlig byrom/gate/fortau skal hovedsakelig ha åpen karakter i 1. etasje, med flere vinduer og inngangsdører. Videre skal hvert byggeområde/delfelt fremstå som en samling av flere ulike bygninger, med oppdelte fasader og variert arkitektonisk uttrykk, for eksempel ved bruk av ulike takformer, takvinkel, vindu, og material- og fargebruk.

Maks tillatt lengde på fasade med ensartet arkitektonisk uttrykk er 26 m. Det skal være en variasjon i gesimshøyde mellom to nabobygg/fasader.

Figur 28 Prinsipiell illustrasjon av en fasaderekke med variasjon i fasader og gesimshøyde.

Som den prinsipielle illustrasjonen av en fasaderekke i Figur 28 viser, er det nødvendigvis ikke stor variasjon som skal til for at helheten oppleves mer mangfoldig og variert. Selv små variasjoner i f.eks. gesimshøyde (samme antall etasjer), gir en opplevelse av variasjon.

Planforslagets kombinasjon av krav til byggegrenser/fasadelinjer, maksimale byggehøyder, maksimum tillatt utnyttelsesgrad, samt bestemmelser om krav til arkitektonisk utforming, sikrer nødvendig forutsigbarhet og trygghet med hensyn til en god utvikling av arealet uten negative nabokonsekvenser, samtidig som det sikrer nødvendig fleksibilitet i den kommende detaljprosjekteringsfasen.

4.2.2 Bebyggelsestyper og arealfordeling

I henhold til krav i KDP Verdal by 2017-2030 skal 1. etasje ut mot offentlige gater/byrom benyttes til publikumsrettede formål.

Figur 29: Utsnitt fra prosjektets 3D-modell som viser åpne fasader i 1. etasje ut mot offentlig gate.

Innenfor delfelt BS1 planlegges det etablert en ny Coop-butikk med tilhørende areal. Det planlegges også for et lite caféutsalg, og muligens andre, mindre forretninger som apotek og blomsterutsalg.

For BS2 og BS3 er det større usikkerhet knyttet til hvilken type forretning/tjenesteyting/nærings-virksomhet som kan etableres. Planen åpner derfor opp for av variasjon av type publikumsrettede

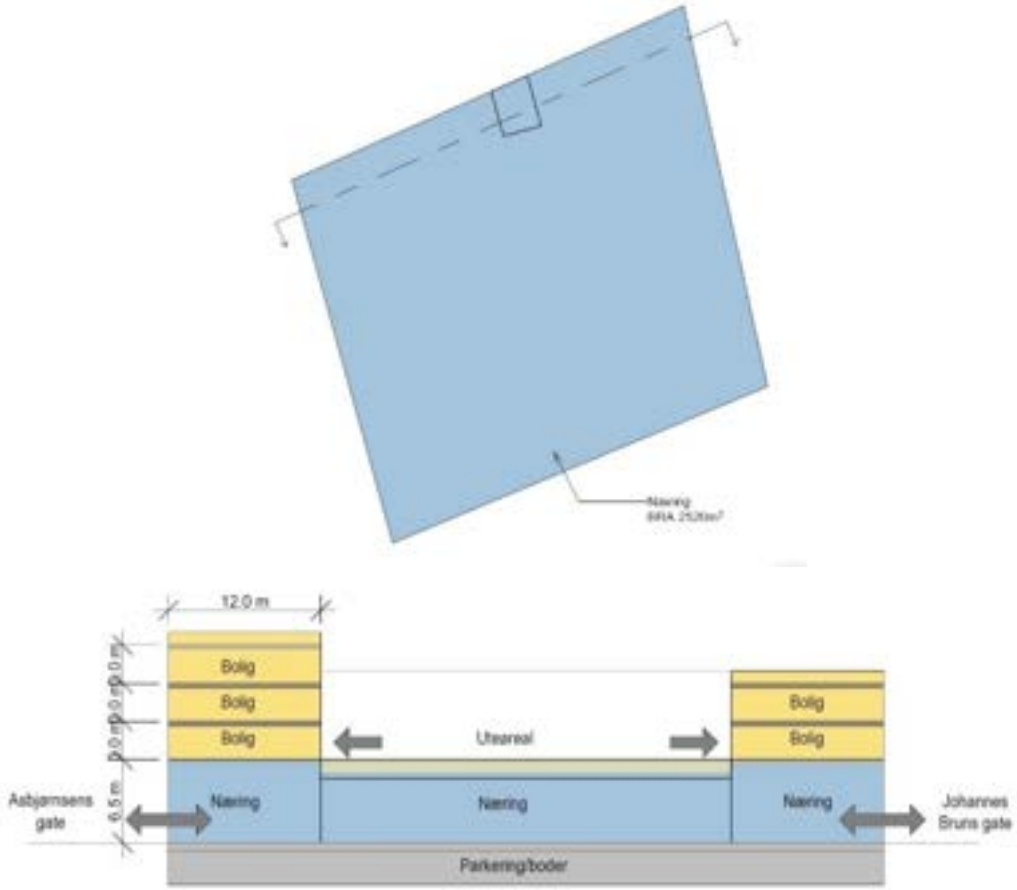
virksomheter slik at det er rom for å tilpasse seg den aktuelle markedssituasjonen på utviklingstidspunktet.

Bestemmelse til planen sikrer at fasader i 1. etasje får en åpen utforming, med mye bruk av vinduer og dører. Dette bidrar til å skape en kontakt mellom inne, og det offentlige gaterommet, ute. Bestemmelse til planen stiller også krav til 5 m frihøyde til konstruksjon, for å gi fleksibilitet for ulik bruk i 1. etasje.

Figur 30: Eksempelprosjekt med næringsareal i 1. etasje mot gate, og boliger over. Prof. Smiths hage, tegnet av arkitektkontoret A-lab, til venstre. Til høyre et prosjekt tegnet av TAG Arkitekter, som viser en mer ensartet 1. etasje med næring og innkjøring til parkering, der det er variert i fasaden med boliger over næringsarealene..

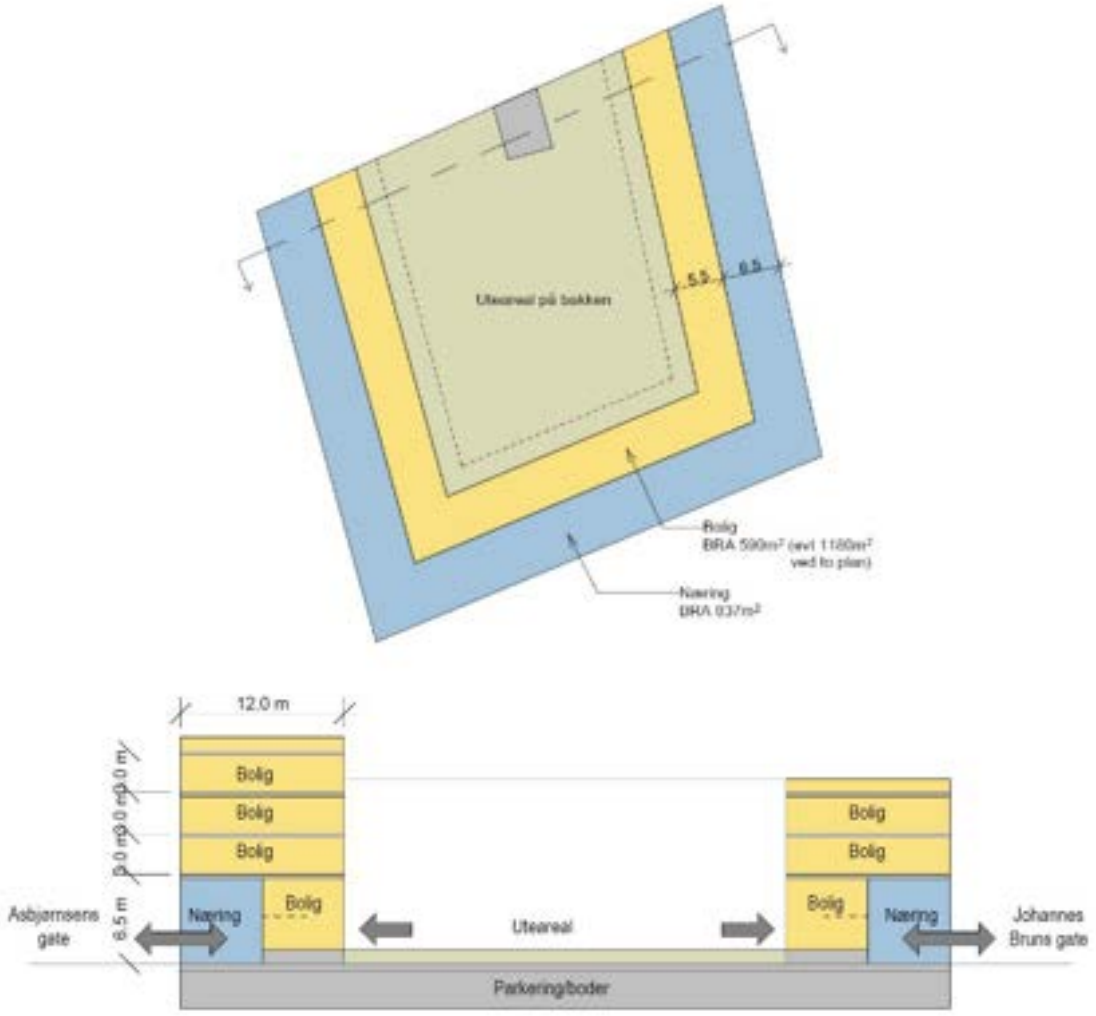
Det legges videre opp til mulighet for varierende boligtyper innenfor sentrumsformålet. Boligene skal i hovedsak etableres fra 2. etasje og oppover, som prinsipielt illustrert i Figur 31. Samme prinsipp gjelder også for delfelt BS3.

Figur 31: Prinsipiell illustrasjon som viser maks utnyttelse av kvartalet innenfor felt BS2 (alt. A), der 1. etasje forbeholdes forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet eller andre publikumsrettede funksjoner. >2.etasje forbeholdes boliger. Boligenes uteareal ligger i et indre gårdsrom på taket av 1. etasje.

For delfelt BS2 åpner imidlertid bestemmelsene opp for et unntak fra prinsippet vist i Figur 31, der bebyggelsens fotavtrykk utgjør en åpen karré med en indre boligsone i 1. etasje. Boligene skal da være henvendt inn mot det indre gårdsrommet på bakken, som også utgjør boligenes uteoppholdsareal. For areal med fasader henvendt mot Nordgata, Johannes Bruns gate og Asbjørnsens gate, skal det etableres forretning/tjenesteyting/ næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner. Dette er prinsipielt illustrert i Figur 32.

Da det er usikkerhet knyttet til markedssituasjonen og hvilken type forretning/tjenesteyting/nærings-virksomhet som kan etableres innenfor BS2, er det nødvendig med en fleksibilitet innenfor formålsbruk i 1. etasje og bebyggelsens fotavtrykk.

Figur 32: Prinsipiell illustrasjon som viser kvartal innenfor delfelt BS2 (alt. B) uten full utnyttelse av 1. etasje der bebyggelsen danner en åpen karré med et indre gårdsrom på bakkenivå. Det tillates en sone med boligbebyggelse i 1.etasje med fasader henvendt inn mot det indre gårdsrommet. For areal med fasader henvendt mot Nordgata, Johannes Bruns gate og Asbjørnsens gate skal det etableres forretning/tjenesteyting/ næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner.

Adkomst til boligene i BS1 og BS2 skjer via felles gårdsrom. Reguleringsplanens bestemmelser stiller krav til boenheter med varierte størrelser, for å tilrettelegge for større mangfold i beboersammensetning, spesielt med tanke på barnefamilier. Det tillates derfor:

- maksimum 10 % 1-roms, og
- minimum 10% 4-roms eller større

Planforslaget åpner opp for at det kan etableres en blanding av boligtyper. En variasjon av større og mindre leiligheter over en eller flere etasjer og større og mindre rekkehus vil være gunstig for å lage et variert og attraktivt nabolag. Større enheter og rekkehus, som også kan ha eget, privat uteareal ved inngangsparti, vil være attraktivt for bl.a. barnefamilier.

Som vist i Figur 32, for delfelt BS2, kan det etableres boliger i 1.etasje inn mot et indre gårdsrom på bakken. Dette arealet har 5,0 m fri høyde og kan bli 2 etasjers leiligheter, eller de kan strekke seg opp til plan 2 og fungere som 3 etasjers «rekkehus» innlemmet i resten av bygget. En slik løsning med relativt tett integrasjon av boliger og mindre næringsareal legger til rette for at folk kan bo og skape seg en arbeidsplass i samme bygg.

Kommunen har ønske om å gjøre det å bo i sentrum mer attraktivt for barnefamilier. Et grep som kan bidra til dette er å etablere tilbud som øker attraktiviteten med å bo sentralt ut over leilighetene i seg selv, beliggenhet, og utearealer. En kan f.eks. etablere fellesarealer som et supplerende tilbud til beboere. Slike fellesareal kan fungere som besøksleilighet, fellesrom for større arrangement, enten privat eller for beboere. Dette er forhold som konkretiseres i detaljprosjektet.

Figur 33 viser eksempler på rekkehus/byhus med ulike arkitektoniske grep for å skape variasjon i uttrykket. Eksemplene er på 3 etasjer, men dette kan lett omsettes til en variant med 2 etasjers rekkehus på tak av 1. etasje med næringsbebyggelse.

Figur 33: Eksempel på mulig utforming av rekkehus med halvprivat sone og fasader vendt inn mot et indre gårdsrom. Illustrasjonen til venstre er hentet fra Lilleby i Trondheim, tegnet av arkitekt Lund Hagem. Illustrasjon til høyre er også hentet fra Lilleby og tegnet av Skibnes Arkitekter.

Figur 34: Bilde fra venstre er hentet fra boliger i Chr. Krogs gt. 39, tegnet av Futhark Arkitekter, og viser leilighetsbygg der deler av fasaden har svalgang inn mot et indre gårdsrom. Illustrasjon til høyre er fra Sluseholmen i København og viser leilighetsbygg med varierte fasader.

Det tillates ikke ensidig nord- og østvendte leiligheter, men med følgende unntak der dette er svært vanskelig å oppnå:

- Hjørneleiligheter
- Felt BS2 med boligenheter i 1.etasje, henvendt mot indre gårdsrom, slik definert i Figur 32.

Bestemmelsene legger videre noen ytre rammer for bruk av karnapp, balkonger og svalganger:

For 2. etasje og oppover tillates fransk balkong/karnapp utkraget over byggegrense inn mot offentlig gate/fortau med inntil 0,5 m. Dette kan benyttes som et arkitektonisk grep for å skape variasjon i fasaden, samtidig som det gir en merverdi for boligene. Planforslaget tillater ikke svalganger ut mot offentlige gaterom.

For fasader som ikke vender ut mot offentlig gate/fortau tillates balkonger/svalganger på inntil 2,5 m ut fra fasade. Det kan etableres private utearealer i soner på felles svalgang med økt dybde inntil 4 m fra fasade.

Disse prinsippene er vist i Figur 35, og bidrar til å skape fleksibilitet og variasjon i boligtyper. Figur 34 viser eksempler på prosjekt med leiligheter vendt inn mot et indre gårdsrom, med ulik bruk av svalganger, balkonger og variasjon i fasadeuttrykk.

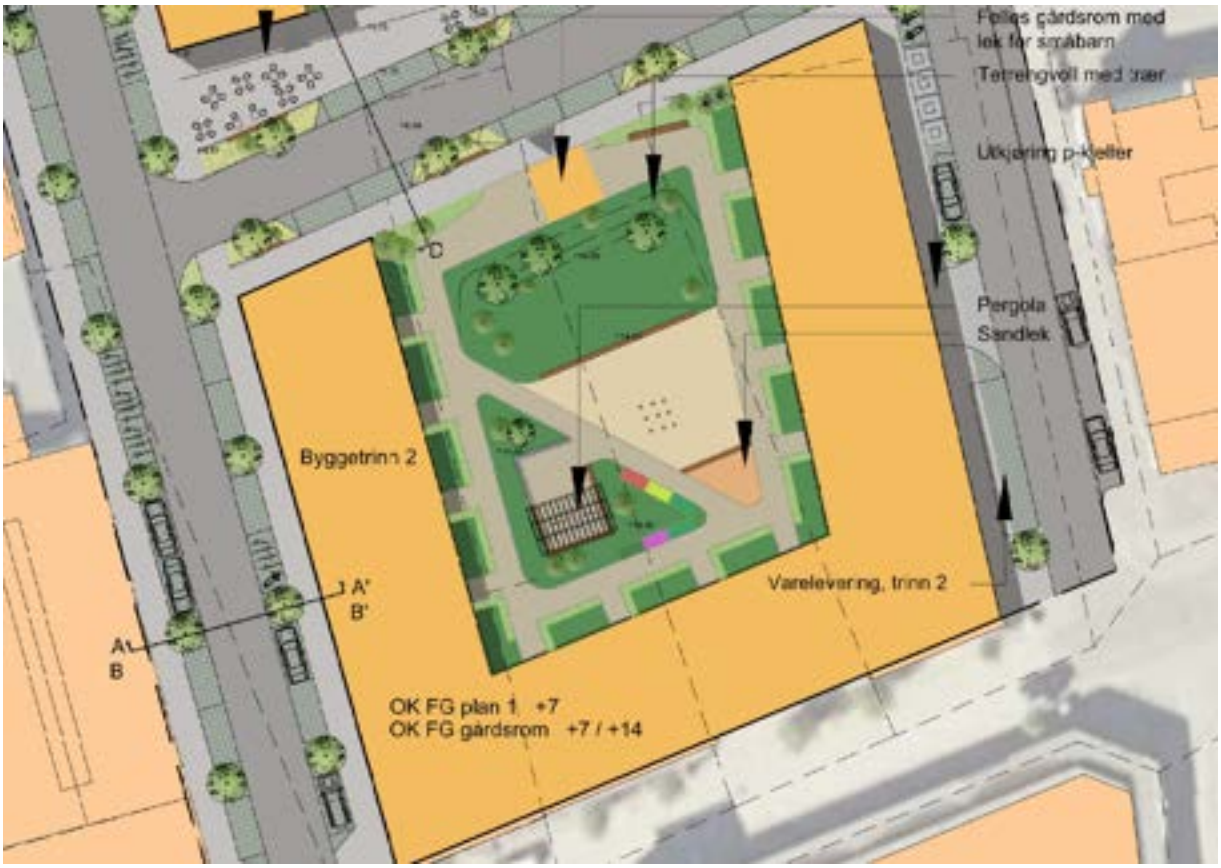

Figur 35: Tillatte soner for utkraging av karnapper/fransk balkong og sone for inntrukken balkong ut mot offentlig gate, samt sone for balkonger, svalganger og private inngangssoner inn mot det indre gårdsrommet.

4.3 Uteoppholdsareal

Da 1. etasje i utgangspunktet er forbeholdt publikumsrettet virksomhet, mens boligene planlegges etablert i 2. etasje og oppover, betyr det at felles uteoppholdsareal for boligene innenfor BS1, BS2 og BS3 i stor grad ligger i et indre gårdsrom på taket av 1. etasje (Figur 31). Unntaket er for delfelt BS2 der det også åpnes opp for en løsning med uteareal i et felles, indre gårdsrom på bakken (Figur 32).

Mulige løsninger for utforming av uteareal i gårdsrom er vist på prinsipiell illustrasjonsplan (Vedlegg 1 Figur 36) og i prosjektets 3D-modell (disse viser litt ulike løsninger, noe som demonstrerer variasjonsmulighetene), se Figur 37 og Figur 38.

Figur 36: Utsnitt av prinsipiell illustrasjonsplan som viser mulig utforming av uteoppholdsareal i det indre gårdsrommet tilknyttet delfelt BS2.

Gårdsrommene skal oppleves helhetlig med høy kvalitet på utforming og materialbruk, og skal gi mulighet for flere aktiviteter og bruk for ulike aldersgrupper. Det bør være god lesbarhet med inndeling i ulike soner. Der fellesarealene grenser til privat uteoppholdsareal eller boligvindu skal det etableres en buffersone mellom felles og privat areal. Der uteoppholdsarealene legges til tilstøtende offentlig gate/fortau skal det sikres godt samspill med øvrige funksjoner i byrommene, og sikre god lesbarhet mellom offentlig og privat felles uteoppholdsareal.

I tillegg skal det spesielt tilrettelegges for barnefamilier med etablering av småbarnlek, med f.eks. gummidekke, sandkasse, noen lekeapparater, og mulighet for vannlek. Gårdsrommet bør også ha mer skjermede og intime soner, som kan utgjøre samlingspunkt for både private og felles arrangement. Dette kan oppnås ved å etablere en pergola e.l. tilknyttet sittegrupper.

Gårdsrommene skal etableres med større sammenhengende grønne arealer i form av gress og opphøyde bed. Ved å heve visse partier av plenen i form av terrengvoller skapes et mer variert landskap som i tillegg gir bedre vekstforhold for beplantningen. Dette bør suppleres med opphøyde bed for at

skape ytterligere variasjon og f.eks. sittekanter. Disse forholdene skal hensyntas ved dimensjonering av bebyggelse med tanke på tilstrekkelig høyder og bæreevne i konstruksjoner.

I tillegg til uteareal vist på illustrasjonsplan og i 3D-modell, åpner bestemmelsene opp for at det kan etableres takterrasser. Behov for dette vurderes som en del av detaljprosjekteringen.

Figur 37: Utsnitt av prosjektets 3D-modell som viser en situasjon med uterom i gårdsrom på bakken innenfor felt BS2.

Figur 38: Utsnitt av prosjektets 3D-modell som viser en situasjon med uterom i gårdsrom på taket av 1.etasje, innenfor felt BS2. Uterom tilknyttet felt BS1 kan sees i bakgrunnen.

4.3.1 MUA-krav

Tabell 3 og Tabell 4 viser områdets uteromskrav for boligbebyggelsen. Dette er også redegjort for i Vedlegg 5 som omfatter arealregnskap, inkludert uteromsberegninger.

Tabell 3: Grunnlag for beregning av krav til uteoppholdsareal

Arealkategori	Grunnlag per		Minimums-krav m²	Type	
Bolig	1	boenhet	10	uterom	50% på terreng**
	>5	boenheter	150	småbarnlek	Felles for inntil 30 enheter.
			5		Det regnes 5 m2 ekstra pr. boenhet, utover 30 boenheter
	>25	boenheter	1500	områdelek***	Dekkes utenfor planområdet

Tabell 4: Prosjektets krav til uteoppholdsareal.

Regulerte delfelt	KRAV Bolig						
	Beregnings-grunnlag*		Generelt minimums krav m²	Andel på terreng	Småbarnlek	Områdelek?***	Totalt m2
Felt BS1	39	Enheter	390	195	195	Ja	585
Felt BS2 (Alt. A)	42	Enheter	420	210	210	Ja	630
Felt BS2 (Alt. B)	50	Enheter	500	250	250	Ja	750
BS3	18	Enheter	180	90	150	Nei	330
TOTALT BS1, BS2 (alt A) og BS3	99	Enheter	990	495	555		1 545
TOTALT BS1, BS2 (alt B) og BS3	107	Enheter	1 070	535	595		1 665

* Beregningsgrunnlag er basert på antall boenheter gitt en gjennomsnittstørrelse på 70 kvm pr enhet (ikke inkludert fellesareal)
** Det ble avklart i møte med Verdal kommune 22.05.2018 at indre gårdsrom på tak (av 1.etasje) kan regnes som på terreng.
*** I en sentrumskjerne er det vanskelig å møte krav om områdelek innenfor utbyggingsområdet, uten at dette går på bekostning av utnyttelsesgrad og bymessig preg. Det forutsettes at krav til områdelekeplass kan dekkes gjennom offentlig tilgjengelig friområder/parker/plasser i Verdal by. Dette er diskutert i oppstartsmøte med Verdal kommune 15.03.2019, og sikret gjennom rekkefølgebestemmelse til planen. Areal til områdelekeplass er derfor ikke inkludert i tall som viser totalt krav eller avvik fra krav. Alt.A i tabellen tilsvarer arealprinsipp vist i Figur 31, mens alt. B tilsvarer arealprinsipp vist i Figur 32.

Tabell 5: Prosjektet har følgende kvalitativt uteromsareal:

	Felles uteareal i indre gårdsrom** m2	Differanse fra krav***
Felt BS1	610	25
Felt BS2 (Alt. A)	965	335
Felt BS2 (Alt. B)	965	215
BS3	388	58
TOTALT BS1, BS2 (alt A) og BS3	1 963	418
TOTALT BS1, BS2 (alt B) og BS3	1 963	298

Planforslaget møter krav til uteoppholdsareal for boliger som vist i Tabell 5, gitt at felles gårdsrom på tak av 1. etasje kan regnes som på terreng, og at krav til områdelekeplass på 1,5 daa kan dekkes utenfor planområdet.

Som beskrevet i kapittel 2.10 er det et stort utvalg av offentlig tilgjengelige plasser/parker/ lekeareal/ rekreasjonsområder i gangavstand fra planområdet, som bør kunne kompensere for manglende områdelekeplass innenfor planområdet. Det er lagt inn en rekkefølgebestemmelse som ivaretar dette.

Planforslaget foreslår også nye offentlige gater som vil utgjøre et supplement til offentlige oppholdsareal, som illustrert i Figur 39 og Figur 41.

4.3.2 Offentlige byrom

Den nye tverrgata mellom kvartalene innenfor BS1 og BS2, åpnes opp mot vest og inngangspartisonen tilknyttet Verdal kino. Dette bidrar til å skape et byrom, utover bare en ren gate. Planforslaget gir rom for at kommunen kan velge å etablere denne tverrgaten og Johannes Bruns gate som en kjørbar bygate (alt. 1), som sambruksareal (alt. 2), eller som ren gågate (alt. 3). I alle varianter er det rom for etablering av oppholdsareal, f. eks tilknyttet en café med uteservering på sørvestre hjørne av BS1. Det legges også til rette for gatetrær, beplantning og annen møblering i en fleksibel sone (se kapittel 2.13) som vil bidra til å gi kvalitet til gata som byrom.

Figur 39: Utsnitt fra en enkel 3D-modell som viser en mulig arealbruk i offentlig gate (illustrasjonsplan alt.1 og 2).

Det er planlagt for parkeringskjeller under den nye tverrgate mellom BS1 og BS2, og for å få tilstrekkelig jorddybde for trær kan det være en mulig løsning med opphøyde blantebakker som vist i Figur 40.

Figur 40: Inspirasjon for utforming av møbleringssoner i de nye gatene.

Figur 41: Utsnitt av illustrasjonsplaner, til venstre alternativ 1 og 2 med mulighet for bilkjøring, og til høyre alternativ 3 som viser rene gågater.

4.3.3 Solforhold

Se Vedlegg 2 for sol- og skyggediagram for prosjektet, samt Tabell 6 og

Tabell 7 for oversikt over prosentvis solbelyst areal på jevndøgn.

Tabell 6: Prosent solbelyst areal av felles uteoppholdsareal 21. mars.

Delfelt	21. mars, 12.00		21. mars, kl. 15.00	
	Prosent relativ prosjektets størrelse på felles gårdsrom - som vist i diagram (vedlegg 2)	Prosent relativt arealkrav (Tabell 4)	Prosent relativ prosjektets størrelse på felles gårdsrom - som vist i diagram (vedlegg 2)	Prosent relativt arealkrav (Tabell 4)
BS1, gårdsrom	94%	98%	56%	58%
BS2 (alt. A), gårdsrom på tak av 1. etasje	70%	107%	40%	51%
BS2 (alt. B), gårdsrom på bakken	31%	40%	0%	0%
BS3, gårdsrom	100%	118%	80%	94%

Tabell 7: Prosent solbelyst areal av felles uteoppholdsareal 23. juni.

Delfelt	23. juni, 15.00		23. juni, kl. 18.00	
	Prosent relativ prosjektets størrelse på felles gårdsrom - som vist i diagram (vedlegg 2)	Prosent relativt arealkrav (Tabell 4)	Prosent relativ prosjektets størrelse på felles gårdsrom - som vist i diagram (vedlegg 2)	Prosent relativt arealkrav (Tabell 4)
BS1, gårdsrom	89%	93%	62%	65%
BS2 (alt. A), gårdsrom på tak av 1. etasje	87%	133%	63%	96%
BS2 (alt. B), gårdsrom på bakken	61%	78%	24%	31%
BS3, gårdsrom	90%	106%	66%	78%

Det er generelt svært gode solforhold på felles uteoppholdsareal tilknyttet planområdet. Krav til halvparten solbelyst felles areal (iht. MUA-krav) kl. 15.00 på jevndøgn kan møtes i alle områder, med unntak for gårdsrom i BS2 alt.B – som er løsning der gårdsrom ligger på bakken. Det vil likevel være gode solforhold gjennom store deler av året og dagen også for dette arealet, men det kan være behov for å etablere takterrasser i tillegg for å sikre tilstrekkelig sol for dette delfeltet.

Solforholdene innenfor felt BS2 skyldes kvartalets orientering, der bebyggelsen er formet som en åpen karré rundt et indre gårdsrom – henvendt mot gårdsrom og bebyggelse innenfor delfelt BS1. Dette grepet er valgt slik at bebyggelsen i seg selv vil fungere som en støyskjerm for felles uteoppholdsareal i gårdsrommet, samtidig som det er et viktig byplangrep å etablere fasader inn mot de sentrale kvartalsgatene Nordgata (sør) og Johannes Bruns gate (vest). Dette er hensyn som veier tungt, og forslagsstiller mener derfor at solforholdene innenfor BS2 bør aksepteres som tilfredsstillende. Bebyggelsen er dessuten trappet ned med en etasje mot vest og sør, for å hensynta solforholdene i størst mulig grad.

Eventuelle takterrasser, utover det som er vist på illustrasjonsplan, vil ha svært gode solforhold.

4.4 Trafikkforhold

Planen foreslår en oppstramming av dagens gatestruktur, bl.a. med etablering av et nytt og bredere gatetversnitt for Johannes Bruns gate (fra 11 til 15 m), i tillegg til etablering av to nye offentlige tverrgater tilknyttet de nye kvartalene BS1 og BS2. Det foreslås også en opprustning og oppstramming av Asbjørnsens gates vestside.

Dette er beskrevet og vurdert mer detaljert i ViaNova sitt trafikknotat, Vedlegg 6. Det vises også til illustrasjonsplan, alternativ 1 og 2 (kjørbare gater), og illustrasjonsplan, alternativ 3 (gågate) i Vedlegg 1. Se også 3D-illustrasjoner (**Feil! Fant ikke referansekilden.**), samt prinsipielle gatesnitt (Vedlegg 3).

Planforslaget regulerer Johannes Bruns gate og ny tverrgate (se felt o_SKF1 og o_SKF2 på Figur 42) til kombinert samferdselsformål som muliggjør etablering av kjørbar bygate, sambruksgate eller rene gågater. Kapittel 4.4.1, 4.4.2, og 4.4.3 beskriver disse tre, mulige løsningene med sine fordeler og ulemper. Reguleringsplanen har som målsetting å gi Verdal kommune handlingsrom til å utvikle gateløsninger som kan tilpasses kommunens behov, og at kommunen skal kunne legge føringer for hvilke løsninger de ønsker i detaljeringsfasen.

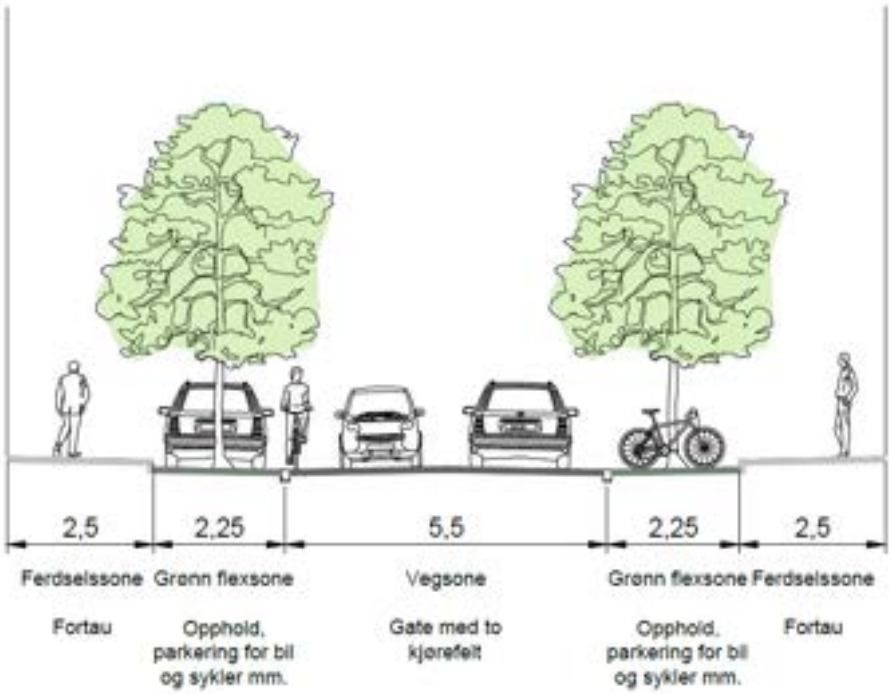
Figur 42: Johannes Bruns gate foreslås utvidet fra 11 til 15 m. Det foreslås også etablert ny tverrgate mellom de to nye kvartalene.

4.4.1 Alternativ 1 - Bygate

En mulig løsning for Johannes Bruns gate, og ny tverrgate, er å etablere en sonedelt bygate med fortau, toveiskjøring for bil og gateparkering.

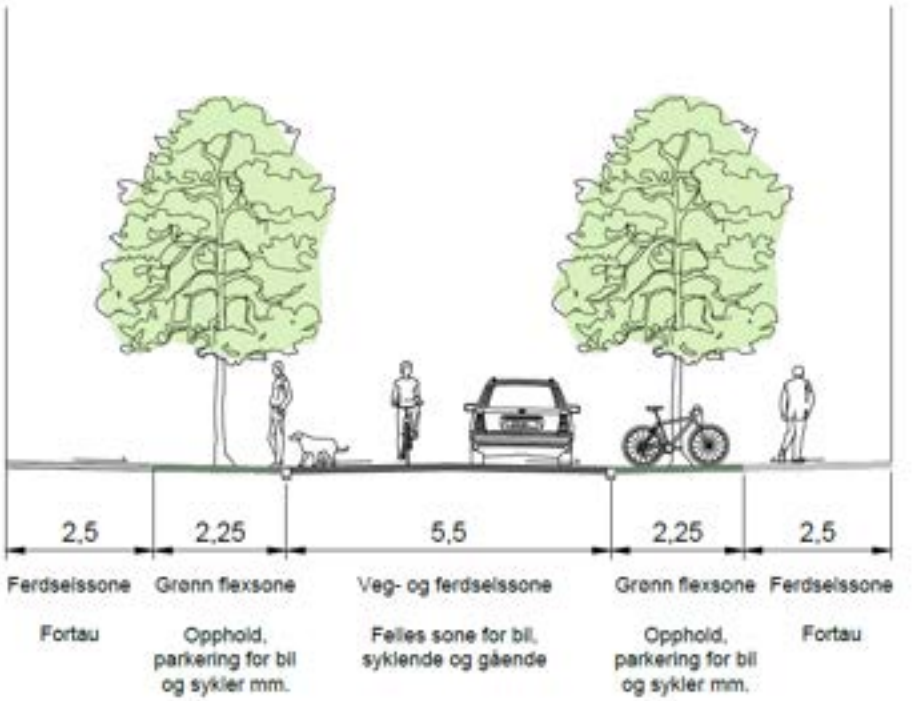
Figur 43 viser er prinsipielt gatetverrsnitt. Fortau og kjørebane er nivådelt med kantstein.

Et sentralt grep for gaten er etableringen av en «fleksibel sone» mellom kjøreareal og fortau. Denne fleksible sonen kan benyttes til langsgående parkering, trær/beplanting, møblering, renovasjon o.l. Dette gir et handlingsrom til f.eks. å vurdere behovet for gateparkering vs. behov for mer møblerte og grønne soner på utviklingstidspunktet.

Figur 43: Alternativ 1 – Bygate (snitt A-A på illustrasjonsplan). Se vedlegg 4.

4.4.2 Alternativ 2 – Sambruksområder

Figur 44: Prinsipp med sambruksareal (snitt B-B på illustrasjonsplan). Se vedlegg 4.

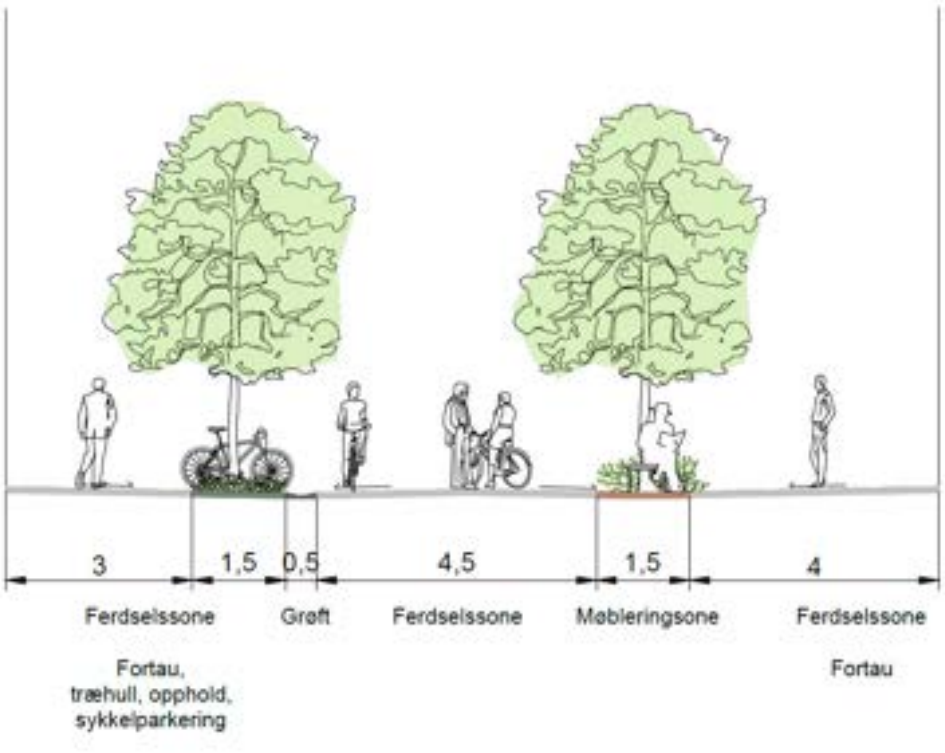
Figur 45: Utsnitt av illustrasjonsplan, alt.1. og 2, der det åpnes for kjøring i Johannes Bruns gate og ny tverrgate – enten som bygate eller som sambruksareal. Se vedlegg 1.

Figur 44 viser er prinsipielt gatetverrsnitt med ferdselssone, fleksibel sone, og en felles sone for bil, syklende og gående (sambrukssone). Sonene etableres uten høydeforskjeller mellom fortau og vegbane.

I Verdal kommunes gatebruksplan er Johannes Bruns gate indikert å være en viktig akse for gående (Verdal kommune, 2016). Samtidig er det behov for å opprettholde en andel offentlige parkeringsplasser i sentrum.

Hvis det fra kommunens side er ønskelig å øke andelen offentlig gateparkering, men fortsatt ivareta dette som en sentral gangakse, vil en sambruksgate med langsgående gateparkering være en god løsning. En slik løsning vil i stor grad også være en videreføring av dagens prinsipper i Johannes Bruns gate, men med en utvidelse av gatebredden som muliggjør toveiskjøring. Slik det er illustrert på illustrasjonsplanen er det i Johannes Bruns gate og den nye tverrgata (tilsvarer felt o_SKF1 og o_SKF2 på plankart, se Figur 42), plass til 32 langsgående p-plasser for bil både i alternativ 1 og 2. Dersom kommunen i stedet ønsker gågater, vil andel offentlig gateparkering reduseres tilsvarende.

4.4.3 Gateprinsipp med gågater

Figur 46: Løsning som viser gågater i Johannes Bruns gate og ny tverrgate (snitt C-C). Se vedlegg 4.

Figur 47: Utsnitt av illustrasjonsplan, alt.3., med prinsippløsning for soner i gågate vist i snitt C-C. Se vedlegg 1 og 4.

Et tredje alternativ er å anlegge gågater med innkjøringsmulighet for nyttetrafikk som f.eks. renovasjon og vareleveranser. Dette er illustrert i Figur 46 og Figur 47.

Gågater gir større handlingsrom for å etablere byrom og plasser, samtidig som de bedrer fremkommeligheten for fotgjengere, og gir bedre fremkommelighet for vareleveranser. Gågater vil imidlertid generelt gi dårligere fremkommelighet for de som ønsker å kjøre bil helt frem til reisemålet, og det gir færre offentlige parkeringsplasser i gata.

Bruk av gågater kan redusere støy og luftforurensning i gatene regulert til gågater, men kan samtidig gi økt støy og luftforurensning i de omkringliggende gatene.

Hvorvidt man ønsker å regulere Johannes Bruns gate og ny tverrgate inne på planområdet til gågate eller miljøgate avhenger av hvordan man vekter hensynene over.

4.4.4 Adkomst og parkering for bil

Figur 48: Oversikt over parkeringsareal og atkomster for bil i fullt utbygd situasjon.

Det er ca. 200 p-plasser på eksisterende overflateparkering innenfor planområdet som ligger på grunn eid av Coop Midt-Norge, som beskrevet i kapittel 2.13.5. En stor del av overflateparkeringen bygges ned som følge av planforslaget, med unntak av eksisterende bakkeparkering i nord, SPA1 på plankart, med ca. 33 plasser.

Plankartet viser også regulert felt SPA2 til parkering. Atkomst og utforming av dette parkeringsarealet må imidlertid sees i sammenheng med eksisterende parkering innenfor gnr./bnr. 19/194, som ligger tilknyttet planområdet og felt SPA2. Potensielle p-plasser innenfor felt SPA2 er ikke medregnet i antall p-plasser vist i Figur 48 eller Tabell 8.

Det planlegges etablert parkeringskjellere under ny bebyggelse, som vist på plankart under grunnen, samt langsgående, offentlig gateparkering. Antall p-plasser i gater er avhengig av om man velger å etablere gågater eller kjørbare gater, i ny tverrgate og/eller Johannes Bruns gate.

Parkering av bil for bolig skal skje i parkeringskjellere SPH1-3, som vist på plankart under grunnen. Delfelt BS1/SPH1 og BS2/SPH2 er planlagt med bilatkomst fra ny tverrgate i nord og Asbjørnsens gate. Delfelt BS1/SPH3 er planlagt med atkomst fra eksisterende avkjørsel fra Håkon VII allé.

Parkering til formål innenfor planen tilknyttet forretning-/nærings-/-tjenesteyting i BS1-3 tillates innenfor:

- **parkeringskjeller (**SPH1-SPH3, som vist på plankart under grunnen)
- **langsgående gateparkering** (delfelt o_SKF1-6 som vist på plankart på grunnen)
- **bakkeparkering** (delfelt SPA1-2, som vist på plankart på grunnen)

Tabell 8: Bilparkering innenfor planområdet

Parkering innenfor regulerte felt	Antall
Parkeringsplass, SPA1	33
P-kjeller, SPH1*	42
P-kjeller, SPH2 *	92
P-kjeller, SPH3 *	26
Bakkeparkering BS3	4
SUM	**197**

Offentlig gateparkering innenfor planområdet	Antall
Gateparkering, o_SKF1 (Johannes Bruns gate)**	22
Gateparkering, o_SKF2 (ny tverrgate)**	10
Gateparkering, o_SKF3-4, inkl. eks. kommunal gateparkering i Asbjørnsens gate	13
Gateparkering, o_SKF5-6 (ny tverrgate, nord)	8
Parkeringsplasser på kommunal grunn, innenfor BS3	6
SUM	**59**

* Oppgitt antall p-plasser er kun med 1. parkeringsnivå i P-kjellere. Det tas forbehold om at parkeringskjellere ikke er detaljprosjektert, og at det kan dukke opp moment i en senere detaljering som endrer antall plasser.

** Antall p-plasser er gitt at man velger en gateløsning med gateparkering innenfor o_SKF1 og o_SKF2, som vist i illustrasjonsplan Alt.1 og alt. 2, vedlegg 1.

Se Vedlegg 5 for detaljert oversikt over parkeringskrav og prosjektets parkeringsregnskap.

Vurdering av prosjektets parkeringskrav

Oversikten viser at prosjektet møter Verdal kommunes parkeringskrav for bil. Da det bygges ned eksisterende parkeringsplasser, og etableres p-kjellere i de ulike trinnene, vil imidlertid parkeringskrav- og situasjon endre seg underveis. Det forutsettes at eksisterende bakkeparkering innenfor areal som omfattes av felt BS3 kan benyttes for å dekke Verdal kommunes parkeringskrav, inntil bebyggelse innenfor felt BS3 er utbygd.

Parkeringsregnskapet skiller på parkeringsplasser som ligger på areal eid av Coop Midt-Norge, og areal som enten ligger på kommunal grunn, eller som reguleres til offentlig, langsgående gateparkering (se Tabell 8).

Det er kun ett scenario, i fullt utbygd situasjon, der prosjektets parkeringskrav må dekkes ved hjelp av offentlig gateparkering, i tillegg til parkeringsareal som ligger på grunn eid av Coop Midt-Norge. Dette gjelder scenario ved fullt utbygd situasjon, der kvartal innenfor felt BS2 er utbygd tilsvarende alt. A, og det er kun bygges 1. parkeringsnivå i p-kjellere. Det vil da være 19 offentlige p-plasser som beslaglegges for å dekke kravet. Dette gir et overskudd på 40 offentlige parkeringsplasser tilknyttet gater til å dekke annet behov i sentrum (gitt at det etableres gateparkering i Johannes Bruns gate og ny tverrgate).

Verdal kino og bibliotek

Verdal kommune har bedt om at forslagsstiller vurderer behov for offentlig parkering til andre nærliggende formål i sentrum, utover de som inngår i prosjektet som reguleres. Mest aktuelt er da å vurdere er Verdal kino og bibliotek, som grenser inn til planområdet mot Johannes Bruns gate.

I dialog med Verdal kommune er det er hentet inn tall for antall besøkende i snitt pr. dag, sitteplasser og ansatte. Beregningsgrunnlag for kinoen er antall sitteplasser og ansatte på jobb samtidig, mens beregningsgrunnlaget for biblioteket er antall besøkende i snitt pr. antatt høyeste time, og antall ansatte på jobb samtidig. Besøkende pr. dag i snitt på biblioteket er oppgitt å være 172. Det er forutsatt 8 timers åpningstid, der høyeste time har 1,5 ganger besøkende relativt gjennomsnittstimen. Dette gir et anslag på 32 besøkende i bibliotekets høyeste time. Faktor på 0,3 er gitt av bestemmelse i KDP Verdal by for

kultur- og idrettsarenaer. Det understrekes at dette er usikre estimat, og kun gir en indikator på parkeringsbehovet (Tabell 9).

Tabell 9: Krav til p-plasser for Verdal kino og bibliotek

		Beregningsgrunnlag	Krav
Virksomhet	Faktor	Antall sitteplass (kino)/besøkende høyeste time (bibliotek) + ansatt på jobb i snitt pr. dag	Antall P-plasser bil
Kino	0,3	264	79
Bibliotek	0,3	35	11

Gitt antakelsene gir dette et behov på totalt 90 p-plasser, men det bør i dette tilfellet kunne beregnes en stor grad av sambruk av p-plasser. Selv om det er en viss overlapp i åpningstider, har kinoen sin kjernetid på kveld, mens biblioteket i større grad har besøk på dagtid.

Som beskrevet tidligere, vil det i en situasjon med langsgående gateparkering i nye tverrgater, Johannes Bruns gate og Asbjørnsens gate, samt kommunale p-plasser innenfor delfelt BS3, være ca. 40 p-plasser utover de som trengs for å dekke opp det regulerte prosjektets parkeringskrav. Deler av parkeringsbehovet for kino og bibliotek kan altså dekkes i opprustede/nye gater innenfor planområdet. Ved utbygging av flere nivå i p-kjellere i prosjektet kan i tillegg parkeringskapasiteten økes betraktelig til også å dekke et eventuelt sentrumsbehov. Dette er imidlertid noe som må vurderes nærmere som del av detaljprosjektet, og i dialog mellom kommune og tiltakshaver. Det tas forbehold om at gater og p-kjellere ikke er detaljprosjektert, og at det kan dukke opp moment i senere detaljering som endrer antall plasser. Eksakt løsning for p-kjellere, atkomster og gater imidlertid som en del av detaljprosjekteringen.

I tillegg til parkeringsplasser innenfor planområdet, er det fortsatt et stort antall parkeringsareal (offentlig og private) ellers i Verdal sentrum, som vist i Figur 50, hentet fra Gatebruksplan for Verdal by (Norconsult 2016). Antall framtidige p-plasser i Nordgata og Sørgata er avhengig av pågående detaljregulering for Nordgata 9, 11 og 13.

Figur 50: Illustrasjon fra Gatebruksplan Verdal kommune (Norconsult, 2016). Illustrasjon er supplert med areal som omfattes av dette reguleringsplanforslaget, og der parkeringssituasjonen endres som beskrevet i planforslaget.

4.4.5 Sykkelparkering

Krav til sykkelparkering er 2 pr. boenhet og 2 pr. 50 m2 forretning/hotell/ restaurant/kafe/forsamlingslokale. Planforslaget legger til rette for sykkelparkering både innendørs og utendørs. Dette inkluderer sykkelparkering i offentlig gate. Iht. bestemmelsene tillates parkering for sykkel innenfor:

- **parkeringskjeller** (SPH1-SPH3, som vist på plankart under grunnen)
- **fleksibel sone i gater** (delfelt o_SKF1-6 som vist på plankart på grunnen)
- **1. etasje,** delfelt BS1, BS2 og BS3 (plankart på grunnen)
- **parkeringsareal** (delfelt SPA1-2, plankart på grunnen)

4.5 Varelevering

For utbygging innenfor felt BS1 er varelevering til Coop sin nye butikk løst med mulighet for innendørs varelevering i byggets nordøstlige del, som vist på Figur 51. Løsningen sikrer en lastesone som ikke er åpen for almen ferdsel, men medfører rygging over fortau og tvungen venstresving.

Det er ikke avklart hvilken type forretning eller næring som etableres innenfor delfelt BS2 (trinn 2) og BS3 (trinn 3), og løsninger for varelevering tilknyttet disse to delfeltene må følgelig løses i detaljprosjekteringen når man har kjennskap til type virksomhet og behov.

Alternativet til innendørs varelevering i 1. etasje eller via p-kjeller, er å opprette vareleveringslommer i fleksibel gatesone (o_SKF1-5 på plankart på grunnen), som også kan benyttes for forretninger/næringer som etableres innenfor delfelt BS2 og delfelt BS3.

Varelevering, inkludert eventuelle midlertidige løsninger før gatenettet er etablert, skal skje i samsvar med teknisk plan, godkjent av Verdal kommune, og innenfor tidsrom fastsatt i skiltplan.

Figur 51: Husvegg mellom p-rampe og Asbjørnsens gate er planlagt med søyler og åpninger i veggen for bedret sikt mellom p-rampe og myke trafikanter på fortau.

4.6 Avfallshåndtering

Renovasjon for boliger er planlagt med nedgravde containere i fleksibel sone langs Asbjørnsens gate for felt BS1 og BS2, se plassering på illustrasjonsplan (vedlegg 1). For felt BS3 foreslås renovasjon plassert i fleksibel sone langs Johannes Bruns gate (felt i_SKF1). Eksakt plassering av renovasjon er ikke styrt i plankart, for å sikre fleksibilitet i detaljprosjekteringen, men forslag til plassering framgår av vedlagt illustrasjonsplan (se Vedlegg 1). Foreslått plassering og dimensjonering er avklart med Innherred renovasjon.

Avfall for forretning-/næring-/tjenesteyting skal i utgangspunktet lagres innendørs i avfallsbeholdere eller lokaliseres slik at innsyn begrenses fra offentlig gate/plass, og slik at den ikke blir skjemmende eller til sjenanse for omgivelsene, men det åpnes også opp for at næringsavfall kan løses som nedgravde containere i fleksibel sone langs offentlig gate. For ny Coop-butikk er avfallsløsning planlagt samlokalisert innendørs med varelevering. Her vil løsningen på samme måte skjerme lastesonen fra almen ferdsel, men samtidig medføre rygging over fortau og tvungen venstresving.

Nyttekjøring som renovasjon og varelevering bør tillates selv ved løsning der Johannes Bruns gate og ny tverrgate blir rene gågater. Bestemmelsene stiller imidlertid krav til skiltplan som kan styre tidspunkt på slik kjøring.

4.7 Universell utforming

Føringene fra plan- og bygningslov (§ 1-1) vedrørende prinsipp om universell utforming og bestemmelser i Byggteknisk forskrift (TEK 17) er lagt til grunn og ivaretatt i planforslaget.

Bestemmelse til planen stiller krav til at minimum 30% av boligene skal være tilgjengelig boenhet innenfor de enkelte delfeltene BS1, BS2 og BS3.

4.8 Miljøforhold

Planområdet ligger inntil offentlige gater og jernbane, som er en kilde til støy. Brekke & Strand har derfor utarbeidet en støyfaglig utredning, se Vedlegg 8.

Utredningen konkluderer med at støy fra jernbane ikke vil være dimensjonerende, da det kun er enkeltoverskridelser i sørøst. I hovedsak er støynivå fra vegtrafikk avgjørende for hvilke tiltak som bør gjennomføres. Det er vurdert støysituasjon både med og uten stenging av planovergangen i Nordgata.

Beregningene viser at det kun er lokale forskjeller på 1-2 dB for de forskjellige trafikksituasjonene, og begge situasjoner vil være løsbare.

Tomten ligger i og mot gul støysone, og med byggenes plassering oppnår man gode uteområder med tilfredsstillende støynivå. Det er enkelte hjørneleiligheter som er utsatt for støy over grenseverdi slik at man ikke har tilgang til stille side. Det foreslås derfor balkongskjerming og absorberende himling som tiltak. Dette vil bidra til at alle boenheter har stille side. Maksimalt støynivå er ikke dimensjonerende for prosjektet. Dette må likevel tas hensyn til ved vurdering av fasadeelementer. Det vil være mulig å oppnå å oppnå tilfredsstillende støynivå innendørs ved korrekt dimensjonering av fasadeelementer. Dette må gjøres under detaljprosjektering.

Anbefalinger i støyutredning er ivaretatt i bestemmelse til planen.

4.9 Teknisk infrastruktur

4.9.1 VA-forhold

Kommunalt ledningsnett skal prosjekteres og bygges i henhold til Verdal kommunes retningslinjer for VA, som er «standard abonnementsvilkår».

ViaNova Trondheim har utarbeidet et VA-notat og en prinsipiell VA-plan for prosjektet, se Vedlegg 7. Notatet omtaler planlagte løsninger for vanntilførsel, spillvann, overvann, fordrøyning og flomveger.

4.9.2 El-forsyning

Det er ikke tilstrekkelig kapasitet innenfor området i dag, og det må etableres nye nettstasjoner tilknyttet de enkelte kvartalene. For BS1 kan det etableres frittstående nettstasjon innenfor felt BE på plankart på grunnen. Alternativt kan det etableres nettstasjon innendørs i bygg, med utgang til gateplan. For delfelt BS2 og BS3 forutsettes det innendørs nettstasjon, da det ikke er ønskelig med frittstående nettstasjon i offentlige gater. Endelig plassering av nettstasjoner i bygg vurderes som del av detaljprosjekteringen.

Ved en utbygging av området må det i tillegg avsettes plass for nye trasser for kabler som må flyttes, spesielt da utbyggingen forventes å gå over flere år.

4.10 Utbyggingstrinn

Det er skissert 3 overordnede utbyggingstrinn, tilsvarende kvartalene innenfor felt BS1, BS2 og BS3 på plankartet. Se vedlegg 3 for prinsipielle illustrasjoner av dette. Utbyggingen kan imidlertid deles inn i ytterligere flere trinn. Dette vil særlig være aktuelt med tanke på utvikling av boligbebyggelsen. Størrelsen på utbyggingstrinnene må tilpasses den til enhver tid gjeldende markedssituasjonen og et rasjonelt byggeri.

4.11 Anleggsfasen

Det skal utarbeides plan for beskyttelse av omgivelsene mot støy og andre ulemper i bygge- og anleggsfasen for hvert delfelt/byggetrinn, som skal følge søknad om igangsetting.

Planen skal redegjøre for trafikkavvikling, rivning av bygg, massetransport, driftstider, trafikksikkerhet for gående og syklende, forhold tilknyttet jernbanespor og planovergang, renhold og støvdemping, og støyforhold. Nødvendige beskyttelsestiltak skal være etablert før bygge- og anleggsarbeider kan igangsettes. For å oppnå tilfredsstillende miljøforhold i anleggsfasen skal luftkvalitets- og støygrenser som angitt i Miljøverndepartementets retningslinjer for behandling av luftkvalitet og støy i arealplanleggingen, T-1520 og T-1442/2012, tilfredsstilles.

4.12 Rekkefølgebestemmelser

Det er foreslått flere rekkefølgebestemmelser. Ved søknad om igangsettingstillatelse stilles det krav til utomhusplan, samt tekniske planer for samferdselsanlegg, avfallsløsninger, og vann- og avløp. Det stilles også krav til detaljert støyfaglig utredning og nødvending dokumentasjon på at kravene til støy er ivaretatt.

Før tiltak kan igangsettes skal det foreligge geoteknisk prosjektering og dokumentasjon for hvert delfelt/byggetrinn. Av prosjekteringsrapport skal det framgå om det er behov for geoteknisk oppfølging av spesielle arbeider i byggeperioden.

4.12.1 Opparbeidelse av samferdselsareal

Det er foreslått rekkefølgebestemmelser for tidspunkt for opparbeidelse av offentlige gater, før bebyggelse kan tas i bruk:

- Offentlige kjøreveger, fortau/gangareal, parkering o.l. innenfor felt o_SV1, o_SF2-3, og o_SK4-6, inkl. berørt del av o_SKF1, skal være ferdig opparbeidet før bebyggelse innenfor BS1 kan tas i bruk.
- Offentlige kjøreveger, fortau/gangareal, parkering o.l. innenfor felt o_SF4, o_SKF3, o_SKF1 og o_SKF2, skal være ferdig opparbeidet før bebyggelse innenfor BS2 kan tas i bruk.
- Offentlige fortau innenfor felt o_SF1 og annen veggrunn o_SVG skal være ferdig opparbeidet før bebyggelse innenfor BS3 kan tas i bruk.

4.12.2 Opparbeidelse av uteoppholdsareal

Det skal etableres felles uteoppholdsareal (inkl. småbarnlekeplass der kommunens normkrav tilsier dette) innenfor hvert av delfeltene BS1, BS2 og BS3, før brukstillatelse for ny bebyggelse innenfor hvert delfelt i planområdet kan gis.

Det skal det etableres/oppgraderes områdelekeplass (Minsaas plass, Hagabakken eller andre nærliggende offentlige friområder) før brukstillatelse for ny bebyggelse innenfor delfelt BS1 og BS2 kan gis.

Ved etappevis utbygging skal krav til tilhørende uteoppholdsareal og parkeringsareal oppfylles suksessivt etter hvert som brukstillatelse for boliger gis.

5 Konsekvenser av planforslaget

5.1 Bybilde, byform og struktur

Planforslaget vil ha en betydelig positiv virkning for sentrumsutviklingen i Verdal, i et område av sentrum som i dag preges av store, åpne parkeringsflater og en uensartet, rotete bebyggelsesstruktur.

Det legges til rette for en tettere og mer bymessig kvartalsutbygging, inkludert en opprusting og oppstramming av omliggende gater. Dimensjonering av kvartalene med bredder og høyder er tilpasset Verdals sentrumskarakter. Ifølge kommunedelplanen for Verdal by skal høyder på gesims som hovedregel ikke overstige 15 m, men 18 m gesims kan tillates dersom vurderinger av virkninger for omgivelser tilsier at det er akseptabelt. Planforslaget åpner opp for høyder til gesims på henholdsvis ca. 14 og 17 m, med en nedtrapping mot sør og vest for å sikre gode solforhold.

Bestemmelse til planen stiller videre krav til arkitektonisk utforming og variasjon: hvert byggeområde-/delfelt skal fremstå som en samling av flere ulike bygninger, med oppdelte fasader og variert arkitektonisk uttrykk, for eksempel ved bruk av ulike takformer, takvinkel, vinduer, material- og fargebruk. Maks tillatt lengde på fasade med ensartet arkitektonisk uttrykk er 26 m. Det skal være en variasjon i gesimshøyde mellom to nabobygg/fasader.

Med høyere bebyggelse bør også gatebredden utvides slik at vi får et gaterom som ikke oppleves trangt, men fortsatt intimt og med en menneskelig skala. Johannes Bruns Gate foreslås utvidet fra 11 til 15 m. En bredde på 15 m gir et forhold på omtrent 1:1, gitt nye gesimshøyder i planforslaget. Ny bredde muliggjør toveis kjøring, samt en fleksibel sone for parkering, trær/beplanting, møblering, renovasjon o.l., i tillegg til tosidig fortau. Nye gater bidrar til offentlige, kvalitative byrom.

Planforslagets kombinasjon av krav til byggegrenser/fasadelinjer, maksimale byggehøyder, maksimum tillatt utnyttelsesgrad, samt bestemmelser om krav til arkitektonisk utforming, sikrer nødvendig forutsigbarhet og trygghet med hensyn til en god utvikling av arealet uten negative nabokonsekvenser, samtidig som det sikrer nødvendig fleksibilitet i den kommende detaljprosjekteringsfasen.

Med bakgrunn i sol- og skyggekart (Vedlegg 2), samt nær- og fjernvirkninger vist i 3D-illustrasjoner (Vedlegg 3), vurderes prosjektets høyder som godt tilpasset og i tråd med den generelle sentrumsbebyggelsen i Verdal sentrum som er på 3-4 etasjer. Planforslaget vil ikke endre bylandskapet i Verdal sentrum, og det er fortsatt siloene som vil utgjøre de mest markante landemerkene i Verdal sentrum.

Ny bebyggelse i planområdet vil gi noe endret solforhold for nabobebyggelsen øst for Asbjørnsens gate. Da det er snakk om sentrumskjernen, der det er målsetting om fortetting og høy utnyttelse, må det i en slik situasjon måtte påregnes noe endrete sol- og siktforhold for naboer.

5.2 Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registret automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet, og tiltaket vurderes ikke til å ha negative konsekvenser for kulturminner eller kulturmiljø.

Bestemmelse til planen sikrer at dersom det under anleggsarbeid eller annen virksomhet i planområdet fremkommer automatisk fredete kulturminner, skal arbeidet straks stanses og kulturvernmyndighetene varsles som omtalt i lov om kulturminner § 8, 2. ledd.

5.3 Grønnstruktur

Planforslaget berører ikke eksisterende grønnstruktur. Johannes Bruns gate har i dag noen gatetrær og beplantning, som vil bli berørt av utbyggingen. Det legges imidlertid til rette for gatetrær og annen beplantning i ny situasjon. Gatesone o_SKF1-6 er regulert fleksibelt slik at kommunen kan vurdere

ønsket grad av beplantning ved detaljprosjektering. Nye kvartal med gårdsrom vil også bidra positivt til opplevelsen av grønne areal i sentrumskjernen.

5.4 Naturmiljø og naturverdi

Det er ikke registrerte naturverdier innenfor planområdet iht. Naturbase (Miljødirektoratet), og planforslaget vurderes ikke til å ha negative konsekvenser for naturmiljø eller naturverdier. Økt beplantning i gater/byrom og uteoppholdsareal for boligbebyggelsen vil kunne bidra positivt for biologisk mangfold i byen som fugler og insekter.

5.5 Grunnforhold

Løsmasser i området består av elv- og bekkeavsetning. Sand og grus dominerer, og materialet er sortert og rundet (kilde: NVE).

Det er ikke gjennomført grunnundersøkelser innenfor planområdet i forbindelse med reguleringsplanforslaget. Det er imidlertid foretatt toalsondering i to punkt i forbindelse med undersøkelser (Scandiaconsult 2002) sørøst for planområdet for bygging av undergang under Nordlandsbanen og rehabilitering av Sørgata. Det er i grunnundersøkelsen registrert et øvre sandlag med mektighet på ca. 3,0 m. Sandlaget inneholder innslag av humusholdige masser i øvre del, samt silt og gruskorn. I nederste del av sandlaget er det noe mer grusige masser. De underliggende massene består hovedsakelig av sandig silt til stor dybde. Det er grunn til å anta at det er meget stor dybde til berg eller meget fast grunn.

Grunnvannstanden ble i 2002 målt til å være ca. 3,5 m under terrengnivå.

NVEs aktsomhetskart for jord- og flomskred viser at det ikke er potensielle utløpsområder for jord- og flomskred i nærheten av planområdet. Området er ikke utsatt for 200-års flom (kilde: NVE).

Geoteknisk prosjektering og dokumentasjon for hvert delfelt/byggetrinn skal foreligge før tiltak igangsettes. Av prosjekteringsrapport skal det framgå om det er behov for geoteknisk oppfølging av spesielle arbeider i byggeperioden.

5.6 Miljøforhold

Det er gjort vurderinger av miljøforholdene i området og foreslått nødvendige avbøtende tiltak som er sikret gjennom bestemmelser til planen. Forholdene vurderes ikke til å ha negative konsekvenser i plan- eller nærområdet gitt avbøtende tiltak. Støy er vurdert spesielt, og det vises til støyfaglig utredning, Vedlegg 8. Se også kapittel 4.8. Tomten ligger i og mot gul støysone, og med byggenes plassering oppnår man gode uteområder med tilfredsstillende støynivå. Det er enkelte hjørneleiligheter som er utsatt for støy over grenseverdi slik at man ikke har tilgang til stille side. Avbøtende tiltak for å sikre tilfredsstillende støyforhold for disse er ivaretatt gjennom bestemmelsene.

5.7 Trafikkforhold

ViaNova har vurdert eksisterende og framtidige trafikkforhold i området i et eget trafikknotat, Vedlegg 6. Det refereres til de mest sentrale momentene fra dette trafikknotatet i planbeskrivelsen, og det vises til trafikknotatet for utdypende beskrivelser og vurderinger.

Figur 52: Bildet til venstre viser en anslagsvis trafikkfordeling gitt at planovergang opprettholdes. Bildet til høyre viser en anslagsvis trafikkfordeling gitt at planovergangen stenges. (Kilde: Trafikknotat, ViaNova 2020).

5.7.1 Trafikkmengder

Det er beregnet at planen vil tilføre sentrumsområdet i Verdal en trafikkmengde på 400 kjt/d. Det er gjort anslagsvise vurderinger på hvordan trafikken vil fordele seg avhengig av om planovergangen over Trønderbanen stenges eller ikke, se Figur 52. Trafikkrapporten (vedlegg 6) vurderer også netto endring og trafikkfordeling gitt reguleringsplanforslag for Nordgata 9, 11 og 13 (se kapittel 4.2 og 4.3).

5.7.2 Gateutforming

For foreslått gateutforming og alternative løsninger viser det også til planbeskrivelsens kapittel 4.4.1, 4.4.2, og 4.4.3.

Selberg Arkitekter, på vegne av tiltakshaver, anbefaler løsning illustrert i alternativ 2 - sambruksgate. Hvis det fra kommunens side er ønskelig å øke andelen offentlig gateparkering, men fortsatt ivareta Johannes Bruns gate som en sentral gangakse, vil en sambruksgate med langsgående gateparkering være en god løsning. En slik løsning vil i stor grad også være en videreføring av dagens prinsipper i Johannes Bruns gate, men med en utvidelse av gatebredden som muliggjør toveiskjøring.

5.7.3 Parkering

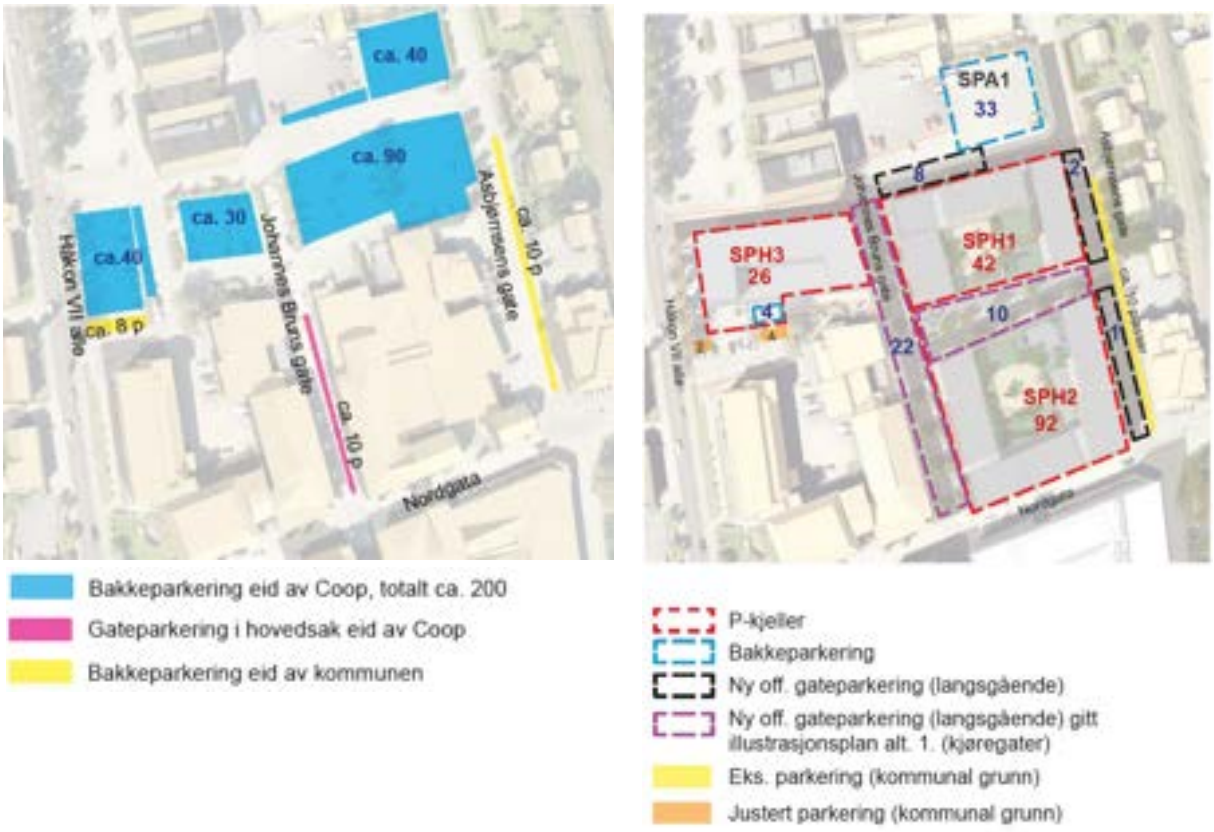
Det er ca. 200 p-plasser på eksisterende overflateparkering innenfor planområdet som ligger på grunn eid av Coop Midt-Norge, som beskrevet i kapittel 2.13.5. Innenfor planområdet er det i tillegg også noen parkeringsplasser på kommunal grunn, bl.a. ca. 10 langsgående parkeringsplasser i Asbjørnsens gates østside, samt ca. 8 p-plasser innenfor gnr./bnr. 19/873, som ligger vest i planområdet med atkomst fra Håkon VII allé. I Johannes Bruns gate er det i dag ca. 10 langsgående p-plasser, men disse ligger for det meste innenfor gnr./bnr. 19/121, som er eid av Coop Midt-Norge. Det er sånn sett få offentlig, kommunalt eide parkeringsplasser innenfor planområdets avgrensning i dagens situasjon.[2]

[2] Antall plasser er vurdert ut ifra ortofoto i området og google street view. Pga. manglende parkeringsoppmerking enkelte steder, er det usikkerhet knyttet til det eksakte antallet p-plasser.

I ny situasjon vil store deler av eksisterende overflateparkering bygges ned. Bakkeparkering i nord (gnr./bnr. 19/195) videreføres med en forbedret utforming, og det vil her bli ca. 33 p-plasser. Det planlegges i tillegg etablert parkeringskjellere under ny bebyggelse, som vist på plankart under grunnen.

Eksisterende, offentlig, langsgående gateparkering på østsiden av Asbjørnsens gate foreslås videreført. I tillegg foreslås det etablert nye offentlige, langsgående p-plasser på vestsiden av Asbjørnsens gate i fleksibel sone (o_SKF3-4 på plankart på grunnen), samt i ny tverrgate nord for ny Coop-butikk (BS1/SPH1).

Antall offentlige, langsgående p-plasser i Johannes Bruns gate (o_SKF1) og ny tverrgate (o_SKF2) er avhengig av om man velger å etablere gågater eller kjørbare gater. Som kjørbare gater vil det potensielt kunne etableres henholdsvis 22 og 10 offentlige gateparkeringsplasser her. Dette er en økning i antall offentlige parkeringsplasser, sammenlignet med dagens situasjon.

Figur 53: Eks. parkering og framtidig parkering innenfor planens avgrensning, gitt at det etableres offentlig gateparkering i Johannes Bruns gate og ny tverrgate (lilla stiplet linje). Antall plasser i dagens situasjon er vurdert ut ifra ortofoto i området og google street view. Pga. manglende parkeringsoppmerking enkelte steder, er det usikkerhet knyttet til det eksakte antallet p-plasser. Det tas også forbehold om at framtidig parkering i P-kjellere ikke er detaljprosjektert, og at det kan dukke opp moment i senere detaljering som endrer antall plasser. Oppgitt tall for P-kjellere er med utgangspunkt i 1. parkeringsnivå.

For nærmere vurdering av planforslagets konsekvenser for parkering i denne delen av sentrum vises det til planbeskrivelsens kapittel 4.4.4.

5.7.4 Trafikksikkerhet

Trafikksikkerheten og tilgjengeligheten for myke trafikanter vurderes å være ivaretatt i planforslaget.

Siktkrav er særskilt vurdert i trafikknotat (Vedlegg 6), og beskrevet i den sammenheng at planen legger opp til et gatenett med sambruksløsninger og gågater, som er ment for et lavere fartsnivå en dagens regulerte 30- sone.

Rundt kvartalets nordøstre hjørne, i område for p-kjeller og varelevering tilknyttet felt BS1, vil det være mulige konfliktpunkter med personbiler, varebiler og renovasjonskjøretøy. Løsninger tilknyttet varelevering og næringsavfall for felt BS1 skjermer lastesonen fra almen ferdsel, men medfører rygging over fortau, noe som kan være utfordrende mht. trafikksikkerhet. Det forutsettes imidlertid at hovedferdselsåre for myke trafikanter går i Johannes Bruns gate (iht. gatebruksplan). Planforslaget har hensyntatt dette ved å plassere hovedinngangen til Coop-butikken på hjørnet mot Johannes Bruns gate, mens varelevering og p-kjelleratkomst(er) er lagt til motsatt hjørne og i størst mulig grad er henvendt mot Asbjørnsens gate, der det forventes mindre ferdsel av myke trafikanter.

Husvegg mellom p-rampe og Asbjørnsens gate er videre planlagt med søyler og åpninger i veggen for bedret sikt mellom p-rampe og myke trafikanter på fortau. Vareleveringen er dessuten lagt vest for atkomst til p-kjeller, slik at innkjøring til varelevering ikke ligger helt på hjørnet. Det gir både sjåfører, syklister og fotgjengere bedre tid til å orientere seg før en mulig konflikt.

Det er ikke avklart hvilken type forretning eller næring som etableres innenfor delfelt BS2 (trinn 2) og BS3 (trinn 3), og løsninger for varelevering tilknyttet disse to delfeltene må følgelig løses i detaljprosjekteringen når man har kjennskap til type virksomhet og behov.

En eventuell situasjon før stenging av planovergang i Nordgata er vurdert i trafikknotat, vedlegg 6. Ut fra forutsetningene som er lagt til grunn for beregning av fremtidige trafikkmengder i sentrum som følge av utbygging, vil ÅDT over planovergangen øke med ca. 250 kjt/d sammenlignet med dagens situasjon – en prosentvis økning på ca. 8 %. Trafikkøkningen er beskjeden, men enhver økning i trafikkmengde vil i utgangspunktet gi økt ulykkesrisiko. Det er imidlertid vanskelig å tallfeste hvor stor økningen i ulykkesrisiko er på grunn av økt ÅDT, og det vurderes som at den vil være liten.

5.8 Teknisk infrastruktur

5.8.1 VA-forhold

Forhold tilknyttet teknisk infrastruktur ivaretas i planforslaget, se kapittel 4.9, samt VA-notat og prinsipiell VA-plan (Vedlegg 7). Gitt informasjon fra Verdal kommune antas vannkapasitet i området å være tilstrekkelig. Basert på enkle beregninger antas også god kapasitet på spillvannsnettet i området.

Overvannsberegninger for dagens situasjon indikerer dårlig kapasitet på overvannsnettet i planområdet. I eksisterende situasjon består utbyggingsområdet av veier, parkeringsplasser og et større bygg. Det er lite grøntområder og permeable flater. Ny situasjon vil bestå av veier, parkeringsplasser og tre bygningskvartal, hvor det vil være noe grøntarealer. Dette er i hovedsak felles gårdsrom tilknyttet bebyggelsen, i tillegg til offentlige gater der det legges til rette for etablering av gatetrær og annen beplantning i gatas fleksible sone. De grønne flatene vil bidra til noe redusert avrenning fra området etter utbygging. Valg av belegning og dekke i de offentlige gaterommene vil også kunne påvirke grad av lokal overvannshåndtering, der f.eks. asfalt vil ha en dårligere lokal håndtering av overvann enn andre, mer permeable dekker med belegningsstein som har høyere infiltrasjon av lokalt overvann.

Overvannet fra hele utbyggingsområdet forutsettes fordrøyet før det kobles til kommunalt nett. Fordrøyning vil gi lavere vannføring til det kommunale nettet. Utbyggingen vil derfor ikke tilføre større vannmengder enn ved dagens situasjon. Dette er gunstig med tanke på nettets begrensede kapasitet.

5.8.2 Flomveg

Ifølge VA-notat (Vedlegg 7, figur 4) vil dagens flomveg følge nordre del av Johannes Bruns gate, før den krysser dagens parkeringsplass over til Håkon den VII allé. På denne parkeringsplassen vil byggetrinn 3 bygges. Flomveg bør derfor ledes rundt byggetrinn 3 til Håkon den VII allé, hvor flomveg kan fortsette som i dag.

5.8.3 Energiforhold

Energibruk skal løses i tråd med TEK17 og andre gjeldende regler. Det er ikke tilstrekkelig kapasitet i energinettet innenfor området i dag, og det må derfor ved utbygging av området etableres nye nettstasjoner. Innenfor planområdet har NTE Nett flere 22 kV høyspenningskabler som berøres av en utbygging. Dette kabelnettet er en viktig del av distribusjonsnettet for Verdal by. Ved en utbygging av området må det derfor avsettes plass for nye traseer for kabler som må flyttes, spesielt da utbyggingen forventes å gå over flere år.

5.9 Sosial infrastruktur

Planforslaget er svært positivt med hensyn til sosial infrastruktur i området, da det innebærer etablering av nye forretning-/næring- og tjenestetilbud med god tilgjengelighet både for kjørende med bil og kollektiv, samt syklende og gående.

Planforslaget legger til rette for ny boligbebyggelse med potensielt 100 nye boenheter (gitt 70 kvm boenheter i snitt). Det er en målsetting av boligene skal ha kvaliteter som gjør området attraktivt for også barnefamilier.

Planområdet tilhører Verdalsøra skolekrets. Skolekapasiteten i dag er tilfredsstillende, men gitt antatt befolkningsutvikling kan det bli kapasitetsutfordringer i framtiden. Det ligger seks barnehager i gangavstand fra planområdet, men ifølge Verdal kommune er barnehagedekningen i sentrum noe begrenset.

5.10 Universell tilgjengelighet

Føringene fra plan- og bygningslov (§ 1-1) vedrørende prinsippet om universell utforming og bestemmelser i Byggteknisk forskrift (TEK 17) er lagt til grunn og ivaretatt i planforslaget.

5.11 Rekreasjonsinteresser

Planområdet berører ikke, eller kommer i konflikt med, eksisterende leke- og rekreasjonsområder. Foreslått utforming av offentlige byrom og gater, samt felles uteoppholdsareal vurderes som positivt for rekreasjonsinteresser i området. Nye boliger i sentrum legger også til rette for økt bruk av omliggende plasser og friområder i nærheten, som Minsaas plass, Jernbaneparken og Moeparken.

5.12 Folkehelse

Bomiljøet påvirkes både av fysiske, psykiske, og sosiale faktorer, som opplevelsen av trygghet, irritasjonsmomenter, tilgjengelighet, støy, tilhørighet, estetikk og muligheten til å påvirke utviklingen av nærmiljøet. Fravær av støy og lokal luftforurensning, lukt, stråling, smittestoffer og ulykker, samt tilgang på rent vann, er viktige faktorer for god helse og trivsel. Andre forhold er universell utforming, trafikksikkerhet, grunnforhold, avfallshåndtering og lekeområder. Utearealenes utforming har stor innflytelse på menneskers hverdagsliv, deres utfoldelses- og valgmuligheter.

Planforslaget legger til rette for gode, trygge og varierte offentlige byrom, grønne uterom og bomiljø som ikke er utsatt for negative miljøeffekter. Planforslaget legger videre opp til et nettverk av gang- og sykkelforbindelser som fremmer en aktiv hverdag for de som bor innenfor og besøker området. Planforslaget vurderes som positivt i et folkehelseperspektiv.

5.13 Barns interesser

I Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen er det lagt vekt på hvordan arealer og anlegg som skal benyttes av barn og unge skal utformes. Områdene skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare. Med hensyn til utforming skal områdene være

tilstrekkelig store, være egnet for ulik lek og opphold hele året. Arealene skal kunne brukes av barn med forskjellige funksjonsnedsettelser og i tillegg bidra til samhandling mellom barn og voksne.

Planforslaget følger opp denne retningslinjen, og vurderes til å være positivt med tanke på barns interesser. Planforslaget legger opp til gode, trygge og varierte offentlige byrom og felles uteoppholdsareal tilrettelagt for lek og aktivitet. Planområdet har trygg veg til nærliggende skoler, barnehager og idrettsanlegg.

5.14 Økonomiske konsekvenser for kommunen

Planforslaget forutsetter en oppgradering av eksisterende, omliggende, offentlige gater, i tillegg til etablering av nye, offentlige gater. Fordeling av infrastrukturkostnader mellom Verdal kommune og tiltakshaver forhandles gjennom en utbyggingsavtale.

5.15 Konsekvenser for næringsinteresser

Planforslaget vurderes å være positivt for næringsinteresser i området. Det legger til rette for etablering av næringsvirksomhet i nye, attraktive lokaler i en del av sentrum som i dag preges av delvis tomme, og nedslitte lokaler. Nye boliger i sentrumskjernen utgjør et forsterket kundegrunnlag for næringsvirksomheten.

5.16 Konsekvenser i anleggsfasen

I anleggsfasen vil det erfaringsmessig oppstå både støy- og støvplager ved transport av byggematerialer, evt. transport av masser m.m. Dette må vurderes nærmere i forbindelse med byggesøknad, når en vet hva omfang av anleggsarbeid vil bli.

Plan for beskyttelse av omgivelsene mot støy og andre ulemper i bygge- og anleggsfasen for hvert delfelt/byggetrinn skal følge søknad om igangsetting. Planen skal redegjøre for trafikkavvikling, rivning av bygg, massetransport, driftstider, trafikksikkerhet for gående og syklende, forhold tilknyttet jernbanespor og planovergang, renhold og støvdemping, og støyforhold. Nødvendige beskyttelsestiltak skal være etablert før bygge- og anleggsarbeider kan igangsettes.

Det skal legges til rette for et kjøremønster som ikke belaster eksisterende planovergang i Nordgata (som forutsettes stengt), og jernbanens framkommelighet og hastighet skal ivaretas i bygge- og anleggsfasen.

For å oppnå tilfredsstillende miljøforhold i anleggsfasen skal luftkvalitets- og støygrenser som angitt i Miljøverndepartementets retningslinjer for behandling av luftkvalitet og støy i arealplanleggingen, T-1520 og T-1442/2012, tilfredsstilles.

6 ROS-analyse

6.1 Metode

Metoden tar utgangspunkt i veilederen fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging», april 2017. ROS-analysen identifiserer sannsynlighet for potensiell fare, konsekvens, og risiko knyttet til utbyggingsplaner for et område. Ved påvist risiko vurderes eventuelle avbøtende tiltak.

Sannsynlighet for at faren inntreffer er gradert etter frekvens, dvs. hvor ofte man antar at hendelsen vil finne sted og inndelt etter følgende skala:

Sannsynlighet	Frekvens
Uaktuelt	Vil sannsynlig ikke skje i overskuelig fremtid
Lite sannsynlig	Mindre enn en gang hvert 50. år
Mindre sannsynlig	Mellom en gang hvert 10. og hvert 50. år
Sannsynlig	Mellom engang hvert år og hvert 10. år
Meget sannsynlig	Mer enn en gang hvert år.

Konsekvensen av en eventuell hendelse er vurdert i forhold til liv/ helse, materielle/ økonomiske verdier, miljø og samfunnsviktige funksjoner, og inndelt etter følgende skala:

Konsekvens	Liv/ helse	Miljø	Økonomiske verdier /produksjonstap
Ufarlig	Ingen personskade	Ingen skader	Skader for inntil 50 000 kr.
En viss fare	Få og små person-skader	Mindre skader, lokale skader	Skader mellom 50 000 - 500 000 kr.
Kritisk	Alvorlige person-skader	Omfattende skader, regionale konsekvenser med restitusjonstid > 1 år.	Skader mellom 500 000 - 5 mill.
Farlig	Alvorlige skader/død	Alvorlige skader, regionale konsekvenser med restitusjonstid > 1 år.	Skader mellom 5 mill. - 50 mill.
Katastrofalt	En eller flere døde	Svært alvorlige skader, regionale konsekvenser med restitusjonstid > 1 år.	Skader for mer enn 50 mill.

Risiko er et produkt av sannsynligheten for at hendelsen inntreffer og konsekvensen av hendelsen om den skulle inntreffe:

Sannsynlighet	**Konsekvens**				
	Ufarlig	**En viss fare**	**Kritisk**	**Farlig**	**Katastrofal**
Svært sannsynlig					
Sannsynlig					
Mindre sannsynlig					
Lite sannsynlig					

	Lav risiko, ingen tiltak nødvendig
	Middels risiko, tiltak vurderes iverksatt
	Høy risiko, tiltak må iverksettes

6.2 Avgrensninger og forutsetninger

Denne analysen er utført på detaljreguleringsplannivå, og vurderingene er derfor utført på et overordnet nivå. Innenfor de rammer som reguleringsplanen setter, kan det være rom for valg av ulike løsninger i byggeplanen. Selv om det gjennom de forutsetningene som er spesifisert i analysen er forsøkt å sette

klare rammer for risikovurderingen, kan det være detaljer i løsningsvalg som man ikke har oversikt over på dette planstadiet, og som kan påvirke risikoen både i anleggsfase og for ferdig anlegg. Analysen er gjennomført på bakgrunn av foreliggende planer, utredninger og annen kunnskap. Ved endring i forutsetningene gjennom ny kunnskap eller endringer i løsningsvalg kan risikobildet bli annerledes. Hvis endringer medfører vesentlig økt risiko, må det vurderes om risikovurderingen bør oppdateres. Risikovurderinger må derfor være et kontinuerlig tema i videre planarbeid og prosjektering.

I henhold til DSB sin veileder skal ROS-analysen inneholde hendelser som kan få konsekvenser for liv og helse, stabilitet og eiendom/materielle verdier på grunn av arealdisponeringen. Konsekvenser for ytre miljø inngår ikke. Dette omfattes av andre utredninger i planlegging og prosjektering av tiltaket. Det vises her til øvrig kapittel i planbeskrivelsen og tilhørende vedlegg med egne fagspesifikke notat og rapporter.

ROS-analysen tar i hovedsak for seg forhold som knyttes til arealbruken for tiltaket i driftsfasen, dvs. i hovedsak risiko knyttet til ferdig anlegg. Risiko i anleggsfasen vurderes i begrenset grad. Dette forutsettes ivaretatt gjennom detaljprosjekteringen, og gjeldende lover og forskrifter.

1.1 Identifisering av uønskede hendelser

Tabell 10 omfatter mulige risiko- og sårbarhetsforhold med en vurdering av om forholdet er relevant og eventuell begrunnelse. Risiko- og sårbarhetsforhold/hendelser er basert på kategorisering i tabell 2, s. 25, i DSB sin veileder «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging», april 2017.

Tabell 10: Identifisering og vurdering av uønskede hendelser.

Risiko- og sårbarhetsforhold	Sann-synlighet	Konse-kvens	Risiko	Kommentar/Begrunnelse
Naturgitte forhold/naturhendelser *Er planområdet utsatt for, eller kan planen/tiltaket medføre risiko for:*				
1. Sterk vind	Sannsynlig	Ufarlig	Lav risiko	Verdal har et innlandsklima med framherskende vinder fra sørøst og øst (kilde: Meteorologisk institutt). Tiltaket ligger i et område som allerede er brukt til bebyggelse og samferdselsformål. Orientering og utforming av ny bebyggelse og omliggende bebyggelse, vil bidra til å skjerme gaterom og uteareal for vind. Planområdet vurderes ikke til å være vindutsatt på en slik måte at det utgjør en fare for tiltaket. Tiltaket vil heller ikke påvirke lokale vindforhold negativt.
2. Bølger/bølgehøyde	Uaktuelt			Ikke relevant for planområdet, og derfor ikke videre vurdert i ROS.
3. Snø/is	Uaktuelt			Tiltaket ligger i et område som allerede er brukt til bebyggelse og samferdselsformål. Tiltaket vil heller ikke påvirke snø/isforhold lokalt. Ikke videre vurdert i ROS.

4. Forst/tele/sprengkulde	Uaktuelt			Forholdet vurderes ikke som relevant, og er derfor ikke videre vurdert i ROS.
5. Nedbørmangel	Lite sannsynlig	Ufarlig	Lav risiko	Forholdet vurderes ikke som relevant, og er derfor ikke videre vurdert i ROS.
6. Store nedbørmengder	Sannsynlig	Ufarlig	Lav risiko	Store nedbørsmengder kan ha konsekvenser for overvannsforhold i området. Dette er vurdert nærmere i VA-notat, vedlegg 7, til reguleringsplanen. Se punkt under om urban flom/overvann.
7. Stormflo	Uaktuelt			Ikke relevant for planområdet, og derfor ikke videre vurdert i ROS.
8. Flom i sjø/vassdrag	Uaktuelt			Planområdet ligger øst for Verdalselva, men området er ikke utsatt for 200-års flom (Kilde: NVE). Ikke videre vurdert i ROS.
9. Urban flom/overvann	Mindre sannsynlig	En viss fare	Lav risiko	Dette er vurdert nærmere i VA-notat, vedlegg 7, til reguleringsplanen. Utbyggingsområdet består i dag stort sett av vei, parkeringsplasser og et større bygg. Det er lite grøntområder og permeable flater i dagens situasjon. Ny situasjon vil bestå av veier, parkeringsplasser og tre bygg, hvor det vil være større grad av grøntarealer som bidrar til noe redusert avrenning fra området etter utbygging. Overvannet fra hele utbyggingsområdet må fordrøyes før det kobles til kommunalt nett. Vann fra veier og parkeringsplasser må også fanges opp og fordrøyes. Fordrøyning vil gi lavere vannføring til det kommunale nettet. Selv om planområdet kan bli utsatt for store nedbørsmengder, vurderes dette ikke til å medføre noen risiko for planen/tiltaket. Utbyggingen vil ikke tilføre større vannmengder enn ved dagens situasjon, men heller medføre en forbedret situasjon mht. å håndtere overvann. Ikke videre vurdert i ROS.
10. Havnivåstigning	Uaktuelt			Tiltaket ligger over nivå for havnivåstigning framskrevet til 2090 og vannstandsnivå for 200-årsflom.

11. Skred (kvikkleire, jord, stein, fjell, snø), inkludert sekundærvirkninger	Lite sannsynlig	Farlig	Middels risiko	Planområdet har flatt terreng og ligger på rundt kote 6-7. Løsmasser i området består av elv- og bekkeavsetning. Sand og grus dominerer, og materialet er sortert og rundet (Kilde:NVE). Under dette «flomlaget» ligger det gjerne eldre avsetninger som kan være alt fra morene til marin leire. Det er ikke gjennomført grunnundersøkelser innenfor planområdet i forbindelse med reguleringsplanforslaget. Det er imidlertid foretatt toalsondering i to punkt i forbindelse med undersøkelser (Scandiaconsult 2002) sørøst for planområdet for bygging av undergang under Nordlandsbanen og rehabilitering av Sørgata. Det er i grunnundersøkelsen registrert et øvre sandlag med mektighet på ca. 3,0 m. Sandlaget inneholder innslag av humusholdige masser i øvre del, samt silt og gruskorn. I nederste del av sandlaget er det noe mer grusige masser. De underliggende massene består hovedsakelig av sandig silt til stor dybde. Det er grunn til å anta at det er meget stor dybde til berg eller meget fast grunn. Det er ingen kjente registreringer av kvikkleire eller andre sprøbruddmaterialer i, eller i nærheten av, planområdene. NVEs aktsomhetskart for jord- og flomskred viser at det ikke er potensielle utløpsområder for jord- og flomskred i nærheten av planområdet. Geoteknisk prosjektering og dokumentasjon for hvert delfelt/byggetrinn skal foreligge før tiltak igangsettes. Av prosjekteringsrapport skal det framgå om det er behov for geoteknisk oppfølging av spesielle arbeider i byggeperioden.
12. Erosjon	Uaktuelt			Ikke relevant for planområdet, og derfor ikke videre vurdert i ROS.
13. Radon	Mindre sannsynlig	En viss fare	Lav risiko	Området er registrert med moderat til lav aktsomhet for radon i aktsomhetskart fra NGU. Radonsperre er generelt krav i

				TEK17, og følges opp i detaljprosjekteringen.
14. Skog- og lyngbrann	Uaktuelt			Ikke relevant for planområdet, og derfor ikke videre vurdert i ROS.
Kritiske samfunnsfunksjoner og kritiske infrastrukturer *Er planområdet utsatt for, eller kan planen/tiltaket medføre risiko for:*				
15. Samferdselsårer som vei, jernbane, luftfart og skipsfart. – planovergang i Nordgata	Mindre sannsynlig	Farlig	Middels risiko	Utdypende kommentert og vurdert i kapittel 6.2.1.
16. Infrastrukturer for forsyninger av vann, avløps- og overvannshåndtering, energi, gass og telekommunikasjon.	Lite sannsynlig	En viss fare	Lav risiko	Ved søknad om igangsettingstillatelse stilles det krav tekniske planer for bl.a. samferdselsanlegg, vann- og avløp. Det etableres VA-anlegg og energiforsyning iht. gjeldende krav. Det antas lite sannsynlig at tiltak i planen kan medføre noen risiko for slik infrastruktur.
17. Tjenester som skoler, barnehager, helseinstitusjoner, nød- og redningstjenester.	Lite sannsynlig	En viss fare	Lav risiko	Det er ingen skoler, barnehager helseinstitusjoner eller nød- og redningstjenester innenfor planområdet eller i umiddelbar nærhet. Atkomst og tilgjengelighet til planområdet for redningstjenestene er ivaretatt i planforslaget.
18. Ivaretakelse av sårbare grupper.	Lite sannsynlig	En viss fare	Lav risiko	Barn er en sårbar gruppe som skal hensyntas spesielt. Planforslaget legger til rette for trygg skoleveg og trygge uteoppholdsareal for barn.
Næringsvirksomhet *Er planområdet utsatt for, eller kan planen/tiltaket medføre risiko for:*				
19. Virksomheter som forvalter kritiske samfunnsfunksjoner og kritiske infrastrukturer	Lite sannsynlig	Kritisk	Lav risiko	Det finnes ikke virksomheter som forvalter kritiske samfunnsfunksjoner og kritisk infrastruktur innenfor planområdet, og derfor ikke videre vurdert i ROS. Atkomst/avstand til brannstasjon/ambulanse o.l. er god.
20. Virksomheter som håndterer farlige stoffer, eksplosiver og storulykkevirksomheter	Lite sannsynlig	Kritisk	Lav risiko	Det er ikke virksomheter som håndterer farlige stoffer, eksplosiver og storulykkevirksomheter innenfor planområdet.
21. Damanlegg	Uaktuelt			Ikke relevant for planområdet, og derfor ikke videre vurdert i ROS.

6.2.1 Risikobildet

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ufarlig	En viss fare	Kritisk	Farlig	Katastrofal
Svært sannsynlig					
Sannsynlig	1, 5, 6,				
Mindre sannsynlig		9, 13,		15	
Lite sannsynlig		16, 17, 18	19, 20	11	

Risiko- og sårbarhetsvurdering – punkt 15. planovergang i Nordgata

Planområdet omfatter sentrumsgater, og ligger nært Nordlandsbanen som går øst for planområdet. Eks. jernbaneovergang i Nordgata er av sikkerhetshensyn bestemt stengt innen desember 2022.

Sårbarhetsvurderingen i ROS-analysen er gjennomført med utgangspunkt i at jernbaneovergangen er åpen.

ViaNova har vurdert eksisterende og framtidige trafikkforhold i området i et eget trafikknotat, vedlegg 6, til reguleringsplanen. Utdrag fra denne rapporten er inkludert i ROS-vurderingen.

Jernbanen går i dag midt gjennom Verdal sentrum. Det er i dag tre krysningspunkter for biltrafikk i Verdal sentrum; planovergangen i Nordgata, undergangen i sør på fv. 757 og undergangen i nord på Nordåkeren. Myke trafikanter kan i tillegg krysse jernbanen via den nye fotgjengerundergangen sør for planområdet og nord for stasjonen.

I tillegg til ulykkesdata fra NVDB har Bane NOR eget register fra sitt avviksrapporteringsverktøy, Synergi, for hendelser tilknyttet Verdal stasjon planovergang som krysser Nordgata. Mellom 2004 og 2019 er det registrert 98 hendelser relatert til ulovlig ferdsel, hvorav 16 er i kritisk risikoområde (sammenstøt eller nesten-sammenstøt). Det er registrert flest tilfeller med ulovlig ferdsel av gående og syklende. Når det gjelder de to andre kategoriene dreier det seg om kjøretøy som krysser planovergangen mot rødt lys, med bommer på vei ned. Risikoen er knyttet til at bilister tar seg ut på planovergangen uten at det er klart på andre siden, og uten mulighet og plass til å komme seg over om bomanlegget aktiveres (Bane NOR, 2020).

I 2005 var det en dødsulykke ved planovergangen.

Det er beregnet at planforslaget for Nordgata 14, 16 og 18 m.fl. vil tilføre sentrumsområdet i Verdal en trafikkmengde på 400 kjt/d. Medregnet reguleringsplanforslag for Nordgata 9, 11 og 13 er det beregnet en netto økning i trafikkmengde på 600 kjt/d. Det er gjort anslagsvise vurderinger på hvordan trafikken vil fordele seg avhengig av om planovergangen over Trønderbanen stenges eller ikke. Trafikkmengder i begge situasjoner vurderes ikke til å medføre noen risiko for omliggende vegnett.

Ut fra forutsetningene som er lagt til grunn for beregning av fremtidige trafikkmengder i sentrum som følge av utbygging, vil ÅDT over planovergangen øke med ca. 250 kjt/d sammenlignet med dagens situasjon – en prosentvis økning på ca. 8 %. Trafikkøkningen er beskjeden, men enhver økning i trafikkmengde vil i utgangspunktet gi økt ulykkesrisiko. Det er imidlertid vanskelig å tallfeste hvor stor økningen i ulykkesrisiko er på grunn av økt ÅDT, og det vurderes som at den vil være liten.

Det er sannsynlig at mengden av gående og syklende også vil øke. Det er ikke gjort tellinger av eksisterende gang- og sykkeltrafikk i sentrum, og det er heller ikke beregnet hvor mye trafikken av gående og syklende vil øke.

Statistikk for uønskede hendelser relatert til ulovlig ferdsel på planovergangen ved Verdal stasjon viser at det er registrert flest tilfeller med ulovlig ferdsel av gående og syklende. Dette skjer ved at det gås mot rødt lys enten under eller rundt bommen når den ligger nede, eller når den er på vei ned. Det er ikke nødvendigvis slik at forholdet mellom antall kryssinger og antall hendelser er proporsjonalt, og det er derfor vanskelig å si noe spesifikt om hvor mye risikoen for hendelser øker pga. økt mengde gående og syklende. Farene ved en planovergang skyldes flere faktorer som bl.a. utforming, omgivelsene, og

menneskets risikooppfatning. Men dersom man antar at hver kryssing bærer en gitt sannsynlighet for at en uønsket hendelse skal skje under kryssingen, vil en økning i antall kryssinger gi økt risiko for hendelser.

I anleggsfasen vil det erfaringsmessig oppstå både støy- og støvplager ved transport av byggematerialer, evt. transport av masser m.m. Det skal legges til rette for et kjøremønster som ikke belaster eksisterende planovergang i Nordgata, og jernbanens framkommelighet og hastighet skal ivaretas i bygge- og anleggsfasen. Plan for beskyttelse av omgivelsene mot støy og andre ulemper i bygge- og anleggsfasen for hvert delfelt/byggetrinn skal følge søknad om igangsetting.

6.2.2 Behov for tiltak

Det er ikke identifisert forhold som angir høy risiko (rødt nivå), og som krever ytterligere tiltak utover allerede innarbeidede krav til bestemmelser i planen.

Planforslaget legger opp til et gatenett med sambruksløsninger og gågater, som er ment for et lavere fartsnivå en dagens regulerte 30- sone. Kombinasjonen av biltrafikk, kryssende jernbane og myke trafikanter, kan likevel medføre risiko i forhold til trafikksikkerhet ved åpen jernbaneovergang. Det er i ROS-analysen vurdert til å ha middels risiko (gult nivå).

Planen skal:

- Tilrettelegge for gode trafikksikkerhetsmessige løsninger med tilfredsstillende siktforhold.
- Utforme og plassere trafikkanlegg som avkjøringer, parkeringer og veger slik at risiko for trafikkfarlige situasjoner reduseres.
- Det stilles krav om tilstrekkelig antall parkeringsplasser slik at det så langt som mulig unngås unødvendig «letekjøring» og uheldig parkering.
- Legge til rette for fremtidig stenging av jernbaneovergang; nytt gatesystem fungerer uavhengig av eksisterende planovergang. Det sikres trygg ferdsel for gående og syklende gjennom planområdet og mot planskilt kryssing av jernbanen i Nordåkeren og stasjonsparken i Sørgata.

Planområdet ligger nært en jernbaneovergang som i dag er åpen både for kjøretrafikk og myke trafikanter. Planen er ikke avhengig av hverken åpen eller steng planovergang i Nordgata, men legger til rette for at planovergang i Nordgata kan stenges. Med hensyn til trafikksikkerhet vil risikoen for alvorlige trafikkulykker gå betydelig ned når en stenging av planovergangen er gjennomført. Det vurderes imidlertid som uhensiktsmessig med et rekkefølgekrav som gjør at tiltak i planen utløser krav om stenging. Et rekkefølgekrav vil kunne hindre sentrumsutviklingen i Verdal dersom tidspunkt for stenging av planovergangen blir utsatt.

7 Referanser

Brekke & Strand (2019) *Støyrapport, AKU-01-Nordgata 14-18*. Datert 03.12.2019.

Direktorat for samfunnssikkerhet og beredskap (2017). *DSB Veileder. Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging. Metode for risiko- og sårbarhetsanalyse i planleggingen.*

Norconsult (2019). *Reguleringsplanforslag for Nordgata 9, 11 og 13.* Høringsmateriale.

Norconsult (2016). *Gatebruksplan Verdal kommune.*

Scandiaconsult (2002). *Jernbaneundergang og ledningsanlegg i Sørgata, Verdal*. Grunnundersøkelser. Datarapport. Oppdrag nr.: 610525.Rapport nr.:1. Datert: 29.01.2002.

ViaNova (2020). *Coop Verdal sentrum. Detaljregulering for Nordgata 14, 16 og 18. VA-notat, inkludert prinsipiell VA-plan.* Dok.nr. N-VA-01. Datert 24.01.2020.Datert 24.01.2020

ViaNova (2020). *Coop Verdal sentrum. Detaljregulering for Nordgata 14, 16 og 18. Trafikknotat.* Dok.nr. V01. Datert 29.01.2020.

Verdal kommune (2017). *Kommunedelplan for Verdal by 2017-2030.*

Verdal kommune; Levanger kommune. (2016). *Temaplan for økt sykkelbruk 2015-2018 (2019- 2022).*

VY. (2019). *Rutetabell Nordlandsbanen*. Hentet fra https://www.vy.no/globalassets/filer-no/rutetabeller-tog/71-vy-pdf-trondheim-s-bodo-9-12-18_14-12-19.pdf

VY. (2019). *Rutetabell Trønderbanen*. Hentet fra https://www.vy.no/globalassets/filer-no/rutetabeller-tog/26-vy-pdf-tronderbanen-9-12-18_14-12-19.pdf

Nettsider og kartportaler:

Designinstituttet (2019). *Jernbaneparken i Verdal.* https://designinstituttet.no/arkitektur-design-universell-utforming-henger-sammen/jernbaneparken-i-verdal/

Google (2010). *Gatebilder fra google streetview.* https://www.google.com/maps/@63.7946612,11.4787457,17z

Gulesider (2019). https://kart.gulesider.no/

Kartverket (2019). *Norgeskart.* www.norgeskart.no

Kartverket, NBIO, Statens vegvesen (2019). *Ortofoto.* https://norgeibilder.no/

Meteorologisk institutt (2019. *eKlima*. http://sharki.oslo.dnmi.no/portal/page?_pageid=73,39035,73_39049&_dad=portal&_schema=PORTAL

Miljødirektoratet (2019). *Miljøstatus.* https://miljoatlas.miljodirektoratet.no/MAKartWeb/KlientFull.htm

NVE (2019). *NVE Atlas.* https://atlas.nve.no/Html5Viewer/index.html?viewer=nveatlas#

Nordisk Film Kino (2019. *Åpningstider.* https://www.nfkino.no/?city=verdal

Riksantikvaren (2019). *Kulturminnesøk* https://kulturminnesok.no/

Verdal kommune (2019). https://www.verdal.kommune.no/

8 Vedlegg

Følgende vedlegg medfølger:

Vedlegg 1	Illustrasjonsplan, alternativ 1 og 2, og alternativ 3.
Vedlegg 2	Solstudie
Vedlegg 3	3D-illustrasjoner fra volummodell
Vedlegg 4	Prinsipielle gatesnitt
Vedlegg 5	Arealregnskap, inkl. parkerings- og uteromsberegninger
Vedlegg 6	Trafikknotat, V01 – Coop Verdal Sentrum, ViaNova (29.01.2020)
Vedlegg 7	Prinsipiell VA-plan m/ notat – N-VA-01-Coop Verdal Sentrum, ViaNova (24.01.2020)
Vedlegg 8	Støyrapport, AKU-01-Nordgata 14-18, Brekke & Strand (03.12.2019)
Vedlegg 9	Merknadsmatrise, inkludert forslagsstillers kommentarer
Vedlegg 10	Innkomne merknader
Vedlegg 11	Varslingsbrev
Vedlegg 12	Varslingsliste

Vertikalnivå 2, på grunnen

Tegnforklaring

Reguleringsplan PBL 2008

§12-5. Nr. 1 - Bebyggelse og anlegg

- BS — Sentrumsformål (1130)
- BE — Energianlegg (1510)

§12-5. Nr. 2 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

- SV — Veg (2010)
- SF — Fortau (2012)
- SVG — Annen veggrunn - grøntareal (2019)
- SPA — Parkering (2080)
- SKF — Kombinerte formål for samferdselsanlegg og/eller teknisk infrastrukturtraseer (2800)

Linjesymbol

- RpGrense
- Formålsgrense
- Byggegrense (1211)
- Regulert høydekurve

Punktsymboler

- Avkjørsel - både inn og utkjøring (1242)

Koordinatsystem: NTM sone 11
Høydereferanse: NN2000

Kartuttrekk pr dato: 20.04.2018
Kilde: FKB

Ekvidistanse 1m

0 10 20 30 40 50

VERDAL KOMMUNE

Nordgata 14, 16 og 18 - 5038/19/121 m.fl.
Coop Verdal sentrum

Detaljregulering, på grunnen

N

MÅLESTOKK: 1:1000 (A3)

Plankart: 1 av 2

REVISJONER	DATO	SIGN.
Justering av planavgrensning mot reguleringsplan for Nordgata 8 og 10.	14.01.2021	BBA

SAKSBEHANDLING I FØLGE PLAN- OG BYGNINGSLOVEN	DATO	SIGN.
Kunngjøring vedrørende reguleringsarbeidet	13.04.2019	BBA
1.gangsbehandling i Utvalg plan og samfunn	09.06.2020	KK
Høring og offentlig ettersyn	19.06.2020 - 15.08.2020	KK

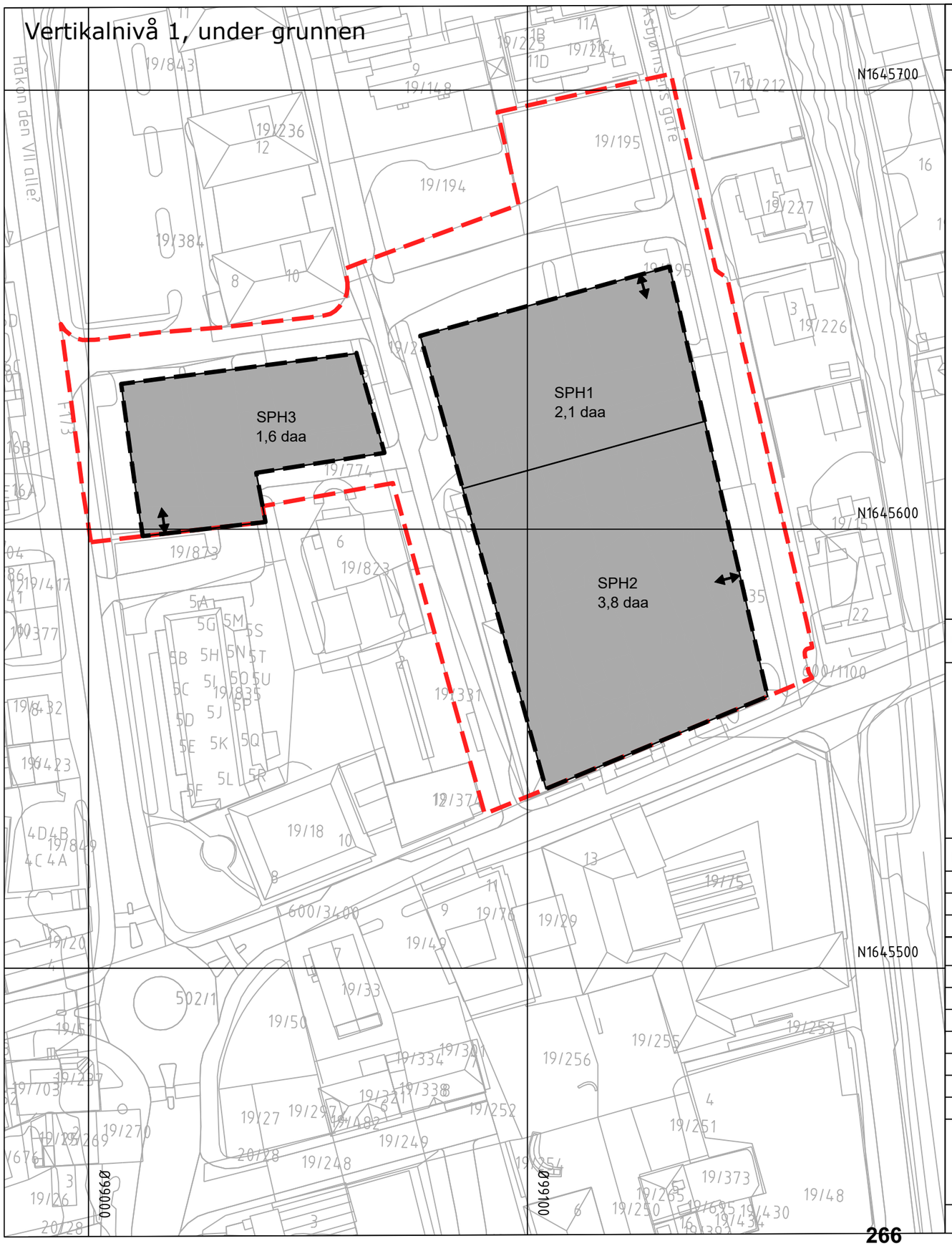
Forslagsstiller: Selberg Arkitekter AS

Tiltakshaver: Coop Midt-Norge

TEGNET	REGULERINGSPLAN NR.
BBA	2019003
SAKSBEH.	ARKIVNR.

DATO: 29.01.2020

Kommunens saksnr:

Tegnforklaring

Reguleringsplan PBL 2008

§12-5. Nr. 2 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

SPH — Parkeringshus/-anlegg SPH (2083)

Linjesymbol

- RpGrense
- Formålsgrense

Punktsymboler

- Avkjørsel - både inn og utkjøring

Illustrasjonslinjer

- Planavgrensning på grunnen

Koordinatsystem: NTM sone 11
Høydereferanse: NN2000

Kartuttrekk pr dato: 20.04.2018
Kilde: FKB
Ekvidistanse 1m

0 10 20 30 40 50

VERDAL KOMMUNE

Nordgata 14, 16 og 18 - 5038/19/121 m.fl.
Coop Verdal sentrum

Detaljregulering, under grunnen

N

MÅLESTOKK: 1:1000 (A3)

Plankart: 2 av 2

REVISJONER	DATO	SIGN.
Justering av planavgrensning på grunnen (illustrasjonslinje) mot reguleringsplan for Nordgata 8 og 10.	14.01.2021	BBA

SAKSBEHANDLING I FØLGE PLAN- OG BYGNINGSLOVEN	DATO	SIGN.
Kunngjøring vedrørende reguleringsarbeidet	13.04.2019	BBA
1.gangsbehandling i Utvalg plan og samfunn	09.06.2020	KK
Høring og offentlig ettersyn	19.06.2020 - 15.08.2020	KK

Forslagsstiller: Selberg Arkitekter AS

Tiltakshaver: Coop Midt-Norge

TEGNET	REGULERINGSPLAN NR.
BBA	2019003
SAKSBEH.	ARKIVNR.

DATO: 29.01.2020

Kommunens saksnr:

Verdal kommune

PlanID

2019003

Reguleringsbestemmelser tilknyttet detaljregulering for Nordgata 14, 16 og 18 - 5038/19/121 m.fl. Coop Verdal sentrum.

Reguleringsbestemmelsene er datert 29.01.2020, sist revidert 18.01.2021

01 Revisjoner etter høring, revisjon datert 24.11.2020

02 Revidert etter møte med fylkesmannen 14.12.2020 vedr. innsigelse på støybestemmelse, revisjon datert 21.12.2020

03 Revisjon samordning mot nabo detaljregulering for Nordgata 8 og 10, revisjon datert 18.01.2021

Saksbehandling etter plan- og bygningsloven

Oppstartsmøte	15.03.2019
Kunngjøring om oppstart	13.04.2019
1.gangsbehandling i Utvalg plan og samfunn	09.06.2020
Høring og offentlig ettersyn	19.06. – 15.08.2020

Reguleringsplanen er utarbeidet av Selberg Arkitekter på vegne av Coop Midt-Norge.

§ 1 § 1 PLANENS HENSIKT

Hensikten med planen er å legge til rette for en helhetlig utbygging og revitalisering av Verdal sentrum med en forsterket kvartal- og gatestruktur. Det legges til rette for publikumsrettet forretningsvirksomhet-/næring-/tjenesteyting i 1. etasje mot offentlig gate, samt attraktive boliger (i hovedsak) over 1. etasje. Det planlegges for etablering av parkeringskjeller under ny bebyggelse. Reguleringsplanen legger til rette for en trinnvis utvikling av området. Planen innebærer riving av eksisterende bebyggelse innenfor planområdet.

§ 2 § 2 FELLESBESTEMMELSER FOR HELE PLANOMRÅDET

2.1 *Avgrensning*

Det regulerte området er vist med reguleringsgrense på plankart 1 av 2, regulering på grunnen og plankart 2 av 2, regulering under grunnen merket *Selberg Arkitekter AS*, datert 29.01.2020.

2.2 *Utomhusplan*

Utomhusareal skal opparbeides etter detaljert og kotesatt plan for hvert byggetrinn/byggeområde, og vise overordna plan for hele delfelt i målestokk 1:500. Utomhusplan for hvert byggetrinn/byggeområde skal vise planlagt bebyggelse, eksisterende og planlagt terreng, beplantning (allergivennlige planter), belysning, benker, trapper, dekke over garasjeanlegg, forstøtningsmurer, utforming av veger/gater, stigningsforhold, fast materiale på veger, bilparkering, sykkelparkering, HC-parkering, felt for varelevering, oppstillingsplass for utrykningskjøretøy, avfallshåndtering, lekeplasser, oppholdsareal, støyskjermingstiltak, vinterbruk med snølagring og hvordan tilgjengelig/universell utforming er ivaretatt.

2.3 *Tekniske planer for samferdselsanlegg*

Samferdselsanlegg (veg/gate, fortau, parkering m.m.) skal opparbeides etter detaljerte tekniske planer godkjent av Verdal kommune. Sammen med de tekniske detaljplanene skal det utarbeides skiltplan som skal godkjennes av skiltmyndigheten.

2.4 *Vann- og avløpsplan*

Vann- og avløpsløsninger skal opparbeides etter detaljert vann- og avløpsplan, godkjent av Verdal kommune.

2.5 *Avfallshåndtering*

Avfall for forretning-/næring-/tjenesteyting i felt BS1-BS3 på plankartet skal lagres innendørs i avfallsbeholdere eller lokaliseres slik at innsyn begrenses fra offentlig gate/plass, og slik at den ikke blir skjemmende eller til sjenanse for omgivelsene, eller som nedgravde containere langs offentlig gate.

Boligene innenfor planen skal ha nedgravde containere for matavfall, restavfall, papp/papir og glass.

Avfallshåndtering skal løses etter avtale med Verdal kommune.

2.6 *Støy*

Støygrenseverdier i retningslinje T-1442 gjøres gjeldende, med følgende presiseringer:

- Det tillates bebyggelse i gul støysone med støy fra veg- og jernbane.
- Vinduer i støyfølsomme rom som vender mot jernbanen skal ivaretas med 3 dB strengere lydkrav.
- For hver boenhet skal minimum halvparten av støyfølsomme oppholdsrom, herav minst 1 soverom, ha vindu som kan åpnes mot stille side med tilfredsstillende støynivå i henhold til T-1442/2016. Inntil 10 % av boenheter tillates løst med teknisk stille side.
- Boenheter skal ha tilgang til felles uteoppholdsareal med støynivå under grenseverdi. Krav til minimumsareal og utforming er gitt av bestemmelse 3.1.6.
- Luftinntak for balansert ventilasjonssystem til boliger skal legges til stille side.

2.7 *Parkering*

Krav til parkering for boligformål

Det skal etableres minimum 1 parkeringsplass for bil pr. boenhet, og 2 sykkelplasser pr. boenhet innenfor planområdet. Bilparkering for bolig skal dekkes i parkeringskjeller SPH1-3, som vist på plankart under grunnen. Parkering for sykkel tillates innenfor parkeringskjeller SPH1-SPH3 (plankart under grunnen) og 1. etasje innenfor delfelt BS1, BS2 og BS3 (plankart på grunnen).

Krav til parkering tilknyttet forretning/næring/-tjenesteyting

Forretning: Det skal etableres minimum 1 parkeringsplass for bil pr. 50 m^2 BRA forretning, og 2 sykkelparkeringsplasser pr. 50 m^2 BRA forretning innenfor planområdet.

Kontor: Det skal etableres minimum 1 parkeringsplass for bil pr. 50 m^2 BRA kontor, og 0,5 sykkelparkeringsplasser pr. 50 m^2 BRA kontor innenfor planområdet.

Kafe/restaurant: Det skal etableres minimum 1 parkeringsplass for bil pr. 50 m^2 BRA kafe/restaurant, og 2 sykkelparkeringsplasser pr. 10 seter innenfor planområdet.

Kultur/offentlig-privat tjenesteyting: Det skal etableres minimum 0,3 parkeringsplass for bil pr. sitteplass, tilskuer, ansatt, og 2 sykkelparkeringsplasser pr. 10 seter innenfor planområdet.

Parkering til formål innenfor planen tilknyttet forretning-/nærings-/-tjenesteyting i BS1-3 tillates innenfor:

- parkeringskjeller SPH1-SPH3 (plankart under grunnen)
- offentlig, kombinert samferdselsformål, delfelt o_SKF1-6 (plankart på grunnen)
- parkeringsformål, delfelt SPA1-2 (plankart på grunnen)

Offentlig gateparkering innenfor o_SKF1-6 (plankart på grunnen) kan ikke øremerkes eller medregnes for å møte minimumskrav til bilparkering for formål tilknyttet BS1-BS3.

Minimum 5 % av parkeringsplasser innenfor offentlige gater og delfelt SPA1 skal tilrettelegges for brukere med nedsatt bevegelsesevne.

Eksisterende bakkeparkering innenfor areal som omfattes av felt BS3 kan i tillegg benyttes for å dekke Verdal kommunes parkeringskrav, inntil bebyggelse innenfor felt BS3 er utbygd. BS2 kan benyttes til midlertidig parkering i påvente av utbygging innenfor delfelt BS2.

Parkering for sykkel tillates innenfor:

- parkeringskjeller SPH1-SPH3 (plankart under grunnen)
- 1. etasje innenfor delfelt BS1, BS2 og BS3 (plankart på grunnen)
- offentlig, kombinert samferdselsformål, delfelt o_SKF1-6 (plankart på grunnen)
- parkeringsformål, delfelt SPA1-2 (plankart på grunnen)

2.8 *Eksisterende bebyggelse*

Eksisterende bebyggelse innenfor planområdet forutsettes revet som følge av planforslaget.

2.9 *Automatisk fredete kulturminner*

Dersom det under anleggsarbeid eller annen virksomhet i planområdet fremkommer automatisk fredete kulturminner, skal arbeidet straks stanses og kulturvernmyndighetene varsles som omtalt i lov om kulturminner § 8, 2. ledd.

2.10 *Universell utforming*

Alle ferdselsårer og uteoppholdsarealer skal opparbeides med universell utforming.

§ 3 BESTEMMELSER TIL AREALFORMÅL

3.1 *Sentrumsformål (felt BS1, BS2 og BS3)*

3.1.1 *Arealbruk og utnyttelse*

Sentrumsformål omfatter boligbebyggelse, forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner. Med tjenesteyting menes virksomheter som frisør, treningssenter, ulike typer offentlige og private kultur-, helsetilbud o.l. Det tillates ikke barnehage eller offentlig undervisning, som del av formålet tjenesteyting. Med næringsvirksomhet menes virksomheter som publikumsrettet kontor, hotell/overnatting, bevertning o.l.

Det skal etableres minimum 8 boliger pr. daa innenfor planområdets sentrumsformål.

Følgende fordeling av arealbruk gjelder planens ulike delfelt:

Felt BS1

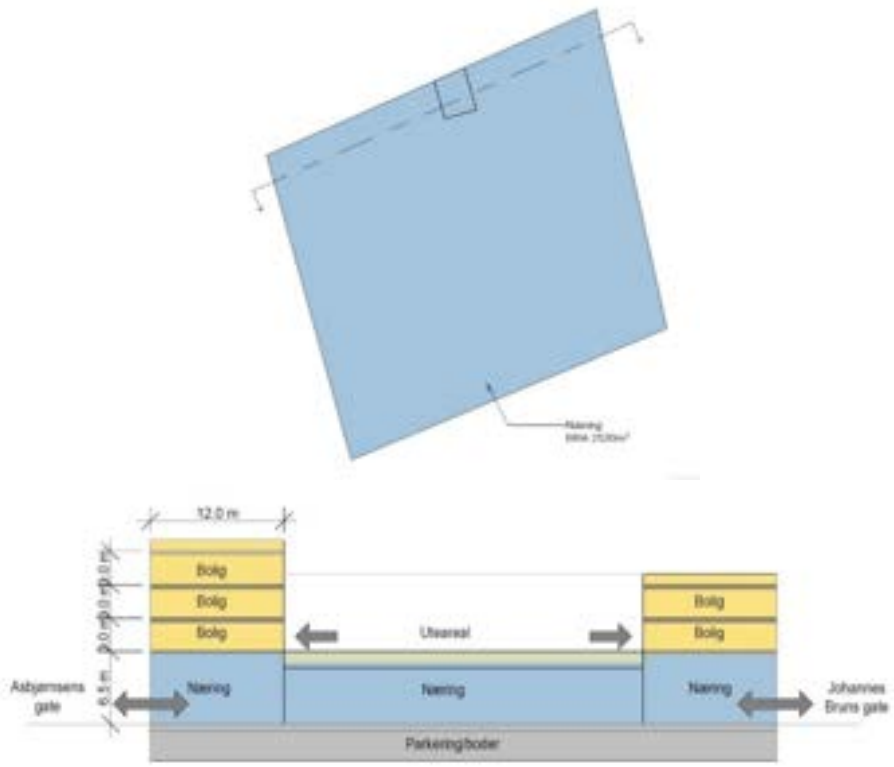
- 1.etasje skal benyttes til forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner. I 1. etasje tillates også areal tilknyttet atkomst til

parkeringskjeller, atkomst for boligbebyggelsen (herunder trapper/heiser o.l.), varelevering, renovasjon, teknisk rom, lager, sykkelparkering o.l.

- Maks tillatt m^2 BRA for forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner i 1. etasje er 2 000 m^2 BRA. Eventuelle halvetasjer/mesaniner tillates utover dette.
- 2. etasje og oppover skal benyttes til boligbebyggelse med maks 3 900 m2 BRA. Det skal minimum etableres 2 etasjer med bolig, over næringsetasjen.

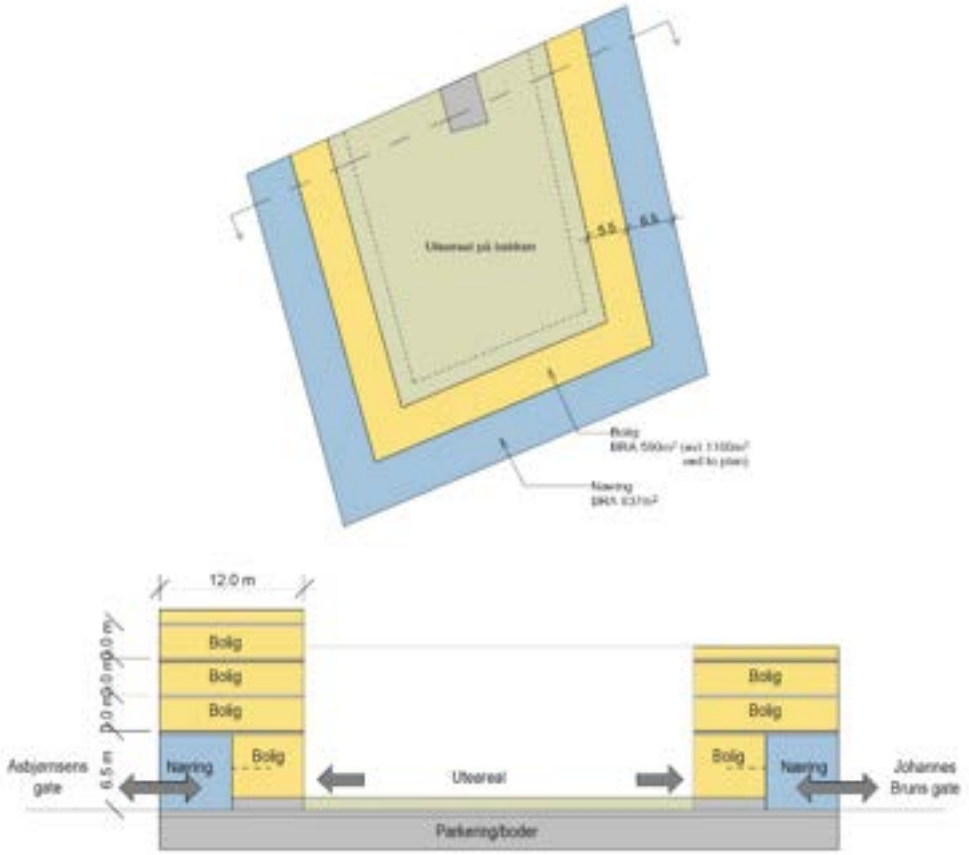
<u>Felt BS2</u>

- Følgende gjelder ved maks utnyttelsesgrad av bebygd areal i 1. etasje slik at bebyggelsen danner et sluttet kvartal uten et indre gårdsrom på bakkenivå (Alt. A):
    - 1.etasje skal benyttes til forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner. I 1. etasje tillates også areal tilknyttet atkomst til parkeringskjeller, atkomst for boligbebyggelsen (herunder trapperom/heisrom o.l.), varelevering, renovasjon, teknisk rom, lager, sykkelparkering o.l.
    - Maks tillatt m^2 BRA for forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner i 1. etasje er 2 700 m^2 BRA. Eventuelle halvetasjer/mesaniner tillates utover dette.
    - 2. etasje og oppover skal benyttes til boligbebyggelse med maks 4 100 m^2 BRA. Det skal minimum etableres 2 etasjer med bolig, over næringsetasjen.
    - Dette er prinsipielt illustrert i Figur 1.

Figur 1: Prinsipiell illustrasjon som viser maks utnyttelse av kvartalet innenfor felt BS2 (alt. A), der 1. etasje forbeholdes forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet eller andre publikumsrettede funksjoner. >2.etasje forbeholdes boliger. Boligenes uteareal ligger i et indre gårdsrom på taket av 1. etasje.

- Følgende gjelder dersom bebyggelsen innenfor delfelt BS2 bygges uten full utnyttelsesgrad i 1. etasje, dvs. slik at bebyggelsen danner en åpen karré med et indre gårdsrom på bakkenivå (alt B):
    - Boligbebyggelse tillates etablert i 1.etasje med fasader henvendt inn mot indre gårdsrom. For areal med fasader henvendt mot Nordgata, Johannes Bruns gate og Asbjørnsens gate skal det etableres forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner. I tillegg tillates også areal tilknyttet atkomst til parkeringskjeller, atkomst for boligbebyggelsen (herunder trapperom/heisrom o.l.), varelevering, renovasjon, teknisk rom, lager, sykkelparkering o.l. i 1. etasje.
    - Maks tillatt m^2 BRA for boligbebyggelse er 5 000 m^2. Eventuelle halvetasjer/mesanin tillates utover dette. Det skal minimum etableres 2 etasjer med bolig, over næringsetasjen.
    - Minimum tillatt m^2 BRA for forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner i 1. etasje er 900 m^2 BRA.
    - Dette er prinsipielt illustrert i Figur 2.

Figur 2: Prinsipiell illustrasjon som viser kvartal innenfor delfelt BS2 (alt. B) uten full utnyttelse av 1. etasje der bebyggelsen danner en hestesko med et indre gårdsrom på bakkenivå. Det tillates en sone med boligbebyggelse i 1.etasje med fasader henvendt inn mot det indre gårdsrommet. For areal med fasader henvendt mot Nordgata, Johannes Bruns gate og Asbjørnsens gate skal det etableres forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner.

Felt BS3

- 1.etasje skal benyttes til forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner. I 1. etasje tillates også areal tilknyttet atkomst til parkeringskjeller, atkomst for boligbebyggelsen (herunder trapper/heiser o.l.), varelevering, renovasjon, teknisk rom, lager, sykkelparkering o.l.
- Maks tillatt m^2 BRA for forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner i 1. etasje er 1 200 m^2 BRA. Eventuelle halvetasjer/mesanin tillates utover dette.
- 2. etasje og oppover skal benyttes til boligbebyggelse med maks 1 800 m^2 BRA.

Areal under grunnen, tenkte plan, eventuelle halvetasjer/mesaniner skal ikke medregnes i angitt maks utnyttelsesgrad for delfeltene BS1, BS2 og BS3.

3.1.2 *Plassering av bebyggelse, felt BS1, BS2 og BS3*

Bebyggelsen skal plasseres innenfor byggegrenser vist på plankartet. Byggegrensen ligger i formålsgrensen der ikke annet er vist. Bebyggelsen skal som hovedregel legges inn mot offentlig gate/fortau, men tilpasninger tillates:

- Bygningshjørner mot offentlig gate tillates avrundet/skrådd.
- Tilbaketrukne parti tillates for inngangspartier, varemottak, atkomst til parkeringskjeller o.l. Deler av kvartalets fasade tillates også inntrukket inntil 50 cm for å skape variasjon og rytme i utformingen av en lang fasaderekke.
- For delfelt BS2 tillates det etablert et indre gårdsrom på bakken inn mot offentlig gate (o_SKF2), og det kan gjøres tilpasninger i plassering av byggets fasader mot o_SKF2.

3.1.3 *Plassering av balkonger/karnapp/svalganger, felt BS1, BS2 og BS3*

For 2. etasje og oppover tillates fransk balkong/karnapp utkraget over byggegrense inn mot offentlig gate/fortau med inntil 0,5 m, og med minimum 5 m frihøyde over fortau.

For fasader som ikke vender ut mot offentlig gate/fortau tillates balkonger/svalganger på inntil 2,5 m ut fra fasade. Det kan etableres private utearealer i soner på felles svalgang med økt dybde inntil 4 m fra fasade.

3.1.4 *Høyde på bebyggelsen, felt BS1, BS2 og BS3*

Bebyggelsen skal plasseres innenfor maks kotehøyder for gesims som vist på plankart 1 av 2, detaljregulering på grunnen.

Takterrasser tillates. Rekkverk/støyskjerm, pergola o.l. tilknyttet takterrasse tillates utover maks kotehøyde for gesims.

Tekniske installasjoner på tak tillates over gesimshøyde på maks 5% av takflaten, og skal være minimum 2 m inntrukket fra fasade/veggliv.

Heis- og trappeoppbygg tillates utover maks kotehøyde med inntil 4 m fra tillatt maksimal gesimshøyde, på maks 10% av takets flate, og skal være minimum 2 m inntrukket fra fasade/veggliv.

Tekniske installasjoner skal utformes helhetlig med bebyggelsen for øvrig.

Første etasje i all bebyggelse skal som hovedregel ha minimum 5 m fri høyde innvendig, for å gi fleksibilitet for ulik bruk.

3.1.5 *Arkitektonisk utforming, felt BS1, BS2 og BS3*

Bebyggelsen skal gis en bymessig utforming. Fasade mot offentlig byrom/gate/fortau skal hovedsakelig ha åpen karakter i 1. etasje, med flere vinduer og inngangsdører.

Hvert byggeområde/delfelt skal fremstå som en samling av flere ulike bygninger, med oppdelte fasader og variert arkitektonisk uttrykk, for eksempel ved bruk av ulike takformer, takvinkel, vinduer, material- og fargebruk. Maks tillatt lengde på fasade med ensartet arkitektonisk uttrykk er 26 m. Det skal være en variasjon i gesimshøyde mellom to nabobygg/fasader.

3.1.6 *Uteoppholdsareal for boliger, felt BS1, BS2 og BS3*

Det skal etableres minimum 10 m^2 uteoppholdsareal pr. boenhet innenfor planområdet. Det skal etableres småbarnslekeplass i felles gårdsrom. Småbarnslekeplasser skal ha minst tre typer utstyr, som for eksempel benker, huske og sandkasse. Småbarnlekeplass på 150 m^2 kan være felles for inntil 30 enheter. Det skal regnes 5 m^2 ekstra til småbarnlekeplass for hver ekstra boenhet, utover de første 30 enhetene. Felles gårdsrom skal opparbeides med universell utforming.

Utomhusareal for boligene tillates etablert som takterrasser og i gårdsrom på tak over 1. etasje. Felles gårdsrom på tak av 1. etasje kan regnes som uterom på terreng ved utregning av kommunens MUA-krav. Private forhager med utgang direkte til felles gårdsrom tillates på areal inntil 3 m fra fasadelivet. Se for øvrig bestemmelse §3.1.3 for plassering av balkonger/karnapp/svalganger.

For felt BS1 og BS2 stilles det samlet sett krav til etablering/oppgradering av en områdelekeplass på minimum 1,5 daa. Krav til områdelekeplass kan dekkes utenfor planområdet. Eksisterende offentlig tilgjengelig friområder/parker o.l. kan inngå i kravet til områdelekeplass.

Offentlig byrom tiltenkt opphold innenfor felt o_SKF1-2 kan regnes som supplerende uteoppholdsareal til påkrevd felles uteoppholdsareal.

Gårdsrommene innenfor BS1-BS3 skal ha grønne areal i form av gress og variert beplantning i opphøyde bed/terrengvoller/hauger. Ved å heve visse partier av plenen og uterommet skal det skapes et mer variert uterom som i tillegg gir bedre vekstforhold for beplantningen. Ved dimensjonering av bebyggelse og felles uterom skal det tas høyde for tilstrekkelig jordoverdekning/plantekasser slik at det kan etableres egnet beplantning i form av for eksempel gress/busker/mindre trær på minimum 30% av felles uteoppholdsareal.

Det tillates etablert terrengformer, plantekasser o.l. med høyder over maks kotehøyde angitt på plankart.

Der fellesarealene grenser til privat uteoppholdsareal eller boligvindu skal det etableres en buffersone mellom felles og privat areal. Der uteoppholdsarealene legges til tilstøtende offentlig gate/fortau skal det sikres godt samspill med øvrige funksjoner i byrommene, og sikre god lesbarhet mellom offentlig og privat felles uteoppholdsareal.

3.1.7 *Boligstørrelse og kvalitet, felt BS1, BS2 og BS3*

Boenhetene skal ha varierte størrelser, for å tilrettelegge for større mangfold i beboersammensetning, med et spesielt fokus på barnefamilier.

Planområdet skal ha variert boligsammensetning der det tillattes:

maksimum 10 % 1-roms,
minimum 10% 4-roms eller større

Det tillates ikke ensidig nord- og østvendte leiligheter, men med følgende unntak:

- Hjørneleiligheter
- Felt BS2 med boligenheter i 1.etasje, henvendt mot indre gårdsrom, slik definert i bestemmelse §3.1.1. Se også prinsipiell illustrasjon Figur 2.

Minimum 30% av boligene skal være tilgjengelig boenhet innenfor de enkelte delfeltene BS1, BS2 og BS3.

3.1.8 *Varelevering, felt BS1, BS2 og BS3*

Løsninger for varelevering tilknyttet virksomhet innenfor delfelt BS1-3 kan etableres innendørs i 1. etasje, via parkeringsanlegg under bakken og/eller fra offentlig gate, herunder o_SKF1-6.

Varelevering, inkludert eventuelle midlertidige løsninger før gatenettet er etablert, skal skje i samsvar med teknisk plan og innenfor tidsrom fastsatt i skiltplan.

3.1.9 *Kjøreatkomst, felt BS1, BS2 og BS3*

Veiledende plassering for inn- og utkjøring til parkeringskjeller tilhørende felt BS1, BS2 og BS3, er vist med pil på plankart 1 av 2, regulering på grunnen. Endelig plassering av inn- og utkjøring defineres i rammesøknad.

3.2 *Energianlegg (felt BE)*

Det kan plasseres utvendig trafo innenfor felt BE som vist på plankart 1 av 2, detaljregulering på grunnen.

3.3 *Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur*

3.3.1 *Offentlig veg, felt o_SV1-2*

Vegareal skal være offentlig og opparbeides i samsvar med teknisk detaljplan godkjent av Verdal kommune.

Langsgående parkering tillates innenfor o_SV2.

3.3.2 *Fortau, felt o_SF1-4*

Fortau skal være offentlig og opparbeides i samsvar med teknisk detaljplan godkjent av Verdal kommune.

Fransk balkong/karnapp f.o.m. 2. etasje kan bygges ut inntil 0,5 m ut over formålslinjer tilhørende delfelt o_SF1, o_SF3-4, og med minimum 5 m frihøyde over fortau.

3.3.3 *Annen veggrunn, felt o_SVG*

Annen veggrunn o_SVG skal være offentlig og fungere som buffersone mellom Håkon den VII alle og BS3. Areal kan nyttes til fyllinger, grøfter, rekkverk, sikringsgjerde/støyskjerm, belysning, støttemurer, beplantning o.l.

3.3.4 *Parkering, felt SPA1-SPA2*

Felt SPA1 skal benyttes til parkering og opparbeides i samsvar med teknisk detaljplan godkjent av Verdal kommune.

Felt SPA2 benyttes til parkering. Atkomst og utforming av dette parkeringsarealet sees i sammenheng med eksisterende parkering innenfor gnr./bnr. 19/194, som ligger tilknyttet planområdet og felt SPA2.

3.3.5 *Parkeringsanlegg, felt SPH1, SPH2, SPH3*

Ved utbygging av delfelt BS1-BS3 skal det etableres parkeringskjellere i forbindelse med ny bebyggelse. Kjellere tillates etablert innenfor felt SPH1, SPH2 og SPH3 som vist på plankart 2 av 2, under grunnen. Det tillates i tillegg areal til sykkelparkering, boder, lager, tekniske rom o.l. innenfor formålsfeltene.

Minimum 5% av parkeringsplassene i parkeringskjeller skal tilrettelegges for brukere med nedsatt bevegelsesevne. Minimum 15% av parkeringsplassene i parkeringskjeller skal tilrettelegges for elbil.

Parkeringskjeller SPH1 og SPH2 kan kobles sammen, slik at disse har felles nedkjøring. Veiledende plassering for inn- og utkjøring til parkeringskjeller, er vist med pil på plankart 2 av 2, regulering under grunnen.

Det kan etableres flere parkeringsnivå dersom behovet for forretning/næringsparkering i sentrum tilsier dette.

3.3.6 *Kombinert samferdselsformål, felt o_SKF1-2*

Felt o_SKF1 og o_SKF2 skal være offentlig gate, og tillates etablert som gågate, eller som gate med blandet arealbruk, -trafikk og langsgående gateparkering. Gater, inkludert eventuelle midlertidige løsninger før hele gatenettet er etablert, skal etableres i samsvar med teknisk plan godkjent av Verdal kommune.

Innenfor gaterommet tillates etablert nedgravde renovasjonsløsninger tilknyttet boligbebyggelsen, samt løsninger for varelevering, med tilhørende nyttetrafikk. Dette gjelder også dersom gatene utformes som gågater. Kjøring tilknyttet renovasjon og varelevering skal skje innenfor tidsrom fastsatt i skiltplan.

Det tillates i tillegg møblering for allment bruk (herunder uteservering), plantekar, beplantning, belysning o.l. utformet i tråd med gatas helhetlige preg.

For areal der parkeringskjeller ligger under offentlig gate innenfor felt o_SKF2, skal det ved dimensjonering av konstruksjoner og uterom i gate tas høyde for tilstrekkelig jordoverdekning/plantekasser slik at det kan etableres egnet beplantning i form av for eksempel gress/busker/mindre trær i deler av offentlig gate.

Fransk balkong/karnapp f.o.m. 2. etasje kan bygges ut inntil 0,5 m ut over formålslinjer tilhørende delfelt o_SKF1-2.

3.3.7 *Kombinert samferdselsformål, felt o_SKF3-6*

Innenfor delfelt o_SKF3-6 tillates etablert langsgående parkering, nedgravde renovasjonsløsninger, varelevering, møblering, plantekar, beplantning, belysning o.l. utformet i tråd med gatas helhetlige preg. Delfelt, inkludert eventuelle midlertidige løsninger før hele gatenettet er etablert, skal etableres i samsvar med teknisk plan godkjent av Verdal kommune.

§ 4 REKKEFØLGEBESTEMMELSER (§ 12-7 NR. 10)

4.1.1 *Parkering*

I byggesøknad skal det illustreres og redegjøres for hvordan parkeringsbehovet skal løses midlertidig og på sikt. Dette omfatter også eventuell bruk av frikjøpsordning.

4.1.2 *Utomhusplan*

Med søknad om tillatelse til tiltak skal det følge detaljert og kotesatt plan for hvert delfelt/byggetrinn, og vise overordna plan for hele delfeltet i målestokk 1:500, senest ved søknad om igangsettingstillatelse. Planen skal godkjennes av kommunen.

4.1.3 *Tekniske planer for samferdselsanlegg*

Med søknad om tillatelse til tiltak skal det følge detaljerte tekniske planer for samferdselsanlegg naturlig tilhørende hvert delfelt/byggetrinn, senest ved søknad om igangsettingstillatelse. Planen skal godkjennes av kommunen.

4.1.4 *Tekniske planer for avfallsløsning*

Plan for avfallshåndtering for hvert delfelt/byggetrinn skal følge søknad om tillatelse til tiltak, senest ved søknad om igangsettingstillatelse. Planen skal godkjennes av kommunen.

4.1.5 *Tekniske planer for vann- og avløp*

Teknisk godkjent vann- og avløpsplan for hvert delfelt/byggetrinn skal følge søknad om tillatelse til tiltak, senest ved søknad om igangsettingstillatelse. Planen skal godkjennes av kommunen.

4.1.6 *Geoteknisk prosjektering*

Geoteknisk prosjektering og dokumentasjon for hvert delfelt/byggetrinn skal foreligge før tiltak igangsettes. Av prosjekteringsrapport skal det framgå om det er behov for geoteknisk oppfølging av spesielle arbeider i byggeperioden.

4.1.7 *Støy*

Med søknad om tillatelse til tiltak for hvert delfelt/byggetrinn, senest ved søknad om igangsettingstillatelse, skal det følge detaljert støyfaglig utredning og nødvending dokumentasjon på at kravene til støy er ivaretatt.

Alle støyskjermingstiltak skal være gjennomført før brukstillatelse gis.

4.1.8 *Anleggsfasen*

Plan for beskyttelse av omgivelsene mot støy og andre ulemper i bygge- og anleggsfasen for hvert delfelt/byggetrinn skal følge søknad om igangsetting. Planen skal redegjøre for trafikkavvikling, rivning av bygg, massetransport, driftstider, trafikksikkerhet for gående og syklende, forhold tilknyttet jernbanespor og planovergang, renhold og støvdemping, og støyforhold. Nødvendige beskyttelsestiltak skal være etablert før bygge- og anleggsarbeider kan igangsettes.

Før igangsettelse gis, skal det foreligge dokumentasjon på hvordan omkringliggende bebyggelse ivaretas med tanke på støv og støy under bygg- og anleggsperioden. Avbøtende tiltak må gjennomføres dersom grenseverdier gitt av T-1442 overskrides.

4.1.9 *Opparbeidelse av samferdselsareal*

Offentlige kjøreveger, fortau/gangareal, parkering o.l. innenfor felt o_SV1, o_SF2-3, og o_SK4-6, inkl. berørt del av o_SKF1, skal være ferdig opparbeidet før bebyggelse innenfor BS1 kan tas i bruk.

Offentlige kjøreveger, fortau/gangareal, parkering o.l. innenfor felt o_SF4, o_SKF3, o_SKF1 og o_SKF2, skal være ferdig opparbeidet før bebyggelse innenfor BS2 kan tas i bruk.

Offentlige fortau innenfor felt o_SF1 og annen veggrunn o_SVG ~~og felles veg f_SV3~~ skal være ferdig opparbeidet før bebyggelse innenfor BS3 kan tas i bruk.

4.1.10 *Uteoppholdsareal*

Det skal etableres felles uteoppholdsareal (inkl. småbarnlekeplass der kommunens normkrav tilsier dette) innenfor hvert av delfeltene BS1, BS2 og BS3, før brukstillatelse for ny boligbebyggelse innenfor hvert delfelt i planområdet kan gis.

Det skal etableres/oppgraderes områdelekeplass (Minsaas plass, Hagabakken eller andre nærliggende offentlige friområder), som beskrevet i §3.1.6, før brukstillatelse for ny boligbebyggelse innenfor delfelt BS1 og BS2 kan gis.

4.1.11 *Etappevis utbygging*

Ved etappevis utbygging skal krav til tilhørende uteoppholdsareal og parkeringsareal oppfylles suksessivt etter hvert som brukstillatelse for boliger gis. Dersom brukstillatelse gis i vinterhalvåret, kan kravet om ferdigstillelse av uteoppholdsarealer utsettes til første påfølgende vår, for sesongavhengige arbeider.

Parkeringsplass

ASBJØRNSENS GATE

Inn-og utkjøring p-kjeller

Nedkjøring til P-kjeller

Sandlek

Lekeområde og sandkasse

Felles gårdsrom med lek for småbarn

Private hager/utearealer

Tresittekant, 2 trinn

14.40 +14.80

Vannelement med trakkestener

Opphøyde bed, felles dyrkning på taket, parsellhager

Cafe med SV-vendt uteområde

+6.60 +6.75 +6.83

Felles gårdsrom med lek for småbarn

Terrengvoll med trær

Tresittekant, 1 trinn

Inn- og utkjøring p-kjeller

14.40 14.40 14.40 +14.40

HÅKON VII ALLÉ

Tegnforklaring

- Plangrense går utenom kartutsnitt Se plankart
- Eiendomsgrense
- Byggegrense
- Formålsgrense
- Grense privat/felles
- Eksisterende bygning
- Ny bygning
- Kjøreveg
- Fortau
- Fleksibel sone, parkering, sykkelparkering, ladepunkt for el–bil, avfall, beplantning
- Småbarn lekeplass med div. lekeelement
- Utemøbler, sittekanter og opphøyde plantebed
- Nye trær
- Inngangsparti
- Felles parsellhage
- Nedgravde avfallsbeholdere

REV.:	RETTELSEN GJELDER:	DATO:	SIGN.:

Høydereference: NN2000

EK: Troels Øgaard Madsen 29.01.2020

PROSJEKT:

TEGNING:

FIL:

REV.:

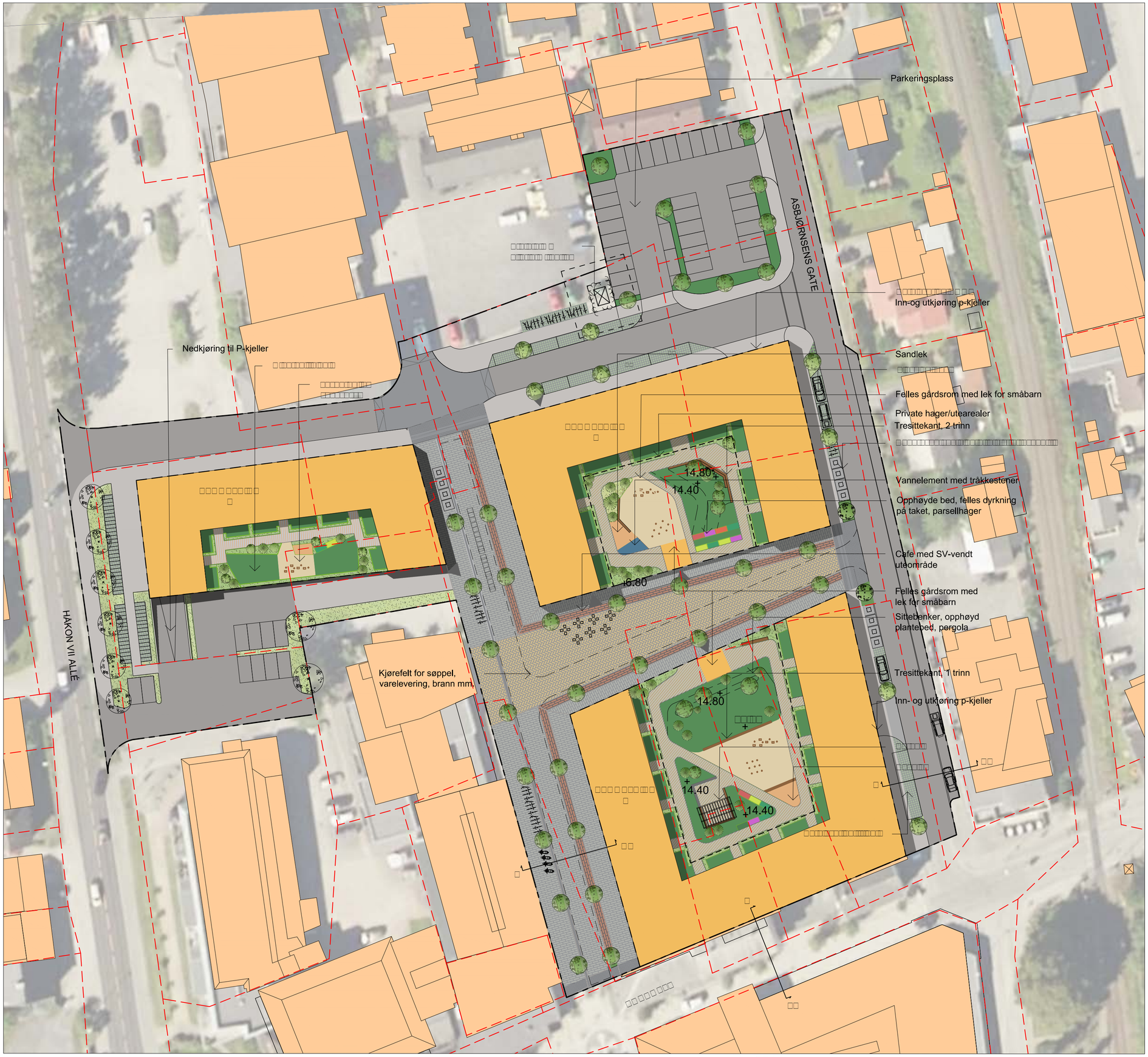
TEGN.NR.:

TEGNINGS STATUS:

P.NR.: DATO: MÅL A2:

TEGN.: KONTR.: SIGN.:

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

Tegnforklaring

- Plangrense går utenom kartutsnitt Se plankart
- Eiendomsgrense
- Byggegrense
- Formålsgrense
- Grense privat/felles
- Eksisterende bygning
- Ny bygning
- Kjøreveg
- Fortau
- Fleksibel sone, parkering, sykkelparkering, ladepunkt for el–bil, avfall, beplantning
- Småbarn lekeplass med div. lekeelement
- Utemøbler, sittekanter og opphøyde plantebed
- Nye trær
- Inngangsparti
- Felles parsellhage
- Nedgravde avfallsbeholdere

REV.:	RETTELSEN GJELDER:	DATO:	SIGN.:

Høydereference: NN2000

EK: Troels Øgaard Madsen 29.01.2020

PROSJEKT:

FIL:

REV.:

TEGNING:

TEGN.NR.:

TEGNINGS STATUS:

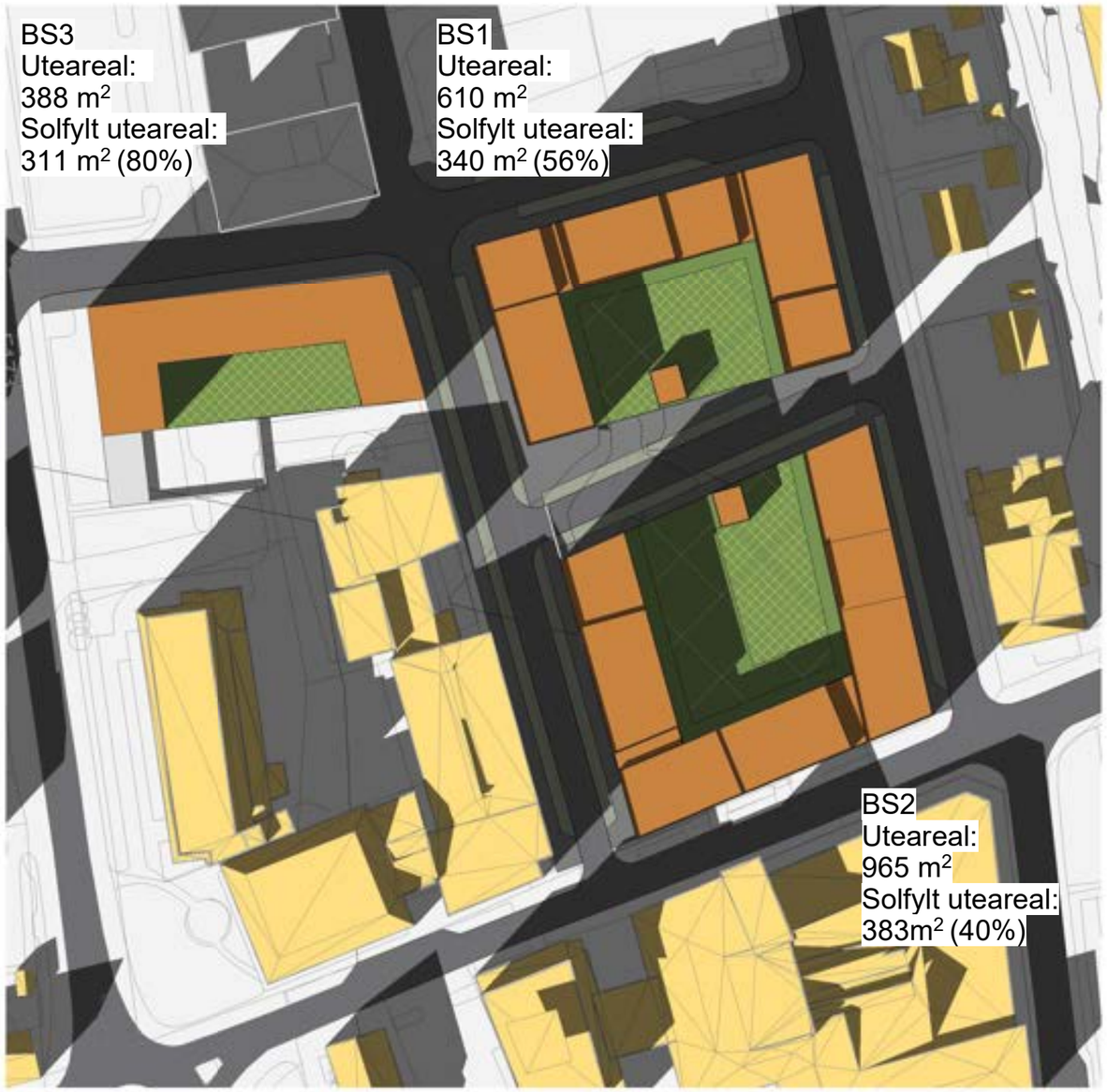
P.NR.: DATO: MÅL A2:

TEGN.: KONTR.: SIGN.:

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

Solstudie 21.mars kl 12
1 : 1000

Solstudie 21.mars kl 15
1 : 1000

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

Nr.	Beskrivelse	Dato

COOP Midt-Norge

Detaljregulering Nordgata 14, 16 og 18

Solstudie 21. mars - Alt A

Prosjektnummer	18026	A701	
Dato	29.01.2020		
Tegnet	gvt		
Kontrollert	jw	Skala (A3)	1 : 1000

Solstudie 21.mars kl 12 - B
1 : 1000

Solstudie 21.mars kl 15 - B
1 : 1000

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

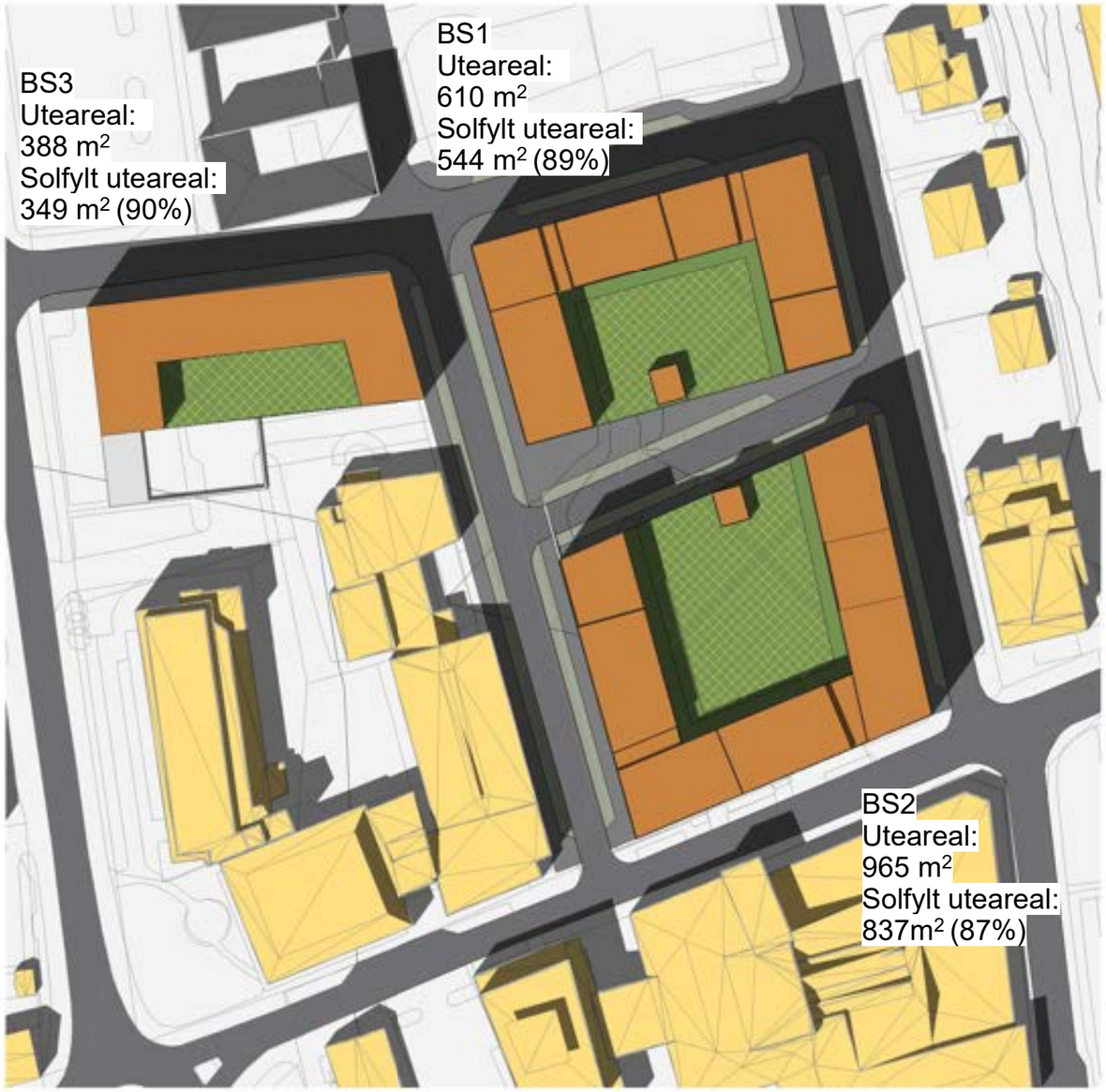
Nr.	Beskrivelse	Dato

COOP Midt-Norge

Detaljregulering Nordgata 14, 16 og 18

Solstudie 21. mars - Alt B

Prosjektnummer	18026	A703	
Dato	28.01.2020		
Tegnet	gvt		
Kontrollert	jw	Skala (A3)	1 : 1000

Solstudie 23.juni kl 15
1 : 1000

Solstudie 23.juni kl 18
1 : 1000

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

Nr.	Beskrivelse	Dato

COOP Midt-Norge

Detaljregulering Nordgata 14, 16 og 18

Solstudie 23. juni - Alt A

Prosjektnummer	18026	A702	
Dato	29.01.2020		
Tegnet	gvt		
Kontrollert	jw	Skala (A3)	1 : 1000

Solstudie 23.juni kl 15 - B
1 : 1000

Solstudie 23.juni kl 18 - B
1 : 1000

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

Nr.	Beskrivelse	Dato

COOP Midt-Norge

Detaljregulering Nordgata 14, 16 og 18

Solstudie 23. juni - Alt B

Prosjektnummer	18026
Dato	29.01.2020
Tegnet	gvt
Kontrollert	jw

A704

Skala (A3) 1 : 1000

3D illustrasjoner

Detaljregulering for Nordgata 14, 16 og 18 - Coop Verdal

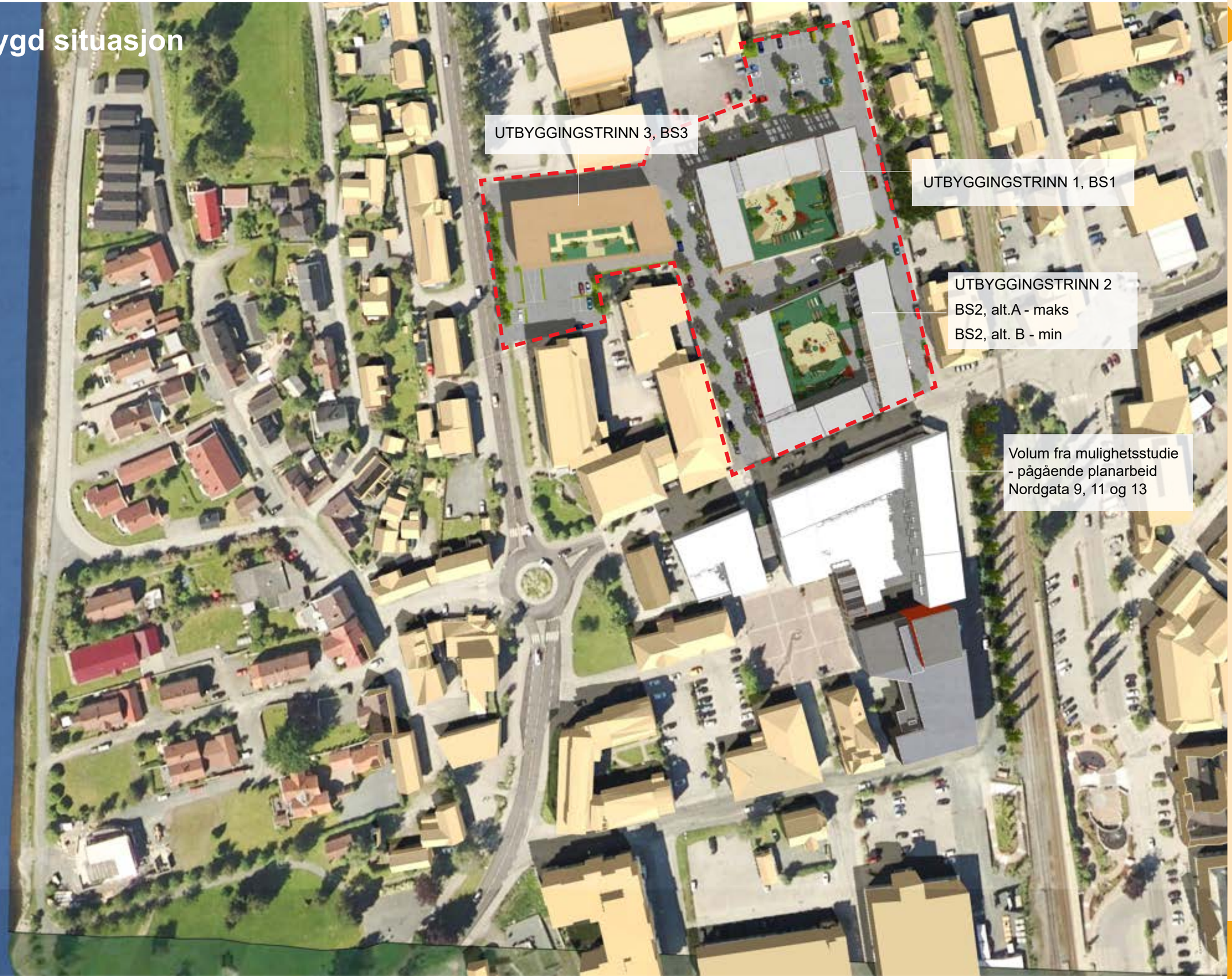
Dato: 29.01.2020

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

Dagens situasjon

Ferdig utbygd situasjon

Ferdig utbygd situasjon, BS2 alt. A - maksalternativ næring

Ferdig utbygd situasjon, BS2 alt. B - åpen karre

Utbyggingstrinn

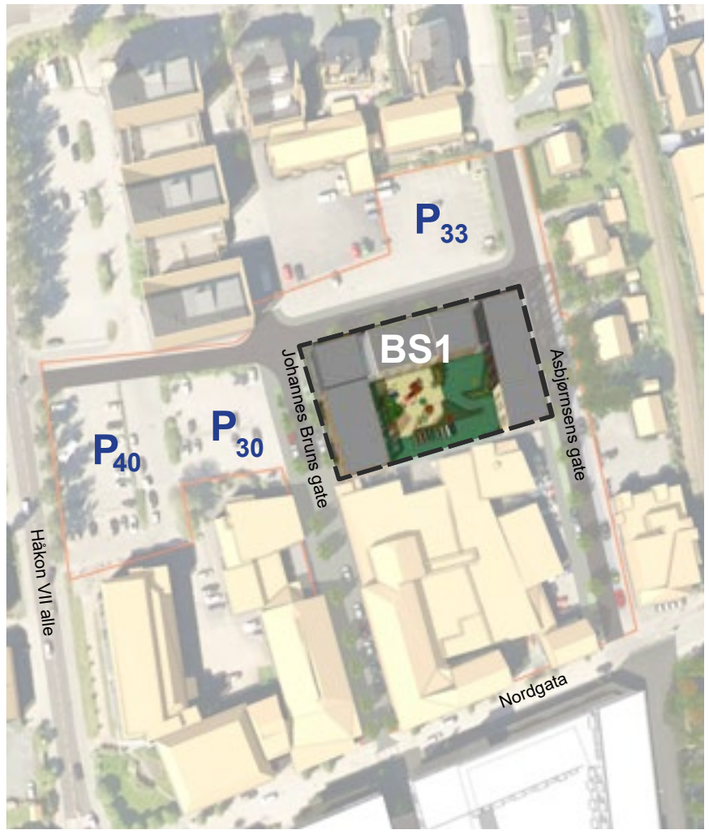
Reguleringsplanen skal legge til rette for en helhetlig utbygging av området, men der den lokale markedssituasjonen fordrer en trinnvis utvikling i et 15-20 års perspektiv.

I det følgende presenteres en trinnvis utvikling av kvartal. Utbyggingen kan deles inn i ytterligere trinn, særlig mht. boligbebyggelsen.

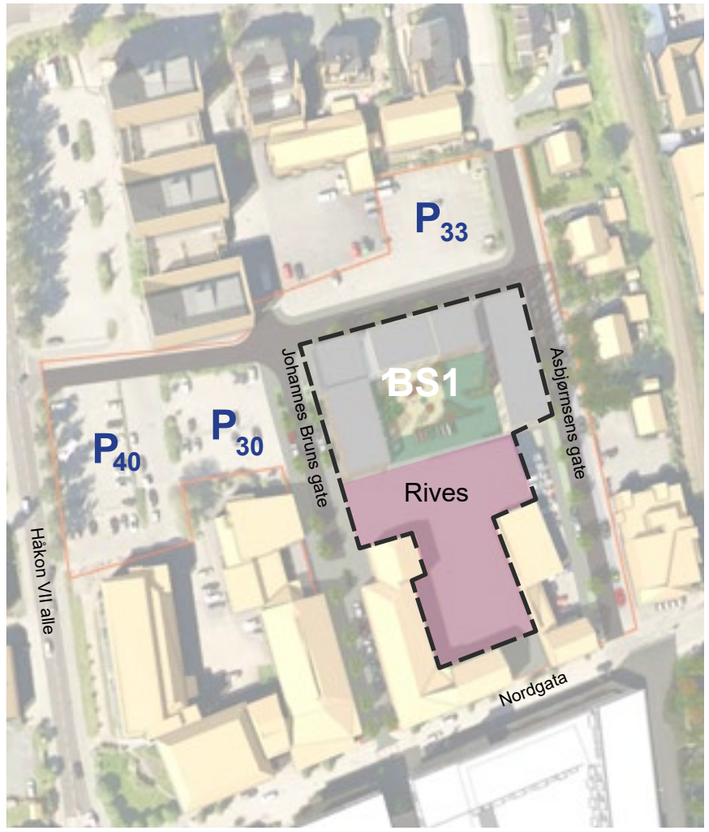

Bakkeparkering nord for dagens butikk bygges ut i trinn 1 (felt BS1)

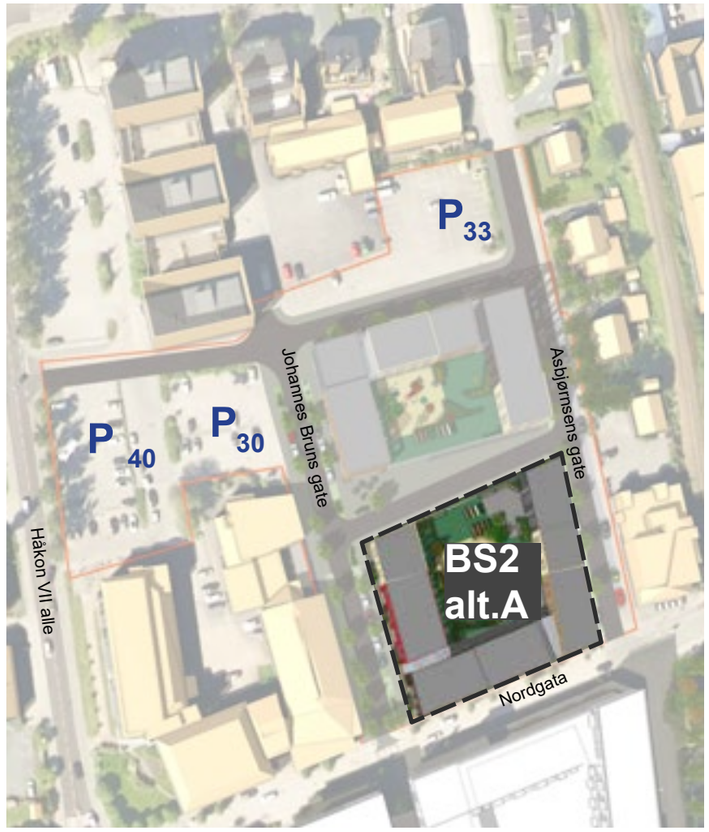

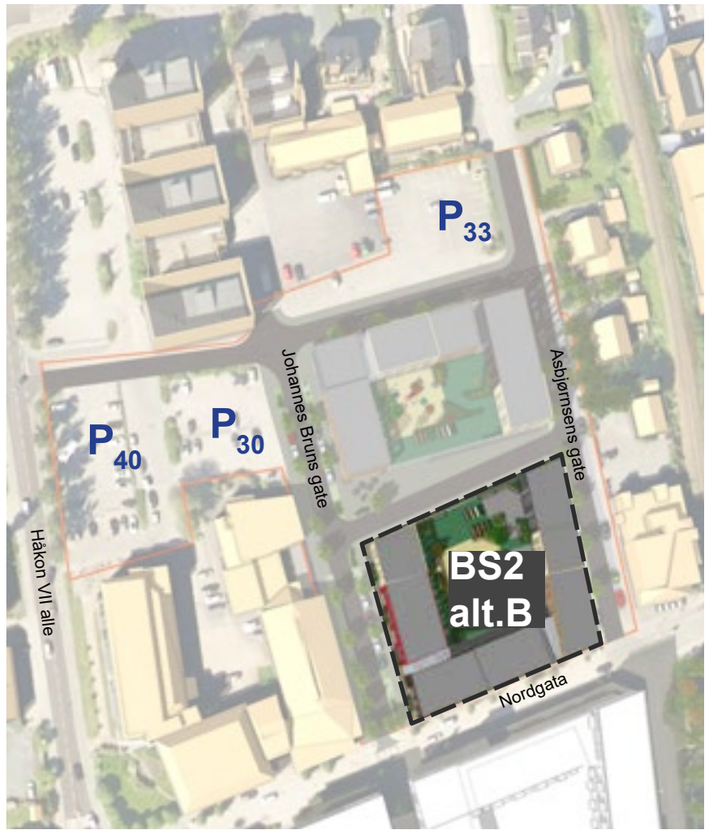
Eksisterende bebyggelse innenfor felt BS2 rives helt eller delvis så snart ny Coop-butikk er etablert innenfor BS1. Illustrasjonen over viser en mulig, midlertidig situasjon før 2. byggetrinn og utbygging av felt BS2. Feltet kan i midlertidig situasjon benyttes til bl.a. parkering. Hva som eventuelt kan stå av eksisterende bebyggelse i en midlertidig situasjon, må vurderes nærmere på et senere tidspunkt som del av i detaljprosjekteringen. Dette er bl.a. avhengig av tilstand på eksisterende bebyggelse.

Ved utbygging av nytt kvartal innenfor BS2 rives eventuell gjenstående bebyggelse fra midlertidig situasjon.

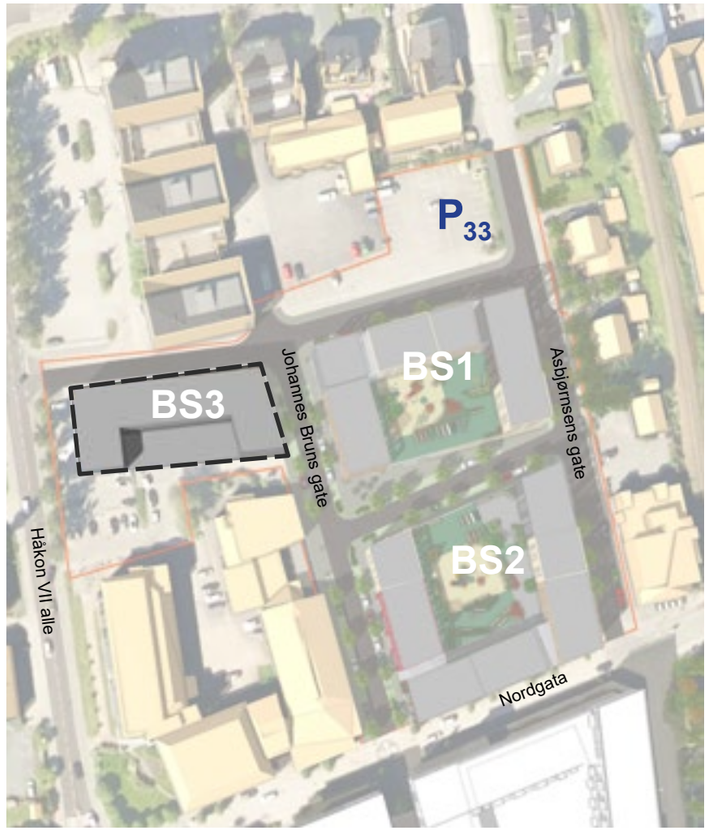

Nytt kvartal og tverrgate etableres i byggetrinn 2, innenfor delfelt BS2. Se planbeskrivelsen for nærmere beskrivelser av alt. A og alt. B innenfor BS2.

Eksisterende bakkeparkering bygges ned i trinn 3, innenfor delfelt BS3.

Ferdig utbygd situasjon - illustrasjoner fra prinsipiell 3D-modell.

3D-modellen viser en gatesituasjon tilsvarende illustrasjonsplan, alternativ 1 og 2, der det er mulig med bilkjøring og gateparkering i Johannes Bruns gate og ny tverrgate.

Coop Verdal - regulering

Fullt utbygd, inkl. BS2 alt.A-maks

Trinn 1 - BS1
Ny tverrgate
Trinn 2 - BS2, alt. A
Johannes Bruns gate

Trinn 1 - BS1

Trinn 2 - BS2, alt. A

Trinn 1 - BS1
Trinn 2 - BS2, alt. B
coop

Asbjørnsens gate
Trinn 1 - BS1
Trinn 2 - BS2, alt. A
Johannes Bruns gate

Volum fra mulighetsstudie Pir II

Ny tverrgate

Trinn 1 - BS1

Asbjørnsens gate

Trinn 1 - BS1
P-kjeller
Varelevering
Asbjørnsens gate

Trinn 1 - BS1
Trinn 3 - BS3
Ny tverrgate nord

Trinn 1 - BS1
Trinn 2 - BS2
coop
Ny tverrgate
Johannes Bruns gate

Verdal kino

Johannes Bruns gate

Trinn 1 - BS1

Johannes Bruns gate

Ny tverrgate

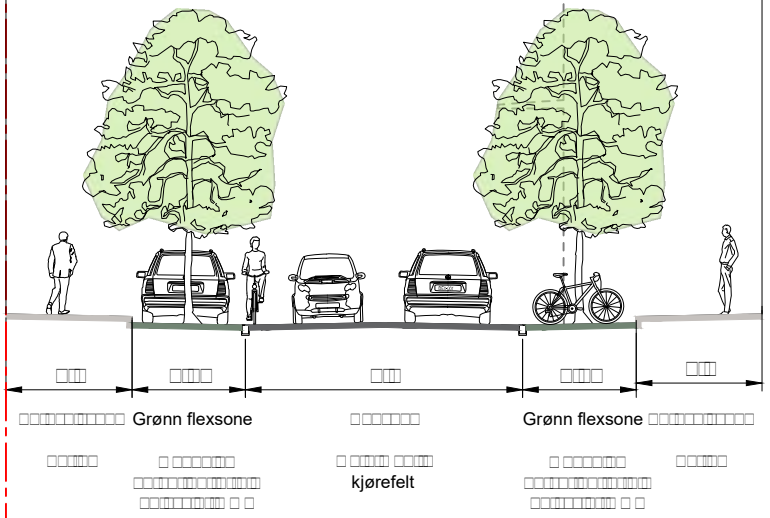

Trinn 2 - BS2
Volum fra PirII sin mulighetsstudie
Johannes Bruns gate
Nordgata

Volum fra PirII sin mulighetsstudie

Trinn 2 - BS2

Johannes Bruns gate

Nordgata

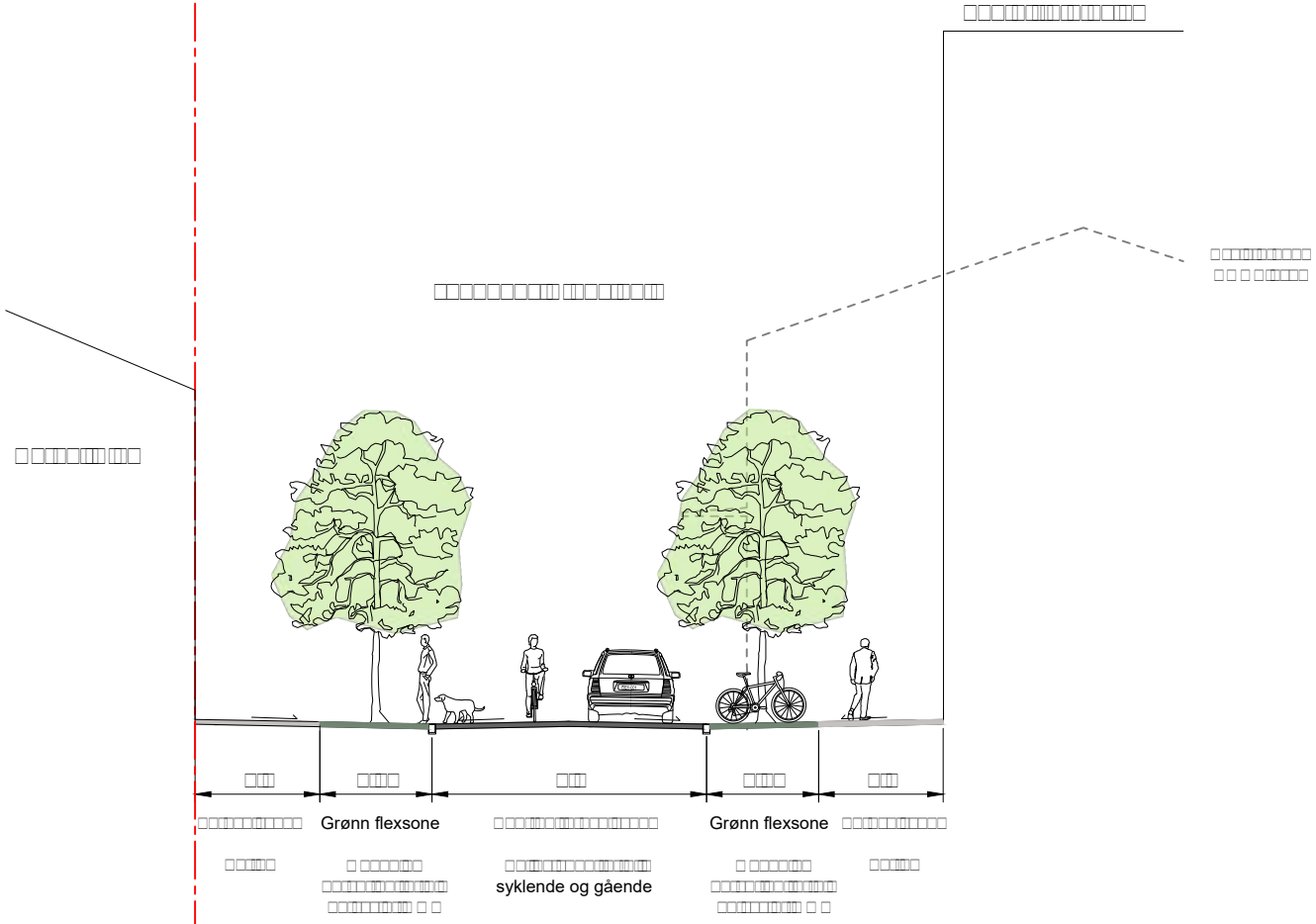
EK: Troels Øgaard Madsen 29.01.2020

	Høyder på nye bygg. Plangrense og eksisterende bygg tilføyd. Målestokk endret.		

Prosjektnr	Filnavn	Godkjent	Konstr./Tegnet	Dato	Målestokk A4

312

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

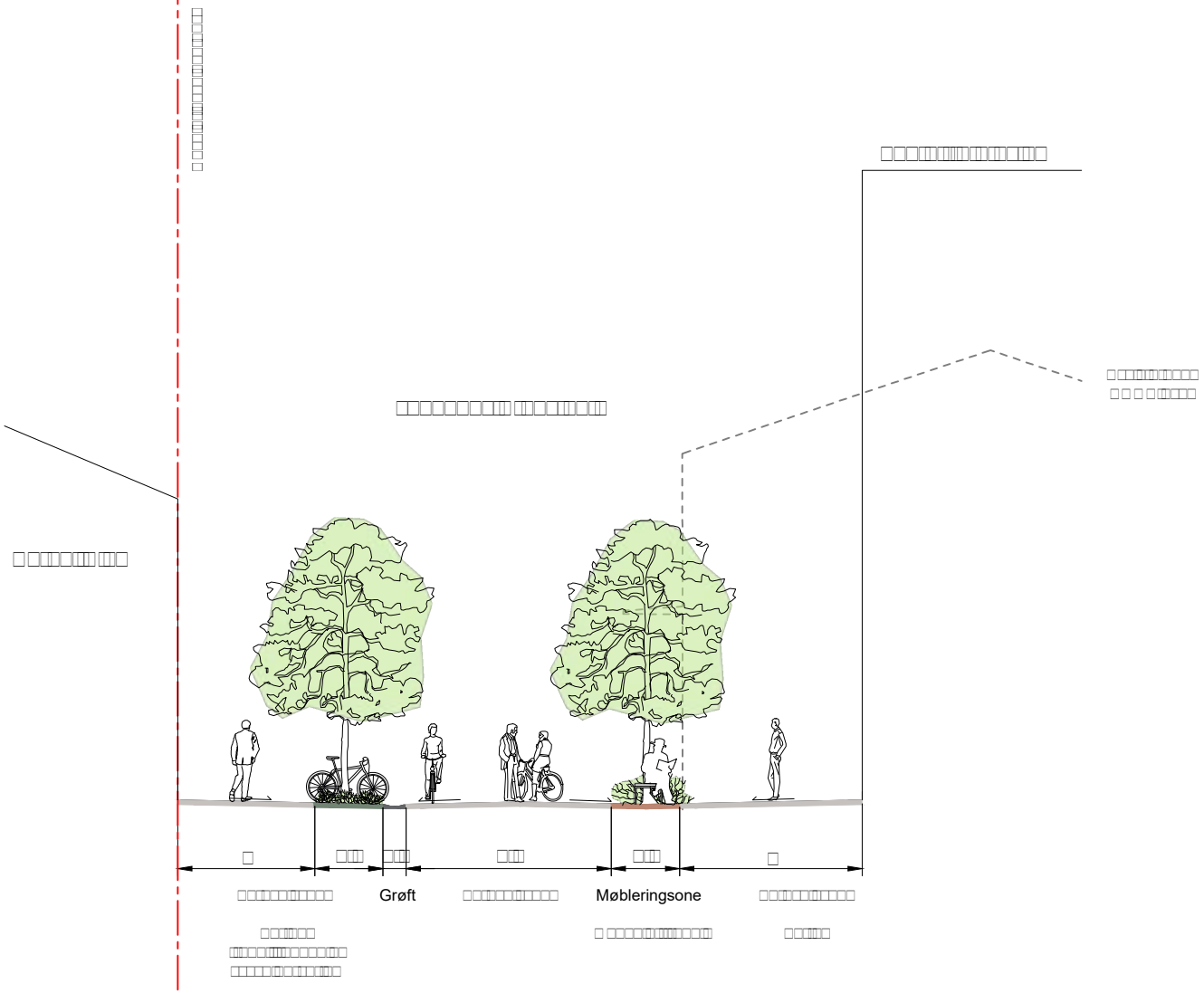
EK: Troels Øgaard Madsen 29.01.2020

	Høyder på nye bygg. Plangrense og eksisterende bygg tilføyd. Målestokk endret.		

Prosjektnr	Filnavn	Godkjent	Konstr./Tegnet	Dato	Målestokk A4

313

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

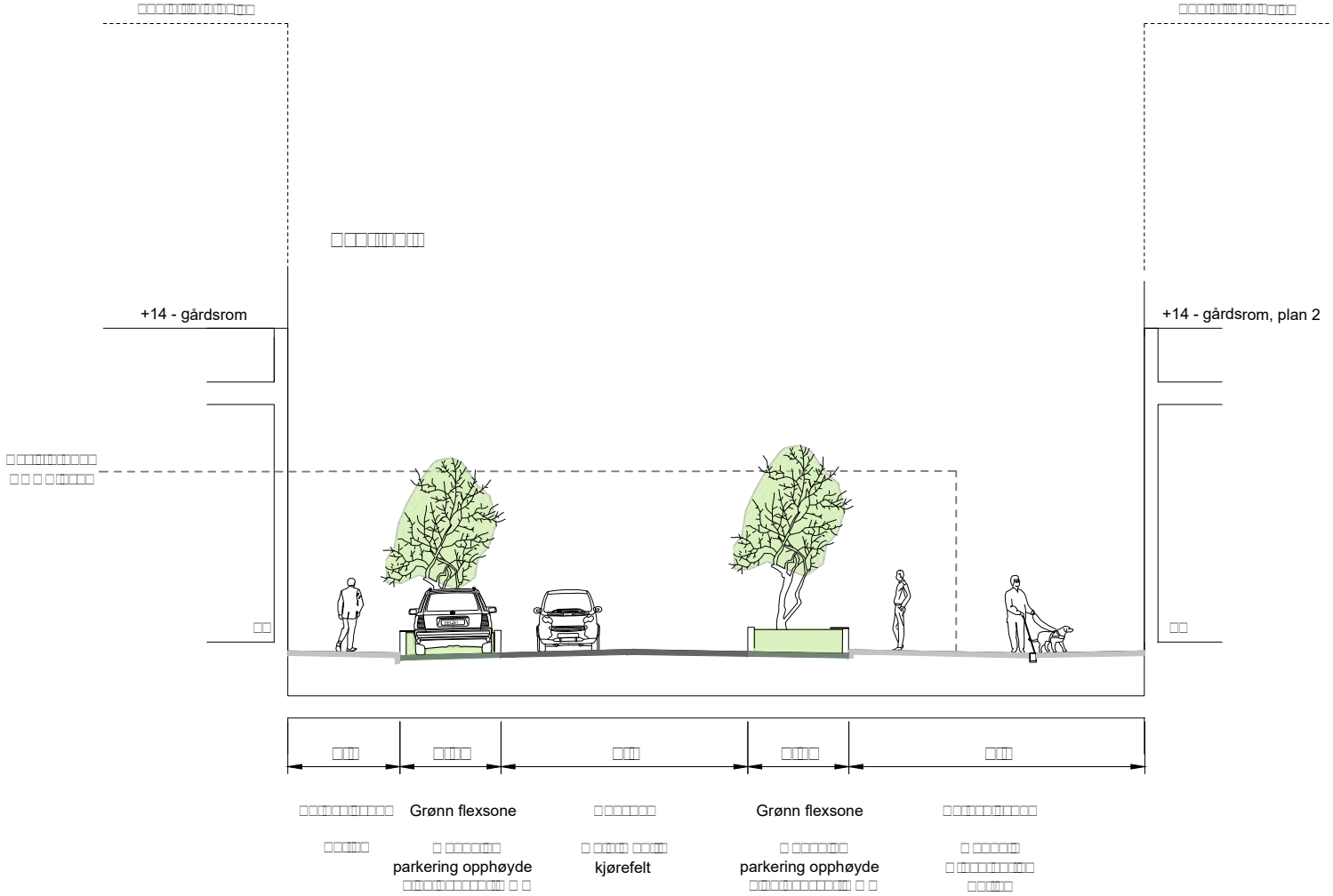
EK: Troels Ødgaard Madsen 29.01.2020

	Høyder på nye bygg. Plangrense og eksisterende bygg tilføyd. Målestokk endret.		

Prosjektnr	Filnavn	Godkjent	Konstr./Tegnet	Dato	Målestokk A4

314

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

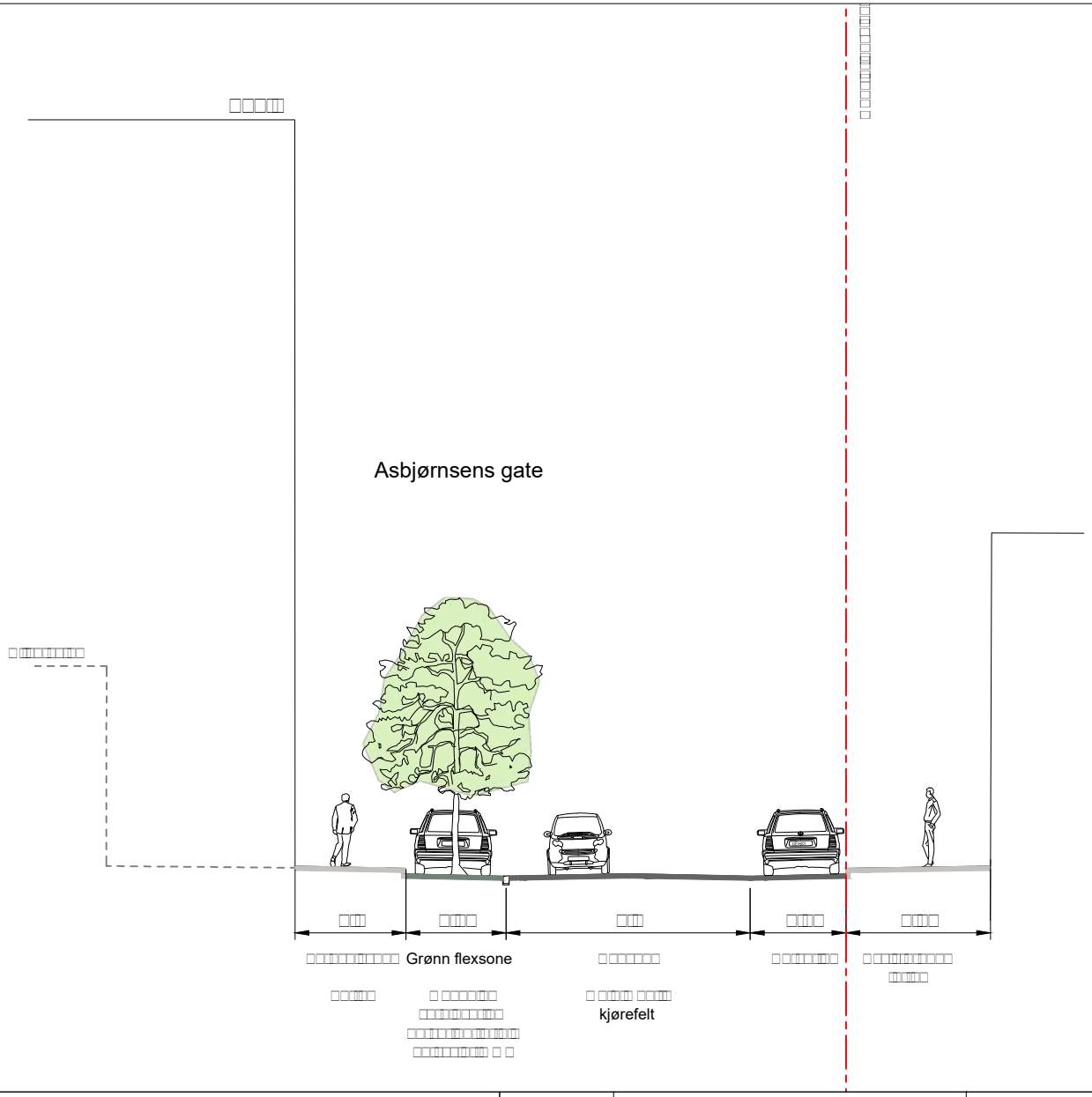
EK: Troels Øgaard Madsen 29.01.2020

	Høyder på nye bygg. Plangrense og eksisterende bygg tilføyd. Målestokk endret.		

Prosjektnr	Filnavn	Godkjent	Konstr./Tegnet	Dato	Målestokk A4

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

315

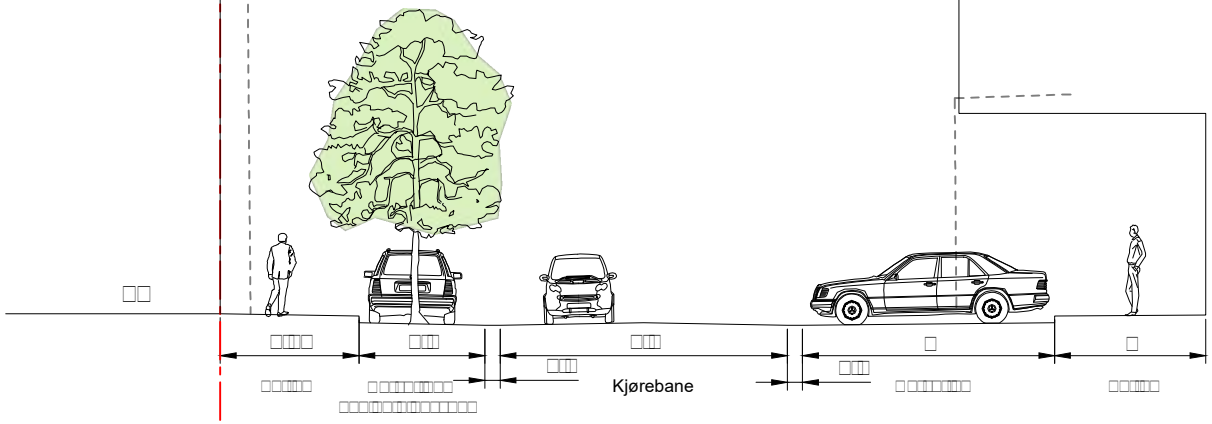
EK: Troels Ødgaard Madsen 24.04.2020

Prosjektnr	Filnavn	Godkjent	Konstr./Tegnet	Dato	Målestokk A4

Snitt EE - Asbjørnsens gate

316

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

Gateprinsipp og nabobebyggelse er basert på reguleringsplanforslag (høring) for Nordgata 9, 11 og 13, og inngår ikke i denne reguleringsplan for

Prosjektnr	Filnavn	Godkjent	Konstr./Tegnet	Dato	Målestokk A4

317

SELBERG ARKITEKTER AS
plan | arkitektur | landskap

Nordgata 14, 16 og 18 - 5038/19/121 m.fl. Coop Verdal sentrum.

Opprettet dato: 14.01.2020
Siste rev.: 17.01.2020
Sign. GT/TM/BBA

SELBERG ARKITEKTER

Arealoppsett

Som regulert på plankart på grunnen DELFELT	Nivå	BOLIGER BTA	BRA* m²	BRA-S** m²	Antall enheter	FORRETNING/-NÆRING/TJENESTE-YTING O.L. BTA m²	BRA* m²	TOTALT BRA* m²	BYA m²
Bygg BS1	*Etasje 1*					2 100	1 995		
	Etasje 2-4	3 590	3 411	2 728	39				
Balkonger/svalganger utover veggliv BS1	*Etasje 2-4*		413						
UTNYTTELSESGRAD BS1		3 590	**3 824**	2 728	**39**	2 100	**1 995**	**5 819**	**2 100**
Bygg BS2-Alt. A	*Etasje 1*					2 800	2 660		
	Etasje 2-4	3 844	3 652	2 921	42				
Balkonger/svalganger utover veggliv BS2 - Alt A	*Etasje 2-4*		447						
UTNYTTELSESGRAD BS2 (Alt. A)		3 844	**4 099**	2 921	**42**	2 800	**2 660**	**6 759**	**2 800**
Bygg BS2-Alt. B	*Etasje 1*	655	622	498	9	930	884		
	Etasje 2-4	3 810	3 620	2 896	41				
Balkonger/svalganger utover veggliv BS2 - Alt B	*Etasje 2-4*		705						
UTNYTTELSESGRAD BS2 (Alt. B)		4 465	**4 947**	3 393	**50**	930	**884**	**5 830**	**930**
Bygg BS3	*Etasje 1*					1 240	1 178		
	Etasje 2-3	1 700	1 615	1 292	18				
Balkonger utover veggliv BS3	*Etasje 2-3*		124						
UTNYTTELSESGRAD BS3		1 700	**1 739**	1 292	**18**	1 240	**1 178**	**2 917**	**1 240**
TOTALT BS1, BS2 (alt A) og BS3		9 134	8 677	6 942	99	6 140	5 833	14 510	6 140
TOTALT BS1, BS2 (alt B) og BS3		9 755	9 267	7 414	106	4 270	4 057	13 324	4 270

Omregning	Faktor
BTA til BRA	0,95
BRA til BRA-S**	0,8
Gj.snittlig KVM leilighetsstørrelse	70

Fratrekk for yttervegger.

**Alle tall er oppgitt uten tillegg for tenkte plan/messanin, eller areal under grunnen*
*** 20% trekkes fra av m2 BRA (antatt faktor for fellesareal) for boliger, for å få et tall for enhetenes størrelse. Må ikke benyttes ved angivelse av utnyttelsesgrad, men benyttes som underlag for å beregne gjennomsnittlig antall boenheter i delfeltet.*

Nordgata 14, 16 og 18 - 5038/19/121 m.fl. Coop Verdal sentrum.

Opprettet dato: 14.01.2020
Siste rev.: 17.01.2020
Sign. GT/TM/BBA

Prosjektet får følgende parkeringskrav:

Ytre sone	KRAV Bolig			KRAV Forretning/tjenesteyting			KRAV Totalt	
	Beregnings-grunnlag**	Bil-plasser Min	Sykkel-plasser Min	Beregnings-grunnlag**	Bil-plasser Min	Sykkel-plasser Min	Bilplasser Min	Sykkelplasser Min
							Avvik	Avvik
BS1	39 enheter	39	78	1 995 m^2 BRA	40	80	79	158
BS2 (ALT. A)	42 enheter	42	84	2 660 m^2 BRA	53	106	95	190
BS2 (ALT. B)	50 enheter	50	100	884 m^2 BRA	18	35	68	135
BS3	18 enheter	18	36	1 178 m^2 BRA	24	47	42	83
TOTALT BS1 + BS2 (Alt. A) + BS3	99 enheter	99	198	5 833 m^2 BRA	117	233	216	431
TOTALT BS1 + BS2 (Alt. B) + BS3	106 enheter	106	212	4 057 m^2 BRA	81	162	187	374

Gjeldende krav KDP 2017-2030, §1.6.9	*Bil*	*Sykkel*	*Beregnings-grunnlag*
Bolig i sentrum (#1)	*1*	*2*	*Pr. boenhet*
Forretning/kontor/hotell/resto	*1*	*2*	*50 m2 BRA*

**Bestemmelsen differensieres for sykkel, men da det i reguleringen ikke er kjent detaljert virksomhet (og fordeling) benyttes derfor faktoren 2 sykkelplasser pr. 50 m2 BRA.*

***Areal under grunnen er ikke inkludert m2 BRA i beregningsgrunnlaget*

Nordgata 14, 16 og 18 - 5038/19/121 m.fl. Coop Verdal sentrum.

Opprettet dato: 14.01.2020
Siste rev.: 04.03.2020

Sign. GT/TM/BBA

SELBERG ARKITEKTER

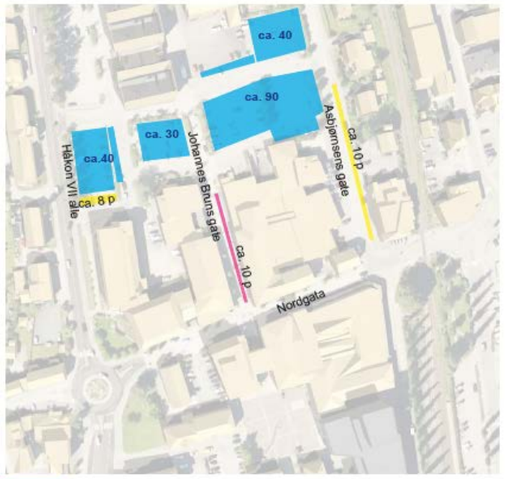
Bilparkering innenfor planområdet:

Parkering innenfor regulerte felt	Antall
Parkeringsplass, SPA1	33
P-kjeller, SPH1*	42
P-kjeller, SPH2 *	92
P-kjeller, SPH3 *	26
Bakkeparkering BS3	4
SUM	**197**

Offentlig gateparkering innenfor planområdet	Antall
Gateparkering, o_SKF1 (Johannes Bruns gate)**	22
Gateparkering, o_SKF2 (ny tverrgate)**	10
Gateparkering, o_SKF3-4, inkl. eks. gateparkering (Asbjørnsens gate)	13
Gateparkering, o_SKF5-6 (ny tverrgate, nord)	8
Parkeringsplasser på kommunal grunn, innenfor BS3	6
SUM	**59**

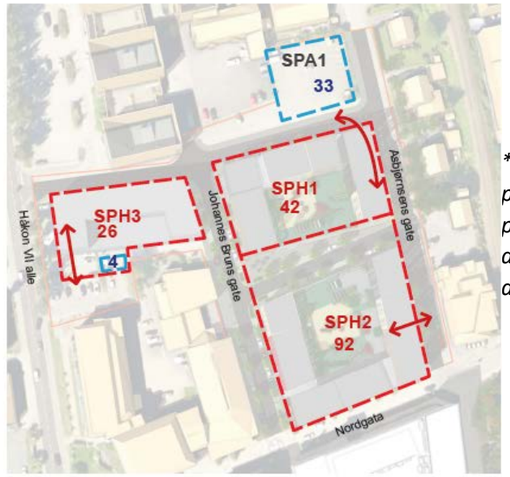
*** Antall gitt gate med gateparkering som vist i illustrasjonsplan Alt.1 og 2.*

Dagens situasjon

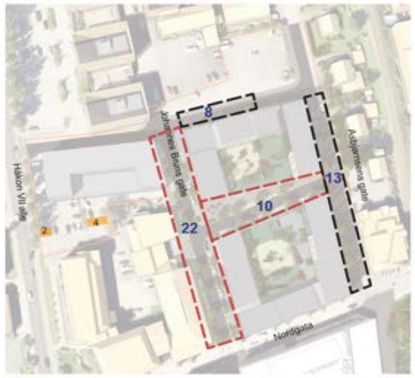
Bakkeparkering eid av Coop, totalt ca. 200
Gateparkering i hovedsak eid av Coop
Bakkeparkering eid av kommunen

Fullt utbygd: Bakkeparkering og P-kjellere

P-kjellerrampe
P-kjeller
Bakkeparkering

Fullt utbygd: Off. gateparkering

Offentlig parkering i sentrale gater (o_SKF1 og o_SKF2), gitt blandet bruk med langsgående gateparkering som vist på illustrasjonsplan alt. 1.

Langsgående, gateparkering som vist på illustrasjonsplaner i Asbjørnsens gate (inkl. dagens gateparkering på østlig side), samt ny tverrgate i nord.

Justert parkering langs veg (kommunal grunn)

** Oppgitt antall p-plasser er kun med 1. parkeringsnivå. Det tas forebehold om at parkeringskjellere ikke er detaljprosjektert, og at det kan dukke opp moment i en senere detaljering som endrer antall plasser.*

Nordgata 14, 16 og 18 - 5038/19/121 m.fl. Coop Verdal sentrum.

Opprettet dato: 14.01.2020
Siste rev.: 29.01.2020
Sign. GT/TM/BBA

Trinnvis utvikling i antall parkeringsplasser for bil:

Parkeringsplasser innenfor planområdet, der offentlig gateparkering IKKE er inkludert	Endring i antall p-plasser knyttet til de enkelte utbyggingstrinnene		Totalt (kumulativt) antall p-plasser innenfor hele planområdet på gitt tidspunkt					Kravoppnåelse					
	Bakke-parkering	P-kjeller	Bakke-parkering (Coop grunn)	P-kjeller (Coop grunn)	SUM	Off. gateparkering (inkl. kommunal grunn)	SUM inkl. offentlig gateparkering	Totalt krav kumulativt		Differanse krav og kumulativ antall p-plasser (Coop grunneier)		Differanse krav og kumulativ antall p-plasser, inkl. off. gateparkering	
Eks. situasjon, før utbygging der Coop er grunneier)	*200*	*0*	*200*	*0*	**200**	50	**250**						
Trinn BS1:	-97	42	103	42	**145**	70	**215**	**79**		**66**		**136**	
Trinn BS2 A/B:		92	103	134	**237**	68	**305**	**174**	**147**	**63**	**90**	**131**	**158**
Trinn BS3:	-66	26	37	160	**197**	59	**256**	**216**	**188**	**-19**	**9**	**40**	**68**
Ferdig utbygd planområde	**37**	**160**	**37**	**160**	**197**	**59**	**256**	**216**	**188**	**-19**	**9**	**40**	**68**

TRINN1/BS1: Totalt min. parkeringskrav på 79 p-plasser kan oppfylles innenfor planområdet på parkeringsplasser der Coop er grunneier. *Krav til p-plasser for boliger på 39 plasser kan møtes i P-kjeller (SPH1), der det er 42 p-plasser med 1. parkeringsnivå. Med kun 1. parkeringsnivå må nærings/forretningsparkering med krav på 40 p-plasser dekkes gjennom bakkeparkering innenfor SPA1, samt eksisterende bakkeparkering innenfor BS3 som enda ikke er utbygd. Med 2 parkeringsnivå i P-kjeller kan imidlertid også nærings/forretningsparkering i BS1 dekkes i P-kjeller (SPH1).*

TRINN2/BS2 (alt. A og alt B): Totalt min. parkeringskrav på både 95, i alternativ A, og 68 i alternativ. B, kan oppfylles innenfor planområdet på parkeringsplasser der Coop er grunneier. *P-kjeller (SPH2) har 92 p-plasser med kun 1. parkeringsnivå; dvs. for alternativ A må man også benytte seg av noen få bakkeparkeringsplasser for å dekke krav til nærings-/forretningsparkering.*

TRINN 3/BS3: Totalt min. parkeringskrav på 42 p-plasser kan ikke møtes i P-kjeller (1. nivå), eller innenfor BS3, alene. *Krav til boliger på 18 p-plasser dekkes i sin helhet i P-kjeller (SPH3), som har 26 p-plasser. For næringsparkering, der kravet er min. 24 p-plasser kan 14 p-plasser dekkes innenfor BS3 i p-kjeller på noen få bakkeparkeringsplasser. Da eksisterende bakkeparkering bygges ned innenfor BS3 i trinn 3, blir det totalt sett 19 p-plasser som må dekkes ved hjelp av offentlig gateparkering i scenario der alt.A bygges ut innenfor BS2. I scenario der alt. B bygges ut innenfor BS2, kan all parkering dekkes innenfor parkeringsareal på grunn eid av Coop.*

Nordgata 14, 16 og 18 - 5038/19/121 m.fl. Coop Verdal sentrum.

Opprettet dato: 14.01.2020
Siste rev.: 05.03.2020
Sign. ARK/LARK/BBA

SELBERG ARKITEKTER

Krav i KDP 2017-2030, §1.6.6

Arealkategori	Grunnlag per		Minimums-krav m^2	Type	
Bolig	1	boenhet	10	uterom	50% på terreng**
	>5	boenheter	150	småbarnlek	Felles for inntil 30 enheter.
			5		Det regnes 5 m2 ekstra pr. boenhet, utover 30 boenheter
	>25	boenheter	1500	områdelek***	Dekkes utenfor planområdet

Prosjektet vurderes til å ha følgende KRAV:

** Beregningsgrunnlag er basert på antall boenheter gitt en gj.snittstørrelse på 70 kvm pr enhet (ikke inkludert fellesareal)*

Regulerte delfelt	KRAV Bolig						
	Beregnings-grunnlag*		Generelt minimums krav m^2	Andel på terreng	Småbarnlek	Områdelek?***	**Totalt m2**
Felt BS1	39	Enheter	390	195	195	Ja	**585**
Felt BS2 (Alt. A)	42	Enheter	420	210	210	Ja	**630**
Felt BS2 (Alt. B)	50	Enheter	500	250	250	Ja	**750**
BS3	18	Enheter	180	90	150	Nei	**330**
TOTALT BS1, BS2 (alt A) og BS3	99	Enheter	990	495	555		**1 545**
TOTALT BS1, BS2 (alt B) og BS3	107	Enheter	1 070	535	595		**1 665**

*** Det ble avklart i møte med Verdal kommune 22.05.2018 at indre gårdsrom på tak (av 1.etasje) kan regnes som på terreng.*
**** I en sentrumskjerne er det vanskelig å møte krav om områdelek innenfor utbyggingsområdet, uten at dette går på bekostning av utnyttelsesgrad og bymessig preg. Det forutsettes at krav til områdelekeplass dette kan dekkes gjennom offentlig tilgjengelig friområder/parker/plasser i Verdal by. Dette er diskutert i oppstartsmøte med Verdal* kommune 15.03.2019 , og sikret gjennom rekkefølgebestemmelse til planen. Areal til områdelekeplass er derfor ikke inkludert i tall som viser totalt krav eller avvik fra krav.

Prosjektet har følgende kvalitativt uteromsareal:

	Felles uteareal i indre gårdsrom** m2	**Differanse fra krav*** **
Felt BS1	610	**25**
Felt BS2 (Alt. A)	965	**335**
Felt BS2 (Alt. B)	965	**215**
BS3	388	**58**
TOTALT BS1, BS2 (alt A) og BS3	1 963	**418**
TOTALT BS1, BS2 (alt B) og BS3	1 963	**298**

Manglende uteareal iht. krav
Ekstra uteareal iht. krav

I tillegg til felles uteareal i det indre gårdsrommet kommer private balkonger/forhager, og eventuelt felles eller private takterasser. Behov for takterasser vurderes i detaljprosjekteringen. Mulighet for takterasser er sikret gjennom bestemmelsene. I sentrumskjernen vil også nærliggende offentlige plasser i gaterom, torg, parker og friområder utgjøre viktige uteoppholdsareal for beboere.

COOP Verdal Sentrum

Detaljregulering for Nordgata 14,16 og 18

Trafikknotat

Notat

Trafikknotat

Prosjektnummer:	20944/2019038
Dokumentnummer:	V01
Dokumentnavn:	V01 – COOP Verdal Sentrum - Trafikknotat
Utarbeidet av:	ViaNova
Utarbeidet for:	Selberg Arkitekter AS / COOP Midt-Norge AS
Dato:	29.01.2020

Historikk

Rev:	Dato:	Beskrivelse:	Utført:	Kontrollert:
00	26.11.2019	Første utgave	MST/LTH	HWO/KRL
01	29.01.2020	Andre utgave	LTH	BBAa/KS/KRL
02	**20.03.2020**	Tredje utgave. Oppdatert med ulykkestall for planovergang og trafikk fra Nordgata 9, 11, 13	MST	OST

Innhold

1. Innledning 4
2. Eksisterende situasjon 5
   2.1 Beliggenhet 5
   2.2 Eksisterende vegnett 6
   2.3 Tilgjengelighet 7
      2.3.1 Tilgjengelighet for bil 7
      2.3.2 Tilgjengelighet for kollektiv 8
      2.3.3 Tilgjengelighet for gående og syklende 8
   2.4 Trafikksikkerhet 9
   2.5 Eksisterende trafikk 10
3. Fremtidig situasjon 11
   3.1 Plan 11
   3.2 Omliggende planer 11
4. Ny trafikk 11
   4.1 Nyskapt trafikk 12
   4.2 Netto trafikkøkning 13
      Endring for Nordgata 9, 11, 13 14
   4.3 Trafikkens fordeling 14
5. Gateutforming og trafikksikkerhet 16
   5.1 Utforming av Asbjørnsens gate 16
   5.2 Utforming av Johannes Bruns gate og ny tverrgate 16
      5.2.1 Alternativ 1 – Bygate 17
      5.2.2 Alternativ 2 - Sambruksområder 17
      5.2.3 Alternativ 3 - Gågater 18
   5.3 Sikt i ny kvartalsstruktur 19
   5.4 Planovergang i Nordgata 23
   5.5 Adkomst og parkering bil - boliger 21
   5.6 Adkomst og parkering bil – handel og næring 21
   5.7 Varelevering 22
   5.8 Renovasjon 22
   5.9 Myke trafikanter 22
Oppsummering 24
Referanser 25

1. Innledning

Det er igangsatt planarbeid på Nordgata 14, 16 og 18 i Verdal kommune. Gjeldende plan for området er Kommunedelplan Verdal by 2017 – 2030. Planområdet er etter planen avsatt til sentrumsformål. Formålet med planen er en revitalisering av sentrumsområdet gjennom tilrettelegging for videre utvikling av Coop Mega og annen forretning innenfor området. I tillegg er det planlagt å etablere boliger over 1. etasje. Utbyggingen er planlagt i tre utbyggingstrinn (se figur 1).

I forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplan er ViaNova engasjert for å gjøre vurdering av de trafikale konsekvensene av planen. I vurderingene er det tatt utgangspunkt i fullt utbygd plan, hvor det for utbyggingstrinn to er brukt alt. A – maks utbygging. Det er estimert hvor mye nyskapt trafikk planen vil generere til området og hvordan denne vil fordele seg. Beregning av trafikk er først og fremst gjort med formål å brukes i støyberegninger. I tillegg til trafikk er det gjort vurderinger tilknyttet trafikksikkerhet og utforming av gater.

Foreløpig planperspektiv er vist på Figur 1.

Figur 1: Foreløpig planperspektiv (Kilde: Selberg Arkitekter AS, 20.02.2019)

2. Eksisterende situasjon

2.1 Beliggenhet

Planområdet ligger midt i Verdal sentrum, like vest for dagens planovergang over Trønderbanen (se figur 2 og 3). I vest grenser området mot Håkon VIIs allé, i sør mot Nordgata, og i nord ligger eksisterende nærings- og parkeringsarealer.

Figur 2: Planområdet markert i rødt (Kilde: Google Maps, 2019)

Figur 3: Planområdet markert med rød stiplet linje (Kilde: Google Maps, 2019)

2.2 Eksisterende vegnett

Planen grenser i vest mot Håkon VII allé (se Figur 4). Vegen kobler Verdal sentrum og boligområdene nord for sentrum til fv. 757 og E6.

Figur 4: Håkon VIIs allé sett fra sør. Til høyre ses innkjøring til Nordgata (Google Street view, 2010)

Øst for planområdet ligger Asbjørnsens gate, som betjener bolig- og næringstrafikk langs vegen i tillegg til parkeringsarealene nord for planområdet. Asbjørnsens gate inngår i planområdets østre del. Gata har kantparkering på østre side, samt fortau på begge sider av vegen. På vestsiden er situasjon i dag utflytende og rotete med et uklart skille mellom parkering/fortau/atkomstareal til næringsvirksomheten langs gata. Perspektiv av gata er vist i Figur 5 under.

Figur 5: Asbjørnsens gate sett fra sør (Google Street view, 2010)

I sør grenser planen mot Nordgata. Nordgata binder sammen områdene øst og vest for sentrum via jernbaneovergangen. Det planlegges å stenge jernbaneovergangen i fremtiden. Tidspunkt for stenging er ikke kjent.

Mellom Nordgata og Nordåkeren går Johannes Bruns gate gjennom planområdet. Johannes Bruns gate er stengt for innkjøring fra nord, og har i dag ensidig parkering, med smalt, tosidig fortau. Perspektiv av gata sees i Figur 6 på neste side.

Nordgata og Johannes Bruns gate ble opprustet til «Miljøgater» i 2004 og er utformet på lignende vis som sambruksareal – uten høydeforskjeller mellom fortau og vegbane.

Figur 6: Johannes Bruns gate sett fra sør (Google Street view, 2010)

Figur 7: Nordgata sett fra vest (Google Street view, 2010)

2.3 Tilgjengelighet

Med beliggenhet i Verdal sentrum er planområdet lett tilgjengelig både til fots, med sykkel, kollektiv og bil.

2.3.1 Tilgjengelighet for bil

Med dagens planovergang over jernbanen i Nordgata er planområdet lett tilgjengelig med bil fra både øst og vest for sentrum. Fremtidig stenging av jernbaneovergangen vil redusere fremkommeligheten til områdene øst for jernbanen.

Innenfor planområdet eid av Coop er det i dag ca. 200 parkeringsplasser, i tillegg til noen kommunale plasser i Asbjørnsens gate. Oversikt over parkeringsplasser er vist på figur 8 på neste side.

Figur 8: Kart over dagens parkeringsplasser i sentrum (Kilde: Selberg Arkitekter AS, 2019)

2.3.2 Tilgjengelighet for kollektiv

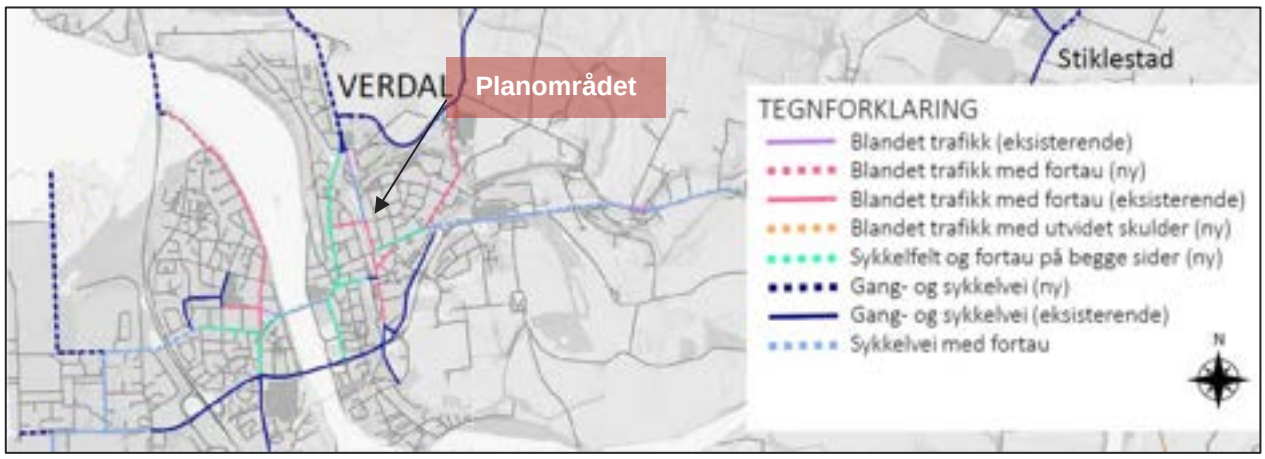
Verdal stasjon ligger ca. 200 m øst for planområdet. Her har lokaltog på Trønderbanen 19 daglige avganger i hver retning (VY, 2019), i tillegg til 3 avganger for regiontoget i hver retning på Nordlandsbanen (VY, 2019).

I tillegg til tog betjener ekspressbuss ni daglige avganger mellom Namsos og Levanger fra holdeplass ved Sulkrysset, sørøst for planområdet. For sentrumsområdene er det bestillingsordning for minibuss.

2.3.3 Tilgjengelighet for gående og syklende

Verdal sentrum er relativt flatt, noe som gjør det enkelt å ta seg frem ved hjelp av sykkel eller til fots. Sentrumsområdet er godt tilrettelagt for gående, med fortau langs de fleste av sentrumsgatene.

Det er utarbeidet en temaplan for økt sykkelbruk som felles prosjekt for Levanger og Verdal kommune (Verdal kommune; Levanger kommune, 2016). På Figur 9 under er eksisterende og planlagte sykkelveger med ulike løsninger vist. Planområdet tilknyttes sykkelvegnettet via Håkon VIIs gate og Nordåkeren.

Figur 9: Kart over eksisterende og planlagte sykkelveger (Verdal kommune, Levanger kommune, 2016)

2.4 Trafikksikkerhet

For myke trafikanter er det gjennomgående god tilgjengelighet langs fortau og andre løsninger for gående i området.

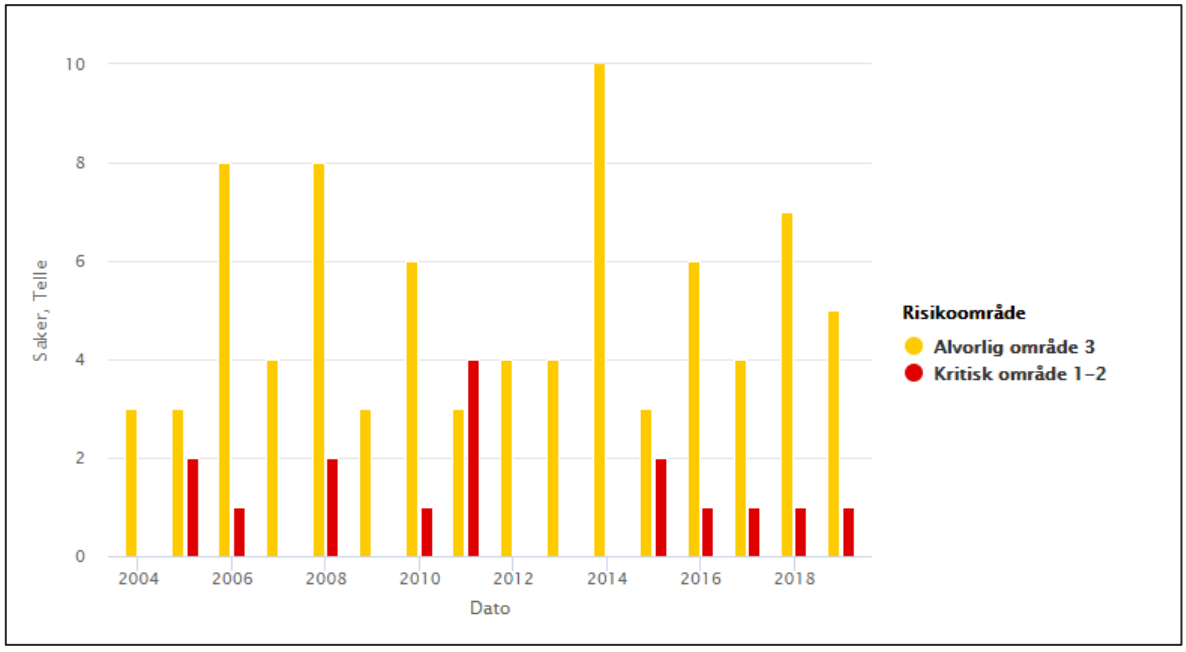
Det er totalt registrert 17 ulykker i norsk vegdatabank i Verdal sentrum, hvorav kun én de siste 10 år (2014). Ulykken i 2016 gjaldt påkjørsel av fotgjenger i Nordgata med alvorlig skade. Ulykken skjedde etter oppgradering av gata til miljøgate. Oversikt over ulykkesstatistikk sees i Figur 10.

I tillegg til ulykkesdata fra NVDB har Bane NOR eget register fra sitt avviksrapporteringsverktøy, Synergi, for hendelser tilknyttet Verdal stasjon planovergang som krysser Nordgata (figur 11 og 12). Mellom 2004 og 2019 er det registrert 98 hendelser relatert til ulovlig ferdsel, hvorav 16 er i kritisk risikoområde (sammenstøt eller nesten-sammenstøt).

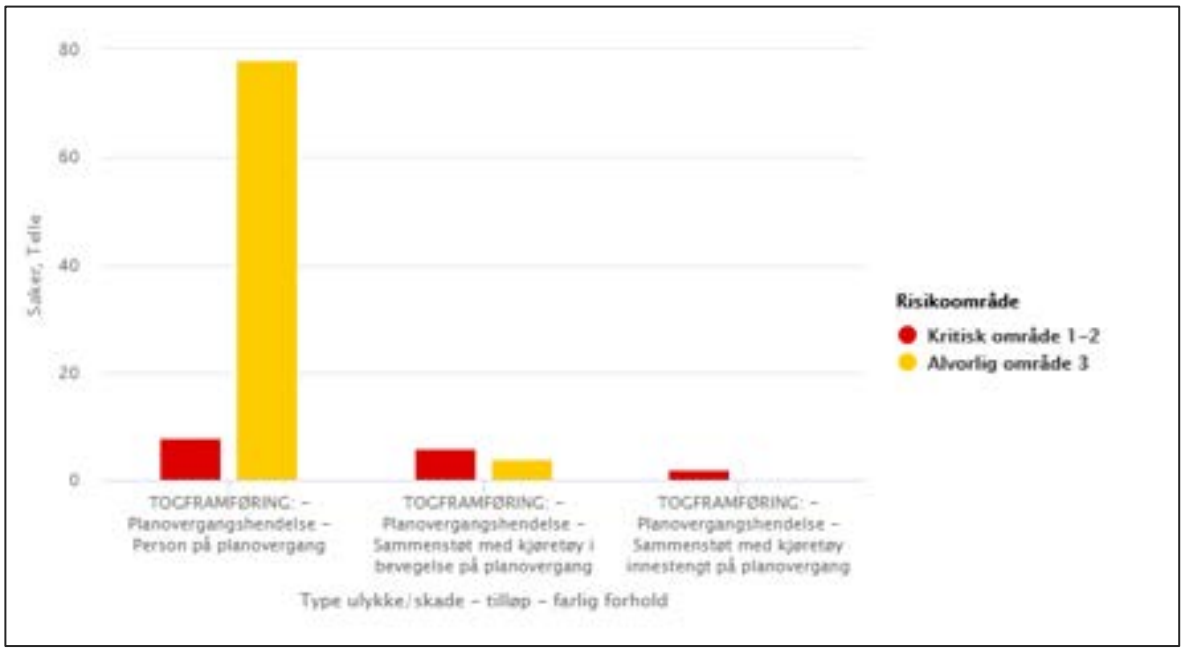

Figur 10: Ulykkesstatistikk for Verdal sentrum (NVDB, 2019)

Det er registrert flest tilfeller med ulovlig ferdsel av gående og syklende. Når det gjelder de to andre kategoriene dreier det seg om kjøretøy som krysser planovergangen mot rødt lys, med bommer på vei ned. Risikoen er knyttet til at bilister tar seg ut på planovergangen uten at det er klart på andre siden, og uten mulighet og plass til å komme seg over om bomanlegget aktiveres (Bane NOR, 2020).

Figur 11: Uønskede hendelser på planovergangen Verdal stasjon (Bane NOR, 2020)

Figur 12: Hendelser på planovergangen Verdal stasjon fordelt på hendelseskategori

2.5 Eksisterende trafikk

Figur 13 til høyre viser trafikktall i gatene nærmest planområdet. Tallene er hentet fra Gatebruksplan utarbeidet av Norconsult i 2016, nyere tall fra NVDB hvor dette var tilgjengelig, og kortidstellinger utført av ViaNova i Asbjørnsens gate og Johannes Bruns gate

Korttidstellingene utført av ViaNova er gjort over 2 timer og medfører en metodisk usikkerhet på 26%. I henhold til Veileder for innsamling og beregning av trafikkdata til støykartlegging (Vegdirektoratet, 2011) vil en usikkerhet på inntil 30 % være tilstrekkelig for innsamling av trafikkdata som skal brukes til kartlegging av støy.

Figur 13: Eksisterende trafikkmengder i Verdal sentrum (Kilde opprinnelig bilde: Google Maps)

3. Fremtidig situasjon

3.1 Plan

Planområdet er avsatt til sentrumsformål. Formålet med planen er en revitalisering av sentrumsområdet gjennom tilrettelegging for videre utvikling av Coop Mega og annen forretning innenfor området. I tillegg er det planlagt å etablere boliger over 1. etasje.

Arealfordeling

Det planlegges rundt 105 boliger (70 kvm gjennomsnittsstørrelse) i tillegg til 6140 kvm BTA til næring. Nøyaktig inndeling av næringsarealene på ulike formål er så langt ikke fastsatt, men det planlegges en kombinasjon av forretning, publikumsrettet tjenesteyting og næringsvirksomhet.

3.2 Omliggende planer

Nordgata 9, 11, 13

Planforslaget legger til rette for rivning av «Domuskvartalet» inkludert VEFA-bygget og oppføring av bebyggelse i 4-6 etasjer pluss parkeringskjeller. Det skal etableres 70-88 boenheter med varierende størrelse og legges til rette for inntil 2 900 kvm BRA til forretning/tjenesteyting i 1. og 2. etasje. (Verdal kommune, 2019)

Planen omfatter Nordgata og Sørgata og vil kunne påvirke trafikkmønsteret i disse gatene.

Planovergang stenges

Jernbaneverket ønsker av sikkerhetshensyn å stenge planovergangen i Nordgata både for biltrafikk og for myke trafikanter. Tidspunkt for stenging er ukjent.

Norconsult gjorde i mai 2014 en trafikkanalyse for å vurdere konsekvensene av den planlagte stengingen for kjørende. Ved en stenging av planovergangen er det antatt at det meste av biltrafikken som i dag krysser i Nordgata vil benytte eksisterende kulvert under jernbanen i Nordåkeren, nord for planområdet.

4. Ny trafikk

For å se på hvilke endringer utbygging av Nordgata 14, 16 og 18 og Nordgata 9, 11 og 13 har for trafikkmengdene i Verdal sentrum er det beregnet turproduksjon. Metodikken bygger på endring i areal fordelt på arealformål som bolig, kontor, industri og forretning. Det understrekes at dette er en forenklet metode, som medfører stor grad av usikkerhet.

Trafikkmengder i et sentrumsområde vil påvirkes av flere andre faktorer enn størrelse på arealer, som tilgang til parkering, type næring, m.m. F.eks. vil et nytt konsept innenfor området sannsynligvis tiltrekke flere bilturer per døgn, mens en utvidelse av et eksisterende publikumsrettet forretningslokale ikke nødvendigvis vil gjøre det. I tillegg vil en del av bilturene betjene flere formål i samme tur. Dette er det vanskelig å hensynta i beregningene. Metoden gir likevel en pekepinn på hva en kan forvente av trafikkmengder etter utbygging.

4.1 Nyskapt trafikk

Nyskapt trafikk fra Nordgata 14, 16, 18

Nye arealer i fullt utbygget plan utgjør 6140 kvm BTA, og dette er forenklet omregnet til 5526 kvm BRA. En del av disse arealene vil være arealer som i seg selv ikke genererer trafikk, f.eks. lager. Det er antatt at ca. 70 % av arealene vil generere/attrahere trafikk.

Det er foreløpig ikke bestemt nøyaktig hva næringsarealene skal benyttes til. Beregning av turproduksjon fra planen blir således kun et grovt estimat. Arealene i planen er tiltenkt publikumsrettet kontor- og/eller handelsvirksomhet. Fordelingen av arealformålene kjennes ikke.

Håndbok V713 Trafikkberegninger (Statens vegvesen, 2014) oppgir faktorer for turproduksjon (se tabell 1) for boliger og per 100 kvm areal for handel (f.eks. butikk, kiosk, apotek, frisør, bensinstasjon etc.), kontor (f.eks. post, helse, bank og offentlig kontor), industri (f.eks. fabrikk, lager, verksted, engros etc.).

For næringsarealer benyttet til handel oppgis en faktor på 45 bilturer per 100 kvm. For industri oppgis 3,5 bilturer per 100 kvm, og for kontor oppgis 8 bilturer per 100 kvm. En utnytting av arealene til forretning/handel er ut fra dette det som vil generere høyest trafikk.

TURPRODUKSJON PR. ENHET PR. DØGN

AREALBRUK	ENHET	TURPRODUKSJON		
		Person-turer	Bil turer	Variasjons-område
BOLIG - eget eller andres hjem	pr. bolig pr. person		3.5 1.0	2.5 - 5.0 0.5 - 1.5
	pr. bolig pr. person	9.0 3.0		7 - 12 2 - 4
INDUSTRI - fabrikk - lager - verksted - engros	pr. ansatt pr. 100 m2		2.5 3.5	1.5 - 5 2.0 - 6
	pr. ansatt pr. 100 m2	4.0 6.0		3 - 8 4 - 10
HANDEL - detalj - kiosk - bensinstasjon - kjøpesenter	pr. ansatt pr. 100 m2		25 45	10 - 45 15 - 105
	pr. ansatt pr. 100 m2	50 90		20 - 80 30 - 150
KONTOR - post - bank - helse - off. kontorer	pr. ansatt pr. 100 m2		2.5 8	2 - 4 6 - 12
	pr. ansatt pr. 100 m2	4 12		2 - 6 5 - 20

Tabell 1:Tabell for turproduksjon fra Håndbok V713 Trafikkberegninger (Statens vegvesen, 2014)

Fordi den nøyaktige fordelingen av arealer i planen på de forskjellige formålene er ukjent er det beregnet turproduksjon innenfor et variasjonsområde fra minimum, hvor 100 % av arealene benyttes til kontor, til maksimum, hvor 100 % av arealene benyttes til forretning. Til beregningene av ny ÅDT i gatenettet i sentrum er det tatt utgangspunkt i 50/50 fordeling av arealene mellom kontor og forretning.

I tillegg til næringsarealene er det planlagt 105 boliger á 70 kvm. Håndbok V713 oppgir en turproduksjonsfaktor på 3,5 bilturer per boenhet per døgn, med et variasjonsområde på 2,5-5 bilturer per boenhet. Fordi det planlegges leiligheter i sentrum med gangavstand til det meste av servicetilbud og kollektivtransport, er det anslått at faktoren vil ligge i nedre sjikt av variasjonsområdet. Det er derfor benyttet en faktor på 2,5 bilturer per boenhet per døgn.

Arealformål	Enhet	Faktor	Turproduksjon
Bolig	70 boenheter	2,5 turer per boenhet	263
Næring (kontor)	3868 kvm	8 turer per 100 kvm	309
Næring (forretning)	3868 kvm	45 turer per 100 kvm	1741
Næring (likt fordelt på kontor og forretning)	3868 kvm	26,5 turer per 100 kvm	1025

Tabell 2: Beregning av turproduksjon fra planen for Nordgata 14, 16, 18

Med 105 boliger og en utnyttelse av næringsarealene til 100 % kontor vil det til sammen genereres ca. 600 kjt/d. Ved en utnyttelse av arealene til 100 % forretning vil det til sammen genereres ca. 2200 kjt/d. Turproduksjon fra planen forventes derfor å ligge mellom 600 kjt/d – 2200 kjt/d.

Ved antatt 50/50 fordeling av arealene mellom kontor og forretning vil det genereres ca. 1300 kjt/d. Dette tallet er brukt til beregning av trafikkmengder i gatenettet i sentrum.

Nyskapt trafikk fra Nordgata 9, 11, 13

For beregning av turproduksjon til naboplanen, Nordgata 9, 11 og 13 er det tatt utgangspunkt i 88 boenheter og 2600 kvm BRA med forretning. Det er antatt at 70 % av BRA for forretningsarealene er publikumsrettet, og det er benyttet samme faktor for turproduksjon som for planen Nordgata 14, 16, 18.

Arealformål	Enhet	Faktor	Turproduksjon
Bolig	88 boenheter	2,5 turer per boenhet	220
Næring (forretning)	2030 kvm	45 turer per 100 kvm	914
SUM			**1134**

Tabell 3: Beregning av turproduksjon fra planen for Nordgata 9, 11, 13

Som vist i tabell 3 over er det beregnet at planen vi gi en turproduksjon på ca. 1130 kjt/d.

4.2 Netto trafikkøkning

Endring for Nordgata 14, 16, 18

Figur 14: Bygg innenfor planområdet som rives markert i blått

Planen innebærer at byggene Norumgården og Coop Mega med andre næringsarealer rives (se figur 14). Det er anslått at disse arealene utgjør ca. 1060 kvm BRA til kontor, 2670 kvm BRA forretning, og 440 kvm BRA til industri. Benytter man samme metode til beregning av turproduksjon som i kap. 4.1., vil dagens arealer som skal rives generere en trafikk på ca. 900 kjt/d. Med utgangspunkt i dette anslås det at trafikken reduseres med 900 kjt/d, og netto trafikkøkning for planen blir 1300 kjt/d – 900 kjt/d = 400 kjt/d.

Endring for Nordgata 9, 11, 13
Planen innebærer at dagens bebyggelse rives. Eksisterende bebyggelse består av bygg i 1-4 etasjer, med i hovedsak kontor og forretning. Flere av lokalene i første etasje står tomme. For å beregne reduksjon i trafikk er det for enkelhetsskyld antatt to etasjer, og 50 % kontor og 50 % forretning. Arealet er målt til 2500 kvm ut fra Google Maps, og er antagelig ikke helt nøyaktig. Med samme beregningsmetode som over gir dette en reduksjon i turproduksjon på ca. 930 kjt/d, og netto trafikkøkning for planen blir 1130 kjt/d – 930 kjt/d = 200 kjt/d.

Netto endring for begge planene blir en økning på 600 kjt/d.

4.3 Trafikkens fordeling

Det er svært vanskelig å anslå nøyaktig den nyskapte trafikkens fordeling i gatenettet. Følgende vurderinger og anslag må sees på som et grovt estimat.

Trafikkmengder som følge av utbygging av planen sees i figur 15 på neste side. Beregning av nye trafikkmengder baserer seg på at trafikk til næringsarealer vil følge eksisterende trafikkmønster, mens det er gjort et grovt anslag om at 50 % av den boligtrafikken til/fra planområdet kommer fra øst, og at 50 % av trafikken kommer fra vest.

Ved stenging av eksisterende planovergang over jernbanen er det antatt at mesteparten av dagens trafikk som benytter denne isteden vil benytte kulvert under jernbanen via Nordåkeren. Trafikkmengder i sentrum etter utbygging av planen og stenging av jernbanen er vist i figur 16 på neste side.

Figur 15:Trafikkmengder i sentrum etter utbygging av planen (åpen jernbaneovergang i Nordgata)

Figur 16: Trafikkmengder etter nyskapt trafikk fra planen (stengt jernbaneovergang i Nordgata)

5. Gateutforming og trafikksikkerhet

I det følgende beskrives vurderinger rundt gateutforming og adkomst til området for ulike trafikkgrupper. Referanser til regulerte felter og områder fremgår av reguleringsplankart på grunnen og under grunnen, datert 29.01.2020.

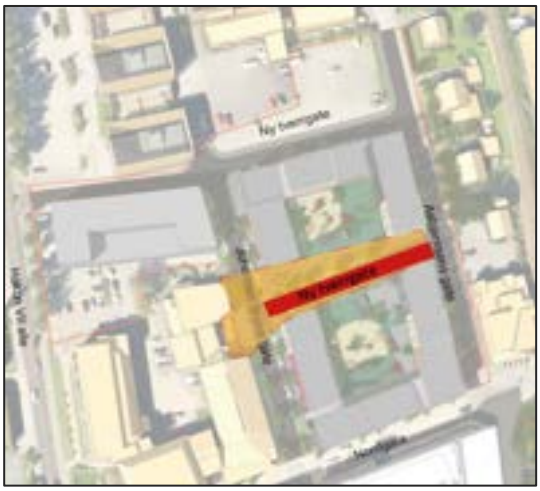
5.1 Utforming av Asbjørnsens gate

I forbindelse med etablering av nye kvartal reguleres det for en opprustning og oppstramming av Asbjørnsens gate, der det foreslås etablert nytt fortau og fleksibel sone på vestsiden av Asbjørnsens gate. På østsiden foreslås eksisterende situasjon med langsgående parkering og fortau videreført. Prinsipp for tverrsnitt er vist på Figur 17.

Figur 17: Vestsiden av Asbjørnsens gate foreslås oppstrammet med fortau og fleksibel sone for langsgående parkering, møblering, beplantning, og varelevering. (Kilde: Selberg Arkitekter AS, 20.01.2020)

5.2 Utforming av Johannes Bruns gate og ny tverrgate

Figur 18: Johannes Bruns gate foreslås utvidet fra 11 til 15 m. Det foreslås også etablert ny tverrgate mellom de to nye kvartalene (Kilde: Selberg Arkitekter AS, 20.01.2020)

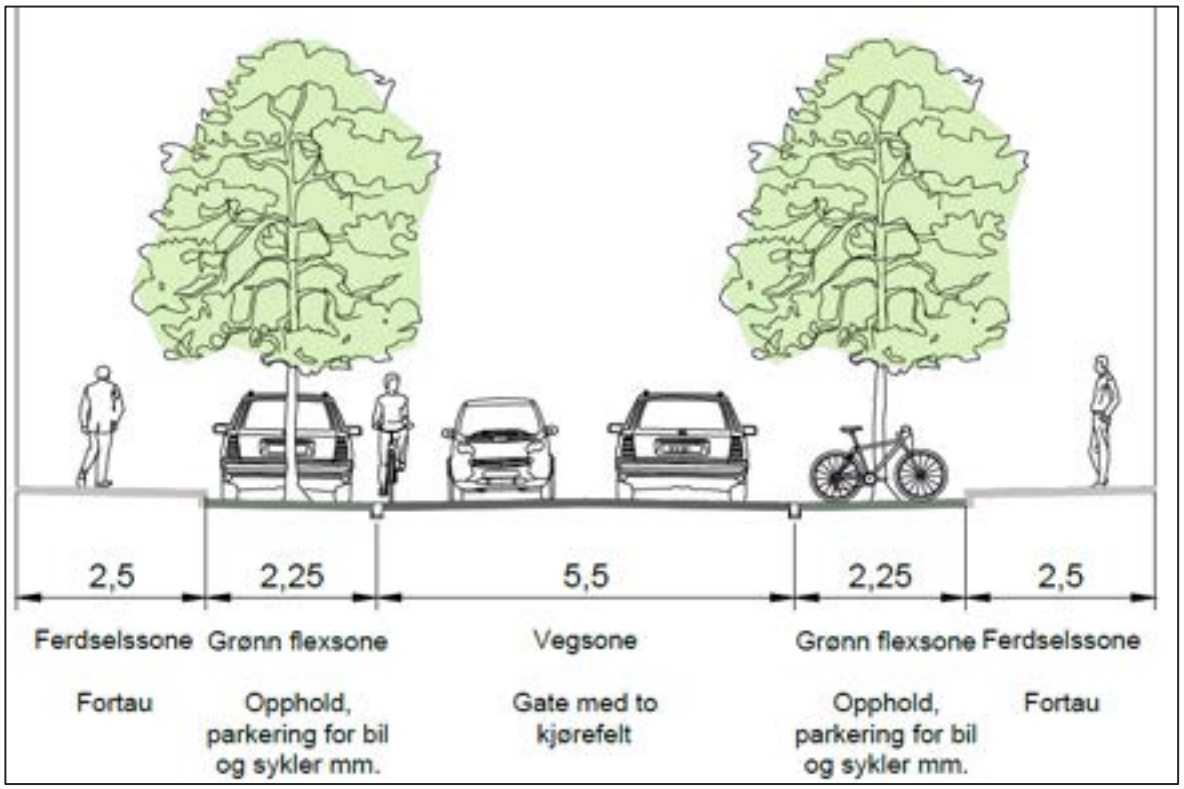
I gatebruksplanen er Johannes Bruns gate indikert å være en viktig akse for gående (Verdal kommune, 2016), noe som også gjør det naturlig å etablere rene gågater i den nye gatestrukturen. Samtidig er det begrenset med offentlige parkeringsplasser i sentrum. Hvis det fra kommunens side er ønskelig å øke andelen offentlig parkering vil miljøgater med gateparkering være en god løsning.

Planforslaget regulerer Johannes Bruns gate og ny tverrgate (markert med rødt på figur 18) til generelt trafikkformål som muliggjør etablering av miljøgate eller rene gågater. Dette for at kommunen skal kunne legge føringer for hvilke løsninger de ønsker i detaljeringsfasen.

Eksisterende «miljøgater» i sentrum er i prinsippet utformet som typiske sambruksområder – og i vurdering av nye miljøgater er det tatt utgangspunkt i at tilsvarende utforming vil bli benyttet. Under er begge alternativene vurdert.

5.2.1 Alternativ 1 – Bygate

En mulig løsning for Johannes Bruns gate og ny tverrgate er bygate, se Figur 19. Sammenlignet med de andre alternativene er dette det alternativet som legger minst til rette for myke trafikanter.

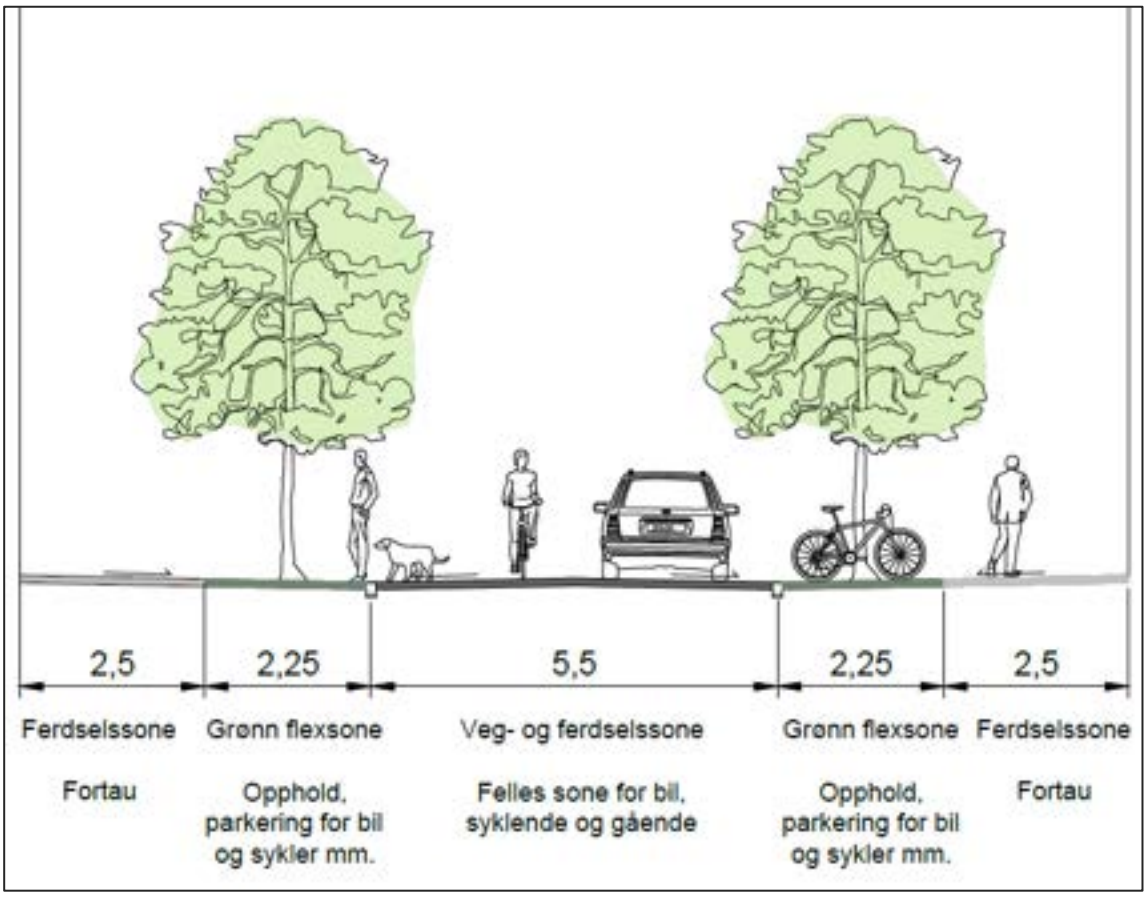
Figur 19: Alternativ 1 - Bygate. Prinsipielt gatetversnitt med fortau, fleksibel sone og kjøreveg. Fleksibel sone kan være parkering for bil, sykkelparkering, sone for varelevering, renovasjon eller utvidet fortausone. (Kilde: Selberg Arkitekter AS, 20.01.2020)

5.2.2 Alternativ 2 - Sambruksområder

I dette alternativet er sambruk i fokus, og bilers fremkommelighet er nedprioritert. Et prinsipielt tverrsnitt fremgår av Figur 20. Tverrsnittet har stor fleksibilitet gjennom disponering av fleksisone.

I Håndbok N100 er «Gater uten spesiell prioritering (sambruksområder)» beskrevet:

> *I sambruksområder har ingen trafikantgrupper regulert prioritert. Alle trafikantgrupper er likestilt og må tilpasse seg hverandre.*
>
> *Sambruksområder er først og fremst et rom for opphold og byliv, og de trafikale funksjonene er tonet ned. Utformingen av sambruksområder er primært uten oppdeling i gang- og kjørearealer, og uten skilt og oppmerking. Ferdsel i disse områdene skjer ved samspill og interaksjon mellom trafikantene og fordrer lav fart. Sambruksområder utformes på en slik måte at kjørende velger et fartsnivå på 15-20 km/t. Gaten angir ulike soner ved hjelp av variasjon i gatebelegget. Gategulvet anlegges flatt uten kantstein eller nivåforskjeller.*
>
> *Sambruksområder er best egnet i tette byområder (sentrumsområder) der det er mange gående og syklende.*
>
> *Følgende krav gjelder for sambruksområder:*
>
> - *ÅDT bør ikke overstige 4000*
> - *Ingen trafikantgrupper bør være prioritert*
> - *Det bør være balanse i fordelingen mellom motorisert trafikk, gående og syklende*
> - *Parkering bør begrenses*

Figur 20: Alternativ 2 - Shared Space/sambruk. (Kilde: Selberg Arkitekter AS, 20.01.2020)

5.2.3 Alternativ 3 - Gågater

Alternativet til miljøgater/sambruksområder er å anlegge gågater med innkjøringsmulighet for nyttetrafikk som f.eks. renovasjon og vareleveranser. Et prinsipielt tverrsnitt er presentert ved Figur 21 på neste side.

I Håndbok N100 er gågater beskrevet slik:

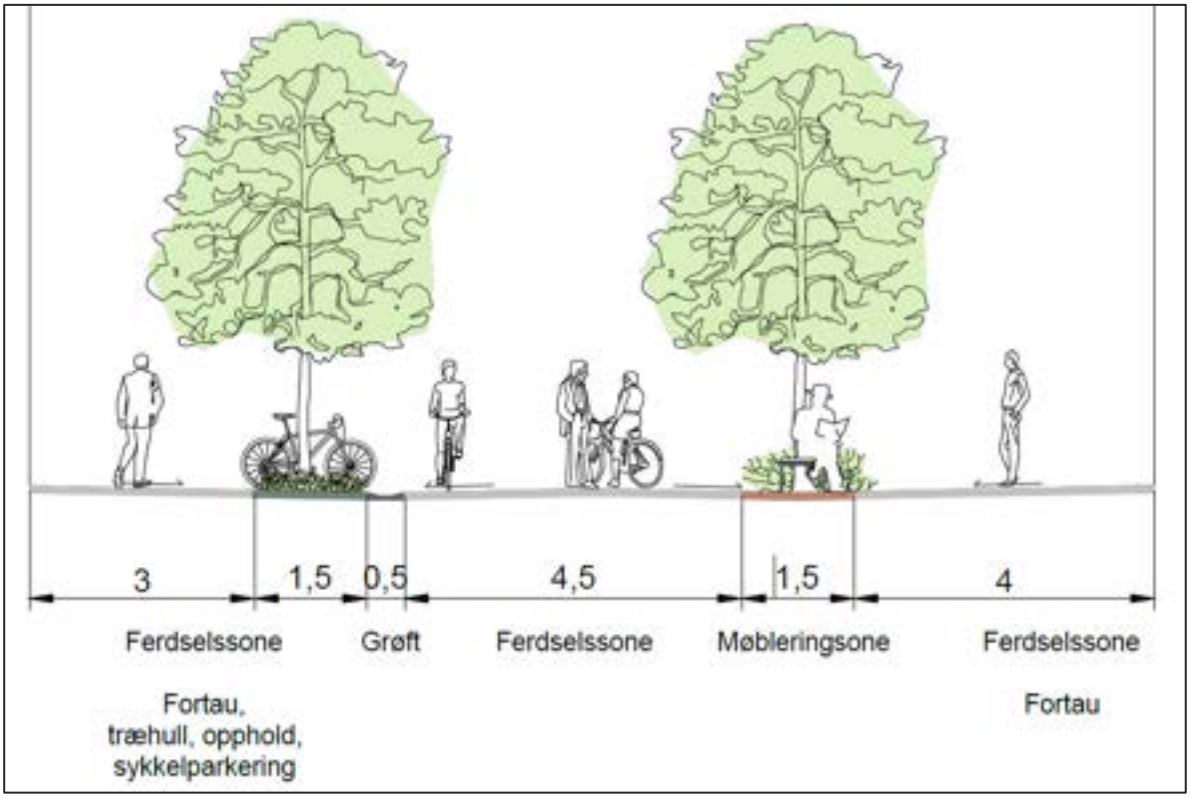
> *Gågater brukes for å prioritere de gående på eget areal adskilt fra øvrig trafikk. Gågater er særlig aktuelt i handlegater og gater med annen viktig publikumsrettet virksomhet. Følgende krav gjelder for gågater:*
>
> - *Bør utformes uten kantstein og nivåforskjeller*
> - *Bredde på midtstilt ferdselssone bør være minst 3,5 m. Faste elementer bør ikke monteres slik at utrykningskjøretøy blir hindret. Utrykningskjøretøy dimensjoneres som kjøretøytype L (lastebil)*
> - *Eventuell sidestilt ferdselssone bør ha bredde på minst 2 m*
> - *I gater med mange butikker og serveringssteder som har varelevering fra gaten, bør bredden være minst 6 m over en lengde på minst 20 m slik at kjøretøy i forbindelse med varelevering kan passere hverandre*

Antall konflikter mellom kjøretøy og fotgjengere blir mindre i gågater enn i en miljøgate. «Potensial for konflikter og ulykker med kjøretøy finnes kun i forbindelse med varelevering, syklister i gågatene, samt ved begynnelsen og slutten av gågaten i overgangen til veger med motorisert trafikk» (Transportøkonomisk institutt, 2019).

Gågater bedrer fremkommeligheten for fotgjengere, og kan samtidig også gi bedre fremkommelighet for vareleveranser. Gågater vil generelt gi dårligere fremkommelighet for de som ønsker å kjøre helt frem til reisemålet. I dag består gatenettet i sentrum av flere smågater, som gjør at man kan velge flere ruter på veien gjennom sentrum.

Bruk av gågater kan redusere støy og luftforurensning i gatene regulert til gågater, men kan samtidig gi økt støy og luftforurensning i de omkringliggende gatene.

Hvorvidt man ønsker å regulere Johannes Bruns gate og ny tverrgate inne på planområdet til gågate eller miljøgate avhenger av hvor stort ønsket for gateparkering og fremkommelighet for biltrafikk er. I Verdal vil mange fortsatt være avhengig av bil for å komme seg til sentrum, og fremkommelighet og parkerings-muligheter er derfor en viktig forutsetning ved utforming av området.

Figur 21: Prinsipielt tverrsnitt for gågate. Det er i prinsippet stor likhet til hvordan tverrsnittet utformes mellom alternativene. (Kilde: Selberg Arkitekter AS, 20.01.2020)

5.3 Sikt i ny kvartalsstruktur

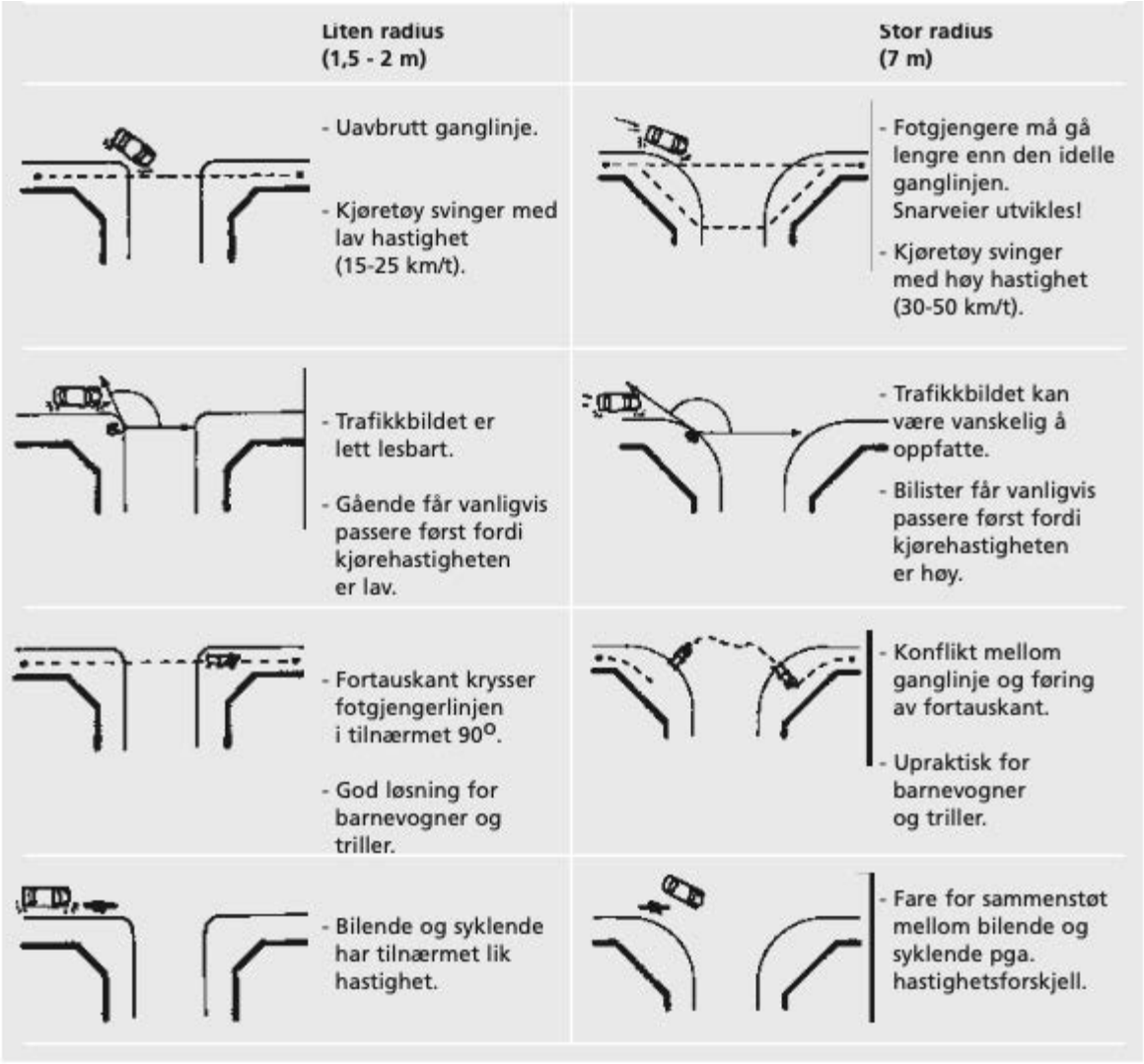
Hele Verdal sentrum er i dag skiltet med sone 30 km/t. Krav til sikt i sambruksgater er ikke spesifikt beskrevet i Statens vegvesens håndbok N100. Om en legger til grunn kravene for kryss i en 30-sone er ikke sikt tilfredsstilt.

Gatebaserte løsninger i bymessige omgivelser har imidlertid en annen hastighet og adferd enn i rene veganlegg. Samtidig vil sikten i gatekryss mellom kvartalsstruktur være dårligere enn i et typisk vegkryss.

N100 skriver følgende om gatekryss «Ved å gi gatekryssene en stram utforming med krappe kantsteinsradier og smale kjørefelt, blir kryssingsavstanden for gående kort og farten på motoriserte kjøretøy lav. Dette er viktig for å ivareta målene om universell utforming og god trafikksikkerhet.Samtidig er det viktig at kryssene gir fremkommelighet for prioriterte trafikantgrupper» (kapittel B.8). Utforming av gatekryss handler således om avveining mellom ulike hensyn.

Dersom siktkravene i håndbok N100 skal innfris, må det bygges brede gater mellom kvartalsstrukturen. Brede gater med god sikt innbyr til høyere fart, og dette anbefales ikke. Planforslaget utformes derfor med minst mulig utflytende kryssområder, samtidig som fremkommelighet for dimensjonerende kjøretøy og utrykningskjøretøy ivaretas. Ytterligere vurdering av momenter tilknyttet minimert svingradius i gatekryss er presentert i figur 22 herunder.

For å regulere farten i sentrumsgatene ytterligere kan det skiltes til sambruksområder i aktuelle gater. Sambruksområder eller gater uten spesiell prioritering utfomes på en slik måte at kjørende velger et fartsnivå på 15-20 km/t, og er godt egnet i sentrumsområder hvor ÅDT ikke overstiger 4000.

Figur 22: Figuren viser hvordan ulik svingradius i gatehjørner påvirker trafikkadferden. Ved hjørneradius 1-1,5 m må alle kjøretøyer benytte kjøremåte B. Ved radius 7 m kan alle benytte kjøremåte A. En mellomløsning kan være radius 4 m, hvor bare de store kjøretøyene må benytte kjøremåte B. (Kilde: Selberg Arkitekter AS)

5.4 Adkomst og parkering bil - boliger

Parkering for boliger i første trinn, delfelt BS1, er planlagt i parkeringskjeller (felt SPH1) med innkjøring og utkjøring på nordøstlig hjørne, se Figur 23. Endelig utforming defineres i den kommende rammesøknad.

Med 1 parkeringsnivå vil hele p-kjelleren (felt SPH1) være forbehold boligparkering. Etter etablering av andre trinn (felt BS2) er det lagt til rette for å utvide p-kjelleren tilsvarende (felt SPH2), der det kan etableres en ny inn- og utkjøring til p-kjeller fra Asbjørnsens gate. Eksakt løsning for p-kjellere og atkomster vurderes imidlertid som en del av detaljprosjekteringen. Det samme gjelder vurdering om det er behov for p-kjeller i 2 plan eller ikke.

Figur 23: Husvegg mellom p-rampe og Asbjørnsens gate er planlagt med søyler og åpninger i veggen for bedret sikt mellom p-rampe og myke trafikanter på fortau (Kilde: Selberg Arkitekter AS, 20.01.2020)

Figur 24: Inndeling felt og adkomst med bil (Kilde: Selberg Arkitekter AS, 20.01.2020)

5.5 Adkomst og parkering bil – handel og næring

Besøkende til handel og næringsvirksomhet vil ha mulighet til parkering på oppmerkede p-plasser på bakkeplan, felt SPA1, samt langsgående gateparkering, jf. Figur 24. I tillegg vil det være muligheter for parkering i p-kjeller under nytt kvartal, men da i hovedsak tilknyttet trinn 2 (felt BS2, parkeringskjeller SPH2). Antall p-plasser for handel/næringsparkering i P-kjellere er avhengig av om man velger å etablere 1 eller 2 parkeringsnivå. Med 2 parkeringsnivå i trinn 1 (BS1) vil det også være plass til parkering for handel i p-kjeller SPH1.

Atkomst til p-kjeller er tilsvarende som beskrevet for boliger, se Figur 23.

5.6 Varelevering

For trinn 1 (felt BS1) er varelevering til Coop løst med mulighet for innendørs varelevering til butikken i byggets nordøstlige del, som vist på Figur 23 og Figur 25. Løsningen sikrer en lastesone som ikke er åpen for almen ferdsel, men medfører rygging over fortau og tvungen venstresving.

Alternativet er å opprette vareleveringslommer i fleksibel sone, som også kan benyttes for forretninger/næringer som etableres i trinn 2 (BS2) og trinn 3 (BS3).

Det er ikke avklart hvilken type forretning eller næring som etableres i trinn 2 og 3, og løsninger for varelevering tilknyttet delfelt BS2 og BS3 må følgelig løses i detaljprosjekteringen når man har kjennskap til type virksomhet og behov.

Figur 25: Varelevering Coop (Kilde: Selberg Arkitekter AS, 20.02.2019)

5.7 Renovasjon

Renovasjon for boliger er planlagt med nedgravde containere i fleksibel sone langs Asbjørnsens gate for trinn 1 (felt BS1) og trinn 2 (BS2), se Figur 25. For trinn 3 (felt BS3) foreslås renovasjon plassert i fleksibel sone langs Johannes Bruns gate (felt i_SKF1). Eksakt plassering av renovasjon er ikke styrt i plankart, for å sikre fleksibilitet i detaljprosjekteringen, men forslag til plassering framgår av vedlagt illustrasjonsplan (alternativ 1 og 2).

Avfall for forretning-/næring-/tjenesteyting skal i utgangspunktet lagres innendørs i avfallsbeholdere eller lokaliseres slik at innsyn begrenses fra offentlig gate/plass, og slik at den ikke blir skjemmende eller til sjenanse for omgivelsene, men det åpnes også opp for at næringsavfall kan løses som nedgravde containere i fleksibel sone langs offentlig gate. For ny Coop-butikk er avfallsløsning planlagt samlokalisert innendørs med varelevering. Her vil løsningen på samme måte skjerme lastesonen fra almen ferdsel, men samtidig medføre rygging over fortau og tvungen venstresving.

Nyttekjøring som renovasjon og varelevering bør tillates selv ved løsning der Johannes Bruns gate og ny tverrgate blir rene gågater. Bestemmelsene stiller imidlertid krav til skiltplan som kan styre tidspunkt på slik kjøring.

5.8 Myke trafikanter

Rundt kvartalets nordøstre hjørne, i område for p-kjeller og varelevering tilknyttet felt BS1, vil det være mulige konfliktpunkter med personbiler, varebiler og renovasjonskjøretøy. Særlig rygging over fortau for renovasjonskjøretøy og vareleveranse er generelt sett utfordrende trafikksikkerhetsmessig.

Det forutsettes imidlertid at hovedferdselsåre for myke trafikanter går i Johannes Bruns gate (iht. gatebruksplan). Planforslaget har hensyntatt dette ved å plassere hovedinngangen til Coop-butikken på hjørnet mot Johannes Bruns gate, mens varelevering og p-kjelleratkomst(er) er lagt til motsatt hjørne og i størst mulig grad er henvendt mot Asbjørnsens gate, der det forventes mindre ferdsel av myke trafikanter. Husvegg mellom p-rampe og Asbjørnsens gate er planlagt med søyler og åpninger i veggen for bedret sikt mellom p-rampe og myke trafikanter på fortau. Vareleveringen er dessuten lagt vest for atkomst til p-kjeller, slik at innkjøring til varelevering ikke ligger helt på hjørnet. Det gir både sjåfører, syklister og fotgjengere bedre tid til å orientere seg før en mulig konflikt.

5.9 Planovergang i Nordgata

Ut fra forutsetningene som er lagt til grunn for beregning av fremtidige trafikkmengder i sentrum som følge av utbygging, vil ÅDT over planovergangen øke med ca. 250 kjt/d sammenlignet med dagens situasjon – en prosentvis økning på ca. 8 %. Trafikkøkningen er beskjeden, men enhver økning i trafikkmengde vil i utgangspunktet gi økt ulykkesrisiko. Det er imidlertid vanskelig å tallfeste hvor stor økningen i ulykkesrisiko er på grunn av økt ÅDT, og det vurderes som at den vil være liten.

Oppsummering

I forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplan er ViaNova engasjert for å gjøre vurdering av de trafikale konsekvensene av planen.

Det er beregnet at planene Nordgata 14, 16, 18 og Nordgata 9, 11, 13 til sammen vil tilføre sentrumsområdet i Verdal en trafikkmengde på 600 kjt/d. Det er gjort anslagsvise vurderinger på hvordan trafikken vil fordele seg avhengig av om planovergangen over Trønderbanen stenges eller ikke, se figur 26.

Figur 26: Bildet til venstre viser en anslagsvis trafikkfordeling gitt at planovergang opprettholdes. Bildet til høyre viser en anslagsvis trafikkfordeling gitt at planovergangen stenges. (Kilde opprinnelig bilde: Google Maps)

Gateutforming og trafikksikkerhet er vurdert, som basis for valg av løsninger i detaljeringsfase. Siktkrav er særskilt vurdert og beskrevet i den sammenheng at planen legger opp til et gatenett med sambruksløsninger og gågater, som er ment for et lavere fartsnivå en dagens regulerte 30-sone. Selberg Arkitekter AS anbefaler løsning med alternativ 2 - sambruk. Alternativ 1 og 2 vurderes som gode i et trafikksikkerhetsmessig perspektiv. Dagens situasjon uten sprang mellom kjørebane og fortau ligner alternativ 2. Med tanke på kjøretøys prioritet og fartsnivå under befaring langs eksisterende gate oppleves den imidlertid mer som en bygate (alternativ 1). Det er ikke trafikale utfordringer med dagens løsning.

Løsninger tilknyttet varelevering og renovasjon medfører rygging over fortau, og god trafikksikkerhet gjennom tilstrekkelig sikt og forutsigbare kjøremønster må ivaretas i videre planlegging. Med dette vurderes trafikksikkerheten og tilgjengeligheten for myke trafikanter å være ivaretatt i planforslaget.

Referanser

Transportøkonomisk institutt. (2019). *Trafikksikkerhetshåndboken*. Hentet fra Del2 Effekt av tiltak/3: Trafikkregulering/3.3 Fortau og gågater: https://tsh.toi.no/doc652.htm

Verdal kommune. (2016). *Gatebruksplan Verdal kommune.*

Verdal kommune; Levanger kommune. (2016). *Temaplan for økt sykkelbruk 2015-2018 (2019-2022).*

VY. (2019). *Rutetabell Nordlandsbanen*. Hentet fra https://www.vy.no/globalassets/filer-no/rutetabeller-tog/71-vy-pdf-trondheim-s-bodo-9-12-18_14-12-19.pdf

VY. (2019). *Rutetabell Trønderbanen*. Hentet fra https://www.vy.no/globalassets/filer-no/rutetabeller-tog/26-vy-pdf-tronderbanen-9-12-18_14-12-19.pdf

COOP Verdal Sentrum

Detaljregulering for Nordgata 14, 16 og 18

VA-notat

Notat

VA-notat

Prosjektnummer:	18_23 / 2019038
Dokumentnr:	N-VA-01
Dokumentnavn:	N-VA-01 – COOP Verdal Sentrum – VA-notat
Utarbeidet av:	ViaNova Trondheim
Utarbeidet for:	Selberg Arkitekter AS / COOP Midt-Norge SA
Dato:	24.01.2020

Historikk

Rev:	Dato:	Beskrivelse:	Utført:	Kontrollert:
00	**24.01.2020**	Første utgave	JPR	NGB

Innhold

1. Generelt 4
2. Eksisterende VA 4
   2.1 Vann 4
   2.2 Spillvann 4
   2.3 Overvann 5
3. Planlagt VA 6
   3.1 Vann 6
   3.2 Spillvann 6
      3.2.1 Oljeutskiller og fettutskiller 7
   3.3 Overvann 7
   3.4 Overvannsmengder 7
      3.4.1 Fordrøyningsvolum 8
4. Flomveg 10

Vedlegg

Vedlegg 1: VA-plan, H01

1. Generelt

Coop Midt-Norge AS har igangsatt planarbeid for detaljregulering av Nordgata 14, 16 og 18 i Verdal sentrum. Formålet med planen er å revitalisere denne delen av sentrum gjennom tilrettelegging for videre utvikling av Coop Mega og annen forretningsvirksomhet inne på området, samt etablering av boliger over 1. etasje. Det planlegges en trinnvis utvikling i et 15-20 års perspektiv.

Hensikten med dette notatet er å lage en oversikt over dagens situasjon for VA, belyse utfordringer samt ta for seg forutsetninger for valg av VA-løsninger.

I tillegg til dette notatet, er det utarbeidet en tegning som viser foreslått løsning for vann og avløp, H01, vedlegg 1.

Omlegging og ivaretakelse av kommunale og private VA-løsninger vil bli utført i samsvar med Verdal kommunes retningslinjer for VA, som er «standard abonnementsvilkår». Vilkårene kommer fram av to hefter, administrative bestemmelser og tekniske bestemmelser (https://va-jus.no/standard-abonnementsvilkar/)

2. Eksisterende VA

2.1 Vann

Vannforsyningen til området i dag, kommer fra en Ø160mm PVC-ledning som ligger i Nordgata, sør for tomten. Denne ledningen ble anlagt i 2004. Området forsynes også av en Ø110mm PVC ledning som ligger i Asbjørnsens gate, øst for tomten. Denne ledningen ble anlagt i 2001. I Johannes Bruns gate ligger en Ø160mm PVC ledning fra 1980. Det er fem vannkummer med brannventiler med nærhet til tomten; to i Nordgata, to i Asbjørnsens gate og en i Johannes Bruns gate.

Den informasjonen som er gitt fra Verdal kommune om kapasitet på vannledningsnettet er at vanntrykket i området er omtrent 5,5 bar på kote 4. Verdal kommune har ikke vannettsmodell for mulig simulering av vannkapasitet. Vannkapasiteten i området antas å være tilstrekkelig, men må avklares med Verdal kommune som ledningseier samt brann og redning i Verdal kommune. Planområdet ligger midt i eksisterende bebyggelse. Dersom brannvannsdekningen ikke er tilstrekkelig i dag, anses det som anleggseier sitt ansvar.

2.2 Spillvann

Spillvann fra dagens bebyggelse på tomten er koblet til en Ø200mm PVC ledning fra 2004 som ligger i Nordgata. I tillegg er spillvannet koblet på en Ø160mm PVC ledning fra 2001 i Asbjørnsens gate. I Johannes Bruns gate ligger en Ø200mm PVC ledning fra 1980. Langs Håkon den VII allé ligger en Ø400mm spillvannsledning av betong fra 1984 og en Ø525mm fellesledning i betong fra 1940.

Basert på enkle beregninger, antar vi god kapasitet på spillvannsnettet i området. Beregningene er gjort med utgangspunkt i matrikkel fra området, som er vist i tabell 1. Området er delt inn i tre mindre områder; A, B og C.

Tabell 1: Matrikkel fra området

Område	Antall personer	Areal (m^2) fra gjeldende kommunedelplan							Sum areal
		Sentrumsformål	Uteoppholdsområde	Veg	Jernbane	Parkering	Friområde	Reguleringsplan	
A	44	19527	567	3152	1303	171	1426	0	26146
B	34	8451	0	1183	975	3507	0	175	14291
C	42	5067	0	1040		5204		521	11832

I beregningene er det antatt et forbruk på 150 l/pe·d, og døgnfaktor og timefaktor er satt til 1,5. Det er også antatt innlekking på 150 l/pe·d (Kilde: VA-Miljøblad 115). Tabell 2 viser de utregnede verdier for spillvannsmengder fra dagens bebyggelse, samt kapasiteten på spillvannsnettet. Ledningenes kapasitet er beregnet basert på ledningens fall, ruhet og diameter.

Tabell 2: Kapasitet på spillvannsnettet

Område	Antall personer	Sentrumsformål (m^2)	Spillvann fra eksisterende abonnenter (l/s)	Eksisterende ledning	Kapasitet eksisterende ledning (l/s)	Resterende kapasitet (l/s)
A	44	19 527	6	200mm PVC	39	33
B	34	8 451	3	160mm PVC	22	19
C	42	5 067	2	400mm BTG	*222	220

*Har ikke informasjon om spillvannsmengder oppstrøms fra kum 10494. Antar god nok kapasitet på ledningen for påkobling av ny bebyggelse.

2.3 Overvann

Overvannet fra dagens bebyggelse på tomten er koblet på ledninger i sør, øst og vest for tomten. Ledningen i Nordgata er en Ø160mm PVC fra 2004. I Asbjørnsens gate ligger en Ø160mm PVC fra 2001. I Johannes Bruns gate ligger en overvannsledning i betong, hvor ledningen sør for kum 23075 er en Ø200mm ledning anlagt i 2004, mens ledningen nord for kummen er en Ø225mm ledning anlagt i 1940. Øst for Håkon den VII allé ligger en Ø160mm PVC ledning fra 2007 og to Ø200mm PVC ledninger fra 2003.

Overvannsberegninger for dagens situasjon indikerer dårlig kapasitet på overvannsnettet i dette området. Beregningene er basert på matrikkel fra området, vist i tabell 1. Denne informasjonen sier derimot ikke hvor mye vann som går til de ulike ledningene, noe som gjør det vanskelig å fastslå kapasiteten til hver enkelt ledning.

3. Planlagt VA

Kommunalt ledningsnett skal prosjekteres og bygges i henhold til Verdal kommunes retningslinjer for VA, som er «standard abonnementsvilkår».

Det skal bygges parkeringskjeller under deler av utbyggingsområde. Omfang av parkeringskjeller fremgår på tegning H01. Interne ledningsføringer i parkeringskjeller er ikke planlagt, da det tilhører annet fagområde (VVS) og vil håndteres i byggeplan.

3.1 Vann

For byggetrinn 1 foreslås det at vanntilførsel hentes fra Ø160mm vannledning i Johannes Bruns gate. Det foreslås tilkobling i ny kum V3, som erstatter dagens vannkum 23073. Stikkledning for både forbruksvann og sprinklervann kan legges fra denne kummen. For byggetrinn 3 foreslås tilkobling i ny kum V1, med en ledning for forbruksvann og en ledning for sprinklervann. Etablering av vannkum V1 vil også bidra til brannvannsdekning på nordøstre del av området. For byggetrinn 2 er det foreslått å bruke eksisterende stikkledninger fra Ø160mm vannledning i Nordgata og Ø110mm vannledning i Asbjørnsens gate i den grad det er mulig med tanke på dimensjon og plassering av stikkledninger. Ved bruk av eksisterende stikkledninger anbefales disse innmålt og kontrollert i byggeplan. Dagens stikkledning fra kum 19534 må legges ned på grunn av parkeringskjeller. Ny stikkledning kan legges til byggetrinn 2 fra denne kummen ved behov. Stikkledning for sprinklervann kan kobles på i ny kum V4.

3.2 Spillvann

Det foreslås at spillvann fra byggetrinn 1 kobles på Ø200mm spillvannsledning i Johannes Bruns gate, med påkobling i eksisterende kum 10480. Det foreslås at spillvann fra byggetrinn 3 kobles på Ø400mm spillvannsledning som ligger langs Håkon den VII allé, med påkobling i eksisterende kum 10494. For byggetrinn 2 foreslås det å bruke eksisterende stikkledninger fra Ø200mm spillvannsledning i Nordgata og Ø160mm spillvannsledning i Asbjørnsens gate i den grad det er mulig med tanke på dimensjon og plassering av stikkledninger. Ved bruk av eksisterende stikkledninger anbefales det å få disse innmålt og kontrollert i byggeplan. Stikkledningene fra kum 19533 må legges ned på grunn av parkeringskjelleren.

Tabell 3 gir en oversikt over kapasiteten på ledningene som spillvann fra ny bebyggelse skal påkobles. Når det gjelder Ø200mm ledningen i Johannes Bruns gate, hvor det er foreslått å koble til spillvann fra byggetrinn 1, vet vi ikke kapasiteten nedstrøms for kum 10480. Det ser ikke ut til å være tilknyttet noe spillvann oppstrøms for denne kummen. Eventuelle tilkoblinger og kapasiteten på ledningen nedstrøms må sjekkes i byggeplan. Det antas at kapasiteten er god nok for påkobling av byggetrinn 1.

Tabell 3: Kapasitet på ledninger hvor spillvann fra ny bebyggelse påkobles

Byggetrinn	Eksisterende Spillvann (l/s)	Eksisterende spillvannsledning	Kapasitet eksisterende ledning (l/s)	Resterende kapasitet	Spillvann fra ny bebyggelse (l/s)
1	-	200mm PVC	39	-	1
2	6	200mm PVC	39	33	1
3	2	400mm BTG	222	220	1

3.2.1 Oljeutskiller og fettutskiller

Ved etablering av vaskeplass i P-kjeller skal det installeres oljeutskiller. Utforming skal være i henhold til gjeldende krav samt at det skal etableres driftsrutiner for tømming og prøvetaking. Avløp fra oljeutskiller skal knyttes til spillvannsnettet.

I forbindelse med kafe og kjøkken skal det etableres fettutskiller. Utforming av fettutskiller skal være i henhold til gjeldende krav, samt at det skal etableres driftsrutiner. Detaljering utføres og håndteres av VVS i byggeplan.

Dersom det skal etableres firma som kan ha fotokjemikalieholdig avløpsvann, skal det etableres og drives i samsvar med kravene i forurensingsforskriften § 15A-5 og § 15A-7 (iht. Standard abonnementsvilkår, administrative bestemmelser). Dette detaljeres i byggeplan.

3.3 Overvann

Utbyggingsområdet består i dag stort sett av vei, parkeringsplasser og et større bygg. Det er lite grøntområder og permeable flater. Ny situasjon vil bestå av veier, parkeringsplasser og tre bygg, hvor det vil være noe grøntarealer. De grønne flatene vil bidra til noe redusert avrenning fra området etter utbygging. Overvannet fra hele utbyggingsområdet må fordrøyes før det kobles til kommunalt nett. Vann fra veier og parkeringsplasser må også fanges opp og fordrøyes. Fordrøyning vil gi lavere vannføring til det kommunale nettet. Utbyggingen vil derfor ikke tilføre større vannmengder enn ved dagens situasjon. Dette er gunstig med tanke på nettets begrensede kapasitet.

Det foreslås at overvannet fra byggetrinn 1 og 3 kobles til Ø200mm overvannsledning som ligger øst for Håkon den VII allé. For byggetrinn 2 foreslås det påkobling av overvann til Ø200mm ledning i Johannes Bruns gate og påkobling til Ø160mm ledning i Asbjørnsens gate.

3.4 Overvannsmengder

Det er gjort overvannsberegninger på både ny og eksisterende situasjon. Overvannsmengden fra ny bebyggelse er beregnet ut ifra landskapsplan, vist i tegning H01. Det er forutsatt at alt vann på utbyggingsområdet fanges opp og sendes til fordrøyningsmagasin før påkobling til kommunalt nett.

Trondheim kommunes VA-norm har blitt benyttet i overvannsberegningene. IVF-kurver er hentet fra samlekurve for målestasjoner Voll-Moholt-Tyholt. Høydegradient på 10% pr. 100 høydemeter er benyttet for å finne nedbørintensitet. Stasjonen på Voll-Moholt-Tyholt ligger på kote 115, mens utbyggingsområdet i Verdal sentrum ligger på rundt kote 6-7. Dimensjonerende oversvømmelseshyppighet på 50 år benyttes for dette området. Utbyggingsområdet har et samlet areal på omtrent 14 410 m^2. Konsentrasjonstiden er anslått til 5 minutter. Dimensjonerende nedbørsmengde hentet fra IVF-kurve blir da 197,5 l/s·ha.

Tabell 4: Forutsetninger for beregninger

Type overflate	Avrenningskoeffisient	Areal (m^2)	
		Ny situasjon	Eksisterende situasjon
Tak og tette flater	0,9	3 789	3 312
Asfalt	0,9	8 283	11 098
Uteområde	0,5	2 338	
Sum redusert areal	-	12 033	12 969

I eksisterende situasjon består utbyggingsområdet av veier, parkeringsplasser og et større bygg. Dette er overflater med høy avrenningskoeffisient. Etter utbygging vil deler av uteområdene bestå av mer permeable flater med lavere avrenningskoeffisient. Derfor blir det reduserte arealet ved ny situasjon noe lavere enn ved eksisterende situasjon.

Det benyttes en klimafaktor på 1,2 i beregningene for overvannsmengder.

Beregnet overvannsmengde for ny og eksisterende situasjon blir da:

Beregnet overvannsmengde	Ny situasjon	Eksisterende situasjon
	285 l/s	307 l/s

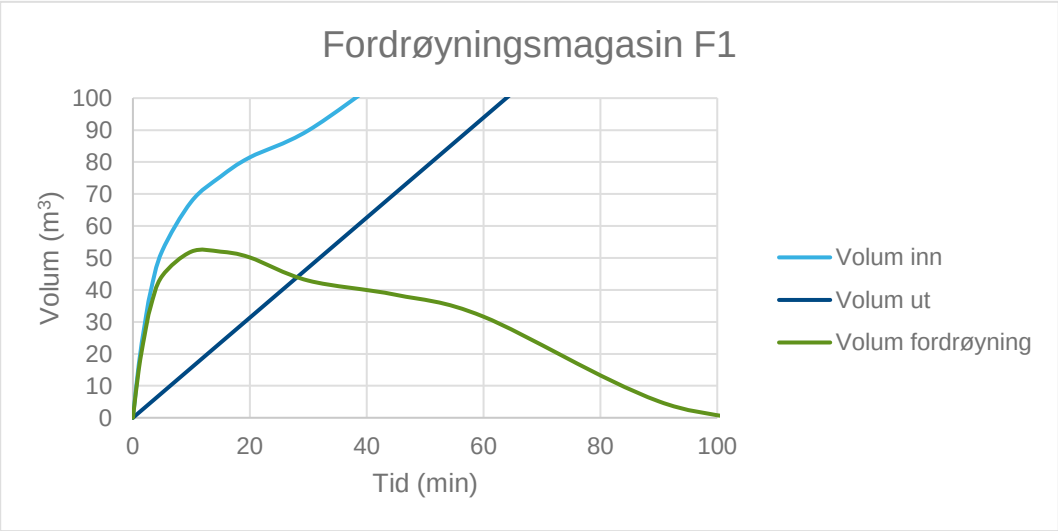
Ettersom ny situasjon har et mindre redusert areal enn ved eksisterende situasjon vil vannføringen bli noe lavere ved ny situasjon.

3.4.1 Fordrøyningsvolum

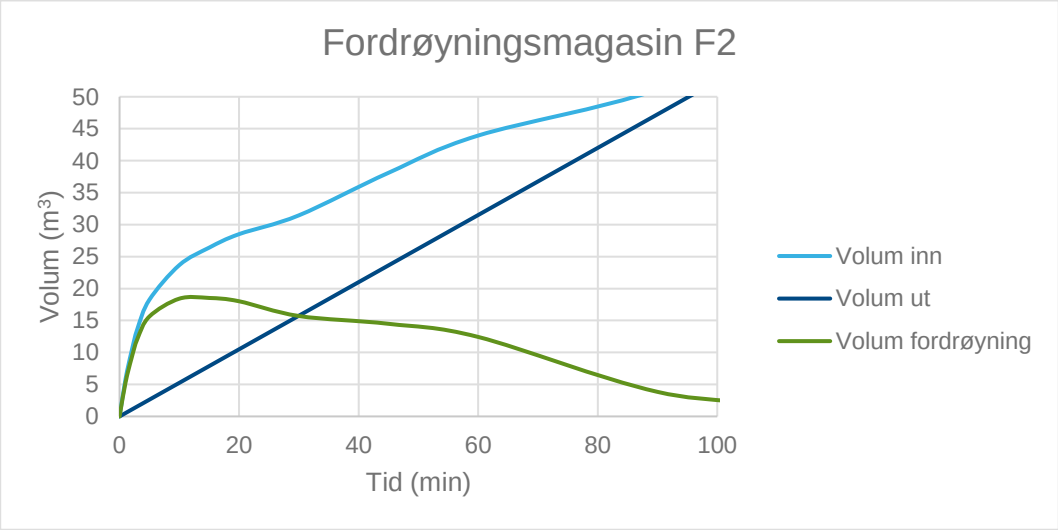
Ut fra våre beregninger, foreslår vi fordrøyning med store rør som er vist i tabell 5 og tegning H01. Det er foreslått flere fordrøyningsmagasin med påkobling til ulike kommunale overvannsledninger, slik at belastningen blir fordelt. Figur 1, 2 og 3 viser nødvendig fordrøyningsvolum i de ulike magasinene. Underlaget benyttet til overvannsberegningene samt fordrøyningsvolum og type fordrøyning må tilpasses og detaljeres i Byggeplan.

Tabell 5: Oversikt over utforming av fordrøyningsmagasin

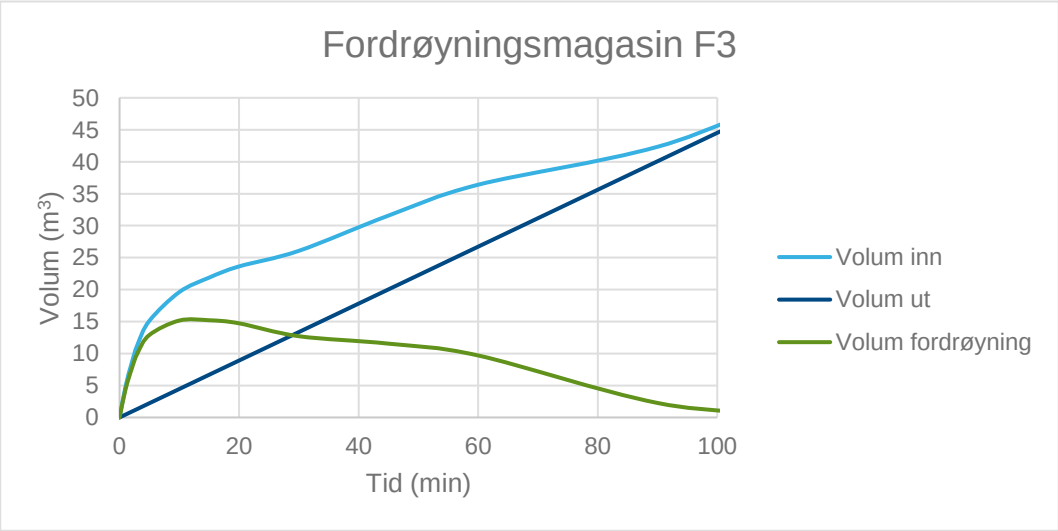
Fordrøynings-magasin	Fordrøyningsvolum (m^3)	Maks videreført vannmengde (l/s)	Type fordrøyning	
			Rør	Lengde
F1	52	26	2 stk. Ø1400mm	17 m
F2	19	9	1 stk. Ø1400mm	12 m
F3	15	7	1 stk. Ø1400mm	10 m

Figur 1: Nødvendig fordrøyningsvolum i magasin F1

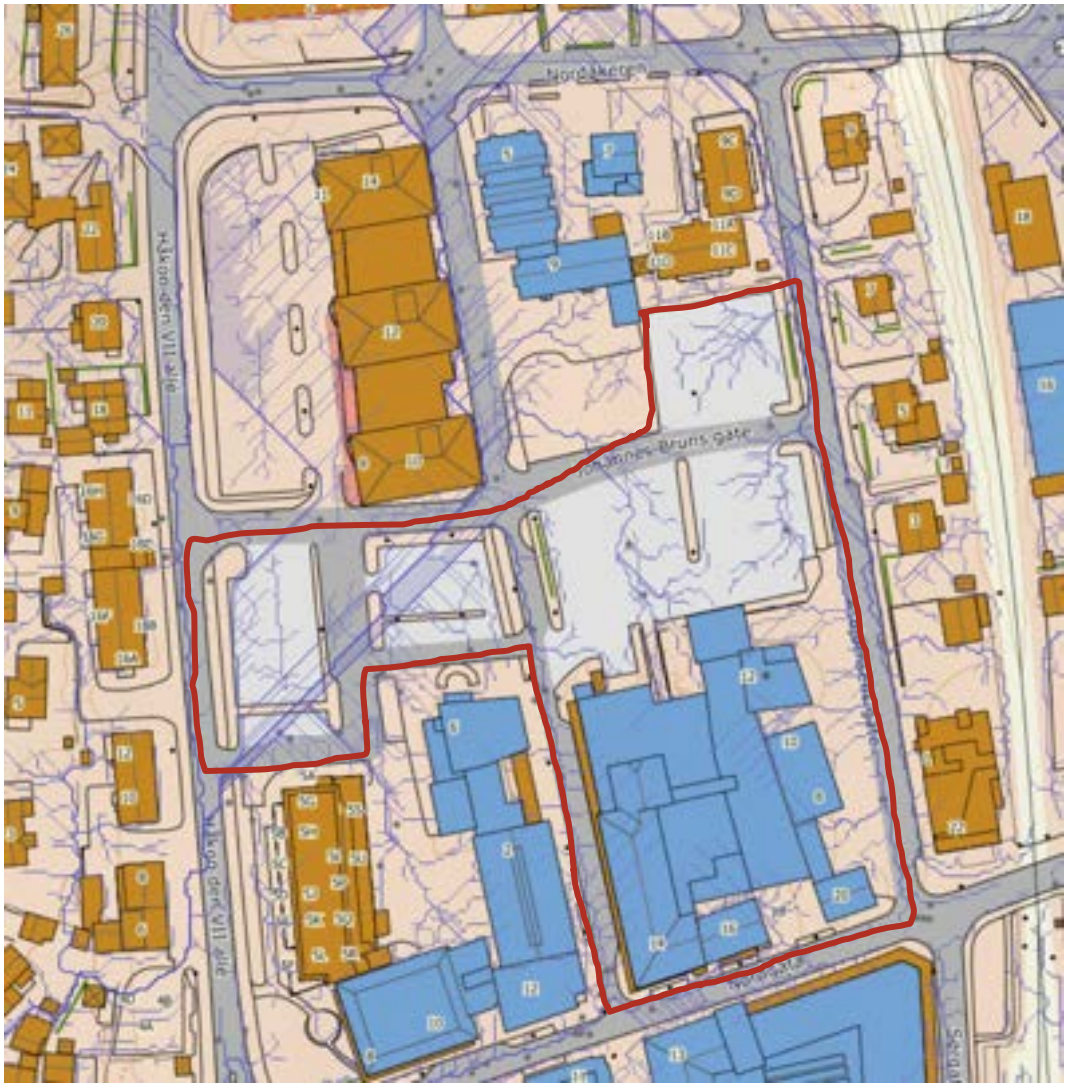

Figur 2: Nødvendig fordrøyningsvolum i magasin F2

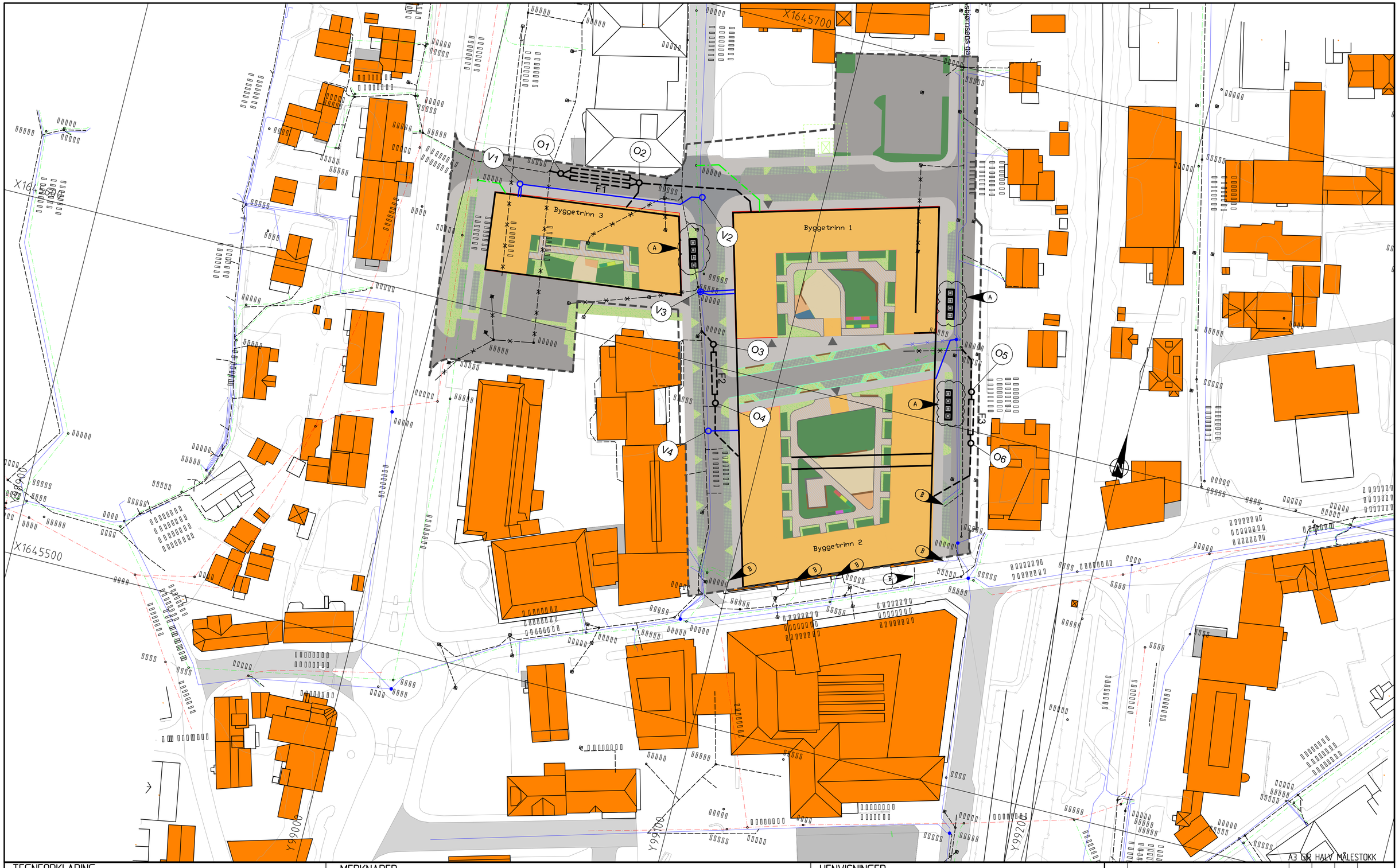
Figur 3: Nødvendig fordrøyningsvolum i magasin F3

4. Flomveg

Figur 4: Kart hentet fra Scalgo. Blå streker angir avrenningslinjer

Figur 4 viser flomveg situasjon ved hjelp av Scalgo. Scalgo benytter seg av høydedatamodell fra kartverket datert 12.09.2019. De mørkeblå strekene angir avrenningslinjer. Figur 4 viser eksisterende situasjon, hvor de røde linjene markerer utbyggingsområdet. I følge Scalgo vil flomveg følge Johannes Bruns gate før den krysser dagens parkeringsplass over til Håkon den VII allé. På denne parkeringsplassen vil byggetrinn 3 bygges. Flomveg bør derfor ledes rundt byggetrinn 3 til Håkon den VII allé, hvor flomveg kan fortsette som i dag.

TEGNFORKLARING

	EKSISTERENDE	NEDLEGGES	NYE LEDNINGER
VANNLEDNING			
OVERVANNSLEDNING			
SPILLVANNSLEDNING			
FELLESLEDNING			
OV-KUM, SP-KUM OG V-KUM			
BRANNVENTIL			
SANDFANG			
FORDRØYNINGSMAGASIN			
PLANAVGRENSNING			
OMRISS P-KJELLER			

MERKNADER

- Koordinatsystem NTM sone11, Høydesystem NN2000

(A) I Byggeplan må eksisterende ledninger måles inn. Det må også vurderes behov for omlegging mtp. byggeavstand til ledninger.

(B) Eksisterende stikkledninger må kontrolleres i Byggeplan.

- Dimensjon på nye stikkledninger avklares i Byggeplan i forhold til bruk av eksisterende samt nye stikk. Avklares med VVS.
- Dimensjon VL til brannkum V1: Ø160mm
- Dimensjon VL til sprinkler: Ø110mm
- Dimensjon VL til forbruk avklares i samråd med VVS i Byggeplan.

HENVISNINGER

- VA-notat, N-VA-01
- Standard abonnementsvilkår, Verdal Kommune

Revisjon	Revideringen gjelder	Utarb.	Kontr.	Godkj.	Rev. dato

Produsert for: Coop Midt-Norge SA

Tegningsdato: 24.01.2020

Prosjektnummer byggherre: -

Nordgata 14, 16 og 18-5038/19/121 m.fl.
Coop Vedal Sentrum

VA-Plan
Reguleringsplan

Produsert av: ViaNova Trondheim AS

VIANOVA Trondheim

Målestokk A1: 1500

Tegn nr: H01

Rev: -

Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av	Konsulentarkiv
JPR	NGB	NGB	01\...\16_23

BREKKE STRAND

RAPPORT

Nordgata 14-18

Støyfaglig utredning til regulering

Kunde: Coop Midt-Norge v/Therese Karlsen

Sammendrag:

- Støy fra vegtrafikk er dimensjonerende
- Tomten ligger i og mot gul støysone
- Enkelte hjørneleiligheter bør skjermes
- Etter tiltak vil alle boenheter kunne ha tilgang til stille side.
- Ved detaljering av fasadeelementer må maksimalt støynivå vurderes.

Oppdragsnr:	76098-00
Rapportnr:	AKU - 01
Revisjon:	1
Revisjonsdato:	30. april 2020
Oppdragsansvarlig:	Oskar Andreas Sivertsen
Utarbeidet av:	Oskar Andreas Sivertsen
Kontrollert av:	Jarle Ellefsen

Rev. Nr:	Utarbeidet Navn:	Dato (Egenkontroll)	Kontrollert Navn	Dato	Kommentar
0	OAS	03.12.2019	JEL	03.12.2019	Dokument opprettet
1	OAS	30.04.2020			Endret trafikktall

IT arkiv: AKU 01 R rev1 200430 Nordgata 14-18 - Støyutredning til regulering

Innhold:

1 Bakgrunn 3
2 Situasjonsbeskrivelse 3
3 Myndighetskrav 5
3.1 Verdal kommuneplan 5
3.2 Retningslinje T-1442/2016 6
4 Resultat av støyberegninger 7
4.1 Jernbanestøy 7
4.2 Utbyggingstrinn 1 7
4.3 Støysonekart og støynivå på uteoppholdsareal 7
4.4 Støynivå ved fasade 8
4.5 Maksimalt støynivå 10
4.6 Avbøtende tiltak 11
4.7 Sumstøy 11
4.8 Trafikksituasjon 11
5 Oppsummering 12
5.1 Beskrivelse av støysituasjon 12
5.2 Forslag til reguleringsbestemmelser 12
Vedlegg 1: Utdrag fra Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, T-1442/2016 13
Vedlegg 2: Beregningsmetode 15

1 Bakgrunn

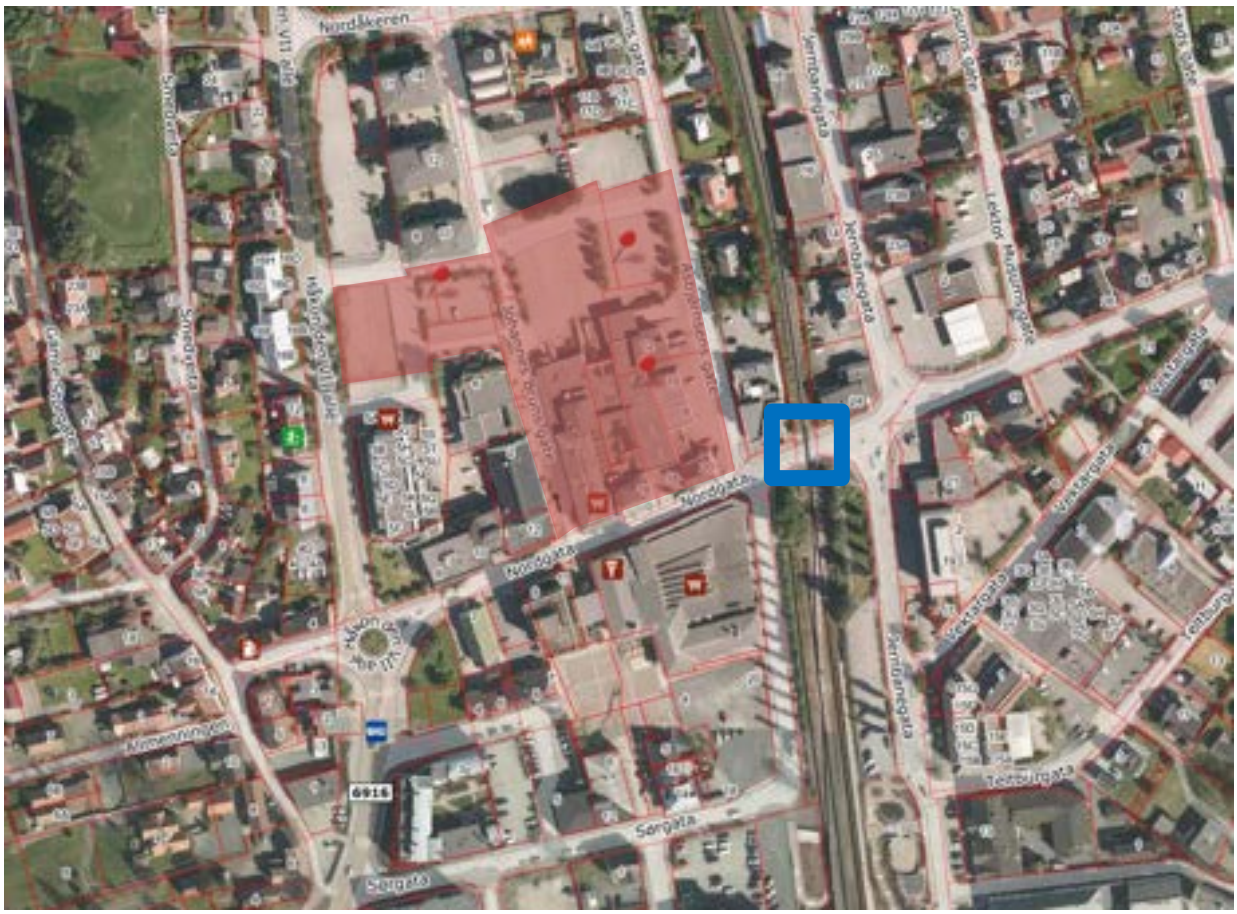
Brekke & Strand Akustikk AS har på oppdrag fra Coop Midt-Norge v/Therese Karlsen gjennomført støyfaglig utredning for Coop Verdal i Nordgata 14-18 i forbindelse med regulering.

Denne rapporten presenterer resultater fra beregninger og en vurdering av disse.

2 Situasjonsbeskrivelse

Nordgata 14-18 ligger sentralt i Verdal som presentert i figur 1 og består i dag av eksisterende næringsbygg, parkeringsområder og noen boliger. På tomtene skal eksisterende bygg rives, og det er planlagt å utvide næringsdelen samt å bygge flere blokker med leiligheter i etasjene over næring.

I figuren er dagens planovergang markert i blått. Det planlegges å stenge planovergangen i fremtiden, men endelig tidspunkt er ikke avklart. Dette fører til at to trafikksituasjoner må vurderes. Én situasjon hvor planovergangen holdes åpen, og én situasjon med planovergangen stengt. I tillegg er det lagt inn turtallsproduksjon hvor planlagt bebyggelse i nærområdet er ferdigstilt.

Figur 1: Kartutdrag - Nordgata 14-18 markert med rød skravur. (kart.finn.no)

I figur 2 vises et situasjonskart for prosjektet. Det er planlagt 3 forskjellige utbyggingstrinn, hvor alle har næringslokaler i første plan, med ovenforliggende leiligheter. I arealet mellom blokkene ligger uteoppholdsareal på lokk over næring.

Ved utbyggingstrinn 2 er det to alternativer; A: med uteoppholdsareal på lokk, og B: med uteoppholdsareal på bakkenivå. I denne rapporten vurderes alternativ B.

Figur 2: Situasjonskart Nordgata 14-18.

3 Myndighetskrav

3.1 Verdal kommuneplan

Tomten som er planlagt bygd ut ligger innenfor bestemmelsesområde #4, og defineres som areal med publikumsrettet formål i første etasje.

1.7.1 Støy og annen forurensning

Støy

Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016) skal legges til grunn ved planlegging og bygging av bebyggelse til støyfølsom bruk (boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager) og for støyende virksomhet. For innendørs støynivå gjelder teknisk forskrift. Retningslinje med gitte grenseverdier gjelder.

I områder med støyvarselkart skal det innenfor rød sone ikke tillates oppført ny bebyggelse til støyfølsom bruk. Gjenoppbygging, ombygging og utvidelse av eksisterende bebyggelse til støyfølsom bruk kan tillates, der det kan framlegges støyfaglig utredning som viser hvordan tilfredsstillende innendørs og utendørs støynivå kan oppnås. Utbygging som medfører økning i antall enheter skal ikke tillates.

I områder med støyvarselkart skal det innenfor gul sone gjennomføres støyfaglig utredning før området kan vurderes utbygget med ny bebyggelse til støyfølsom bruk. Det kreves også støyfaglig utredning før oppføring av ny støyfølsom bebyggelse i områder som ikke er kartlagt, men hvor lokalkunnskap tilsier at det kan være støyproblemer, samt dersom eksisterende plan ikke ivaretar støyhensyn i henhold til overnevnte støyretningslinje.

Det kan tillates støyfølsom arealbruk i gul støysone, dersom bebyggelsen har en stille side og tilgang til egnet uteplass med tilfredsstillende støynivå.

Støyende næringsaktivitet/virksomhet bør ikke etableres i samme bygning som boliger.

Bestemmelsesområde #1: Primært skal plassering av bebyggelsen benyttes som støyskjerming. Støyskjermer bør unngås. Følgende krav skal da vurderes:

- Alle boenheter innenfor avvikssonen skal være gjennomgående og ha en stille side.
- Minimum 50 % av antall rom til støyfølsom bruksformål i hver boenhet skal ha vindu mot stille side. Herunder skal minimum 1 soverom ligge mot stille side.
- Støykrav for uteoppholdsarealer skal være tilfredsstilt.
- Alle boenheter hvor ett eller flere rom til støyfølsom bruksformål kun har vinduer mot støyutsatt side må ha balansert mekanisk ventilasjon.
- Vinduer i soverom på støyutsatt side og som samtidig er soleksponert, bør ha utvendig solavskjerming. Behov for kjøling må også vurderes.

3.2 Retningslinje T-1442/2016

3.2.1 Grenseverdier

Klima- og Miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T- 1442/2016 skal legges til grunn ved arealplanlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven. For å tilfredsstille retningslinjens krav til støy på utendørs oppholdsareal og utenfor vinduer for bolig må grenseverdier i tabell 1 oppfylles. Mer utfyllende gjennomgang av T-1442 er gitt i vedlegg 1.

Tabell 1 – Grenseverdier for støy, på utendørs oppholdsarealer og utenfor vinduer, innfallende lydtrykknivå.

Støykilde	**Støynivå på uteoppholdsareal og utenfor vinduer til rom med støyfølsomt bruksformål**	**Støynivå utenfor soverom, natt kl. 23-07**
Vei	L_{den} 55 dB	L_{5AF} 70 dB
Bane	L_{den} 58 dB	L_{5AF} 75 dB

3.2.2 Støysoner

I retningslinje T-1442 opereres det med to typer støysoner for vurdering av arealbruk på overordnet nivå:
Rød sone regnes vanligvis som uegnet til støyfølsomme bruksformål.
Gul sone er en vurderingssone hvor støyfølsomt bruksformål kan oppføres dersom avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold.

Nærmere beskrivelser av støysoner og anbefalinger og unntak fra anbefalingene (avvik) er gitt i vedlegg.

4 Resultat av støyberegninger

Beskrivelse av beregningsmetode og beregningsforutsetninger er vist i vedlegg 2.

4.1 Jernbanestøy

Støyberegninger fra jernbane er presentert i tegningsnummer X005-X008. Det er enkelte marginale overskridelser på sørvestlige del av tiltaket. Støysituasjonen er slik at jernbanestøy ikke vil være dimensjonerende for bebyggelsen, og er dermed ikke videre vurdert.

4.2 Utbyggingstrinn 1

Støysonekart og støynivå på fasade for utbyggingstrinn 1 er presentert for to trafikksituasjoner ved tegningsnummer X000_01 og X000_02.

Dersom man bare bygger byggetrinn 1, vil man få enkelte fasadepunkt med økt støynivå, men dette vil ikke være dimensjonerende for endelig konklusjon. Det er enkelte overskridelser på 1 dB mot nord, men dette gjøres ved en trafikksituasjon med full utbygging. Dermed er vår vurdering slik at støynivåene ikke vil være avgjørende for prosjektet om man ikke bygger alle byggetrinn.

Videre vurderinger presenterer full utbygging for to trafikkalternativ, alternativ 1 med Nordgata åpen, og alternativ 2 hvor planovergangen stenges.

4.3 Støysonekart og støynivå på uteoppholdsareal

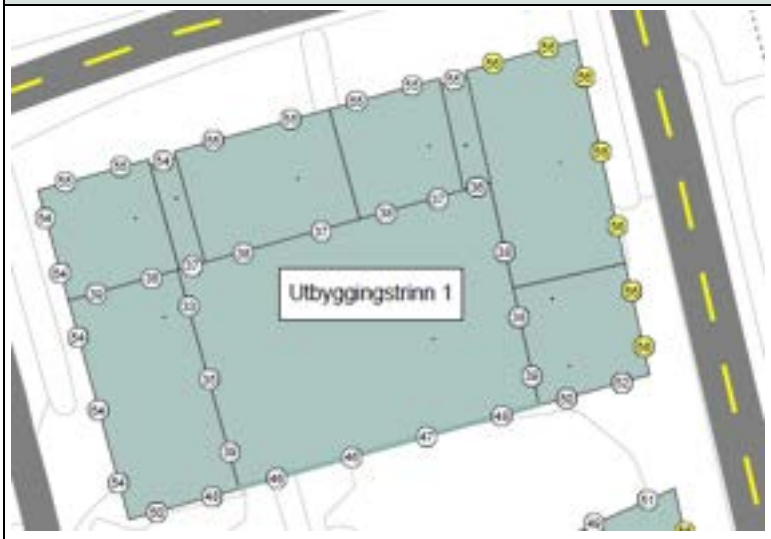
Støysonekart med støy fra vegtrafikk er presentert i tegningsnummer X001_01 og X001_02. Bebyggelsen i prosjektet ligger i og mot gul støysone. Støysonekart er beregnet i 4 m høyde, med grenseverdi gitt av T-1442. L_{den} > 55 dB tilsvarer gul støysone.

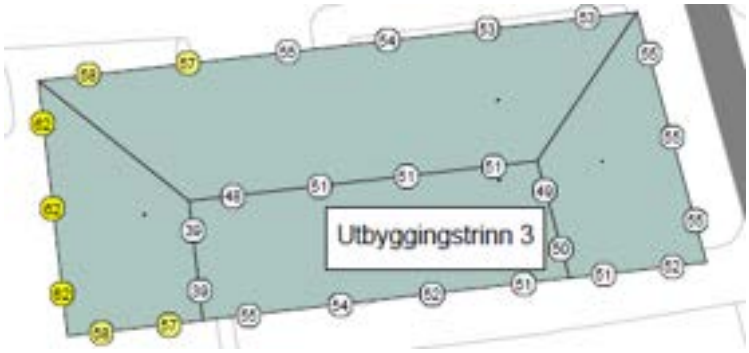
Beregninger av støynivå på uteoppholdsareal er presentert i tegningsnummer X002_01 og X002_02. Begge trafikksituasjoner gir tilfredsstillende støynivå på uteoppholdsareal mellom blokkene og på lokk.

4.4 Støynivå ved fasade

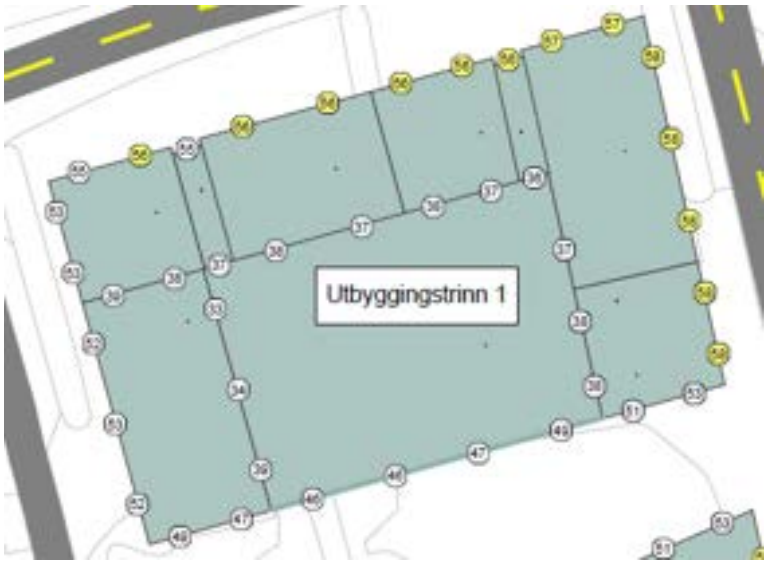
Generelt er det kun forskjeller på 1-2 dB for de forskjellige trafikksituasjonene. Størst forskjell er det på fasader vendt mot mindre gjennomkjøringsgater ved Asbjørns gate, da prosentmessig trafikkendringen er større. Begge trafikksituasjoner vil være løsbare med tanke på lokal skjerming. Fasadepunktene viser høyeste støynivå på fasade, uavhengig av hvilken etasje. Første etasje er ikke medregnet, da dette er tiltenkt næringslokaler.

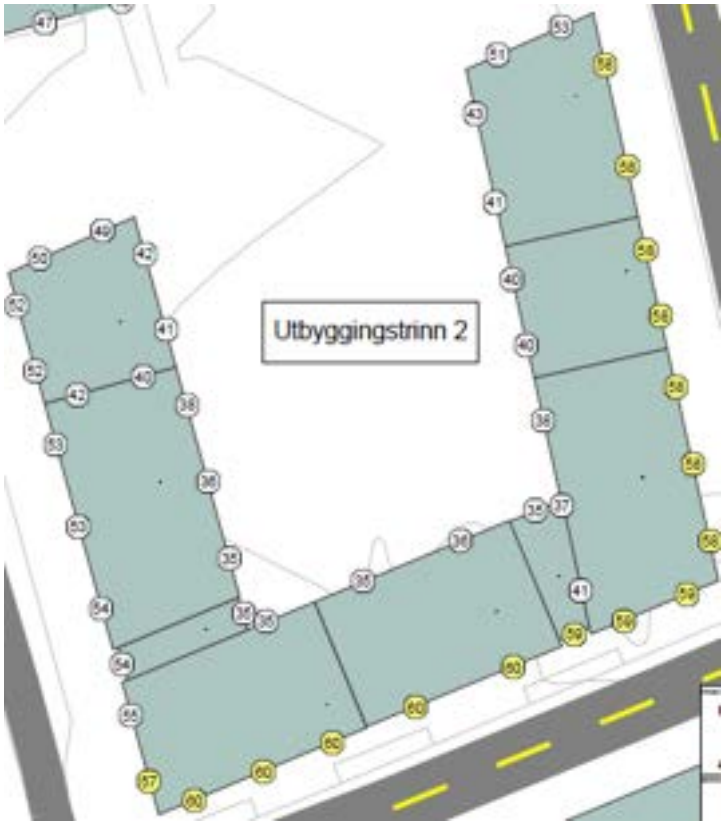
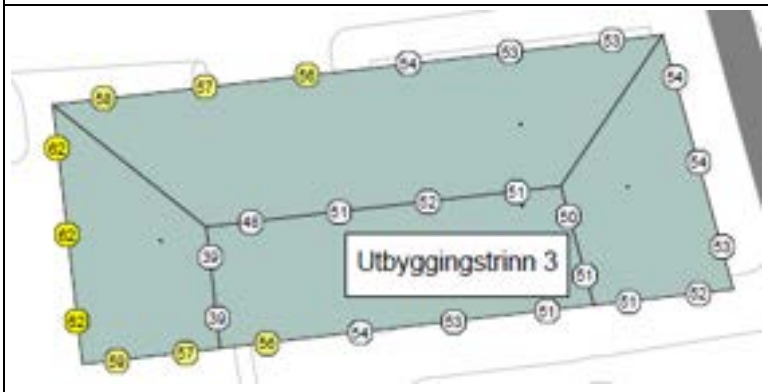
4.4.1 Planovergang åpen

Utklipp fra tegningsnummer X003_1: Planovergang åpen	
	Støynivå ved utbyggingstrinn 1 er over grenseverdi mot nord og øst, med støynivå på opptil L_{den} 57 dB. Fasader inn mot felles uteoppholdsareal på lokk er tilfredsstillende. Hjørneleilighet mot nordøst behøver bygningsmessige støyreduserende tiltak for å sikre tilgang til stille side.
	Støynivå på fasade ved utbyggingstrinn 2 er over grenseverdi mot sør og øst, med støynivå på opptil L_{den} 62 dB mot Nordgata. Fasader mot vest og mot felles uteoppholdsareal er tilfredsstillende. Hjørneleilighet mot sørøst og sørvest behøver bygningsmessige støyreduserende tiltak for å sikre tilgang til stille side.

Utklipp fra tegningsnummer X003_1: Planovergang åpen	
	Støynivå på fasade ved utbyggingstrinn 3 er over grenseverdi mot vest, med støynivå på opptil L_{den} 62 dB mot Håkon den VII allè. Fasader mot øst og mot felles uteoppholdsareal er tilfredsstillende. Hjørneleilighet mot nordvest behøver tiltak for å sikre tilgang til stille side.

4.4.2 Planovergang stengt

Utklipp fra tegningsnummer X003_2: Planovergang stengt	
	Støynivå ved utbyggingstrinn 1 er over grenseverdi mot nord og øst, med støynivå på opptil L_{den} 58 dB mot leiligheter. Fasader inn mot felles uteoppholdsareal på lokk er tilfredsstillende. Hjørneleilighet mot nordøst behøver tiltak for å sikre tilgang til stille side.

Utklipp fra tegningsnummer X003_2: Planovergang stengt	
	Støynivå på fasade ved utbyggingstrinn 2 er over grenseverdi mot sør og øst, med støynivå på opptil L_{den} 60 dB mot Nordgata. Fasader mot vest og mot felles uteoppholdsareal er tilfredsstillende. Hjørneleilighet mot sørøst behøver tiltak for å sikre tilgang til stille side.
	Støynivå på fasade ved utbyggingstrinn 3 er over grenseverdi mot vest, med støynivå på opptil L_{den} 62 dB mot Håkon den VIIs allè. Fasader mot øst og mot felles uteoppholdsareal er tilfredsstillende. Hjørneleilighet mot sørvest og nordvest behøver tiltak for å sikre tilgang til stille side.

4.5 Maksimalt støynivå

Grenseverdi for maksimalt støynivå på fasade $L_{5AF} \geq 70$ dB gjelder kun dersom det er over 10 hendelser over grenseverdi mot soverom per natt. Tegningsnummer X004_01 og X004_02 viser alle fasadepunkt med over 10 hendelser.

Generelt er det færre overskridelser av maksimalnivå, og støynivå L_{den} vil være dimensjonerende for hvilke tiltak som må iverksettes gitt at man tar hensyn til maksimalnivåer fra enkeltpasseringer ved vurdering av fasadeisolasjon.

4.6 Avbøtende tiltak

Alle hjørneleiligheter som er utsatt for støynivå over grenseverdi har tilgang til en fasade med støynivå $L_{den} \leq 59$ dB. For å sikre støynivå under grenseverdi må det gjøres tiltak.

4.6.1 Balkong med tett rekkverk

For å sikre at hjørneleiligheter får tilgang til stille side kan det bygges balkonger med tett rekkverk, og en absorberende himling tilsvarende klasse A. Dette vil bidra til å dempe støynivået med opptil 3-4 dB.

4.6.2 Lokalt skjermede vindu

Dersom det blir vanskelig å oppnå gode planløsninger mot fasadepunkt med balkongskjerming kan man benytte lokalt skjermede vindu. Det er i prinsipp en glasskjerm el. foran luftedel på vindu. Med denne løsningen får man luftet mot stille side, selv om støynivået utenfor er over grenseverdi. En slik skjerming kan bidra til å dempe støynivå med opptil 4-5 dB.

Med foreslåtte tiltak kan man, ved å tilpasse planløsninger, oppnå en situasjon hvor alle boenheter har minimum ett soverom og halvparten av støyfølsomme rom med vindu mot stille side.

4.7 Sumstøy

Siden deler av tomten er utsatt for jernbanestøy i tillegg til vegtrafikkstøy, anbefales at man tar ekstra hensyn ved utsatte boenheter. T-1442 sier følgende om boliger som er utsatt for flere støykilder:

«Kommunen kan benytte inntil 3 db strengere grenseverdi for ekvivalentnivå enn angitt i tabell 3 (red. T-1442). *Dette for å sikre at den samlede støybelastningen ikke overskrider anbefalt støynivå på uteoppholdsareal, og at kravene til innendørs støynivå vist i NS 8175 klasse C tilfredsstilles.»*

Ettersom det kun er en liten del av utbyggingstrinn 2 som er utsatt for støynivå over grenseverdi fra jernbanestøy, ser vi det ikke nødvendig å videre vurdere sum-støy. Dette begrunnes med at uteoppholdsareal for alle utbyggingstrinn er godt ivaretatt med skjermende bebyggelse, og derav lavt støynivå. Innendørs støynivå skal uansett ivaretas for å tilfredsstille teknisk forskrift (TEK17)

Med bakgrunn i vurderingen ovenfor foreslås at utsatte fasader får vinduer med noe strengere lydkrav for å sikre at støybelastningen blir minimal.

4.8 Trafikksituasjon

Støyvurderingene er gjennomført med to trafikkalternativer, med et tillegg på turtallsproduksjon fra planlagt bebyggelse i nærområdet. Dersom planlagte naboprosjekter ikke gjennomføres vil dette bidra til lavere trafikktall, og dermed lavere støynivå. Konklusjonene i denne rapporten kan dermed videreføres selv om det ikke bygges andre boligprosjekter i nærmeste fremtid.

5 Oppsummering

5.1 Beskrivelse av støysituasjon

Støy fra jernbane vil ikke være dimensjonerende, da det kun er enkeltoverskridelser i sørøst. I hovedsak er støynivå fra vegtrafikk avgjørende for hvilke tiltak som bør gjennomføres. Dermed vurderes prosjektet med hovedfokus på støy fra vegtrafikk. Det anbefales likevel å prosjektere noe strengere lydkrav på fasadeelementer vendt direkte mot jernbanen.

Det er kun lokale forskjeller på 1-2 dB for de forskjellige trafikksituasjonene, og begge situasjoner vil være løsbare.

Tomten ligger i og mot gul støysone, og med byggenes plassering oppnår man gode uteområder med tilfredsstillende støynivå.

Det er enkelte hjørneleiligheter som er utsatt for støy over grenseverdi slik at man ikke har tilgang til stille side. Dermed foreslås lokal skjerming eller balkongskjerming og absorberende himling som tiltak. Ved utforming av planløsninger kan man ta hensyn til dette slik at alle boenheter får tilgang til stille side.

Maksimalt støynivå er ikke dimensjonerende for prosjektet. Dette må likevel tas hensyn til ved vurdering av fasadeelementer. Det vil være mulig å oppnå å oppnå tilfredsstillende støynivå innendørs ved korrekt dimensjonering av fasadeelementer. Dette må gjøres under detaljprosjektering.

5.2 Forslag til reguleringsbestemmelser

Med bakgrunn i kommuneplanen har vi følgende forslag til tekst i reguleringsbestemmelser vedrørende støy:

Støygrenseverdier i retningslinje T-1442 gjøres gjeldende for tomten, med følgende presiseringer:

- Det tillates bebyggelse i gul støysone
- Minimum halvparten av oppholdsrom herav minst 1 soverom skal ha vindu som kan åpnes mot stille side.
- Ved overskridelser på støynivå ved fasade tillates bygningstekniske tiltak for å sikre tilfredsstillende støynivå.
- Boenheter skal ha tilgang til uteoppholdsareal med støynivå under grenseverdi.

Vedlegg 1: Utdrag fra Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging, T-1442/2016

Klima- og Miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T- 1442 skal legges til grunn ved arealplanlegging og behandling av enkeltsaker etter plan- og bygningsloven.

Benevnelser for lydnivå:

L_{den} A-veiet ekvivalent lydnivå for dag-kveld-natt (day-evening-night) med 5 dB / 10 dB ekstra tillegg på kveld/natt.

$L_{ekv,24}$ Døgnekvivalentnivået uttrykker det gjennomsnittlige lydtrykk over 24 timer.

L_{5AF} A-veide nivå målt med tidskonstant "Fast" som overskrides av 5 % av hendelsene i løpet av en nærmere angitt periode, dvs. et statistisk maksimalnivå i forhold til antall hendelser.

For å tilfredsstille retningslinjens krav til støy på utendørs oppholdsareal og utenfor vinduer for bolig må grenseverdier i tabell 2 oppfylles.

Tabell 2 – Grenseverdier for støy, på utendørs oppholdsarealer og utenfor vinduer, innfallende lydtrykknivå.

Støykilde	**Støynivå på uteoppholdsareal og utenfor vinduer til rom med støyfølsomt bruksformål**	**Støynivå utenfor soverom, natt kl. 23-07**
Vei	L_{den} 55 dB	L_{5AF} 70 dB
Bane	L_{den} 58 dB	L_{5AF} 75 dB

Videre er følgende presiseringer til grenseverdiene angitt i T-1442:

- Grenseverdien for uteplass må være tilfredsstilt for et nærområde i tilknytning til bygningen som er avsatt og egnet til opphold og rekreasjonsformål. Beregningshøyden skal være minimum 1,5 meter over terreng, eventuelt over balkong- eller terrassegulv.
- Krav til maksimalt støynivå i nattperioden gjelder der det er mer enn 10 hendelser pr. natt.

I retningslinjen er det definert grenseverdier for støysoner som gir føringer for planlagt arealbruk. Grenseverdiene er gitt i tabell 3.

Tabell 3 – Kriterier for soneinndeling. Alle tall i dB, innfallende lydtrykknivå.

Støykilde	Gul sone		Rød sone	
	Utendørs støynivå L_{den}	Utendørs støynivå i nattp. kl. 23-07 L_{5AF}	Utendørs støynivå L_{den}	Utendørs støynivå i nattp. kl. 23-07 L_{5AF}
Vei	L_{den} 55 dB	L_{5AF} 70 dB	L_{den} 65 dB	L_{5AF} 85 dB
Bane	L_{den} 58 dB	L_{5AF} 75 dB	L_{den} 68 dB	L_{5AF} 90 dB

Gul sone er en vurderingssone hvor kommunene bør vise varsomhet med å tillate etablering av nye boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager. I utgangspunktet bør slik bebyggelse bare tillates dersom man gjennom avbøtende tiltak tilfredsstiller grenseverdiene i tabell 1.

Ved etablering av nye bygninger med støyfølsomt bruksformål i gul sone, skal kommunen kreve en støyfaglig utredning som synliggjør støynivåer ved ulike fasader på de aktuelle bygningene og på uteoppholdsareal. Utredningen skal foreligge samtidig med planforslag i plansaker eller ved søknad om rammetillatelse i byggesaker.

Utredningen bør belyse innendørs og utendørs støynivåer ved alternative løsninger for plassering av bebyggelse, og aktuelle avbøtende tiltak. Det skal legges vekt på at alle boenheter får en stille side, og tilgang til egnet uteoppholdsareal med tilfredsstillende støyforhold.

Rød sone angir et område som på grunn av det høye støynivået er lite egnet til støyfølsomme bruksformål. I rød sone bør kommunen derfor ikke tillate etablering av boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager. Kommunen bør også være varsom med å tillate annen ny bebyggelse eller arealbruk med støyfølsomt bruksformål.

Avvik fra anbefalingene

I sentrumsområder i byer og tettsteder, spesielt rundt kollektivknutepunkter, er det aktuelt med høy arealutnyttelse av hensyn til samordnet areal- og transportplanlegging. Forutsatt at kommunen har angitt grensene for slike områder i kommuneplanens arealdel, kan det vurderes å tillate oppføring av ny bebyggelse med støyfølsomt bruksformål. I slike avviksområder bør kommunen stille konkrete krav til ny bebyggelse med støyfølsomt bruksformål. Kravene bør nedfelles i planbestemmelsene slik at de blir juridisk bindende.

I videre anbefaling for saksbehandling i gul og rød sone sier T-1442 at retningslinjens prinsipper om at alle boenheter skal ha en stille side og tilgang til et støymessig tilfredsstillende uteareal bør følges. Byggteknisk forskrift må være oppfylt.

Vedlegg 2: Beregningsmetode

Anvendt underlagsdokumentasjon er oppgitt i tabell 4.

Tabell 4 – Anvendt underlagsdokumentasjon.

Underlagsdokumentasjon	Kilde	Rev.	Rev. Dato
Utomhusplan, plan- og fasadetegninger	Selberg arkitekter AS	0	27.08.2019
Digitalt basiskart over området	Selberg arkitekter AS	0	27.08.2019
Trafikktall	ViaNova trafikkanalyse	2	20.03.2020

Tabell 5 Beregningsmetode og verktøy

Støykilde	Metode	Beregningsverktøy
Vei	Nordisk beregningsmetode for veitrafikk, Nord96	CadnaA 2020
Bane	Nordisk beregningsmetode for støy fra skinnegående trafikk	CadnaA 2020

Det er generelt benyttet myk mark i beregningene, med unntak av veier der det er benyttet hard mark. Dersom det skal gjøres vesentlige terrenginngrep, eller dersom det i ettertid blir gjort endringer av bygningsmassen, vil de presenterte resultatene i denne rapporten være ugyldige og beregninger må oppdateres.

I vurderingen av trafikksituasjonen må det tas hensyn til ÅDT (årsdøgntrafikk), andel tunge kjøretøy og hastighet. Iht. retningslinje T-1442 skal det gjøres beregninger for den trafikksituasjonen som gir mest støy, enten av dagens trafikk eller en prognosesituasjon 10 – 20 år fram i tid, dersom dette har vesentlig betydning for støysituasjonen. Hensikten med bestemmelsen er å ta hensyn til at støynivået kan øke ved generell trafikkvekst. Trafikktall er hentet fra trafikkanalyse gjennomført av ViaNova.

Anvendt trafikkfordeling tilsvarer «*Gruppe 2: By og bynære område*» i veileder M-128. Det er benyttet skiltet hastighet i beregningene. Det er to trafikkalternativ med Nordgata stengt eller åpen over jernbanen.

Figur 3: Trafikksituasjon - Nordgata åpen og Nordgata stengt

Trafikktallene presentert er en fremtidig situasjon med alle byggetrinnene gjennomført med bakgrunn i trafikkanalyse gjennomført av ViaNova. Det er i tillegg lagt til trafikk for fremtidige byggeprosjekt i nærområdet. Sentrumsgatene er ikke videre fremskrevet. Håkon den VIIs Allé og Nordåkeren er fremskrevet 10 år i tillegg.

Tabell 6: Trafikk ved alternativ med åpen planovergang.

Vei	Grunnlagsdata		ÅDT i 2030	Andel tunge kjøretøy	Hastighet
	ÅDT	Telleår			
Håkon den VIIs allé nord	6 025	2020	6 494	6 %	30 km/t
Håkon den VIIs allé	5 950	2020	6 413	6 %	30 km/t
Håkon den VIIs allé sør	8 180	2020	8 817	6 %	30 km/t
Nordgata vest	3 030	-	3 030	5 %	30 km/t
Nordgata øst	3 380	-	3 380	5 %	30 km/t
Nordåkeren vest	2 655	2020	2 862	6 %	30 km/t
Nordåkeren	2 655	2020	2 862	6 %	30 km/t
Nordåkeren øst	2 705	2020	2 916	6 %	30 km/t
Asbjørnsens gate nord	670	-	670	5 %	30 km/t
Asbjørnsens gate	1 100	-	1 100	5 %	30 km/t
Sørgata	375	-	375	5 %	30 km/t
Johannes Bruns gate	560	-	560	5 %	30 km/t
Jernbanegata	2 605	-	2 605	5 %	30 km/t
Tverrgata	1 340	-	1 340	5 %	30 km/t

Tabell 7: Trafikk ved alternativ med stengt planovergang.

Vei	Grunnlagsdata		ÅDT i 2030	Andel tunge kjøretøy	Hastighet
	ÅDT	Telleår			
Håkon den VIIs allé nord	6 025	2020	6 494	6 %	30 km/t
Håkon den VIIs allé	6 860	2020	7 394	6 %	30 km/t
Håkon den VIIs allé sør	8 180	2020	8 817	6 %	30 km/t
Nordgata vest	2 480	-	2 480	5 %	30 km/t
Nordgata øst	2 250	-	2 250	5 %	30 km/t
Nordåkeren vest	3 415	2020	3 681	6 %	30 km/t
Nordåkeren	3 805	2020	4 101	6 %	30 km/t
Nordåkeren øst	6 085	2020	6 559	6 %	30 km/t
Asbjørnsens gate nord	2 330	-	2 330	5 %	30 km/t
Asbjørnsens gate	1 630	-	1 630	5 %	30 km/t
Sørgata	375	-	375	5 %	30 km/t
Johannes Bruns gate	380	-	380	5 %	30 km/t
Jernbanegata	6 085	-	6 085	5 %	30 km/t
Tverrgata	1 340	-	1 340	5 %	30 km/t

For å illustrere betydningen av usikkerhet i trafikkgrunnlaget kan det nevnes at en dobling/halvering av ÅDT representerer en endring av L_{den} lik ±3 dB.

Trafikktall for jernbane er hentet fra Bane Nor sine sider og er fremskrevet til 2035. Trafikktallene er oppgitt i antall togmeter per tidsperiode.

Tabell 8 Togtrafikk - Antall togmeter per tidsperiode fremskrevet til år 2035.

	Dag	Kveld	Natt	Hastighet
BM75	5197	1601	877	70
BM93	115	15	1	70
DI4Bodø	143	143	393	70
Godstog	557	996	138	70

Utbyggingstrinn 1

REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.
1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ

BEREGNINGSHØYDE
1.5 m

BEREGNINGSOPPLØSNING
2 x 2 m

BEREGNINGSPARAMETER
Lden

- <= 55 dB
- > 55 dB
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

ORIENTERING

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18
PROSJEKTNR.: 76098-00

TITTEL: Støysonekart fra veg - uten utbyggingstrinn 2 og 3
Nordgata åpen

MÅL: 1:500
DATO: 27.11.19
SAKSB.: OAS
KONTROLLERT: MAJ
GODKJENT: OAS

TEGNINGSNUMMER: X000_1
FORMAT: A3

STATUS: Regulering

FILNAVN: ...\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

Utbyggingstrinn 1

1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ
REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.

BEREGNINGSHØYDE
1.5 m

BEREGNINGSOPPLØSNING
2 x 2 m

BEREGNINGSPARAMETER
Lden

- <= 55 dB
- > 55 dB
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

ORIENTERING

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18
PROSJEKTNR.: 76098-00

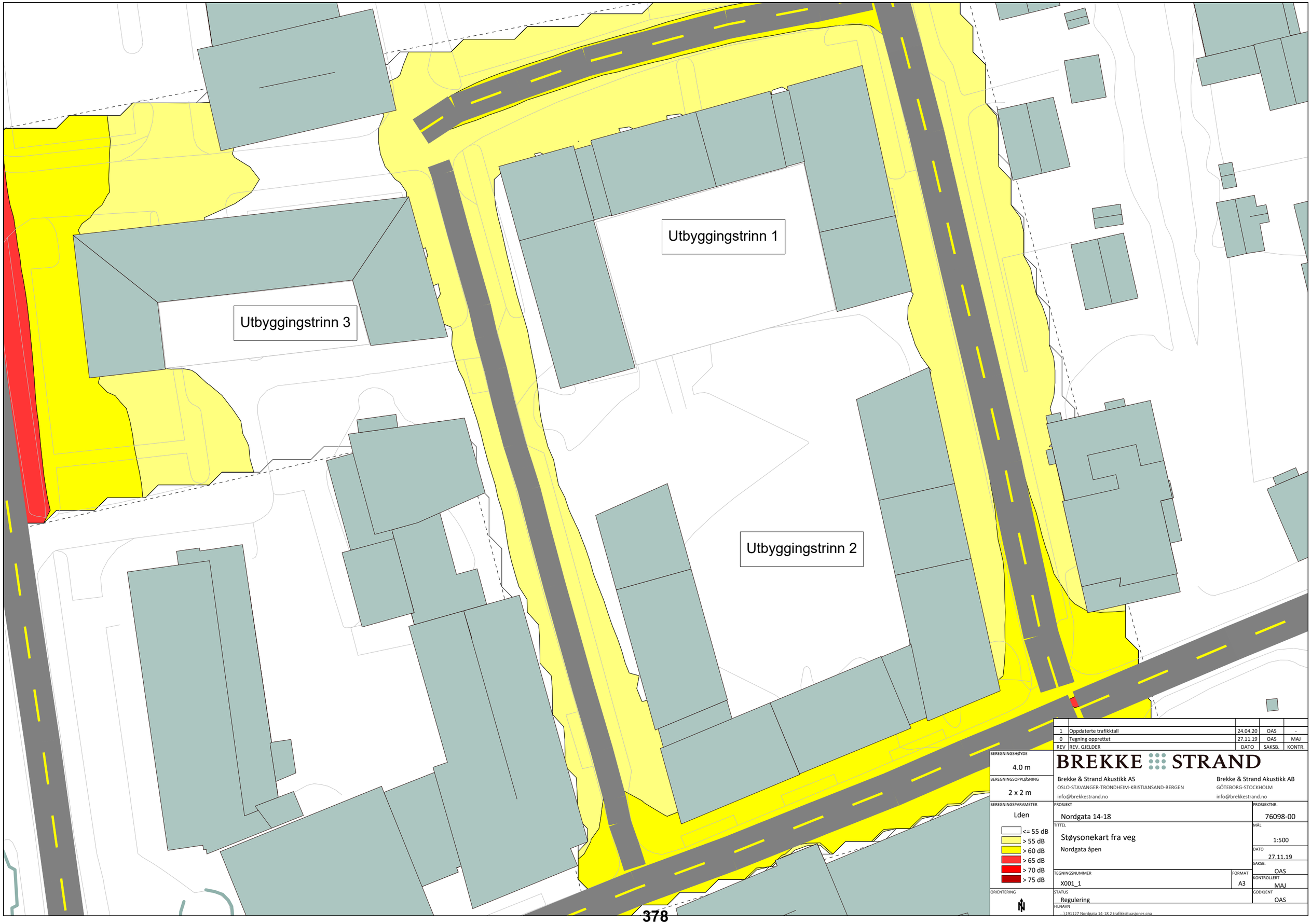
TITTEL: Støysonekart fra veg - uten utbyggingstrinn 2 og 3
Nordgata stengt

MÅL: 1:500
DATO: 27.11.19
SAKSB.: OAS
KONTROLLERT: MAJ
GODKJENT: OAS

TEGNINGSNUMMER: X000_2
FORMAT: A3

STATUS: Regulering

FILNAVN: ..\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.
1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ

BEREGNINGSHØYDE
4.0 m

BEREGNINGSOPPLØSNING
2 x 2 m

BEREGNINGSPARAMETER
Lden

- <= 55 dB
- > 55 dB
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

ORIENTERING

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18
PROSJEKTNR.: 76098-00

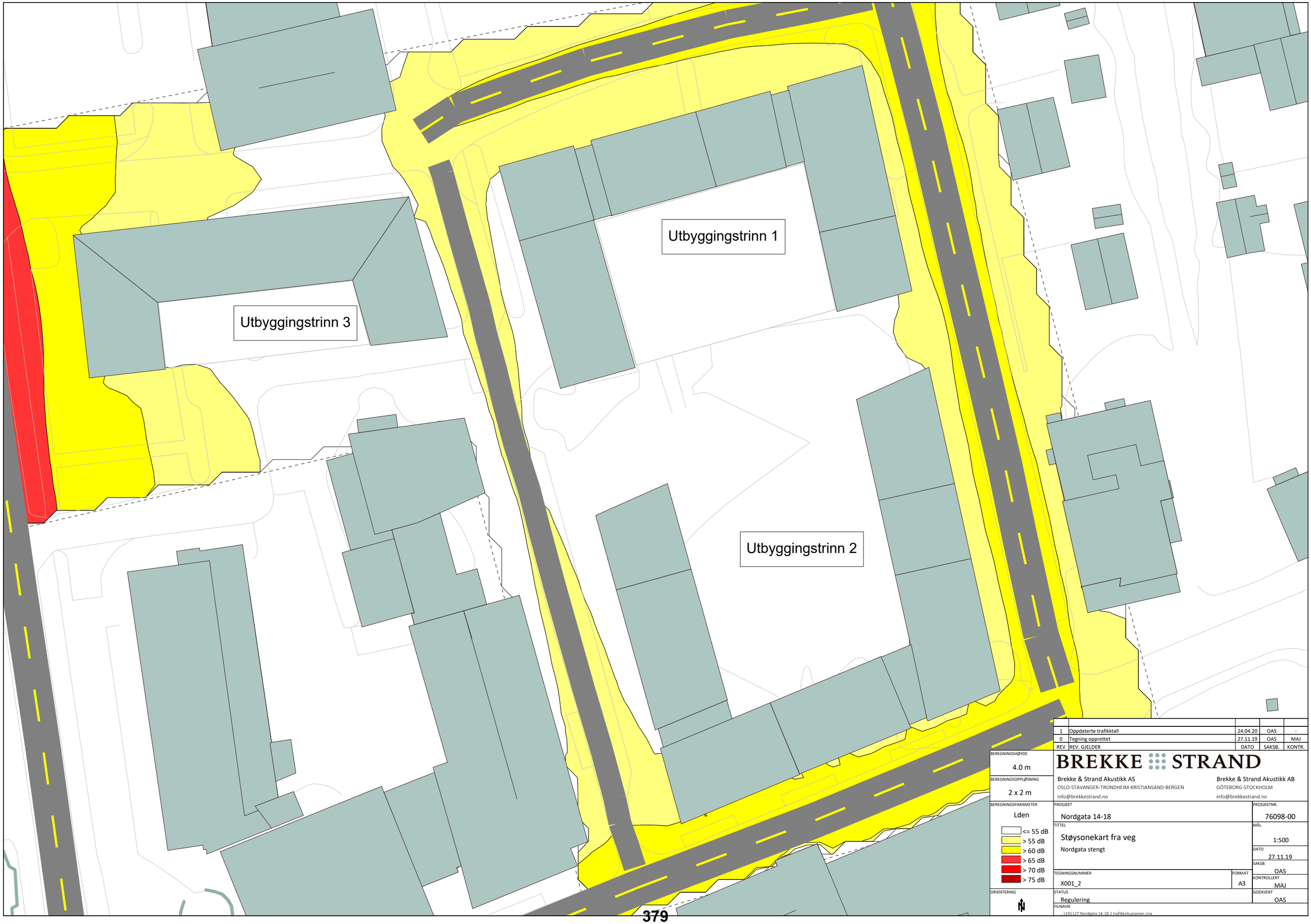
TITTEL: Støysonekart fra veg
Nordgata åpen

MÅL: 1:500
DATO: 27.11.19
SAKSB.: OAS
KONTROLLERT: MAJ

TEGNINGSNUMMER: X001_1
FORMAT: A3

STATUS: Regulering
GODKJENT: OAS

FILNAVN: ...\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.
1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ

BEREGNINGSHØYDE: 4.0 m

BEREGNINGSOPPLØSNING: 2 x 2 m

BEREGNINGSPARAMETER: Lden

- <= 55 dB
- > 55 dB
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

ORIENTERING: N

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18

PROSJEKTNR.: 76098-00

TITTEL: Støysonekart fra veg
Nordgata stengt

MÅL: 1:500

DATO: 27.11.19

SAKSB.: OAS

TEGNINGSNUMMER: X001_2

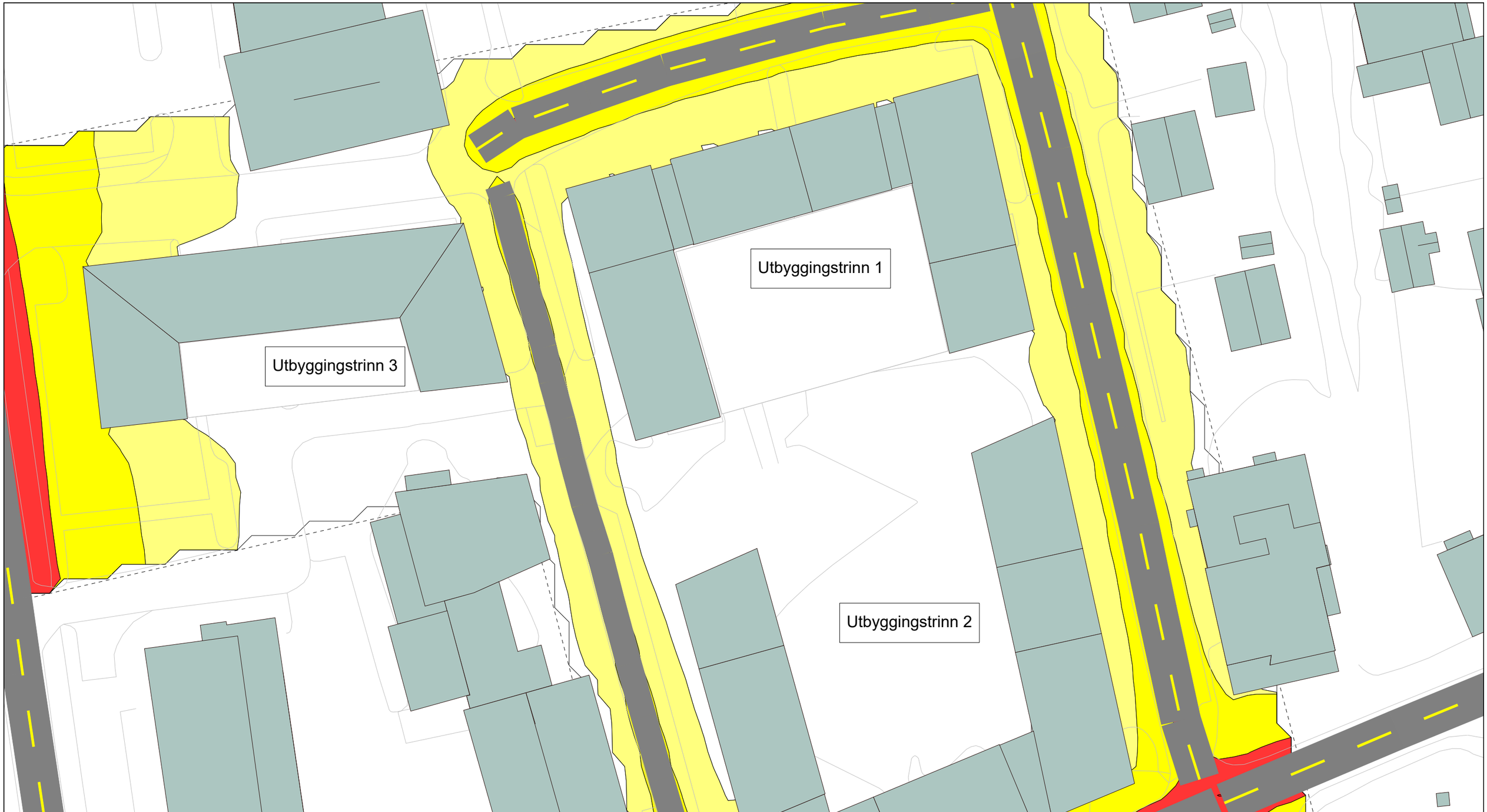
FORMAT: A3

KONTROLLERT: MAJ

STATUS: Regulering

GODKJENT: OAS

FILNAVN: ...\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ
REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.

BEREGNINGSHØYDE: 1.5 m

BEREGNINGSOPPLØSNING: 2 x 2 m

BEREGNINGSPARAMETER: Lden

- <= 55 dB
- > 55 dB
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

ORIENTERING: N

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18

PROSJEKTNR.: 76098-00

TITTEL: Støynivå på uteoppholdsareal fra veg
Nordgata åpen

MÅL: 1:500

DATO: 27.11.19

SAKSB.: OAS

TEGNINGSNUMMER: X002_1

FORMAT: A3

KONTROLLERT: MAJ

STATUS: Regulering

GODKJENT: OAS

FILNAVN: ..\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

Utbyggingstrinn 1

Utbyggingstrinn 3

Utbyggingstrinn 2

1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ
REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.

BEREGNINGSHØYDE
1.5 m

BEREGNINGSOPPLØSNING
2 x 2 m

BEREGNINGSPARAMETER
Lden

- <= 55 dB
- > 55 dB
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

ORIENTERING

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18
PROSJEKTNR.: 76098-00

TITTEL: Støynivå på uteoppholdsareal fra veg
Nordgata stengt

MÅL: 1:500
DATO: 27.11.19
SAKSB.: OAS
KONTROLLERT: MAJ
GODKJENT: OAS

TEGNINGSNUMMER: X002_2
FORMAT: A3

STATUS: Regulering

FILNAVN: ..\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

Utbyggingstrinn 3

Utbyggingstrinn 1

Utbyggingstrinn 2

1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ
REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.

FASADENIVÅER

Høyeste nivå på fasade i hvert punkt av alle etasjer

BEREGNINGSPARAMETER

Lden

- <= 55 dB
- > 55 dB
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

ORIENTERING

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18

PROSJEKTNR.: 76098-00

TITTEL: Støynivå på fasade fra veg
Nordgata åpen

MÅL: 1:500

DATO: 27.11.19

SAKSB.: OAS

TEGNINGSNUMMER: X003_1

FORMAT: A3

KONTROLLERT: MAJ

STATUS: Regulering

GODKJENT: OAS

FILNAVN: ..\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

Utbyggingstrinn 3

Utbyggingstrinn 1

Utbyggingstrinn 2

FASADENIVÅER

Høyeste nivå på fasade i hvert punkt av alle etasjer

BEREGNINGSPARAMETER

Lden

- <= 55 dB
- > 55 dB
- > 60 dB
- > 65 dB
- > 70 dB
- > 75 dB

ORIENTERING

REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.
1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18

PROSJEKTNR.: 76098-00

TITTEL: Støynivå på fasade fra veg
Nordgata stengt

MÅL: 1:500

DATO: 27.11.19

SAKSB.: OAS

TEGNINGSNUMMER: X003_2

FORMAT: A3

KONTROLLERT: MAJ

STATUS: Regulering

GODKJENT: OAS

FILNAVN: ..\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ
REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.

FASADENIVÅER

Høyeste nivå på fasade i hvert punkt av alle etasjer

BEREGNINGSPARAMETER

L5AF

- <= 70 dB
- > 70 dB
- > 75 dB
- > 80 dB
- > 85 dB
- > 90 dB
- > 95 dB

ORIENTERING

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18

PROSJEKTNR.: 76098-00

TITTEL: Maksimalt støynivå på fasade fra veg

Statistisk maksimalnivå på fasade

MÅL: 1:500

DATO: 27.11.19

SAKSB.: OAS

TEGNINGSNUMMER: X004_1

FORMAT: A3

KONTROLLERT: MAJ

STATUS: Regulering

GODKJENT: OAS

FILNAVN: ..\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ
REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.

FASADENIVÅER

Høyeste nivå på fasade i hvert punkt av alle etasjer

BEREGNINGSPARAMETER

L5AF

- <= 70 dB
- > 70 dB
- > 75 dB
- > 80 dB
- > 85 dB
- > 90 dB
- > 95 dB

ORIENTERING

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18

PROSJEKTNR.: 76098-00

TITTEL: Maksimalt støynivå på fasade fra veg
Nordgata stengt

MÅL: 1:500

DATO: 27.11.19

SAKSB.: OAS

TEGNINGSNUMMER: X004_2

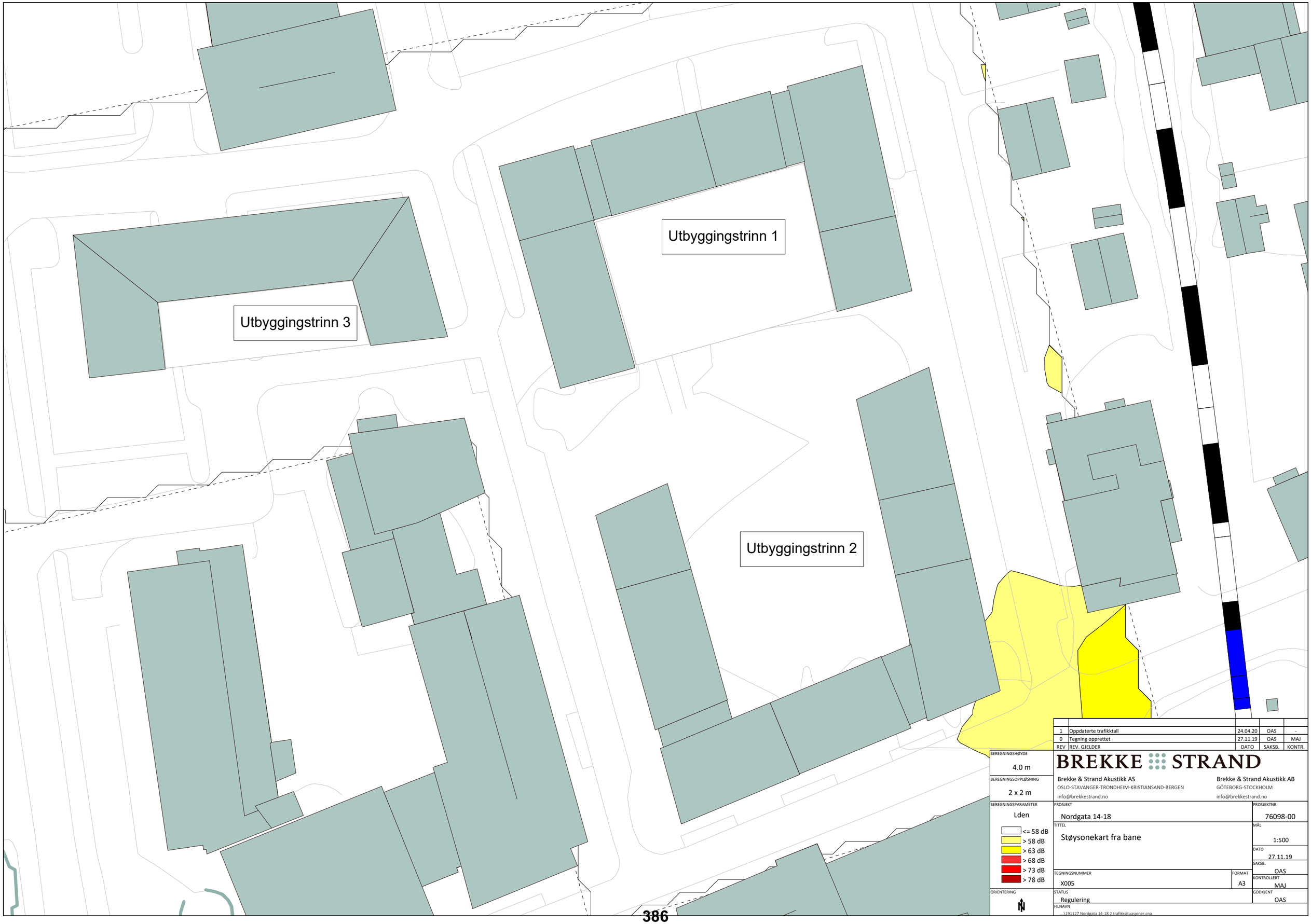
FORMAT: A3

KONTROLLERT: MAJ

STATUS: Regulering

GODKJENT: OAS

FILNAVN: ..\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ
REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.

BEREGNINGSHØYDE
4.0 m

BEREGNINGSOPPLØSNING
2 x 2 m

BEREGNINGSPARAMETER
Lden

- <= 58 dB
- > 58 dB
- > 63 dB
- > 68 dB
- > 73 dB
- > 78 dB

ORIENTERING

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18
PROSJEKTNR.: 76098-00
TITTEL: Støysonekart fra bane
MÅL: 1:500
DATO: 27.11.19
SAKSB.: OAS
TEGNINGSNUMMER: X005
FORMAT: A3
KONTROLLERT: MAJ
STATUS: Regulering
GODKJENT: OAS
FILNAVN: ..\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

Utbyggingstrinn 1

Utbyggingstrinn 3

Utbyggingstrinn 2

1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ
REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.

BEREGNINGSHØYDE
1.5 m

BEREGNINGSOPPLØSNING
2 x 2 m

BEREGNINGSPARAMETER
Lden

- <= 58 dB
- > 58 dB
- > 63 dB
- > 68 dB
- > 73 dB
- > 78 dB

ORIENTERING

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18

PROSJEKTNR.: 76098-00

TITTEL: Støynivå på uteoppholdsareal fra bane

MÅL: 1:500

DATO: 27.11.19

SAKSB.: OAS

TEGNINGSNUMMER: X006

FORMAT: A3

KONTROLLERT: MAJ

STATUS: Regulering

GODKJENT: OAS

FILNAVN: ..\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ
REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.

FASADENIVÅER

Høyeste nivå på fasade i hvert punkt av alle etasjer

BEREGNINGSPARAMETER

Lden

- <= 58 dB
- > 58 dB
- > 63 dB
- > 68 dB
- > 73 dB
- > 78 dB

ORIENTERING

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18

PROSJEKTNR.: 76098-00

TITTEL: Støynivå på fasade fra bane

MÅL: 1:500

DATO: 27.11.19

SAKSB.: OAS

TEGNINGSNUMMER: X007

FORMAT: A3

KONTROLLERT: MAJ

STATUS: Regulering

GODKJENT: OAS

FILNAVN: ..\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

Utbyggingstrinn 3

Utbyggingstrinn 1

Utbyggingstrinn 2

1	Oppdaterte trafikktall	24.04.20	OAS	-
0	Tegning opprettet	27.11.19	OAS	MAJ
REV	REV. GJELDER	DATO	SAKSB.	KONTR.

FASADENIVÅER

Høyeste nivå på fasade i hvert punkt av alle etasjer

BEREGNINGSPARAMETER

L5AF

- <= 75 dB
- > 75 dB
- > 80 dB
- > 85 dB
- > 90 dB
- > 95 dB
- > 100 dB

ORIENTERING

BREKKE STRAND

Brekke & Strand Akustikk AS
OSLO-STAVANGER-TRONDHEIM-KRISTIANSAND-BERGEN
info@brekkestrand.no

Brekke & Strand Akustikk AB
GÖTEBORG-STOCKHOLM
info@brekkestrand.no

PROSJEKT: Nordgata 14-18

PROSJEKTNR.: 76098-00

TITTEL: Maksimalt støynivå på fasade fra bane

MÅL: 1:500

DATO: 27.11.19

SAKSB.: OAS

TEGNINGSNUMMER: X008

FORMAT: A3

KONTROLLERT: MAJ

STATUS: Regulering

GODKJENT: OAS

FILNAVN: ..\191127 Nordgata 14-18 2 trafikksituasjoner.cna

Innkomne merknader til varsel om oppstart av

Detaljregulering for Nordgata 14, 16 og 18 m.fl

Merknadsfrist 10.05.2019

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av de innsendte merknadene, samt forslagsstillers kommentarer til hvordan merknadene vil følges opp i det videre arbeidet.

Bane NOR, brev 30.04.2019	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
– Foreslått utbygging er av betydelig omfang og vil genere økt trafikk langs jernbanen og over planovergangen ved Nordgata. Foreliggende dokumentasjon viser at omfanget av ny bebyggelse er såpass betydelig, at Bane NOR forutsetter at dagens planovergang over jernbanen stenges før ny bebyggelse kan tas i bruk. – Planens avgrensning foreslås utvidet til å omfatte jernbanens planovergang. – Planer for sentrumsutvikling ved Verdal stasjon er etter vårt syn et positivt tiltak. Bane NOR ser at tiltaket kan bidra til å forsterke kollektivknutepunktet Verdal stasjon og ønsker å delta i tidlig samråd om transportløsninger for planarbeidet. – Medvirkningsplanen for planarbeidet må spesifiseres. Bane NOR forutsetter at det gjennomføres tidlig samråd om trafikale løsninger og trafikksikkerhet. <u>Utredninger av tiltakets påvirkning på jernbanen skal omfatte disse tema:</u> – Trafikksikker kryssing av jernbanen. – Trafikale endringer av ny sentrumsbebyggelse for Verdal jernbanestasjon og planovergangen i Nordgata. – Anleggsgjennomføringens konsekvenser for jernbanen når det gjelder temaene sanering av sanering/ fjerning av dagens planovergang, anleggstrafikk, vegomlegginger og arbeidsoperasjoner som medfører rystelser, sprengning og andre tiltak som kan forstyrre jernbanens fremkommelighet og hastighet. – Det vises til Bane NOR sin uttalelse med innsigelse til kommunedelplanen for Verdal by 2016- 2030 (dato brev 11.01.2017).	– Planområdets avgrensning utvides ikke til å omfatte jernbanens planovergang. Saken er behandlet i KMD og planovergang er vedtatt stengt. Planforslaget er organisert slik at det fungerer både med og uten dagens planovergang. Vedlagte trafikknotat vurderer trafikkmengder og fordeling både i situasjon med og uten stengt planovergang. – Tas til orientering. – Tas til orientering. Selberg Arkitekter v/Knut Selberg har stilt i møte med Verdal kommune og representanter fra Bane NOR. Bane NOR får planen til gjennomsyn ved høring. – Tas til orientering. – Planovergang i Nordgata er vedtatt stengt. – Trafikale endringer er vurdert i planbeskrivelsen og eget trafikknotat (vedlegg 5). – Det skal legges til rette for et kjøremønster som ikke belaster eksisterende planovergang i Nordgata (som forutsettes stengt), og jernbanens framkommelighet og hastighet skal ivaretas i bygge- og anleggsfasen. Bestemmelse til planen stiller krav til plan for beskyttelse av omgivelsene mot støy og andre ulemper i bygge- og anleggsfasen for hvert delfelt/byggetrinn skal følge søknad om igangsetting. Planen skal redegjøre for trafikkavvikling, rivning av

Innsigelsen er til avgjørelse i Kommunal og moderniseringsdepartementet. – Bane NOR har en rekke krav til planlegging i nærheten av jernbanen. Informasjon om disse finnes i vår veileder for nasjonale jernbaneinteresser i arealplanlegging og i vårt tekniske regelverk. Vi forventer at forslagstiller setter seg inn i dette materialet før det utarbeides forslag til reguleringsplan.	bygg, massetransport, driftstider, trafikksikkerhet for gående og syklende, forhold tilknyttet jernbanespor og planovergang, renhold og støvdemping, og støyforhold. Nødvendige beskyttelsestiltak skal være etablert før bygge- og anleggsarbeider kan igangsettes.
Trøndelag fylkeskommune, brev 13.05.2019	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
– Planmateriale som er oversendt er utfyllende og foreløpige tanker rundt den planlagte utbyggingen er godt belyst til å være varsling. – Forutsetter at det kommunale planverket blir fulgt opp i planprosessen, og at eventuelle avvik blir godt begrunnet. – Viktig at pågående planprosess koordineres med naboprosjekt. Disse prosjektene vil ha gode muligheter til å gi et kraftig løft av sentrumsområdet, og vurderes som viktige og riktige byutviklingsprosjekt som har potensiale til å styrke både Verdal by og hele Innherredsregionen. – Positivt med fokus på byggetrinn. – Kvartalsstruktur og parkering i kjeller gir god utnyttelse: Det er positivt at dette sentrale området i Verdal får høyest mulig utnyttelse, men ikke høyere enn at den er tilpasset småbyskalaen og bredden på gateløpene. Det må legges vekt på å sikre gode sol- og lysforhold for de nye boligene, i de felles bakgårdene og i viktige gateløp der fotgjengere vil oppholde seg. Det er en forutsetning at dagens åpne parkeringsflater blir erstattet med ny bebyggelse med parkering under bakken for å få en god og bymessig utvikling av Verdal sentrum. Parkering til både boliger og Coop må løses i parkeringskjeller. Det blir viktig i det videre arbeidet at det gjøres gjennomtenkte vurderinger av hvor nedkjøringsrampene til p-kjellere plasseres slik at de ikke er til hinder eller fare for myke trafikanter. – Minimumskrav til utnyttelse er like viktig som maksimumskrav. – Johannes Bruns gate blir en sentral akse og bør forbeholdes myke trafikanter iht. gatebruksplanen. En gågate der kun varetransport er tillatt vil bli et hyggelig oppholdsareal og en trygg og trafikksikker forbindelse mellom de nye	– Tas til orientering. – Tas til orientering. Dette er redegjort for i planbeskrivelsen. – Tas til orientering. Grensesnitt i prosjektet er koordinert med naboprosjekt Nordgata 9, 11 og 13. – Tas til orientering. – Tas til orientering. Prosjektet er stedstilpasset Verdals karakter, samtidig som man legger opp til en utnyttelse i tråd med KDP for Verdal by og prosjektets beliggenhet i sentrumskjernen. Felles gårdsrom og offentlige gater vurderes til å ha tilfredsstillende solforhold. Dette er redegjort for i planbeskrivelsen. – En mindre andel av eksisterende parkeringsareal planlegges videreført. Det skal i tillegg etableres P-kjellere under ny bebyggelse. Videre legges det til rette for offentlig gateparkering, men gatene reguleres med et fleksibelt formål slik at kommunen selv kan bestemme hvor mye offentlig gateparkering de ønsker opparbeidet ut ifra behov. – Tas til orientering. Planforslagets byggegrenser og maks kotehøyder gir i praksis et maksimumskrav på utnyttelse da det styrer hvor stort det ytre volumet kan bli. – Tas til orientering. Planforslaget regulerer Johannes Bruns gate og ny tverrgate til kombinert samferdselsformål som muliggjør etablering av kjørbar bygate, sambruksgate eller rene gågater. Kapittel 4.4.1, 4.4.2, og 4.4.3 i planbeskrivelsen beskriver disse tre,

kvartalene på nordsiden av Nordgata og Minsaas plass. Bør bli prioritert foran de få langsgående parkeringsplassene som er skissert i Johannes Bruns gate.	mulige løsningene med sine fordeler og ulemper. Reguleringsplanen har som målsetting å gi Verdal kommune handlingsrom til å utvikle gateløsninger som kan tilpasses kommunens behov, og at kommunen skal kunne legge føringer for hvilke løsninger de ønsker i detaljeringsfasen. Selberg Arkitekter, på vegne av tiltakshaver, anbefaler løsning illustrert i alternativ 2 - sambruksgate. Hvis det fra kommunens side er ønskelig å øke andelen offentlig gateparkering, men fortsatt ivareta Johannes Bruns gate som en sentral gangakse, vil en sambruksgate med langsgående gateparkering være en god løsning. En slik løsning vil i stor grad også være en videreføring av dagens prinsipper i Johannes Bruns gate, men med en utvidelse av gatebredden som muliggjør toveiskjøring.
– Bygging av nye tette bykvartal krever tilgang til gode offentlige torg og parker: Fylkeskommunen støtter forslagsstiller i at det er vanskelig å bygge tett og bymessig og samtidig dekke opp alle krav til oppholdsareal på egen tomt. Det er fornuftig at prosjekt som dette kan dekke opp noe av kravet til strøkslekeplass på offentlige torg, plasser og gaterom andre steder i sentrum.	– Tas til orientering. Dette er avklart med Verdal kommune, ref. oppstartsmøtereferat, og omtalt i planbeskrivelsen.
– Kulturminner i nyere tid: Ny planlagt bebyggelse blir i en helt annen skala volum- og høydemessig enn eksisterende bebyggelse. Fylkeskommunen ønsker en utredning av konsekvensen dette får for sentrum som helhet.	– Tas til orientering. Med bakgrunn i sol- og skyggekart (Vedlegg 2), samt nær- og fjernvirkninger vist i 3D-illustrasjoner (Vedlegg 3), vurderes prosjektets høyder som godt tilpasset og i tråd med den generelle sentrumsbebyggelsen i Verdal sentrum som er på 3-4 etasjer. Planforslaget vil ikke endre bylandskapet i Verdal sentrum, og det er fortsatt siloene som vil utgjøre de mest markante landemerkene i Verdal sentrum.
– Kulturminner i eldre tid: Vurderes til å være liten risiko for at planen vil komme i konflikt med automatisk fredete kulturminner, og har derfor ingen særskilte merknader til planforslaget. Minner om den generelle aktsomhets- og meldeplikten etter §8 i kulturminneloven.	– Tas til orientering.
Fylkesmannen i Trøndelag, brev 09.05.2019	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
– SPR-BATP skal legges til grunn for planleggingen. Høy arealutnyttelse, fortetting og transformasjon må vektlegges.	– Tas til orientering. Planforslaget legger opp til utnyttelse i tråd med overordnede føringer og planer.
– Parkering: Krav om minimum antall boliger pr. dekar, samt effektive parkeringsløsninger det det settes maksimumskrav for parkeringsplasser. Maksimum antall bakkeparkeringsplasser må komme fram i reguleringsbestemmelsene. Det bør legges	– Tas til orientering.

til rette for lading av elbil i tiknytning til boliger. Det må settes av tilstrekkelig areal for sykkelparkering, med minst 50% overbygd. Krav til plass til sykkelvogner og transportsykler.	
– Støy: Retningslinje T-1442/16 (KLD) må legges til grunn for planforslaget, og grenseverdier for støy i T-1442 må overholdes. Planområdet grenser til Håkon den VII allé, og deler av planområdet ligger i gul og rød støysone. Videre grenser planområdet til jernbanen, noe som medfører at sumstøy må vurderes.	Tas til orientering. Støy er utredet som del av reguleringen.
– Luftkvalitet: planforslaget må vurdere at dette er vurdert og ivaretatt i tråd med retningslinjene.	– Tas til orientering. Dette er kommentert i planbeskrivelsen.
– Overvann: Planen må inneha en vurdering av hvordan overvann skal håndteres. Overvann bør løses på overflaten og ikke gjennom overvannsnettet.	– Tas til orientering. Dette er vurdert i eget VA-notat.
– Barn og unge: avsettes tilstrekkelig og hensiktsmessig areal for lekeområder for barn og unge, herunder areal for nærlekeplasser for de minste barna. Tilrettelegging bør tas inn i rekkefølgebestemmelsene. Godt skjermet for trafikk, støy og annen forurensning. Trygg ferdsel til barnehage, skole og fritidsaktiviteter. Medvirkning.	– Tas til orientering. Planforslaget ivaretar dette og temaet er beskrevet i planbeskrivelsen.
– Helse og omsorg: Folkehelseperspektivet må framgå av planmaterialet.	– Dette framgår av planbeskrivelsen
– Sosiale møteplasser: Sikre god bokvalitet. Vise tilgang til gode sosiale møteplasser/lekeplasser uavhengig av funksjon og alder i nærområdet.	– Dette framgår av planbeskrivelsen
– Trafikksikkerhet: Trygg skoleveg må framgå. Må foreligge vurderinger knyttet til trafikksikkerhet ved nedkjørsel til parkeringsanlegg, samt at det tilrettelegges for HC-parkering.	– Tas til orientering. Dette er omtalt i trafikknotat og planbeskrivelse.
– Anleggsfasen: Det bør stilles krav om at det er utarbeidet en plan for beskyttelse av omgivelsene i bygge- og anleggsfasen.	– Dette er ivaretatt i bestemmelse.
– Universell utforming: Hvordan dette er ivaretatt bør framgå av dokumentene.	– Dette framgår av planbeskrivelsen
– Samfunnssikkerhet: ROS-analyse skal utarbeides i tråd med PBL og DSB sin veileder.	– ROS-analyse inngår som eget kapittel i planbeskrivelsen.

Statens vegvesen, brev 13.05.2019	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
– Stiller seg bak rådmannens vurdering av at dette er i tråd med overordnet plan og SPR-BATP.	– Tas til orientering.
– Prinsipp om privat parkering (boliger) i parkeringskjeller og offentlig parkering på gateplan synes fornuftig.	– Tas til orientering.
– Det må legges til rette for både beboende og gjestende myke trafikanter. Det må gjøres naturlig å velge andre transportformer enn bruk av personbil.	– Tas til orientering. – Planforslaget ivaretar dette.
– Planen må omfatte detaljert støyutredning.	– Støyutredning er vedlagt planforslaget.
– Byggegrense for fv. 6916 er i henhold til vedtak i Trøndelag fylkeskommune 30 meter eller som regulert. I sentrumsområder som dette aksepteres normalt mindre byggegrense for bedre arealutnytting. Det vil her være naturlig å ta utgangspunkt i byggegrense og fasade for naboeiendommen i sør, og foreslått byggegrense på 15 meter er derfor akseptabelt.	– Byggegrense iht. KDP Verdal by er lagt inn i planforslaget.
– Statens vegvesen forutsetter at normerte krav legges til grunn i planlegging og utforming av kryss, avkjørsler og øvrige veg- og gateelementer.	– Dette er vurdert og beskrevet i trafikknotat utarbeidet av ViaNova.
– Parkeringskjeller og oppstramming av eksisterende parkeringsarealer er positivt, men planforslaget bør inneholde klare krav til tilrettelagte sykkelparkeringsplasser både for næring og bolig. Vi vil anbefale krav om minst to sykkelparkeringsplasser pr. boenhet og minst to sykkelparkeringsplasser per 50 m2 BRA for forretning/næring/kontor/service.	– Tas til orientering.

NTE, E-post 24.04.2019	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
– NTE Nett AS har ingen merknader til planarbeidet, men ønsker å gi følgende innspill:	– Tas til orientering.
– Innenfor planområdet har NTE Nett flere 22 kV høyspenningskabler som berøres av en utbygging. Dette kabelnettet er en viktig del av distribusjonsnettet for Verdal by. Ved en utbygging av området må det derfor avsettes plass for nye trasser for kabler som må flyttes, spesielt da utbyggingen forventes å gå over flere år. Nye traséer må gis rettigheter med minst like gode vilkår som det vi har til de eksisterende traséene og eller nettstasjoner.	– Tas til orientering.
– I planområdet er også nettstasjon 77400 Lysheim etablert. Ved utbygging av trinn 1 kan den allerede måtte flyttes. Denne forsyner bebyggelse som berøres av trinn 2, men også bebyggelse utenfor planområdet (Nordgata 22 og Johans Bruns gate 9).	– Tas til orientering.

– Det må utarbeides tilfredsstillende planer og løsninger for å ivareta strømtilførsel for denne bebyggelsen. Det kan f.eks. være behov for å etablere en midlertidig nettstasjon for å ivareta denne strømtilførselen i en periode. – Strømtilførsel for de forskjellige utbyggingstrinn må sannsynligvis løses ved at det etableres en egen nettstasjon for hvert trinn. Det må derfor avsettes nødvendig plass for nettstasjon i bygg, på gateplan, etter nærmere beskrivelser fra NTE Nett (plassering og størrelse). Alternativt kan det reguleres inn plass for frittstående nettstasjoner for hvert trinn. – Se vedlagt ledningskart for området.	– For BS1 kan det etableres frittstående nettstasjon innenfor felt BE på plankart på grunnen. Alternativt kan det etableres nettstasjon innendørs i bygg, med utgang til gateplan. For delfelt BS2 og BS3 forutsettes det innendørs nettstasjon, da det ikke er ønskelig med frittstående nettstasjon i offentlige gater. Endelig plassering av nettstasjoner i bygg vurderes som del av detaljprosjekteringen.
Sametinget, brev 25.04.2019	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
– Kjenner ikke til at det er registrert automatisk freda samiske kulturminner i det omsøkte området. Sametinget har derfor ingen spesielle kulturminnefaglige merknader til planforslaget på det nåværende tidspunktet. – Minner om det generelle aktsomhetsansvaret. Foreslår at følgende tekst til reguleringsbestemmelse tas inn: ***Kulturminner og aktsomhetsansvaret.*** *Skulle det under bygge- og anleggsarbeid i marken komme fram gjenstander eller andre spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og fylkeskommunen omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8 annet ledd. Kulturminnemyndighetene forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.* – Det er ikke tillatt å skade eller skjemme et freda kulturminne, eller sikringssonen på 5m rundt kulturminnet, jf. kml. §§ 3 og 6.	– Tas til orientering. – Tas til orientering. Bestemmelse inkludert i planforslaget. – Tas til orientering.
Solbjørg Vasstveit og Svein Ordin Vasstveit, E-post 10.05.2019	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
– Stiller spørsmål om det blir nok parkeringsplasser i nærheten av den nye Coop-butikken? Infrastrukturen i Verdal er ikke som i en by. Det hadde vært ønskelig at vi fikk et bilfritt sentrum, men for å komme dit må politikerne tilby kollektivtilbud/busstilbud eller tilsvarende for innbyggerne. – Det er uheldig at Coop-butikken vil få minimalt med parkeringsplasser, da dette vil bety mye for konkurransen butikkene imellom. Især for Coop-Mega. Jeg er redd coopkunder og Verdal sine innbyggere, spesielt de som trenger å bruke bil 1,5-6 mil	– Tas til orientering. Parkeringsbehov og ny parkeringssituasjon er beskrevet og vurdert i planbeskrivelsen. Reguleringsplanen er fleksibel mht. gateutforming, og Verdal kommune står fritt til å vurdere behov for langsgående, offentlige gateparkering i detaljprosjekteringen.

en vei for å komme til sentrum, de vil kjøre andre steder for å handle. – Vi mener derfor at det bør legges opp til et betydelig antall parkeringsplasser på gateplan i sentrum.	
Innherred Renovasjon, E-post 11.04.2019	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
– Husk å sette av areal utvendig for avfallssystem.	– Tas til orientering.

Verdal kommune
Sakspapir

Detaljregulering Nordgata 14, 16 og 18 - 5038/19/121 m fl

Saksbehandler:	Kirstine Karlsaune	**Arkivref:**
E-post:	kirstine.karlsaune@verdal.kommune.no	2019/827 - /L13
Tlf.:	47471350	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for plan og samfunn	09.06.2020	52/20

Saksprotokoll i Utvalg for plan og samfunn - 09.06.2020 - 52/2020

BEHANDLING:
Ved votering ble rådmannens forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

VEDTAK:
Det gjøres følgende endringer i plandokumentene:

- ROS-utredningen suppleres med vurdering av trafikksikkerhet ift. ev. økt ferdsel av gående/syklende over planovergangen i Nordgata som følge av foreslått utbygging.

Følgende endringer innarbeides i reguleringsbestemmelsene:

- Bestemmelse om parkering til formål innenfor planen tilknyttet forretning/nærings/ tjenesteyting i felt BS1-3, omformuleres slik at offentlig gateparkering ikke kan medregnes i parkeringsbehovet eller «øremerkes» som parkering for disse byggene.
- Bestemmelse om uteopphold i gaterom omformuleres, slik at det regnes som et supplement til påkrevd felles uteopphold og ikke inngår i minimumskravet.
- Bestemmelsene suppleres med: «Småbarnslekeplasser skal ha minst tre typer utstyr, som for eksempel benker, huske og sandkasse.» Dette iht. KDP § 1.6.6 nr. 11.
- § 4.1.7: T-1442/2012 endres til T-1442/2016.
- Følgende tilføyes: «I byggesøknad skal det illustreres og redegjøres for hvordan parkeringsbehovet skal løses midlertidig og på sikt. Dette omfatter også eventuell bruk av frikjøpsordning.»

Vedlagte planforslag, med overnevnte endringer, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn iht. plan- og bygningslovens § 12-10.

Rådmannens forslag til vedtak:

Det gjøres følgende endringer i plandokumentene:

- ROS-utredningen suppleres med vurdering av trafikksikkerhet ift. ev. økt ferdsel av gående/syklende over planovergangen i Nordgata som følge av foreslått utbygging.

Følgende endringer innarbeides i reguleringsbestemmelsene:

- Bestemmelse om parkering til formål innenfor planen tilknyttet forretning/nærings/ tjenesteyting i felt BS1-3, omformuleres slik at offentlig gateparkering ikke kan medregnes i parkeringsbehovet eller «øremerkes» som parkering for disse byggene.
- Bestemmelse om uteopphold i gaterom omformuleres, slik at det regnes som et supplement til påkrevd felles uteopphold og ikke inngår i minimumskravet.
- Bestemmelsene suppleres med: «Småbarnslekeplasser skal ha minst tre typer utstyr, som for eksempel benker, huske og sandkasse.» Dette iht. KDP § 1.6.6 nr. 11.
- § 4.1.7: T-1442/2012 endres til T-1442/2016.
- Følgende tilføyes: «I byggesøknad skal det illustreres og redegjøres for hvordan parkeringsbehovet skal løses midlertidig og på sikt. Dette omfatter også eventuell bruk av frikjøpsordning.»

Vedlagte planforslag, med overnevnte endringer, sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn iht. plan- og bygningslovens § 12-10.

Vedlegg:

1 Planbeskrivelse revidert 04.05.2020 etter tilbakemelding fra VK
2 2019003_Reguleringsplankart_PG datert 29.01.2020
3 2019003_Reguleringsplankart_UG datert 29.01.2020
4 Bestemmelser_revidert 04.05.2020 etter tilbakemelding fra VK
5 Vedlegg 1_illustrasjonsplaner_revidert etter tilbakemelding fra VK
6 Vedlegg 2_Solstudie
7 Vedlegg 3_3D-illustrasjoner fra volummodell
8 Vedlegg 4_Prinsipielle gatesnitt_revisjon etter tilbakemelding fra VK
9 Vedlegg 5_Arealregnskap, inkl. parkerings- og uteromsberegninger_revidert etter tilbakemelding fra VK
10 Vedlegg 6_N-V-01 - Coop Verdal - Trafikknotat sist rev. 20.03.2020
11 Vedlegg 7_N-VA-01 - Coop Verdal - VA-notat og prinsipiell plan
12 Vedlegg 8_AKU 01 R rev1 200430 Nordgata 14-18 - Støyutredning til regulering rev. 30.04.2020
13 Vedlegg 9_Merknadsmatrise, inkludert forslagsstillers kommentarer
14 Video_Flyrunde

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

- Mulighetsstudie (Snøhetta, 09-2011)
- Høydestudie (Snøhetta, 27.04.2012)
- Kommunedelplan Verdal by, vedtatt 29.05.2017, sist endret 05.06.2019
- Gatebruksplan

- Forhåndsuttalelser (8 stk. – oppsummert/kommentert i eget vedlegg).

Saksopplysninger:

Bakgrunn
Planforslaget legger til rette for en helhetlig utbygging og revitalisering av Verdal sentrum med en forsterket kvartal- og gatestruktur. Det legges til rette for forretningsvirksomhet og publikumsrettet næring-/tjenesteyting i første etasje mot offentlig gate, samt boliger (i hovedsak)

over første etasje. Det planlegges parkeringskjeller under ny bebyggelse, og delvis under gategrunn. Reguleringsplanen legger til rette for en trinnvis utvikling av området i et 10-15 års-perspektiv. Planen innebærer nedbygging av eksisterende bakkeparkering, samt riving av eksisterende bebyggelse innenfor planområdet. Det planlegges bebyggelse i 3-4 etasjer med tilsammen ca. 99 leiligheter + ca. 5900 m2 næringslokaler eller ca. 107 leiligheter + ca. 4100 m2 næringslokaler, avhengig av hvilket alternativ som velge i byggetrinn 2. Planforslaget er utarbeidet av Selberg Arkitekter AS på vegne av oppdragsgiver Coop Midt-Norge.

Figur 1: Illustrasjon av plankonseptet som viser overordnede utbyggingstrinn.

Illustrasjon fra planbeskrivelsen (Selberg Arkitekter AS, 2020).

Planområdet

Planområdet er på ca. 14,8 daa og ligger på Verdalsøra, mellom jernbanen og Håkon den VII allé. Planområdet grenser til Nordgata i sør, bolig- og næringsbebyggelse samt to større parkeringsplasser i nord, bolig- og næringsbebyggelse langs Asbjørnsens gate i øst og parkeringsplass, Håkon den VII allé og bebyggelse langs Johannes Bruns gate i vest. Planområdet omfatter deler av bykjernen vest for jernbanen, med butikker, ulike servicetilbud og store parkeringsflater. Området er bebygd med forretnings- og næringsbebyggelse i 1-3 etasjer, som bl.a. rommer dagens Coop Mega butikk. Coop Midt-Norge eier hovedandelen av eiendommene i planområdet, se figur og tabell i planbeskrivelsen.

Sør for planområdet og Nordgata ligger det tidligere «Domuskvartalet» og VEFA-bygget (forretnings- og kontorbebyggelse) som i dag står tomme, og som er under regulering. Sør for disse bygningene ligger Minsaas plass som er tilrettelagt for uteopphold, rekreasjon og torghandel. I tilknytning til denne plassen ligger også Turnéteateret i Trøndelag.

Vest for planområdet, inn mot Johannes Bruns gate, er det etablert ulike offentlige kultur- og tjenestetilbud, herunder Verdal kino, bibliotek og NAV. Det kommunale servicekontoret flyttet lokasjon til Rådhuset sommeren 2019, og NAV er planlagt flyttet ut i løpet av 2021.

Nordgata og Johannes Bruns gate ble opprustet til «Miljøgater» i 2004 og er utformet med differensierte belegningssoner, uten høydeforskjeller mellom fortau og vegbane. Johannes Bruns gate, som inngår i planområdet, og Minsaas plass, er en del av kulturaksen mellom kino/bibliotek i nord og Tindved Kulturhage i sør (i Møllegata).

Asbjørnsens gate øst i planområdet oppleves mer som en «bakside» med utflytende, rotete, og uensartet bebyggelsesstruktur på gatas vestside. Bebyggelsen omfatter her bl.a. et bilverksted (Norumgården), og det er en blanding av oppstillingsplasser for biler og fortau på vestsiden av Asbjørnsens gate. Østsiden av gata er bebygd med frittliggende boliger samt et leilighetsbygg med pizza-restaurant i første etasje.

Bebyggelsen innenfor planområdet er sammensatt av flere ulike bygningsvolum med ulike takformer, og bygningsmassen ser ut til å være påbygd/bygd sammen over tid. Bygningene ut mot gatene ser ut til å være fra 50-60-70-tallet og har blant annet pussede fasader. Fasadene framstår som slitte. Første etasje skiller seg ut med en tydelig markering av fasaden, med store, sammenhengende butikkvinduer henvendt mot de sentrale gatene, Johannes Bruns gate og Nordgata.

Annet om dagens situasjon i planområdet:

- Planområdet har flatt terreng og ligger på rundt kote +6-7.
- Området har gode solforhold, og den viktigste faktoren som kan påvirke dette er bebyggelse.
- Verdal har et innlandsklima med framherskende vinder fra sørøst og øst.
- Løsmasser i området består av elv- og bekkeavsetning. Totalsondering utenfor planområdet ifb. bygging av undergang under Nordlandsbanen og rehabilitering av Sørgata viste et øvre sandlag med mektighet på ca. 3,0 m. Antatt meget stor dybde til berg eller meget fast grunn.
- Grunnvannstanden ble i 2002 målt til å være ca. 3,5 m under terrengnivå.
- Området er ikke utsatt for 200-års flom eller utløpsområder for jord- og flomskred.
- Det er ikke registrert naturverdier innenfor planområdet.
- Det er ingen rekreasjonsområder innenfor planområdet, men miljøgatene Nordgata og Johannes Bruns gate med beplantning og møblering har i seg selv også en verdi og potensial som område for opphold og rekreasjon. Det er gangavstand til flere parker og friområder:
    - Ca. 100 m sør for planområdet ligger Minsaas plass.
    - Rett sørvest for planområdet (ca. 250-300 m) ligger Jernbaneparken.
    - Sørøst for stasjonsbygningen ligger skateparken (ca. 600 m fra planområdet).
    - Langs Verdalselva i vest ligger bl.a. Moparken (ca. 300 m fra planområdet)
    - Hagabakken friområde (18/115) ligger på melen ovenfor elvepromenaden.
    - Elvepromenaden langs Verdalselva.
    - På østsida av jernbanen ligger Kvislaparken (ca. 600 m avstand fra planområdet).
    - Nord for planområdet, på denne siden av jernbanen, er de nærmeste friområdene ved Håkon den VII allé (18/334) og Rundhaugen (18/185).
    - Nordvest for planområdet, på motsatt side av jernbanen, ligger Verdalsøra barne- og ungdomsskole med tilhørende uteområde og friområdet Mekken nedenfor.
- Det er ikke registrert kulturminner innenfor planområdet.

- Planområdet antas lite brukt til lek og opphold da mesteparten er parkerings- og kjøreareal.
- Trafikkforhold (eksisterende og framtidig) er vurdert i vedlagte trafikknotat. Eksisterende vegnett i planområdet omfatter Johannes Bruns gate med ÅDT 560 og Asbjørnsens gate med hhv. 860 og 420 ÅDT sør og nord for innkjøring til p-plasser i vest. Johannes Bruns gate er envegskjørt nordover, og har ensidig parkering, med smalt, tosidig fortau. Asbjørnsens gate har kantparkering på østre side og fortau på begge sider av gata. På vestsiden av denne gata er situasjon i dag utflytende med et uklart skille mellom parkering/fortau/atkomstareal til næringsvirksomheten langs gata. Planområdet grenser i vest til Håkon den VII allé med ÅDT på ca. 5900 kjøretøy/døgn. Planområdet grenser i sør til Nordgata, som har ÅDT 2830 mellom Håkon den VII allé og Asbjørnsens gate, og ÅDT 3120 ved planovergangen.
- Nordlandsbanen/Trønderbanen går midt gjennom Verdal sentrum, og i dag er det tre krysningspunkter for alle trafikantgrupper (i Nordgata, kulvert på Fv. 757 i sør og kulvert på Nordåkeren i nord) samt kulvert for gående/syklende noe nord for stasjonsbygningen (på stasjonsområdet). Planovergangen skal stenges, men tidspunkt for dette er ikke fastsatt. Fordeling av trafikkmengder ved stengning, er vurdert i trafikknotat vedlagt planforslaget.
- Kollektivtrafikk: Relativt god dekning i sentrum. Verdal stasjon ligger ca. 200 m øst for planområdet, det går ekspressbuss Namsos-Levanger fra holdeplass ved Sulkrysset, sørøst for planområdet, og det er bestillingsordning for minibuss.
- Gående og syklende: Verdal sentrum er relativt flatt, og godt tilrettelagt for gående, med fortau langs de fleste av sentrumsgatene. Det er totalt registrert 17 ulykker i norsk vegdatabank i Verdal sentrum, hvorav kun én de siste 10 år (2014). Ulykken i 2016 gjaldt påkjørsel av fotgjenger i Nordgata med alvorlig skade. Ulykken skjedde etter oppgradering av gata til miljøgate.
- Parkering: I planområdet er det store åpne parkeringsareal, som oppleves som offentlig tilgjengelig plasser, selv om de i stor grad ligger på grunn eid av Coop Midt-Norge. Dette antas å være ca. 200 p-plasser, i tillegg til noen p-plasser på kommunal grunn. Det er ca. 20 parkeringsplasser langs Nordgata og Sørgata, men området er under regulering.
- Området er utsatt for støy fra trafikk på omliggende veger og jernbane.
- Kapasitet på vann og spillvann antas tilstrekkelig. Det antas dårlig kapasitet på overvannsnettet.
- Flere høyspenningskabler blir berørt av planlagt utbygging, og det må avsettes plass for nye traseer for kabler som må flyttes. Innenfor planområdet er det også en nettstasjon. Det er ikke tilstrekkelig kapasitet i området i dag, og ved utbygging må det etableres nye nettstasjoner.

Se nærmere omtale i planbeskrivelsen.

Planstatus
Det foreligger ingen gjeldende reguleringsplan innenfor planområdet.

Planområdet grenser til to planforslag:
- Forslag til detaljregulering for Nordgata 9, 11 og 13, som var på offentlig ettersyn i 2019.
- Forslag til detaljregulering for Nordgata 8 og 10, som er på høring til 27. juni 2020.

I kommunedelplan (KDP) for Verdal by 2017-2030 er aktuelt område avsatt til nåværende sentrumsformål, nåværende parkering og nåværende veg (se illustrasjon i planbeskrivelse). Sentrumsformål omfatter forretninger, tjenesteyting, boligbebyggelse, kontor, hotell/overnatting og bevertning, herunder nødvendig grøntareal til bebyggelsen.
Krav i KDP § 1.6.3 til utbyggingsvolum av bygg med både bolig og annen arealbruk innenfor sentrumsformål er «høy». Krav til minimum uteoppholdsareal pr. boenhet i sentrumsområdet er 10 m2 pr. boenhet, hvorav minst 50 % på bakken, samt nærliggende småbarns- og områdelekeplass. Det er også krav til minimum parkering. Maksimal byggehøyde skal fastsettes

gjennom detaljreguleringsplaner, men skal som hovedregel ikke overstige 15 meter. Dersom virkningene er akseptable, kan maksimal mønehøyde på inntil 21 meter tillates. Maksimal gesimshøyde for bebyggelse med flatt tak eller pulttak vurderes ca. 3 meter lavere. Veiledende høydekart viser at planområdet ligger i område A (15 m), og A+/- inntil 6 m. Området ligger innenfor bestemmelsesområde #4 for lokalisering av forretning og tjenesteyting, og kjøpesenter kan tillates innenfor planområdet. Det er krav om publikumsrettet formål i første etasje mot offentlig veg. Fasadene skal ha vesentlig preg av vinduer og inngangspartier mot fortau.

I planbeskrivelsen er det vist til nasjonale, regionale og kommunale føringer.
Kommunen har også flere temaplaner (bl.a. Gatebruksplan Verdal by, Temaplan for økt sykkelbruk, Trafikksikkerhetsplan).

Kommunale temaplaner

Planovergangen i Nordgata skal stenges, og dette kan medføre at tyngdepunktet i sentrum flyttes. Verdal kommunes gatebruksplan (Norconsult, 2016) framhever at Nordgata da blir mindre viktig som handlegate, enn den har vært. Gatebruksplanen anbefaler at en i fremtiden heller styrker aksen Suljordet – Tindved som handels- og kulturgate. Aksen mellom Suljordet og Tindved omfatter Johannes Bruns gate, som er en sentral del av planområdet.

Kommunal «Temaplan for økt sykkelbruk» viser planlagt hovednett for sykkel, og hvor Håkon den VII allé inngår med tenkt framtidig sykkelfelt og fortau på begge sider.

Forhold til KU-forskriften

Kommunen har i oppstartsmøtet vurdert at planen ikke utløser krav om konsekvensutredning (KU) etter plan- og bygningslovens §§ 4-1 og 4-2 med tilhørende forskrift om konsekvens-utredninger. I vurderingen var det bl.a. lagt til grunn at planens «næringsareal» er på under 6000 m2 BRA og at planforslaget vil avvike fra avsatt parkeringsformål, ved at det foreslås til utbyggingsformål. Det konkrete tiltaket er ikke konsekvensutredet på tiltaksnivå i en tidligere plan (slik det er forklart i veiledningsnotat juli 2017, side 2 og 3), men planen vil stort sett være i samsvar med overordna plan og konsekvenser ift. bl.a. parkering vil bli omtalt i planbeskrivelsen. Fortetting i sentrum, nært kollektivknutepunkt, anses å være iht. intensjoner i Kommunedelplan Verdal by, Statlig planretningslinje for samordnet bolig, areal og transportplanlegging (SPR-BATP), og Statlige planretningslinjer for klima og energiplanlegging og klimatilpasning. Offentlig parkering til sentrumsfunksjoner (kino, bibliotek osv.) tenkes dekket gjennom gateparkering. Se nærmere omtale i planbeskrivelsen.

Planforslaget

Generelt

Planforslaget omfatter to plankart (på grunnen og under grunnen):

- Plankart på grunnen viser tre felt med sentrumsformål, energianlegg, veg, fortau, annen veggrunn – grøntareal, parkering samt kombinert formål for samferdselsanlegg og/eller teknisk infrastrukturtraseer.
- Plankart under grunnen viser tre felt med p-anlegg (ca. 7,5 daa), hvorav to inntil hverandre slik at de også legges under foreslått tverrgate, og kan sammenkobles. Det er også antydet mulighet for mer enn ett parkeringsplan dersom kommunen ønsker det, men er planlagt ett.

Plankart på grunnen viser tre felt for sentrumsformål: BS1, BS2 og BS3. Dette representerer tre overordna utbyggingstrinn, men utbyggingen kan deles inn i flere trinn.

Bebyggelsen

Arealbruk (arealformål)

Området på grunnen foreslås regulert til sentrumsformål, herunder boligformål, forretning, tjenesteyting, næringsvirksomhet eller andre publikumsrettede funksjoner. Med tjenesteyting menes virksomheter som frisør, treningssenter, ulike typer offentlige eller private kultur-, helsetilbud o.l. Med næringsvirksomhet menes virksomheter som publikumsrettet kontor, hotell/overnatting, bevertning o.l. Arealer under bakken foreslås regulert til parkeringskjeller.

I henhold til krav i KDP Verdal by er det foreslått at første etasje ut mot offentlige gater/byrom benyttes til publikumsrettede formål.

Næringsvirksomhet planlegges i hovedsak fra første etasje og boliger fra andre etasje og oppover, men i felt BS2 (trinn 2) er det skissert to mulige løsninger (alt. A og B). Forskjellen ligger i om boligenes uteareal legges i et indre gårdsrom på taket av første etasje eller om det legges på bakkenivå og med tilliggende sone for boligbebyggelse i første etasje og med forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet/ publikumsrettede funksjoner mot Nordgata, Johannes Bruns gate og Asbjørnsens gate. I felt BS1 planlegges ny Coop-butikk med tilhørende areal, et lite caféutsalg, og muligens andre, mindre forretninger som apotek og blomsterutsalg. I felt BS2 og BS3 er det større usikkerhet knyttet til type virksomhet.

Planforslaget åpner for flere boligtyper. En variasjon av større og mindre leiligheter over en eller flere etasjer og større og mindre rekkehus vil være gunstig for å lage et variert og attraktivt nabolag. Større enheter og rekkehus, som også kan ha eget, privat uteareal ved inngangsparti, vil være attraktivt for bl.a. barnefamilier.

Det er foreslått krav til boenheter med varierte størrelser:

- maksimum 10 % 1-roms, og
- minimum 10 % 4-roms eller større

Boligene skal i hovedsak etableres fra andre etasje og oppover, men i felt BS2 åpnes det for åpen karrébebyggelse (med åpning mot nord) og med en indre boligsone i første etasje, henvendt inn mot det indre gårdsrommet på bakken, som også utgjør boligenes uteoppholdsareal. Dette arealet har 5,0 m fri høyde og kan bli 2 etasjers leiligheter, eller de kan strekke seg opp til plan 2 og fungere som 3 etasjers «rekkehus» innlemmet i resten av bygget. En slik løsning med relativt tett integrasjon av boliger og mindre næringsareal legger til rette for at folk kan bo og skape seg en arbeidsplass i samme bygg. For areal med fasader henvendt mot Nordgata, Johannes Bruns gate og Asbjørnsens gate, skal det etableres forretning/tjenesteyting/ næringsvirksomhet, eller andre publikumsrettede funksjoner. Adkomst til boligene i BS1 og BS2 skjer via felles gårdsrom.

Alle boenheter skal være gjennomgående med lysinnfall fra to sider, med unntak av hjørneleiligheter og boenheter i første etasje i felt BS2 som er henvendt mot indre gårdsrom.

I planbeskrivelsen er grep som kan gjøre området mer attraktivt for barnefamilier nevnt, men ikke angitt i bestemmelser. Dette er f.eks. å etablere fellesarealer som et supplerende tilbud til beboere. Slike fellesareal kan fungere som besøksleilighet, fellesrom for større arrangement, enten privat eller for beboere. Dette er forhold som konkretiseres i detaljprosjektet.

Plassering og grad av utnytting

Tillatt bygningsvolum i hvert felt BS1, BS2 og BS3 styres av grad av utnytting (hovedsakelig maks tillatt m2 BRA, unntaksvis minimum), minimum 2 etasjer over næringsetasje, maks kotehøyder samt byggegrenser/fasadelinjer. Ca. antall boenheter (99-107) er kun eksempler.

Fasadeliv på ny bebyggelse skal legges innenfor regulerte byggegrenser, noe som tilsvarer formålsgrensen der annet ikke er vist. Bebyggelsen skal som hovedregel legges inn mot offentlig gate/fortau, men tilpasninger tillates:

- Bygningshjørner mot offentlig gate tillates avrundet/skrådd.
- Tilbaketrukne parti tillates for inngangspartier, varemottak, atkomst til parkeringskjeller o.l. Deler kvartalets fasade tillates også inntrukket inntil 50 cm for å skape variasjon og rytme i utformingen av en lang fasaderekke.
- For delfelt BS2 tillates det etablert et indre gårdsrom på bakken inn mot offentlig gate Iht. bestemmelse tillates rekkverk/støyskjerm, pergola, heis-og trappeoppbygg o.l. tilknyttet eventuell takterrasse utover maks kotehøyde for gesims. Videre tillates tekniske installasjoner på tak over gesimshøyde på maks 5% av takflaten.

De tre trinnene gir tilsammen hhv. ca. 99 leiligheter + ca. 5900 m2 «næring» eller ca. 107 leiligheter og ca. 4100 m2 «næring». Det er foreslått maks bruksareal (BRA) bolig og «næring» i alle byggetrinn, bortsett fra for felt BS2 Trinn 2 alt. B hvor det er foreslått minimum BRA for «næringsareal».

Felt		**Maks «nærings-areal»**	**Maks boligareal**	**Ca. antall leiligheter**
BS1 Trinn 1 (i nordøst)		Maks 2000 m^2 BRA	Maks 3 900 m^2 BRA bolig	39 (18,6 pr. daa)
BS2 Trinn 2 (i sørøst, mot Nordgata)	*Alt A*	maks 2 700 m^2 BRA	maks 4 100 m^2 BRA	42 (15,0 pr. daa)
	Alt B	minimum 900 m^2 BRA	maks 5 000 m^2 BRA	50 (17,9 pr. daa)
BS3 Trinn 3 (i vest, mot Hakon VII allé)		maks 1 200 m^2 BRA	maks 1 800 m^2 BRA	18 (7,5 pr. daa)
SUM (inkl. maks alt. A)		5 900 m^2	9 800 m^2	99
SUM (inkl. min/maks alt. B)		4 100 m^2	10 700 m^2	107

Tabell som viser foreslått grad av utbytting.

Byggehøyder og utforming

Det foreslås bebyggelse i 3 og 4 etasjer, på henholdsvis ca. 14 og 17 meter.
Dvs. kote +20,8 og kote +23,8 på plankartet. Gårdsrom på tak kote +14,0.
Fire etasjer i trinn 1 og 2 mot nord og øst, tre etasjer forøvrig samt inntil en etasje der det skal etableres gårdsrom (uteopphold) enten på bakken eller på tak over første etasje.
Bebyggelsen er nedtrappet mot sør og vest for å sikre gode solforhold.
Høydesoner er illustrert i planbeskrivelsen.

Det kan tillates rekkverk/støyskjerm, pergola, heis- og trappeoppbygg o.l. tilknyttet ev. takterrasse utover maks kotehøyde for gesims, samt tekniske installasjoner på tak over gesimshøyde på maks 5 % av takflaten.

For å unngå monotoni og sikre variasjon i utformingen og opplevelsen av bygningsmassen er det gitt bestemmelse som stiller krav til arkitektonisk utforming. Bebyggelsen skal gis en bymessig utforming. Fasade mot offentlig byrom/gate/fortau skal hovedsakelig ha åpen karakter i første etasje, med flere vinduer og inngangsdører. Videre skal hvert byggeområde/delfelt fremstå som en samling av flere ulike bygninger, med oppdelte fasader og variert arkitektonisk

uttrykk, for eksempel ved bruk av ulike takformer, takvinkel, vindu, og material- og fargebruk. Maks tillatt lengde på fasade med ensartet arkitektonisk uttrykk er 26 m. Det skal være en variasjon i gesimshøyde mellom to nabobygg/fasader.

Bestemmelse sikrer at fasader i første etasje får en åpen utforming, med mye bruk av vinduer og dører. Dette bidrar til å skape en kontakt mellom inne, og det offentlige gaterommet, ute. Bestemmelse til planen stiller også krav til 5 m frihøyde til konstruksjon, for å gi fleksibilitet for ulik bruk i første etasje.

Bestemmelsene legger videre noen ytre rammer for bruk av karnapp, balkonger og svalganger:

- For andre etasje og oppover tillates fransk balkong/karnapp utkraget over byggegrense inn mot offentlig gate/fortau med inntil 0,5 m. Dette kan benyttes som et arkitektonisk grep for å skape variasjon i fasaden, samtidig som det gir en merverdi for boligene.
- Planforslaget tillater ikke svalganger ut mot offentlige gaterom.
- For fasader som ikke vender ut mot offentlig gate/fortau tillates balkonger/svalganger på inntil 2,5 m ut fra fasade. Det kan etableres private utearealer i soner på felles svalgang med økt dybde inntil 4 m fra fasade.

Disse prinsippene er illustrert og bidrar til å skape fleksibilitet og variasjon i boligtyper.

Solforhold

Sol- og skyggediagram samt status ved bl.a. vårjevndøgn (oppsummert i tabell) viser relativt gode solforhold. Kravet om 50 % solbelyst fellesareal kl. 15.00 på jevndøgn kan møtes i alle områder, med unntak for gårdsrom på bakken i BS2 alt. B, hvor bebyggelsen er orientert for å fungere som en støyskjerm for uteoppholdsarealer i bakgård, samtidig som en ivaretar et viktig byplangrep med fasader inn mot sentrale kvartalsgater Nordgata (sør) og Johannes Bruns gate (vest). Bebyggelsen er dessuten trappet ned med en etasje mot vest og sør, for å hensynta solforholdene i størst mulig grad. Det vil likevel være gode solforhold gjennom store deler av året og dagen også for dette arealet, men det kan være behov for å etablere takterrasser i tillegg for å sikre tilstrekkelig sol for dette delfeltet.
Eventuelle takterrasser, utover det som er vist på illustrasjonsplan, vil ha svært gode solforhold.

<u>Trafikkforhold</u>

Eksisterende og framtidige trafikkforhold i området er vurdert i et eget notat.

Figur 2: Bildet til venstre viser en anslagsvis trafikkfordeling gitt at planovergang opprettholdes. Bildet til høyre viser en anslagsvis trafikkfordeling gitt at planovergangen stenges. (Kilde: Trafikknotat, ViaNova 2020).
Figur fra planbeskrivelsen (Selberg Arkitekter AS, 2020).

Det er beregnet at planen vil tilføre sentrumsområdet i Verdal en trafikkmengde på 400 kjøretøy/døgn. Det er gjort anslagsvise vurderinger på hvordan trafikken vil fordele seg avhengig av om planovergangen over Trønderbanen stenges eller ikke. Trafikkrapporten vurderer også netto endring og trafikkfordeling gitt at planforslag for Nordgata 9, 11 og 13 også realiseres.

Biladkomst og gang-/sykkelveg
Planen foreslår en oppstramming av dagens gatestruktur:

- etablering av et nytt og bredere gatetversnitt for Johannes Bruns gate (fra 11 til 15 m)
- etablering av to nye offentlige tverrgater tilknyttet de nye kvartalene BS1 og BS2
- det foreslås en opprustning og oppstramming av Asbjørnsens gates vestside

Dette er beskrevet og vurdert mer detaljert i vedlagte trafikknotat. Det vises også til illustrasjonsplan, alternativ 1 og 2 (kjørbare gater), og illustrasjonsplan, alternativ 3 (gågate) i Vedlegg 1. Se også 3D-illustrasjoner (Vedlegg 3), samt prinsipielle gatesnitt (Vedlegg 4).

Offentlige byrom
Den nye tverrgata mellom kvartalene innenfor BS1 og BS2, åpnes opp mot vest og inngangspartisonen tilknyttet Verdal kino. Dette bidrar til å skape et byrom, utover bare en ren gate. Planforslaget gir rom for at kommunen kan velge å etablere denne tverrgaten og Johannes Bruns gate som en kjørbar bygate (alt. 1), som sambruksareal (alt. 2), eller som ren gågate (alt. 3). I alle varianter er det rom for etablering av oppholdsareal, f.eks. tilknyttet en café med uteservering på sørvestre hjørne av BS1. Det legges også til rette for gatetrær, beplantning og annen møblering i en fleksibel sone som vil bidra til å gi kvalitet til gata som byrom.
Det er planlagt for parkeringskjeller under den nye tverrgate mellom BS1 og BS2, og for å få tilstrekkelig jorddybde for trær kan det være en mulig løsning med opphøyde plantebakker.

Johannes Bruns gate og ny tverrgate (felt o_SKF1 og o_SKF2 i plankartet)
Disse gatene foreslås regulert til kombinert samferdselsformål som muliggjør etablering av kjørbar bygate, sambruksgate eller rene gågater. Fordeler og ulemper er beskrevet.
Hensikten er å gi Verdal kommune handlingsrom til å utvikle gateløsninger som kan tilpasses kommunens behov, og at kommunen skal kunne legge føringer for hvilke løsninger de ønsker i detaljeringsfasen.

Alternativ 1 - Bygate
En sonedelt bygate med fortau, toveiskjøring for bil og gateparkering.
Fortau og kjørebane er nivådelt med kantstein.
Et sentralt grep for gaten er etableringen av en «fleksibel sone» mellom kjøreareal og fortau. Denne fleksible sonen kan benyttes til langsgående parkering, trær/beplanting, møblering, renovasjon o.l. Dette gir et handlingsrom til f.eks. å vurdere behovet for gateparkering vs. behov for mer møblerte og grønne soner på utviklingstidspunktet.

Alternativ 2 - Sambruksområder
Gatetverrsnitt med ferdselssone, fleksibel sone, og en felles sone for bil, syklende og gående (sambrukssone). Sonene etableres uten høydeforskjeller mellom fortau og vegbane.

I kommunens gatebruksplan fra 2016 er Johannes Bruns gate indikert å være en viktig akse for gående. Samtidig er det behov for å opprettholde en andel offentlige parkeringsplasser i sentrum.

Hvis det fra kommunens side er ønskelig å øke andelen offentlig gateparkering, men fortsatt ivareta dette som en sentral gangakse, vil en sambruksgate med langsgående gateparkering være en god løsning. En slik løsning vil i stor grad også være en videreføring av dagens prinsipper i Johannes Bruns gate, men med en utvidelse av gatebredden som muliggjør toveiskjøring. Slik det er illustrert på illustrasjonsplanen er det i Johannes Bruns gate og den nye tverrgata (tilsvarer felt o_SKF1 og o_SKF2 på plankart, se Figur 42), plass til 32 langsgående p-plasser for bil både i alternativ 1 og 2. Dersom kommunen i stedet ønsker gågater, vil andel offentlig gateparkering reduseres tilsvarende.

Gateprinsipp med gågater

Et tredje alternativ er å anlegge gågater med innkjøringsmulighet for nyttetrafikk som f.eks. renovasjon og vareleveranser. Dette er illustrert i Figur 46 og Figur 47.
Gågater gir større handlingsrom for å etablere byrom og plasser, samtidig som de bedrer fremkommeligheten for fotgjengere, og gir bedre fremkommelighet for vareleveranser. Gågater vil imidlertid generelt gi dårligere fremkommelighet for de som ønsker å kjøre bil helt frem til reisemålet, og det gir færre offentlige parkeringsplasser i gata.
Bruk av gågater kan redusere støy og luftforurensning i gatene regulert til gågater, men kan samtidig gi økt støy og luftforurensning i de omkringliggende gatene.
Hvorvidt man ønsker å regulere Johannes Bruns gate og ny tverrgate inne på planområdet til gågate eller miljøgate avhenger av hvordan man vekter hensynene over.

Anbefalt løsning (Selberg Arkitekter AS sin anbefaling)

Selberg Arkitekter AS anbefaler løsning illustrert i alternativ 2 - sambruksgate. Hvis det er ønskelig å øke andelen offentlig gateparkering, men fortsatt ivareta Johannes Bruns gate som en sentral gangakse, vil en sambruksgate med langsgående gateparkering være en god løsning. En slik løsning vil i stor grad også være en videreføring av dagens prinsipper i Johannes Bruns gate, men med en utvidelse av gatebredden som muliggjør toveiskjøring.

<u>Adkomst og parkering</u>

Bilparkering

Det er ca. 200 p-plasser på eksisterende overflateparkering innenfor planområdet som ligger på grunn eid av Coop Midt-Norge. En stor del av overflateparkeringen bygges ned som følge av planforslaget.

Innenfor planområdet er det også noen parkeringsplasser på kommunal grunn, bl.a. ca. 10 langsgående parkeringsplasser i Asbjørnsens gates østside, samt ca. 8 p-plasser innenfor gnr./bnr. 19/873, som ligger vest i planområdet med atkomst fra Håkon den VII allé. I Johannes Bruns gate er det i dag ca. 10 langsgående p-plasser, men disse ligger for det meste innenfor gnr./bnr. 19/121, som er eid av Coop Midt-Norge. Det er følgelig få offentlig, kommunalt eide, parkeringsplasser innenfor planområdet i dag.

I ny situasjon vil store deler av eksisterende overflateparkering bygges ned. Bakkeparkering i nord (gnr./bnr. 19/195) videreføres med en forbedret utforming, og det vil her bli ca. 33 p-plasser. Det planlegges i tillegg etablert parkeringskjellere under ny bebyggelse, som vist på plankart under grunnen.

Eksisterende, offentlig, langsgående gateparkering på østsiden av Asbjørnsens gate foreslås videreført. I tillegg foreslås det etablert nye offentlige, langsgående p-plasser på vestsiden av

Asbjørnsens gate i fleksibel sone (o_SKF3-4 på plankart på grunnen), samt i ny tverrgate nord for ny Coop-butikk (BS1/SPH1).
Antall offentlige, langsgående p-plasser i Johannes Bruns gate (o_SKF1) og ny tverrgate (o_SKF2) er avhengig av om man velger å etablere gågater eller kjørbare gater. Som kjørbare gater vil det potensielt kunne etableres henholdsvis 22 og 10 offentlige gateparkeringsplasser her. Dette er en økning i antall offentlige parkeringsplasser, sammenlignet med dagens situasjon.

Foreslåtte parkeringsløsninger:

- På bakken:
  - SPA1 (ca. 33 plasser tiltenkt ny Mega-butikk i felt BS1)
  - SPA2 (antall plasser ikke oppgitt/medregnet). Atkomst og utforming må sees i sammenheng med eksisterende parkering på tilliggende eiendom gnr./bnr. 19/194.
- Parkeringskjellere: Det planlegges etablert parkeringskjellere (SPH1-3) under ny bebyggelse og delvis også under offentlig gate, som vist på plankart under grunnen.
- Langsgående offentlig gateparkering. Antall p-plasser i gater er avhengig av om man velger å etablere gågater eller kjørbare gater, i ny tverrgate og/eller Johannes Bruns gate.

Bilparkering for boliger skal skje i parkeringskjellere, som er vist med atkomst fra ny tverrgate i nord, Asbjørnsens gate samt fra eksisterende avkjørsel fra Håkon den VII allé.

Bilparkering for forretning-/nærings-/tjenesteyting foreslås tillatt både i kjeller, som langsgående gateparkering (delfelt o_SKF1-6) og på bakken (delfelt SPA1-2).

Tabell 1: Bilparkering innenfor planområdet

Parkering innenfor regulerte felt	Antall
Parkeringsplass, SPA1	33
P-kjeller, SPH1*	42
P-kjeller, SPH2 *	92
P-kjeller, SPH3 *	26
Bakkeparkering BS3	4
SUM	**197**

Offentlig gateparkering innenfor planområdet	Antall
Gateparkering, o_SKF1 (Johannes Bruns gate)**	22
Gateparkering, o_SKF2 (ny tverrgate)**	10
Gateparkering, o_SKF3-4, inkl. eks. kommunal gateparkering i Asbjørnsens gate	13
Gateparkering, o_SKF5-6 (ny tverrgate, nord)	8
Parkeringsplasser på kommunal grunn, innenfor BS3	6
SUM	**59**

Tabeller fra planbeskrivelsen (Selberg Arkitekter AS, 2020).

Tabellene over viser at prosjektet møter kommunes parkeringskrav for bil, men det forutsettes at eksisterende bakkeparkering innenfor areal som omfattes av felt BS3 kan benyttes for å dekke parkeringskravet, inntil bebyggelse innenfor felt BS3 er utbygd.

Parkeringsregnskapet skiller på parkeringsplasser som ligger på areal eid av Coop Midt-Norge, og areal som enten ligger på kommunal grunn, eller som reguleres til offentlig, langsgående gateparkering.

Det er kun ett scenario, i fullt utbygd situasjon, der prosjektets parkeringskrav må dekkes ved hjelp av offentlig gateparkering, i tillegg til parkeringsareal som ligger på grunn eid av Coop Midt-Norge. Dette gjelder scenario ved fullt utbygd situasjon, der kvartal innenfor felt BS2 er utbygd tilsvarende alt. A, og det kun bygges ett parkeringsnivå i p-kjellere. Det vil da være 19 offentlige p-plasser som beslaglegges for å dekke kravet. Dette gir et overskudd på 40 offentlige

parkeringsplasser tilknyttet gater til å dekke annet behov i sentrum (gitt at det etableres gateparkering i Johannes Bruns gate og ny tverrgate).

Lademulighet for elbil er nevnt i bestemmelsene.

Parkering for Verdal kino og bibliotek

Behovet for offentlig parkering tilknyttet kino og bibliotek (som er lokalisert i Johannes Bruns gate) er vurdert å være på hhv. 79 og 11 bilplasser. Dvs. til sammen 90 bilplasser, men pga. delvis ulike åpningstider bør det kunne regnes stor grad av sambruk.
Se planbeskrivelsen for nærmere informasjon.

Videre er det opplyst at det i en situasjon med langsgående gateparkering i nye tverrgater, Johannes Bruns gate og Asbjørnsens gate, samt kommunale p-plasser innenfor delfelt BS3, vil være ca. 40 p-plasser utover de som trengs for å dekke opp det regulerte prosjektets parkeringskrav. Deler av parkeringsbehovet for kino og bibliotek kan altså dekkes i opprustede/nye gater innenfor planområdet. Ved utbygging av flere nivå i p-kjellere i prosjektet kan i tillegg parkeringskapasiteten økes betraktelig til også å dekke et eventuelt sentrumsbehov. Dette er imidlertid noe som må vurderes nærmere som del av detaljprosjektet, og i dialog mellom kommune og tiltakshaver. Det tas forbehold om at gater og p-kjellere ikke er detaljprosjektert.

Det vises også til parkeringsareal (offentlig og privat) utenfor planområdet, som vist i Gatebruksplan for Verdal by (Norconsult 2016). Antall framtidige p-plasser i Nordgata og Sørgata er avhengig av pågående detaljregulering for Nordgata 9, 11 og 13.

Sykkelparkering

Bestemmelsenes § 2.7 omhandler parkering, og det foreslås 2 sykkelplasser pr. boenhet og 2 sykkelplasser pr. 50 m2 forretning/hotell/ restaurant/kafe/forsamlings-lokale.

Planforslaget legger til rette for sykkelparkering både innendørs (i kjeller og i første etasje) og utendørs. Dette inkluderer sykkelparkering i offentlig gate.

Iht. bestemmelsene tillates parkering for sykkel innenfor:

- parkeringskjeller (SPH1-SPH3, som vist på plankart under grunnen)
- fleksibel sone i gater (delfelt o_SKF1-6 som vist på plankart på grunnen)
- etasje, delfelt BS1, BS2 og BS3 (plankart på grunnen)
- parkeringsareal (delfelt SPA1-2, plankart på grunnen)

<u>Trafikksikkerhet</u>

Trafikksikkerheten og tilgjengeligheten for myke trafikanter er vurdert som ivaretatt.

Siktkrav er særskilt vurdert i trafikknotat, og planen legger opp til et gatenett med sambruksløsninger og gågater, som er ment for et lavere fartsnivå en dagens regulerte 30-sone.

Rundt kvartalets nordøstre hjørne, i område for p-kjeller og varelevering tilknyttet felt BS1, vil det være mulige konfliktpunkter med personbiler, varebiler og renovasjonskjøretøy. Løsninger tilknyttet varelevering og næringsavfall for felt BS1 skjermer lastesonen fra allmenn ferdsel, men medfører rygging over fortau, noe som kan være utfordrende mht. trafikksikkerhet. Det forutsettes imidlertid at hovedferdselsåre for myke trafikanter går i Johannes Bruns gate (iht. gatebruksplan). Planforslaget har hensyntatt dette ved å plassere hovedinngangen til Coop-butikken på hjørnet mot Johannes Bruns gate, mens varelevering og p-kjelleratkomst(er) er lagt til motsatt hjørne og i størst mulig grad er henvendt mot Asbjørnsens gate, der det forventes

mindre ferdsel av myke trafikanter. Husvegg mellom p-rampe og Asbjørnsens gate er videre planlagt med søyler og åpninger i veggen for bedret sikt mellom p-rampe og myke trafikanter på fortau. Vareleveringen er dessuten lagt vest for atkomst til p-kjeller, slik at innkjøring til varelevering ikke ligger helt på hjørnet. Det gir både sjåfører, syklister og fotgjengere bedre tid til å orientere seg før en mulig konflikt.

Det er ikke avklart hvilken type forretning eller næring som etableres innenfor delfelt BS2 (trinn 2) og BS3 (trinn 3), og løsninger for varelevering tilknyttet disse to delfeltene må følgelig løses i detaljprosjekteringen når man har kjennskap til type virksomhet og behov.

Situasjon før og etter stenging av planovergangen er vurdert. En har kommet til at planlagt utbygging vil øke ÅDT med ca. 250 kjt/d sammenlignet med dagens situasjon – en prosentvis økning på ca. 8 %. Trafikkøkningen er beskjeden, og økt ulykkesrisiko er vurdert som liten.

Lek og uteopphold

Krav til minimum uteoppholdsareal (MUA) er omtalt i planbeskrivelsens punkt 4.3.1 og i eget vedlegg arealregnskap (uteromsberegninger).

Kommunens krav til uteoppholdsareal for aktuelt planforslag er vurdert slik:

Regulerte delfelt	KRAV Bolig						
	Beregnings-grunnlag*		Generelt minimums krav m²	Andel på terreng	Småbarnlek	Områdelek?***	Totalt m2
Felt BS1	39	Enheter	390	195	195	Ja	585
Felt BS2 (Alt. A)	42	Enheter	420	210	210	Ja	630
Felt BS2 (Alt. B)	50	Enheter	500	250	250	Ja	750
BS3	18	Enheter	180	90	150	Nei	330
TOTALT BS1, BS2 (alt A) og BS3	99	Enheter	990	495	555		1 545
TOTALT BS1, BS2 (alt B) og BS3	107	Enheter	1 070	535	595		1 665

Tabell 4: Prosjektets krav til uteoppholdsarea (tabell fra planbeskrivelsen)

Tabell fra planbeskrivelsen (Selberg Arkitekter AS, 2020).

Eksempel på utregning av MUA-behov for felt BS1 med 39 boenheter:
39 x 10 = 390 m2, hvorav min. 50 % (195 m2) på bakken.
Småbarnslekeplass på min. 150 m2 kan være felles for inntil 30 boenheter, og det legges til 5 m2 per ekstra boenhet utover dette. Da blir kravet til småbarnslekeplass 150 + (9x5) = 195 m2.

I tabell 5 i planbeskrivelsen er areal på felles uteareal i indre gårdsrom oppgitt for hvert felt (610, 965, 965 og 388) og det er beregnet differanse ift. MUA-kravet.
Hvert felt har mer uteoppholdsareal enn minimumskravet til småbarnslekeplass.

Planforslaget møter krav til uteoppholdsareal for boliger, gitt at felles gårdsrom på tak av første etasje kan regnes som på terreng, og at krav til områdelekeplass på 1,5 daa kan dekkes utenfor planområdet. Det er lagt inn en rekkefølgebestemmelse som ivaretar dette.

Ved beregning av krav til områdelekeplass er størrelsen på hvert byggetrinn lagt til grunn, slik at trinn BS3, som er under 25 boenheter, ikke utløser krav til områdelekeplass.

Det er flere offentlig tilgjengelige plasser/parker/ lekeareal/rekreasjonsområder i gangavstand fra planområdet, som kan kompensere for manglende områdelekeplass innenfor planområdet, forutsatt at det bidras noe til oppgradering.

Boliger planlegges etablert i andre etasje og oppover, og felles uteoppholdsareal for boligene innenfor felt BS1, BS2 og BS3 i stor grad lagt til et indre gårdsrom på taket av første etasje. Unntaket er for delfelt BS2 der det som et alternativ også også åpnes opp for en løsning med uteareal i et felles, indre gårdsrom på bakken.

Utforming av gårdsrommene er nærmere omtalt i planbeskrivelsen, og der nevnes også behov for en buffersone mellom felles og privat areal samt inndeling.
Det åpnes også for etablering av takterrasser.

Planforslaget foreslår også nye offentlige gater som vil utgjøre et supplement til offentlige oppholdsareal.

Universell utforming og tilgjengelig boenhet
I planbeskrivelsen går det fram at føringene fra plan- og bygningslov (§ 1-1) vedrørende prinsipp om universell utforming og bestemmelser i Byggteknisk forskrift (TEK 17) er lagt til grunn og ivaretatt i planforslaget.

Det er foreslått minimum 30 % tilgjengelige boenheter samt universell utforming av uteoppholdsareal.

Det er foreslått krav om 5 % HC-parkering (parkering for personer med nedsatt funksjonsevne).

Støy
Planforslaget er vurdert ift. T-1442 «Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging». Planområdet ligger inntil offentlige gater og nært jernbane, som har trafikk som er kilde til støy. Både Statens vegvesen og Bane NOR har utarbeidet støyvarselkart for sine anlegg, som indikerer behov for en mer detaljert støyutredning. Det foreligger ikke støyvarselkart for kommunale veger.

I støyvarselkart fra Statens vegvesen er området berørt av gul og rød støysone langs Håkon den VII allé. I øst er planområdet berørt av gul støysone langs jernbanen. I kommunedelplan Verdal by er det gitt bestemmelse om støyutredning også for gater der støy antas å være en utfordring.
I forbindelse med planforslaget er det følgelig utarbeidet en støyutredning

Diverse utdrag fra T-1442: «Retningslinje behandling av støy i arealplanlegging»:

- *rød sone, nærmest støykilden, angir et område som ikke er egnet til støyfølsomme bruksformål, og etablering av ny bebyggelse med støyfølsomt bruksformål skal unngås*
- *gul sone er en vurderingssone, hvor bebyggelse med støyfølsomt bruksformål kan oppføres dersom avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold.*
- *Sumstøy: Samlet støybelastning der et mottakerpunkt er utsatt for støy fra flere kilder. Kalles også flerkildestøy. ... I et område hvor gul eller rød sone for flere kilder overlapper, vil den totale støybelastningen være større enn nivået fra den enkelte kilde. Dersom det planlegges etablering av bebyggelse med støyfølsomt bruksformål i slike områder, anbefales det at kommunen vurderer å benytte inntil 3 dB strengere grenseverdier for ekvivalentnivå enn angitt i tabell 3. Dette for å sikre at den samlede støybelastning ikke overskrider anbefalt støynivå på uteoppholdsareal, og at kravene til innendørs støynivå vist i NS 8175 klasse C tilfredsstilles.*

Utdrag av relevante tabeller i T-1442:

Tabell 1: Kriterier for soneinndeling. Alle tall i dB, innfallende lydtrykknivå (se definisjon)

kapittel 6). Støykilde	Støysone					
	Gul sone			Rød sone		
	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå, lørdager og søn-dager/helligdager	Utendørs støy-nivå i nattperiod-en kl. 23 – 07	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå , lørdager og søn-dager/helligdager	Utendørs støy-nivå i nattperiod-en kl. 23 – 07
Vei	L_{den} 55 dB		L_{SAF} 70 dB	L_{den} 65 dB		L_{SAF} 85 dB
Bane	L_{den} 58 dB		L_{SAF} 75 dB	L_{den} 68 dB		L_{SAF} 90 dB

Utdrag av tabell fra T-1442.

Tabell 3: Anbefalte støygrenser ved planlegging av ny støyende virksomhet og bygging av boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager. Alle tall oppgitt i dB, innfallende lydtrykknivå. Se kap 6 for definisjoner.

Støykilde	Støynivå på ute-oppholdsareal og utenfor vinduer til rom med støyfølsom bruksformål	Støynivå utenfor soverom, natt kl. 23 – 07	Støynivå på uteoppholdsareal og utenfor rom med støyfølsom bruksformål, dag og kveld, kl 7 - 23	Støynivå på ute-oppholdsareal og utenfor rom med støyfølsom bruksformål , lørdager	Støynivå på ute-oppholdsareal og utenfor rom med støyfølsom bruksformål, søn-/helligdag
Vei	L_{den} 55 dB	L_{SAF} 70 dB	-		
Bane	L_{den} 58 dB	L_{SAF} 75 dB	-		

Utdrag av tabell fra T-1442.

Sumstøy beregnes når planlagt tiltak berøres av to ulike støykilder (veg og bane), og da skjerpes kravet til støynivå med 3 dB. Anbefalt støynivå er ulikt for veg og bane.
Det er støysituasjonen noe fram i tid som skal beregnes/utredes.

Kommunedelplan (KDP) Verdal by har flere føringer basert på T-1442 med veiledning.

I vedlagte støyutredning er det vurdert at støy fra jernbane ikke vil være dimensjonerende, da det kun er enkeltoverskridelser i sørøst. I hovedsak er støynivå fra vegtrafikk avgjørende for hvilke tiltak som bør gjennomføres. Videre er støysituasjon vurdert for både situasjon med og uten stenging av planovergangen i Nordgata. Beregningene viser at det kun er lokale forskjeller på 1-2 dB for de forskjellige trafikksituasjonene, og begge situasjoner vil være løsbare.

Tomten ligger i og mot gul støysone, og med byggenes plassering oppnår man gode uteområder med tilfredsstillende støynivå. Det er enkelte hjørneleiligheter som er utsatt for støy over grenseverdi slik at man ikke har tilgang til stille side. Det foreslås derfor balkongskjerming og absorberende himling som tiltak. Dette vil bidra til at alle boenheter har stille side. Maksimalt støynivå er ikke dimensjonerende for prosjektet. Dette må likevel tas hensyn til ved vurdering av fasadeelementer. Det vil være mulig å oppnå å oppnå tilfredsstillende støynivå innendørs ved korrekt dimensjonering av fasadeelementer. Dette må gjøres under detaljprosjektering. Anbefalinger i støyutredning, om avbøtende tiltak, er ivaretatt i bestemmelser til planen.

<u>Risiko- og sårbarhetsanalyse</u>
Utført ROS-analyse inngår i planbeskrivelsen (kapittel 6). Metoden tar utgangspunkt i veilederen fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging», april 2017. ROS-analysen identifiserer sannsynlighet for potensiell fare, konsekvens, og risiko knyttet til utbyggingsplaner for et område.
Ved påvist risiko vurderes eventuelle avbøtende tiltak.

Risiko i anleggsfasen vurderes i begrenset grad.

Sannsynlighet for at faren inntreffer er gradert etter frekvens (hvor ofte den antas skje). Konsekvensen av ev. hendelse er vurdert ift. liv/ helse, materielle/ økonomiske verdier, miljø og samfunnsviktige funksjoner. Risiko er et produkt av sannsynligheten for at hendelsen inntreffer og konsekvensen av hendelsen om den skulle inntreffe. Risiko er delt i tre nivåer:

- Lav risiko (grønn farge i matrise) - ingen tiltak nødvendig
- Middels risiko (gul farge i matrise) - tiltak vurderes iverksatt
- Høy risiko (rød farge i matrise) - tiltak må iverksettes

Mulige uønskede hendelser er identifisert og vurdert.

Risikobildet (fra planbeskrivelsen):

Sannsynlighet	Konsekvens				
	Ufarlig	En viss fare	Kritisk	Farlig	Katastrofal
Svært sannsynlig					
Sannsynlig	1, 5, 6,				
Mindre sannsynlig		9, 13,			
Lite sannsynlig		15, 16, 17, 18	19, 20	11	

Tabell fra planbeskrivelse med ROS (Selberg Arkitekter AS, 2020).

Det er ikke identifisert forhold som angir høy risiko (rødt nivå), og som krever ytterligere tiltak utover allerede innarbeidede krav til bestemmelser i planen.

Det er kun registrert en hendelse med middels risiko (gul farge), og dette er knyttet til skred. Det foreligger ikke kjente utfordringer, utover at området ligger under marin grense og har løsmasser av elv- og bekkeavsetning, som kan ha marin leire under. I tidligere undersøkelser sørøst for planområdet, ifb. bygging av undergang under Nordlandsbanen og rehabilitering av Sørgata ble det registrert et øvre sandlag med mektighet på ca. 3,0 m. Det er grunn til å anta at det er meget stor dybde til berg eller meget fast grunn.
Det er foreslått bestemmelse om geoteknisk prosjektering (§ 4.1.5).

Det kan nevnes at risiko knyttet til planlagt utbygging ift. ferdsel over planovergangen i Nordgata er vurdert å medføre lav risiko. Det vises til trafikknotat fra ViaNova.
Det er beregnet at planen vil tilføre sentrumsområdet i Verdal en trafikkmengde på 400 kjt/d. Medregnet reguleringsplanforslag for Nordgata 9, 11 og 13 er det beregnet en netto økning i trafikkmengde på 600 kjt/d. Det er gjort anslagsvise vurderinger på hvordan trafikken vil fordele seg avhengig av om planovergangen over Trønderbanen stenges eller ikke. Trafikkmengder i begge situasjoner vurderes ikke til å medføre noen risiko for samferdselsårer.
Ut fra forutsetningene som er lagt til grunn for beregning av fremtidige trafikkmengder i sentrum som følge av utbygging, vil ÅDT over planovergangen øke med ca. 250 kjt/d sammenlignet med dagens situasjon – en prosentvis økning på ca. 8 %. Trafikkøkningen er beskjeden og det er vanskelig å tallfeste hvor stor økningen i ulykkesrisiko er på grunn av økt ÅDT, og det vurderes som at den vil være liten.

Plan for avbøtende tiltak i anleggsfasen er nevnt i bestemmelse 4.1.7.

<u>Kulturminner</u>
Det er ikke registrert automatisk fredete kulturminner eller bebyggelse med verneverdi innenfor planområdet. Området «Veita» som ligger noe vest for planområdet har verneverdig trehusbebyggelse fra 1800-tallet, men avstanden er så stor at dette området trolig ikke påvirkes fra planområdet. Tiltaket vurderes ikke til å ha negative konsekvenser for kulturminner eller

kulturmiljø. Det er gitt generell bestemmelse om kulturminner (påminnelse om kulturminnelovens aktsomhets- og meldeplikt).

Naturmangfold

Det er ikke registrerte naturmangfoldverdier innenfor planområdet i Naturbase (Miljødirektoratet), og planforslaget vurderes å ikke ha negative konsekvenser for naturmiljø eller naturverdier. Økt beplantning i gater/byrom og uteoppholdsareal for boligbebyggelsen vil kunne bidra positivt for biologisk mangfold i byen som fugler og insekter.

Grønnstruktur

Planforslaget berører ikke eksisterende grønnstruktur. Johannes Bruns gate har i dag noen gatetrær og beplantning, som vil bli berørt av utbyggingen. Det legges imidlertid til rette for gatetrær og annen beplantning i ny situasjon. Gatesone o_SKF1-6 er regulert fleksibelt slik at kommunen kan vurdere ønsket grad av beplantning ved detaljprosjektering. Nye kvartal med gårdsrom vil også bidra positivt til opplevelsen av grønne areal i sentrumskjernen.

Vann- og avløp

Kommunalt ledningsnett skal prosjekteres og bygges i henhold til Verdal kommunes retningslinjer for VA, som er «standard abonnementsvilkår».
Det vises til vedlagte VA-notat og en prinsipiell VA-plan for prosjektet. Notatet omtaler planlagte løsninger for vanntilførsel, spillvann, overvann, fordrøyning og flomveger.

Det antas tilstrekkelig og god kapasitet på hhv. vannforsyning og spillvannsnett i området.

Overvannsberegninger for dagens situasjon indikerer dårlig kapasitet på overvannsnettet i planområdet. I eksisterende situasjon er det lite grøntområder og permeable flater. Ny situasjon vil omfatte noen grøntarealer, i hovedsak i felles gårdsrom, samt gatetrær og annen beplantning i gatas fleksible sone. De grønne flatene vil bidra til noe redusert avrenning. Videre vil valg av belegning og dekke i de offentlige gaterommene påvirke grad av lokal overvannshåndtering. Overvannet fra hele utbyggingsområdet forutsettes fordrøyet før det kobles til kommunalt nett, og det antydes at utbyggingen ikke vil tilføre større vannmengder enn ved dagens situasjon.

Flomveg

Ifølge VA-notat vil dagens flomveg følge nordre del av Johannes Bruns gate, før den krysser dagens parkeringsplass over til Håkon den VII allé. På denne parkeringsplassen vil byggetrinn 3 bygges. Flomveg bør derfor ledes rundt byggetrinn 3 til Håkon den VII allé, hvor flomveg kan fortsette som i dag.

El-forsyning

Det er ikke tilstrekkelig kapasitet innenfor området i dag, og det må etableres nye nettstasjoner tilknyttet de enkelte kvartalene. For BS1 kan det etableres frittstående nettstasjon innenfor felt BE på plankart på grunnen. Alternativt kan det etableres nettstasjon innendørs i bygg, med utgang til gateplan. For delfelt BS2 og BS3 forutsettes det innendørs nettstasjon, da det ikke er ønskelig med frittstående nettstasjon i offentlige gater. Endelig plassering av nettstasjoner i bygg vurderes som del av detaljprosjekteringen.

Flere høyspenningskabler berøres av en planlagt utbygging, og det må avsettes plass for nye traseer for kabler som må flyttes, spesielt da utbyggingen forventes å gå over flere år.

Energibruk skal løses i tråd med TEK17 og andre gjeldende regler.

Varelevering

For utbygging innenfor felt BS1 er varelevering til Coop sin nye butikk løst med mulighet for innendørs varelevering i byggets nordøstlige del. Løsningen sikrer en lastesone som ikke er åpen for allmenn ferdsel, men medfører rygging over fortau og tvungen venstresving.

Det er ikke avklart hvilken type forretning eller næring som etableres innenfor delfelt BS2 (trinn 2) og BS3 (trinn 3), og løsninger for varelevering tilknyttet disse to delfeltene må følgelig løses i detaljprosjekteringen når man har kjennskap til type virksomhet og behov.

Alternativet til innendørs varelevering i første etasje eller via p-kjeller, er å opprette vareleveringslommer i fleksibel gatesone (o_SKF1-5 på plankart på grunnen), som også kan benyttes for forretninger/næringer som etableres innenfor delfelt BS2 og delfelt BS3. Varelevering, inkludert eventuelle midlertidige løsninger før gatenettet er etablert, skal skje i samsvar med teknisk plan, godkjent av Verdal kommune, og innenfor tidsrom fastsatt i skiltplan.

Renovasjon/Avfallshåndtering
Renovasjon for boliger er planlagt med nedgravde containere i fleksibel sone langs Asbjørnsens gate for felt BS1 og BS2, se plassering på illustrasjonsplan. For felt BS3 foreslås renovasjon plassert i fleksibel sone langs Johannes Bruns gate (felt i_SKF1). Eksakt plassering er ikke styrt i plankart, for å sikre fleksibilitet i detaljprosjekteringen. Foreslått plassering og dimensjonering er avklart med Innherred Renovasjon.

Avfall for forretning-/næring-/tjenesteyting skal i utgangspunktet lagres innendørs i avfallsbeholdere eller lokaliseres slik at innsyn begrenses fra offentlig gate/plass, og slik at den ikke blir skjemmende eller til sjenanse for omgivelsene, men det åpnes også opp for at næringsavfall kan løses som nedgravde containere i fleksibel sone langs offentlig gate.
For ny Coop-butikk er avfallsløsning planlagt samlokalisert innendørs med varelevering. Her vil løsningen på samme måte skjerme lastesonen fra allmenn ferdsel, men samtidig medføre rygging over fortau og tvungen venstresving.

Ifølge planbeskrivelsen bør nyttekjøring som renovasjon og varelevering tillates selv ved løsning der Johannes Bruns gate og ny tverrgate blir rene gågater. Bestemmelsene stiller imidlertid krav til skiltplan som kan styre tidspunkt på slik kjøring.

Utbyggingsavtale
Samtidig med varsel om planoppstart ble det også varslet oppstart av forhandlinger om utbyggingsavtale. Utbyggingsavtale skal være frivillig, og kan ikke pålegges med hjemmel i plan- og bygningsloven. Her planlegges det flere offentlige gateanlegg som tilsier at det kan være hensiktsmessig å inngå en utbyggingsavtale. Ev. bidrag ift. områdelekeplass kan også omfattes av avtalen. Rekkefølgebestemmelser i planen (om tiltak som anses nødvendige for gjennomføring av planlagt utbygging) utløser gjerne behov for utbyggingsavtale.

Anleggsfasen
Plan for beskyttelse av omgivelsene mot støy og andre ulemper i bygge- og anleggsfasen, for hvert delfelt/byggetrinn, skal følge søknad om igangsetting. Se § 4.1.7 for nærmere info.

Rekkefølgebestemmelser m.m.
Ved søknad om igangsettingstillatelse stilles det krav til utomhusplan, samt tekniske planer for samferdselsanlegg, avfallsløsninger, og vann- og avløp. Det stilles også krav til detaljert støyfaglig utredning og nødvending dokumentasjon på at kravene til støy er ivaretatt. Geoteknisk prosjektering er også nevnt.

Det er gitt detaljerte rekkefølgebestemmelser om opparbeidelse av samferdselsareal, uteoppholdsareal og parkering før bebyggelse i de ulike feltene BS1, BS2 og BS3 kan tas i bruk. Dette vil innebære etappevis utbygging og opparbeidelse/gjennomføring av planen.

Det skal etableres/oppgraderes områdelekeplass (Minsaas plass, Hagabakken eller andre nærliggende offentlige friområder) før brukstillatelse for ny bebyggelse innenfor delfelt BS1 og BS2 kan gis. BS3 er ikke nevnt i denne sammenheng.

Rekreasjon, folkehelse, barn og unges interesser
Foreslått utforming av offentlige byrom og gater, samt felles uteoppholdsareal er i planbeskrivelsen vurdert som positivt for rekreasjonsinteresser i området. Det går også fram at nye boliger i sentrum også legger til rette for økt bruk av omliggende plasser og friområder i nærheten, som Minsaas plass, Jernbaneparken og Moparken.

I planbeskrivelsen er konsekvenser ift. bomiljø og folkehelse omtalt som positive, da det legges til rette for gode, trygge og varierte offentlige byrom, grønne uterom og bomiljø som ikke er utsatt for negative miljøeffekter. Planforslaget legger videre opp til et nettverk av gang- og sykkelforbindelser som fremmer en aktiv hverdag for de som bor innenfor og besøker området.

I Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen er det lagt vekt på at arealer som skal benyttes av barn og unge skal være sikret mot forurensning, støy, trafikkfare og annen helsefare. Med hensyn til utforming skal områdene være tilstrekkelig store, være egnet for ulik lek og opphold hele året. Arealene skal kunne brukes av barn med forskjellige funksjonsnedsettelser og i tillegg bidra til samhandling mellom barn og voksne. Konsekvensene for barn og unges interesser er i planbeskrivelsen vurdert som positive, da det legges opp til gode, trygge og varierte offentlige byrom og felles uteoppholdsareal tilrettelagt for lek og aktivitet. Veg til nærliggende skoler, barnehager og idrettsanlegg er omtalt som trygg.

Sosial infrastruktur
I planbeskrivelsen er planforslaget vurdert som svært positivt med hensyn til sosial infrastruktur i området. Det innebærer etablering av nye forretning-/næring- og tjenestetilbud med god tilgjengelighet både for kjørende med bil og kollektiv, samt syklende og gående.
Planforslaget legger til rette for ny boligbebyggelse med potensielt 100 nye boenheter (gitt 70 kvm boenheter i snitt), og det er en målsetting at boligene skal ha kvaliteter som gjør området attraktivt også for barnefamilier.

Planområdet tilhører Verdalsøra skolekrets. I planbeskrivelsen er det opplyst at skolekapasiteten i dag er tilfredsstillende, men gitt antatt befolkningsutvikling kan det bli kapasitetsutfordringer i framtiden. Det ligger seks barnehager i gangavstand fra planområdet, men ifølge Verdal kommune er barnehagedekningen i sentrum noe begrenset.

Økonomiske konsekvenser for kommunen
Planforslaget forutsetter en oppgradering av eksisterende, omliggende, offentlige gater, i tillegg til etablering av nye, offentlige gater. Fordeling av infrastrukturkostnader mellom Verdal kommune og tiltakshaver forhandles gjennom en utbyggingsavtale.

Konsekvenser for næringsinteresser
Planforslaget er i planbeskrivelsen vurdert å være positivt for næringsinteresser i området. Det legger til rette for etablering av næringsvirksomhet i nye, attraktive lokaler i en del av sentrum som i dag preges av delvis tomme, og nedslitte lokaler. Nye boliger i sentrumskjernen utgjør et forsterket kundegrunnlag for næringsvirksomheten.

Planprosess

Medvirkning

- Oppstartsmøte 15.03.2019 (Selberg Arkitekter AS, Coop Midt-Norge SA og Verdal kommune).
- Kunngjøring av planoppstart i lokalavisa Innherred den 13.04.2019. Kunngjøringen ble også publisert på Verdal kommunes internettside www.verdal.kommune.no under Siste nyheter. Grunneiere/naboer/berørte parter ble tilskrevet med brev datert 08.04.2019. Flere fagområder i kommuneadministrasjonen fikk kopi. Merknadsfrist var satt til 10.05.2019.

Forhåndsuttalelser

I forbindelse med varsel om planoppstart er det mottatt 8 forhåndsuttalelser. Disse har konsulenten oppsummert og kommentert i eget vedlegg (merknadsmatrise). Uttalelsene var fra Bane NOR, Trøndelag fylkeskommune, Fylkesmannen i Trøndelag, Statens vegvesen, NTE Nett AS, Sametinget, Solbjørg og Svein Ordin Vasstveit samt Innherred Renovasjon.
Myndigheter og fagetater orienterte om overordna føringer og ga råd ift. planarbeidet, mens Vasstveit er bekymret ift. parkering. Se oppsummering/kommentar i vedlagt merknadsmatrise.

Intern høring i kommuneadministrasjonen før første gangs behandling

Første versjon av planforslaget ble sendt på intern høring den 10.02.2020, med uttalefrist 28. februar 2020. Fristen ble utvidet til 27. april 2020. Vi mottok revidert versjon like etterpå (5. mai), men innholdet er ikke vesentlig endret.

Følgende fikk det på intern høring: Teknisk drift, barn og unges representant i plansaker, samfunnsplanlegger, folkehelsekoordinator, kommuneoverlegen, Kulturtjenesten inkl. biblioteket, Integrering og mangfold, Velferd inkl. hjemmetjenesten og NAV, Oppvekst inkl. Skole, Barnehage og Kriminalitetsforebyggende rådgiver SLT, Innherred Brann og redning samt plan- og byggesak. Det er mottatt tre innspill, som er gjengitt nedenfor. Et innspill til naboplanforslag er delvis gjengitt, da generell del synes relevant også i denne saken.

Barn og unges representant i plansaker, 16.04.2020

«Detaljreguleringen slik den framgår i dokument fra Selberg Arkitekter a/s framstår som godt gjennomarbeidet. Jeg er spesielt glad for at alle tre byggetrinnene behandles samtidig, det gir mulighet til å se på dette som en helhet og ikke tre enkeltprosjekter.

Som barn- og unges representant i plansaker er jeg spesielt opptatt av;

1. *Barn – og unges oppholds og lekeareal.*
2. *Trafikksikkerhet generelt og skolevei spesielt.*

I detaljreguleringen legges det opp til at leke- og oppholdsareal i hovedsak skal ligge i 2. etg, på taket over næringsbygg – omkranset av leiligheter. Unntaket er BS2 der det finnes to alternativ, alternativ A og B. Der alternativ B er at uteområdet/gårdsrommet legges på bakkenivå.

Leke- og oppholdsareal i sentrum bør etter min mening som hovedregel framstå som åpne og tilgjengelige for alle brukere av sentrum. Og i planen argumenteres det for at det er flere offentlige tilgjengelige friområder og parker som kompenserer for manglende områdelekeplass innenfor planområdet – mao et beboerne skal bruke de allerede eksisterende friområdene.
De planlagte leke- og oppholdsarealene som vil ligge i 2. etg. vil oppleves som private og lite tilgjengelige for barn og unges som bruker sentrum. Jeg vil derfor tilrå at man går for alternativ B i BS2. Dette vil da kunne bli et felles møtepunkt/fellesareal for alle beboerne i planområdet (BS1, BS2 og BS3) – dette fellesarealet på gateplan vil også være universelt tilgjengelig. Det vil være et sted der barn, unge og foresatte som bruker sentrum vil kunne møtes. Det er viktig å

legge opp til slik felles sosiale møteplasser der folk bor, der man kan møtes på tvers av generasjoner.

Trafikksikkerheten i området blir etter min mening godt ivaretatt bla. ved at gatens bredde utvides, det legges opp til tydelig deling av gata mellom ulike trafikantgrupper, uavhengig av hvilket prinsipp man legger til grunn for gatene i området.

For de barn- og unge som skal bo i området vil skoleveien til Verdalsøra Barne- og ungdomsskole få stor betydning.

Slik jeg ser det vil det kunne være to «hovedruter» til skolene:

a) Langs Nordåkeren til Haakon den VII allè så til skolene
b) Langs Nordåkeren – under jernbanen og opp Fridheims gate og Nyvegbakken til skolen

Når det gjelder vurderingene av «skoleveien» fra området og til skolene så framstår alternativ a) Haakon den VII allè pr i dag som trygg – men hvordan trafikk situasjonen vil bli etter byggingen av ny E6 er det knyttet usikkerhet til
Til alternativ b) Nordåkeren knytter det seg i dag et risikopunkt ved jernbaneundergangen. Her vil også trafikken kunne øke ved en framtidig stengning av jernbaneovergangen i Nordgata.

Dette er utfordringer som man må finne gode løsninger på.»

Kommentar:
Se nærmere vurdering av områdelekeplass m.m.

Når det gjelder skoleveg og trafikksikkerhet så er vel fortauet langs fylkesvegen, særlig på brua over jernbanen, noe smalt. Når det gjelder undergangen under jernbanen i Nordåkeren, så vil trolig denne bli nevnt i pågående samarbeidsprosjekt mellom Bane NOR og Verdal kommune ifb. at planovergangen i Nordgata skal stenges. Asbjørnsens gate vil trolig få mer ferdsel av myke trafikanter både som følge av planlagt utbygging og som følge av planlagt stenging av planovergangen i Nordgata.

Barn og unges representant i plansaker, 18.05.2020 (uttalelse til naboplanforslag)
Uttalelsen gjelder en annen plansak som er på høring, men generell del er relevant og gjengis.

«I forbindelse med denne saken finner jeg det nødvendig å komme med en generell betraktning før jeg går inn i denne saken.
Nå har jeg i løpet av forholdsvis kort tid hatt følgende saker til uttalelse:
- Nordgata 8 – 10
- Domuskvartalet (Nordgata 9,11 og 13)
- Nordgata 14, 16 og 18
Disse tre prosjektene ligger som perler på en snor – de er naboer. Disse tre sakene bør etter min mening sees på som en helhet. Alle tre prosjektene legger til rette for uteområder, lekeplasser mm innenfor sine områder. Planleggingen av området blir på denne måten stykkevis og delt. Det ser ikke ut til at det tenkes på noen felles løsninger, noen felles omkring oppholds/leke/møteplasser – og naturlig nok vil alle tre prosjektene framstå ulikt arkitektonisk. Jeg undrer meg over dette og vil stille spørsmål ved om dette er den lureste måten å tenke sentrums- og samfunnsutvikling på.
Hadde det ikke vært mulig å få til et samarbeid mellom disse tre utbyggerne? Kan Verdal kommune ta et initiativ for å få til et slikt samarbeid? Sammen kan de tre utbyggerne skape et felles oppholdsareal for beboerne i de tre prosjektene - noe som alle tre prosjektene ville tjene

på – og som Verdal kommune kunne ha vært stolt av – noe som igjen hadde bidratt positivt til sentrumsutviklingen.
Slik det er nå kan vi risikere å få tre nesten like oppholdsplasser/lekeplasser som forholder seg til minimumsløsninger i sentrum. Ved å samarbeide kunne Verdal sentrum/området rundt Nordgt fått til et skikkelig løft, der man kunne ha laget en felles løsning som alle kunne ha vært stolt av. Der man kunne ha skapt en felles arena/torg/lekeplass for alle tre prosjektene – der barn, foreldre og beboere kunne ha møttes?»

Kommentar:
Se nærmere vurdering av områdelekeplass m.m., inkl. ev. områderegulering.

ReHabiliteringstjenesten, vedlagt e-post 27.04.2020
«Innledning
Universell utforming og aldersvennlige lokalsamfunn bidrar til sosial bærekraft. Aldersvennlige lokalsamfunn handler om å gjøre samfunnet i stand til å møte utfordringene og mulighetene knyttet til en aldrende befolkning. Gode planprosesser er viktig i dette arbeidet. Gjennom god planlegging kan det legges til rette for at for at eldre skal kunne delta i samfunnet og kunne bo hjemme så lenge som mulig.

Innspill
ReHabiliteringstjenesten har følgende innspill til reguleringsplanen:
<u>Nye leilighetsbygg:</u>

- *Terskelfri adkomst med rette linjer fra inngangsdør til heis anbefales. Utfordringen i dag er at heiser ofte blir plassert i et eget heisrom med dører inn til selve heisen. Noe som skaper store utfordringer for beboere som har nedsatt gangfunksjon/rullestolbrukere.*
- *Heis bør være 160 cm lang for å få plass til elektrisk rullestol med ledsager i heisen.*
- *Trapp mellom etasjer bør være tilgjengelig og logisk plassert for å fremme aktivitet. I en del bygg er det vanskelig å finne trappen.*
- *Lett adkomst til leiligheter uten for mange dører for å komme frem – antall dører inn til fellesareal som heis/gang/garasjeanlegg bør begrenses.*
- *Det må være dørautomatikk på dører som leder til felles rom/ganger.*
- *Sosiale møteplasser i og ved bygg må være lett tilgjengelig for mennesker med funksjonsnedsettelser.*
- *Det bør være ladeplasser for elektriske scootere tilknyttet leiligheter som bygges.*

<u>Leiligheter:</u>

- *Leilighetsdører må være forberedt for dørautomatikk (hvis ikke må dør byttes hvis det blir behov for dørautomatikk senere).*
- *Entre/gang må ha plass for barnevogn/ladeplass for elektrisk rullestol og samtidig må det være plass for å passere. Vi opplever at snuarealet i gang ofte er for knapt for elektriske rullestoler.*
- *Det bør være helt terskelfritt inne i leilighetene + ut til veranda. Vi opplever at en liten terskel på 1 cm skaper utfordringer når det blir behov for rullator.*
- *Soverommet bør være stort nok for å kun plassere en sykeseng mellom veggene. Lengden på en sykeseng varierer fra 214-234 cm og bredden er 104 cm. Vi opplever at flere leiligheter har for smale soverom til å kunne plassere en sykeseng mellom veggene – det er gjerne to skyvedører inn til soverommet, og det er ikke plass til å gå rundt senga. Det skaper store utfordringer hvis det blir behov for hjelpemidler, og hjelp til personlig stell i seng.*
- *Et tips til utbyggere er at kvadratiske rom er mer hensiktsmessige enn avlange rom for å kunne bo hjemme lengst mulig med hjelpemidler.*

Rehabiliteringstjenesten vil gjerne bidra til å finne gode funksjonelle løsninger ved nybygg. Vi vil gjerne blir med i prosessen til utbygger i en tidlig fase, og gjerne før arkitekten har tegnet ferdig. Vi kan da bidra til at nybygg i Verdal blir hensiktsmessige for å kunne bo i hele livsløpet, og behovet for boligendringer blir mindre.»

Kommentar:
Innspillet er nyttig, da Byggteknisk forskrift (TEK) kun sikrer minimumskrav, og det er tillatt å bygge med høyere nivå på løsning/utforming. Når kommunen ikke er grunneier eller tiltakshaver, kan den i utgangspunktet ikke sette høyere krav enn TEK. Byggteknisk forskrift skiller også mellom universell utforming (gjelder arbeidsbygning og publikumsbygg) og tilgjengelig boenhet (boliger), og hvor «tilgjengelig» brukes for et nivå der ikke alle krav til universell utforming gjelder. Utforming og løsninger er utfyllende omtalt og ofte illustrert i TEK med veiledning. Rådene er ikke vurdert ift. f.eks. TEK17 kapittel «8 Opparbeidet uteareal» og «12 Planløsning og bygningsdeler i byggverk», da dette er en detaljert redegjørelse på 90 sider. Rådene forventes vurdert av tiltakshaver.

Team Samfunnsutvikling, 05.05.2020
«Uttalelse til planforslag for Nordgata 14, 16 og 18
En god steds- og samfunnsutvikling bedrer innbyggernes levekår og bidrar til å fremme folkehelsa. Det styrker også innbyggernes evne og vilje til å bry seg om og ta vare på hverandre og samfunnet de er en del av. Kommunen har et hovedansvar for å bidra til en steds- og samfunnsutvikling som fremmer folkehelsa. Ansvaret er blant annet definert i Plan og bygningsloven og Folkehelseloven og må ivaretas gjennom planprosesser knyttet til utbygginger i kommunen.
Gjennom utforming av det fysiske miljøet kan det legges til rette for gode opplevelser, fysisk aktivitet og sosial kontakt mellom mennesker, noe som bidrar til å styrke helse og livskvalitet for innbyggerne. Dette er av avgjørende betydning for å fremme bolyst og attraktivitet i kommunen og for å skape et levende og bærekraftig sentrum.

Innspill til planforslag

- *Det bør være en variasjon i størrelse på boenhetene for å legge til rette for ulike demografiske grupper. Dette er viktig for å sikre et mangfoldig liv i sentrum (familier, unge par, eldre par, aleneboere).*
- *Tall viser at det er en økende andel av seniorer og eldre som bosetter seg i sentrum. Det er derfor viktig å tilrettelegge for aldersvennlig lokalsamfunn gjennom blant annet universell utforming. Eksempel på dette er at benker i uterom/fellesområder bør ha ryggstøtte og armlener.*
- *Økende antall eldre i kan medføre et behov for flere HC-plasser i sentrum.*
- *Sykkelparkering i offentlig rom bør ha en estetisk utforming som er lik kommunens øvrige uttrykk (ralkoder o.l) og det anbefales dialog med kommunen rundt detaljene.*
- *I planforslaget er det lagt opp til flere fellesområder utendørs, noe som er veldig positivt. Forslagsstiller oppfordres også til å se på muligheten for å etablere fellesområder innendørs. Dette vil bidra til å bringe folk sammen. Mennesket er flokkdyr og slike løsninger vil fremme folks velbefinnende. Det er positivt å skape miljø som skaper balanse mellom «territorium»/fellesskapsfølelse (sosiale relasjoner) og personlig rom (autonomi).*
- *For næringsvirksomhet i 1.etasje er det viktig å være bevisst at ulike virksomheter krever ulike tilpasninger – f.eks. treningssenter og støy/vibrasjon, restaurant og matos osv.*
- *For å skape et attraktivt og trafikksikkert sentrum, bør mest mulig av parkeringen skje under gateplan. Parkeringskjeller under Minsaas plass, også for næringsparkering, er et godt alternativ til gateparkering. En slik løsning er i tråd med Gatebruksplan Verdal by.*

En etablering av parkeringskjeller under Minsaas plass bør sees i sammenheng med utbyggingen av Nordgata 9,11 og 13 og øvrig behov for offentlig parkering.
- *Kriminalitetsforebyggende hensyn må tas, jf. Plan- og bygningslover §3.1f. Dette gjelder i denne sammenhengen særlig i forhold til beplantning og belysning på området.»*

Kommentar:
- Det er foreslått variasjon i leilighetsstørrelser og boligtyper.
- Det er positivt med innspill (gode råd), men ikke alt av detaljer er egnet som krav i en reguleringsplan. Det skal gis reguleringsbestemmelser i nødvendige utstrekning, og disse skal ha hjemmel i plan- og bygningsloven. Rådene forventes vurdert av tiltakshaver.
- Andelen HC-plasser er 5 %, både i p-kjellere, på bakken og i offentlig gateparkering.
- Når det gjelder virksomhet som medfører ulemper kan det vurderes å gi bestemmelser som forbyr slik virksomhet.
- Mesteparten av parkeringen er lagt under bakken, og det er antydet behov for frikjøp av 19 bilplasser ved full utnyttelse. Hvor kommunen skal opparbeide offentlig parkering for frikjøpt beløp blir en utfordring, men det er gitt mulighet for flere parkeringsnivå under grunnen (§ 3.3.5). Parkering under Minsaas plass kan være et alternativ.
- Beplantning og belysning er nevnt i forslag til bestemmelse § 2.2 Utomhusplan, for byggetrinn/byggeområder. Dette kan også være tema i utbyggingsavtale og plan for opparbeidelse av offentlig gaterom.

Vurdering:

Forholdet til gjeldende kommunedelplan (KDP) for Verdal by
Planforslaget er stort sett i samsvar med overordnet plan; «Kommunedelplan Verdal by 2017-2030», vedtatt 29.05.2017, sist endret 05.06.2019.

Oversikt over avvik fra KDP:
- Gatenettet er naturlig nok mer detaljert enn i overordna plan.
- Avsatt nåværende parkeringsformål foreslås delvis bebygd og med parkering i kjeller.
- Det foreslås at mer enn 50 % av uteoppholdsareal (småbarnslekeplass) legges i bakgård på tak over første etasje.
- (Det foreslås boligformål i første etasje, inn mot bakgård, ikke mot offentlig veg. Kravet i KDP er at det skal være publikumsrettet formål mot offentlig veg, så ikke direkte avvik).
- Det foreslås at parkeringsbehov delvis kan dekkes innenfor felt BS3, inntil dette er utbygd. Dvs. utenfor «eget» felt/byggeområde eller foreslått «felles» område.
- Det foreslås å tillate at næringsvirksomhet kan benytte nærmere angitt offentlig gateparkering. Dette kan tolkes dithen at denne parkering kan medregnes for å dekke parkeringsbehovet, og det er å anse som et avvik.
- Ballplass nevnes ikke, men det antydes delvis mer enn 100 boenheter tilsammen.
- Kravet om områdelekeplass er ikke knyttet til felt BS3, kun byggetrinn med mer enn 25 boenheter.

<u>Avvik fra avsatt parkeringsformål</u>
I kommunedelplanen er det her avsatt både nåværende sentrumsformål og nåværende parkeringsformål, og hvor parkeringsformålet er videreført fra KDP vedtatt i 2007.
Vi har ikke finnet begrunnelse for å beholde denne bakkeparkeringen i KDP. Men det kunne vært et plangrep å beholde eller legge til rette for parkering i utkanten av bykjernen. Gatebruksplanen foreslår bl.a. parkering under Minsaas plass.

Planforslaget innebærer altså et avvik ift. avsatt parkeringsformål, men samtidig er parkering under bebyggelsen i samsvar med følgende KDP-bestemmelse:
«Ved nybygging og omforming (transformasjon) i sentrum/bestemmelsesområde #1 for mer enn 10 boenheter og næringsbygg (forretning, kontor, tjenesteyting) større enn 1000 m2 BRA skal nye parkeringsløsninger etableres under bakken eller i parkeringshus.»

Det planlegges bygningsvolum som gjør det mulig å løse mesteparten av parkeringen under bebyggelse og gatenett. Noe bakkeparkering foreslås beholdt i nord, og det foreslås areal til langsgående offentlig gateparkering.

Rådmannen vurderer at det ikke er behov for å beholde store arealer som bakkeparkering når mesteparten av parkeringsbehovet kan dekkes under bakken. Å begrense omfang av bakkeparkering vurderes også å være i samsvar med nasjonale føringer om høy utnytting i sentrum og nært kollektivknutepunkt. Bakkeparkering vil begrense utbyggingsmuligheter også for næringsvirksomhet.

Øvrige forhold er vurdert under aktuelle overskrifter senere i saken.

Bebyggelsen
Foreslåtte byggehøyder vurderes å være i samsvar med KDP Verdal by.
Det samme gjelder plassering av bebyggelse ift. omliggende gater. Solforhold er også vektlagt.

I KDP er kravet til utnytting «høy» for bygg med både boliger og annen arealbruk.
Her sikres dette gjennom at det skal minimum etableres 2 etasjer med bolig over næringsetasjen, samt krav om minimum BRA næring i første etasje i felt BS2. Forøvrig er det gitt maks BRA. Maks antall etasjer er til sammenligning 3-4.

Til naboplanforslag fremmet fylkesmannen, med bakgrunn i SPR-BATP og jordlova § 9, innsigelse inntil det ble tatt inn bestemmelse som sikrer minimum BRA for de ulike feltene. Vi vurderer foreslåtte minimumskrav som tilstrekkelige.

Tabell med oversikt over grad av utnytting er supplert med antall boenheter per daa.

Sentrumsformål – hva tillates innenfor dette formålet
Plankartet viser sentrumsformål og bestemmelse § 3.1 forklarer hva som da tillates (boligbebyggelse, forretning/tjenesteyting/næringsvirksomhet eller andre publikumsrettede funksjoner), og hvor tjenesteyting og næringsvirksomhet er nærmere forklart.
Det er gitt forbud mot barnehage og offentlig undervisning.

Sentrumsformål, næringsbebyggelse og tjenesteyting er begreper som favner vidt, og spørsmålet er om forklaring og forbud er dekkende. Bør en f.eks. tillate kommunale undervisningstjenester som voksenopplæring. Bør forbud mot industri, lager, bilverksted angis eller er intensjonen godt nok forklart. Et alternativ kan være å gi bestemmelse om forbud mot virksomhet som medfører ulemper som støy, støv, vibrasjoner, lukt og damp.
Sentrumsformål, næringsbebyggelse og tjenesteyting favner svært vidt.

Utforming av bebyggelsen med svalganger og balkonger/terrasser
Foreslått plangrep med svalganger og balkonger/terrasser hovedsakelig mot bakgård vurderes som en akseptabel bymessig løsning, selv om innvendig areal for ferdsel (trapp/heis/gang) muligens kunne gitt en mer bymessig løsning. Slike planløsninger gir imidlertid få gjennomgående leiligheter eller leiligheter med vindu på mer enn en fasade, noe som er påkrevet

når trafikkstøy er en utfordring. Når bygget er berørt av gul støysone bør minst ett soverom ha vindu mot stille side.

Svalgang er hovedsakelig for adkomst/ferdsel og rømming ved brann, men vi ser at svalganger også benyttes til uteopphold (dersom en f.eks. har morgensol her, og kveldsol på motsatt side) samt hensetting av barnevogner, rullatorer osv.

Av hensyn til bokvalitet (mulighet for en skjermet privat uteplass) er vi noe tvilende til foreslått kombinasjon av svalgang og privat terrasse på en bredere svalgang/terrasse, men registrerer at dette er en løsning fylkeskommunen anbefaler i sin uttalelse til naboplanforslag.
Verdal kommune har ikke erfaring med slike løsninger.

Skilt og reklame

Det forutsettes at kommunedelplanens bestemmelser legges til grunn, da det ikke er gitt egne bestemmelser om dette.

Gateløsninger og trafikksikkerhet
Kombinert formål for samferdselsanlegg gir stor fleksibilitet, men mindre forutsigbarhet.
Gate- og fortausbredder er ikke målsatt i plankartet, og vi ser at breddene delvis varierer.
Det foreligger imidlertid prinsipielle gatetverrsnitt. Teknisk drift har ikke uttalt seg til planforslaget. Det tas følgelig forbehold om en nærmere vurdering før sluttbehandling.

Verdal kommune er både «Trafikksikker kommune» og «sykkelby». Trafikksikkerhet bør følgelig prioriteres. Det er liten trafikk og lav fart (sone 30 km/t) i kjøregatene i sentrum, og planforslaget legger opp til løsninger som fordrer lavere fart enn dette.

Asbjørnsens gate (kommunal veg øst i planområdet)

Flere anlegg (renovasjon, varelevering, nedkjøring til p-kjeller) er lagt ut mot Asbjørnsens gate, der det ifølge planbeskrivelsen «forventes mindre ferdsel av myke trafikanter».
Vi antar imidlertid at stenging av planovergangen vil resultere i mer ferdsel her.

I Kommunal- og moderniseringsdepartementets vedtak av KDP Verdal by (avgjørelse av innsigelser) er det forutsatt at planovergangen skal stenges, men tidspunkt er ikke fastsatt. Pågående samarbeidsprosjekt mellom Verdal kommune og Bane NOR vedrørende stenging av planovergangen vil omfatte ev. råd om avbøtende tiltak. Det vil bli viktig å sikre en tydelig og trafikksikker forbindelse for myke trafikanter langs Asbjørnsens gate når dagens planovergang i Nordgata blir stengt, og myke trafikanter må bruke undergangen i Nordåkeren eller på stasjonsområdet. Det tas følgelig forbehold om at arealdisponeringen i Asbjørnsens gate vil bli vurdert nærmere før sluttbehandling. Kombinert formål, som foreslått i Johannes Bruns gate, ville gitt større fleksibilitet med hensyn til å vurdere ev. sykkelfelt og/eller bredere fortau.
Et godt plangrep er å legge adkomst til parkeringsanlegg fra mindre trafikkerte gater.

Johannes Bruns gate (kulturaksen)
og ny tverrgate mellom kino/bibliotek og Asbjørnsens gate

I både kommunens gatebruksplan (2016) og to mulighetsstudier (Snøhetta og Pir II) inngår Johannes Bruns gate i «Kulturaksen» mellom kino/bibliotek i nord og Tindved kulturhage i sør.

Verdal kommunes gatebruksplan poengterer at Johannes Bruns gate bør forbeholdes myke trafikanter for å styrke aksen nord-sør og knytte kulturtilbud og handel bedre sammen.
Gatebruksplanen om kulturaksen: En av de viktigste fotgjengeraksene for handel/kultur.

Naboplanforslaget for Nordgata 9, 11 og 13 er basert på Pir II sin mulighetsstudie, som også omhandler sentrum generelt. (Studien viser også Mega-kvartalet samt ny COOP-butikk).
I dette naboplanforslaget, som var på offentlig ettersyn i 2019, var «kulturaksen» sørover fra Nordgata forbeholdt myke trafikanter.

Framtidig stenging av planovergangen i Nordgata vil begrense kontakten mellom øst og vest.

Utdrag fra Pir II sin mulighetsstudie om hovedgrep:
... «Viktigste byplangrep er fortettingen langs Johannes Bruns gate som vi i denne presentasjonen lanserer som «Kulturaksen» gjennom bydelen, fra Tindved i sør via Minsaas plass med teatret, til kinoen (med dagens bibliotek) i nord. Aksen bør forsterkes med et utvidet forretnings- og tjenestetilbud. Alle eiendommer i sentrum bør ha forretnings-/ næringslokaler på gateplan inn mot Kulturaksen og Nordgata. Johannes Bruns gate blir slik en handlegate som over tid kan omformes til et kontinuerlig - og hyggelig! - gatetun.»

Utdrag fra Pir II sin mulighetsstudie om kjøremønster og kulturakse:
«Kulturaksen blir hovedsaklig tilpasset gående, men kan i en overgangsfase være kjørbar og ha korttids p-plasser samt varelevering. I et lengre tidsperspektiv mener vi imidlertid andre kvaliteter (dvs. summen av tilbud, opplevelser og bymiljø) vil være et like stort konkurransefortrinn for bydelen som volumet av bakkeparkering. Bruken av kollektiv, sykkel, gange og andre transportformer vil stige, og toleransen for å parkere i kjeller vil sannsynligvis øke.»

Foreslått kombinert formål uten detaljer i plankart gir stor grad av fleksibilitet med hensyn til utforming. Dette anses gunstig. Ved offentlig ettersyn av planforslaget vil både innbyggere og næringsliv få anledning til å komme med innspill og ideer vedrørende utformingen.

Med høyere bebyggelse er også gatebredden i f.eks. Johannes Bruns gate utvidet slik at en får et gaterom som ikke oppleves trangt, men fortsatt intimt og med en menneskelig skala. Forholdet byggehøyde/gatebredde er her 1:1.

Ny tverrgate mellom Håkon den VII allé og Asbjørnsens gate
Planforslaget viser ikke fortau nord for o_SV1 vest i planområdet. Vi finner imidlertid at eksisterende fortau her ligger utenfor planområdet og delvis under takutstikket til bygget i Håkon den VII allé 8 og 10. Forholdet for myke trafikanter her vurderes følgelig ivaretatt.

Planforslaget viser fortau langs Håkon den VII allé (fylkesveg). Temaplan for økt sykkelbruk viser framtidig fortau og sykkelfelt på begge sider, men vi vurderer at dette er lite aktuelt å regulere/opparbeide bitvis.

Felles avkjørsel m.m.
Foreslått felles avkjørsel f_SV3 i sørvest er planens eneste private vegformål.
Denne grenser til planforslaget for Nordgata 8 og 10, som også har kjøreadkomst fra denne.

Planforslag for Nordgata 8 og 10 er sendt på offentlig ettersyn med høringsfrist 27. juni 2020.
I planbeskrivelsen for Nordgata 8 og 10 nevnes parkeringsplasser på kommunal grunn 19/873 som «tilgjengelige». I vedlagte planforslag foreslås dette arealet som «byggeområde» BS3, altså ikke opprettholdt eller sikret som offentlig parkering. Parkeringsplassene kan følgelig forsvinne.

Adkomst og parkering

Foreslåtte adkomst-, parkering- og gateløsninger anses som gode, men det tas forbehold mht. gateløsningen i Asbjørnsens gate, da løsning/utforming her blir spesielt viktig for myke trafikanter når planovergangen stenges.

Kommunedelplanens minimumskrav til bil- og sykkelparkering er oppfylt, men avviker mht. sykkelparkering for kontor, da det er foreslått 0,5 sykkelplasser per 50 m2 BRA i stedet for per ansatt. Dette anses ikke som et stort avvik.

Parkeringskjeller i flere nivå

For parkeringsanlegg under grunnen (§ 3.3.5) er det foreslått mulighet for mer enn ett parkeringsnivå. Flere kjellerplan bør trolig vurderes ift. grunnvann, men vi lar bestemmelsen stå. Eventuell parkeringskjeller under Minsaas plass, nærmere stasjonen, kunne vært et alternativ.

Frikjøp av parkeringsplasser

Eventuell utbygging av alternativ A i felt BS2 vil gi parkeringsutfordringer, men frikjøp er mulig. Det antydes behov for frikjøp av inntil 19 bilplasser.

Kommunens utfordring blir finne egnede arealer til realisering av frikjøpte parkeringsplasser dersom ordningen benyttes. Kommunen har også kvittet seg med en stor parkeringsplass nært kino og bibliotek ifb. teaterhusutbyggingen.

Til Trønderavisa har Teknisk drift i oktober 2019 opplyst at av de 1200 parkeringsplassene som gatebruksplanen nevner i sentrum, så er ca. 500 offentlige og ca. 700 private.

Kommunen hjemmel til å kreve parkeringsplasser på egen grunn følger av PBL § 28-7.
Plan- og bygningslovens § 28-7 tredje ledd:

«*Det kan bestemmes i kommuneplanen at kommunen kan samtykke i at det i stedet for parkeringsplass på egen grunn eller på fellesareal blir innbetalt et beløp for hver manglende plass til kommunen for bygging av parkeringsanlegg. Kommunestyret bestemmer hvilke satser som til enhver tid skal gjelde. Innbetalte beløp kan bare benyttes til opparbeiding av offentlige parkeringsanlegg.*»

Utdrag KDP § 1.6.9 Parkering:
«I reguleringsplaner eller søknader om tillatelse skal det dokumenteres at det på eget område eller fellesområde kan avsettes parkeringsplasser og manøvreringsareal som dekker minimum følgende krav; ...»

Kommunens frikjøpsordning (KDP § 1.6.10):
«Kommunen kan for områder i sentrumssonen / bestemmelsesområde #1 samtykke i at det i stedet for biloppstillingsplasser på egen grunn eller fellesareal blir innbetalt et beløp pr. manglende plass til kommunen for bygging av parkeringsanlegg.
Kommunestyret bestemmer hvilke satser som til enhver tid skal gjelde i slike tilfeller.
Beløpet innbetales til kommunen før ferdigattest gis og avsettes i fond for parkeringsplasser.
Ved innbetaling av beløpet tar kommunen over det ansvar tiltakshaver har for å skaffe det nødvendige antall parkeringsplasser. Eiendommen får ingen særrettigheter av noe slag til de parkeringsplasser kommunen bygger for det innbetalte frikjøpsbeløp.»

Ingen eiendommer får altså særrettigheter av noe slag til de parkeringsplasser kommunen bygger eller har bygd for det innbetalte frikjøpsbeløp. Aktuelt planforslag antyder behov for frikjøp av parkeringsplasser dersom alternativ A velges i felt BS2 (trinn 2).

Paragrafene i både PBL og KDP bruker begrepene «egen grunn», «eget område» og «fellesområde».

Vi tolker § 2.7 dithen at felt BS2 og BS3 kan brukes til (midlertidig) parkering inntil disse feltene er utbygd, samt at parkeringen her kan dekke parkeringsbehov i planområdet.
Ifølge KDP §1.6.9 skal det dokumenteres at det på «eget område» eller «fellesområde» kan avsettes parkeringsplasser og manøvreringsareal som dekker kravene til parkering.
At parkeringsbehovet midlertidig og delvis kan løses utenfor hvert felt, altså «utenfor eget område» og ikke på permanent «fellesareal», men på COOP sin grunn, vurderes å ikke være helt iht. KDP-bestemmelsen. Slik vi ser det vil dette være utfordrende for COOP som grunneier og eiendomsutvikler og mindre forutsigbart for kjøpere. Inntil alle byggetrinn er realisert vil dette gi dårlig utnytting av arealer i sentrum.
Utomhusplan (§ 2.2) skal vise parkering, og byggetegninger vil trolig vise antall bil- og sykkelplasser innomhus. Dette bør illustreres og redegjøres for i byggesøknad.
Forslag: *«I byggesøknad skal det illustreres og redegjøres for hvordan parkeringsbehovet skal løses midlertidig og på sikt. Dette omfatter også eventuell bruk av frikjøpsordning.»*

I vedlagte planforslag er offentlig gateparkering ikke medregnet for å dekke parkeringsbehovet, men bestemmelsene er ikke like tydelige, og det antydes ev. behov for frikjøp av 19 bilplasser.

Både PBL og KDP er tydelige på at parkeringsbehov fortrinnsvis skal dekkes på eget areal, men avklarer ikke hvilket parkeringsbehov (bolig og/eller næring) som kan frikjøpes. Vi har følgelig sett på hvordan Trøndelags største bykommune håndterer dette i sin veileder. Verdal kommunes parkeringskrav vil imidlertid bli annerledes pga. delvis manglende kollektivdekning.

Diverse fra Trondheim kommunes «Krav til parkering – veileder, KPA 2012-2024:
- *«Tilstrekkelig boligparkering på egen grunn er viktig for å unngå uønsket parkering på offentlig areal.»*
- De bruker maksimalkrav for næringsparkering og minimumskrav om sykkelparkering.
- I veilederen går det bl.a. fram at fremmedparkering kan gi økt trafikk, dårligere parkeringstilgjengelighet, vanskeligere vegvedlikehold - særlig om vinteren, trafikksikkerheten blir dårligere og barns skoleveg blir mer utrygg.
- *«Gateparkering på offentlig grunn skal ikke erstatte parkeringskravet, men kun komme i tillegg. Gateparkering kan medføre vanskelige driftsforhold og kan svekke trafikksikkerheten.»*
- Videre går det fram at ny gateparkering ... bør anlegges *«der trafikkmengden ikke overstiger 1500 ÅDT, og der det er lite gang- og sykkeltrafikk og ikke skoleveg»*.
- *«Det er i utgangspunktet ikke anledning til å henvise parkeringsbehovet til offentlige gater og offentlig eller allment tilgjengelige parkeringshus.»*
- *«Det skal være lett adkomst til sykkelparkering slik at sykkelen blir enkel å bruke i hverdagen.»*
- *«Bebyggelsens eget behov for sykkelparkering skal normalt ikke henvises til offentlig gate.»*
- *«På grunn av lange åpningstider er det i dag relativt liten sambruksgevinst mellom forretninger og annen bruk.»*

Forslag: Bestemmelse § 2.7, om parkering til formål innenfor planen tilknyttet forretning/nærings/tjenesteyting i felt BS1-3, omformuleres slik at offentlig gateparkering ikke kan medregnes i parkeringsbehovet eller «øremerkes» som parkering for disse byggene. Offentlig gateparkering skal være for alle, ikke privatiseres. Alt som er foreslått som offentlig gateparkering vil imidlertid inngå i frikjøpsordning, og dersom noe av denne opparbeides på det som i dag er privat grunn vil dette kunne forhandles om i utbyggingsavtale.

Det er også foreslått å dekke parkeringsbehov for sykkel i offentlig gaterom. Dette er heller ikke i samsvar med KDP, men dette bør vurderes oppimot omfanget. Samtidig kan dette være positivt med tanke på økt sykkelbruk.

Uteoppholdsareal
KDP-bestemmelse § 1.6.6 nr. 2:
«Boligområder med 5 eller flere nye boenheter skal innenfor en avstand på 100 m fra boligbebyggelsen, sikres sammenhengende areal til småbarnslekeplass på minimum 150 m2, som kan være felles for inntil 30 boenheter.»

KDP-bestemmelse § 1.6.6. nr. 3:
«Boligområder med 25 eller flere boenheter skal innenfor en avstand på 250 m fra boligbebyggelsen, sikres sammenhengende areal til områdelekeplass på minimum 1,5 dekar.»

KDP-bestemmelse § 1.6.6 nr. 4:
«Boligområder med 100 eller flere boenheter skal innenfor en avstand på 400 m fra boligbebyggelsen, sikres sammenhengende areal til ballfelt på minimum 1,5 dekar.»

KDP-bestemmelse § 1.6.6. nr. 5:
«Gjennom reguleringsplan for fortettingsprosjekt i sentrumssonen kan inntil 50 % av påkrevd minimum uteoppholdsareal dekkes innenfor eksisterende offentlig tilgjengelig friområde med god standard, kapasitet og tilgjengelighet dersom avstanden er maksimalt 250 m langs trygg gangforbindelse. Eventuelt behov for opprusting for å tåle økt bruk eller oppnå trafikksikker atkomst må sikres som vilkår for å frafalle kravet til uteoppholdsareal på eget område eller fellesområde. Småbarnslekeplass på minimum 150 m2 skal imidlertid ligge maks 100 meter fra boligbebyggelsen. Krav til uteopphold sikres i reguleringsbestemmelse.»

I planforslaget er krav til uteopphold gitt under sentrumsformålet, i § 3.1.6.

Småbarnslekeplass
Det er opplyst at minimumskravene til småbarnslekeplass kan oppfylles innenfor hvert felt, dersom det aksepteres at hele småbarnslekeplassen legges på tak. Dette vurderes som et avvik fra KDP. Samme løsning ble imidlertid vurdert som akseptabel da naboplanforslag (Nordgata 9, 11 og 13) ble sendt på høring i 2019. Planavdelingen har vært positiv til dette, men barn og unges representant (se internt innspill) har foreslått å velge alt. B i felt BS2 med uteopphold på bakkenivå – som et felles område for alle tre byggetrinnene.

Som lekeområde vil areal på tak over første etasje gi trygghet og overvåkning, men samtidig vil det være et veldig privatisert område, som i liten grad gir barn mulighet til å komme i kontakt med andre barn uten å gjøre avtaler. Ved høy utnytting (svært mange boenheter per daa, se tabell i saken) i sentrum er vi også mer innstilt på å godta uteareal på tak, men helst ikke på åpne tak.

Rådmannen tilrår at en avventer eventuelt valg av alternativ til planforslaget har vært på høring, og at en etter høring vurderer om en i større grad bør legge til rette for uteopphold innenfor planområdet på bakken, som kan fungere i et samspill med omgivelsene og gi mulighet for sosial inkludering. Felt BS2 bør uansett ha en småbarnslekeplass innenfor 100 meter fra inngang. Behovet for et uteoppholdsareal på bakken, som kan brukes av flere, kan også ses i sammenheng med vurdering av områdelekeplass.

Vi ser at «offentlig byrom tiltenkt opphold» i ev. gågate kan fungere som en sosial møteplass, men å regne biter av offentlig gategrunn med i minimumskravet til uteopphold synes ikke å være iht. KDP, selv om den åpner for at noe kan dekkes i offentlige friområder.
Forslag: § 3.1.6 fjerde avsnitt tas ut eller omformuleres slik at eventuelt uteopphold i gaterom regnes som et supplement til påkrevd felles uteopphold.

KDP § 1.6.6 nr. 11: «Småbarnslekeplasser skal ha minst tre typer utstyr, som for eksempel benker, huske og sandkasse.»
Forslag: Det tilrås at bestemmelsene suppleres iht. overnevnte.

Områdelekeplass

Kravet til områdelekeplass forutsettes dekt utenfor planområdet.
Ved beregning av krav til områdelekeplass er størrelsen på hvert byggetrinn lagt til grunn. Dette har følgelig medført at felt BS3 (trinn 3), som er under 25 boenheter, er vurdert av konsulenten å ikke utløse krav til områdelekeplass. Ved en bitvis regulering kunne vi ikke sagt noe på dette, men her legger planens tre trinn til rette for tilsammen ca. 99-107 boenheter, og framtidige beboere i det minste/siste byggetrinnet vil også ha behov for større uteoppholdsareal som gir mulighet for samhandling med andre uten å gjøre avtale. Uteoppholdsarealet i bakgård (på tak over første etasje) blir mindre tilgjengelig for besøkende uten avtale.

Antall boenheter som utløser behov for større uteoppholdsareal utenfor planområdet kan ha betydning ifb. forhandlinger om utbyggingsavtale og ev. bidrag til opparbeidelse eller oppgradering av friområder. Videre registrerer vi at det i Trondheim kommunes uteromveileder står følgende: *«Størrelsen på uterommet regnes på grunnlag av enten samlet BRA til boligformål eller samlet antall boliger i den enkelte plan eller byggeprosjekt.»*

At friområdet skal være på plass før boliger i første byggetrinn tas i bruk er imidlertid positivt, men kan bli utfordrende å oppfylle dersom Minsaas plass velges. Foreslått rekkefølge-bestemmelse om områdelekeplass (§ 4.1.9 siste ledd), som ikke nevner BS3, kan bli vurdert nærmere før sluttbehandling.

Ballfelt

Eventuelt krav til ballfelt er ikke omtalt i planbeskrivelsen, da dette inntrer ved 100 boenheter, og her planlegges det ca. 99-107 boenheter. Det er ca. 700 meter til Verdalsøra barne- og ungdomsskole med tilhørende uteanlegg og ballplass. Altså litt langt.

Hagabakken og Minsaas plass antas mindre egnet til ballfelt på f.eks. 40 x 60 meter.

Nordvest for planområdet ligger det et friområde på eiendommen 18/334, inntil Håkon den VII allé. Arealet er avsatt som nåværende friområde i KDP og ligger ca. 270 meter fra planområdet. Arealet ligger på motsatt side av Håkon den VII allé og hele arealet er berørt av gul støysone. Arealbruken er videreført fra eldre reguleringsplan og skulle være felles for et stort boligområde, men arealet eies fortsatt av opprinnelig grunneier (gårdseiendom som flere boligtomter er fradelt fra) og som flere ganger har anmodet kommunen om å løse inn arealet. Friområdet har potensiale for oppgradering, men det er altså i privat eie og støy er en utfordring.

Kapasitet på omliggende friområder

Økt bruk av eksisterende friområder medfører større belastning og slitasje. Forhold som bør vektlegges er tilgjengelighet til offentlige friområder i nærområdet, sett i forhold til befolkningstetthet, andre gruppers bruk av friområdene, arealenes egnethet samt økte driftsutgifter for kommunen. Universell tilgjengelighet og trafikksikker adkomst er viktig.

Ofte pekes det på eksisterende friområder når kravet til områdelekeplass dukker opp. Disse er gjerne etablert for å dekke et tidligere behov, og det er ingen selvfølge at de har ekstra kapasitet. Her er det pekt på Hagabakken eller Minsaas plass. Det kan synes naturlig at nye leiligheter i sentrum bør bidra til å styrke attraktive utearealer i sentrum, men Hagabakken, som ligger attraktivt til nært elva, har andre kvaliteter enn et byrom i sentrum vil ha.

Flere parker og friområder ligger i nærheten av planområdet. Sirkelen i figuren under har radius 250 meter, og har senterpunkt omtrent midt i planområdet. Avstanden skal imidlertid måles fra boligens inngangsdør og til områdelekeplass, men dette viser hvor mye 250 meter utgjør.
KDP angir ikke kapasitet til områdelekeplass, men Byggforskblad (høsten 1992) gjengir NIBRs (Norsk Institutt for by- og regionforskning) plankrav til arealer og avstander fra bolig:

- nærlekeplass på 1500 m2 for maks 150 boliger, maks 150 meter fra bolig
- strøkslekeplass på 5000 m2 for maks 500 boliger, maks 500 meter fra bolig

I begge eksemplene er min. 10 m2 pr. bolig lagt til grunn ved beregning av størrelse.
Underdimensjonering kan medføre slitasje av f.eks. gressdekke samt trengsel/mistrivsel. Vi har ikke sjekket ev. nyere forskning omkring dette.

Innenfor kravet om maks 250 m:

- Minsaas plass (ca. 1,8 daa), avstand ca. 100 m
- Hagabakken (ca. 5 daa), avstand ca. 200 m

Andre mer perifere er Moparken, Jernbaneparken, Rundhaugen, Håkon den VII allé og Skateparken.

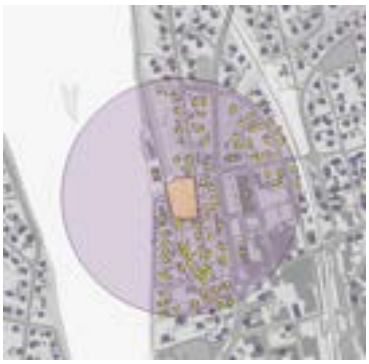
Minsaas plass – innenfor sirkelen til høyre
Arealet eies av Verdal kommune og er avsatt til uteoppholdsareal i gjeldende kommunedelplan. Dette er også aktuelt ift. å oppfylle krav om områdelekeplass for planlagt utbygging sør for Nordgata.

KDP § 2.12 om avsatt uteoppholdsareal:
«Områdene kan benyttes til uteopphold, rekreasjon og torghandel. Utstyr og anlegg som fremmer bruken av områdene kan tillates. Arealet skal ikke benyttes til kjøring og parkering, men sykkelparkering i forbindelse med Verdal stasjon kan tillates. Johannes Minsaas plass kan benyttes for varelevering og nødvendig adkomst til tilliggende eiendommer.»

Friområdet Hagabakken (18/115) – innenfor sirkelen ovenfor
Arealet eies av Verdal kommune og er avsatt som nåværende friområde i KDP.
Det er etablert en snarveg på kommunal grunn mellom friområdet Hagabakken / Gamle Kongeveg og Fv. 6916 Håkon VIIs allé, like ved opphøyet gangfelt i fylkesvegen. Velforeninger var imot utbygging av boliger ved elva, nedenfor dette friområdet, og la frem skisser for oppgradering av friområdet, da det ble foreslått boligformål ved elva i kommunedelplanen.

Antall boenheter i og omkring friområder nært planområdet
Under har vi undersøkt antall boenheter innenfor noen områder i og nært sentrum, for å få et inntrykk av antall boenheter omkring aktuelle friområder som vil få økt bruk med flere boliger i sentrum. Dette er ikke en vurdering av hvilke boliger som «sokner til» eller bruker de ulike friområdene, da det trolig vil være flere. Attraktive områder ved f.eks. elva brukes av mange innbyggere og kan også være attraktive reisemål for besøkende fra f.eks. nabokommuner.

Moparken, 308 boenheter *Minsaas plass, 395 boenheter* *Hagabakken, 213 boenheter*
Illustrasjonene viser sirkler med radius 250 meter og med sentrum i nevnte områder.

Antall boenheter innenfor ulike områder. Fra venstre til høyre viser illustrasjonene:

- *Innenfor KDP Verdal by: 4515 boenheter.*
- *Mellom elva og jernbanen i sentrum: 815 boenheter*
- *Innenfor KDP bestemmelsesområde #1 (sentrumssonen): 669 boenheter.*

Det blir stadig flere boenheter som bruker friområdene. Løsningen er ofte kvalitetsheving og tiltak som gjør områdene mer attraktive for alle.

Innspillet fra barn og unges representant, om å velge det alternativet i byggetrinn 2 som gir uteopphold på bakkenivå, er også interessant. Felt BS2 må imidlertid oppfylle kravet til småbarnslekeplass her. Solforholdene er også dårligere på bakken enn over første etasje. Minsaas plass har også et potensiale for ny bruk, og det blir på bakkenivå.

Hvilket område som skal legges til grunn ift. rekkefølgekrav om områdelekeplass (§ 4.1.9 andre ledd) kan vurderes i utbyggingsavtale, men bør avklares i planprosessen.

Eventuell samlet reguleringsplan (områderegulering eller detaljregulering)
I løpet av januar til mars 2018 ble det gjennomført oppstartsmøte og satt i gang et privat planarbeid for regulering av Nordgata 9, 11 og 13. I ettertid (februar/april 2019 og august/september 2019) ble tilsvarende gjort for ytterligere to private planarbeid. Videre har Bane NOR og Verdal kommune satt i gang arbeid med å utrede konsekvenser og behov for avbøtende tiltak i forbindelse med at planovergangen i Nordgata skal stenges.

Samlet sett kunne områderegulering vært gunstig, men i gjeldende kommunedelplan er det gitt forholdsvis detaljerte rammer for sentrumsutviklingen. Videre skal områderegulering i utgangspunktet utarbeides av kommunen, men den kan tillate at private utarbeider slikt planforslag. En områderegulering kan ha variert detaljeringsnivå og angi plankrav (kreve detaljregulering) der planen ikke er tilstrekkelig for direkte byggesaksbehandling.

Verdal kommune har en områderegulering, og det er Nestvoldjordet, som ble vedtatt i 2017. Her sto en privat aktør for utarbeidelse av planen, og mesteparten av planen er like detaljert som en reguleringsplan. For ett felt er det stilt krav om reguleringsplan/detaljregulering før utbygging.

I forhold til prosessene nevnt ovenfor, som pågår, kan nevnes at Komité plan og samfunn fattet følgende vedtak i sak 47/19 da første planforslag ble sendt på høring:
«Rådmannen bes i høringsperioden å avklare samarbeidsmulighetene mellom Stiklestad Eiendom, Coop Midt-Norge, Verdal kommune, evt også Bane Nord med mål om å skape og utvikle et levende og attraktivt sentrumsområde.»

De tre planforslagene grenser inntil hverandre, og teoretisk sett bør det være mulig å slå de sammen til ett før sluttbehandling, men dette bør vurderes oppimot kost/nytte. Dette vil medføre svært mye unødvendig ekstraarbeid, dersom planenes ulike plangrep bare skal videreføres. Poenget bør i tilfelle være å tilføre noe nytt eller et helhetlig grep. Dersom planområdet utvides må det varsles planoppstart på nytt, og kommunen har trolig ikke hjemmel til å tvinge private forslagsstillere til å samarbeide. Poenget med å slå dem sammen kan være å utvide planområdet til også å omfatte regulering av avbøtende tiltak ift. stenging av planovergangen, samt se mer helhetlig på parkeringsløsninger og utearealer i sentrum. Da kunne en vurdert å knytte realisering av avbøtende tiltak til utbygging av området, men slike rekkefølgebestemmelser skal være nødvendige for utbyggingen. Her har imidlertid ingen av de tre private ROS-analysene påpekt at økt ferdsel over planovergangen medfører så stor risiko at stenging anses nødvendig, men Bane NOR har hatt innvendinger, og i vedlagte planforslag er ev. økt ferdsel av myke trafikanter over planovergangen ikke vurdert. De fleste nestenulykkene samt en dødsulykke gjelder personer på skinnegangen. Videre har Bane NOR en hovedplan for stasjonsområdet, som trolig stort sett kan realisere uten reguleringsplan. Parkering for togreisende kunne vært med i en slik samlet plan, men Bane NOR ser ikke ut til å ha hast med å realisere stasjonsplanen, som forøvrig ikke ser ut til å omfatte mer bilparkering for reisende, men sykkelskur i enden av Sørgata - der det i senere tid er satt opp en trafo ifb. oppføring av Teaterhuset.

Rådmannen vurderer at det ikke er nødvendig å slå planene sammen. Videre synes det ikke å være behov for en områderegulering (med krav om ny detaljregulering).

Befolkningsframskriving og boligbehov
Da kommunedelplanen for Verdal by ble utarbeidet var det ifølge SSB forventet at Verdal kommune ville ha ca. 17000 innbyggere i 2030. Sett i forhold til eksisterende boligtall og boligdekning på 2,3 personer per boenheter tilsa dette et behov for ca. 67 nye boenheter per år. Nye befolkningsframskrivinger fra SSB viser 15777 innbyggere i 2030 og 16126 innbyggere i 2040. Dvs. at boligbehovet per år blir noe lavere, selv om trenden går mot ca. 2 personer per boenhet i år 2040.

Universell utforming og tilgjengelig boenhet
Det foreslås krav om min. 30 % tilgjengelige boenheter, jf. KDP § 1.6.4, samt krav om varierte leilighetsstørrelser (maksimum 10 % 1-roms, og minimum 10 % 4-roms eller større).

Forskrift om tekniske krav til byggverk (Direktoratet for Byggkvalitet) trekker opp grensen for det minimum av egenskaper et byggverk må ha for å kunne oppføres lovlig i Norge. Byggteknisk forskrift skiller mellom tilgjengelig boenhet og universell utforming av bygg og utearealer. Kravet om universell utforming gjelder byggverk for publikum og arbeidsbygning. Utrykket tilgjengelig brukes for et nivå der ikke alle krav til universell utforming gjelder.

Minimumskrav til utforming av byggverk og utearealer er i dag gitt i TEK17, og forskriften revideres stadig. Når kommunen ikke er grunneier eller tiltakshaver har den ikke anledning til å

stille strengere krav enn TEK, men vi har trolig fortsatt anledning til å fastsette antall og lokalisering av tilgjengelige boenheter, samt stille krav til universell utforming av utearealer.

Dagens Byggtekniske forskrift TEK17 § 12-2 punk 2 har gitt unntak fra tilgjengelighetskrav: *«I en bygning med krav om heis, jf. § 12-3, er det likevel tilstrekkelig at minst 50 prosent av boenhetene på inntil 50 m2 BRA oppfyller kravet om tilgjengelig boenhet og kravet til utforming av bad og toalett i § 12-9 første ledd. Ved søknad om oppføring av flere bygninger, gjelder unntaket samlet for alle bygningene.»*

Potensialet for tilgjengelige boenheter antas høyere enn 30 %, men det er også signalisert tilnærmet rekkehusleiligheter over flere plan inn mot bakgård.

Naturmangfold
Kommunen har vurdert tiltaket i henhold til prinsippene for offentlig beslutningstaking nedfelt i Naturmangfoldloven (NML) §§ 8-12 og kommet frem at det her ikke ligger noe til hinder for gjennomføring av tiltaket som planlagt. Dette med bakgrunn i at det ikke er kjennskap til / påvist prioriterte, truede eller nær truede arter iht. Norsk rødliste for arter 2015, eller utvalgte, truede eller nær truede naturtyper iht. Norsk rødliste for naturtyper 2018 som vil bli skadelidende som følge av tiltaket. Kommunen vurderer at det eksisterende kunnskapsgrunnlaget basert på Naturbasen til Miljødirektoratet og Artsdatabankens artskart samt kommunens egen kjennskap til området er tilstrekkelig i forhold til sakens karakter og evt. risiko for skade på naturmangfold, jf. § 8. I og med dette legger kommunen til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter de andre miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 9-12.

ROS, samfunnssikkerhet, trafikk/støy
En trafikkutredning følger planforslaget, og den er grunnlag for bl.a. støyutredningen.
I vedlagte utredning er det beregnet minst fire ganger så mye trafikk i Nordgata i framtidig situasjon med stengt planovergang som i naboplanforslag. Verdal kommune og Bane NOR har også satt i gang et samarbeidsprosjekt ift. stenging av planovergangen, som vil si noe om framtidig trafikk.

I støyutredningen er planlagt utbygging vurdert å være gjennomførbar ved både åpen og stengt planovergang, og det er vurdert å ikke være behov for beregning av sumstøy. Det er gitt bestemmelser om avbøtende tiltak samt ytterligere utredning. Vi tar dette til etterretning.

Forslag: ROS-utredningen bør suppleres med en vurdering av trafikksikkerhet ift. ev. økt ferdsel av gående/syklende over planovergangen i Nordgata, som følge av foreslått utbygging.

Konklusjon om høring av planforslaget
Planforslaget virker gjennomarbeidet og synes å legge til rette for en god sentrumutvikling. Det er stort sett i samsvar med kommunale føringer. Avvik er vurdert.

Det legges til rette for en tettere og mer bymessig kvartalsutbygging, inkludert en opprusting og oppstramming av omliggende gater, samt nedbygging av store private parkeringsarealer. Både utbyggingsvolum, krav til utforming av bebyggelsen, dimensjonering av gatenettet og løsninger for uteopphold og parkering ivaretar flere hensyn. Planlagt bebyggelse vil imidlertid gi noe endret solforhold for nabobebyggelsen øst for Asbjørnsens gate, men dette må påregnes i sentrum, nært kollektivknutepunkt, hvor det anbefales høy utnyttelse.

Det vurderes også å være i samsvar regionale og nasjonale føringer, bl.a.:

- «Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging 2019-2023» som bl.a. omhandler bærekraftig areal- og transportplanlegging, gode bomiljø og levende sentrumsområder.
- Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging (SPR-BATP), hvor to av målene er:
    - *«Planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafikksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet.*
    - *Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer. I henhold til klimaforliket er det et mål at veksten i persontransporten i storbyområdene skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange.»*
- Klima- og energiplanlegging og klimatilpasning, som tilsier at en skal stimulere til, og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Planleggingen skal også bidra til at samfunnet forberedes på og tilpasses klimaendringene (klimatilpasning).
- Barn og unges interesser i planlegging samt andre miljø- og samfunnshensyn.

Rådmannen tilrår at planforslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, når endringene er innarbeidet i planforslaget.

NOTAT

BREKKE STRAND

Nordgata 14-18

Kommentar til høringsuttalelse

Kunde: Coop Midt-Norge v/Therese Karlsen

Oppdragsnr:	76098-00
Dokumentnr:	AKU - 02
Revisjon:	1
Revisjonsdato:	24. november 2020
Oppdragsansvarlig:	Oskar Andreas Sivertsen
Utarbeidet av:	Oskar Andreas Sivertsen
Kontrollert av:	Jarle Ellefsen/Atle Stensland

Sammendrag:

Fylkesmannen har fremmet innsigelse til planen for Nordgata 14-18.

Brekke & Strand Akustikk AS anser forutsetningene for innsigelse fra Fylkesmann oppfylt.

Fylkesmannen gir faglig råd om at vinduskrav skal tas inn i bestemmelsene, for å hensynta støynivå fra jernbane. Dette er etterfulgt.

Rev. Nr:	Utarbeidet Navn:	Dato (Egenkontroll)	Kontrollert Navn	Dato	Kommentar
0	OAS	25.08.2020	JEL	25.08.2020	Dokument opprettet
1	OAS	23.11.2020	AS	23.11.2020	Revisjon etter korrespondanse med Verdal kommune

IT arkiv: AKU 02 N Rev1 201124 Nordgata 14-18 - Kommentar til innsigelse

1 Bakgrunn

Fylkesmannen har i «Uttalelse - detaljregulering for Nordgata 14 – 16 og 18 – Verdal kommune» fremmet innsigelse til planen for Nordgata 14-18 med følgende forutsetninger:

1. Det må foreligge en støyutredning som viser støyeffekten av en ÅDT-økning i Håkon den VII Allè ved stengning av jernbaneovergangen.
2. Det må tas inn krav i planbestemmelsene som sikrer tilfredsstillende støyforhold for hver boenhet i henhold til grenseverdiene i tabell 3 i T-1442/2016
3. Planbestemmelsene må sikre at minimum 50 % antall rom til støyfølsomt bruksformål i hver boenhet har vindu mot stille side, og at minimum ett soverom i hver gjennomgående boenhet vender mot stille side. Stille side er her definert i tabell 3 i T-1442/2016 dvs. L_{den} < 55 dB.
4. Støykrav for tilstrekkelig store og trygge uteoppholdsarealer skal være tilfredsstilt. Dette må dokumenteres før boligene tas i bruk.

Fylkesmannen har fremmet faglig råd som anbefaler at:

1. Det tas inn krav i bestemmelsene om at fasader som er utsatt for støy fra jernbanen får vinduer med noe strengere lydkrav for å sikre at støybelastningen reduseres.

Brekke & Strand Akustikk AS viser til støyrapport *«AKU 01 R rev1 200430 Nordgata 14-18 – Støyutredning til regulering»,* videre referert til som; «AKU 01».

Hvert punkt diskuteres separat i følgende kapitler.

1.1 Trafikksituasjon

Om trafikktall skriver Fylkesmannen:

«Det må foreligge en støyutredning som viser støyeffekten av en ÅDT-økning i Håkon den VIIs allé».

I AKU 01, kapittel «2 Situasjonsbeskrivelse» kommenteres følgende:

«Det planlegges å stenge planovergangen i fremtiden. Dette fører til at to trafikksituasjoner må vurderes. Én situasjon hvor planovergangen holdes åpen, og én situasjon med planovergangen stengt.»

I kapittel 4.4.1 presenteres støysituasjon med åpen planovergang, og viser til tegning X003_1 vedlagt rapporten.

I kapittel 4.4.2 presenteres støysituasjon med stengt planovergang, og viser til tegning X003_2 vedlagt rapporten.

I tabell 6 og 7, vedlegg 2, presenteres trafikktall som er lagt til grunn i beregningene for henholdsvis åpen og stengt planovergang. For Håkon den VIIs allé er det lagt til grunn trafikktall fra ViaNova sin trafikkvurdering. Trafikktallene er fremskrevet 10 år til forventet trafikkvekst i henhold til NTP, iht. føringer i T-1442.

Fylkesmannen påpeker at trafikksituasjon ikke er vurdert for ÅDT 6860 ved delstrekning av Håkon den VIIs allé nærmest planområdet. I støyutredningen er det lagt til grunn fremskrevet ÅDT 7394. Dette betyr at det er vurdert en støysituasjon med mer trafikk enn hva Fylkesmannen ønsker utredet.

Vi anser dermed støysituasjon med bakgrunn i trafikktall tilstrekkelig vurdert utover Fylkesmannens uttalelse, og dermed besvart.

1.2 Krav i planbestemmelse

Fylkesmannen skriver:

> *«Det må tas inn krav i planbestemmelsene som sikrer tilfredsstillende støyforhold for hver boenhet i henhold til grenseverdiene i tabell 3 i T-1442.»*

I planforslaget er det lagt til grunn at enkelte boenheter behøver skjermingstiltak for å kunne lufte mot fasade med støynivå under grenseverdi $L_{den} \leq 55$ dB.

Vi anser tiltak på bygning som det mest effektive i dette tilfellet, og det var dermed lagt inn som en forutsetning i støybestemmelsene ved høring: *«Ved overskridelser på støynivå ved fasade tillates bygningstekniske tiltak for å sikre tilfredsstillende støynivå»*

Utover en enkel kommentar på tiltaksbehovet, er ikke tiltakene detaljert ettersom dette er en reguleringssak. Hvilke boenheter som behøver tiltak, er belyst i kapittel 4.4.1 og 4.4.2 i støyrapporten. Dette omfatter hjørneleiligheter i 3 etasjer mot nordøst innenfor delfelt BS1, hjørneleiligheter i 2/2 etasjer mot sørøst/sørvest i BS2, og hjørneleiligheter i 2 etasjer mot nordvest i BS3.

Slik vi har lagt frem støysituasjon og bestemmelser mener vi at dette skal være løsbart med bakgrunn i T-1442 og kommunedelplan.

Dersom forslagsstiller ikke kan inkludere en bestemmelse som tillater skjermingstiltak for å oppnå teknisk stille side vil det ifølge planleggingsarkitekt totalt sett medføre dårligere løsninger for boenhetene og for kvartalsstrukturen i området. Valgt hesteskoform på bebyggelsen sikrer optimal støyskjerming i gårdsrom, samtidig som det lager gode gaterom og kvartal. Støykrav som medfører at en i stedet må bygge blokker i 3 lameller punkterer støyskjermen og gir støyproblematikk inn i gårdsrommet. Det vil også gi en dårligere kvartalsstruktur og gaterom med «åpne» hjørner. Dette er en dårlig løsning.

Det blir videre svært vanskelig å få til gode planløsninger for hjørneleilighetene dersom støybestemmelsen begrenses, og det ikke åpnes opp for lokale skjermingstiltak. En risikerer å tvinge fram unaturlig, store hjørneleiligheter dersom en må tilfredsstille stille side inn mot gårdsrommet. Dette er vist prinsipielt i planskisse alt. A, se figur 1-1. Figur 1-2 viser derimot prinsipiell planskisse, alt. B, der teknisk stille side er løst mot gata i sør med inntrukken balkong i fasaden.

Fylkesmannen påpeker videre at:

> *«Planbestemmelsene må sikre at minimum 50 % av antall rom til støyfølsomt bruksformål i hver boenhet har vindu mot stille side, og at minimum ett soverom i hver gjennomgående boenhet vender mot stille side.»*

Viser til foreslått støybestemmelse i AKU 01 og i høringsforslaget: *«Minimum halvparten av oppholdsrom herav minst 1 soverom skal ha vindu som kan åpnes mot stille side.»*

I dette planforslaget stilles det krav til at alle boenheter må ha soverom med vindu mot fasade med støynivå under grenseverdi, ikke bare de leilighetene som er gjennomgående, slik Fylkesmannen foreslår. Med bestemmelsen vil man få samme kvaliteter for støyutsatte boenheter, som for ikke-støyutsatte boenheter. Om støynivå ved deler av fasaden er over grenseverdi, vil ikke dette påvirke bokvalitet så lenge støynivå utenfor vindu er under grenseverdi.

Forslag til justering av bestemmelsens 3. og 4. kulepunkt for å presisere dette:

«For hver boenhet skal minimum halvparten av oppholdsrom, herav minst 1 soverom, ha vindu som kan åpnes mot stille side med tilfredsstillende støynivå i henhold til T-1442/2016.
Det tillates skjermingstiltak på fasaden for å skjerme støy»

Figur 1-1: Prinsipiell skisse av hjørneleilighet der stille side er løst i fasade mot indre gårdsrom i vest. Dette gir unaturlig store hjørneleiligheter.

Figur 1-2: Prinsipiell skisse av hjørneleilighet der teknisk stille side er løst i fasade mot sør med inntrukken balkong.

1.3 Uteoppholdsareal

Fylkesmannen skriver følgende om uteoppholdsareal:

> *«Støykrav for tilstrekkelig store og trygge uteoppholdsarealer skal være tilfredsstilt. Dette må dokumenteres før boligene tas i bruk»*

I forslag til reguleringsbestemmelser for planområdet er det skrevet at hver boenhet skal ha tilgang til minimum 10 m^2 uteareal. Dette er definert som arealet på lokk eller på bakkeplan i «bakgård» mellom blokkene. I AKU 01 er vårt forslag til reguleringsbestemmelser følgende: *«Boenheter skal ha tilgang til uteoppholdsareal med støynivå under grenseverdi»*

I beregninger presentert i tegning X002_1 og X002_2 vises støynivå på uteoppholdsareal for henholdsvis stengt og åpen planovergang. Hele uteoppholdsareal mellom bebyggelsen er tilfredsstillende i henhold til T-1442.

Dette utearealet er lagt til grunn i planbeskrivelsen for antall boenheter og samsvarer med *«Kommunedelplan Verdal by 2017-2030, kapittel 1.6.6»* med mer enn tilstrekkelig areal.

Forslag til justering av bestemmelsens siste kulepunkt for å presisere dette:

«Boenheter skal ha tilgang til felles uteoppholdsareal med støynivå under grenseverdi. Krav til minimumsareal og utforming er gitt av bestemmelse 3.1.6.»

Vi anser forutsetningen besvart.

1.4 Faglig råd om vinduskrav

Fylkesmannen gir faglig råd om at vinduskrav skal tas inn i bestemmelsene, for å hensynta støynivå fra jernbane. Forslag til supplering av bestemmelse for å ivareta dette:

«*Vinduer i støyfølsomme rom som vender mot jernbanen skal ivaretas med 3 dB strengere lydkrav.»*

2 Forslag til revidert bestemmelse

Basert på ovenstående begrunnelser legges en justert bestemmelse §2.6 til grunn i forslag til revidert plan etter høring.

Støygrenseverdier i retningslinje T-1442 gjøres gjeldende, med følgende presiseringer:

- *Det tillates bebyggelse i gul støysone med støy fra veg- og jernbane.*
- *Vinduer i støyfølsomme rom som vender mot jernbanen skal ivaretas med 3 dB strengere lydkrav.*
- *For hver boenhet skal minimum halvparten av oppholdsrom, herav minst 1 soverom, ha vindu som kan åpnes mot stille side med tilfredsstillende støynivå i henhold til T-1442/2016. Det tillates skjermingstiltak på fasaden for å skjerme støy*
- *Boenheter skal ha tilgang til felles uteoppholdsareal med støynivå under grenseverdi. Krav til minimumsareal og utforming er gitt av bestemmelse 3.1.6.*
- *Luftinntak for balansert ventilasjonssystem til boliger skal legges til stille side.*

3 Vurdering

Brekke & Strand Akustikk AS anser forutsetningene for innsigelse og faglig råd fra Fylkesmannen oppfylt.

Notat	Nr	Dato
	01	17.12.2020
Prosjektnummer / -navn **18026 / Detaljregulering for Nordgata 14, 16 og 18 m.fl.**		
Oppdragsgiver **Coop Midt-Norge SA**		
Saksbehandler **Karen Romslo/Bente Bolme Aasetre. SK: Knut Selberg**		
Tittel **Supplerende notat til Fylkesmannens innsigelse. Hjørneleiligheter – støy, alt. planløsning og størrelse.**		

SELBERG ARKITEKTER

Bakgrunn

Fylkesmannen i Trøndelag har ved høring av planforslag fremmet innsigelse til støybestemmelse til detaljregulering for Nordgata 14, 16 og 18 m.fl.

Brekke & Strand Akustikk er prosjektets støykonsulent. Det vises til følgende notat og kommentarer til høringsuttalelse som allerede ligger til grunn i saken:

- *AKU 02 N Rev1 201124 Nordgata 14-18 – Kommentar til innsigelse*
- *AKU 01 rev1 200430 Nordgata 14-18 – Støyutredning til regulering*

Reviderte bestemmelser, samt støyfaglig notat som kommenterer innsigelsen, ble oversendt av Verdal kommune til fylkesmannen den 25.11.2020, samtidig med anmodning om at innsigelsen frafalles. Som oppfølging av dette ble det gjennomført et eget møte 10.12.2020 med fylkesmannen, Verdal kommune og tiltakshaver.

Supplerende notat utarbeides etter oppmodning fra fylkesmannen i nevnte møte.

Hjørneleiligheter og støy

Planforslaget har totalt 100-107 boenheter gitt en gjennomsnittlig leilighetsstørrelse på 70 m^2. I planforslaget er det lagt til grunn at enkelte boenheter behøver skjermingstiltak (teknisk/dempet stille side) for å kunne lufte mot fasade med støynivå under grenseverdi L_{den} ≤ 55 dB. Dette omfatter totalt 9 hjørneleiligheter.

- BS1: hjørneleiligheter i 3 etasjer mot nordøst.
- BS2: hjørneleiligheter i 2 etasjer mot sørøst og 2 etasjer mot sørvest.
- BS3: hjørneleiligheter i 2 etasjer mot nordvest.

Hvilke boenheter som behøver tiltak, er også nærmere belyst i kapittel 4.4.1 og 4.4.2 i støyrapporten (AKU 01 rev1 200430).

Utover en enkel kommentar på tiltaksbehovet, er hverken planløsninger eller tiltakene detaljert, ettersom dette er en reguleringssak. Dette notatet illustrerer likevel noen teoretiske løsninger for støyutsatte hjørneleiligheter, se figur 0-1, 0-2 og 0-3.

plan | arkitektur | landskap
Selberg Arkitekter AS
org-nr.: 924 003 073 mva
postadresse: pb 6094 torgarden 7434 trondheim
besøksadresse: sluppenvegen 17 b 7037 trondheim
online: post@selberg.no www.selberg.no
sentralbord: 73 18 80 00

Figur 0-1: Alt. A. Prinsipiell skisse av hjørneleilighet der stille side er løst i fasade mot indre gårdsrom i vest. Dette gir unaturlig store hjørneleiligheter.

Figur 0-1, Alt. A, viser gjennomgående hjørneleilighet med fasade mot gate og mot stille side i indre grådsrom. For å skape naturlig stille side kreves det at leiligheten blir uhensiktsmessig stor. I teoretisk eksempel over er leiligheten ca. 150 m^2. Det er ikke ønsket at alle støyutsatte hjørneleiligheter må være så store.

For å unngå forholdsmessig store leiligheter foreslås det at støybestemmelser tilfredsstilles ved bruk av løsninger som sikrer teknisk stille side, f.eks inntrukket balkong eller lokalt skjermede vindu.

Figur 0-2, Alt. B, viser en hjørneleilighet som har fasade mot Nordgata i sør og og Asbjørnsens gate i øst, der inntrukket balkong med tiltak er lagt mot Abjørnsens gate i øst. Dette gir teknisk/dempet stille side mot øst. Stue/kjøkken og 1 soverom mot inntrukket balkong medfører at leilighet kan bli ca. 70 m^2. Leiligheten kan selvfølgelig utvides noe, men denne størrelsen er det som medregnes i gjennomsnitts størrelse for prosjektet.

Figur 0-3, alt. C, viser en løsning der støyutsatt hjørne er løst med to hjørneleiligheter som har fasade mot støyutsatt gate og mot stille side i indre gårdsrom. Stue/kjøkken og 1 soverom er plassert mot stille side i begge leiligheter. Resterende oppholdsrom og balkong ligger mot støyutsatt fasade. Dette er først og fremst et grep som tilrettelegger for mindre leilighetsstørrelser i hjørnet. Illustrert løsning viser en leilighet på 80 m^2 og en leilighet på 100 m^2. Det er ikke optimalt at denne løsningen må medtas på alle hjørneleiligheter.

Figureksemplene viser at det er ulike måter å løse støyutsatte hjørneleiligher på. Det er likevel ønskelig at reguleringsplanen sikrer en nødvendig grad av fleksibilitet til senere detaljprosjektering av prosjektet. Detaljløsninger og størrelser på boenheter må bl.a. tilpasses og vurderes med hensyn til gjeldende markedssituasjon i Verdal sentrum på utviklingstidspunktet.

Figur 0-2: Alt. B. Prinsipiell skisse av hjørneleilighet der teknisk stille side er løst i fasade mot sør med inntrukken balkong.

Figur 0-3: Alt. C. Prinsipiell skisse av hjørneleiligheter som har fasade og balkonger inntrukket både mot gate og mot stille side.

Kvalitetskriterier i plangrep

Det er gjort en grundig vurdering av plangrep og støysituasjon. Plangrepet legger til rette for og sikrer en rekke sentrale kvalitetskriterier både i opplevd bymessighet og bokvalitet, tilpasset lokaliseringen i Verdal sentrum.

Bebyggelse i karré/hestesko sikrer optimal støyskjerming av felles uterom i gårdsrom, samtidig som det lager gode, urbane gaterom og kvartalsstruktur. Støykrav som medfører at en i stedet må bygge blokker i f.eks. 3 lameller punkterer støyskjermen og gir støyproblematikk inn i gårdsrommet. Det vil også gi en dårligere kvartalsstruktur og gaterom med «åpne» hjørner.

For å sikre nevnte kvalitetskriterier og nødvendig grad av fleksiblitet i detaljprosjekteringen, legges det til grunn en bestemmelse som for et begrenset antall hjørneleiligheter tillater skjermingstiltak for å oppnå teknisk stille side.

Forslag til justert støybestemmelse

Basert på ovenstående begrunnelser og diskusjon i møte med fylkesmannen 10.12.2020 legges en justert bestemmelse §2.6 til grunn i forslag til revidert plan etter høring. Uthevet tekst er supplert/justert.

Støygrenseverdier i retningslinje T-1442 gjøres gjeldende, med følgende presiseringer:

- *Det tillates bebyggelse i gul støysone med støy fra veg- og jernbane.*
- *Vinduer i støyfølsomme rom som vender mot jernbanen skal ivaretas med 3 dB strengere lydkrav.*
- *For hver boenhet skal minimum halvparten av **støyfølsomme** oppholdsrom, herav minst 1 soverom, ha vindu som kan åpnes mot stille side med tilfredsstillende støynivå i henhold til T-1442/2016. **Inntil 10 % av boenheter tillates løst med teknisk stille side.***
- *Boenheter skal ha tilgang til felles uteoppholdsareal med støynivå under grenseverdi. Krav til minimumsareal og utforming er gitt av bestemmelse 3.1.6.*
- *Luftinntak for balansert ventilasjonssystem til boliger skal legges til stille side.*

Trondheim, 21.12.2020

Selberg Arkitekter AS

Innkomne merknader til høring og offentlig ettersyn

Detaljregulering for Nordgata 14, 16 og 18 m.fl.

Coop Verdal sentrum.

Merknadsfrist 15.08.2020

Forslagsstillers kommentarer, dato 18.01.2021

Tabellen nedenfor viser et sammendrag av de innsendte merknadene, samt forslagsstillers kommentarer til hvordan merknadene vil følges opp i det videre arbeidet.

Bane NOR, brev 11.08.2020	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
1. Det er en målsetting at planovergangen skal stenges for trafikk innen desember 2022. KMD fattet i mai 2019 vedtak om stenging av planovergangen i Nordgata. Departementet har ikke gitt tidsfrist for når stengingen av gata for trafikk skal være gjennomført. Bane NOR anmoder om at Verdal kommune som veieier og planmyndighet sikrer at rekkefølgekrav om at planovergangen skal være stengt for trafikk før ny bebyggelse kan tas i bruk innarbeides.	1. Inkludering av et rekkefølgekrav som foreslått er uheldig, og kan medføre en utsettelse i realiseringen av planforslaget. Ny Coop-butikk innenfor delfelt BS1 er planlagt utbygd først. Det er en butikk innenfor planområdet også i dag, og dette vil derfor ikke ha noen endring på trafikken over planovergangen. Foreslått regulering er uavhengig av om hvor vidt planovergangen er stengt eller åpen.
2. Vi anbefaler, slik tiltakshaver selv har foreslått, at det innarbeides reguleringsbestemmelser som sikrer at anleggstrafikken ikke benytter planovergangen i Nordgata.	2. Bestemmelse §4.1.8 stiller krav til at plan for beskyttelse av omgivelsene mot støy og andre ulemper i bygge- og anleggsfasen for hvert delfelt/byggetrinn skal følge søknad om igangsetting. Hensynet til planovergangen vurderes i den sammenheng.
3. Vi forutsetter at ROS- analysen endres slik at risikosituasjonen knyttet til økt ferdsel over planovergangen beskrives likt som for reguleringsplanforslaget Nordgata 9,11 og 13.	3. ROS-analysen er delvis justert/supplert.
4. Ny gatestruktur i Asbjørnsens gate og Johannes Bruns gate inngår som del av	4. Det er lagt til rette for dette i planforslaget. For Asbjørnsens gate er det sikret tosidig fortau. I Johannes Bruns gate er det gitt et

planarbeidet. Vi vil påpeke at det ved utforming av ny gatestruktur må legges til rette for effektiv og trafikksikker gang og sykkeladkomst til Verdal stasjon og Verdal sentrum via planskilt kryssing av jernbanen i Nordåkeren og stasjonsparken i Sørgata.	fleksibelt reguleringsformål. Planforslaget foreslår 3 ulike gateprinsipp som alle legger til rette for en effektiv og trafikksikker gang- og sykkeltrafikk.
5. Vi har ingen motforestillinger mot selve plangrepet eller bygningenes størrelse og plassering. For å nå de nasjonale føringene for bærekraftig areal- og transportplanlegging, er det av betydning at ny bebyggelse etableres i sentrum slik at innbyggerne og kunder til næring og tjenesteyting har god tilgang til jernbane og annen kollektivtransport.	5. Vi slutter oss til denne vurderingen.
Trøndelag fylkeskommune, brev 27.08.2020	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
1. Vi har ingen merknader til planforslaget om automatisk fredete kulturminner.	1. Tas til orientering.
2. Det er positivt at sentrum nå får en tydeligere bebyggelsesstruktur og at det legges opp til en variasjon i utformingen av den nye bygningsmassen for å unngå monotoni. Med en økt byggehøyde er det viktig med en dimensjonering av kvartalene som er tilpasset øvrig sentrumskarakter. Selv om Veita, med sin historiske småhusbebyggelse ligger et stykke unna, er det som tidligere påpekt flere interessante bygninger i sentrum sett ut fra et kulturminneperspektiv. Det er derfor viktig at bestemmelsene legger opp til krav om en arkitektonisk utforming som skal sikre negative nabokonsekvenser.	2. Arkitektonisk utforming som ivaretar nabobebyggelsen og motvirker negative konsekvenser er ivaretatt i bestemmelsene.
3. Planforslaget fremmer en tett og kompakt bebyggelse, noe vi ser som på som positivt. I tillegg frigjør forslaget areal på bakkeplan, da det legges opp til å redusere omfanget av bakkeparkering.	3. Tas til orientering.
4. Prosjektet virker godt tilpasset Verdal sentrum, og søker gode prinsipielle løsninger og høy kvalitet i utførelse. Dette er også søkt sikret i bestemmelsene.	4. Tas til orientering.
5. **Uteoppholdsarealene** er godt planlagt, og planbeskrivelsen skildrer intensjoner om høy kvalitet. Disse kvalitetene er ikke sikret i planens bestemmelser, som ser ut til å sikte noe lavere når det gjelder ambisjonsnivå for arealene utomhus. Fylkeskommunen gir **faglig råd** til at krav til	5. Gårdsrommene skal ha større grønne areal i form av gress og opphøyde bed. Det er tatt høyde for opparbeidelse av plantekasser på inntil 0,5 m høyder, i tillegg til mindre «hauger/voller» eller plantekasser opp mot 0,8 m høyde der det kan plantes mindre trær. Ved å heve visse partier av plenen i form av

kvaliteter beskrevet i planbeskrivelsen forankres i bestemmelsene, og at ambisjonsnivået for beplantning økes betydelig. Dette dreier seg i første rekke om at konstruksjoner under uteareal dimensjoneres for å tåle vibrasjoner som følge av lek og tilstrekkelig jordvolum for beplantning av små trær i hele uteområdet.	terrengvoller skapes et mer variert landskap som i tillegg gir bedre vekstforhold for beplantningen. Konstruksjoner dimensjoneres for å tåle tyngden av jordvolumet. Bestemmelse §3.1.6 er supplert. Faglig råd vurderes dermed som ivaretatt i planforslaget.
6. **Veg og trafikk:** riktig og viktig at det arbeides for å fjerne planovergangen over jernbanen i Nordgata. Det er gjort en grei vurdering av hva som kan være de trafikale konsekvenser ved realisering av reguleringsplanen. Vi er opptatt av at det holdes fokus på løsninger som gjør det mer attraktivt/hensiktsmessig å ta seg fram uten bruk av bil. Det gatetverrsnitt som velges i Johanns Bruunsgt. og ny tverrgate må gjenspeile dette.	6. Tas til orientering.
7. **Støy:** Med henvisning til Klima- og miljøverndepartementets retningslinjer T-1442 – tabell 3 mener vi at reguleringen bør stille krav til at boenhetene gjøres gjennomgående, slik at alle enheter kan innredes med støyfølsomme rom mot stille side. Kommunen, som planmyndighet, bør ta inn reguleringsbestemmelser som sikrer at 50% av antall rom med støyfølsom bruk skal ha vindu mot stille side, jf kommuneplanen. I tillegg bør planen sikre at også hjørneleiligheter stilles krav som gjør at anbefalingene i retningslinjene-T1442 kan overholdes.	7. Dette er ivaretatt i bestemmelse 2.6 i planforslaget. Som følge av innsigelse fra fylkesmannen er bestemmelsen supplert og presisert ytterligere.

Fylkesmannen i Trøndelag, brev 11.08.2020	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
1. Området preges i dag av store arealer med parkering, og planlagt omforming vil derfor ha stor positiv betydning både for områdets attraktivitet og arealutnyttelse. Sistnevnte bidrar på sikt til å redusere presset på landbruks- og naturverdier rundt sentrum, noe som er positivt.	1. Tas til orientering.
2. Med bakgrunn i SPR-BATP fremmer Fylkesmannen **innsigelse** til manglende sikring av krav til parkeringskjeller, i samsvar med føringene fra kommunedelplanen.	2. Bestemmelsen er justert og innsigelsen anses som imøtekommet.

3. Med bakgrunn i SPR-BATP fremmer Fylkesmannen **innsigelse** til manglende minimumskrav for antall boenheter, som sikrer en arealbruk i henhold til føringene i kommunedelplanen.	3. Bestemmelse 3.1.1. er supplert med et krav om at det skal etableres minimum 8 boliger pr. daa innenfor planområdets sentrumsformål. Innsigelsen anses som imøtekommet.
STØY 4. Fylkesmannen som støymyndighet vil med grunnlag i T-1442/16 Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging fremme **innsigelse** til framlagte planforslag da bestemmelsene ikke sikrer at akseptable støyforhold blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte. Følgende må ivaretas: - Det må foreligge en støyutredning som viser støyeffekten av ÅDT-økning i Håkon den VII allé ved stengning av jernbaneovergangen. - Det må tas inn krav i planbestemmelsene som sikrer tilfredsstillende støyforhold for hver boenhet i henhold til grenseverdiene i tabell 3 i T-1442/16. - Planbestemmelsene må sikre at minimum 50% av antall rom til støyfølsomt bruksformål i hver boenhet har vindu mot stille side, og at minimum ett soverom i hver gjennomgående boenhet vender mot stille side. Stille side er her definert som i tabell 3 i T-1442/16, dvs. Lden < 55dB. - Støykrav for tilstrekkelig store og trygge uteoppholdsarealer skal være tilfredsstilt. Dette må dokumenteres før boligene tas i bruk.	4. Fylkesmannen har i brev av 25.11.20 samt notat datert 17.12.20 fått en redegjørelse for hvordan innsigelsene foreslås imøtekommet, bl.a. ved forslag til endrede bestemmelser. Innsigelsen anses som imøtekommet.
LUFT 5. For å sikre god luftkvalitet i leilighetene gir fylkesmannen **faglig råd** om at luftinntak for balansert ventilasjonssystem legges til stille side.	5. Bestemmelse §2.6 er supplert med krav til at luftinntak for balansert ventilasjonssystem til boliger skal legges til stille side.
UNIVERSELL UTFORMING 6. Fylkesmannen vil gi **faglig råd** om at det utformes en bestemmelse som ivaretar universell utforming med utgangspunkt i konkrete kvalitetskrav som sikrer god universell utforming av uteområder.	6. Føringene fra plan- og bygningsloven (§ 1-1) om prinsippet om universell utforming og bestemmelser i Byggteknisk forskrift (TEK 17) er lagt til grunn og ivaretatt i planforslaget. Planforslaget er supplert med fellesbestemmelse § 2.10 med krav til universell utforming i tråd med formulering i KDP Verdal by sin bestemmelse.

	Bestemmelse § 3.1.6 om uteoppholdsareal stiller allerede konkrete krav til innhold og variasjon som bygger opp under prinsipp og universell utforming. Bestemmelse § 3.1.7 om boligstørrelse og kvalitet stiller krav til minimum 30% tilgjengelige boenheter. Det er også stilt krav til minimum 5% p-plasser for brukere med nedsatt bevegelsesevne. Offentlige gater er gitt en fleksibel regulering. Reguleringsplanen har som målsetting å gi Verdal kommune handlingsrom til å utvikle gateløsninger som kan tilpasses kommunens behov, og at kommunen skal kunne legge føringer for hvilke løsninger de ønsker i detaljeringsfasen. Dette omfatter også målsettinger for universell utforming av offentlige gaterom.
Statens vegvesen, brev 09.07.2020	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
1. Planens innretting med mer kompakt bebyggelse, flere boliger i sentrum og redusert omfanget av bakkeparkering framstår framtidsrettet og fornuftig, og er i tråd med statlige planretningslinjer. Etablering av parkeringskjellere under ny bebyggelse og gatetun er viktige element i dette. Samtidig vitner planbeskrivelsens drøfting av gatebruk og parkeringsdekning om noen typiske dilemma en stilles overfor ved slik transformasjon. Når tiltakshaver er en hovedaktør innen dagligvarehandelen kan dette gjøre dilemmaet større. 2. Johannes Bruns gt. vil med breddeutvidelse få økt attraktivitet som akse for gangtrafikk, og denne aksen er gjennom gatebruksplanen dokumentert å få økt betydning i framtida. Vi mener det er uheldig å samtidig utfordre denne attraktiviteten med en løsning som omfatter kjøretrafikk i begge retninger (sambruksområde, alt. 2) – mot dagens énvegsregulering. Kjøretrafikk i begge retninger reduserer framkommeligheten for gående, og med en stor og viktig dagligvareforretning i gata vil gateløpet lett bli preget av kjøretrafikk. 3. Verdal kommune har gjennom etablering av miljøgatene i 2004 og prioritering av universell utforming i sentrum, maktet å transformere deler av sentrum til en vennligere sted for fotgjengere og syklister. Vi mener at dette er en anledning til å videreutvikle dette, og vil derfor anbefale et gateprinsipp med gågater (alternativ	1. Tas til orientering. 2. Tas til orientering. Planforslaget har ikke tatt stilling til endelig løsning i Johannes Bruns gate – det legges opp til en fleksibel regulering av gateløpet der Verdal kommune tar stilling til endelig løsning. 3. Se kommentar over. Verdal kommune må vurdere behovet for offentlig parkering i sentrum opp mot ønsket om gågater.

3), selv om vi erkjenner at dette vil påføre de omkringliggende gater økt belastning. 4. Det legges opp til et gatenett med sambruksløsninger og gågater som er ment for et lavere fartsnivå enn dagens regulerte «Sone 30». Dette er generelt positivt. 5. Statens vegvesen mener også det er riktig å alt nå legge til grunn at planovergangen over jernbanen vil bli stengt for kjøretrafikk, selv om det pr. i dag ikke er avklart når slik stenging finner sted. Dette vil medføre økt trafikk i omkringliggende gatenett, og støysituasjonen vil utfordres både innenfor dette planområdet og tilstøtende områder. Det er derfor viktig at kommunen som støymyndighet ser foreliggende og øvrige tiltak/prosjekt i sammenheng. 6. Vi anser planforslagets bestemmelser med hensyn til krav til sykkelparkering som ivaretatt.	4. Tas til orientering. 5. Tas til orientering. Det vises til støyutredning og kommentar fra Brekke & Strand Akustikk. 6. Tas til orientering.
NVE, brev 19.06.2020	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
1. NVE prioriterer å gi innspill og uttalelser til overordnede planer og veiledning/opplæring av kommuner med store utfordringer innen vårt saksområde. I tillegg prioriterer vi å gi uttalelser til reguleringsplaner der det bes om faglig bistand til konkrete problemstillinger. Dette fremgår av brev til kommunene 29.09.2017 om NVEs bistand og verktøy i arealplanleggingen, der vi ber kommunen om å skrive tydelig i oversendelsesbrevet hva en eventuelt ønsker bistand til i den enkelte sak. I denne saken kan vi ikke se at det er bedt om slik bistand. NVE gir derfor ikke konkret uttalelse i denne saken.	1. Tas til orientering.
Sametinget, brev 06.08.2020	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
1. Sametinget har ingen ytterligere bemerkninger til saken, utover vår uttalelse til oppstartsvarselet.	2. Tas til orientering.
TSU v/Oddvar Govassmark VK, E-post 25.06.2020	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
Kommunens trafikksikkerhetsutvalg har gitt uttalelse til noen saker: **1. Stenging av jernbaneovergangen i Nordgata, uttalelse sendes både planavdelingen og Jernbaneverket:**	1. Tas til orientering. Inngår ikke i vårt planområde.

Det blir viktig med sikker/trygg utforming som hindrer ulovlig kryssing. Det bør brukes varige fysiske stengsler som hindrer kryssing og som forskjønner bybildet.	
2. Tverrstilt parkering i Nordgata, uttalelse til planavdelingen: *Utvalget vil oppfordre aktører (2 plansaker nå) til å se på muligheter for felles løsninger med parkeringskjeller for å unngå parkering i Nordgata. Alternativt bør det vurderes å innføre enveiskjøring i Nordgata eventuelt med skråparkering. Enveiskjøring vil forenkle trafikkbildet. Utvalget mener at tverrstilt parkering gir dårligere trafikksikkerhet* **Plansak Nordgata 14, 16 og 18, uttalelse til planavdelingen:** *Utvalget vil oppfordre aktører (2 plansaker nå) til å se på muligheter for felles løsninger med parkeringskjeller for å unngå parkering i Nordgata. Ellers ingen merknader.*	2. Spørsmålet om etablering av felles parkeringskjeller i området påvirker ikke reguleringsplanforslaget direkte. Planforslaget legger til rette for p-kjeller helt inn til Nordgata i sør, og en videre sammenkobling av en eventuell p-kjeller under Nordgata er mulig dersom dette blir aktuelt. Trafikk- og støyvurderinger i planforslaget er med utgangspunkt i toveiskjøring i Nordgata. Enveiskjøring vil erfaringsmessig gi lengre kjøreavstander og med det økt trafikk. Dette medfører dermed høyere støynivå, noe som vil ha uheldige konsekvenser i området. SA anbefaler derfor at toveiskjøring i Nordgata videreføres.
Innherred renovasjon, E-post 06.08.2020	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
Saken er fremkommelighet for renovasjonsbilen i sentrum av Verdal.	
1. Ser vi på krysset Nordgata – Asbjørnsens gate der ser det ut til at det blir litt trangt for renovasjonsbilen. Dette krysset blir i overgangen mellom prosjektet Nordgata 9-11.13 og Nordgata 14-16-18. Innherred Renovasjon er avhengig av en svingradius tilsvarende buss for å komme frem i dette krysset.	1. Dette er avklart av planlegger for Nordgata 9, 11 og 13. Det vises til e-post datert 17.08.2020 der det framgår at det ikke er behov for å justere planforslag for Nordgata 14, 16 og 18 m.fl. i forhold til svingradius for buss i krysset.
I tillegg er følgende punkt tatt opp av Agnar Buran hos Innherred renovasjon i telefonsamtale:	
2. Plassering av renovasjonspunkt tilknyttet trinn 3. Innherred renovasjon ønsket ikke dette plassert i Johannes Bruns gate dersom denne blir gågate. Rygging er da ikke akseptabelt. Dvs. renovasjonspunkt bør enten flyttes nord for trinn 3, eventuelt samkjøres i bakgård med nabobebyggelse i sør som også er under regulering.	2. Dette er diskutert med Innherred renovasjon. Det er skissert alternativ plassering av renovasjon innenfor BS3 med atkomst fra Håkon VII allé. En slik løsning medfører et par mindre p-plasser, som vist på illustrasjonsplan. Eksakt plassering av renovasjon for BS3 løses i detaljprosjekteringen. Det er stilt krav til godkjent plan for avfallshåndtering for hvert delfelt/byggetrinn som skal følge søknad om tillatelse til tiltak, senest ved søknad om igangsettingstillatelse.

Teateret, 11.08.2020	
Resymé av innspill	**Forslagsstillers kommentar**
Ser ut til å være en merknad til naboregulering – Nordgata 9, 11 og 13 – og omtales derfor ikke nærmere her.	

Avtale Fritidssenteret

Saksbehandler:	Bjørn Erik Haug	**Arkivref:**
E-post:	bjorn.erik.haug@verdal.kommune.no	2019/4702 - /
Tlf.:	993 54 879	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	11.02.2021	24/21
Kommunestyre	01.03.2021	19/21

Saksprotokoll i Formannskap - 11.02.2021 - 24/2021

BEHANDLING:

AP v/Ole Gunnar Hallager fremmet følgende alternativt forslag:

1. Verdal kommune og brukerne av bygget utarbeider en driftsavtale med varighet til og med 2023 ut ifra alternativ 2.
2. Framforhandlet avtale framlegges for Formannskapet til endelig godkjenning.

3. Sentrum av Verdal har utviklet seg med fortetting og bygging av flere leilighetskomplekser over flere år. Dette har ført til at behovet for møteplasser har endret seg fordi det nå bor flere innbyggere i sentrum som skaper liv i frivillige lag og foreninger. For å legge til rette for bolyst og folkehelse i sentrum ber Formannskapet kommunedirektøren utrede behovet for etablering av en møteplass i sentrum for lag og foreninger, «folkets hus».

   Utredningen skal inneholde
   - En kartlegging av hvilke frivillige lag og foreninger som har behov for, og er interessert i, et «folkets hus» i sentrum
   - Hvilken type lokaler det er behov for med tanke på størrelse, utforming og beliggenhet.
   - Forslag på lokaler som kan være egnet ut i fra kartlegging av behov.

   Kommunedirektøren skal komme tilbake til formannskapet med en vurdering om oppgaveutvalg er en hensiktsmessig arbeidsform for å inkludere og involvere aktuelle lag, foreninger og innbyggere i denne prosessen.»

Einar Olav Larsen (SP) fremmet følgende tilleggsforslag:
Nytt pkt. 3:
Framforhandlet avtale skal også legges fram for eldrerådet før behandling i formannskapet.
Nytt pkt. 4.
Når framforhandlet avtale kommer til politisk behandling, bes kommunedirektøren komme med en vurdering i saken, der Fritidssenteret, som aktuell sosial møteplass i Øra sentrum, vurderes opp mot intensjonene i strategiplan «Leve hele livet».

Votering:

Alternativ votering kommunedirektørens innstilling pkt. 1 og forslag fra AP til pkt. 1, kommunedirektørens innstilling vedtatt med 6 stemmer. 3 stemte for Aps forslag (AP + H).
Kommunedirektørens innstilling pkt. 2 – enstemmig vedtatt.
Aps forslag pkt. 3 – vedtatt med 7 mot 2 stemmer (Larsen (SP) og Hoel (SP)).
Larsens forslag til nytt pkt. 3 – vedtatt med 7 mot 2 stemmer (SV og Nordtømme (AP)).
Larsens forslag til nytt pkt. 4 – vedtatt med 5 mot 4 stemmer (AP, SV og Valbekmo (SP).

INNSTILLING:

1. Verdal kommune og brukerne av bygget utarbeider en driftsavtale ut ifra alt.2.
2. Framforhandlet avtale framlegges for formannskapet til endelig godkjenning.
3. Sentrum av Verdal har utviklet seg med fortetting og bygging av flere leilighetskomplekser over flere år. Dette har ført til at behovet for møteplasser har endret seg fordi det nå bor flere innbyggere i sentrum som skaper liv i frivillige lag og foreninger. For å legge til rette for bolyst og folkehelse i sentrum ber Formannskapet kommunedirektøren utrede behovet for etablering av en møteplass i sentrum for lag og foreninger, «folkets hus».

   Utredningen skal inneholde
   - En kartlegging av hvilke frivillige lag og foreninger som har behov for, og er interessert i, et «folkets hus» i sentrum
   - Hvilken type lokaler det er behov for med tanke på størrelse, utforming og beliggenhet.
   - Forslag på lokaler som kan være egnet ut i fra kartlegging av behov.

   Kommunedirektøren skal komme tilbake til formannskapet med en vurdering om oppgaveutvalg er en hensiktsmessig arbeidsform for å inkludere og involvere aktuelle lag, foreninger og innbyggere i denne prosessen.»

4. Framforhandlet avtale skal også legges fram for eldrerådet før behandling i formannskapet.
5. Når framforhandlet avtale kommer til politisk behandling, bes kommunedirektøren komme med en vurdering i saken, der Fritidssenteret, som aktuell sosial møteplass i Øra sentrum, vurderes opp mot intensjonene i strategiplan «Leve hele livet».

Kommunedirektørens innstilling:

6. Verdal kommune og brukerne av bygget utarbeider en driftsavtale ut ifra alt.2.
7. Framforhandlet avtale framlegges for Formannskapet til endelig godkjenning.

Vedlegg:

1 Framtidig drift av Arken - høsten 2020
2 Avtale Fritidssenteret - uttalelse fra eldrerådet

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Viser til politisk sak 120/19 Fritidssenteret som ble behandlet i kommunestyret 9.12.19 med følgende vedtak.

Vedtak:

1. Fritidssentret avhendes ikke. Rådmannen finner dekning innenfor budsjettet til teknisk drift for 2020.
2. Framtidig drift ved Fritidssenteret avklares med dagens brukere av bygget, samt evt. potensielle nye brukere. Det forventes en god samskapingsprosess for å finne framtidig organisering og drift av Fritidssenteret, herunder økonomiske forhold som husleie mv.
3. Dersom brukere av Fritidssenteret skal over i annet lokale, skal dette være klart til bruk og avklart i dialog med brukerne før avvikling av dagens lokaler i Fritidssenteret.
4. Etter gjennomført samskapingsprosess med dagens og evt. nye brukere av Fritidssenteret legges det fram sak til politisk behandling som omhandler drift og finansiering av bygget.
5. Formannskapet ber rådmannen komme tilbake med en sak, hvor det er skissert en prosess som kartlegger behovet, og muligheter for en møteplass i sentrum for frivillige lag og foreninger. Det skal vurderes om oppgaveutvalg er en hensiktsmessig arbeidsform, for å inkludere og involvere i denne prosessen.

Teknisk drift har i en god samskapingsprosess med brukere av fritidssenteret hatt flere møter. Vi har diskutert framtidig bruk av bygget, og drift og finansiering av bygget. Brukerne sendte etter siste møtet et forslag til «Avtale om framtidig drift av Arken/Fritidssenteret». Avtalen er klippet inn i saksframlegget i sin helhet:

Alternativ 1.

«Framtidig drift av Arken / Fritidssentret.

Frivillige lag og organisasjoner har behov for et sted å være på Verdalsøra. I tillegg til dagens brukere har andre organisasjoner gitt signal om at de ønsker å legge aktiviteten sin til Arken, dersom det er mulig å få til en langsiktig bruksrettavtale.
Vi tror en vellykka løsning for Arken vil lønne seg for Verdal kommune.
Når framtidig drift av Arken skal prioriteres bør merverdien ved å forebygge ensomhet blant eldre tillegges vekt.

- *Arken som aktivitetshus for alle aldre gjennom samarbeid med frivillige organisasjoner som dekker hele kommunen; - for eks. Verdal Husflidslag, Diabetesforbundet Verdal*
- *Arken som sentralt beliggende aktivitetssenter og møtelokale – 67% av Verdals pensjonister bor i sentrum og Arken ligger i gangavstand; - for eks. Verdal Pensjonistlag, Verdal Seniorsdans.*
- *Arken som øvingslokale og konsertlokale for sangkor og musikkorps; - Ørmelen Blandakor, Verdal Mannskor, Arbeidernes Musikkorps*
- *Arken som lokale for kommunale helse- og omsorgstjenester; - Dagtilbud hjemmeboende demente, Dag og Velferdssenter.*

På vegne av de frivillige organisasjonene som har meldt interesse for å bruke Arken legger Interimsstyret for Arken følgende til grunn:

1. De frivillige organisasjonene ønsker en leieavtale med kommunen.

2. Verdal kommune må stå som eier av Arken / Fritidssentret og ta driftsansvaret, dvs utgiftene til strøm, forsikring, vedlikehold, kommunale avgifter, renhold og utleieadministrasjon.

3. Leieavtalen må sikre dagens brukere og evt. fremtidige brukere bruksrett til 2030

4. Dersom brukere av Fritidssentret skal over i annet lokale, skal dette være klart til bruk og avklart i dialog med brukerne før avvikling av dagens lokaler i Fritidssentret. (Jfr.pkt.3 i PS 120/19)

5. For bruksrett til hele Fritidssentret betaler de frivillige organisasjonene et årlig beløp til Verdal kommune på kr.50.000,- Årskontingenten inkluderer tilgang til lagerlokaler så langt sentret rekker. Interimsstyret/permanent styre samordner årsplanen for de frivillige organisasjonenes bruk av Fritidssentret.

6. Bruksretten omfatter i utgangspunktet Arken mandag til og med fredag fram til kl.16.00 på fredag.

7. Utleie av storsal med kjøkken i tidsrommet fredag fra og med kl. 16.00 t.o.m. søndag administreres av Verdal kommune, som fastsetter utleiepris og har inntektene. Eventuelt utleie av storsal med kjøkken på ukedagene mandag til fredag må tilpasses årsplanen for de frivillige organisasjonenes bruk av Fritidssentret.

8. Frivillige organisasjoner kan leie kontorlokaler, aktivitetsrom i gammelbygget. For slike lokaler betales en årlig leie, som fastsettes av Interimsstyret i samråd med Verdal kommune. Dette kommer i tillegg til det årlige beløp på kr.50.000-

9. Bygningsmessig standard i tidsrommet 2020-2030:

    a. Verdal kommune sørger for å opprettholde nødvendig standard.

    b. Grunnlaget for leieavtalen og bruksretten er aksept av bygningsmassens og inventarets aktuelle tilstand ved inngåelse av leieavtalen

    c. De frivillige organisasjonene er innforstått med at ønsker om utbedringer av bygningsmasse /fornying av utstyr i avtaleperioden 2020-2030 må løses gjennom egen dugnad/støtte fra eksterne og i samråd med eier, Verdal kommune

    d. Dersom fortsatt bruksrett ikke er mulig uten omfattende investeringer av hensyn til helse, miljø og sikkerhet, vil pkt.3 i PS 120/19 ha gjennomslag.

For Interimsstyret for Arken
Stein Aamdal
Leder.»

Kommunedirektøren har følgende forslag til en alternativ avtale, alternativ 2:

Alternativ 2

Verdal kommune kan dekke de faste utgiftene for bygget som strøm, renovasjonsgebyr, forsikring, vann og avløpsgebyr, og eksisterende eksterne serviceavtaler. Faste utgifter for Verdal kommune (inkl. anslag finansutgifter) er stipulert til ca. 250 000 kr i året.

Alle løpende driftsutgifter som gjelder vedlikehold og renhold av bygget, er det brukerne som har ansvaret for og kostnadene med. Blir det behov for større renovering eller oppgradering av bygget som brukerne ikke kan gjøre selv, skal saken legges fram til politisk behandling som bevilger penger til utredning og eventuelle tiltak. Usikkerheten rundt tilstanden av bygget gjør at utgiftene de neste 10 år blir usikre, men tilstandsrapporten tilsier omfattende utbedringer på bygget.

Brukerne har ansvaret for utleie av storsal med kjøkken, og utleie av de andre rommene. Det gjelder både til daglig og i helgene. Brukerne fastsetter leiepris og inntekt tilfaller brukerne.

Med en ansvarfordeling som beskrevet ovenfor er det brukerne som administrerer og har ansvaret for både vaktmesteroppgaver, renhold og den daglige drifta av bygget. Brukerne har også styring og inntekt av utleie på dagtid, kveldstid og i helgene. Det gir fordeler for brukerne som da ikke blir avhengig av respons fra teknisk drift. Det er mange brukere av bygget som har erfaring både som administratorer og håndverkere, og som gjennom dugnad og støtte fra eksterne kan få til mye. Det kan også gi en verdifull hverdag for pensjonister og andre brukere av bygget. Brukerne kan få være med og skape en møteplass i sentrum.

Tilstandsrapport

Det ble utarbeidet tilstandsrapport for Fritidssenteret høsten 2019 som ble lagt fram i kommunestyret 9.12.19. Rapporten viser behov for vesentlig oppgradering renovering av byggene. Følgende oppsummering ble gjort:

- Bygg A og B (Distriktslegebolig inkl.uthus). Delvis alvorlige avvik, byggeår antas primo 1900. Omfattende behov renovering tak, fasader, grunnmur, drenering, samt innvendige bygningselementer og overflater. Delvis gamle/manglende tekniske installasjoner, behov for utskifting/oppgradering. Teknisk standard med hensyn på isolasjon o.a avviker vesentlig fra dagens krav. Bygg B – opprinnelig uthus antas bygd samtidig med bygg A. Konstruksjoner ikke kjent, men er av enkel standard. Bygget må evt. totalrenoveres og oppgraderes vesentlig.

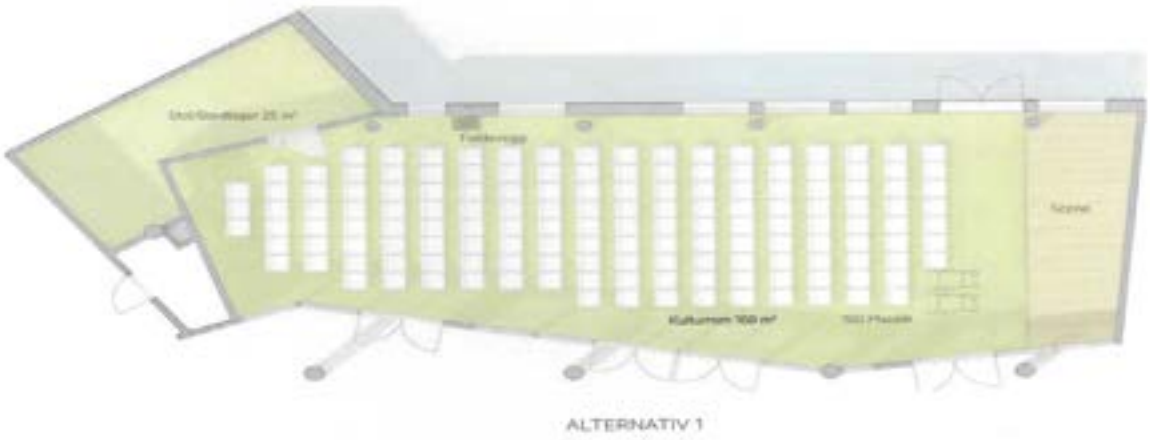
- Bygg C og D. (Arken) Delvis vesentlige avvik, byggeår 1993 og alt framstår med standard fra 1993. Bygg D er påbygg på 50 m2 oppsatt i 2015. Lang restlevetid i selve bygget. Ikke påvist funksjonell svikt, men kun utført enklere løpende vedlikehold. Overflater, mange bygningselementer og tekniske installasjoner er 25 år og har nådd forventet levetid. Må påberegnes større renovering og oppgradering/utskifting av tekniske installasjoner.

Norconsult A/S har høsten 2019 gjort et estimert investeringsbehov på hhv 8,1 mill.kr og 3,4 mill.kr for Distriktslegebolig/uthus og Arken. Samlet investeringsbehov er 11,5 mill.kr.
Investering tar høyde for registrert vedlikeholdsbehov (beregnet etterslep) og forventet vedlikeholdsbehov- og utskiftningsbehov i fem års perspektiv, men også byggeiers ambisjon om å nå generelt krav i TEK-17.

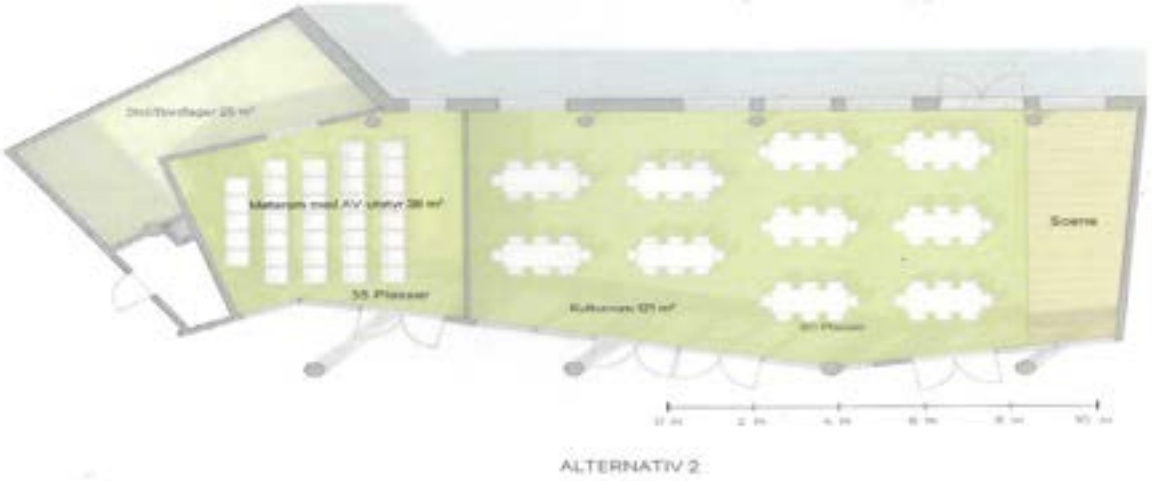
Brukerne ønsker å inngå en leieavtale på 10 år, og som vi ser av tilstandsrapporten kan investeringsbehovet i denne tida bli stort. Det kan for eksempel bli behov for større renovering utendørs som gjelder tak og grunnmur, men også innendørs som tekniske installasjoner. Det er behov for innsparing i alle sektorer for Verdal kommune neste år og årene framover. Teknisk drift har funnet dekning for drift i 2020, som det står i kommunestyrets vedtak. Men det er krevende for teknisk drift å ha ansvaret for drift og vedlikehold av bygget med de økonomiske rammebetingelsene som kommunen står overfor i dagens økonomiplanperiode.

Som saksopplysning viser også bok 3 «Beslutninger mot bygging Verdal bo- og behandlingssenter» et bilde av kulturrommet (side 44 – og gjengitt nedenfor) som var tenkt som den varige erstatningen for Arken. Dette rommet ligger sammen med kantinen sentralt i bygget,

og legger til rette for fleksibel bruk for mange ulike aktiviteter som f.eks. dans, underholdning, større møter osv. Det er også tilrettelagt for eget lager i tilknytning til kulturrommet, og det er nærhet til egen garderobe og WC. Det vil fremdeles kunne erstatte arealene i Arken, og må derfor nevnes siden punkt 5 ber kommunedirektører si noe om muligheter for en møteplass i sentrum for frivillige lag og foreninger som dette kulturrommet representerer.

ALTERNATIV 1

ALTERNATIV 2

Vurdering:

Brukerne av Fritidssenteret har lagt fram forslag til avtale, alt.1. Kommunedirektøren mener dette forslaget, i henhold til tilstandsrapporten, kan påføre Verdal kommune store utgifter i 10-årsperioden som er foreslått.

Alternativ 2 anbefales av kommunedirektøren dersom det planlagte kulturrommet i bo- og behandlingssenteret ikke kan vurderes på nytt. Brukerne gis da både styring og inntekt av utleie på dagtid, kveldstid og i helgene, og styring og ansvaret for vaktmesteroppgaver, renhold og den daglige drifta av bygget.

Verdal kommune har også god kontroll på driftskostnadene som påløper kommunen på bygget.

Alle løpende driftsutgifter som gjelder vedlikehold og renhold av bygget, er det brukerne som har ansvaret for og kostnadene med i alt.2. Blir det behov for større renovering eller oppgradering av bygget som brukerne ikke kan gjøre selv, skal saken legges fram til politisk behandling som tar stilling til å bevilge penger til utredning og eventuelle investeringstiltak. Brukerne ønsker å inngå en leieavtale på 10 år, og som en ser av tilstandsrapporten kan investeringsbehovet i denne tida bli betydelig. Det kan for eksempel bli behov for større renovering utendørs som gjelder tak og grunnmur, men også innendørs som tekniske installasjoner.

Framtidig drift av Arken / Fritidssentret.

Frivillige lag og organisasjoner har behov for et sted å være på Verdalsøra. I tillegg til dagens brukere har andre organisasjoner gitt signal om at de ønsker å legge aktiviteten sin til Arken, dersom det er mulig å få til en langsiktig bruksrettavtale.

Vi tror en vellykka løsning for Arken vil lønne seg for Verdal kommune.

Når framtidig drift av Arken skal prioriteres bør merverdien ved å forebygge ensomhet blant eldre tillegges vekt.

- *Arken som aktivitetshus for alle aldre gjennom samarbeid med frivillige organisasjoner som dekker hele kommunen; - for eks. Verdal Husflidslag, Diabetesforbundet Verdal*
- *Arken som sentralt beliggende aktivitetssenter og møtelokale – 67% av Verdals pensjonister bor i sentrum og Arken ligger i gangavstand; - for eks. Verdal Pensjonistlag, Verdal Seniorsdans.*
- *Arken som øvingslokale og konsertlokale for sangkor og musikkorps; - Ørmelen Blandakor, Verdal Mannskor, Arbeidernes Musikkorps*
- *Arken som lokale for kommunale helse- og omsorgstjenester; - Dagtilbud hjemmeboende demente, Dag og Velferdssenter.*

På vegne av de frivillige organisasjonene som har meldt interesse for å bruke Arken legger Interimsstyret for Arken følgende til grunn:

1. De frivillige organisasjonene ønsker en leieavtale med kommunen.

2. Verdal kommune må stå som eier av Arken / Fritidssentret og ta driftsansvaret, dvs utgiftene til strøm, forsikring, vedlikehold, kommunale avgifter, renhold og utleieadministrasjon.

3. Leieavtalen må sikre dagens brukere og evt. fremtidige brukere bruksrett til 2030

4. Dersom brukere av Fritidssentret skal over i annet lokale, skal dette være klart til bruk og avklart i dialog med brukerne før avvikling av dagens lokaler i Fritidssentret. (Jfr.pkt.3 i PS 120/19)

5. For bruksrett til hele Fritidssentret betaler de frivillige organisasjonene et årlig beløp til Verdal kommune på kr.50.000,- Årskontingenten inkluderer tilgang til lagerlokaler så langt sentret rekker. Interimsstyret/permanent styre samordner årsplanen for de frivillige organisasjonenes bruk av Fritidssentret.
6. Bruksretten omfatter i utgangspunktet Arken mandag til og med fredag fram til kl.16.00 på fredag.
7. Utleie av storsal med kjøkken i tidsrommet fredag fra og med kl. 16.00 t.o.m. søndag administreres av Verdal kommune, som fastsetter utleiepris og har inntektene. Eventuelt utleie av storsal med kjøkken på ukedagene mandag til fredag må tilpasses årsplanen for de frivillige organisasjonenes bruk av Fritidssentret.
8. Frivillige organisasjoner kan leie kontorlokaler, aktivitetsrom i gammelbygget. For slike lokaler betales en årlig leie, som fastsettes av Interimsstyret i samråd med Verdal kommune. Dette kommer i tillegg til det årlige beløp på kr.50.000-
9. Bygningsmessig standard i tidsrommet 2020-2030:
    a. Verdal kommune sørger for å opprettholde nødvendig standard.
    b. Grunnlaget for leieavtalen og bruksretten er aksept av bygningsmassens og inventarets aktuelle tilstand ved inngåelse av leieavtalen
    c. De frivillige organisasjonene er innforstått med at ønsker om utbedringer av bygningsmasse /fornying av utstyr i avtaleperioden 2020-2030 må løses gjennom egen dugnad/støtte fra eksterne og i samråd med eier, Verdal kommune
    d. Dersom fortsatt bruksrett ikke er mulig uten omfattende investeringer av hensyn til helse, miljø og sikkerhet, vil pkt.3 i PS 120/19 ha gjennomslag.

For Interimsstyret for Arken

Stein Aamdal

Leder.

Verdal kommune
Kommunedirektøren

NOTAT
med oppfølging

Bjørn Erik Haug

Deres ref: ***Vår ref:*** *INST 2019/4702* ***Dato:*** *09.02.2021*

Avtale Fritidssenteret - uttalelse fra eldrerådet

Viser til ovennevnte sak. Eldrerådet har vedtatt følgende uttalelse:

Eldrerådet er glad for at Fritidssentret fortsatt stilles til rådighet for aktivitet i lag og foreninger. Det er viktig at dette sees i sammenheng med intensjonene i "Leve hele livet". Eldrerådet mener at det må tas utgangspunkt i både alt. 1 og alt. 2 for å kunne komme fram til en omforent avtale. Spesielt vil rådet framheve at det er viktig at det tas hensyn til tidsperspektivet på 10 år.

Rådet håper man kan komme til en enighet i en drifting som er formålstjenlig for alle parter. Eldrerådet ønsker at saken legges fram for eldrerådet før saken legges fram for formannskapet på nytt, jfr. innstillingen punkt 2.

Med hilsen

Inger Storstad
Konsulent/sekr. for eldrerådet

Postadresse:
Postboks 24
7651 VERDAL
Tlf. 74048200

Saksbehandler:
Inger Storstad
inger.storstad@verdal.kommune.no
Tlf. 476 92 393

Organisasjon:
Organisasjonsnr. 938587418
E-post: postmottak@verdal.kommune.no
Web: http://www.verdal.kommune.no

Sluttbehandling reguleringsplan for Einervegen

Saksbehandler:	Anders Nordgård-Larsen	**Arkivref:**
E-post:	anders.nordgard-larsen@verdal.kommune.no	2018/9855 - /L13
Tlf.:		

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for plan og samfunn	09.02.2021	15/21
Kommunestyre	01.03.2021	20/21

Saksprotokoll i Utvalg for plan og samfunn - 09.02.2021 - 15/2021

BEHANDLING:
Ved votering ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
Vedlagte planforslag vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-12.

Kommunedirektørens innstilling:

Vedlagte planforslag vedtas med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-12.

Vedlegg:

1 Planbeskrivelse
2 Plankart
3 Bestemmelser datert 28.01.21
4 Overordnet VA-plan
5 ROS-analyse
6 Einervegen Sol- og skyggestudier
7 Uttalelse til høringsinnspill fra forslagstiller.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Sammendrag:
Formålet med planarbeidet er å regulere til boligformål med tilhørende kjøreadkomster, uteoppholdsarealer, og adkomster fra boligområdet til nærområder til Einervegen. Det planlegges for boligbebyggelse i 2 etasjer uten kjeller med tilhørende parkering for biler og sykler. Planforslaget legger opp til fortetting av boligeiendommene i Einervegen 1-7 utenfor Verdal sentrum. Eiendommen er i dag bebygd med sju firemannsboliger som søkes revet.

Planforslaget legger opp til maks 42 nye boenheter med tilhørende anlegg som garasjer, felles uteoppholdsareal og renovasjon. Det er gangavstand til Verdal sentrum med offentlige kontorer, banker, forretninger, jernbane, etc. Det er kort veg til dagligvarebutikk, barnehage, skole og SFO på Ørmelen.

Utvalg for plan og samfunn (UPS) i Verdal kommune har i møte den 15.09.20, sak 70/20 med hjemmel i plan- og bygningsloven §12-10 vedtatt at ovennevnte forslag legges ut til offentlig ettersyn. Saken har vært ute til offentlig ettersyn i perioden 20.11.20-12.01.21.

Høring/offentlig ettersyn:
Planforslaget er framlagt for høring og offentlig ettersyn i samsvar med ovennevnte vedtak. I forbindelse med høring og offentlig ettersyn har det innkommet de uttalelser som nedenfor er gjengitt og kommentert. Uttalelsene er gjengitt i sin helhet og satt i kursiv tekst.

Det er mottatt følgende uttalelser:

Statsbygg:

Statsbygg henviser til varsel om høring og offentlig ettersyn av detaljreguleringsplan for bygging av boliger i Einervegen 1-7. På motsatt side av Tangenvegen for boligene i Einervegen ligger Verdal fengsel. Eiendommen med gnr. 17/bnr. 4 eies av Statsbygg og leies av Kriminalomsorgen.

Verdal fengsel ønsker å få etablert en egen innkjøring til arbeidsdriften. Se vedlagt utsnitt av flyfoto med påtegnet pil for ønsket plassering av innkjørsel. Dette innebærer en ny avkjøring fra Tangenvegen helt nord på eiendommen, mellom nordligste bygning (kjøkkenbrakka) og eiendomsgrensa. Hensikten med ny innkjøring er å unngå utfordrende situasjoner for eksterne samarbeidspartnere og hindre at innsatte i forbindelse med trafikken beveger seg mellom områder på eiendommen. Det er uheldig med stor trafikk igjennom innsattes boligområde da det til tider er stor aktivitet der.

Omfanget av trafikk til arbeidsdriften anslås å være 4-5 lastebiler/semitrailere til og fra fengselet hver dag. Det omfatter da mottak av materialer til palleproduksjon, levering av paller, mottak av andre varer til fengselet, henting av kontainere, renovasjon mv. Alt mottak av postleveranser/budtjenester ønsker Kriminalomsorgen i framtida å kanalisere via ny atkomst. I tillegg er det regelmessig trafikk av kunder som henter ved, eller andre produkter som produseres ved fengselets arbeidsdrift. Alt i alt er det betydelig trafikk av forskjellig art i løpet av en dag som det er ønskelig å lede utenom det sentrale området i Verdal fengsel.

Lastebiler som skal til fengselet ankommer i hovedsak fra nord på grunn av den noe vanskelige adkomsten fra sør, hvor gangbrua over Tangenveien og E6 er så lav at tungtransport kun kan bruke ett løp. Dermed blir også færre boliger berørt av tungtrafikken dersom innkjøringen flyttes på nordsiden av fengselet. Et tilleggsmoment er at tungtransporten i dag må parkere ute i

Tangenveien om de kommer på morgenkvisten, før arbeidsdagen i fengselet har begynt. Ved etablering av innkjøring på nordsiden kan det lages «oppstillingsplass» for ett par trailere inne på eiendommen, slik at de ikke står ute i Tangenveien og potensielt er i veien for annen trafikk.
Statsbygg ber med dette om at det legges inn en pil på plankartet for detaljregulering av Einerveien 1-7 for å tillate etablering av en ny innkjøring til fengselet fra Tangenvegen.

Kommentar til uttalelsen:
Avkjørsel bør vurderes i egen sak med tilhørende vurdering av konsekvenser for det totale trafikkbilde i området. Det tas ikke inn i planen nå. Oppsitterne bør høres i en slik sak.

Trøndelag fylkeskommune:

Planforslaget legger opp til maks 42 nye boenheter med tilhørende anlegg som garasjer, felles uteoppholdsareal og renovasjon.

Kulturminner eldre tid
I vår uttalelse til planoppstart foreslo vi at følgende tekst settes inn i reguleringsplanens generelle bestemmelser:

Dersom man i løpet av bygge- og anleggsarbeid i marka oppdager gjenstander eller andre spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes fylkeskommunen og/eller Sametinget omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml) § 8 annet ledd. Kulturminnemyndighetene forutsetter at dette pålegget videreformidles til dem som skal utføre selve arbeidet.

Vi kan ikke se at dette er tatt inn i bestemmelsene.

Selv om det ikke er påvist noen direkte eller potensiell konflikt med automatisk freda kulturminner i dette planforslaget, gjelder like fullt den generelle aktsomhets- og varslingsplikten, uansett type tiltak og omfang. Vi anbefaler derfor fortsatt at den ovennevnte teksten tas inn i reguleringsbestemmelsene.

Tilgjengelige boenheter
Planbeskrivelsen beskriver området som flatt og godt tilpasset universell utforming. Det har derfor et stort potensial for å kunne planlegge med bygg og omgivelser som tilfredsstiller kravene til tilgjengelige boliger og universell utforming av uteoppholdsarealene/ gangadkomster mv. I planbestemmelsene finnes det bestemmelser om universell utforming kun i § 4.6, lekeplasser, inngangsparti mv. og § 4.8 renovasjonsløsninger.

§ 4.6 viser til at det for alle bygninger med krav om heis skal ha adkomst som er universelt utformet. Iht. TEK17 § 12-3, annet ledd er det boligbygg med tre etasjer eller mer som har krav om heis. Planbeskrivelsen viser at det planlegges for bebyggelse i to etasjer. Dette vil kunne medføre at ingen boenheter blir tilgjengelig utformet.

Trøndelag fylkeskomme savner bestemmelser om hvordan det skal sikres at en andel av

boligene utformes etter prinsippene om tilgjengelige boenheter.

Med bakgrunn i regjeringens Leve hele livet-reform, bør Verdal kommune ha ambisjoner om å tilrettelegge tilgjengelige boliger når det reguleres for oppføring av nye boliger. Det fremgår av planbeskrivelsen at boligene er tiltenkt både unge og eldre. I et slikt perspektiv anbefaler vi at kommunen tar inn bestemmelser som sikrer et minimum antall tilgjengelige boliger.

Ytre miljø
Planområdet har utfordringer med overvann som det i planen legges opp til å håndteres med VA-systemet. Vi minner om Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning hvor overvann skal håndteres lokalt gjennom for eksempel blå-grønne løsninger. VA-rapporten lister opp flere forslag til håndtering av overflatevann. Planområdet har god infiltrasjonsevne som gjør at infiltrasjon som verktøy for å håndtere overflatevann bør implementeres i planen. Vi kan ikke se håndtering av overflatevann er ivaretatt i planens bestemmelser eller plankart.

Kommentar til uttalelsen:
Det er lagt inn bestemmelse som sikrer kulturminner. Når det gjelder tilgjengelig boenheter vises det til bestemmelsene i Tek 17. Når det gjelder overvann så er det i dag harde flater på det regulerte arealet. Det skal lages VA- plan som ivaretar overvann.

Statsforvalteren i Trøndelag:
Statsforvalteren har mottatt ovennevnte reguleringsplan til uttalelse. Det foreligger ingen merknader fra Statsforvalterens ulike fagområder.

Kommentar til uttalelsen:
Tas til orientering

Statens vegvesen:
Planområdet ligger nordøst på Ørmelen i etablert boligstrøk mellom E6 og Verdalselva. Formålet er fortetting ved at dagens boliger i Einervegen 1-7 med 28 boenheter rives og erstattes med inntil nye 42 boenheter og tilhørende anlegg som garasjer og felles uteoppholdsarealer. Planforslaget er i tråd med overordnet plan samt regionale og lokale målsettinger.

Som statlig sektormyndighet har Statens vegvesen et selvstendig ansvar for å koordinere trafikksikkerhetsarbeidet for å bedre sikkerheten i vegtransporten, og i lys av dette være en pådriver for at alle aktører bidrar til å oppfylle nullvisjonen og nasjonale målsettinger.

Vi har derfor følgende kommentarer til planforslaget:

Planområdet ligger skjermet, men samtidig sentralt, i forhold til sentrumsfunksjoner som skole, dagligvareforretning mv. Forutsetningene for fortetting med kvalitet ligger således til rette, gitt at utforming av boligbebyggelsen og tilhørende nærområder gjøres med omtanke. Terrenget er flatt og vegnettet nord på Ørmelen er strekt regulert for å skille gjennomgangstrafikk og atkomst til de enkelte boligområdene. Mulighetene for å separere trafikantgrupper ligger godt til rette med kv. Tangenvegen som samleveg/hovedatkomst.

Gatenettet i området framstår imidlertid i dag som litt forfallent med hensyn til et separat tilbud til myke trafikanter. Eksisterende fortau er delvis gjengrodd og lite vedlikeholdt, og samlet gir gateutformingen preg av å være basert på bruk av privatbil og framstår lite attraktivt for myke trafikanter.

Utsnittet til høyre viser dagens gang-/sykkeltilbud helt sør i planområdet. Vi forventer at planens gjennomføring bidrar til at dette blir et reelt tilbud til myke trafikanter. Planforslagets øvrige arealer avsatt til fortau og gang-/sykkelveg synes gjennomgående planlagt for smale, og bør oppgraderes i tråd med normert standard i vegnormalene (N100)

Trafikkmengde og fartsnivå å området antas å være moderat, og blandet trafikk er derfor ikke en uakseptabel løsning. Men dersom det skal fortettes med kvalitet, og planens intensjoner er å bidra til et oppgradert bomiljø, er det avgjørende at detaljene i utformingen samtidig legger til rette for dette.

Planbeskrivelsen henviser til både Temaplan for økt sykkelbruk 2015-18 (2019-22) og Temaplan trafikksikkerhet 2017-2020. For at planforslaget skal ha reell forankring i disse, er prinsippet om separering av trafikantgruppene viktig.

Vi vil derfor anbefale at det knyttes rekkefølgebestemmelse til opparbeiding av de foreslåtte trafikkarealer for myke trafikanter før nye boliger tas i bruk. Dersom dette ikke gjøres, anser vi faren for at disse anleggene kun blir et «papirformål» som overhengende. Likeledes anbefaler vi at utformingen av disse, SF og SGS, gjøres i tråd med normert standard i vegnormalene (Statens vegvesen N100).

Faglig råd:
1. Planens bestemmelser suppleres med krav om at fortau og gang-/sykkelveger skal være opparbeidet før nye boliger tillates tatt i bruk.
2. Fortau og gang-/sykkelveger, SF og SGS, bør reguleres i tråd med normert standard i vegnormalene.

Kommentar til uttalelsen:
En utvidelse av fortauet langs Tangenvegen bør reguleres i en egen plan hvor hele strekningen ses i sammenheng. Det er innarbeidet bestemmelser som angår rekkefølgekrav for fellesanleggene i planen

NVE har bare gitt et generelt innspill til saken hvor de beskriver hvilke saker de uttaler seg til, og omtales ikke nærmere her.

Vurdering

Det er gitt 5 uttalelser til planforslaget. Det er ingen innsigelser. Faglige råd er innarbeidet så langt det er funnet anledning til det. Plankonsulent har lagt ved et eget notat hvor innspillene er vurdert. Denne legges ved planbeskrivelsen. For kommentarer fra kommunen vises det til kommentar under hvert enkelt høringsinnspill.

Konklusjon:
Det tilrås av kommunaldirektøren at planforslaget sendes til kommunestyre for sluttbehandling.

PLANBESKRIVELSE

Detaljregulering for Einervegen 1-7 (gnr 18 bnr 671, 676, 678) på Ørmelen, Verdal kommune

PlanID: 2018007

1. SAMMENDRAG 4

2. BAKGRUNN 4

2.1 HENSIKTEN MED PLANEN 4
2.2 PLANKONSULENT, FORSLAGSSTILLER 4
2.3 TIDLIGERE VEDTAK I SAKEN 5
2.4 UTBYGGINGSAVTALER 5
2.5 PLANPROGRAM/KONSEKVENSVURDERING 5

3. PLANPROSESSEN 5

3.1 SAMRÅDS- OG MEDVIRKNINGSPROSESS 5

4. PLANSTATUS OG RAMMEBETINGELSER 5

4.1 OVERORDNEDE PLANER – FYLKESKOMMUNALE PLANER, KOMMUNEPLAN OG KOMMUNEDELPLAN 5
4.2 GJELDENDE REGULERINGSPLANER 6
4.3 TILGRENSENDE PLANER 7
4.4 TEMAPLANER 7
4.5 OVERORDNEDE PLANER – RIKSPOLITISKE /STATLIGE RETNINGSLINJER 8

5. BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET, EKSISTERENDE FORHOLD 9

5.1 BELIGGENHET, AVGRENSNING, STØRRELSE PÅ PLANOMRÅDET 9
5.2 DAGENS BRUK OG TILSTØTENDE AREALBRUK 9
5.3 STEDETS KARAKTER; STRUKTUR, ESTETIKK/BYFORM, EKSISTERENDE BEBYGGELSE 9
5.4 LANDSKAP; TOPOGRAFI, LANDSKAP, SOLFORHOLD, LOKALKLIMA OG ESTETISK OG KULTURELL VERDI 10
5.5 KULTURMINNER OG KULTURMILJØ 11
5.6 NATURVERDIER 11
5.7 REKREASJONSVERDI/REKREASJONSBRUK, UTEOMRÅDER 11
5.8 LANDBRUK 11
5.9 TRAFIKKFORHOLD 12
5.10 BARNS INTERESSER 14
5.11 SOSIAL INFRASTRUKTUR; SKOLEKAPASITET, BARNEHAGEDEKNING 14
5.12 UNIVERSELL TILGJENGELIGHET 14
5.13 TEKNISK INFRASTRUKTUR 15
5.14 GRUNNFORHOLD; STABILITETSFORHOLD, LEDNINGER, RASFARE 15
5.15 STØYFORHOLD 15
5.16 LUFTFORURENSNING 16
5.17 RISIKO- OG SÅRBARHET (EKSISTERENDE SITUASJON) 16
5.18 NÆRING 16
5.19 ANALYSER/UTREDINGER 16

6. BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET 17

6.1 PLANLAGT AREALBRUK OG REGULERINGSFORMÅL 17
6.2 GJENNOMGANG AV REGULERINGSFORMÅLENE 17
6.3 BEBYGGELSENS PLASSERING OG UTFORMING 18
6.4 BOMILJØ/BOKVALITET 19
6.5 PARKERING 19
6.6 TILKNYTNING TIL INFRASTRUKTUR 19
6.7 TRAFIKKLØSNINGER 19
6.8 PLANLAGTE OFFENTLIGE ANLEGG 20
6.9 MILJØOPPFØLGING, MILJØTILTAK 20
6.10 UNIVERSELL UTFORMING (HVILKE KRAV ER STILT, HVORDAN SKAL UU LØSES) 21
6.11 UTEOPPHOLDSAREAL; PRIVAT OG FELLES UTEOPPHOLDSAREAL, LEKEPLASSER 21
6.12 LANDBRUKSFAGLIGE VURDERINGER 21
6.13 KOLLEKTIVTILBUD 21
6.14 KULTURMINNER (LØSNINGER I FORHOLD TIL KULTURMINNER) 21

6.15 Sosial infrastruktur 22
6.16 Plan for vann- og avløp samt tilknytning til offentlig nett 22
6.17 Plan for avfallsløsning 22
6.18 Avbøtende tiltak/løsninger ROS 22
6.19 Rekkefølgebestemmelser 22

7. KONSEKVENSUTREDNING 22

8. VIRKNINGER/KONSEKVENSER AV PLANFORSLAGET 22

8.1 Overordnede planer 22
8.2 Landskap 22
8.3 Stedets karakter 22
8.4 Byform og estetikk 23
8.5 Kulturminner og kulturmiljø, evt. verneverdi 23
8.6 Forholdet til kravene i kap II i Naturmangfoldloven 23
8.7 Rekreasjonsinteresser/ rekreasjonsbruk 24
8.8 Uteområder 24
8.9 Trafikkforhold 24
8.10 Barns interesser 24
8.11 Sosial infrastruktur 24
8.12 Universell tilgjengelighet 24
8.13 Energibehov – energiforbruk 24
8.14 ROS 24
8.15 Jordressurser/landbruk 25
8.16 Teknisk infrastruktur 25
8.17 Økonomiske konsekvenser for kommunen 25
8.18 Konsekvenser for næringsinteresser 25
8.19 Interessemotsetninger 25
8.20 Folkehelseperspektiv 25
8.21 Avveining av virkninger 25

9. INNKOMNE INNSPILL 25

9.1 Merknader til planforslaget 25

10. AVSLUTTENDE KOMMENTAR 26

10.1 Vedlegg 26

1. SAMMENDRAG

Nordbohus AS er engasjert av Nordbohus Byggservice AS til å fremme detaljreguleringsforslag for eiendommene med gnr. 18 bnr. 671, 676 og 678 som ligger i Einervegen 1-7.
Det søkes om fortetting av boligeiendommene i Einervegen 1-7 utenfor Verdal sentrum. Eiendommen er i dag bebygd med sju firemannsboliger. Eiendommene er samlet på ca. 14004 kvm og ligger i et etablert boligområde på Ørmelen. Planforslaget legger opp til maks 42 nye boenheter med tilhørende anlegg som garasjer, felles uteoppholdsareal og renovasjon. Det er gangavstand til Verdal sentrum med offentlige kontorer, banker, forretninger, jernbane, etc. Det er kort veg til dagligvarebutikk, barnehage, skole og SFO på Ørmelen. Planforslaget er i samsvar med regionale og lokale målsetninger om økt fortetting av sentrumsnære områder.

2. BAKGRUNN

2.1 Hensikten med planen

Figur 2: Oversiktskart med planområdet markert med blå sirkel. (Ikke i målestokk. Kilde: Norgeskart)

Vedlagt følger forslag til detaljreguleringsplan for Einervegen 1-7 boligområde, gnr 18 bnr 671, 676, 678 i Verdal kommune er å regulere til boligformål med tilhørende kjøreadkomster, uteoppholdsarealer, og adkomster fra boligområdet til nærområder til Einervegen. Det planlegges for boligbebyggelse i 2 etasjer uten kjeller med tilhørende parkering for biler og sykler.

Planforslaget legger opp til fortetting av boligeiendommene i Einervegen 1-7 utenfor Verdal sentrum. Eiendommen er i dag bebygd med sju firemannsboliger som søkes revet.

2.2 Plankonsulent, forslagsstiller

Plankonsulent:
Nordbohus AS, Avdeling for plan og arkitektur, v/Marit Heggvoll
Strandveien 43, 7067 Trondheim

Forslagsstiller:
Nordbohus Byggservice AS v/Bjørn Winge
Russervegen 5, 7650 Verdal

Grunneier:
Einervegen AS
M B Landstads gate 1 A, 7650 Verdal

2.3 Tidligere vedtak i saken

Det er ikke fattet tidligere vedtak for eiendommen.

2.4 Utbyggingsavtaler

Det er enighet om at det skal utarbeides en utbyggingsavtale mellom utbygger og kommunen. Kommunen har problemer med håndteringen av overvann i området. Kommunen har i oppstartsmøtet anbefalt at det legges en ny ledning med utspring i Verdalselva. Utførelsen av dette skal sikres i en utbyggingsavtale som skal sluttbehandles parallelt eller i etterkant av detaljreguleringen for området. Arbeidet med utbyggingsavtalen pågår parallelt med planprosessen.

2.5 Planprogram/konsekvensvurdering

Jfr. plan og bygningsloven kapittel 4. Generelle utredningskrav, skal det for alle planer som har vesentlig virkning for miljø og samfunn, utarbeides både planprogram, konsekvensutredning og risiko- og sårbarhetsanalyse. Forslag til detaljregulering av Einervegen 1-7, gnr 18 bnr 671, 676, 678 i vurderes til å ikke ha vesentlig virkning for miljø og samfunn utover det som allerede er kjent og vurdert i de ulike kommuneplanprosessene og tidligere vedtak og utbygginger. Det ble i oppstartsmøtet med Verdal kommune 30.11.2018 avklart at det ikke er behov for utarbeidelse av planprogram eller konsekvensutredning utover det som tas i planbeskrivelsen. Det ble i det samme møtet avklart at det må utarbeides en ROS-analyse i forbindelse med planarbeidet. ROS-analysen følger som et eget vedlegg til planforslaget.

3. PLANPROSESSEN

3.1 Samråds- og medvirkningsprosess

Det er avholdt oppstartsmøte med Innherred samkommune ved enhet for Plan-, byggesak-, oppmåling- og miljø 30.11.18. Møtereferat er vedlagt.

Varsel om igangsetting av planarbeid ble kunngjort i Avisa Innherred og på kommunens hjemmeside den 07.01.19, med frist for uttalelse til planarbeidet den 08.02.19. Hjemmelshavere og berørte parter ble varslet i eget brev (se vedlegg for kopi av kunngjøringsannonse, brev og adresseliste).
Det er i løpet av planprosessen gjennomført flere drøftinger og avklaringer med kommunen i forhold til plangrense, byggegrense mot veg og bebyggelsens plassering på tomten.

4. PLANSTATUS OG RAMMEBETINGELSER

Planforslaget samsvarer med overordnede mål for Verdal kommune, både iht. kommunedelplan for Verdal By, vedtatt 29.05.2017 og Regional plan for arealbruk i Nord-Trøndelag, vedtatt 25.04.2013. Videre RPR for ulike fagområder, temaplaner og gjeldende reguleringsplaner.

4.1 Overordnede planer – fylkeskommunale planer, kommuneplan og kommunedelplan

Regional plan for arealbruk i Nord-Trøndelag har fokus på at by-og stedsutvikling i Nord-Trøndelag skal bygge på eksisterende bosettingsmønster og på fortetting med kvalitet. Fortetting av byer og tettsteder er et fornuftig grep i forhold til jordvern, bevaring av biologisk mangfold og store friluftsområder. Boligområders tetthet avhenger av hvilke boligtyper som skal utvikles. For å vurdere reell tetthet må felles areal til adkomst, parkering og uteopphold medregnes i tomtearealet. Eksempler på tetthet etter ulike boligtyper kan være: eneboliger 1-1,5 boenheter pr. daa, rekkehus/leiligheter i to etasjer 2-3,5 boenheter pr. da og blokkbebyggelse 3-4 etasjer 6-12 boenheter pr. daa.

Fortetting av Einervegen 1-7 samsvarer med flere av prinsippene i *Regional plan for arealbruk i Nord-Trøndelag* vil gi mindre transport, kan gi nye urbane kvaliteter, alternative botilbud og grunnlag for et mer aktivt sentrum med tyngre kultur-og handelstilbud. I planforslaget planlegges det for rekkehus og leilighetsbygg i to etasjer som vil gi en tetthet på litt over 3 boliger pr daa.

Figur 3: Utdrag fra plankartet til Kommunedelplan for Verdal by. Omsøkte planområde er markert med blå ring i kartet. (Kilde: Norkart AS)

Einervegen 1-7 omfattes av *Kommunedelplan for Verdal By* (vedtatt 29.05.2017) og ligger innenfor et område som viser eksisterende boligbebyggelse, markert med blå ring i kartet. Formålet med kommunedelplan for Verdal by var i tillegg til tilpasninger ved industriområdet på Ørin for å ivareta industriens behov også tilrettelegge for en fortettet arealbruk i sentrumsområdene. Fortetting av sentrumsområdene ble vurdert som hensiktsmessig både i forhold til jordvern, bevaring av biologisk mangfold og friluftsområder.

4.2 Gjeldende reguleringsplaner

Figur 4: Utdrag fra reguleringsplanoversikten til Verdal kommune. Omsøkte planområde er markert med blå ring i kartet. (Kilde: Norkart AS)

Iht. kartløsningen for Verdal kommune, foreligger det eldre reguleringsplaner for området. Planområdet omfattes av eldre Reguleringsplan for nordre del av Ørmelen.

Figur 5: Utdrag fra plankartet til Kommunedelplan for Verdal by. Omsøkte planområde er markert med blå ring i kartet. (Kilde: Norkart AS)

Området er planavklart i kommunedelplan for Verdal by, og da som boligområde.

4.3 Tilgrensende planer

Ingen kjente.

4.4 Temaplaner

I oppstartsmøtet ble avklart at planforslaget må forholde seg til *Temaplan for økt sykkelbruk 2015 –2018 (2019 –2022),* hvor hovedmålene blant annet er:

- *Det er enkelt, trygt og attraktivt å bruke sykkel som transportform hele året.*
- *Lengde av hovednett som er særlig tilrettelagt for syklister skal for Levanger og Verdal tilsammen økes fra 0 km i 2014 til 10km i 2030.*

Videre er det i planforslaget tatt utgangspunkt i *Temaplan trafikksikkerhet 2017-2020,* vedtatt i kommunestyret, sak 77/16 i møte 26.09.2016. Verdal kommune har en nullvisjon for trafikksikkerhetsarbeidet, dvs. null drepte eller skadde. Dette er et resultat av en gjensidig forpliktelse mellom alle aktører, og et tydelig og felles ansvar for sikkerheten både fra myndighetenes og trafikantenes side. En sterk økning i tilrettelegging for myke trafikanter og kollektiv har ført til at det oppleves som attraktivt og enkelt å velge sykkel, gange, tog og buss som transportformer i hverdagen. Dette har redusert bilbruken og gitt et tryggere og mer oversiktlig trafikkbilde for de som må bruke bil. Å tilrettelegge slik at innbyggerne i enda større grad velger sykkel eller gange foran bilen ved transportering, gjør at trafikkbildet blir mer oversiktlig pga. færre biler på veiene.

Klima- og energiplan for Verdal kommune, Versjon 1.1 -2010-06-09 har tatt utgangspunkt i Klima- og energiplan for Nord-Trøndelag, februar 2019 hvor en målsetting er å redusere utslippene i Nord-Trøndelag med 30% innen 2020, sammenliknet med 1991. I en rapport fra CICERO fra 2005 anslås det at om lag 20% av de nasjonale utslippene av klimagasser er knyttet til kommunale virkemidler og tiltak, deriblant:

- *Arealplanlegging: Effektiv arealplanlegging reduserer utslipp fra transport gjennom fornuftig lokalisering av boliger, arbeidsplasser og ulike tjenester i sammenheng med tilbudet av kollektivtrafikk.*
- *Byggesaksbehandling: Kommunen kan tilrettelegge for bruk av fjernvarme og sette standard for energieffektivitet i nye bygg*
- *Tilrettelegging av transportsystem: Plan- og bygningsloven gir også kommunene mulighet til å regulere parkering ved ny utbygging og ved bruksendringer, samt å utvikle gang-, sykkel- og turvegsystemet.*

Det meste av energibruken i Verdal kommune er knyttet til industrien og husholdningene i kommunen.

Regional plan for arealbruk i Nord-Trøndelag, vedtatt 25.04.2013. Planforslaget samsvarer med målsetninger i temaplanene ut fra den sentrumsnære beliggenheten og effektiv arealutnyttelsen. Videre er det i planforslaget fokus på planlegging for gode p-løsninger for sykkel inkl. økt fokus på trafikksikre løsninger og en kompakt bebyggelse med energieffektive løsninger.

4.5 Overordnede planer – Rikspolitiske /statlige retningslinjer

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal og transportplanlegging sier blant annet som følger:

> *«Planlegging av arealbruk og transportsystem skal fremme samfunnsøkonomisk effektiv ressursutnyttelse, god trafikksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og tettsteder, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet.».*

Videre:

> *«Utbyggingsmønster og transportsystem bør fremme utvikling av kompakte byer og tettsteder, redusere transportbehovet og legge til rette for klima- og miljøvennlige transportformer.».*

Planforslaget legger opp til en høy fortetting i et tettsted med utbygd infrastruktur, hvor det vil være mulig å leve klima- og miljøvennlig i et transportperspektiv. Det er lagt til rette for offentlig transport-system, det er gode gang og sykkelforbindelser til sentrum samt at det er lagt godt til rette for sykkel som fremkomstmiddel. Fylkesmannen vurderer, i sin forhåndsuttalelse til varsel om planoppstart, at en fortetting av området er i samsvar med Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging (SPR-BATP 2014).

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen skal legges til grunn for statlig, regional og kommunal planlegging etter plan- og bygningsloven. Viktige nasjonale mål for barn og unges oppvekstmiljø er å:

> *« a. Sikre et oppvekstmiljø som gir barn og unge trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og som har de fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med eksisterende kunnskap om barn og unges behov.*
>
> *b. Ivareta det offentlige ansvar for å sikre barn og unge de tilbud og muligheter som samlet kan gi den enkelte utfordringer og en meningsfylt oppvekst uansett bosted, sosial og kulturell bakgrunn.».*

Hensyn til barn og unge er nøye vurdert i denne planprosessen og det er tatt hensyn til plassering av uteoppholdsarealer i forhold til sikkerhet, mikroklima og tilgjengelighet. Det redegjøres for dette i beskrivelse av selve planforslaget.

I *Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag* har det gjennom hele verneplanarbeidet blitt presisert at vassdrag som er vernet mot kraftutbygging også må behandles med varsomhet når det gjelder andre typer inngrep. Verdalsvassdraget ble i 2005 vernet mot kraftutbygging. Eksempler på inngrep som kan skade verneverdier i vassdrag er vegbygging, masseuttak, vannuttak, forbygning/ strandkledning, flomvern, kanalisering, bygg/anlegg og forurensning. I og med at planområdet er flomutsatt må det i planarbeidet foretas en vurdering av og tiltak mot oversvømmelse. Det redegjøres for dette i beskrivelse av selve planforslaget.

5. BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET, EKSISTERENDE FORHOLD

5.1 Beliggenhet, avgrensning, størrelse på planområdet

Figur 6: Eksisterende bebyggelse på omsøkte eiendom. Planområdet er markert med lilla farge. (Kilde: Norkart AS)

Planområdet ligger på Ørmelen utenfor Verdal sentrum og er på ca. 14004 kvm og ligger i et etablert boligområde. Planforslaget legger opp til maks 42 nye boenheter med tilhørende anlegg som garasjer, felles uteoppholdsareal og renovasjon. Det er gangavstand til Verdal sentrum med offentlige kontorer, banker, forretninger, jernbane, etc. Kort veg til dagligvarebutikk, barnehage, skole og SFO på Ørmelen. Planforslaget er i samsvar med både sentrale, regionale og lokale målsetninger om økt fortetting av sentrumsnære områder.

5.2 Dagens bruk og tilstøtende arealbruk

Eksisterende bebyggelse på eiendommen er 7 stk. 4-mannsboliger. Tilstøtende eiendommer er bebygd med konsentrert småhusbebyggelse i form av rekkehus, seksmanns-boliger og firemannsboliger.

5.3 Stedets karakter; struktur, estetikk/byform, eksisterende bebyggelse

Som en følge av industrialiseringen ved Aker, ble det behov for mange nye boliger for de som fikk seg jobb ved det nye anlegget. Dette førte til en svært rask utbygging av Ørmelenområdet. Området fremstår i dag som et boligområde med en blanding av frittliggende eneboliger til tettere konsentrert småhusbebyggelse i form av leiligheter og rekkehus på forholdsvis store tomter.

Bebyggelsen er oppført i to etasjer og har et tradisjonelt uttrykk i forhold til norsk småhusbebyggelse. Alle boligene rundt planområdet er trehus med trepanel. Takformen er enten saltak eller pulttak. Byggehøyde varierer fra en mønehøyde på 6 meter til 11,5 meter over terreng. Tomtene varierer i størrelse. Nyere bebyggelse har mindre tomter enn eldre bebyggelse. Området fremstår med varierende tetthetsgrad. Da høydene er jevnt over to etasjer eller mindre, forsterker det områdets topografi, som er flatt. Omsøkte eiendom er i dag bebygget med 7 stk. 4-mannsboliger og med store plenarealer rundt bebyggelsen.

Foto 1: Eksisterende bebyggelse mot nord-øst. (Kilde: Google Street View).

Foto 2: Eksisterende bebyggelse mot vest. (Kilde: Google Street View)

5.4 Landskap; topografi, landskap, solforhold, lokalklima og estetisk og kulturell verdi

Ørmelen utgjør vestlig del av Verdalsøra hvor Verdalselva renner ut i fjorden. Landskapet er karakteristisk på grunn av de langstrakte flatene med avsetningsmasser fra elven og fjorden. Området har gode solforhold og gode lokalklimatiske forhold.

Foto 3: Verdal Industripark ligger vest for Ørmelen (Kilde: Store norske leksikon)

Einerveien 1-7 er ikke en del av et bevaringsverdig bygningsmiljø. Som nevnt under pkt. 5.3 består bebyggelsen av tradisjonell småhusbebyggelse oppført fra 1960 tallet. Området har ikke en egenart eller kulturell verdi som går utover hva man kan finne i tilsvarende boligområder som ligger i distriktet, utenfor de store byene. Typologiene i området gir heller ikke et eget signal om hvor i landet de er bygd. Området har en karakter som viser at dette er et boligområde som har utviklet seg over tid.

5.5 Kulturminner og kulturmiljø

Ifølge kulturminneregisteret er det ikke registrert automatisk fredede kulturminner innenfor planområdet.

5.6 Naturverdier

Det er ikke registrert at eiendommen har spesielle naturverdier. Det er foretatt en utsjekk i Naturbasen til Miljødirektoratet og i Artsdatabankens artskart i og med at planområdet berører natur. Det er ingen rødlistekategori i eller nært planområdet.

5.7 Rekreasjonsverdi/rekreasjonsbruk, uteområder

Planområdet i seg selv er i dag ikke benyttet til rekreasjon. Det går en tursti forbi planområdet i nord. Denne forbinder området til lekeplass 100 meter mot nordøst og Verdalselva 150 meter mot nordøst. Etter ønske fra kommunen er gangstien i sør inkludert i planområdet for å ytterligere sikre formålet juridisk, selv om den er sikret i underliggende plan, samt vist i kommuneplanens arealdel.

Innenfor de etablerte boligområdene finnes det flere nærlekeplasser og strøkslekeplasser. Det er 70 meter til strøkslekeplass i nord-vest og 170 meter til lekeplassen som ligger sørvest for området.

5.8 Landbruk

Området ligger ikke i eller i nærhet til LNF-områder.

5.9 Trafikkforhold

Foto 4: Adkomster til planområdet. (Kilde: Norkart AS)

Planområdet har 3 kjøreadkomster fra Tangenvegen, 2 fra øst og 1 fra vest og inn i Eienervegen/planområdet.

Når det gjelder vegsystemet i området er det varierende vegbredder på Tangenvegen. På det smaleste er vegen ca. 6,1 meter og på det bredeste ca. 6,8 meter. Langs den brede delen av Tangenvegen er det tosidig fortau på ca. 1, 5 meters bredde.

Når det gjelder vurderinger av ulykkessituasjoner i Ørmelen-området, er Tangenvegen en eksisterende veg som fungerer som en tilførselsveg frem til den eksisterende bebyggelsen. Trafikkmengden vurderes derfor som relativt liten. Jfr. Statens vegvesen er det registrert begrenset antall trafikkulykker på tilførselsvegene innenfor boligområdet på Ørmelen. Det er registrert noen sykkel- og bilulykker av mindre alvorlighetsgrad på veger i og i nærheten av Gamle Ferjeveg samt helt sør i boligområdet langs Stiklestad allé, Magnus den Godes veg og Håkon den VII allé.

Figur 7: Registrering av trafikkulykker på hovedvegnettet. (Kilde: Statens vegvesen)

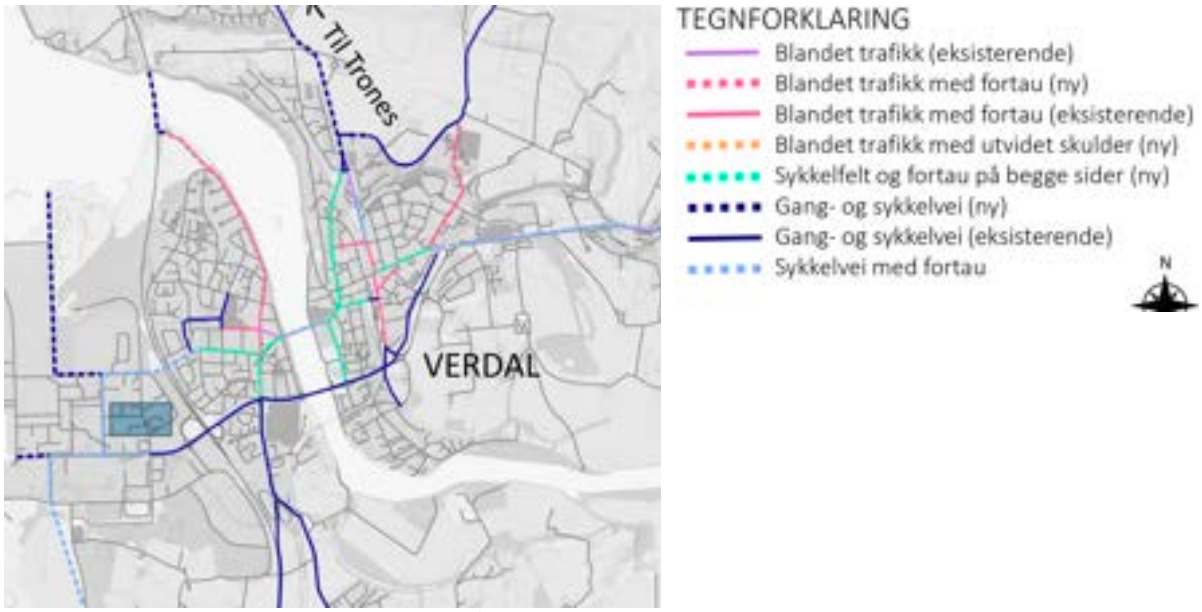
De mer alvorlige trafikkulykkene er i hovedsak registrert langs hovedvegnettet/E6. Det er også langs hovedvegnettet det er foretatt registreringer av ÅDT. For:

- Stiklestad allé er det registrert ÅDT: 13 690 kjøretøy
- Magnus den Godes veg er det registrert ÅDT: 4480 kjøretøy
- Håkon den VII allé på Verdalssida er det registrert ÅDT: 7980 kjøretøy

Mye av trafikken Stiklestad allé er trafikk fra Verdal industripark. E6 går gjennom Verdal kommune. Fra Verdalsøra går Rv. 72 opp Inndalen og over til Sverige. De grønne prikkene i kartet symboliserer trafikkuhell med lettere skade, gule prikker med kartet symboliserer trafikkuhell med alvorlig skade. De oransje og røde prikkene i kartet symboliserer trafikkuhell med alvorligste skadegrad; meget alvorlig skadd og drepte.

Når det gjelder trafikksikkerhet for de myke trafikantene, vurderes denne som tilfredsstillende. Alle de interne tilførselsvegene, som leder til skole, barnehage og lekeplasser er tilførselsveger til

eksisterende boliger med lav fart og lav trafikkmengde. Disse vegene har blandet trafikk og betraktes som tilfredsstillende i forhold til trafikksikkerhet (pga lav fart og liten trafikkmengde). Det er tilfredsstillende løsninger for sykkel i området, jfr. Temaplan for økt sykkelbruk.

Figur 8: Kart som viser sykkelnettet ved planområdet. (Kilde: Temaplan for økt sykkelbruk)

Området ligger innenfor gangavstand til nærmeste kollektiv-åre med flere buss og tog avganger i timen. Det tar ca. 30 minutt å gå til stasjonen fra planområdet avhengig av veg som velges. Med sykkel tar det ca. 9 minutter og med bil ca. 6 minutter.

Figur 9: Kartutsnitt som viser gåavstand fra Einervegen 1-7 til stasjonsområdet for kollektivtrafikk i Verdal sentrum. (Kilde Google Maps)

Når det gjelder kollektivtrafikken er det gode bussforbindelser nordover og sørover langs E6. Det er brukbare bussforbindelser til og fra Verdal by og bygdesentrene, særlig knyttet til skolestart og skoleslutt. Verdal er ett av flere stopp for Trønderbanen (tog) mellom Steinkjer og Trondheim.

Videre har Verdal gode havnefasiliteter ved Verdal Industripark på Ørin, med kaianlegg i Verdal og spesialkai for utskiping av store installasjoner. Trondheim Værnes internasjonal lufthavn ligger 60 km fra Verdal, og er lett tilgjengelig med både bil og tog.

5.10 Barns interesser

Figur 10: Kartutsnitt som viser kartlagte friluftsområder på Ørmelen. Planområdet er vist med blå sirkel i kartet. (Kilde: Verdal kommune)

Det er ikke kartlagt barnetråkk innenfor planområdet, men det er kartlagt flere friområder og nærlekeplasser i umiddelbar nærhet til planområdet. Flere av utearealene henger sammen og er godt tilgjengelige for alle. Se figur 10, kartutsnitt som viser kartlagte friluftsområder på Ørmelen. Friluftsområdene og områder for lek og uteopphold er vist i kartet med grønn farge.

5.11 Sosial infrastruktur; skolekapasitet, barnehagedekning

Det er flere gangmuligheter til Ørmelen barneskole fra planområdet, og for alle alternativene er avstanden ca. 1 km og det tar ca. 13 min å gå til skolen fra planområdet. I umiddelbar nærhet til Ørmelen skole er det flere barnehager. Kapasiteten på skole og barnehager er tilfredsstillende. Planområdet tilhører skolekretsene Ørmelen barneskole, og Verdalsøra ungdomsskole. Det er mulig å gå langs veier med sammenhengende fortau, gang/ sykkelforbindelse også til Verdalsøra ungdomsskole. Avstander fra planområdet til andre skoler i området:

- Verdalsøra ungdomsskole er ca. 3 km (tilsvarende for svømmehall og flerbrukshall)
- Verdal videregående skole med idrettshall ca. 4 km med bil og 3 km med gange eller sykkel.

5.12 Universell tilgjengelighet

Omgivelser og produkter utformes slik at de kan brukes av mennesker i alle aldersgrupper og med ulike ferdigheter, kapasitet og funksjonsevne. Forhold som angår bevegelse, syn, hørsel, forståelse og miljø (astma/allergi) er sentrale. Planområdet er flatt og svært godt tilpasset universell

tilgjengelighet. Det har derfor et stort potensial for å kunne planlegges med bygg og omgivelser, som i så stor utstrekning som mulig, kan benyttes av hele befolkningen (barn, unge, voksne, eldre, funksjonshemmede og ikke funksjonshemmede)". Men ikke byggene.

5.13 Teknisk infrastruktur

Når det gjelder vann- og avløp, skal den nye bebyggelsen i hovedsak koples på det eksisterende nettet. I området er det utfordringer knyttet til håndteringen av overvann men også oversvømmelse, slik at det må gjøres tiltak i forhold til dette.

Området ligger ikke innenfor konsesjonsområde for fjernvarme. Jf. referat fra oppstartsmøte.

Innenfor planområdet har NTE Nett AS nettstasjonen 76580 Valberg. Denne forsyner dagens boliger i Einervegen i tillegg til omkringliggende boliger. Det er forutsatt at denne kan beholdes, men at dersom ledningsnett og plassering under grunnen må flyttes for en effektiv arealutnyttelse på grunnen må dette bekostes av utbygger.

Når det gjelder renovasjon er dette ivaretatt av det interkommunale avfallsselskapet Innherred Renovasjon (IR). Det er krav om avfallscontainere i grunnen/under grunnen. Valg av løsninger tilpasses området og flomfare. Løsningene godkjennes av Verdal kommune.

5.14 Grunnforhold; stabilitetsforhold, ledninger, rasfare

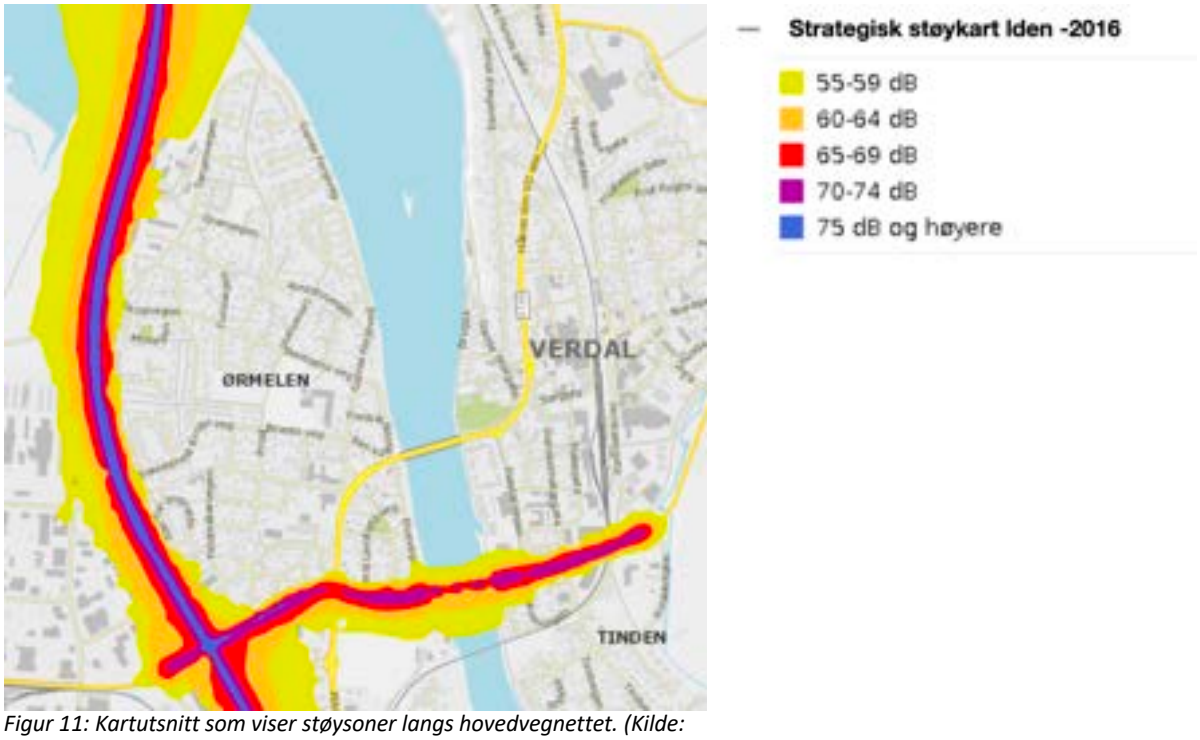
Jfr. NVE´s aktsomhetskart viser at planområdet ikke er skred- eller rasutsatt pga flat topografi.

Jfr. NVE´s aktsomhetskart for flom viser at deler av Ørin er flomutsatt ved 200-årsflom, men ikke selve planområdet. Avbøtende tiltak avklares i planbestemmelser og i vedlagt VA-plan for planområdet.

Jfr. NVE´s aktsomhetskart for kvikkleire ligger ikke planområdet i et registrert område med kvikk grunn, men arealet ligger i sin helhet under marin grense. Etter samtale med Verdal kommune i 2019 er det ikke behov for ytterligere geotekniske undersøkelser.

5.15 Støyforhold

Hovedkilden til støy i planområdet er fra vegtrafikk. Området ligger inne i et rolig boligfelt med kun boligbebyggelse rundt. Vegsystemet er dimensjonert for lav fart og er kun tilførselsveg for boligene. Det er naturlig nok støyutfordringer langs E6, men Einervegen blir ikke berørt av dette.

Figur 11: Kartutsnitt som viser støysoner langs hovedvegnettet. (Kilde: Statens vegvesen)

5.16 Luftforurensning

Det er ikke kjent fare for forurenset luft utover vanlig biltrafikk; støv og eksos samt fra fyring med ved for oppvarming av boliger.

5.17 Risiko- og sårbarhet (eksisterende situasjon)

Den eneste kjente fare innenfor området er fareområde for høyspenningsanlegg. Det er ingen kjente farer som rasfare, vind, luftforurensing, forurensning i grunnen, beredskap og ulykkesrisiko eller andre relevante ROS-tema innenfor planområdet (se ROS-sjekkliste og ROS-analyse), men det er behov for å avklare VA inkl. flomfare i området.

5.18 Næring

Området er satt av til boligformål i kommunedelplan Verdal by og skal fortsatt benyttes til boligformål. Det er ikke næringsvirksomhet tilgrensende til planområdet.

5.19 Analyser/utredinger

Vedlagt følger planforslaget følger:

- ROS-analyse
- overordnet VA-plan.

6. BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET

6.1 Planlagt arealbruk og reguleringsformål

Planlagt arealbruk er boligbebyggelse med tilhørende anlegg som lekeplass og andre felles uteområder, private uteoppholdsarealer, renovasjon, parkering og adkomst. Planområdet omfatter også deler av Tangenvegen og Einervegen. Området er regulert til følgende formål:

§ 12-5. 1 Bebyggelse og anlegg
Boligbebyggelse – konsentrert småhusbebyggelse
Energianlegg
Renovasjonsanlegg
Lekeplass

§ 12-5.2 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur
Veg
Fortau
Gang- /sykkelveg
Annen veggrunn – tekniske anlegg
Annen veggrunn – grøntareal
Parkering (sykkelparkering)

§ 12-6. Hensynssoner
Sikringssone – frisikt
Faresone – Høyspenningsanlegg

6.2 Gjennomgang av reguleringsformålene

6.2.1 Arealer for bebyggelse og anlegg

Arealer satt av til formålet konsentrert småhusbebyggelse, dvs feltene BKS1-BKS7 planlegges for boligbebyggelse med minimum 36 og maks 42 boenheter totalt.

Innenfor arealformålet lekeplass f_BLK1 er det satt av areal til felles sandlekeplass for området. Ut over dette er uterommene for boenhetene er løst på egen tomt.

Innenfor arealformålet Energianlegg BE, er det pr. i dag nettstasjon; 76580 Valberg. Denne forsyner pr. i dag boliger i Einervegen i tillegg til omkringliggende boliger med strøm.

Innenfor arealformålet renovasjonsanlegg f_BRE planlegges oppsamlingspunkt for renovasjon for boligene innenfor BKS-feltene. Verdal kommune samler inn avfall i tre fraksjoner. Det skal settes opp bunntømte containere, og løsningen skal være universelt utformet.

6.2.2 Arealer for samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Innenfor arealformålet samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur er det en fordeling av arealer satt av til veg, fortau, gang- og sykkelveg, annen veggrunn grøntareal og tekniske anlegg samt parkering.

Innenfor arealformålet veg o_SV er det allerede etablert kjørevei dimensjonert for lav fart.
Innenfor f_SV skal det etableres 1 felles adkomst fra o_SV for boenhetene i BKS1-BKS7. De 2 andre adkomstene saneres bort ved planlegging for ny utbygging av området.

Videre er det regulert inn fortau SF innenfor selve boligområdet som videreføres langs Tangenvegen. Det reguleres tosidig gang og sykkelveg i Tangenvegen. Arealformålet SGS gang- og sykkelveg er lagt helt sør og er gjennomgående for hele planområdet. Videre er det planlagt gangadkomst til lekeplassen fra Tangenvegen i øst.

6.3 Bebyggelsens plassering og utforming

Området planlegges utbygd med rekkehus og 4-mannsbolig med minimum 36 og maks 42 boenheter. Parkering for hver enkelt boenhet skal løses i carport i tillegg til en biloppstillingsplass på egen tomt.

Bebyggelsen planlegges plassert innenfor de viste byggegrenser på plankartet. Det er lagt inn ulike byggegrenser rundt hvert byggeområde. Dette gir muligheter for mindre justeringer av plassering og utforming av det enkelte bygg dersom det blir behov for det i byggesøknad samt at dette grepet ivaretar størrelse og bredde på uterommene innenfor byggeområdet. Detaljer knyttet til utforming av felles uteoppholdsarealer på bakken for boligene er ivaretatt i vedlagte utomhusplan. Dette er ivaretatt i planbestemmelsene.

Det tillates flatt tak, saltak eller pulttak/splittet pulttak. Ved saltak skal takvinkel være mellom 22 og 40 grader. Ved pulttak skal takvinkel ikke overstige 22 grader.

6.3.1 Bebyggelsens høyde

Innenfor areal avsatt til boligbebyggelse gir planforslaget en tillatt gesimshøyde på 8 meter fra planert terreng. Maks gesimshøyde for pulttak, skal ikke overstige 11 meter over gjennomsnittlig planert terreng.

6.3.2 Grad av utnytting

Bebygd areal (BYA) beregnes etter Norsk Standard NS-3940. Grad av utnytting innenfor område BKS1-BKS7 er 50% BYA. Planforslaget omfatter følgende reguleringsformål og arealstørrelser:

Arealbruksformål i planen	*Bebyggelse og anlegg*	*Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur*	Sum, totalt
Sum grunnareal	Ca. 9490 m^2	Ca. 4514m^2	Ca. 14 004 m^2
% BYA bebyggelse – min/maks	50 %		
Boliger	*Ca. 36-42 boenheter*		
Boligbebyggelse	Ca. 9130 m^2		
Energianlegg	Ca. 104 m^2		
Renovasjonsanlegg	Ca. 46 m^2		
Lekeplass	Ca. 210 m^2		
Veg		Ca. 2816 m^2	
Fortau		Ca. 740 m^2	
Gang- og sykkelveg		Ca. 341 m^2	
Annen veggrunn-tekniske anlegg		Ca. 495 m^2	
Annen veggrunn-grøntareal		Ca. 32 m^2	
Parkering - sykkel		Ca. 90 m^2	

6.3.3 Antall arbeidsplasser og antall m^2 næringsarealer

Ikke relevant.

6.3.4 Antall boliger og leilighetsfordeling

Området planlegges med boenheter av ulike størrelser noe som gir en variert bebyggelses-struktur. Krav til uterom og parkering vurderes som tilfredsstillende løst i forhold til det planlagte antall boenheter. I prosjektet er det lagt opp til en variasjon mellom 3- og 4-roms leiligheter og rekkehus og eneboliger i kjede.

6.4 Bomiljø/bokvalitet

Typologiene som planlegges er tilsvarende typologier i området. Dette kan være fine leiligheter for førstegangs- etablerere eller godt voksne som ønsker en mer lettvint hverdag, uten ansvar for egen hage. Mange opplever det som positiv å dele fellesfunksjoner som uteoppholdsareal, renovasjon og parkering. Området ligger i et godt etablert boligområde og oppleves som trygt, oversiktlig og skjermet.

Det planlegges med private uterom i tilknytning til den enkelte boenheten i tillegg til felles lekeareal. Jfr. planbestemmelsene til kommunedelplan Verdal by, er det krav om minimum 150 m^2 sammenhengende areal til småbarnslekeplass. Detter ivaretatt i plan selv om deler av lekeområdet berøres av regulert Faresone rundt trafo-stasjonen. Kravet til kvartalslekeplass er etter avtale med Verdal kommune ivaretatt sør-øst for planområdet på eiendommene gnr/bnr 18/519, 573 og 745 som i dag er lite i bruk og delvis igjengrodd. Opparbeidelse av kvartalslekeplassen vil være til fordel for hele kvartalet. Se også vedlagte sol-/skyggeanalyse som viser at kravet til solfylte uterom er ivaretatt.

Eksisterende støykart fra hovedvegnettet viser at området ikke er støyutsatt og det er derfor ikke behov for støyskjerming av verken boliger eller uteområdene på bakken.

6.5 Parkering

Det er avsatt 2 parkeringsplasser for bil per boenhet for eneboliger, hvorav en i carport eller garasje. For leiligheter er det krav til 1,5 biloppstillingsplasser pr boenhet. Videre er det satt av 2 oppstillingsplasser for sykkel per boenhet. Areal for sykkelparkering er i tillegg satt av i eget området regulert med formål parkering for sykkel.

6.6 Tilknytning til infrastruktur

Området ligger ikke innenfor konsesjonsområde for fjernvarme. Bebyggelsen forutsetts oppvarmet med strøm og vedfyring, men også andre mer miljøvennlige løsninger kan være en mulighet.

Det er utfordringer i området knyttet til håndteringen av overvann og det må gjøres tiltak i forhold til dette. Vedlagt planforslaget følger det en overordnet VA-rapport som viser forslag til løsninger og avbøtende tiltak for håndtering av særlig overvann. Dersom det blir behov for utbedring av offentlig, teknisk infrastruktur sikres dette gjennom en utbyggingsavtale. Utbyggingsavtalen skal behandles parallelt med detaljreguleringen for området.

Renovasjon løses på egen tomt og i samsvar med kravene fra Innherred Renovasjon.

6.7 Trafikkløsninger

Dette avsnittet omhandler kjøreatkomster og tilknytning til det overordnete vegnettet, utforming av veger, bredde og stigningsforhold. Videre beskrivelse av opparbeidelse av veg, varelevering, tilgjengelighet for gående og syklende samt felles atkomstveger og eiendomsforhold.

6.7.1 Kjøreadkomst (tilknytning til overordnet vegnett)

Tangenvegen som er adkomstvegen til planområdet er en kommunal veg. Dette er en boliggate som er dimensjonert for lav fart. I planforslaget reguleres 2 av de 3 eksisterende adkomstene bort, noe som gir en bedre oversikt av trafikkbildet i området.

6.7.2 Utforming av veger (bredde og stigningsforhold, avvik fra vegnormalen)
Vegbredden på kjørevegen/Tangenvegen er ca. 6,4 meter. Det er regulert inn tosidig fortau med tilhørende annet vegareal/skulder i samsvar med krav i oppstartsmøtet med Verdal kommune 30.11.2018. Vegsystemet er dimensjonert for lav fart og lav ÅDT. Planforslaget endrer ikke dette forholdet. Intern trafikkløsning; felles kjøreveg er regulert som adkomst til boligene i området. Felles kjøreveg i området er regulert med en rundkjøringsmulighet sentralt plassert i området slik at store kjøretøy som må inn i området ikke trenger å rygge, som f.eks. renovasjonsbilen. Andre snumuligheter er ivaretatt med vendehammere i sør. I nord planlegges det for snuing på den enkelte tomt eller i gate.

I krysset felles kjøreveg/Tangenvegen er det regulert inn en sikttrekant for å ivareta trafikksikkerheten i området, se forslag til planbestemmelser og plankart.

Området er helt flatt og det er ingen kjente avvik fra vegnormalen i forhold til bredder, sikt eller stigningsforhold.

6.7.3 Krav til samtidig opparbeidelse
I forbindelse med opparbeiding av ny bebyggelse skal vegarealer, lekeplass, uteoppholdsarealer, renovasjonsløsning og parkering opparbeides før brukstillatelse for boligbebyggelsen kan gis. Det kan bli behov for opparbeidelse av teknisk infrastruktur ved utbygging av planområdet. Dette sikres gjennom en utbyggingsavtale. En utbyggingsavtale bør behandles mest mulig parallelt med detaljreguleringen for området.

6.7.4 Varelevering
Det er planlagt for at større lastebiler som f.eks. renovasjonsbiler skal kunne kjøre inn i deler av planområdet og med rundkjøringsmulighet så bilene slipper å rygge.

6.7.5 Tilgjengelighet for gående og syklende
Det er svært god tilgjengelighet for gående og syklende i og rundt området. Innenfor planområdet er det avsatt godt med plass til sykkelparkering. Illustrasjonsplanen viser at gang-og kjøretrafikken er separert i store deler av området.

6.7.6 Felles atkomstveger, eiendomsforhold
Felles avkjørsler inn i selve planområdet samt andre fellesarealer planlegges som felleseie for beboere innenfor planområdet. Fellesarealene vil få eget gårds- og bruksnummer og vil tilhøre sameiet eller borettslaget i fellesskap.

6.8 Planlagte offentlige anlegg

Ingen.

6.9 Miljøoppfølging, miljøtiltak

I planprosessen er det ikke avdekket behov for spesiell miljøoppfølging eller miljøtiltak, utover de generelle krav som allerede er styrt gjennom plan- og bygningsloven.

Området er pr i dag bebygd med boliger og faren for spredning av fremmede arter er sannsynligvis ikke så stor. Det er likevel i bestemmelsene pkt. 7.2 Bygge- og anleggsfasen, satt krav til håndtering og flytting av masser sett i forhold til evt. fremmede arter som kan forekomme som hageplanter.

6.10 Universell utforming (hvilke krav er stilt, hvordan skal UU løses)

Tilrettelegging for universell utforming knytter seg både til bolig, bygning og utearealer. Husbankens minimumskrav til universell utforming er at boligen skal ha livsløpsstandard med bl.a. trinnfri adkomst til boligen. I boligtyper der det ikke er mulig å etablere livsløpsstandard, boliger med begrenset størrelse eller i boliger som ikke har alle hovedfunksjoner på inngangsplanet, er minimumskravet besøksstandard. Alle utearealene vil være trinnfri og skal opparbeides med fokus på at det skal være lett å orientere seg. Inngangspartiene skal være tydelig markert enten ved kontrast i farge eller ved taktilt underlag. Området som helhet vil bli tilrettelagt etter de samme prinsipper. Trinnfri adkomst til både felles uteoppholdsarealer, renovasjonsløsning og parkeringsløsning. Det kan bli behov for å fravike kravene UU for bebyggelsen.

6.11 Uteoppholdsareal; privat og felles uteoppholdsareal, lekeplasser

Private uteoppholdsarealer løses på egen tomt og i tilknytning til den enkelte boenheten. Ellers er det satt av ett felles uteoppholdsareal innenfor planområdet; en sandlekeplass som er 210 m^2 stort og er plassert synlig fra hovedadkomsten inn til boligområdet. Sandlekeplassen er solfylt med gangadkomst også fra øst. Sandlekeplassen skal utformes etter prinsippene om universell utforming. Området er flatt og forholdene ligger godt til rette for å kunne opparbeide uteområder som er tilgjengelig for alle. Plan for utearealene skal godkjennes av kommunen.

Eksisterende trafo med regulert sikkerhetssone rundt, grenser til sandlekeplassen. Med unntak av sikkerhetssonen er likevel sandlekeplassen stor nok iht. arealkravene for en sandlekeplass.

Eksisterende kvartalslekeplass som ligger sør-øst for planområdet ble i oppstartsmøtet med Verdal kommune 30.11.2018 avklart som følger i forbindelse med dette planforslaget:

> *«Bidrag i offentlig lekeplass for å kompensere for manglende lekeplass på egen tomt.».*

Utover dette er det flere friområder og andre områder for uteopphold som er tilgjengelig for alle og for bruk i umiddelbar nærhet til planområdet. Adkomsten til disse er fra eksisterende vegnett og lokalgater.

Rekkefølgekrav knyttet til opparbeidelse av både felle lek og kvartalslekeplass ivaretas i forslag til bestemmelser pkt. 7.3 Lekeplass.

6.12 Landbruksfaglige vurderinger

Arealbruken for området er ikke relevant i forhold til landbruksfaglige vurderinger.

6.13 Kollektivtilbud

Området ligger innenfor gangavstand til nærmeste kollektiv-åre med flere buss og tog avganger i timen. Det tar ca. 20 minutt å gå til Verdal stasjon fra planområdet. Videre tar det ca. 13 minutter å gå og 4 minutter med sykkel til nærmeste bussholdeplass på Ørmelen.

6.14 Kulturminner (løsninger i forhold til kulturminner)

Det er ikke avdekt at det finnes kulturminner innenfor planområdet. Dersom det under arbeidet med gjennomføring av planen blir avdekt kulturhistoriske funn skal arbeidet stoppes og det skal tas kontakt med kulturmyndighetene. Utbygger forholder seg til den generelle aktsomhetsplikten etter § 8 i kulturminneloven.

6.15 Sosial infrastruktur

I gangavstand både til skoler og barnehager i området. Det foreligger ikke indikasjoner på at det ikke er kapasitet på skole eller barnehage.

6.16 Plan for vann- og avløp samt tilknytning til offentlig nett

Området skal tilknyttes eksisterende offentlige vann- og avløpsledninger. I forbindelse med opparbeiding av ny bebyggelse kan det bli behov for oppgradering av den tekniske infrastrukturen i området. Dette sikres gjennom en utbyggingsavtale. Utbyggingsavtale skal behandles parallelt med detaljreguleringen for området.

6.17 Plan for avfallsløsning

Området satt av til felles renovasjonsanlegg f_BRE planlegges oppsamlingspunkt for renovasjon felles for alle boligene innenfor planområdet. Plasseringen er valgt ut fra at renovasjonskjøretøy ikke skal trenge å rygge i boligområdet. Løsninger avklares med Innherred Renovasjon.

6.18 Avbøtende tiltak/løsninger ROS

ROS-analysen har avdekt behov for spesielle tiltak i forhold til risiko og sårbarhet, deriblant når det gjelder geoteknikk og VA.

6.19 Rekkefølgebestemmelser

Det er forslag til flere rekkefølgebestemmelser i planforslaget knyttet til opparbeidelse av blant annet teknisk infrastruktur før området kan bygges ut.

7. KONSEKVENSUTREDNING

Jfr. oppstartsmøtet med Verdal kommune 30.11.2018 ble det avklart at planforslaget ikke faller innunder forskriftens § 6): Skal alltid konsekvensutredes og ha planprogram eller innunder forskriftens § 8 og 10): Skal konsekvensutredes, men ikke ha planprogram. Av den grunn følger det ikke konsekvensutredning med dette planforslaget.

8. VIRKNINGER/KONSEKVENSER AV PLANFORSLAGET

En generell vurdering av *Virkninger/konsekvenser av planforslaget* er at planforslaget ikke avviker fra oversiktsplan, temaplan, vedtatt retningslinje, norm eller vedtekt eller konsekvenser for natur, miljø eller samfunn i og med at området allerede benyttes til boligformål og har vært brukt til dette i flere ti-år. Under følger det en kort oppsummering av virkninger/konsekvenser av planforslaget.

8.1 Overordnede planer

Planforslaget samsvarer med overordnete planer, temaplaner, retningslinjer mm.

8.2 Landskap

Ingen endring.

8.3 Stedets karakter

Opprettholdes dvs til boligformål, men med en høyere utnyttelsesgrad.

8.4 Byform og estetikk

Opprettholdes dvs til boligformål. Ingen endring av gater og kjøreveger. Den nye bebyggelsen avviker heller ikke fra den eksisterende når det gjelder høyder og typer bebyggelse.

8.5 Kulturminner og kulturmiljø, evt. verneverdi

Ingen kjente kulturminner eller kulturmiljø i området.

8.6 Forholdet til kravene i kap II i Naturmangfoldloven

I dette avsnittet er det foretatt en vurdering av prinsippene etter naturmangfoldloven kap II, §§ 4-14. Søkers vurdering av planforslaget etter prinsippene etter naturmangfoldloven §§ 4-14 er som følger:

§ 4.(forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer): Planforslaget kommer ikke i berøring med naturtyper, utbredelsesområde eller artsmangfold i og med at området allerede er bebygd.

§ 5.(forvaltningsmål for arter): Planforslaget kommer heller ikke i konflikt med forvaltningsmålet for arter eller deres genetiske mangfold i og med at området allerede er bebygd.

§ 6.(generell aktsomhetsplikt): Planforslaget utfordrer heller ikke aktsomhetsplikten når det gjelder å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5 iom at området allerede er bebygd.

§ 7.(prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12): Dette kravet tilligger Verdal kommune ved behandling av planforslaget.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget): Kunnskapsgrunnlaget for området er vurdert som godt for å kunne foreta en vurdering av det omsøkte tiltaket etter prinsippene etter Naturmangfoldloven. Det er foretatt en vurdering av områdets verdi ut fra bruken av området; dvs til boligformål. Det er ikke registrert viktige hensyn og det er ikke noe som tilsier at utbygging av planområdet vil påvirke naturmangfoldet. Kunnskapsgrunnlaget er av søker vurdert til å være tilstrekkelig. Med bakgrunn i dette og andre kjente opplysninger for området, er det avklart at det omsøkte tiltaket ikke vil være en risiko eller være til skade for naturmangfoldet.

§ 9. (føre-var-prinsippet): Når det gjelder føre-var-prinsippet mener søker at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om området slik at det omsøkte tiltaket med stor sannsynlighet ikke vil gi vesentlig skade på naturmangfoldet.

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning): Den omsøkte planområdet ligger nært Verdalselva og Ørin naturreservat. Formålet med vernet er å bevare et spesialområde for tindved og strandeng, som også har betydning som hekke-, raste- og hvilelokalitet for fuglelivet. Planforslaget kommer ikke i direkte berøring med verken Verdalselva eller naturreservatet, og en fortetting i det eksisterende boligområdet til boligformål, vurderes til ikke å forringe verdier eller kvaliteter for noen av de nevnte områdene. Videre skal vann- og avløpsløsninger i tilknytning til de nye boligene koples på det offentlig nettet.

§ 11. (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver): Kostnadene ved påkobling til offentlig VA-nett dekkes av utbygger.

§ 12. (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder): Tilknytning til offentlig vann- og avløpsnett.

§ 13.(kvalitetsnormer for naturmangfold): I området er det ikke funnet forekomster av en art eller utbredelsen eller økologisk tilstand av en naturtype som tilsier at det er behov for å fastsette en kvalitetsnorm for naturmangfoldet i området.

Grenseverdier for forurensning eller kvalitetsmål for vassdrag er ivaretatt i gjeldende lovverk, samt at det er kav om at den nye bebyggelsen skal koples til det offentlige VA-nettet og utfordrer verken grenseverdiene for forurensning eller kvalitetsmålene for vassdrag.

§ 14.(vektlegging av andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser): Planforslaget legger opp til en mer arealeffektiv utnyttelse av og i eksisterende byggeområder, som gir vern av de ubebygde arealene i kommunen. Planområdet ligger også i sentrale deler av Verdal kommune som gjør det lettere å velge miljøvennlige transportløsninger. Videre skal det ved utbygging av området, kople seg på eksisterende teknisk infrastruktur samt utnytte eksisterende sosial infrastruktur.

Ut fra en samlet vurdering mener forslagsstiller at planforslaget ikke er til skade for naturmangfoldet i området

8.7 Rekreasjonsinteresser/ rekreasjonsbruk

Flere lett tilgjengelige områder for rekreasjon fra planområdet.

8.8 Uteområder

Flere uteområder med ulike kvaliteter som er lett tilgjengelige fra planområdet.

8.9 Trafikkforhold

Dagens løsninger opprettholdes og forbedres. Det regulere inn tosidig gang- og sykkelveg i Tangenvegen og 2 avkjørsler saneres ved regulering. Videre reguleres stiforbindelsen i sør i planområdet. Grunnlaget for kollektivtilbudet økes pga tilrettelegging for flere beboere i området.

8.10 Barns interesser

Barns interesser er vurdert som svært godt ivaretatt i området. Det flere områder i nærmiljøet for lek og opphold for barn i alle aldre. Offentlig lekeplass sør for planområdet kompenserer for manglende lekeplass på egen tomt. Detaljer ivaretas i forslag til planbestemmelser.

8.11 Sosial infrastruktur

Det er tilstrekkelig skole-og barnehagekapasitet i området.

8.12 Universell tilgjengelighet

Ivaretas.

8.13 Energibehov – energiforbruk

Strøm og vedfyring eller tilsvarende miljøvennlige løsninger.

8.14 ROS

ROS-analyse er vedlagt planforslaget.

8.15 Jordressurser/landbruk

Ikke relevant.

8.16 Teknisk infrastruktur

Detaljer ivaretas i overordnet VA-plan som følger planforslaget. Eksisterende TRAFO i området opprettholdes. Eksisterende lavspent kabeltilførsel til kabelskap B1 må sannsynligvis omlegges. Kostnader for ny og omlegging av eksisterende strømtilførsel dekkes av utbygger etter gjeldende retningslinjer.

8.17 Økonomiske konsekvenser for kommunen

Ingen kjente utover vanlig drift og vedlikehold av offentlig nett, infrastruktur og eiendommer.

8.18 Konsekvenser for næringsinteresser

Ingen kjente.

8.19 Interessemotsetninger

Ingen kjente. I anleggs- og byggefasen er det en del utfordringer i forhold til naboer. Dette ivaretas i planbestemmelsene.

8.20 Folkehelseperspektiv

Ut fra et folkehelseperspektiv er utbygging av området til boligformål gunstig ut fra nærheten til Verdal sentrum med de tilbud og tjenester som er lokalisert i sentrum. Tilgang til grønne områder, turområder og med skoler og barnehager i nærmiljøet er også av stor betydning for bokvaliteten. Videre er det gode transportløsninger i området.

8.21 Avveining av virkninger

Ingen kjente negative. Positive virkninger av planforslaget er opparbeidelse av kvartalslekeplassen.

9. INNKOMNE INNSPILL

9.1 Merknader til planforslaget

Etter fristens utløp er det kommet inn 5 forhåndsuttalelser til planarbeidet (innspillene er tatt med som vedlegg til planbeskrivelsen).

1. **Innherred renovasjon, 11.01.2019:** påpeker at det må settes av utvendig areal for avfallssystem.
   Forslagsstillers kommentar: Innspillene fra Innherred renovasjon ivaretas i planforslaget.

2. **NTE Nett AS, 17.01.2019:** Opplyser blant annet innenfor planområdet har NTE Nett AS nettstasjon 76580 Valberg. Denne forsyner dagens boliger i Einervegen i tillegg til omkringliggende boliger. Det forutsettes at denne plasseringen kan beholdes og at videre planarbeid tar hensyn til dette. Den eller de som utløser tiltak i strømforsyningsnettet, ved flytting, nyanlegg og forsterkning, må som hovedregel dekke kostnadene med tiltaket, inkludert eventuelle kostnader til erverv av nye rettigheter.
   Forslagsstillers kommentar: Innspillene fra NTE Nett AS ivaretas i planforslaget.

3. **Trøndelag fylkeskommune, 30.01.2019:** Påpeker blant annet at det er positivt med at området får en høyere arealutnyttelse. Videre at det er liten risiko for at området kommer i konflikt med automatisk fredete kulturminner og heller ikke med kulturminner av nyere tid. Videre foreslås det at det tas inn en generell planbestemmelse i forhold til kulturminner.
   Forslagsstillers kommentar: Innspillene fra Trøndelag fylkeskommune ivaretas i planforslaget.

4. **Fylkesmannen i Trøndelag, 04.02.2019:** Planforslaget er i samsvar med overordnete planer og retningslinjer. I planforslaget må det legges til rette for miljøvennlige transportformer som elbil og sykkel, samt gange. Videre vises det til vurdering av planforslaget i forhold til Naturmangfoldloven. Barn og unges interesser må ivaretas og det anbefales å sette inn rekkefølgekrav i forhold til nevnte. Tilsvarende gjelder også for temaene helse og omsorg, samfunnssikkerhet og ROS-analyse.
   Forslagsstillers kommentar: Innspillene fra fylkesmannen i Trøndelag ivaretas i planforslaget.

5. **Statsbygg, 12.02.2019:** Gjør oppmerksom på at Verdal fengsel har et åpnet fengselsområde på motsatt side av planområdet, på eiendommen gnr. 17/bnr. 4 og gnr. 18/bnr. 269.
   Forslagsstillers kommentar: Innspillene fra Statsbygg tas til orientering.

10. AVSLUTTENDE KOMMENTAR

Ingen spesielle.

10.1 Vedlegg

1. Plankart
2. Planbestemmelser
3. Illustrasjonsplan som viser omsøkt utbygging
4. 3D-illustrasjoner og sol-/skyggekart
5. Overordnet VA- plan
6. Referat fra oppstartsmøte
7. Kunngjøringsannonse
8. Varslingsbrev – offentlige høringsmyndigheter
9. Varslingsbrev – private/naboer
10. Adresseliste - offentlige høringsmyndigheter
11. Adresseliste - private/naboer
12. Forhåndsuttalelse fra Innherred renovasjon
13. Forhåndsuttalelse fra NTE Nett AS
14. Forhåndsuttalelse fra Trøndelag fylkeskommune
15. Forhåndsuttalelse fra Fylkesmannen Trøndelag
16. Forhåndsuttalelse fra Statsbygg
17. ROS-analyse
18. Sosi-fil plankart
19. Kontrollrapport til sosi-fil

TEGNFORKLARING

Jf. Plan- og bygningsloven 2008, kap.12 Reguleringsplan

§ 12-5 Arealformål

1. Bebyggelse og anlegg

- BKS — Boligbebyggelse-Konsentrert småhusbebyggelse
- BE — Energianlegg
- BRE — Renovasjonsanlegg
- BLK — Lekeplass

2. Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

- SV — Veg
- SF — Fortau
- SGS — Gang- /sykkelveg
- SVT — Annen veggrunn - tekniske anlegg
- SVG — Annen veggrunn - grøntareal
- SPA — Parkering (Sykkelparkering)

§ 12-6. Hensynssoner

a.1) Sikringssoner

- H140 — Frisikt

a.3) Faresoner

- H370 — Høyspenningsanlegg

Linjetyper

- Planens begrensning 1201
- Formålsgrense 1202
- Regulert tomtegrense 1203
- Grense for fareområde 1205
- Byggegrense 1211
- Regulert senterlinje 1221
- Frisiktlinje 1222
- Regulert kant kjørebane 1223
- Måle- og avstandslinje 1259
- Grense for sikringssone

Symboler

- Avkjørsel - både inn og utkjøring 1219

Ingress for feltnavn

f_	Felles formål
o_	Offentlig formål
Ingen ingress:	Annet eierskap

492

VERDAL KOMMUNE

DETALJREGULERING FOR

PlanID: 2018007

EINERVEGEN

TIL PLANEN ER DET LAGET BESTEMMELSER

Plankonsulent: NORDBOHUS AS
Prosjektnr: 17459_Einervegen

EKVIDISTANSE 1M
MÅLESTOKK: 1:1000

0 10 20 30 40 50

K.sys.22 Euref 89, UTM 32, NN2000,
Kart fra kommunen/Infoland: FKB, matr. dat.18.12.2018

REVISJON	DATO	SAKSB/TEGN

SAKSBEHANDLING IFLG PLAN- OG BYGNINGSLOVEN	SAKSNR	DATO	SAKSB/TEGN
Forvarsel/annonse endring			
1. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Offentlig ettersyn			
2. gangs behandling i det faste utvalget for plansaker			
Kommunestyrets vedtak (Egengodkjenning)			
Kunngjøring			

	TEGN	DATO	SAKSB/TEGN
Nordbohus Byggservice AS	107	01.07.2020	MH/RB

DETALJREGULERING FOR EINERVEGEN
REGULERINGSBESTEMMELSER

PlanID: 2018007

Bestemmelser til plankart datert	: 01.07.2020
Dato for siste revisjon av bestemmelsene	: ~~15.09.2020 UPS sak 70/2020~~
	: 28.01.2021 forslag
Dato for godkjenning av (vedtaksorgan)	: <*dato*>

§ 1 PLANENS AVGRENSNING

Det regulerte området er vist med reguleringsgrense på plankart merket Nordbohus Byggservice AS, datert 01.07.2020*,* senest endret <*dato*>.

§ 2 FORMÅLET MED REGULERINGSPLANEN

Reguleringsplanen skal legge til rette for rivning av eksisterende bebyggelse og oppføring av nye boliger. Området foreslås tilrettelagt for konsentrert boligbebyggelse i form av rekkehus og flermannsboliger. I tillegg kommer anlegg som carporter, parkering, sykkelskur, renovasjon og uteoppholdsarealer.

§ 3 REGULERINGSFORMÅL

Området reguleres til:

- Bebyggelse og anlegg;
  - Boligbebyggelse - Konsentrert småhusbebyggelse (BKS1-BKS7)
  - Lekeplass (f_BLK)
  - Energianlegg (BE)
  - Renovasjonsanlegg (f_BRE)

- Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur
  - Veg (o_SV, f_SV)
  - Fortau (f_SF1-F_SF4, o_SF1-o_SF3)
  - Gang-/sykkelveg (f_SGS1-f_SGS4)
  - Annen veggrunn-Tekniske anlegg (f_SVT1-f_SVT3, o_SVT1-o_SVT3)
  - Annen veggrunn – Grøntanlegg (f_SVG1-f_SVG2)
  - Parkering (f_SPA) (gjelder sykkelparkering)

- Hensynssoner
  - Sikringssone frisikt (H140_1-H140_2)

- Faresoner
  - Høyspenningsanlegg (H370_1)

Eierskap er angitt på plankartet ved angitt ingress foran feltnavn. Dvs. f_for felles eierskap, o_for offentlig eierskap mens ingen ingress betyr annet eierskap.

§ 4 BEBYGGELSE OG ANLEGG

4.1 Utnytting

Det skal oppføres 36 - 42 BE (boenheter) innen planområdet.
Tillatt % bebygd areal i områder for konsentrert småhusbebyggelse, fremgår av plankartet og er satt til 50 %-BYA.

4.2 Plassering av tiltak

Bebyggelsen skal plasseres innenfor byggegrensene på plankartet.

Gjerder, boder, lekeapparater, støttemurer, beplantning, hekker, busker og trær, kan plasseres utenfor byggegrensene, men tillates ikke plassert nærmere vegkant enn 1,5m av hensyn til brøyting og snøopplag.

4.3 Byggehøyder

Maks gesimshøyde for flatt tak eller saltak, skal ikke overstige 8 meter over gjennomsnittlig planert terreng.
Maks gesimshøyde for pulttak, skal ikke overstige 11 meter over gjennomsnittlig planert terreng.

4.4 Arkitektonisk utforming

Det tillates flatt tak, saltak, pulttak og sakset pulttak. Ved saltak skal takvinkel være mellom 22 og 40 grader. Ved pulttak skal takvinkel ikke overstige 22 grader.

4.5 Parkeringsnorm

Hver boenhet i eneboliger skal ha 2 biloppstillingsplasser hvorav en kan være i carport/garasje. For leiligheter er det krav til 1,5 biloppstillingsplasser pr boenhet.

4.6 Universell utforming

Lekeplass f_BLK skal utformes etter prinsipper om universell utforming.

Prinsippene for universell utforming skal legges til grunn for utforming av uteområdene. Sammen med søknad om tillatelse til tiltak skal det sendes inn detaljert utomhusplan. Planen skal vise bebyggelse med markering av innganger, atkomst og parkering, behandling av overflater, sitteplasser, lekeplasser med utstyr, areal for avfall, vegetasjon, eventuelle støttemurer samt andre arealavgrensende tiltak. Alle bygningene der det er krav om heis skal ha adkomst som er universelt utformet.

4.7 Lekeplass

Innenfor areal avsatt til felles lekeplass f_BLK, tillates det oppført utstyr og bygg som er i tråd med intensjonene for en lekeplass. Plan for opparbeidelse av lekeplassen skal godkjennes av kommunen. Området tillates inngjerdet. Gjerder og anlegg skal være minst 1,5 m fra vegkant kjøreveg.

4.8 Renovasjon

f_BRE er felles for boligene innen planen og skal brukes til bunntømte containere eller annen løsning som kommunen kan godkjenne. Løsningen skal ha universell utforming.

4.9 Energianlegg

Område benevnt BE er avsatt for nettstasjon.

§ 5 SAMFERDSELSANLEGG OG TEKNISK INFRASTRUKTUR

5.1 Veger

Område o_SV skal være for offentlig veg. Vegen er regulert som opparbeidet med ca. 6,4 m vegbredde mellom kantsteiner for fortau.

Område f_SV skal være felles boligveg for boligene innen planen. Vegen er planlagt med 6 m kjørebane mellom kantsteiner fortau, ved innfarten til området. Internt i feltet er effektive vegbredder planlagt til 4 m inklusive 0,25 m brede skuldre. Innen området er og tillatt anlagt 6 stk. kantparkeringsplasser som vist på plankart utenfor kjørebanen. Disse parkeringsplassene skal være for besøksparkering.

Avkjørsler fra interne veger skal være fra den veg som er angitt med avkjørselspil på plankartet. Hver bolig skal ha egen avkjørsel fra denne vegen.

5.2 Gang-/sykkelveger

o_SGS1-o_SGS3 skal være for offentlige gang-/sykkelveger.
f_SGS1-f_SGS4 skal være felles gang-/sykkelveger for boligene i planområdet, tilgjengelige for allmenheten.

5.3 Fortau

Områdene o_SF1-o_SF3 skal være for offentlige fortau.
Områdene f_SF1-f_SF2 skal være for felles fortau for boligene innen planen.

5.4 Sykkelparkering

Område f_SPA skal være til felles sykkelparkering. Innen området kan oppføres sykkelskur / takoverbygg til parkeringen.

§ 6 HENSYNSSONER

6.1 Frisiktsoner (H140_1- H140_2)

Innenfor sikringssonene for frisikt tillates ikke vegetasjon eller andre sikthindre høyere enn 0,5 meter over tilstøtende vegers høydenivå. Enkeltstående elementer med bredde mindre enn 0,2 meter, slik som belysningsstolper og trestammer kan aksepteres.

6.2 Høyspenningsanlegg (H370)

Innen faresone for høyspenningsanlegg gjelder forskrift for elektriske forsyninganlegg fra DSB. Innen faresonen er det ikke tillatt med anlegg eller tiltak som kan være i strid med forskriften. Evt. tiltak i området må være godkjent av kraftselskapet.

§ 7 REKKEFØLGEBESTEMMELSER OG ANDRE VILKÅR FOR GJENNOMFØRING

7.1 Tekniske planer

Ved søknad om byggetiltak skal det foreligge godkjente tekniske planer for veg-, vann og avløp. Utbyggingsavtale skal være godkjent før igangsettingstillatelse kan gis.

7.2 Bygge- og anleggsfasen

Plan for beskyttelse av omgivelsene mot støy og andre ulemper i bygge- og anleggsfasen skal følge søknad om igangsetting. Planen skal redegjøre for trafikkavvikling, massetransport, driftstider, trafikksikkerhet for gående og syklende, renhold og støvdemping og støyforhold. Nødvendige beskyttelsestiltak skal være etablert før bygge- og anleggsarbeider kan igangsettes.

Ved håndtering og flytting av masser skal evt. fremmede arter kartlegges, håndteres og destrueres på en slik måte at arter og frø ikke overlever og spres.

For å oppnå tilfredsstillende støyforhold i anleggsfasen skal støygrenser som angitt i Miljøverndepartementets Retningslinjer for behandling av støy i arealplanleggingen, T-1442, legges til grunn.

Anleggsdriften skal følge støygrensene angitt i tabellen nedenfor:

Bygningstype	Støykrav på dagtid (LpAeq12h 07-19)	Støykrav på kveld (LpAeq4h 19-23) eller søn-/helligdag (LpAeq16h 07-23)	Støykrav på natt (LpAeq8h 23-07)
Boliger, fritidsboliger, sykehus, pleieinstitusjoner	65	60	45
Skole, barnehage	60 i brukstid		

Grensene gjelder for hele anleggsdriften samlet, ikke for hver entreprenør/ underentreprenør.

Støygrensene for dag og kveld skjerpes når anleggsperiodens lengde overstiger 6 uker, se tabell nedenfor:

Anleggsperiodens eller driftsfasens lengde	Grenseverdiene for dag og kveld i tabell 4 skjerpes med
Fra 0 til og med 6 uker	0 dB
Fra 7 uker til og med 6 måneder	3 dB
Fra 7 måneder til og med 12 måneder	6 dB
Fra 13 måneder til og med 24 måneder	8 dB
Mer enn 2 år	10 dB

7.3 Lekeplass

Før brukstillatelse kan gis skal lekeplass f_BLK og kvartalslekeplassen være ferdig opparbeidet.

7.4 Naboers eiendom

Dersom naboers eiendom blir berørt i forbindelse med bygningsarbeidet, skal evt. skade eller negativ påvirkning tilbakeføres til opprinnelig tilstand uten ubegrunnet opphold.

7.5 Krav til opparbeidelse av felles gang-/sykkelanlegg:
Følgende felles veganlegg som skal være ferdig opparbeidet før brukstillatelse gis til bolig i delfelt:

Delfelt bolig	Krav til opparbeidelse av område
BKS1	f_SGS 1, 2, 3, f_SF 1, 3,
BKS2	f_SF 1, 3,
BKS3	f_SGS 1, 2, 3, f_SF 1,2, 3,
BKS4	f_SF 1, 2, 3, 4, f_SPA
BKS5	f_SF 1, 2, 3, 4, f_SPA
BKS6	f_SGS 1, 2, 3, f_SF1, 3,
BKS7	f_SGS4, f_SF 1, 2, 3, 4, f_SPA

§ 8 KULTURMINNER

Dersom man i løpet av bygge- og anleggsarbeid i marka, oppdager gjenstander eller andre spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes fylkeskommunen og/eller Sametinget omgående, jf. lov 9. Juni 1978 nr. 50, om kulturminner (kml) § 8 annet ledd.

Kulturminnemyndighetene forutsetter at dette pålegget videreformidles til dem som skal utføre selve arbeidet.

--§§§--

TEKNISK NOTAT

Dato 31.03.2020

Oppdragsnavn	Overordnet VA-plan Einervegen 1 -7. Verdal
Prosjekt nr.	1350039843
Kunde	Norbohus Byggeservice AS
Notat nr.	01
Versjon	01
Til	Marit Heggvoll v/ Norbohus AS
Fra	Johan Martin Tiller v/ Rambøll Norge AS
Utført av	Johan Martin Tiller
Kontrollert av	Maren H. Vikeby
Godkjent av	Johan Martin Tiller

Rambøll
Kobbes gate 2
PB 9420 Torgarden
N-7493 Trondheim

T +47 73 84 10 00
www.ramboll.no

BAKGRUNN

Rambøll Norge As er engasjert av Norbohus Byggeservice AS for å utarbeide en overordnet VA-plan i forbindelse med reguleringsplan for Einervegen 1- 7 Verdal. Dette notatet og tilhørende plantegning utgjør overordnet VA-plan.

OVERORDNET VA-PLAN

Dette notatet, plantegning og vedlagte beregninger gir en anbefaling for videre detajering for vann og avløpsanlegg i og ved planområdet.

GRUNNLAG

Einervegen ligger på Ørmelen i Verdal kommune, området er merket i Figur 1.

Figur 1 Oversiktsbilde, område for Eienervegen er omringet med rødt.

Eks. boliger i Einervegen 1 -7 skal utbygges, det legges opp til en høyere arealutnyttese for boligbygging på Verdalsøra. Det planlegges for 40 boenheter av ulike størrelser innen planområdet.

Figur 2 Flyfoto, dagens situasjon. Område som skal bygges om er midt i bildet (Finn.no, 2019)

Det planlegges for konsentert småhusbebyggelse.
Inn og utkjøring fra Tangmoveien til Einervegen. Det vil bli utbygget uten kjelleretasje.

Figur 3 Planlagt utbygging, Reguleringsplanplan (Norbohus Byggeservice AS, 2020).

Grunnlag eksisterende ledningsnett.

Figur 4 Eksisterende VA.

Vann

VL 160 PVC ledning ligger i Tangenveien, med VL160 PVC ledning inn i Einervegen
Det antas at vannledningene er fra ca 1970

Brannvann

Ut fra ledningskart er det brannvannsutak i eks kum i krysset Tangenvegen/ Einervegen og i ende kum i Einervegen.

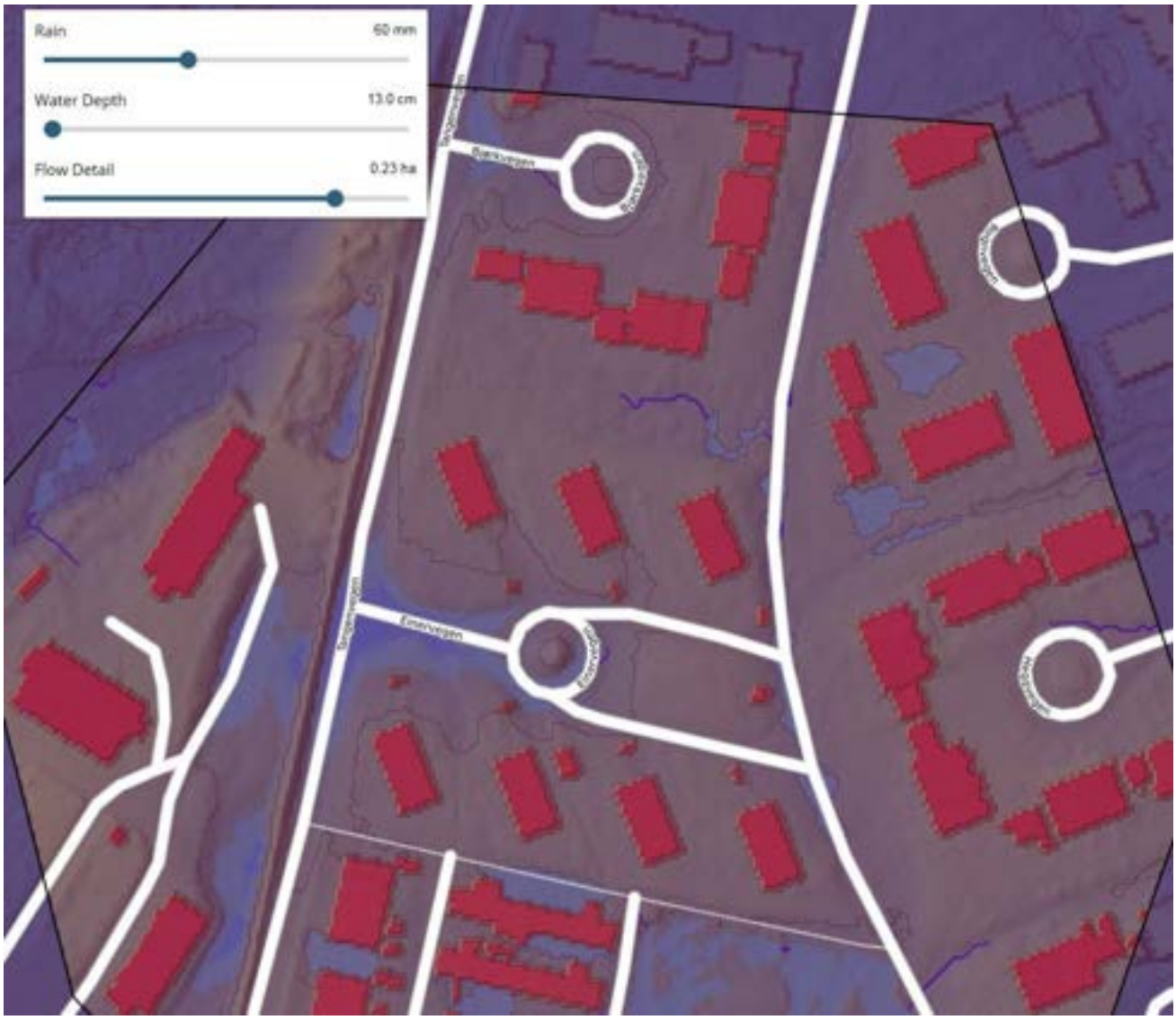
Spillvann

Det ligger en kommunal spillvannsledning i Tangenvegen, vest for området, Dette er en SP250 BTG ledning. Det er spillvannsledning inn i Einervegen fra denne, Dette er en SP200 BTG ledning.
Alle avløpsledninger er fra ca. 1970. Det antas at det vil være mest hensiktsmessig å føre spillvann inn på eks. spillvannsledning i Tangenvegen.

Overvann

Det ligger en kommunal overvannsledning i Tangenvegen, vest for området. Dette er en OV300 BTG ledning. Øst for feltet i Tangenvegen er det også en OV300 BTG ledning. Overvann ut fra Einervegen føres i dag ut mot vest mot Tangenvegen, dette er en OV200 BTG ledning. Det antas at det vil være mest hensiktsmessig å føre overvann inn på eks. overvannsledning i Tangenvegen.

Figur 5. viser føringsveier for overvann i dagens situasjon.
Mesteparten av nedbøren vil gå vestover mot krysset Tangenveien / Einervegen, mens den nordligste delen av feltet vil bli ført østover mot Tangenveien

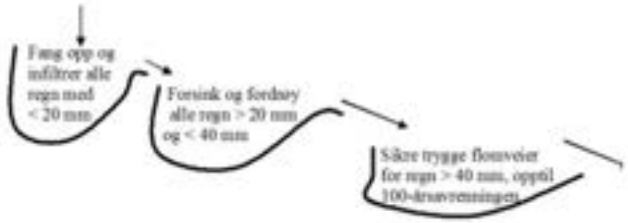
Figur 5 Vannskille , føringsveier for overvann (Utsnitt fra Scalgo).

Flom

NVEs flomsonekart for Verdal viser kjellerfri sone, men er ikke markert som område som blir flommet over av 200-årsflom.
Flomsonekart for Verdal fra 2004 angir vannstand på 2.7 ved aktuelle tverrprofil ved 200- årsflom. Ny bebyggelse skal ha minimum kotehøyde på +3,2 m NN1954 for laveste golvnivå.

LØSN.INGER VED UTBYGGING
Eksisterende og planlagte VA-løsninger er vist i plantegning.

Overvannshåndtering
Det vil bli noe tettere flater i planområdet etter utbygging og det er nødvendig med fordrøyning/ infiltrasjon av overvann for å unngå overbelastning på eks. kommunalt ledningsnett.
Overvann bør i størst mulig grad håndteres lokalt for å ikke belaste ledningsnett med overvann eller påvirke grunnvannsstanden. Figur . illustrerer treleddsstrategien for håndtering av overvann. Små nedbørhendelser bør håndteres lokalt med infiltrasjon, større må fordrøyes lokalt før evt påslipp til ledningsnett eller bekker, mens flomhendelser må kunne avledes med minst mulig skade på mennesker, miljø eller eiendom.

Figur 6 Treleddsstrategien for håndtering av overvann (Lindholm, O., m.fl. 2005)

Det er sett på hva feltet i dag har som utslipp til dagens nett, og hva framtidig situasjon vil gi.
Før utbygging er ca. 3/5 av planområdet grønne flater og ca. 1/5 er relativt tette flater som tak og asfalterte veier eller parkeringsplasser. Etter utbygging vil andelen tette flater øke. Avrenningen fra planområdet vil derfor økes om det ikke gjøres tiltak som fordrøyning eller infiltrasjon. Tabell 1 angir ca. areal for tette og grønne flater både før og etter utbygging. Planlagt veiareal er beregnet som asfalterte områder.

Tabell 1 Arealer i planområdet

Før utbygging		Etter utbygging	
Areal, planområde	12100 m2	Areal, planområde	12100 m2
Grønne flater	7250 m2	Grønne flater	4620 m2
Takflater	1700m2	Takflater	4500
Grus	3000m2	Grus	0
Asfalt	170 m2	Asfalt/ takflater	3000 m2

Med dagens situasjon er avrenning fra planområdet ca. 160 l/s, planlagt utbygging vil øke denne til ca. 223 l/s uten fordrøyning, se vedlegg 1 og vedlegg 2.

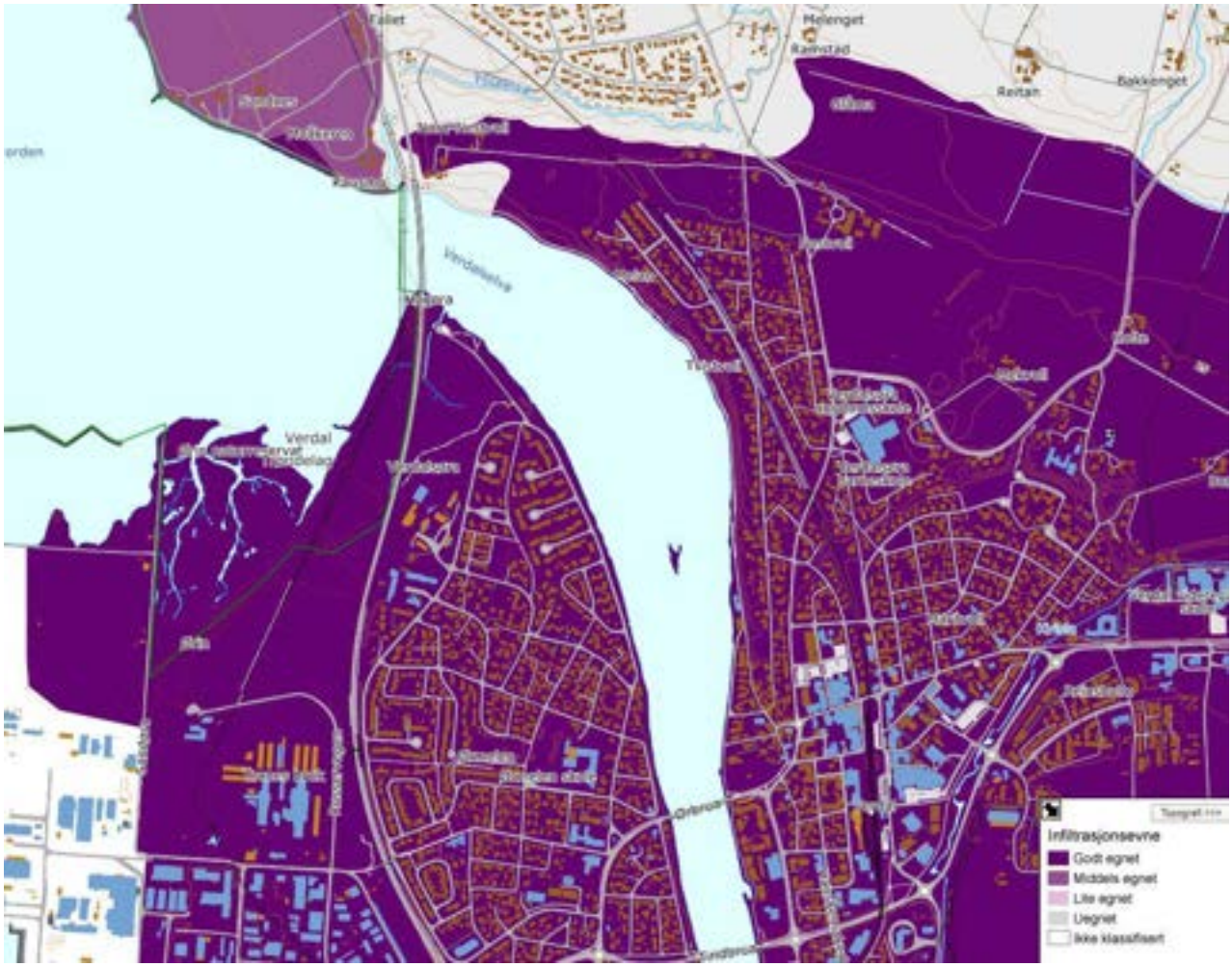
Med samme avrenning som før utbygging vil dette medføre et fordrøyningsvolumet på ca 50m3, se vedlegg 3.

Det finnes ulike måter å oppnå nødvendig fordrøyning på. Konvensjonell metode innebærer legging av kassetter eller betongrør under bakken. Det må i dette tilfelle vurderes infiltrasjon av overvann, eller en kombinasjon av infiltrasjon og fordrøyning. Feltet er i dag på et grusfylt område som bør være gunstig vedrørende infiltrasjon.

I nyere tid er det blitt mer fokus på blågrønn fordrøyning på tak eller på grøntarealer. I planområdet er det lite grøntarealer, men det er grønne tak. Det er foreslått to alternativer til fordrøyning.

ALTERNATIV 1A: FORDRØYNINGSMAGASIN, BTG RØR
Nødvendig fordrøyning kan oppnås i nedgravde betongrør. Under grøntareal vest i planområdet kan det legges 2 parallelle betongrør med diameter 1200 mm og lengde ca. 23 m. Dette gir 50 m^3 fordrøyning. I utløpet legges en vannbrems som slipper ut maks 160 l/s.
Det bør ikke settes trær over fordrøyningsmagasin pga røtter. Dette burde hensyntas i detaljplanlegging..

ALTERNATIV 1B: INFILTRASJON TIL GRUNNEN
Ved infiltrasjonstest på området er det mulig å beregne infiltrasjonshastigheten i massene, for deretter å se på mulige løsninger med infiltrasjonsgrøfte og infiltrasjonssandfang.
Området ligger på en elveavsetting. Figur 7, viser kart fra NGU med antatt infiltrasjonsevne.

Figur 7. Kart fra NGU som viser massenes infiltrasjonsevne

Vann

Eksisterende ledninger er ca 50 år gamle, Det antas at det må legges nye ledninger inn i feltet.
Ny vannledning er tenkt VL160 PVC-U SDR21.

Brannvann

Krav til brannvann:

"I veiledning til teknisk forskrift (TEK17) er det oppgitt følgende preaksepterte ytelser:

Følgende ytelser må minst være oppfylt for vannforsyning utendørs:

1. Brannkum/hydrant må plasseres innenfor 25-50 m fra inngangen til hovedangrepsveg.
2. Det må være tilstrekkelig antall brannkummer/hydranter slik at alle deler av byggverket dekkes.
3. Brannvannskapasiteten må være:
   - Minst 1200 liter per minutt (20 l/s) i småhusbebyggelse
   - Minst 3000 liter per minutt (50 l/s), fordelt på minst to uttak, i annen bebyggelse

Det antas at ny bebyggelse defineres som småhusbebyggelse med krav til brannvannsmengde på minst 20l/s

Det er plasert 2 stk brannvannskummer for feltet. Det er også brannvannskummer Nord og Øst for feltet. Brannvannskapasiteten må kontrolleres og verifiseres ved detajering.
Antall brannvannskummer må vurderes ved videre planlegging, dette gjelder brannvannsdekning i Nord for å for de nordligste husene i felt BKS2, BKS7 og BKS5

Spillvann og overvann

Det foreslås å etablere endekum for spillvann og overvann i feltet med forgreininger inn til boligene. Eks spillvanns og overvannsledning er 50 år gamle og er tenkt utskiftet.
Tilkobling av spill og overvann er planlagt til Tangomevegen.
Antatt dimensjon på ny spillvannsledning er SP160PVC-U SN8, dimensjon på overvannsledning vil være avhenging av infiltrasjon / fordrøyning. Men antatt dimensjon er OV200 / OV 250 PVC -U SN8
Nøyaktig plassering av ledninger og kontroll av dimensjoner må kontrolleres i detaljprosjektering.

Fordrøyning / Infiltrasjon av overvann

Plassering av Infiltrasjonsanlegg/ Fordrøyningsanlegg er vist på figur 8.
Plassering og omfang må vurderes i detaljprosjekteringen.
Det må også vurderes bruk av infiltrasjonsanfang, for infiltrasjon av vegareal/ grønt område
Dette vil gi en reduksjon i volum for fordrøyningsbasseng

Figur 8 Forslag til plassering av magasin.

Vedlegg:

Tegning 1: H101 plantegning – VA plan , Ny situasjon

Tegning 2: H102 Plantegning – VA plan, eksisterende situasjon

Vedlegg 1: Avrenning FØR utbygging

Vedlegg 2: Avrenning ETTER utbygging

Vedlegg 3: Fordrøyningsvolum

ROS-ANALYSE

Detaljregulering for Einervegen 1-7 (gnr 18 bnr 671, 676, 678) på Ørmelen i **Verdal kommune**

Dato: 03.07.2020

Forord

ROS-analysen for Einervegen 1-7 boligområde, (gnr 18 bnr 671, 676, 678) på Ørmelen i Verdal kommune er gjennomført for eiendommen med tilhørende adkomster/kjøreveger, uteoppholdsarealer og adkomster fra boligområdet til Verdal sentrum, Verdalselva, Verdalsøra, Ørin naturreservat, Verdal industripark og andre nærområder. Målsettingen med analysen er å få kartlagt uønskede hendelser i tilknytning til planområdet samt vurdere konsekvensene ved hendelsene. Tiltak på bakgrunn av avdekkede hendelser og vurdering av konsekvenser, er der det er mulig, ivaretatt i utforming av planforslaget.

Tiltakshaver er Nordbohus Byggservice AS.

Analysen er i samsvar med Plan- og bygningslovens § 4-3 Samfunnssikkerhet og Risiko- og sårbarhetsanalyse. I tillegg til gjennomgang av Kommunedelplan for Verdal By med tilhørende dokumenter er det hentet informasjon fra Verdal kommune, Norges Vassdrags- og energidirektorat, Norges geologiske undersøkelser mm. I ROS-analysen er det også foretatt vurdering av andre overordnete samfunnsinteresser for det planlagte tiltaket. Alle innhentete opplysninger er sammenfattet og lagt til grunn i ROS-analysen. I tabellen i kap. 5, rubrikk *Merknader* er det oppsummert løsninger for uønskede hendelser.

Rosanalysen er utarbeidet av Plansmia AS v/May Eli Vatn Kristiansen.

Trondheim 03.07.2020

FORORD **2**

1. INNLEDNING **4**
1.1 BAKGRUNN FOR TILTAKET 4
1.2 PLANAVGRENSNING 4
1.3 BESKRIVELSE AV TILTAKET 4

2. UTREDNINGSKRAV **4**

3. ROS-ANALYSE **5**
3.1 METODE OG BAKGRUNNSMATERIALE 5
3.2 KARTLEGGING, ÅRSAK, SANNSYNLIGHET, KONSEKVENSER, SÅRBARHET 5
3.3 SANNSYNLIGHET 5
3.4 KONSEKVENSER 6
3.5 SÅRBARHET 6
3.6 HENDELSER 6

4. ROS-ANALYSE FOR EINERVEGEN 1-7 ..... **7**
4.1 ANALYSEGRUNNLAG 7
4.2 SAMMENDRAG AV ANALYSEN 7

5. RISIKO OG SÅRBARHETSANALYSE – TABELL **8**

VEDLEGG

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn for tiltaket

Bakgrunn for detaljreguleringsplan for Einervegen 1-7 boligområde, gnr 18 bnr 671, 676, 678 i Verdal kommune er å regulere til boligformål med tilhørende kjøreadkomster, uteoppholdsarealer, og adkomster fra boligområdet til nærområder til Einervegen.

1.2 Planavgrensning

Planområdet er i samsvar med vedtak i Verdal kommunestyre 29.05.2017 Kommunedelplan for Verdal By 2017-2030. Formålet med forslag til detaljreguleringsplan for Einervegen 1-7, Verdal kommune er å legge til rette for boligbygging med tilhørende anlegg på Verdalsøra.

1.3 Beskrivelse av tiltaket

Hensikten med å starte planprosessen for Einervegen 1-7 boligområde, gnr 18 bnr 671, 676, 678 er å legge til rette for en høyere arealutnyttelse for boligbygging på Verdalsøra. Planområdet grenser til eksisterende boligområder. Det planlegges for 40 boenheter av ulike størrelser innenfor planområdet.

2. UTREDNINGSKRAV

Endret arealbruk av eiendommen er vurdert til å ha vesentlig virkning på miljø og samfunn, jfr. Plan-og bygningsloven Kapittel 4. Generelle utredningskrav, § 4-3. Samfunnssikkerhet og risiko og sårbarhetsanalyse:

§ 4-3. ***Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse***

Ved utarbeidelse av planer for utbygging skal planmyndigheten påse at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres for planområdet, eller selv foreta slik analyse. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Område med fare, risiko eller sårbarhet avmerkes i planen som hensynssone, jf. §§ 11-8 og 12-6. Planmyndigheten skal i arealplaner vedta slike bestemmelser om utbyggingen i sonen, herunder forbud, som er nødvendig for å avverge skade og tap.

Iht. PBL er det derfor utarbeidet en overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse for Einervegen 1-7 boligområde, gnr 18 bnr 671, 676, 678 i Verdal kommune Formålet med risiko- og sårbarhetsanalyse er å avklare risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for utbygging for gnr 18 bnr 671, 676, 678.

3. ROS-ANALYSE

3.1 Metode og bakgrunnsmateriale

En risiko- og sårbarhetsanalyse er en metode for å belyse risiko og sårbarhet. Analysen skal identifisere hendelser man ikke ønsker skal inntreffe og vurdere sannsynligheten for at de kan oppstå samt konsekvensene som kan følge hvis de inntreffer. En sammenstilling mellom disse to faktorene utgjør risikoen.

ROS-analyser bør belyse og ta stilling til følgende hovedpunkter:

- Identifisering av uønskede hendelser
- Fastsetting av sannsynlighet og konsekvens
- Fastsetting av risiko
- Risikoevaluering og akseptabel risiko

3.2 Kartlegging, årsak, sannsynlighet, konsekvenser, sårbarhet

Hensikten med kartleggingen er å vurdere om farene har betydning for eksisterende og fremtidig arealbruk. For å kunne antyde sannsynligheten for at en hendelse skal kunne inntreffe, er det derfor nødvendig å kunne vurdere årsakene til at en hendelse oppstår. Generelt oppstår hendelser som følger:

- Menneskelig eller organisatorisk svikt
- Teknisk svikt
- Ytre påvirkning

3.3 Sannsynlighet

Sannsynligheten for at en hendelse skal inntreffe, påvirkes ofte av en kombinasjon av ulike årsaker eller årsakskjeder. Sannsynlighet graderes ofte som følgende:

Sannsynlighetskategori	Tidsintervall	Sannsynlighet pr. år
Lite sannsynlig	Mindre enn en gang hvert 50.år	
Mindre sannsynlig	Mellom en gang hvert 10. år og en gang hvert 50. år	
Sannsynlig	Mellom en gang hvert år og en gang hvert 10. år	
Meget sannsynlig	Mer enn en gang hvert år	

3.4 Konsekvenser

Vurdering av hvilke konsekvenser en hendelse kan få, relateres ofte til:

- Liv/helse
- Materielle verdier/økonomiske verdier
- Miljø
- Samfunnsviktige funksjoner

3.5 Sårbarhet

Sårbarhetsvurdering følges gjerne av, og er en del av konsekvensvurderingen. Sårbarhet graderes i 5 nivå, fra nivå 1 som er ufarlig til nivå 5 som er katastrofalt.

KONSEKVENSKRITERIER		**FORVENTET SKADEOMFANG**		
Begrep	**Liv og helse**	**Samfunnsviktige funksjoner**	**Miljø**	**Økonomi**
Ufarlig	Ingen personskader	Ingen eller kortvarig stans	Ingen skade på miljø	Ingen direkte skader på bygninger, infrastruktur. Produksjonsstans <1 uke
En viss fare	Få og små personskader	Systemet settes midlertidig ut av drift. Stans < 6 timer	Mindre, ubetydelige skader på miljøet	Mindre skader på bygninger, infrastruktur. Produksjonsstans 1-3 uker
Kritisk	Få men alvorlige personskader	Driftsstans, 6-24 timer	Omfattende skader på miljøet	Alvorlige skader på bygninger, infrastruktur. Produksjonsstans, 3 uker-3 mnd.
Farlig	Alvorlige skader, invaliditet, 1-3 døde	Systemer settes ut av drift over lengere tid. Stans 24-48 timer	Langvarig og omfattende miljøskade	Total skade på bygninger, infrastruktur. Produksjonsstans >3 måneder
Katastrofalt	Alvorlige skader, invaliditet, 4 eller flere døde	Hoved- og avhengige systemer settes permanent ut av drift. Stans > 48 timer	Varig skade på miljøet	Total skade på viktige bygninger eller på mange bygninger, infrastruktur. Produksjonsstanse > 1 år

Tabell: Sårbarhet.

3.6 Hendelser

For å sammenlikne risikonivået for ulike hendelser benyttes en risikomatrise. Tallene i matrisen representerer risikoverdi og man har her valgt å legge til grunn at risiko er produktet av sannsynlighet og konsekvens.

- Grønn farge = Liten risiko
- Gul farge = Middels risiko
- Rød farge = Stor risiko

Tabellen, Risikomatrise, er en samlet oversikt over hendelser med vurdering av risiko, sårbarhet og konsekvens.

	KONSEKVENSER				
Sannsynlighet	Ufarlig	En viss fare	Kritisk	Farlig	Katastrofalt
Meget sannsynlig					
Sannsynlig					
Mindre sannsynlig					
Lite sannsynlig					

Tabell: Risikomatrise

4. ROS-ANALYSE for Einervegen 1-7

Denne ROS-analysen er utarbeidet med bakgrunn i Veileder Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging Metode for risiko- og sårbarhetsanalyse i planleggingen, Direktoratet for sivilt beredskap 2017.

4.1 Analysegrunnlag

ROS-analysen bygger på kjennskap til lokale forhold, erfaringer, rapporter, statistikk og annen relevant informasjon. Ved kartlegging av mulige hendelser, er det foretatt en gjennomgang av tidligere ROS-analyser og kommunale dokumenter. Videre er det hentet informasjon fra blant annet Verdal kommune, Norges Vassdrags- og energidirektorat angående skred/risiko, fare og andre hendelser, Klimaprofil Nord-Trøndelag, løsmassekartet fra Norges geologiske undersøkelser, Statnett, havnivåstigning fra rapporten av 2015: *Sea Level Change for Norway. Past and Present Observations and Projections to 2100*. m.fl.

4.2 Sammendrag av analysen

Analysen av Einervegen 1-7, gnr 18 bnr 671, 676, 678 viser at det er en viss fare for at bruk av det aktuelle planområdet kan bli utsatt for naturgitte risikoer, men det er mindre sannsynlig for at dette skal inntre. Håndtering av naturgitte risikoer som store mengder regn, flom, ekstrem vind, gress og skogbrann betinger en del tekniske løsninger for å imøtekomme dette samt beredskapsrutiner som bidrar til å redusere konsekvensgraden. Tilsvarende vil det også være for virksomhetsrisiko og risiko i forhold til trafikkinfrastruktur og andre uforutsette forhold. Sannsynligheten for at det skal inntreffe hendelser i forhold til trafikk og trafikkinfrastruktur inkl. konsekvensgraden er større. Med bakgrunn i ROS-vurdering av planområdet med nærområder, konkluderes det med at det er behov for utarbeidelse av VA-plan som inkl. løsninger for lokal fordrøyning- og slukkevannskapasitet samt håndtering av flom. Andre forhold som er av betydning ved utbygging av området tas i plankartet og planbestemmelsene som f.eks. løsninger knyttet til anleggsfasen, renovasjon, trafikk, avkjørsler, gangadkomster mm.

5. RISIKO OG SÅRBARHETSANALYSE – TABELL

Tabellen er en sammenstilling av mulige hendelser som kan inntre, samt en vurdering av risiko og konsekvens knyttet til tiltaket og tilgrensende områder.

Hendelse	Årsak	Konsekvens	Konsekvens-grad	Sannsynlig-hetsgrad	Risikoredu-serende tiltak	Konsekvensredu-serende tiltak	Merknad
Risiko – Naturgitte forhold							
Snø-, jord-, steinskred eller større fjellskred.	-	-	-	-	Ingen	Ingen	Se også merknad under Hendelse Utgliding, ustabile grunnforhold. Jfr. NVE´s Aktsomhetskartene for Jord og Flomskred, Steinsprang og Snøskred og Steinsprang. Planområdet ikke utsatt for denne type hendelser.
Flodbølger som følge av fjell-skred i vann/sjø	-	-	-	-	Ingen	Ingen	Se merknad under Hendelse *Snø-, jord-, steinskred eller større fjellskred.*
Utgliding, ustabile grunn-forhold	Store nedbørs-mengder, menneskeli ge inngrep, masseforflytning.	Bygninger og infrastruktur raser ut.	Katastrofalt	Lite sannsynlig	Kunnskap om grunnforholdene. Etablering av beredskapsrutiner , samarbeid med Verdal kommune, politi	Pr. dd har Verdal kommune vurdert at det ikke er behov for utarbeidelse av en geoteknisk analyse for området da kommunen har tilstrekkelig kunnskap om grunnforholdene i området.	Jfr. NVE´s temakart Kvikkleire; Kartlagte ligger planområdet i et område hvor det er potensielt fare for kvikkleireskre. Området ligger under den marine grense.
Skogbrann/ lyngbrann fare for boliger/hus	Sterk vind, lyn-nedslag og tørrvær	Flammer, ildregn, hindrer/stopper alle typer trafikk	Kritisk	Lite sannsynlig	Beredskaps-planer/rutiner-brann, politi.	Lokale slokke-muligheter i til-knytning til bolig-området samt muligheter for raskt å kunne forlate bygninger/område.	Området ligger sentrumsnært med boligbebyggelse rundt. Bebygd område med begrenset skog- og lyngområder.
Ekstremvær/	Store nedbørs-	Overflatevann på veger og tette	Kritisk	Lite sannsynlig	Etablering av beredskaps-	Ev. Vurdering av lokal fordrøyning av	Etablering av internt VA-system i selve boligfeltet som koples til eksisterende, offentlig nett/løsninger. Størrelse på vann- og

stormflo – inkl. havnivåstiging	mengder, smelting av is/snø/ isbreer kombinert med vind	flater, nye vann-veier, overbe-lastning av eksis-terende ledning-snett, brudd på infrastruktur			rutiner, sam-arbeid med Verdal kommune, politi	det nye boligfeltet, flere åpne flater som leder/magan-iserer og tåler vann. Byggetekniske tiltak som tåler vann.	avløpsnettet tilpasses i forhold til antall boenheter/ person-enheter. Jfr. Rapporten: *Sea Level Change for Norway. Past and Present Observations and Projections to 2100*, rapport av 2015 viser at havnivå som overstiges en gang I løpet av en 200-årsperiode er 2,1 meter langs trøndelagskysten.
Radon	Alunskifer i grunnen.	Skadelig for menneskers helse.	Ufarlig	Lite sannsynlig	Ingen	Ingen	Jfr. Norges geologiske undersøkelser er det radon i alunskifer som er den mest radonfarlige bergarten i Norge. Denne finnes i hoved-sak på Østlandet, og iht. Berggrunnskartet ligger Ørin i et større område bestående i hovedsak av morene, grus, sand og leire; hvit farge i kartet.
Risiko - omgivelser							
Regulerte vann-magasin-fare for usikker is	-	-	-	-	-	-	Ikke relevant.
Terrengformasj oner som utgjør fare- stup etc.	-	-	-	-	-	-	Ikke relevant.
Oversvømmelse i lavereliggende områder	Store nedbørs-mengder, Store vann-mengder i Verdsalselva	Bygninger og infrastruktur overfløm̊mes, raser ut.	Kritisk	Sannsynlig	Etablering av be-redskapsrutiner, samarbeid med Verdal kommune, politi.	Byggetekniske tiltak som hindrer flomvann å trenge innover området og som tåler vann Lokal fordrøyning,	Ved en 200-årsflom fløm̊mes de ytre delene av Verdalsøra over, vist med lyseblå farge i kartet. Selve planområdet blir ikke direkte berørt og heller ikke vegnettet, slik at mulighetene for å komme seg ut av området ved flom er ivaretatt.

	Mer og våtere vær med forvent-ninger om flere og større regn-flommer.					flere åpne flater som leder, magani-serer og tåler vann.	 Bygge flomsikring for å sikre boligene, boliger uten kjellere og VA-anlegg som kan fungere ved flom. Lokal fordrøyning av det nye boligfeltet, under bebyggelsen, friområder/lekeplasser, veger ol. VA-plan som inkl. løsninger for håndtering av overvann og flom.
Tur- og rekreasjon, Friluftsliv	Fokus på folkehelse og tilrette-legging for utøvelse av friluftsliv i nærom-rådene	Mulige barrierer når det gleder adkomster fra boligområdet til friområder.	Ufarlig	Lite sannsynlig	Plassering av be-byggelsen og ad-komster for enkle og direkte gang-linjer til bla. Ver-dalselva, stier ved Ørin og Ørin naturreservat og Havfruen bade-område sør for industriområdet.	Adkomster plasseres og videre-føres i naturlige overganger fra bolig-området. Legge til rette for mest mulig direkte og trafikksikre for-bindelser. Kople sammen med eksisterende der det er mulig.	Benytte eksisterende infrastruktur. Innenfor det nye boligområdet ivareta utganger fra boligområdet til veger/adkomster til Verdalselva, Ørin og andre turstier i nærheten. Gangadkomster tas inn i både plankartet og bestemmelsene. Valg av løsninger for adkomster fra bolig til områder for tur og rekreasjon skal gjøres ut fra brukervennlighet, definere målgruppe samt trafikksikkerhet for alle typer trafikanter.
Flora og fauna	Ivaretakelse av verdier i området	Ingen kjente	Ufarlig	Lite sannsynlig	-	-	Det er ikke registrert sårbare arter eller naturtyper av biologisk mangfold i naturbase innenfor eller nær planområdet.

Risiko - virksomhet							
Spesielt farlige anlegg	Prod. som inkl. brann-farlig matr/ eksplosiver.	Lekkasje	En viss fare	Lite sannsynlig	Begrenset pga. sannsynlighets-graden.	Begrenset pga. sannsynlighets-graden.	Planområdet ligger på Ørin i et eksisterende boligområde med Verdal industripark i nærheten. Gjennomgående E6 fungerer som en barriere mellom boligområdet på Ørin og industriområdet.
Ikke planlagte/ ukontrollerte hendelser i nærliggende virksomheter	Lagring av brannfarlig matr. og eksplosiver.	Lekkasje	En viss fare	Lite sannsynlig	Begrenset pga. sannsynlighets-graden.	Begrenset pga. sannsynlighets-graden.	Planområdet ligger på Ørin i et eksisterende boligområde og med Verdal industripark i nærheten. Sikkerhetsrutiner ved Verdal industripark er ivaretatt.
Anleggs fase	Uhell ved graving og anleggs-trafikk. Spredning av fremmede arter.	Brudd på teknisk infrastruktur som ligger i grunnen eller går i luft. Gravearbeider og flytting av masser.	En viss fare	Mindre sannsynlig	Beredskaps-planer.	Skaffe oversikt over ledningsnettet i grunnen, kontakt med ledningseiere/ leiere. Vurdering av massene i forhold til fremmede arter.	Det skal tas hensyn til eventuelle miljøkvaliteter i området og ved oppgraving og forflytting av masser, skal det foretas en vurdering av fare for spredning av evt. fremmede arter. Detaljer i forhold til anleggsarbeid og masser ivaretas i planbestemmelsene.
Risiko – Brann/¬ulykkes-beredskap							
Slukkevanns-forsyning-mengde og trykk	Menneske-lige uhell/ Teknisk svikt på el. anlegg o.l.	Brann i bolighus	Kritisk	Lite sannsynlig	Tilgang på lokalt brannsluknings-utstyr. Nok vannmengde og trykk.	Beredskapsrutiner, samarbeid med brannvesen, politi. Velge tilfredsstill-ende løsninger for slukkevann-forsyning.	Ved planlegging av VA for området må det også legges inn kapasitet for slukkevann samt plassering av brannvannkummer i boligområdet. Utarbeidelse av VA-plan inkl. fordrøyning- og slukkevannkapasitet som følger planforslaget.
Tilkomst for utryknings-kjøretøy.	Blindveger, fysiske sperringer i kjørebanen.	Begrenset muligheter for kjørbare adkomster.	Kritisk	Lite sannsynlig	Kjørbare adkomster og gangveger	Beredskapsrutiner, samarbeid med brannvesen, politi.	Ved planlegging av området må kjøreveger og gangveger planlegges slik at de tilsammen danner rundkjøringsmuligheter samt adgang til alle bolighus med brannbil. Tiltak må planlegges slik at de ikke reduserer/hindrer framkommelighet for brann- og redningstjenesten.
Brann i bygning	Menneske-lige uhell/ Teksnisk svikt på el. anlegg o.l.	Stopper infra-strukturen på vegnettet.	Kritisk	Lite sannsynlig	Holdnings-skapende arbeid, økt bevissthet og kunnskap om brann.	Beredskapsrutiner, jevnlig branntilsyn og kontroll av ut-styr, samarbeid med brannvesen og politi.	Bruk av brannhemmende materialer og etablering av tilstrekkelige med rømningsveier. Gode adkomster for brannbiler til boligene samt tilgjengelig oppstillingsplasser i gate for biler i slukning. Muligheter for omkjøring for biler i gate.

Risiko - Trafikkinfrastruktur							
Ulykkespunkt på transport-nettet	Tekniske løsninger, menneske-lig svikt.	Trafikkulykker, menneskelig svikt.	Farlig	Sannsynlig	Holdningsendring. Fartsreduserende tiltak, gode kryss og gang-og sykkelvegløs-ninger.	Beredskapsrutiner, samarbeid med brannvesen, politi. Velge tilfreds-stillende løsninger for sommer- og vintervedlikehold.	Ingen kjente ulykkespunkt på lokalvegnettet. Løsninger for Inn- og utkjøring fra boligene. Rolig boliggatetrafikk. Kryssingspunkt mellom gående og kjørende. Trafikksikre løsninger ivaretas i planforslaget. Ved ulykke på E6, stans av trafikken på E6. Ny E6 gjennom Verdal kommune er under planlegging.
Ikke planlagte /ukontrollerte hendelser på nærliggende transportårer inkl. sjø- og luftfart	Tekniske løsninger, menneske-lig svikt.	Trafikkulykker, menneskelig svikt.	Farlig	Sannsynlig	Holdningsendring. Økt kunnskap om mulige hendelser, konsekvenser og redning. Reduk-sjon av skade-omfang.	Beredskapsrutiner, samarbeid med brannvesen, politi. Velge tilfreds-stillende løsninger for sommer- og vintervedlikehold.	Boligområdet er minst berørt av sjø- og luftafartstrafikk ut fra områdets lokalisering i forhold til nevnte trafikk. Ved ulykke på E6, stans av trafikken på E6. Ny E6 gjennom Verdal kommune er under planlegging.
Transport av farlig gods til/gjennom området	Ved spesielle tilfeller/ behov	Svært begrenset konsekvens da det forutsettes at dette er sjeldent det skjer.	Farlig	Lite sannsynlig	Etablering av rundkjøringsmulig heter i boligom-rådet men også ut av det større boligområdet.		Planområdet ligger i et boligområde øst for E6 og Verdal industripark. Det antas at det er sjeldent behov for transport av farlig gods gjennom boligområdene. Dette foregår langs eksisterende E6 gjennom vest for og utenfor planområdet.
Trafikk-belastning	Utvidet bruk av arealene til boligformål	Begrenset konse-kvens pga. ut-byggingens str. og omfang samt lik arealbruk	En viss fare	Meget sannsynlig	Holdnings-endring.	Valg av tilfreds-stillende løsninger for sommer- og vintervedlikehold.	Vanlig boligtrafikk i området. Økning av antall boenheter ved utbygging av Einervegen 1-7 vurderes til å være rimelig i forhold til størrelsen på boligområdet. Trafikkbelastningen er vanlig boligtrafikk. Tilpassing av trafikale løsninger for renovasjon.
Trafikk-sikkerhet	Tekniske løsninger, menneske-lig svikt.	Trafikkulykker, menneskelig svikt.	Kritisk	Sannsynlig	Holdnings-endring. Farts-reduserende tiltak, Politi.	Beredskapsrutiner, samarbeid med brannvesen, politi. Velge tilfreds-stillende løsninger for sommer- og vintervedlikehold.	Inn- og utkjøring fra boligene er etter samme prinsipp som eksisterende boliger i området. Rolig boliggate-trafikk. Tilpassing av trafikale løsninger for renovasjon.
Trafikkulykker	Tekniske løsninger, menneske-lig svikt.	Stopper infra-strukturen på vegnettet.	Kritisk	Meget sannsynlig	Holdningsskap-ende arbeid, opp-læring av trafikk-sikker adferd.	Skilting. Samarbeid med brannvesen, politi.	Inn- og utkjøring fra boligene er etter samme prinsipp som eksisterende boliger i området. Rolig boliggatetrafikk.
Støv og støy	Forurens-ning fra bil-trafikk.	Påvirker bokvaliteten.	En viss fare	Lite sannsynlig	Boligområder med god utlufting.	Småhusbebyggelse med god utlufting	Begrenset støybelastning pga. relativt liten lokal trafikkmengde. Sjablongmetoden for fremskreden nåsituasjon viser at planområdet ligger i grønn sone, og vil ha et støynivå som ligger

						mellom bebyggelsen.	under 55dB. For ny E6 er virkningene for lokal luftforurensing vurdert som relativt små og er ikke utredet.
Risiko - Kraftforsyning							
Magnetfelt fra høgspentlinjer	Luftlinjer over bolig-områder/ tettbygde strøk.	Skadelig for menneskers helse.	En viss fare	Sannsynlig	Holdningsskap-ende arbeid, kunnskap om effekten av magnetfelt fra høgspentlinjer.	Unngår å strekke luftlinjer over der mennesker bor og oppholder seg store dele av dagen. Pr. i dag går disse linjene utenfor boligområdene på Ørin.	Jfr. NVE´s kartside med oversikt over nettanlegg går det en luftledning Ørin-Værdal (regionalnett-blå linje i kartet) med spenning 66 Kv som også driftes av NTE nett AS. I samme område går det en luftledning (distribusjonsnett-grønn linje i kartet) med spenning 24 Kv som også driftes av NTE nett AS.
Klatrefare i høgspentmaster	Barn og unge som leker.	Ulykker; skade/dødsfall.	Farlig	Sannsynlig	Kunnskap om og kjennskap til faren.	Strømførende kabler i jord.	Bevissthet ang. plassering av master samt sikring av master som ikke innbyr til klatring. Dialog med netteier ved plassering av evt. nye master i området. Innenfor selve planområdet ligger strøm i jord.
Endre (styrke /svekke) for-syningssikkerhe ten i området	Bruke eksis-terende.	Svekket strøm-forsyning i perioder.	Ufarlig	Lite sannsynlig	Kunnskap om og kjennskap til be-hovet. Bevissthet rundt forbruk.	Etablere løsninger og driftsrutiner som kan takle mindre avvik.	Kontakt med nett- og strømleverandør i tidlig planfase. Jfr. Stat-nett, Region Midt som omfatter fylkene Møre og Romsdal og Trøndelag har det vært et fokusområde i flere år på grunn av en bekymringsfull forsyningssituasjon, dvs. et betydelig kraft-underskudd. Dette er nå under oppgradering.

Nettstasjon	Bruke eksis-terende.	Få og små person-skader. Systemet settes midlertidig ut av drift.	En viss fare	Lite sannsynlig			I nærheten av planområdet er det plassert en frittstående nettstasjon. Avklare om planområdet kan kople seg på den eksisterende stasjonen eller om det må etableres en ny. Ved evt. ny plassering av nettstasjon må avstand mellom stasjon og bolig vurderes ot tilpasses mht. magnetfeltet rundt en nettstasjon.
Risiko - vannforsyning							
Vannforsyning i området inkl. avløp.	Brudd på ledning	Ikke tilgang på vann eller tilstrekkelig kapasitet.	Ufarlig	Mindre sannsynlig	Bygging av VA-løsninger iht. krav fra Levanger kommune. Inn-måling av nettet – ledningskart.	Beredskapsrutiner, samarbeid med brannvesen, politi. Velge tilfredsstill-ende løsninger for VA samt etablere løsninger og drifts-rutiner som takler mindre avvik.	Ved planlegging av VA-løsninger er det viktig å anlegge rundturs-muligheter også på VA for å kunne håndtere avløp samt levere vann til beboere sjøl om det er brudd på deler av ledningsnettet. Behov for en overordnet VA-plan som viser tilkoplinger til eksisterende nett, utbedringer, økt kapasitet og evt. nytt nett samt slokkevannkapasitet. Utarbeidelse av VA-plan inkl. fordrøyning og slukkevannkapasitet som følger planforslaget.
I eller nær ned-slagsfeltet for drikkevann - risiko for vann-forsyning	Brudd på hovedled-ning, foru-rensning av kilden	Ikke tilgang på vann eller tilstrekkelig kapasitet.	En viss fare	Mindre sannsynlig	Tilsynsrutiner av drikkevannskilden /tilfredsstillende vannbehandlings-anlegg.	Beredskapsrutiner, samarbeid med brannvesen, politi, Verdal kommune.	Hoveddrikkevannskilde for Verdal kommune er Leksdalsvatnet, og for de som har kommunal vannforsyning kommer vannet fra denne sjøen. I tillegg finnes det flere private vasslag (bl.a. Leirsjø Vasslag og Andølvatnet Vasslag.
Risiko - Sårbare objekt							
• elektrisitet • teletjeneste • vannforsyning • renovasjon/ spillvann?	Brudd	Ikke tilgang på nødvendig infrastruktur og tjenester	En viss fare	Sannsynlig	Alternative løsninger i påvente av at tjenestene blir utbedret.	Beredskapsrutiner, samarbeid med brannvesen, politi, Verdal kommune.	
Brannobjekt i området	Ingen kjente	-	-	-	-	-	Ingen spesielle innenfor selve planområdet.
Omsorgs- eller oppvekst/ institusjoner	Skole og barnehage	Stenges pga. uønskede hendelser	Ufarlig	Mindre sannsynlig	Alternative løs-ninger i påvente av at tjenestene blir utbedret.	-	Ørmelen skole. Avklaring av skolekapasitet ved utbygging av boligområdet, antall boenheter mm. I umiddelbar nærhet til Ørmelen skole ligger barnehagene; Ørmelen, Askeladden og Erkegården barnehage. Behov for avklaring av kapasitet
Risiko - Er området påvirket av eller / forurenset fra tidligere bruk							
Gruver: åpne sjakter, steintipper	-	-	-	-	-	-	Planområdet er bebygd med boliger og ligger i et etablert boligområde.

Militære anlegg: fjellanlegg, piggtrådsperringer	-	-	-	-	-	-	Planområdet er bebygd med boliger og ligger i et etablert boligområde.
Industrivirksomhet f.eks. avfallsdeponering	Uklart.		En viss fare	Lite sannsynlig			Planområdet er bebygd med boliger og ligger i et etablert boligområde.
Risiko - Ulovlig virksomhet							
Tiltaket i seg sjøl - sabotasje-/terrormål	Ingen kjente	-	-	-	-	-	Ikke relevant
Sabotasje-/terrormål i nærheten	Terroraksjoner fra enkeltpersoner/ Grupper.	Stopper/ bryter infrastrukturen over og under bakken.	Farlig	Sannsynlig	Beredskapsplaner, Norsk lov.	Beredskapsrutiner, samarbeid med brannvesen, politi.	Innenfor områdene tilhørende Verdal industripark.
Tyveri/hærverk	Vinningskriminalitet.	Utrygge omgivelser.	En viss fare	Meget sannsynlig	Kriminalitetsforebyggende planlegging, politi.	Etablere sikkerhetsrutiner.	Oversiktlig boligområde for sosial kontroll.

VEDLEGG 5:
SJEKKLISTE FOR POTENSIELLE, UØNSKEDE HENDELSER TIL ROS-ANALYSEN

Sjekkliste for en første identifisering av potensielle, uønskede hendelser som skal videre til ROS-vurdering. *Jf veiledereens kap. 4.4.* Sjekklisten kan også brukes til å eliminere det som ikke er aktuelt å ta med videre, det er kun de hendelsene som er vurdert som aktuelle for planområdet, som skal inn i analyseskjemaet. Alle valg som gjøres her, bør forklares/dokumenteres. **Se også DSBs veileder for anbefaling av kvalitetskrav til ROS-analyser (kap. 3.2, side 17).**

Sjekklisten er **IKKE** uttømmende. Har man lokal kjennskap til spesielle stedlige utfordringer som kan ha betydning, må disse også alltid vurderes. Alle valg som gjøres på dette nivået, skal begrunnes og vises i dokumentasjonen. Dette må gjøres for å sikre etterprøvbarhet av vurderingene. Hvis sjekkliste er brukt, skal den ligge ved som en del av ROS-analysen.

Hendelsene som er listet opp nedenfor, kan være topphendelse (**midt i sløyfediagrammet (bow-tie), se figur 7, side 28 i DSBs veileder**) eller utløsende hendelse. F.eks. kan flom være en topphendelse som utløses av styrtregn. Dette kan føre til følgehendelser, som f.eks. ekstrem, eller svikt i kritiske samfunnsfunksjoner, se DSBs temarapport: **Samfunnets kritiske funksjoner (KIKS)**. Bortfall av kritiske samfunnsfunksjoner kan også være en topphendelse, f.eks. ved at overvann er en utløsende hendelse. Hva man velger som topphendelse, må avgjøres i den enkelte ROS-analysen.

Siden utgangspunktet for analysen, er en uønsket hendelse, er andre type årsaker til belastninger for natur og miljø på grunn av utbyggingen, ikke tatt inn i sjekklisten. Det samme gjelder for forebygging av kriminalitet, radiostråling, forurenset grunn, elektromagnetisk stråling og støy. Disse skal vurderes i KU der det er krav om dette, eller omtales i planbeskrivelsen. Men en uønsket hendelse med utslipp av farlige stoffer/forurensning til luft eller vann, som får konsekvenser for natur og miljø (ref. pkt. 2 under store ulykker), analyseres i ROS-analysen.

NB: Husk at klimaendringer kan gi økt risiko og sårbarhet, og kan forsterke hendelsen: Klimahjelperen – en veileder i hvordan ivareta samfunnssikkerhet og klimatilpasning i planlegging etter plan- og bygningsloven (DSB). **Statlig planretningslinje for klima og energiplanlegging og klimatilpasning** (KMD, oktober 2018.)

Fra KMD: Veileder reguleringsplan (revidert sept. 2018), **Rundskriv H-5/18 Samfunnssikkerhet i planlegging og byggesaksbehandling** (oktober 2018) og **Veileder forskrift om konsekvensutredninger** (juli 2017)

TEMAER	EKSEMPLER UØNSKEDE HENDELSER	LENKER TIL VEILEDERE
STORE ULYKKER – TRANSPORT – NÆRINGSVIRKSOMHET/ INDUSTRI – BYGNING	Brann/eksplosjon, utslipp av farlige stoffer, akutt forurensning * se nedenfor	• DSBs veileder om sikkerheten rundt storulykkesvirksomheter • FAST – anlegg og kart (DSB) – oversikt over virksomheter som oppbevarer farlig stoff over visse mengder (påkrevd)
	Ulykker i næringsområder med samlokalisering av flere virksomheter som håndterer farlige stoffer og/ eller farlig avfall.	• DSBs veileder om sikkerheten rundt storulykkesvirksomheter • FAST – anlegg og kart (DSB) – oversikt over virksomheter som oppbevarer farlig stoff over visse mengder (påkrevd)
	Brann i bygninger og anlegg	• Veileder TEK17, kap. 11 (om tilgang for nødetater, dimensjonering av slokkevann, responstid, behov for nye/økte beredskapstiltak etc.)
	Større ulykker (veg, bane, sjø, luft)	

** storulykkevirksomheter, eksempelvis prosessindustri, samlokalisering for varsler og gasser, eksplosiv- og fyrverkerilagre.*

TYPE HENDELSE	EKSEMPLER UØNSKEDE HENDELSER	LENKER TIL VEILEDERE ETC.
NATURFARE – ENTREPRENØR – FLOM OG EROSJON – SKRED – STORMFLO OG STIGNING LANGS KYSTLINJE – SKOG- OG LYNGBRANN	Overvann	• Klimaprofil for fylket • Vestfold fylkeskommune: Veileder for lokal håndtering av overvann i kommuner utarbeidet av COWI • Norsk Vann veileder: Klimatilpasningstiltak innen vann og avløp i kommunale planer (påkrev) • NVE om urbanhydrologi (med lenke til faktaark om tiltakene (drukturer, utarbeidet av Oslo kommune) • Risikoanalyse av regnflom i by (DSB) inkl. hensynet til klimaendringer
	Flom i store vassdrag (nedbørfelt >10 km²)	• Klimaprofil for fylket • NVEs kartTjenester • NVEs retningslinjer, veiledere og faktaark i arealplanlegging • Veileder TEK17, kap. 7 (innledning), § 7-1 (generelle krav) og § 7-2 (sikkerhet mot flom og stormflo)
	Flomfare i små vassdrag (nedbørfelt <10 km²)	• Klimaprofil for fylket • NVEs kartTjenester • NVEs retningslinjer, veiledere og faktaark i arealplanlegging • Veileder TEK17, kap. 7 (innledning), § 7-1 (generelle krav) og § 7-2 (sikkerhet mot flom og stormflo)
	Erosjon (langs vassdrag og kyst)	• Klimaprofil for fylket • Veileder TEK17 § 7-2, flere tekst • NVEs retningslinjer, veiledere og faktaark
	Skred i bratt terreng Leirskredområdet (innfallende) Flomskred Snøskred Sørpeskred Steinsprang/ utløsområd	• Klimaprofil for fylket • NVEs retningslinjer, veiledere og faktaark • NVEs kartTjenester • NVE: Prosedyrebeskrivelse og to rapportmaler for avklaring av skredfare i bratt terreng. Tilpasset behovene på kommunenivå- og reguleringsplannivå. • NVE-rapport 71/2016, Fare- og risikoklassifisering av voldsomme fjellskred. Forekomst, arealhåndtering og tiltak. • Veileder TEK17, kap. 7 (innledning), § 7-1 (generelle krav) og TEK17, § 7-3 (sikkerhet mot skred)
	Fjellskred (med fjodbølge som mulig følge)	• Veileder TEK17, kap. 7 (innledning), § 7-1 (generelle krav), TEK17, § 7-3 (sikkerhet mot skred) og § 7-4 (sikkerhet mot skred, unntak for fjodbølge som skyldes fjellskred)
	Kvikkleireområd (i områder med marine avsetninger)	• Klimaprofil for fylket • NVEs retningslinjer, veiledere og faktaark • NVEs kartTjenester • Veileder TEK17, kap. 7 (innledning), § 7-1 (generelle krav), § 7-3 (sikkerhet mot skred) og § 7-3, annet ledd (kvikkleireområd)
	Stormflo i sammenheng med havnevåstigning	• Klimaprofil for fylket • DSB: Havnivåstigning og stormflo. Samfunnssikkerhet i kommunal planlegging (med tall for stormflo og havnivåstigning i hver kystkommune tilpasset sikkerhetsklassene i TEK17 for flom og stormflo). • Veileder TEK17, kap. 7 (innledning), § 7-1 (generelle krav) og § 7-2 (sikkerhet mot flom og stormflo)
	Skog- og lyngbrann (tørke)	• Klimaprofil for fylket

pçäëíì ÇáÉVÆCMKã ~êë¬âäÆMVKMM

k

qáÆ~âëÜ¬îÉãV **kçêÇÄçÜîë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=^p**		hçãã ì áÉW **sÉëÇ~ä**	c~ëÉW **pçäÞçÖ¬ëåóÖÖÉëíì ÇáÉ**			^ êãW **^P**	j žáÉëíçâãW	
_óÖÖÉëà¬êëW **báÆÉëî ÉÖÉå¬NUTI=TSRMns ÉëÇ~ä**		dàëK_âëKcÉëíÉâëKW **NULSTNISTSISTU**	qÉÖëàëÖëâëKW **^ROUN**		qÉÖëàëÖW **CMK¬êî ~êë¬âäÆMVKMM**			
cçáÜ~áÇçÉãW **kçêÇÄçÜîë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=^p**		mÇçëáÉàíÉëÉåÇÉW **kçêÇÄçÜîë=^p**	a^h≥¬îW **j eb**	a~àK~íçW **MPKMTKOM**	oÉÌK¢a	oÉÌK¢~íçW	hçâíëKW **K**	hçâíëK¢~íçW **K**	^ êáíàëKW **NTORV**
eì ëíóéÉÁ@_ì ëãÇëãÖ¬k~ã É	^ êáàÉâíÁK	*aÉáàÉ¬íÉÖÖàëãÖÉà¬ëãÜÍ ëÉë¬k çêÇÄçÜî ë=^p Kb íÉëãÖÖàëãÖ¬êëÁKWçî¬ç~ã ¬záÇëî Éëë¬î ¬hNOKRKWSN*							

fj ¬ã ÉÇ^ë éÁÜà ^a¬ONk l o ==¤cáëà¬ëëÉáàëÖÁ WjOMNSjNTORVj báëÉëH ÉÖÉàjNTORVj íÉëëÉàÖÑë¬ h çéáëëDKëà

pçäëíì ÇáÉVÆOMKã ~êë¬âäǂNOKMM

k

qáǂ~âëÜ~î ÉãW **k çêÇÄçÜï ë=_óÖÖëÉõï áÁÉ=ª p**		hçã ã ì áÉW **sÉêÇ~ä**	c~ëÉW **pçäÞçÖ¬ëâóÖÖÉëíì ÇáÉ**			^ êãW **^P**	j žÆëíçâãW	
_óÖÖÉëà~ëëW **bäãÉõï ÉÖÉâ÷NJTI÷TSRMHs ÉêÇ~ä**		dàëK_áëKcÉëíÉâëW **NJLSTNISTSISTU**	qÉÖâãÖëâëW **^ RQJO**		qÉÖâãÖW **OMKã ~êë¬âäǂNOKMM**			
cçøÜ~àÇáÉãW **k çêÇÄçÜï ë=_óÖÖëÉõï áÁÉ=ª p**		mêçëáÉáíÉëÉàÇÉW **k çêÇÄçÜï ë=ª p**	a^h≈î W **j e b**	a~âK Ç~íçW **MPHMTHOM**	oÉî Kfà	oÉî KÇ~íçW	hçáíëKW **K**	hçáíëKÇ~íçW **K**	^ êãáàëKW **NTQRV**
eì ëíóéÉW@ì ãÜÇãÖ÷k ~ã É		^ ëãáÉáíW**K**	*aÉàáÉ÷íÉÖâãÖÉà÷ãÜÍ ëÉë÷k çêÇÄçÜï ë=ª p Kb ííÉëãÜâãÖëëëWëçÄ÷ =çã ÷žáÇëï Éëë=÷í ÷NOKRKMVSN*					

fj ãi ÉÇª ëÄÜá ^a÷ÖN÷k l o ==cáëà÷ëëÉáãÖM WjOMNSjNTQRVj bäëÉëH ÉÖÉàjNTQRVj íÉëëÉàÖN÷ ÷hçéáëÖH÷k÷

pçäëíì ÇáÉWÆOMKã ~êë¬âäǂNRKMM

k

qáǂ~åëÜ~î ÉëW **k çêÇÄçÜì ë=_óÖÖëÉõî åÁÉ=ª p**		hçã ã ì áÉW **sÉêÇ~ä**	c~ëÉW **pçäÞçÖ¬ëåóÖÖÉëíì ÇáÉ**			^ êëW **^P**	j ŽáÉëíçåëW	
_óÖÖÉéä¬ëëW **bäëÉõî ÊÖÉå¬NJTI=TSRMs ÉêÇ~ä**		d åëK_åëKc ÉëíÉåëKW **NJLSTNISTSISTU**	qÉÖëäëÖëåëKW **^ RQJP**		qÉÖëäëÖW **CMK¢ ~êë¬âäëNRKMM**			
cçáÜ~áÇáÉëW **k çêÇÄçÜì ë=_óÖÖëÉõî åÁÉ=ª p**		mêçëáÉáíÉéÉáÇÉW **k çêÇÄçÜì ë=ª p**	a^h=î W **j eb**	a~åKÇ~íçW **MPKMTKCM**	oÉî Kfa	hçáíëKW **K**	hçàíëKÇ~íçW **K**	^ êëáåëKW **NTQRV**
e ì ëíóéÉW**@_ì äÇçëãÖ¬k ~ã É**	^ êëáÉëíW**K**		*aÉëáÉ¬íÉÖëäëÖÉëá¬íëÜí åÉë¬k çêÇÄçÜì ë=ª p¬k¤ ííÉéëëÖëäëÖ¬ëêëÑKeçã ¬çã ¬ëáÇëí Éëë¬=î ¬NJOKRKMVSN*					

pçäëíì ÇáÉVÆOMKã ~êë¬âäǂNUKMM

k

qáǂ~âëÜ~îÉâW **k çêÇÄçÜì ë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=ª p**		hçã ã ì áÉW **sÉëÇ~ä**	c~ëÉW **pçäÞçÖ¬ëåóÖÖÖëíì ÇáÉ**			^ êëW **^P**	j ž£ëíçâëW	
_óÖÖÉëà~ëëW **bäëÉëî ÊÖÖÉà¬NUTI¬TSRMs ÉëÇ~ä**		d áëK_ àëKc ÉëíÉëàëKW **NUISTNISTSISTU**	qÉÖëäëÖëàëKW **^ RQJQ**		qÉÖëäëÖW **CMKëã ~ëë¬âäëNUKMM**			
cçáÜ~âÇçÉâW **k çêÇÄçÜì ë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=ª p**		mêçëáÉáíÉáÉáçÉW **k çêÇÄçÜì ë=ª p**	a^h¬îW **j eb**	a~àKÇ~íçW **MPMMTKOM**	oÉîKfa	oÉîKÇ~íçW	hçáíëKW **K**	hçàíëKÇ~íçW **K**	^ êëáàëKW **NTQRV**
eì ëíóéÉW**@_ì ëÇáëÖ¬k ~ã É**	^ êëáÉáíW**K**		*aÉëáÉ¬ÉÖëäëÖÉà¬áÜÍ ëÉë¬k çêÇÄçÜì ë=ª p K¬b íÉëëÜëäëÖëëWKeçã ¬çã ¬záÇëï Éëë¬î ¬NOKMWSN*					

fj ¬ã ÉÇª ëÁÜì ^ a ¬ÖN¬k l o ==cáëà¬ëëÉëëáÜÖM WOMNSJNTQRMj bäëÉëH ÉÖÉàJNTQRMj lÉëëÉàÖÑë¬ h çéëëÐÑK¬à

k

qáë~âëÜ~îÉëW **k çêÇÄçÜïë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=^p**		hçã ã ì åÉW **sÉêÇ~ä**	c~ëÉW **pçäÞÇÖëâóÖÖÉëíì ÇáÉ**			^ëëW **^P**	j ž£ëíçàëW	
_óÖÖÉëà~ëëW **bãëÉëî ÉÖÉà=NUTI=TSRMHs ÉêÇ~ä**		d àëK_ àëKcÉëíÉàëëW **NUSTNISTSISTU**	qÉÖëàëÖëàëëW **^ROJR**		qÉÖëàëÖW **ONKëa åáâäæMVMKMM**			
cçáÜ~âÇáÉëW **k çêÇÄçÜïë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=^p**		mêçëáÉàíÉëÉàÇÉW **k çêÇÄçÜïë=^p**	a^h=ìW **j eb**	a~âKÇ~íçW **MPMMTKOM**	oÉîKfa	oÉîKÇ~íçW	hçáíëKW **K**	hçáíëKÇ~íçW **K**	^ëëáàëKW **NTQRV**
e ì ëíóéÉW@ ì äïÇáäÖ+k~ã É		^ëëáÉàíW**K**	*aÉëáÉ÷ÉÖëàëÖÉà÷áÜÜ áÉë÷k çêÇÄçÜï ë=^p KbííÉëëÜëàëÖ÷ëëWKaj ÷çã ÷záÇëí Éëë⇒÷í÷NORKMVSN*					

fj ÷ã ÉÇ^ëÁÜïà ^a÷ONk l o ==cáëà÷ëëÉëàëÖMf WOMNSyNTQRVj bàëÉëH ÉÖÉàyNTQRVj lÉëëÉàÖKë÷ h çéëëÉDKëà

k

qáí~âëÜ~îÉëW **kçêÇÄçÜíë=_óÖÖëëÉëíáÁÉ=^p**		hçãäìáÉW **sÉêÇ~ä**	c~ëÉW **pçäÞçÖëêåóÖÖÉëíì ÇáÉ**			^ëäW **^P**	j žáÉëíçâäW	
_óÖÖÉëa-ëëW **bäëÉëí ÉÖÉå=NJTI=TSRMns ÉêÇ~ä**		dâëK_âëKcÉëíÉâëW **NJLSTNISTSISTU**	qÉÖâäÖëâëW **^RQJS**		qÉÖâäÖW **ONKèa åáêäãNOKMM**				
cçëÜ~âÇáÉëW **kçêÇÄçÜíë=_óÖÖëëÉëíáÁÉ=^p**		mêçëáÉäíÉëÉåÇÉW **kçêÇÄçÜíë=^p**	a^h=îW **j eb**	a~âKÇ~íçW **MPHMTHOM**	oÉîKèa	oÉîKÇ~íçW	hçáíëKÇ~íçW **K**	hçáíëKÇ~íçW **K**	^ëäáâëKW **NTQRV**
eìëíóéÉVA@ì ãëÇäâÖ~ã É		^ëäáÉäíVa**K**	*aÉëáÉ=ÉÖëäëÖÉëâ=äÜÍ æÉë=k çêÇÄçÜí ë=^p kKbíÍÉëæÖëäëÖëáëKèa¡í ç~ã =žáÇëí Éëë=>=í =NOKRKWSN*						

pçäëíì ÇáÉWÆONKèa åáâäæNRKMM

k

qáë~âëÜ~îÉâW **kçêÇÄçÜïë=_óÖÖöëÉëï áÁÉ=^p**		hçãäìáÉW **sÉëÇ~ä**	c~ëÉW **pçäÞçÖëâóÖÖÉëíì ÇÆÉ**			^ëâW **^P**	j žÆëíçâäW	
_óÖÖÉëèa~ëëW **bäëÉëï ÉÖÉå=NUTI=TSRMns ÉëÇ~ä**		dáëK_áëKcÉëíÉâëW **NUJSTNISTSISTU**	qÉÖëäëÖëâëW **^ROJT**		qÉÖëäëÖW **ONKëï åáêä=NRKMM**			
cçäÜ~áQÆÉâW **kçêÇÄçÜïë=_óÖÖöëÉëï áÁÉ=^p**		mêçéáÉâíÉëÉâÇÉW **kçêÇÄçÜïë=^p**	a^h=îW **j eb**	a~âKÇ~íçW **MPMMTKOM**	oÉîKfa	oÉîKÇ~íçW	hçâíëKW **K**	hçâíëKÇ~íçW **K**	^ëáâáëKW **NTQRV**
eìëíóéÉÁ@_ì ãäÇçäëÖ=k~ã É	^ëäáÉâíÁW **K**	*aÉëáÉ=ÉÖëäëÖÉëâ=äÜÍ éÉó=k çêÇÄçÜïë=^p kÞíÍÉëäÖëäëÖëâëÞKçí=çã=žáÇëï Éëëâ=î=NOKRKMVSN*							

fj ã ÉÇ^ éÁÜä ^a=ONk l o==cäëâ-ëëÉäëÖM WjOMNSyNTQRVj bäëÉëH ÉÖÉâyNTQRVj lÉäëÉäÖëâ= ëhçéäëÖNKëä

pçäëíì ÇáÉWÆONKèa åáâäæNUKMM

k

qáë~âëÜ~îÉëW **kçêÇÄçÜïë=_óÖÖëÉëï áÁÉ=^p**		hçäãìáÉW **sÉêÇ~ä**	c~êÉW **pçäÞçÖ¤ëåóÖÖÉëíì ÇáÉ**			^êëW **^P**	j ŽáÉëíçâäW	
_óÖÖÉëèa~êëW **bäëÉëï ÉÖÉå¤NUTI¤TSRMs ÉêÇ~ä**		dáëK_áëKcÉëíÉâëW **NUJSTNISTSISTU**	qÉÖèáëÖëâëW **^ROJU**		qÉÖèáëÖW **ONKèa åáâäæNUKMM**				
ccëÜ~áÇÉëW **kçêÇÄçÜïë=_óÖÖëÉëï áÁÉ=^p**		mêçéáÉáíÉëÉáÇÉW **kçêÇÄçÜïë=^p**	a^h¾îW **j eb**	a~ãK~íçW **MPMMTKOM**	oÉîKfa	oÉîKÇ~íçW	hçáíëKW **K**	hçáíëKÇ~íçW **K**	^êëáâëKW **NTORV**
eìëíóéÉÅ@_ì ëãÇáëãÖ¤k~ã É		^ëëáÉáíÅW**K**	aÉëáÉ¤ÉÖèáëÖÉëã¤áëÜÍ æÉë¤k çêÇÄçÜï ë=^p¤KèíÍÉëæÖèáëÖëâëÑKèçî¤çã ¤žáÇëï Éëëè¤î ¤NOKRKMVSN						

fj ¤ã ÉÇ=^ëÁÜá ^a¤ONk l o¾¤cáëè¤ëëÉëáëÖM WjOMNSyNTORVj bäëÉëH ÉÖÉëyNTORVj lÉëæÉëáÖëæ¤hçéëæÉDKèäë

k

qáí~âëÜ~îÉëW **kçêÇÄçÇÜï ë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=^p**	hçã ã ì áÉW **sÉëÇ~ä**	c~ëÉW **pçäÌçÖ¤ëåóÖÖÖëéíì ÇáÉ**			^ëëW **^P**	j ž¿ÉëíçâëW		
_óÖÖÉëèà¤ëëW **bäëÉëî ÉÖÖÉà¤NUTI¤TSRMs ÉëÇ~ä**	dáëK_ àëKcÉëíÉàëKW **NUISTNISTSISTU**	qÉÖëäëÖëàëKW **^RQJV**		qÉÖëäëÖW **ONKèä åáâäæONKMM**				
cçáÜ~âÇçÉëW **kçêÇÄçÇÜï ë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=^p**	mêçëáÉàíÉëÉàÇÉW **kçêÇÄçÇÜï ë=^p**	a^h¤îW **j eb**	a~àKÇ~íçW **MPMMTKOM**	oÉÌKfa	oÉÌKÇ~íçW	hçáíëKW **K**	hçàíëKÇ~íçW **K**	^ëëáëëKW **NTQRV**
eìëíóéÉW@_ì æÇçëäÖ¤k~ã É	^ëëáÉàíW**K**	*aÉëáÉ¤ÉÖëäëÖÉà¤áëÜÍ ëÉë¤k çêÇÄçÜï ë=^p Kb íÉëëÜëäëÖëëWëçí ¤çã ¤záÇëï Éëë¤î ¤NOKMWSN*						

fj ¤ã ÉÇ=ª ëÁÜä ^a ¤ONk l o ==cáëà¤eëÉëáëÖM WjOMNSjNTQRMj bäëÉëH ÉÖÉàjNTQRMj lÉëëÉàÖëî ¤hçéëëÖKëä

qáÄ~âëÜ¬î ÉâV **kçêÇÄçÜîë=_óÖÖëÉêî áÁÉ=^p**		hçã ã ì áÉW **sÉêÇ~ä**	c~êÉW **pçäÞçÖ¬ëâóÖÖÉëíì ÇáÉ**			^ êâW **^P**	j ž±ÉëíçâäW	
_óÖÖÉëà¬êëW **báäÉêî ÉÖÉå¬NUTI¬TSRMÑs ÉêÇ~ä**		d àëK_âëKc ÉëíÉâëKW **NUISTNISTSISTU**	qÉÖëáäÖëâëKW **^RQJNM**	qÉÖëáäÖëW **mÉëëéÉàíâ¬OMñã ~ëë¬âäÄNOMM**				
ccáÜ~áÇ±ÉâW **kçêÇÄçÜîë=_óÖÖëÉêî áÁÉ=^p**		mÞçëáÉàíÉëÉâÇÉW **kçêÇÄçÜîë=^p**	a^h¬î W **j eb**	a~âKÇ~íçW **MPMMTMOM**	oÉÌKfa	oÉÌKÇ~íçW	hçáíëKW **K**	hçáíëKÇ~íçW **K**	^ êâáâëKW **NTQRV**
eìëíóéÉÀ@ì ãÇáäÖ¬k~ã É	^ êâáÉàíÀK								

fj ¬ã ÉÇ^ëÁÜâ ^a¬ÖN¬k l o ==¤cáëà¬ëëÉáäÖÑ WJOMNSJNTQRMj bäëÉëH ÉÖÉâJNTQRMj lÉëëÉàÖÑë¬ h çéáëÉDKëäb

qãí~âëÜ¬î ÉâV **k çêÇÄçÜì ë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=^ p**		hçã ã ì áÉW **sÉëÇ~ä**	c~ëÉW **pçäÞçÖ¬êâóÖÖÉëíì ÇÆÉ**			^ êäW **^P**	j žÆëíçâäW		
_óÖÖÉëà¬êëW **báëÉëî ÉÖÉâ¬NUTI¬TSRMs ÉëÇ~ä**		d àëK_ âëKc Éëí Éâëî V **NULSTNISTSISTU**	qÉÖëáëÖëâëî V **^ RQJNN**		qÉÖëáëÖëV **mÉëëé Éâíâ ¬ÖMs ~ëë¬âäK¬NRKMM**				
cçáÜ~âQÆâV **k çêÇÄçÜì ë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=^ p**		mêçéäÉâíÉëÉâÇÉW **k çêÇÄçÜì ë=^ p**	a^h¬îW **j eb**	a~âK~íçW **MPKMTKOM**	oÉîK¢a	oÉîK~íçW	hçáíëKV **K**	hçáíëK~íçV **K**	^ êäáâëKV **NTQRV**
eì ëíóéÉW@ì ëäÇäëÖ¬k ~ã É	^ êäáÉâíW**K**	*aÉâåÉ¬íÉÖëâëÖÉâ¬áäÜÍ ëÉë¬k çêÇÄçÜì ë=^ pK¢ íÉëëÖëâëÖéëëWëçí ¬ç¬ã ¬žáÇëï Éëë¬î ¬hVOKMWSN*							

fj ¬ã ÉÇ^ ëÁÜì ^ a ¬ÖN¬k l o ==¬cäëà¬ëëÉâäëÖM WjOMNSyNTQRMj bäëÉëî ÉÖÉâyNTQRMj íÉëëÉâÖëî ¬hçéäëÖK¢ä

qáí~åëÜ~îÉãV **kçêÇÄçÜïë=_óÖÖëÉêî áÅÉ=^p**	hçã ã ì áÉW **sÉêÇ~ä**	c~ëÉW **pçäÞçÖëåóÖÖÉëíì ÇáÉ**		^ëãW **^P**	j ÞáÉëíçåãW
_óÖÖÉëa-ëëW **bäãÉêî ÉÖÖÉâ=NJTI=TSRMëëÉêÇ~ä**	d åëK_åëKcÉëíÉåëW **NJLSTNISTSISTU**	qÉÖåäãÖëåëW **^ROJNO**	qÉÖåäãÖW **mÉêëëéÉâíâ =ONëã åáêäëëNOKMM**		
cçáÜ~àÇáÉãW **kçêÇÄçÜïë=_óÖÖëÉêî áÅÉ=^p**	mêçëáÉâíÉëÉâÇÉW **kçêÇÄçÜïë=^p**	a^h=îW **j e b**	a~àKÇ~íçW **MPHMTKOM**	oÉîK¶a	oÉîK¶~íçW	hçáíëKW **K**	hçáíëKÇ~íçW **K**	^ëëáåëKW **NTORV**
eì ëíóéÉW@_ì ãÇçãÖ=k~ã É	^ëëáÉâíW**K**	*aÉëáÉ=ÉÖÖëáëÖÉëá=ëÜí ëÉëk çêÇÄçÜïë=^pKb íÉëëÇëáëÖëëëWkçí=ç=ã=zëÇëï Éëëë=î=NOKRKWSN*			

qáë~åëÜ~îÉáW **kçêÇÄçÜíë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=^p**		hçãäìáÉW **sÉëÇ~ä**	cˇ~ëÉW **pçäÞçÖëâóÖÖÉëíì ÇÁÉ**			^ëâW **^P**	j žÁÉëíçâäW	
_óÖÖÉëà~ëëW **bååÉëî ÉÖÉå=NJTI=TSRMns ÉëÇ~ä**		dáëÇ_áëÆcÉëíÉâäëW **NUJSTNISTSISTU**	qÉÖëàäÖëâäëW **^ROJNP**		qÉÖëàäÖW **mÉëëéÉâíâ=ÖNñà åáêäëKNRMVM**			
cçáÜ~àÇçÉâW **kçêÇÄçÜíë=_óÖÖëÉëî áÁÉ=^p**		mêçéëÉâíÉëÉâÇÉW **kçêÇÄçÜíë=^p**	a^h=îW **j eb**	a~âK~íçW **MPHMTKOM**	oÉîK~íçW	hçáíëKW **K**	hçáíëK~íçW **K**	^êâáâëW **NTORV**
eìëíóéÊA@ìëäÇáëÖ=k~ã É	^êâáÉâíWA**K**	*áÉàáÉ=ÉÖëàëÖÉà=äáÜ éÉë=k çêÇÄçÜí ë=^pKb íÉëëÖëàëÖ=ëëÑKëpî =ç=ã =záÇëî Éëëà=î =hÖKRMVSN*						

qäî~âëÜ~îÉâW **kçêÇÄçÜì ë=_óÖÖëÉëî åÁÉ=^p**		hçã ã ì áÉW **sÉëÇ~ä**	c~ëÉW **pçäÞçÖ=ëâóÖÖÉëíì ÇáÉ**			^ëäW **^P**	j ŽáÉëíçâäW	
_óÖÖÉëà-ëëW **báäÉëî ÉÖÉà=NUTI=TSRMs ÉëÇ~ä**		d àëK_âëKcÉëíÉâäëKW **NULSTNISTSISTU**	qÉÖëäáÖëáëKW **^RQUNQ**	qÉÖëäáÖW **mÉëëéÉâíâ =ÖNKá åáêäâ#KNUKMM**					
cçáÜ~âÇÉâW **kçêÇÄçÜì ë=_óÖÖëÉëî åÁÉ=^p**		mêçéäÉâíÉëÉâÇÉW **kçêÇÄçÜì ë=^p**	a^h=ì W **j eb**	a~âKÇ~íçW **MPKMMTKOM**	oÉì Kfa	oÉì KÇ~íçW	hçáíëKW **K**	hçáíëKÇ~íçW **K**	^ëëáâëKW **NTQRV**
eì ëíóéÉW@_ì ãÇáëäÖ=k~ã É	^ëëáÉâíW**K**		a ÉâåÉ=íÉÖëäëÖÉà=áÜÍ ëÉë=k çêÇÄçÜì ë=^p Kfo íÉëäÖëäëÖëëÑKej ÷ç~ã ÷ëáQëï Éëë=ì =NOKRMVSN						

fj ÷ã ÉÇ^ë éÁÜá ^a÷ÖNk l o ==cäëà-ëëÉâäëÖM WjOMNSyNTQRMj bäëÉëH ÉÖÉàyNTQRMj íÉëëÉàÖëë÷hçéáëÉDKëäë

qáë~âëÜ~îÉëW **kçêÇÄçÜíë=_óÖÖëÉëáÁÉ=^p**		hçãäìåÉW **sÉëÇ~ä**	cˆ~ëÉW **pçäÞÇÖëåóÖÖÉëíì ÇÆÉ**			^ëäW **^P**	j žÆëíçâäW	
_óÖÖÉëà~ëëW **bäëÉëí ÉÖÉà=NJTI=TSRMÞs ÉëÇ~ä**		dàëÇ_âëÆcÉëíÉâëW **NJLSTNISTSISTU**	qÉÖëäëÖëâëW **^RQJNR**		qÉÖëäëÖW **mÉëëéÉâíâ=ONÞë åáâäÆKONWM**			
cçëÜ~âÇçÉëW **kçêÇÄçÜíë=_óÖÖëÉëáÁÉ=^p**		mêçëäÉâíÉëÉàÇÉW **kçêÇÄçÜíë=^p**	a^h≈îW **j eb**	a~âÆÇ~íçW **MPMMTHOM**	oÉîÆfa	oÉîÆÇ~íçW	hçáíëëW **K**	hçáíëÆÇ~íçW **K**	^ëëáàëëW **NTQRV**
eìëíóéÉW@ì äëÇáëÖ=k~ã É	^ëëáÉâíWK	*aÉëàÉ=ÉÖëäëÖÉà=äÜí æÉë=k çêÇÄçÜíë=^pKbííÉëëÖëäëÖëëÑÆçã=çã=zàÇëí Éëë=>=íNORKMVSN*						

fj ~ã ÉÇ^ëÑÜá ^a=ONÞk l o==cäëà~ëëÉëäëÖÑí WjOMNSyNTQRVj bäëÉëH ÉÖÉàyNTQRVj íÉëëÉáÖÑë=hçéàëÖÑëäà

Verdal Kommune
Att: Anders Nordgård-Larsen
postmottak@verdal.kommune.no;
anders.nordgaard-larsen@verdal.kommune.no

Vår ref. 17459 *Deres ref.* *Dato:28.01.2021*

Detaljregulering Einervegen – Forslagsstillers uttalelse til innkomne høringsuttalelser

Det vises til kommunens oversendelse 27.1. av innspill fra Statsbygg, Fylkeskommunen og Statens vegvesen.

STATSBYGG 17.12.2020

Statsbygg ber at det legges inn en pil på plankartet for detaljregulering av Einerveien 1-7 for å tillate etablering av en ny innkjøring til fengselet fra Tangenvegen.

Forslagsstillers kommentar:
Det blir helt feil å hjemle ny tungtransportavkjørsel i dette planforslaget. Hvorvidt virkningene av slik avkjørsel er tilstrekkelig utredet, er ikke avklart. Juridiske virkninger av en reguleringsplan kommer på bakgrunn av at det har vært en saks som var godt nok utredet til å vedta å legge ut på høring og en offentlig prosess der berørte parter har uttalt seg.

Om Statsbygg trenger planhjemmel for ny avkjørsel så bør denne komme som et resultat av en egen søknad med kvittering for nabovarsling. Videre bør kommunen først vurdere løsningenes begrunnelse samt konsekvenser for boligstrøk, trafikk og trafikksikkerhet.

Statsbygg redegjør for at omleggingen av transport av paller gir 4-5 lastebiler pr. dag som gir 10 ÅDT eller mer ekstra med ren tungtrafikk i Einervegen. Det er tett på boligstrøk med små barn. Dette står i kontrast til at Vegvesenet sin uttalelse påpeker dårlig tilrettelegging for gang-/sykkel og for smale fortau (1,5 m) langs Einervegen. Kanskje kan fengselet som her forsterker trafikkutfordringene med avkjørselen, bidra til å bøte på fortauproblemet?

Selve avkjørselen synes å inngå i en sak om omlegging av plan for fengslet. Tungtrafikkavkjørsel er en næringsavkjørsel og en større sak enn om det hadde vært en boligeiendom som endret avkjørsel og måttet søke om endring av i underliggende regulerings og/eller situasjonsplan.

Konklusjon: Vi vil klart avvise at en adkomstpil tas inn nå. Virkningene av slik avkjørsel er ikke utredet og saken har ikke vært forelagt berørte parter i Einervegen. Adkomst for tungtrafikk kan ta flere runder å avklare. Det er svært viktig for utbygger at denne reguleringsplanen ikke trekker lenger ut i tid. Det er ingen grunn til at ikke Statsbygg skal utrede og søke om ny avkjørsel selv.

TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE 4.1.2021

1. Fylkeskommunen ønsker inntak av bestemmelse ad aktsomhetsansvaret i kulturminneloven.

   Forslagsstillers kommentar:
   Innspill tas til følge. Ønsket bestemmelse er tatt inn som §8 i vedlagt forslag.

   §8 Kulturminner
   Dersom man i løpet av bygge- og anleggsarbeid i marka oppdager gjenstander eller andre spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes fylkeskommunen og/eller Sametinget omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml) § 8 annet ledd. Kulturminnemyndighetene forutsetter at dette pålegget videreformidles til dem som skal utføre selve arbeidet.

2. Trøndelag fylkeskomme savner bestemmelser om hvordan det skal sikres at en andel av boligene utformes etter prinsippene om tilgjengelige boenheter.

   Forslagsstillers kommentar:
   Dette forholdet har vært avklart med kommunen i oppstartsmøte hvor det framgår av referatets pkt.7, siste avkryssingsboks.

   7. Kommunens foreløpige råd og vurderinger:

   ☒ Annet: Det planlegges ikke tilgjengelige boenheter. Det må utarbeides teknisk plan før gravearbeider oppstartes.»

3. Fylkeskommunen kan ikke se håndtering av overflatevann er ivaretatt i planens bestemmelser eller plankart.

   Forslagsstillers kommentar:

   Bestemmelsenes § 7.1.krever utarbeidet tekniske planer for veg, vann og avløp.
   «Ved søknad om byggetiltak skal det foreligge godkjente tekniske planer for veg-, vann og avløp. Utbyggingsavtale skal være godkjent før igangsettingstillatelse kan gis.»

   Herunder vil det måtte bli laget VA-plan som kommunen skal behandle og godkjenne.

   Forholdet er foreløpig ivaretatt ved at det er laget overordnet VA-plan til planområdet. Det er vurdert to alternativer å ivareta overvann.
   ALTERNATIV 1A: FORDRØYNINGSMAGASIN, BTG RØR
   ALTERNATIV 1B: INFILTRASJON TIL GRUNNEN

   I overordnet VA-plan står også:

   Fordrøyning / Infiltrasjon av overvann
   Plassering av Infiltrasjonsanlegg/ Fordrøyningsanlegg er vist på figur 8.
   Plassering og omfang må vurderes i detaljprosjekteringen.
   Det må også vurderes bruk av infiltrasjonsanfang, for infiltrasjon av vegareal/ grønt område
   Dette vil gi en reduksjon i volum for fordrøyningsbasseng

STATENS VEGVESEN 11.1.2021

Vegvesenet gir følgende faglige råd:

1. Planens bestemmelser suppleres med krav om at fortau og gang-/sykkelveger skal være opparbeidet før nye boliger tillates tatt i bruk.
2. Fortau og gang-/sykkelveger, SF og SGS, bør reguleres i tråd med normert standard i vegnormalene.

Forslagsstillers kommentar:

1. *Rekkefølgebestemmelse om opparbeiding synes kun relevant for nye felles veganlegg i planen. De smale fortauene langs Tangenvegen er fra før opparbeidet, sammen med f_SGS 1-3 mellom Tangenvegen.*

Figur 1: f_SGS 1-3

2. *Utvidelse av smale offentlige fortauer langs Tangenvegen bør ikke gjøres nå i denne planen. Utvidelser vil da berøre med mange eiendommer i og utenfor planen.*

Utvidelse av fortau mot fengslet betyr uttak av fengselsgjerdet til venstre og fylling under dette. Det kan ikke gjøres uten å starte planlegging på nytt og man må ha en plan for nytt gjerde/fundament.

Mot det nye boligområdet i denne planen, kunne man utvidet fortauet, men da reduseres boligarealet i høyt utnyttet område.

I nord og sør av planen langs Tangenvegen er plangrensen lagt i eiendomsgrense for boligeiendommer. Man kan ikke utvide planen inn på naboer uten å starte opp planleggingen på nytt.

Det er svært viktig for prosjektet/utbygger at planvedtak ikke utsettes ytterligere.

Dersom kommunen mener det er sterke behov for bredere fortau i Tangenveien kan utvidelse av fortauene, evt. ivaretas senere ved en egen helhetlig plan for Tangenveien.

I den forbindelse viser uttalelsen fra Statsbygg at de har planer om å legge sin tungtrafikk inn til fengslet via ny avkjørsel området som er vist ovenfor. Kanskje staten kan bidra med noe her når den planlegger å tilføre trafikkutfordringer.

Konklusjon:
Bestemmelsene tilføyes rekkefølgebestemmelse:

7.5 Krav til opparbeidelse av felles gang-/sykkelanlegg:
Følgende felles veganlegg skal være ferdig opparbeidet før brukstillatelse gis til bolig i angitt delfelt:

Delfelt bolig	*Krav til opparbeidelse av veganlegg i område:*
BKS1	*f_SGS 1, 2, 3, f_SF 1, 3,*
BKS2	*f_SF 1, 3,*
BKS3	*f_SGS 1, 2, 3, f_SF 1,2, 3,*
BKS4	*f_SF 1, 2, 3, 4, f_SPA*
BKS5	*f_SF 1, 2, 3, 4, f_SPA*
BKS6	*f_SGS 1, 2, 3, f_SF1, 3,*
BKS7	*f_SGS4, f_SF 1, 2, 3, 4, f_SPA*

Bestemmelsen sikrer gang og sykkelveger fram til offentlig anlegg fra det enkelte delfelt. Kjøreveg f_SKV1 synes ikke nødvendig å nevne her.

Med vennlig hilsen

Roy Bakken
Arealplanlegger

Tlf. mobil: +47 46 41 35 94
roy.bakken@mgarkitekter.no

Vedlegg:

- Bestemmelser, forslagsstillers forslag revidert 28.01.2021

Helseplattformen AS - utløsing av opsjon

Saksbehandler:	Anne Kari Haugdal	**Arkivref:**
E-post:	anne.haugdal@verdal.kommune.no	2019/2085 - /
Tlf.:	908 95 050	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	11.02.2021	28/21
Kommunestyre	01.03.2021	21/21

Saksprotokoll i Formannskap - 11.02.2021 - 28/2021

BEHANDLING:
Kristin H. Nøst orienterte om saken.

Ved votering ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
1. Verdal kommune løser ut sin opsjon på kjøp av Helseplattformen AS.
2. Verdal kommune trer inn i Samarbeidsavtalen for Helseplattformen AS.
3. Verdal kommune kjøper en andel av aksjene i Helseplattformen AS og tiltrer Aksjonæravtalen for selskapet.
4. Kommunes engangs investeringskostnad finansieres med låneopptak, sannsynligvis i 2022. Kommunedirektøren vil også arbeide for finne andre finansieringsmodeller for investeringskostnaden.

Kommunedirektørens innstilling:

5. Verdal kommune løser ut sin opsjon på kjøp av Helseplattformen AS.
6. Verdal kommune trer inn i Samarbeidsavtalen for Helseplattformen AS.
7. Verdal kommune kjøper en andel av aksjene i Helseplattformen AS og tiltrer Aksjonæravtalen for selskapet.
8. Kommunes engangs investeringskostnad finansieres med låneopptak, sannsynligvis i 2022. Kommunedirektøren vil også arbeide for finne andre finansieringsmodeller for investeringskostnaden.

Vedlegg:

1. Faktagrunnlag

2. Samarbeidsavtale - Beslutningsstruktur
3. Samarbeidsavtale - Bestemmelser om bidrag
4. Samarbeidsavtale - Samarbeidets parter
5. Samarbeidsavtale - Økonomiske forhold
6. Samarbeidsavtale
7. Aksjonæravtale - fordeling av aksjer
8. Aksjonæravtale

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Helseplattformen AS eies av Helse Midt-Norge RHF og Trondheim kommune. Selskapet skal sørge for anskaffelse og innføring av nytt felles pasientjournalsystem ved sykehus, i kommuner, hos fastleger og hos private spesialister i Trøndelag og Møre og Romsdal. Helseplattformen inngikk 20.03.2019 avtale med firmaet Epic, som skal levere selve journalløsningen. Helseplattformen skal gi økt kvalitet i pasientbehandling, bedre pasientsikkerhet, mer brukervennlige systemer og dermed sette helsepersonell i stand til å utføre sine oppgaver på en bedre og mer effektiv måte.

Verdal kommune vedtok og signerte 02.05.17 i likhet med alle andre kommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal samt Bindal i Nordland, en opsjonsavtale med Helseplattformen. Kommunene har mulighet til å tre inn på eiersiden i Helseplattformen AS etter hvert som de utløser sin opsjon, ettersom dette både juridisk og praktisk ble vurdert til å være den anbefalte modellen for et offentlig-offentlig samarbeid rundt Helseplattformen. Bystyret i Trondheim kommune vedtok 29.08.2019 å løse ut sin opsjon i Helseplattformen. Indre Fosen vedtok å utløse sin opsjon 10.12.20 og Kristiansund kommune gjorde det samme 15.12.20.

For å koble seg på Helseplattformen, må kommunene forplikte seg til et standardisert innføringsprosjekt i samarbeid med Helseplattformen. Innføringsprosjektet er inndelt i forprosjekt og hovedprosjekt. Forprosjektet varer i 7 måneder og hovedprosjektet i 12 måneder, til sammen 19 måneder. Kommunen må løse ut sin opsjon før oppstart av hovedprosjektet, senest 13 måneder før produksjonssetting. Verdal kommune har ensidig rett til å fratre sin beslutning om tiltredelse, uten begrunnelse, frem til 13 måneder før produksjonssetting. Når denne saken skrives er det klart at hovedprosjektet i Helseplattformen vil bli utsatt 6 mnd. i forhold til først oppsatt plan. Helseplattformen vil etter ny plan sannsynligvis kunne tas i bruk i Verdal kommune høsten 2022.

Økonomi:
Helseplattformen er for Verdal kommunes del estimert til å koste, i drift og finansutgifter, 5,66 MNOK årlig, over en periode på 15 år. Dette er et estimat, ikke en pris, ettersom det fremdeles er en del informasjon som er ukjent. Estimatet har tatt høyde for risiko. Risikoen knytter seg til forsinket produksjonssetting, kostnaden for fastlegene, samt kostnad til årlig forvaltning. Verdal kommune vil uansett kun betale sin andel av faktisk påløpte kostnader.

Kostnader ved fortsatt drift av eksisterende journalløsninger er ca. 3,3 MNOK årlig. I sin bystyresak viste Trondheim kommune til foreløpige analyser som viste at kommunen, bare innenfor hjemmebaserte tjenester, ville kunne realisere opp mot 38 MNOK i årlig økonomisk gevinst frem mot 2040. Dersom denne analysen legges til grunn, vil årlige kostnadsbesparelser, i helse og omsorg i Verdal kommune, estimeres til 2 MNOK i årlig økonomisk gevinst frem mot 2040. Vi antar at Helseplattformen vil bidra med gevinster på sikt, dette må utredes mer. Det vil trolig være en del merutgifter når løsningen igangsettes.

Kostnadsestimatet for Helseplattformen er basert på følgende:
Engangs investeringskostnad er estimert til 28,4 MNOK som forfaller til betaling ved idriftsettelse høsten 2022. Risikoavsetning på 3,3 MNOK er en del av samlet investeringskostnad. I tillegg kommer lokale kostnader på 13,6 mill og 10% margin på 1,36 mill.

Verdal kommune vil overdra aksjer fra Trondheim kommune, ref. vedlagt aksjonæravtalens kapittel 9. En liten del av kostnaden (kr. 84 000) vil brukes til å betale Verdal kommunes del av aksjene i Helseplattformen AS, og Verdal kommune blir dermed en formell eier inn i det offentlig-offentlige samarbeidet som Helseplattformen AS representerer.

Administrasjonen må sørge for å legge inn aktuelle beløp i drifts- og investeringsbudsjett i 2022 når beløpene er kvalitetssikret.

Risiko og gevinster.
Selv om Verdal kommune er fri for forpliktelser fram til kontrakt signeres, og har ensidig rett til å fratre sin beslutning om tiltredelse, uten begrunnelse, frem til 13 måneder før produksjonssetting, er det likevel risiko forbundet med en så omfattende prosess som innføringen av Helseplattformen representerer. Trondheim kommunes bystyresak tydeliggjør mulige risikofaktorer i form av kostnadsoverskridelser, interessemotsetninger med spesialisthelsetjenesten, økt press på faglige ressurser i innføringsperioden, og at utviklingsarbeidet prioriteres høyt nok og i tråd med omfanget. Videre vil selve innføringen i organisasjonen være krevende og bety endringer for mange ansatte. Lignende risiko vil gjelde for Verdal kommune, men i all hovedsak påløper denne risikoen om man innen 13 måneder før innføring inngår kontrakt med Helseplattformen om kjøp.

Det at Trondheim kommune har valgt å fungere som "pilotkommune" for innføringen av Helseplattformen, utgjør likevel en reduksjon av prosjektets risiko for andre kommuner. Det blir mulig å benytte seg av allerede utarbeidede modenhetsanalyser, opplæringsplaner, kommunikasjonsstrategi og andre elementer fra Trondheim kommune. I tillegg har Trondheim kommune allerede involvert andre midtnorske kommuner i kartlegging av sentrale pasientforløp i primærhelsetjenesten. Helse Midt-Norge RHF har på vegne av sykehusene i Trøndelag og Møre og Romsdal allerede besluttet å ta i bruk Helseplattformen, noe som ytterligere sprer og reduserer risikoen.

Sammen med Trondheim kommune og helseforetaket, er det identifisert 8 hovedområder, som raskest vil kunne gi både kvalitative og økonomiske gevinster:

Prioriterte områder	Beskrivelse av områdene
Brukervennlighet	Medarbeidere i kommunal helsetjeneste skal oppleve bedre kvalitet, beslutningsstøtte og enklere tilgang til helseopplysninger.
Legemiddelhåndtering	Medarbeidere og pasienter skal oppleve økt pasientsikkerheten og bedre kvaliteten på legemiddelhåndtering gjennom samstemt liste i sanntid og beslutningstøtte i foreskrivning.
Innbyggerinvolvering	Innbyggerportalen skal gi pasienten lettere tilgang til egne helseopplysninger, økt mulighet til å registrere egne opplysninger og kommunisere med helsetjenestene.

Logistikk	Standardisering, informasjonsdeling og enklere tilgang til helseopplysninger skal gi medarbeidere i kommunehelsetjenesten mer tid til pasientbehandling.
Digital hjemmeoppfølging	Flere pasienter skal gjennom innbyggerportalen få oppfølging hjemme gjennom økt bruk av videokonsultasjon, informasjon og distribuert opplæring, egenregistrering og fjernmonitorering.
Samhandling	Økt kvalitet på samhandling i, og mellom primær- og spesialisthelsetjenestene.
Styringsinformasjon (Avansert bruk av data)	Bedre tilpasset styringsinformasjon til tjenesteutvikling og prioritering av ressurser.
Forskning (Avansert bruk av data)	Økt forskningsaktivitet i primærhelsetjenesten og enklere tilgang til informasjon om tjenester på tvers av kommuner som grunnlag til forskning.

Alternativet til Helseplattformen er å fortsette å bruke dagens systemer. Det vil gi fungerende fagsystemer, men det er også risiko og kostnader forbundet med dette alternativet. Det er mer krevende å forholde seg til alle systemene som finnes i dag, sammenlignet med ett system, og flere av dagens systemer er modne for utskifting i nær fremtid.

I Verdal kommune vil Helseplattformen erstatte de tre journalsystemene som i dag er i bruk i disse tjenestene:

- Profil for helse og omsorg
- HsPro for skolehelse, vaksinasjon ol.
- System-X for fengselshelsetjenesten

Fastlegene er selvstendige opsjonshavere til Helseplattformen, og deres utløsning av opsjonene kan gi tilleggseffekt.

Journalsystemene for Barnevern og NAV erstattes ikke av Helseplattformen.

Helseplattformen vil gi en helt annen kvalitet for brukerne av systemene og ikke minst for innbyggerne. Ved oppgradering av dagens systemer vil man gå glipp av gevinstene ved å ha felles tilgang til informasjon, forbedret samhandling og de andre fordelene med et felles system. Kvalitetsmessig vil den viktigste gevinsten ved innføringen av Helseplattformen være at innbyggerne vil oppleve en sømløs, helhetlig helsetjeneste med økt kvalitet og pasientsikkerhet. I tillegg får helsepersonell mulighet til å jobbe smartere og mer effektivt med mer brukervennlige systemer, og kommunen får nye muligheter for styringsinformasjon og kvalitetsforbedring. Når informasjon er oppdatert for alle og deles mellom primær- og spesialisthelsetjenesten vil samhandlingen bli enklere og mer effektiv. Dobbeltarbeid reduseres, og arbeidsflyten for de ansatte forbedres.

Trondheim kommune planlegger å ta i bruk løsningen sammen med St.Olav Hospital i PD1 våren 2022. Indre Fosen og Kristiansund kommune har fattet vedtak om forprosjekt og utløsning av opsjon henholdsvis PD2 (høst 2022) og PD3 (vår 2023). Verdal kommune vil med vedtak om å utløse opsjon med sikte på PD2 ta i bruk løsningen sammen med Sykehuset Levanger. Levanger kommune planlegger å legge fram sak for politisk behandling mars 2021 med mål om å kunne utløse opsjon til samme tid som Verdal kommune og ta løsningen i bruk sammen med

sykehuset Levanger. Dette vurderes som viktig for utvikling av løsningen og samarbeidet mellom kommunene og helseforetaket.

Vurdering:

Gevinstene ved å ta i bruk Helseplattformen vurderes som store. Løsningen har potensial til å realisere forventningene til det nasjonale målbildet "En innbygger - en journal". Det er forventet at løsningen vil underbygge økt pasientsikkerhet, legge til rette for et mer koordinert tjenestetilbud, gi helsepersonell enklere tilgang til samtidig informasjon, gi helsepersonell nødvendig prosess- og beslutningsstøtte og gi bedre verktøy for involvering og samhandling med pasienter og innbyggere.

Det er noe risiko forbundet med en så omfattende prosess som innføringen av Helseplattformen representerer. Men dette er et utstrakt midt-norsk samarbeid, og Trondheim kommunes rolle som "pilotkommune", fører til at risikoen reduseres og sannsynligheten øker for at Helseplattformen vil være en funksjonell løsning også for Verdal kommune. Det er også grunn til å understreke at det er knyttet risiko til ikke å utløse opsjon på Helseplattformen. Kommunedirektøren vurderer at det uansett vil bli nødvendig å skifte ut eller gjøre store oppgraderinger av dagens løsninger i løpet av noen år, så store kostnader vil påløpe enten man velger å gå for Helseplattformen eller ikke.

Kommunedirektøren vurderer at selv om kostnadene knyttet til driften av Helseplattformen vil utgjøre en økning i løpende driftsutgifter, vil den forventede kvalitetshevningen innen hjemmetjenester, heldøgns omsorg, helsestasjon, legetjeneste m.m. gjøre økningen forsvarlig. Kostnadsøkningen oppveies av de betydelige gevinstene som plattformen potensielt fører med seg, både for innbyggerne selv, for ansatte i helsetjenesten og for kommuneøkonomien gjennom effektivisering. Trondheim kommune vil utarbeide en konkret oversikt over gevinstrealisering i løpet av våren 2021. Dette vil Verdal kommune også kunne konkretisere for egen kommune og dermed ha grunnlag for å vurdere om Verdal kommune skal fratre sin beslutning om tiltredelse i Helseplattformen. Kommunedirektøren vil også utrede muligheten for å få betalt investeringsutgiftene hos Helseplattformen AS som et leiebeløp. Vi erfarer at flere kommuner er interessert i denne løsningen.

Kommunedirektøren anbefaler at opsjon utløses nå bl.a. for å signalisere at Verdal kommune ønsker å bli med på første aktuelle innføringsløp. Verdal kommune vil da kunne påvirke utviklingen av Helseplattformen og jobbe for å redusere risiko og øke gevinster.

FAKTAGRUNNLAG

Bakgrunnen for prosjektet

Norge har en av verdens beste helsetjenester, og de fleste av innbyggerne er innom fastlegen av og til, får en e-resept som hentes på apoteket, og må en sjelden gang innom legevakt eller sykehus. Dette oppleves for de aller fleste som positivt og velfungerende, men for de som har kroniske lidelser, multisykdom eller har en mer kompleks sykdomshistorie, kan det være mer krevende å være syk. Man må gjerne innom både fastlege, legevakt og flere sykehus, og kan da oppleve å måtte gjenta historien sin flere ganger. Informasjon følger ikke alltid med fra et sted til det neste, og informasjon om hvilke medisiner man står på er ikke alltid riktig, noe som i verste fall kan føre til feil behandling. En av årsakene til dette er at dagens datasystemer ikke snakker godt nok sammen. Fastlegene har ett journalsystem, kommunen har normalt 3-4 journalsystemer, og på sykehusene er det enda flere systemer som må snakke sammen. Dette gjør de bare delvis. Dagens IKT-systemer er i hovedsak begrenset til én enkelt virksomhet/tjeneste og understøtter i begrenset grad pasientforløp på tvers av virksomheter og omsorgsnivå. I Kreftforeningens omverdensanalyse fra 2017 svarer 40 prosent av hele utvalget at de har opplevd at helsepersonell ikke har hatt relevant informasjon om dem. 33 prosent oppgir at de har opplevd at helsepersonell har feil helseopplysninger, eller at helseopplysningene de har ikke er oppdaterte. Videre sier 50 prosent at de selv har måttet ta ansvar for at informasjon om egen behandling bringes fra en behandler til en annen.

Med en økende aldring av befolkningen og generell økning i tjenestebehov også for yngre, vil en bærekraftig økonomi, både for kommuner og helseforetak, være avhengig av at helsepersonell får mulighet til å jobbe smartere og mer effektivt. Med dagens systemer bruker de ansatte tid på å lete etter og oppsummere informasjon, og har ikke gode nok verktøy for å samhandle med forrige og neste behandlingsledd. Hvis kommunene skal kunne håndtere det økende behovet for helsehjelp, må i tillegg innbyggere, pårørende og pasienter gis mulighet til å ta et større ansvar selv rundt egen helse, og mer av behandlingen må kunne utføres på avstand, for eksempel oppfølgingssamtaler som videokonsultasjon.

Fremtidens pasient ønsker tilgang til egne helseopplysninger, bedre informasjon om diagnose, mer involvering i egen behandling, tettere dialog med helsetjenesten og en helsetjeneste som oppleves som sammenhengende mellom alle aktørene i tjenesten. De ansatte både i primær- og spesialisthelsetjenesten ønsker delt informasjon om pasientene, sammenhengende og standardiserte pasientforløp, oppdaterte medisinlister, beslutningsstøtte og bedre verktøy for samhandling. Kommunene ønsker bedre verktøy for å arbeide forebyggende og for å ha bedre tilgang på rapporter og styringsinformasjon. Disse målene realiseres ved innføring av Helseplattformen, og vil ha størst effekt dersom den innføres hos alle; både på sykehus, i kommunehelsetjenesten, hos fastlegene og inkludert aktive innbyggere.

Stortingsmelding 9 «Én innbygger – én journal» (Meld. St. 9 (2012-2013) setter tydelige mål for IKT-utviklingen i helse-Norge:

- Helsepersonell skal ha enkel og sikker tilgang til pasient- og brukeropplysninger
- Innbyggerne skal ha tilgang på enkle og sikre digitale tjenester

- Data skal være tilgjengelig for kvalitetsforbedring, helseovervåking, styring og forskning

Forslag til statsbudsjett Prop. 1 S (2020–2021), beskriver gjennomføring av dette:

> *Regjeringen viderefører arbeidet med å modernisere journalløsningene gjennom tre strategiske tiltak: felles journalløsning i helseregion Midt-Norge, samordnet utvikling av de øvrige regionale helseforetakenes journalløsninger, og felles journalløsning for kommuner utenfor helseregion Midt-Norge. Disse journaltiltakene skal understøttes av etablerte og nye nasjonale e-helseløsninger og felleskomponenter.*

Helseplattformen er ett av disse tre strategiske tiltakene som skal bidra til realiseringen av det nasjonale målbildet «Én innbygger - én journal» (referanse 1). Det er første gang det etableres en felles journalløsning for kommuner, spesialisthelsetjeneste, fastleger og private spesialister i Norge. Helseplattformen er utpekt som et regionalt utprøvingsprogram for det anbefalte nasjonale målbildet.

Et av de andre strategiske tiltakene er å etablere en felles kommunal journalløsning for kommunal helse- og omsorgstjeneste utenfor Midt-Norge (Akson). Kommunene i Midt-Norge kan enten velge Helseplattformen eller å fortsette med dagens systemer. Se referanse 2 for mer informasjon om Akson og det nasjonale målbildet.

Helseplattformen som del av det nasjonale bildet, fra Direktoratet for e-helse.

- Helseplattformen er anskaffelsen og innføringen av nytt felles pasientjournalsystem ved sykehus, kommuner, fastleger og private spesialister i hele Midt-Norge. Helseplattformen skal gi økt kvalitet i pasientbehandling, bedre pasientsikkerhet, mer brukervennlige systemer og dermed sette helsepersonell i stand til å utføre sine oppgaver på en bedre og mer effektiv måte. I Verdal kommune vil Helseplattformen erstatte de tre journalsystemene som i dag er i bruk av disse

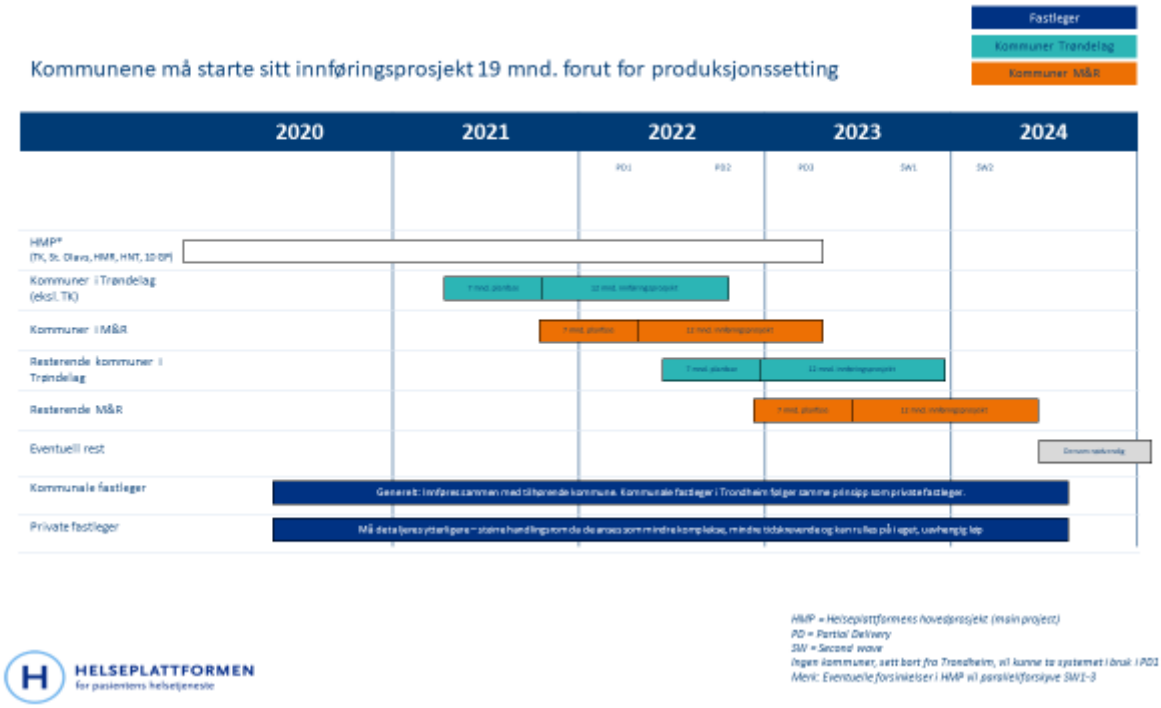
tjenestene; Profil for helse og velferd, ProMed for fysioterapitjenesten, HsPro for skolehelse, vaksinasjon o.l. og System X for fengselshelsetjenesten.

Helseplattformen AS ble opprettet 1. mars 2019 for å signere anskaffelsen og stå for innføringen av ny journalløsning. Verdal kommune signerte den 02.05.2017 en opsjonsavtale med Helseplattformen, i likhet med alle andre kommuner i Midt-Norge. Kommunene har mulighet for å tre inn på eiersiden i Helseplattformen AS etter hvert som de utløser sin opsjon. Dette ble vurdert juridisk og praktisk til å være den anbefalte modellen for et offentlig-offentlig samarbeid rundt
Helseplattformen. Bystyret i Trondheim kommune vedtok å utløse sin opsjon 29. august 2019. Avtale mellom Helseplattformen AS og det amerikanske firmaet Epic, som vant anbudskonkurransen, ble signert 20. mars 2019.

Kommunene i Midt-Norge er representert i utviklingen av Helseplattformen, sammen med deltakere fra helseforetak og fastleger. Fagpersoner fra kommunene i hele Midt-Norge er involvert for å sikre at Helseplattformen fungerer for alle. Prosesser har vært gjennomgått for å passe både store og små kommuner, og forbedringsforslag og tidstyver har blitt identifisert. Alle faggrupper ser på muligheter for å jobbe likt i Midt-Norge der det er hensiktsmessig, og fagekspertene jobber sammen midtnorsk for å tilpasse det nye journalsystemet sammen med Helseplattformen AS og leverandøren Epic.

Innføringsplan

Det er utformet en felles plan for koordinering og påkobling av aktører i Helseplattformen, som deles i fem produksjonssettinger. St. Olavs hospital og Trondheim kommune tar i bruk Helseplattformen først. Deretter følger de to andre helseforetakene sammen med kommuner, fastleger og andre aktører. Det er imidlertid ikke kapasitet til å ta med alle kommuner sammen med helseforetakene, så de to siste produksjonssettingene er for kommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal som ikke blir koplet på sammen med helseforetakene. De to siste produksjonssettingene kalles “andre bølge” eller “second wave” (SW) i figuren nedenfor.

For å koble seg på Helseplattformen, må kommunene forplikte seg til et standardisert innføringsprosjekt i samarbeid med Helseplattformen AS. Innføringsprosjektet er inndelt i forprosjekt og hovedprosjekt. Forprosjektet varer i 7 måneder og hovedprosjektet i 12 måneder, til sammen 19 måneder. Kommunen må løse ut sin opsjon før oppstart av hovedprosjektet, senest 13 måneder før produksjonssetting. Det legges opp til at Verdal kommune har ensidig rett til å fratre sin beslutning om tiltredelse, uten begrunnelse, frem til dette tidspunktet. Det er også mulig for kommuner å starte opp med deler av forprosjektet på et tidligere tidspunkt. En foreløpig oversikt over innføringsplan med tilhørende aktivitetsliste finnes i referanse 4, og mer utfyllende informasjon finnes i referanse 5, "Informasjonspakke til opsjonskommuner", fra Helseplattformen AS.

Som figuren viser, vil Verdal kommune enten kunne gå sammen med Helse Nord-Trøndelag HF (HNT), kalt "PD2" på figuren, eller ett år etter helseforetaket, kalt "SW" på figuren. Om Verdal kommune går sammen med HNT i PD2 vil Helseplattformen kunne tas i bruk høsten 2022.

Det er også mulig for Verdal kommune å knytte seg til Helseplattformen på et senere tidspunkt enn disse to alternativene, men det er antatt at kostnaden for dette vil være høyere, siden det da må settes opp et prosjekt særskilt for kommunen.

Detaljer rundt selve innføringsplanen vil utarbeides av administrasjonen i tiden fremover. Det er kommunedirektørens utgangspunkt at Verdal kommune ønsker å være tidlig ute og dermed sikter mot første mulige produksjonssetting av Helseplattformen, men administrasjonen vil vurdere dette løpende i dialog med Helseplattformen AS.

Gevinster

Det nasjonale målbildet "En innbygger -en journal" konkluderer med at en felles nasjonal løsning for klinisk dokumentasjon, prosess-støtte, og pasient og brukeradministrasjon er målbildet for den samlede nasjonale utviklingen for helse- og omsorgssektoren. For kommunene i Midt-Norge skal dette målbildet realiseres gjennom anskaffelsen av en regional felles løsning, Helseplattformen.

Gevinstene ved å ta i bruk Helseplattformen vurderes som store. Løsningen har potensial til å realisere forventningene til det nasjonale målbildet "En innbygger -en journal". Det er forventet at løsningen vil underbygge økt pasientsikkerhet, legge til rette for et mer koordinert tjenestetilbud, gi helsepersonell enklere tilgang til samtidig informasjon, gi helsepersonell nødvendig prosess- og beslutningsstøtte, og gi bedre verktøy for involvering og samhandling med pasienter og innbyggere.

Den viktigste gevinsten ved innføringen av Helseplattformen er at innbyggerne vil oppleve en sømløs, helhetlig helsetjeneste med økt kvalitet og pasientsikkerhet. I tillegg får helsepersonell mulighet til å jobbe smartere og mer effektivt med mer brukervennlige systemer, og kommunen får nye muligheter for styringsinformasjon og kvalitetsforbedring. Når informasjon er oppdatert for alle og deles mellom primær- og spesialisthelsetjenesten vil samhandlingen bli enklere og mer effektiv. Dobbeltarbeid reduseres, og arbeidsflyten for de ansatte forbedres.

Kommunene i Midt-Norge samarbeider om å hente ut gevinster ved innføring av Helseplattformen, i tillegg til arbeid med risikobildet. Arbeidet med å hente ut gevinster og redusere risiko er en kontinuerlig prosess som også vil fortsette etter innføringen av Helseplattformen.

Sammen med Trondheim kommune og helseforetaket, er det identifisert 8 hovedområder, som raskest vil kunne gi både kvalitative og økonomiske gevinster:

Prioriterte områder	Beskrivelse av områdene
Brukervennlighet	Medarbeidere i kommunal helsetjeneste skal oppleve bedre kvalitet, beslutningsstøtte og enklere tilgang til helseopplysninger.
Legemiddelhåndtering	Medarbeidere og pasienter skal oppleve økt pasientsikkerheten og bedre kvaliteten på legemiddelhåndtering gjennom samstemt liste i sanntid og beslutningstøtte i foreskrivning.
Innbyggerinvolvering	Innbyggerportalen skal gi pasienten lettere tilgang til egne helseopplysninger, økt mulighet til å registrere egne opplysninger og kommunisere med helsetjenestene.

Logistikk	Standardisering, informasjonsdeling og enklere tilgang til helseopplysninger skal gi medarbeidere i kommunehelsetjenesten mer tid til pasientbehandling.
Digital hjemmeoppfølging	Flere pasienter skal gjennom innbyggerportalen få oppfølging hjemme gjennom økt bruk av videokonsultasjon, informasjon og distribuert opplæring, egenregistrering og fjernmonitorering.
Samhandling	Økt kvalitet på samhandling i, og mellom primær- og spesialisthelsetjenestene.
Styringsinformasjon (Avansert bruk av data)	Bedre tilpasset styringsinformasjon til tjenesteutvikling og prioritering av ressurser.
Forskning (Avansert bruk av data)	Økt forskningsaktivitet i primærhelsetjenesten og enklere tilgang til informasjon om tjenester på tvers av kommuner som grunnlag til forskning.

Risiko

Det er knyttet noe risiko til innføring av Helseplattformen. Trondheim kommunes bystyresak (referanse 3) tydeliggjør risiko i form av kostnadsoverskridelser, interessemotsetninger med spesialisthelsetjenesten, økt press på faglige ressurser i innføringsperioden, og at utviklingsarbeidet prioriteres høyt nok og i tråd med omfanget. Videre vil selve innføringen i organisasjonen være krevende og bety endringer for mange ansatte.

Trondheim kommune har valgt å fungere som "pilotkommune" for innføringen av Helseplattformen, noe som utgjør en reduksjon av prosjektets risiko for andre kommuner. Det blir mulig å benytte seg av allerede utarbeidede modenhetsanalyser, opplæringsplaner, kommunikasjonsstrategi og andre elementer fra Trondheim kommune. I tillegg har Trondheim kommune allerede involvert andre midt-norske kommuner i kartlegging av sentrale pasientforløp i primærhelsetjenesten. Helseforetakene har allerede besluttet å ta i bruk Helseplattformen, som ytterligere sprer og reduserer risikoen.

Når det gjelder innføringen av Helseplattformen, vil Verdal kommune delta i det utstrakte samarbeidet i Midt-Norge ledet av Trondheim kommune, Helseforetakene og Helseplattformen AS. Det er deltakelse i ulike faggrupper som igjen er bredt sammensatt med deltakere fra kommuner i hele Midt-Norge, samt tverrgående grupper der også helseforetaket er med. For alle kommuner i Midt-Norge, er det et viktig arbeid som foregår der.

Alternativet til Helseplattformen er å fortsette å bruke dagens systemer. Det vil gi fungerende fagsystemer, men det er også risiko og kostnader forbundet med dette alternativet. Det er mer krevende å forholde seg til alle systemene som finnes i dag sammenlignet med ett system, og flere av dagens systemer er modne for utskifting i nær fremtid. Dette vil medføre investerings- og implementasjonskostnader. Helseplattformen vil gi en helt annen kvalitet for brukerne av systemene og ikke minst for innbyggerne. Ved oppgradering av dagens systemer vil man gå glipp

av gevinstene ved å ha felles tilgang til informasjon, forbedret samhandling og de andre fordelene med et felles system.

Helseplattformen er et utstrakt midt-norsk samarbeid, og Trondheim kommunes rolle som "pilotkommune", fører til at risikoen er redusert og øker sannsynligheten for at Helseplattformen vil være en funksjonell løsning også for Verdal kommune.

Det er likevel viktig at Verdal kommune tar forbehold gjennom å ha ensidig rett til å fratre Verdal kommunes beslutning om tiltredelse, fram til 13 måneder før produksjonssetting. Produksjonssetting blir tidligst høsten 2022. Dvs. at alle kommunene i Midt-Norge som utløser opsjon nå, må følge med på status fram til 13 måneder før produksjonssetting for å ev. vurdere å fratre tiltredelsen.

Når bystyret i Trondheim kommune får forelagt gevinstrealisering av Helseplattformen, bør også tilsvarende legges fram for kommunestyret i Verdal kommune. Det vil på det tidspunktet kunne vurderes om Verdal kommune skal fratre sin beslutning om tiltredelse i Helseplattformen.

Referanser med lenke til dokumenter

1. Stortingsmelding om én innbygger én journal: Meld. St. 9 (2012-2013)
2. Informasjon om Akson fra KS
3. Sak i Trondheim Bystyre, PS 0025/19: Ny løsning for pasientadministrasjon, pasientjournal og samhandling mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten.
4. Innføringsplan inkludert aktivitetsliste
5. Informasjonspakke til opsjonskommuner

SAMARBEIDSAVTALE HELSEPLATTFORMEN – BILAG 2

BESLUTNINGSSTRUKTUR FOR INNFØRING OG ETABLERING AV HELSEPLATTFORMEN

1 Formål med dette bilaget

Formålet med dette bilaget er å beskrive Partenes samlede overordnede struktur for å fatte innholdsmessige beslutninger for innføringen og etableringen av Løsningen («**Beslutningsstruktur**»).

Dersom det blir behov for det kan eiermøtet be om at det utarbeides mer konkrete retningslinjer for Beslutningsstrukturen og beslutningsprosessen.

2 Innledning

Partene har opprettet et felles Innføringsprosjekt og skal etablere en felles Beslutningsstruktur for å sikre at Partene treffer de beslutninger som har betydning for innholdet i Løsningen. Eiermøtet skal være øverste nivå i denne Beslutningsstrukturen.

Selskapet er etablert for å inngå og forvalte Leverandøravtalene på vegne av Partene og for å gjennomføre felles Innføringsprosjekt i tråd med eiernes føringer.

Den faglige Beslutningsstrukturen og Selskapet styres i separate styringslinjer.

3 Overordnede prinsipper

Beslutningsstrukturen er ansvarlig for å fatte alle faglige beslutninger som berører helse, data og teknologiske problemstillinger i Løsningen.

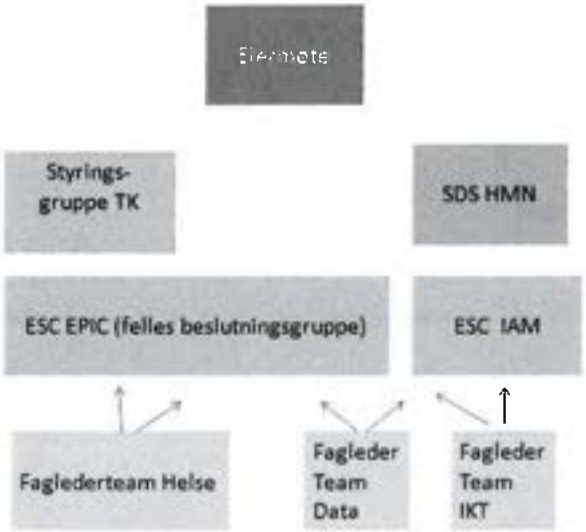
Løsningen skal konfigureres basert på beslutninger som fattes i Beslutningsstrukturen. Alle beslutninger om faglig innhold i Løsningen skal fattes av riktig nivå i denne strukturen.

Beslutninger som utvilsomt utelukkende berører én av Partene, fattes alene av denne Partens organer i Beslutningsstrukturen. Beslutninger som berører begge Parter skal treffes av den samlede Beslutningsstruktur.

Samtlige beslutninger i Beslutningsstrukturen skal bygge på konsensus. Ved manglende enighet skal beslutningen eskaleres til det neste nivået i Beslutningsstrukturen.

3.1 Beskrivelse av Beslutningsstrukturen

Beslutningsstrukturen legges opp som følger:

Eiermøtet

Eiermøtet skal bestå av 2 representanter for helseforetakene på den ene siden og 2 representanter for kommunene på den andre siden, hvorav minst en fra Trondheim kommune. Partene oppnevner sine egne representanter. Dersom det er flere kommuner som er Part i Samarbeidsavtalen avtaler disse seg imellom hvem som skal representere kommunene ut over representanten fra Trondheim kommune. I tillegg skal rådmannen i Trondheim kommune og administrerende direktør i HMN kunne tiltre som medlemmer i eiermøtet dersom eiermøtet finner det hensiktsmessig eller en av partene i eiermøtet krever det. Eiermøtet er øverste eskaleringsnivå der det er behov for å løse overordnede saker i fellesrommet mellom aktørene som ikke er løst på nivået under i Beslutningsstrukturen.

Eiermøtet kan treffe beslutning i alle saker som angår samarbeidet innenfor rammene av Samarbeidsavtalen, herunder faglig innhold i løsningen, utvidelse av samarbeidet og oppgaveforskyvning.

Beslutninger som ifølge lov, forskrift eller administrative vedtak krever beslutning av et bestemt organ hos den enkelte part, skal forelegges det aktuelle beslutningsorgan for endelig godkjenning.

For øvrig følger regulering av eiermøtets møtefrekvens, saksbehandling og håndtering av eventuell uenighet av Samarbeidsavtalens kapittel 6.

Aktørenes styringsgrupper (Styringsgruppe TK og SDS HMN)

Trondheim kommune og HMN har egne interne styringsgrupper hvor saker som eskaleres til dette nivået behandles ved behov. Trondheim kommune og Helse Midt-Norge organiserer selv sekretariat for sine beslutningssystem. Disse samarbeider tett med Selskapet. Styringsgruppene avgjør selv sin respektive underliggende organisasjonen.

Felles beslutningsgruppe EHR (ESC EPIC)

Felles beslutningsgruppe er sentral i gjennomføringen og må være rigget for å ta beslutninger hyppig der nivået under ikke kommer til enighet eller ønsker forankring på nivået over. Gruppen har normalt faste ukentlige møter.

Denne gruppen utgjør også Executive Steering Committee (ESC) en gang i måneden eller ved behov. Prosjektdirektør leder gruppen og et sekretariat fra Selskapet tilrettelegger for saker til behandling. Behov fra beslutningsstrukturen meldes Prosjektdirektør etter avtale.

Deltagere i gruppen i tillegg til Prosjektdirektør er faglige ledere (to fra Trondheim kommune og tre fra HMN – dvs. en fra hvert HF) og en representant fra HMN RHF. I tillegg deltar inntil to representanter fra leverandør i gruppen. To representanter for Fagllederteam Data og Fagllederteam IKT deltar på sak – dvs. en faglig leder IKT/Data fra hver av partene.

Felles Beslutningsgruppe IAM (ESC IAM)

Styringsgruppen for IAM utgjør Felles Beslutningsgruppe for IAM. Prosjektdirektør leder gruppen og et sekretariat fra Selskapet tilrettelegger for saker til behandling. Prosjektleder for IAM i Helseplattformen deltar i møtene i gruppen. Gruppen støtter seg på fagllederteam IKT.

Deltagere i gruppen i tillegg til Prosjektdirektør er delprosjektleder applikasjonsstøtte i Helseplattformen, en representant fra Trondheim kommune, en representant fra St. Olavs hospital som det første HF som skal benytte løsningen, og en representant for HMN som opsjonshaver. I tillegg deltar representanter fra leverandør i gruppen.

Fagllederteam helse

Fagllederteam består av faglige ledere og faglige koordinatorer fra Partene. De faglige lederne har det overordnede ansvaret for organiseringen og gjennomføringen av beslutningsstrukturen sammen med det felles innføringsprosjektet som sitter med den samlede oversikten på hvilke spørsmål som til enhver tid ikke er besvart.

Fagekspertene er helt sentrale for konfigurering, utvikling og oppsett av løsningen. De skal vurdere og velge faglige løsninger, arbeidsflyt, helsefaglig innhold o.l. Fagekspertene støtter seg på konsensgrupper/ulike eksisterende faglige grupperinger samt egne fagmiljøer i egne organisasjoner. Organisering av konsensusgrupper ivaretas av den enkelte aktør og i fellesskap for å sikre felles konsensus mellom fagekspertene fra Partene. Flest mulige beslutninger tas på dette nivået. De faglige lederne har det overordnede ansvaret for organiseringen sammen med det felles innføringsprosjektet som sitter med den samlede oversikten på hvilke spørsmål som til enhver tid ikke er besvart. Hver av partene kan organisere flere nivå i beslutningsstrukturen under nivået for felles beslutningsgruppe dersom det er hensiktsmessig for å kunne ta beslutninger som kun angår denne part, (for eksempel et beslutningsteam i nivået over fageksperter). Dersom det ikke oppnås konsensus har de faglige lederne og deres sekretariat ansvaret for å forberede saken sammen med Selskapet slik at denne legges frem for vurdering og beslutning på nivået over.

Faglige ledere organiserer selv sine fageksperter. Faglige ledere sørger for et eget sekretariat som løfter saker inn til Selskapet som igjen forbereder sakene til felles beslutningsgruppe. Sakene avgjør hvem som stiller i avtalte beslutningsgruppemøter og hvordan representasjonen bør være på tvers av organisasjonene.

Faglederteam Data

Faglederteam Data består av faglige ledere på disse områdene - en fra Trondheim kommune, en fra hvert av de tre HF ene og en fra HMN RHF. Det avholdes fagledermøter så ofte som det er behov. Det utarbeides møteplan som sikrer en møtefrekvens som ivaretar behovet for å vurdere saker og ta beslutninger i tråd med prosjektets fremdriftsplan. Denne vedtas i beslutningsstrukturen. Faglederne støtter seg på fagmiljøet i egen organisasjon der de har behov for det.

Dette faglederteamet skal få relevante saker fremlagt fra Selskapet og fra beslutningsstrukturen for øvrig for vurdering og beslutning innen følgende fagområder: bruk av data, terminologi, kodeverk, informasjonsstandarder, grunndata og konvertering. Faglederteamet kan også på eget initiativ be om å få saker fremlagt.

Faglederteam IKT

Faglederteam IKT består av faglige ledere på disse områdene - en fra hver av linjeorganisasjonene (en fra Trondheim kommune og en fra hvert av de tre HF ene). Det avholdes fagledermøter så ofte som det er behov. Det utarbeides møteplan som sikrer en møtefrekvens som ivaretar behovet for å vurdere saker og ta beslutninger i tråd med prosjektets fremdriftsplan. Denne vedtas i beslutningsstrukturen. Faglederne støtter seg på fagmiljøet i egen organisasjon der de har behov for det.

Dette faglederteamet skal få relevante saker fremlagt fra Selskapet og fra beslutningsstrukturen for øvrig for vurdering og beslutning innen følgende fagområder: bruk av teknologi, tekniske løsninger, integrasjoner og tekniske standarder. Faglederteamet kan også på eget initiativ be om å få saker fremlagt.

SAMARBEIDSAVTALE HELSEPLATTFORMEN – BILAG 4
BESTEMMELSER OM DEN ENKELTE PARTS BIDRAG

1 INNLEDENDE BESTEMMELSER

Samarbeidet mellom Partene er tuftet på at samtlige Parter bidrar til innføring og videreutvikling av Løsningen i form av ressurser og personell. Samarbeidet skal være basert på kontinuerlig kunnskapsdeling for å oppnå beste praksis på tvers av virksomheter jf. punkt 4.2.3 i Samarbeidsavtalen. Aktiv deltakelse og dedikerte bidrag fra samtlige Parter er en forutsetning for å nå formålene bak samarbeidet, jf. punkt 1.1. i Samarbeidsavtalen. Partenes bidrag skal gå utover det som utgjør en ren dekning av kostnader for Løsningen.

Partene anser dermed at Samarbeidet oppfyller vilkårene for offentlige samarbeidsavtaler i forskrift om offentlige anskaffelser § 3-3.

I det følgende er Partenes bidragsplikter beskrevet i mer detalj. Bidragsplikter som gjelder for alle Parter følger av punkt 2, mens spesifikke bidragsplikter for henholdsvis Helse Midt-Norge RHF, de underliggende helseforetak og kommunene følger av punkt 3, 4, og 5.

2 BIDRAGSPLIKTER SOM GJELDER FOR ALLE PARTER

2.1 Utvikling av Løsningen

Partene plikter å bidra til definering, etablering og vedlikehold av regionale standarder for kvalitet og helhetlige pasientforløp på tvers av primær- og sekundærhelsetjenesten.

Partene plikter å stille med representanter i beslutningsorganer i tråd med denne avtalen. Dette inkluderer ressurser til felles sekretariatfunksjon.

Partene plikter å drøfte endringer av egen virksomhet som kan påvirke felles evne til å levere en helhetlig helsetjeneste i relevante samarbeidsorganer før endelig vedtak om gjennomføring.

Partene plikter å delta i planlegging og gjennomføring av felles gevinstarbeid i tråd med beslutninger i Eiermøtet.

Partene plikter å delta i samarbeid om supportfunksjon og løpende optimalisering av Løsningen.

2.2 Tekniske forutsetninger

Partene plikter å sørge for at teknisk infrastruktur i egen virksomhet til enhver tid er i stand til å kunne innføre og ta Løsningen i bruk.

Partene plikter å registrere strukturerte journaldata om egne pasienter i tråd med felles regionale standarder.

Partene plikter å arbeide for standardisering av egne prosedyrer og utstyr for å kunne avgi data i tråd med felles regionale standarder.

2.3 Opplæring i egen organisasjon

Partene plikter å stille med superbrukere for Løsningen til å betjene egne ansatte.

Partene plikter å organisere og gjennomføre løpende opplæring av egne ansatte.

2.4 Kostnadsdekning

Partene plikter å dekke kostnader for forvaltning og drift av Løsningen proporsjonalt til andel eierskap i Selskapet.

Partene plikter å dekke kostander for forvaltningsressurser i egen linjeorganisasjon som benyttes i Samarbeidet.

3 SÆRSKILTE BIDRAGSPLIKTER FOR HELSE MIDT-NORGE RHF

Helse Midt-Norge RHF plikter å bidra med teknisk driftsplattform for Selskapet gjennom Helse Midt-Norge IT.

Helse Midt-Norge RHF plikter å stille krav til; og legge til rette for at avtalespesialister og private helsetjenestetilbydere med avtale tar Løsningen i bruk.

4 SÆRSKILTE BIDRAGSPLIKTER FOR HELSEFORETAK

Helseforetak plikter å stille klinisk og administrativt personell til disposisjon for samarbeidsorganer i tråd med beslutninger i Eiermøtet.

5 SÆRSKILTE BIDRAGSPLIKTER FOR KOMMUNER

Kommuner plikter å bidra til; og legge til rette for at fastleger i egen kommune, og eventuelle helsetjenesteleverandører med driftsavtale tar Løsningen i bruk.

Kommuner plikter å stille med klinisk og administrativt personell til samarbeidsorganer i tråd med beslutninger i Eiermøtet.

Kommuner plikter å stille med ressurser i regionalt og lokalt nettverk i tråd med føringer fra Eiermøtet.

SAMARBEIDSAVTALE HELSEPLATTFORMEN – BILAG 1

SAMARBEIDETS PARTER

Ved samarbeidets etablering 18.11.2019 besto samarbeidet av følgende parter:

1. Helse Midt-Norge RHF, org. nr. 983 658 776, Wessels veg 75, 7502 Stjørdal, og

2. Trondheim kommune, org. nr. 942 110 464, Munkegata 1, 7013 Trondheim

Disse partene bekrefter med dette sin tilslutning til samarbeidsavtalen med vedlegg.

Samtlige kommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal fylker, samt Bindal kommune, i tillegg til helseforetak underlagt Helse Midt-Norge RHF kan tiltre avtalen ved tilføyelse til påfølgende sider i dette bilaget.

Trondheim, 18. november 2019

For Helse Midt-Norge RHF

Nils Kvernmo
Eierdirektør

For Trondheim kommune

Helge Magne Garåsen
Kommunaldirektør for helse og velferd

Samarbeidsavtale Helseplattformen – bilag 3

Økonomiske forhold

1. Kostnader innføringsfase

Helse-Midt Norge RHF (HMN) og Trondheim kommune (TK) er enige om følgende prinsipper for kostnadsfordeling:

a) Hver enkelt aktør skal dekke sine aktørspesifikke kostnader.
Aktørspesifikke kostnader til lisenser og tjenestekjøp fra Leverandøren fordeles på Trondheim kommune og HMN basert på kontrakt med Leverandøren datert 20.03.2019.

Hver av partene skal dekke aktørspesifikke kostnader knyttet til bemanning utover CFA, herunder lokale innføringskostnader.

Med aktør så forstås her det enkelte rettssubjekt, det vil si at HMN er å anse som én samlet aktør; hver enkelt kommune er en aktør og hver enkelt privat helseleverandør, som f.eks. den enkelte fastlege, er en aktør.

b) Kostnader som ikke er identifisert som aktørspesifikke, såkalte felleskostnader, fordeles etter følgende fordelingsnøkler:
Spesialisthelsetjenesten ved HMN skal dekke 70 % av felleskostnadene.

Primærhelsetjenesten ved kommuner og fastleger skal dekke 30 % av felleskostnadene, bortsett fra for etablering av teknisk driftsplattform hvor HMN skal dekke 80% av kostnaden, og primærhelsetjenesten skal dekke 20% av kostnaden. Se vedlegg for konkretisering av kostnadsfordeling per kostnadstype.

Hva gjelder fordelingen av felleskostnader innenfor primærhelsetjenesten skal kommunene dekke 90 % til kommunene, og fastlegene dekke 10 %.

Som et foreløpig anslag skal Trondheim kommune dekke 25 % av de kommunale kostnadene. Fordelingen av felleskostnadene mellom kommunene, herunder Trondheim kommune, skal endelig fastsettes basert på befolkningstall per 01.01.2019, justert for eventuelle kommunesammenslåinger. Fordelingen av felleskostnadene mellom fastleger fordeles med lik del per fastlege, uavhengig av praksisens størrelse eller antall pasienter på listen.

c) Nærmere om felleskostnadene og avgrensninger
- Kostnadsfordeling knyttet til utvikling og endringsordre fastsettes i Beslutningsstrukturen (jf. Bilag 2 til Samarbeidsavtalen)
- Aktørspesifikke følgekostnader for drift skal bæres av aktøren selv, og ikke belastes de øvrige partene.

ink.

- HMN ved Helse Midt-Norge IT (HEMIT) velges som midlertidig leverandør av teknisk drift. Trondheim kommune faktureres med 25 % av kommunenes andel etter Go live. HMN dekker den resterende andelen for primærhelsetjenesten inntil øvrige opsjonskommuner har utløst sin opsjon. Fra og med utløsning av opsjon, dekker den utløsende opsjonskommunen sin andel av driftskostnadene.

d) Finansiering av kostnader i innføringsfasen

For spesialisthelsetjenesten finansierer HMN de aktørspesifikke kostnadene samt andel av felleskostnader. I primærhelsetjenesten finansierer aktørene sine aktørspesifikke kostnader samt andel av felleskostnader, jf pkt a) Staten har etablert en ordning som skal sikre at parter som deltar i en tidlig fase, ikke skal ta risiko for manglende opsjon av andre kommuner og tilknytning fra fastleger. Dette innebærer at partene legger til grunn at staten tar risiko for manglende avrop av andre opsjonsaktører.

Prop1 S (2018-2019) Post 70 "Helseplattform - tilskudd til kommunene"

"I tillegg vil det bli etablert en tilskuddsordning tilsvarende 100 pst. av den faste investeringskostnaden for kommunene og fastlegene, med en bevilgning på 110 mill. kroner i 2019. Med den faste investeringskostnaden for kommuner og fastleger menes engangskostnader knyttet til anskaffelse, innføring og driftsplattform som påløper uavhengig av hvor mange kommuner og fastleger som deltar i prosjektet. Dette er et tilskudd som skal betales tilbake med renter etter hvert som kommuner og fastleger tar i bruk løsningen. Helseforetakenes rentevilkår vil bli benyttet. Det legges til grunn at kostnaden fordeles mellom kommunene basert på innbyggertall.

Ordningen blir etablert for å legge til rette for deltakelse fra kommuner og fastleger i Midt-Norge, slik at verken Helse Midt-Norge eller de kommuner som går inn i prosjektet skal bære risikoen for manglende deltakelse. Helseplattformen er et viktig prøveprosjekt for samhandling mellom statlig og kommunal sektor, og det er derfor avgjørende at flest mulig kommuner og fastleger deltar."

2. Kostnader driftsfase

Basert på aktørenes avtalte kostnadsfordeling skal Selskapet fakturere den enkelte aktør.

Felleskostnader drift skal fordeles etter samme fordelingsnøkkel som for fordeling av innføringskostnader, det vil si at spesialisthelsetjenesten ved HMN skal dekke 70 % av felleskostnadene og primærhelsetjenesten ved kommuner og fastleger skal dekke 30 % av felleskostnadene, bortsett fra for drift av teknisk driftsplattform hvor HMN skal dekke 80% av kostnaden, og primærhelsetjenesten skal dekke 20% av kostnaden

Prisregulering

Etter go-live justeres vedlikeholdskostnader i tråd med inngåtte kontrakt med Epic og IBM.

Teknisk plattform Helseplattformen (TPHP): De årlige budsjettene justeres i tråd med deflator gitt i statsbudsjettet, eventuelt justert med krav til effektivisering. Eier setter krav til effektivisering i selskapet i tråd med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen.

Selskapet: De årlige budsjettene justeres i tråd med deflator gitt i statsbudsjettet, eventuelt justert med krav til effektivisering. Eierne skal i felleskap sette krav til effektivisering i selskapet i tråd med HMNs krav til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, og Trondheim bystyrets krav til effektivisering av kommunale enheter.

Kostnadsøkning utover prisvekst må avklares med eierne i forbindelse med Selskapets budsjettarbeid.

3. Forutsetninger

Partene legger til grunn at hver av partene finansierer sine egne kostnader. Statstilskuddet skal redusere risikoen knyttet til innføring for de kommunene og fastlegene som ennå ikke har utøvd opsjon. Dette gjelder både partsspesifikke kostnader og felleskostnader for å sette opp en felles enhetlig løsning.

Partene legger til grunn at økte kostnader som oppstår som en følge av endringer fattet av Beslutningsstrukturen, skal fordeles i tråd med den avtalte fordelingen som besluttes i Beslutningsstrukturen, (jf. Bilag 2 til Samarbeidsavtalen).

Partene skal etablere en plan for arbeid med omfang og organisering av fremtidig applikasjonsforvaltning i god tid før Go live.

Når det foreligger en nasjonal tjenesteleverandør for «Én innbygger – én journal» eller tilsvarende ordning skal denne avtalen gjennomgås og om nødvendig endres av partene.

Helseplattformen AS rapporterer månedlig til Trondheim Kommune og Helse Midt-Norge RHF. Vesentlige avvik behandles i eiermøtet

Vedlegg

Definisjoner

Epic	Leverandøren av EPJ/PAS systemet
Aktør-/Partsspesifikke kostnader	Kostnader som er direkte relatert til en enkelt part/aktør.
Primærhelsetjenesten	Med primærhelsetjenesten forstås kommuner og fastleger.
Felleskostnader	- Felleskostnader for spesialisthelsetjeneste og primærhelsetjeneste - Felleskostnader i primærhelsetjenesten, herunder - Felleskostnader for kommunene - Felleskostnader for fastlegene
Felleskostnader i primærhelsetjenesten - kommune	En del kostnader er klart partsspesifikke for kommunene som en felles part, men ikke for den enkelte kommune. Det vil si at det kan være kostnader som vil påløpe uavhengig av om en eller alle kommuner utløser opsjon.
Felleskostnader fastlege i primærhelsetjenesten - fastleger	En del kostnader er klart partsspesifikke for fastlegene som en felles part, men ikke for den enkelte fastlege. Det vil si at det kan være kostnader som vil påløpe uavhengig av om en eller alle fastlegene utløser opsjon.
CFA	Customer-Furnished Assets. Nødvendige ressurser som kunden i henhold til avtalen forplikter seg til å stille opp med for at leverandøren skal gjennomføre sin leveranse.
IAM	Identity and Access Management - system for tilgangsstyring til løsningen

Spesifisering av fordeling av felleskostnader mellom partene per kostnadstype

a) Epic	70% av felleskostnader skal dekkes av spesialisthelsetjenesten (HMN) 30% av felleskostnader skal dekkes av primærhelsetjenesten.
b) CFA	70% av felleskostnader skal dekkes av spesialisthelsetjenesten (HMN) 30% av felleskostnader skal dekkes av primærhelsetjenesten
c) HP AS	70% av felleskostnader skal dekkes av spesialisthelsetjenesten (HMN) 30% av felleskostnader skal dekkes av primærhelsetjenesten.
d) Prosjektledelse, drift og tilrettelegging	70% av felleskostnader skal dekkes av spesialisthelsetjenesten (HMN) 30% av felleskostnader skal dekkes av primærhelsetjenesten
e) TPHP/Hemit - teknisk driftsplattform (inklusive ESB)	80% av felleskostnader skal dekkes av spesialisthelsetjenesten (HMN) 20% av felleskostnader skal dekkes av primærhelsetjenesten.
f) IAM	70% av felleskostnader skal dekkes av spesialisthelsetjenesten (HMN) 30% av felleskostnader skal dekkes av primærhelsetjenesten.
f) Migrering og integrasjon	Felleskostnader som gjelder både for HMN og primærhelsetjenesten skal dekkes 70% av spesialisthelsetjenesten og 30% av primærhelsetjenenesten Forberedende fellesaktivitet fordeles: 70% av felleskostnader dekkes av spesialisthelsetjenesten (HMN) 30% av felleskostnader dekkes av primærhelsetjenesten.
f) Migrering og Integrasjon kommunale systemer	Felleskostnader for kommunene fordeles mellom de kommuner som benytter det enkelte system. Fordelingsnøkkel er innbyggertall.
f) Migrering og Integrasjon fastlegers systemer	Felleskostnader fordeles etter antall fastleger.
h) Bemanning utover CFA:	Felleskostnader mellom HMN og primærhelsetjenesten dekkes 70% av spesialisthelsetjenesten og 30% av primærhelsetjenenesten Felleskostnader for kommunene fordeles mellom kommunene. Fordelingsnøkkel er innbyggertall.
i) Kommunale felleskostnader	Felleskostnader for kommunene fordeles mellom kommunene. Fordelingsnøkkel er innbyggertall.
j) Felleskostnader fastleger	Felleskostnader fordeles etter antall fastleger.

HELSE MIDT-NORGE

TRONDHEIM KOMMUNE

SAMARBEIDSAVTALE

om

et helhetlig og samordnet helsetilbud (Helseplattformen) i region Midt-Norge

mellom

Helse Midt-Norge RHF

og

Trondheim kommune

18. november 2019

INNHOLD

Definisjoner 3

1 Innledende bestemmelser 4

1.1 Formål 4

1.2 Om Løsningen 4

1.3 Om partene 5

1.4 Om Samarbeidsavtalen – et helhetlig samarbeid 5

1.5 Tolkningsprinsipper 5

2 Forholdet til andre samarbeidsavtaler 6

3 Forholdet til Selskapet 6

4 Partenes forpliktelser 6

4.1 Særlige forpliktelser i Innføringsfasen overfor aktører som vurderer å slutte seg til samarbeidet 6

4.2 Alminnelige forpliktelser 7

4.2.1 Plikter i forbindelse med møter 7

4.2.2 Finansiering 7

4.2.3 Andre bidrag 7

4.2.4 Overholdelse av lover og forskrifter mv. 7

5 Gevinster 7

6 Samarbeidets organisering. Beslutninger 7

6.1 Overordnet 7

6.2 Eiermøtet 7

6.2.1 Sammensetning 7

6.2.2 Myndighet 8

6.2.3 Beslutninger og stemmegivning i Eiermøtet 8

6.2.4 Uenighet i Eiermøtet 8

6.2.5 Det kommunale samarbeidsrådet 8

6.4 Mulighet for påvirkning fra øvrige grupper og virksomheter 8

7 Mislighold 9

7.1 Definisjon 9

7.2 Retting 9

7.3 Heving/eksklusjon 9

8 Avslutning og uttreden 9

8.1 Rett til å tre ut av samarbeidet 9

8.2 Samarbeidsplikter ved uttreden og avslutning av samarbeidet 9

9 Endringer 9
10 Tvister, Lovvalg og verneting 10
11 Bilag 10

Definisjoner

Følgende definisjoner skal legges til grunn for Samarbeidsavtalen:

«Aktør»	betyr offentlig virksomhet som kan tilsluttes eller opptas i Samarbeidsavtalen
«Driftsfasen»	betyr tidsperioden fra og med løsningen blir tatt i bruk i sykehus og kommuner
«Innføringsfasen»	betyr den tidsperioden som medgår for innføring og etablering av Løsningen
«Leverandøren»	betyr Epic Systems Corporation, hovedleverandør knyttet til utvikling og vedlikehold av Løsningen i henhold til kontrakter inngått med Selskapet
«Løsningen»	betyr «Helseplattformen», en teknisk løsning for felles pasientadministrativt system («**PAS**») og elektronisk pasientjournal («**EPJ**»). Etablering av IAM inngår også som en del av løsningen
«Part»	betyr offentlig virksomhet tilknyttet Samarbeidsavtalen
«Samarbeidsavtalen»	betyr dette dokument med tilhørende bilag
«Selskapet»	betyr Helseplattformen AS

1 INNLEDENDE BESTEMMELSER

1.1 Formål

Partene til denne Samarbeidsavtalen er forent om å skape et bedre og mer helhetlig helsetilbud for pasientene innenfor – og på tvers av – sine respektive ansvarsområder. Gjennom Samarbeidsavtalen ønsker partene å realisere ambisjonen om å koordinere primær- og spesialisthelsetjenesten, slik at den enkelte pasient effektivt, sømløst og på betryggende måte kan oppnå den mest hensiktsmessige behandlingen, til riktig tid og på riktig sted. Samarbeidet skal legge til rette for økt kvalitet og sikkerhet i pasientbehandlingen og en effektiv ressursbruk.

Løsningen er en nødvendig forutsetning og et viktig redskap for å oppnå partenes felles formål.

Samarbeidet skal blant annet søke å oppnå gode rutiner for oppgaveoverføring mellom partene. Oppgaveoverføring skal planlegges i felleskap for å unngå tilfeldig eller ukontrollert overføring av oppgaver mellom partene.

Helseplattformen er en regional utprøvingsarena for det nasjonale målbildet «én innbygger – én journal». Partene skal i sitt samarbeid etter denne avtalen se hen til det nasjonale målbildet. Det innebærer at partene er innforstått med at partene i fremtiden kan bli tilbudt eller pålagt å benytte en nasjonal driftsleverandør. Partene skal forholde seg lojalt til dette dersom det blir aktuelt. Ved en eventuell overgang til en nasjonal driftsløsning skal Partene i felleskap arbeide for at ingen av Partene kommer dårligere ut økonomisk enn andre deltakere i den nasjonale løsningen.

Samarbeidsavtalens parter anerkjenner de ulike partenes økonomiske forutsetninger for deltakelse i samarbeidet. Samarbeidet skal ikke medføre at en part pålegges urimelige eller uforholdsmessige byrder. Det skal i den forbindelse særlig ses hen til den enkelte parts økonomiske rammebetingelser og størrelse (innbyggertall, demografi eller andre relevante fordelingsnøkler).

Ved gjennomføringen av samarbeidet skal hensynet til samfunnseffektiv ressursbruk veie tungt, både i den daglige drift og ved beslutninger som fattes i henhold til denne Samarbeidsavtalen. Hensynet til pasientene skal være førende innenfor de rammer den til enhver tid gjeldende ressurssituasjon setter.

Partene skal alltid bestrebe seg på å ivareta pasientenes behov og sikkerhet på best mulig måte uavhengig av organisatoriske skiller. For dette formål skal partene samarbeide lojalt og yte nødvendige bidrag helsefaglig så vel som administrativt og forvaltningsmessig. Partene skal søke helsefaglige råd og veiledning i alle beslutninger hvor dette er relevant.

1.2 Om Løsningen

Løsningen skal sikre både primær- og spesialisthelsetjenesten, herunder fastleger og avtalespesialister, nødvendig tilgang til pasientjournaler og pasientadministrative opplysninger på tvers av forvaltningsnivå.

Dette vil gi økt kvalitet i pasientbehandling, bedre pasientsikkerhet, mer brukervennlige systemer og dermed sette helsepersonell og administrativt personell i stand til å utføre sine oppgaver på en bedre og mer effektiv måte.

Partene skal aktivt søke å holde Løsningen oppdatert og fremtidsrettet. Ambisjonsnivået skal være realistisk ut fra partenes økonomiske forutsetninger.

Partene skal også løpende vurdere implementering av ny og innovativ teknologi der dette kan medføre besparelser, gevinster eller vesentlig forbedre pasientenes opplevelse av helsetilbudet.

Ved oppgraderinger og videreutvikling skal partene vurdere konsekvensene slike endringer har for eksisterende og fremtidige pasienter og pasientgrupper, og så langt det er mulig minimere belastninger og ulemper for disse. Pasientenes beste skal være tungtveiende ved valg av løsninger, veivalg og fremgangsmåter, men slik at valgene tilpasses partenes ressurssituasjon.

1.3 Om partene

Partene er Helse Midt-Norge RHF («**HMN**»), med underliggende helseforetak, Trondheim kommune og andre kommuner i regionen. Partene i Samarbeidsavtalen har ansvar for primær- og spesialisthelsetjenesten i helseregionen «Midt-Norge», som består av fylkene Trøndelag og Møre og Romsdal. En fullstendig opplisting av partene fremgår av **Bilag 1**.

HMN eies av Staten ved Helse- og omsorgsdepartementet. Som en av fire helseregioner i Norge har HMN ansvar for spesialisthelsetjenester til befolkningen i Midt-Norge. HMN eier helseforetakene Helse Møre og Romsdal HF, St. Olavs Hospital HF, Helse Nord-Trøndelag HF og Sykehusapotekene i Midt-Norge HF.

Kommunene har et overordnet ansvar for helse- og omsorgstjenester til innbyggerne i den enkelte kommune etter helse- og omsorgstjenesteloven (primærhelsetjenesten). Loven gir kommunene frihet til å organisere og tilpasse tilbudet i samsvar med lokale behov.

Partene kan bli enige om å oppta andre offentlige aktører i samarbeidet etter de regler som gjelder om beslutninger i punkt **6**.

Det er en ambisjon at samtlige kommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal, samt Bindal kommune, slutter seg til avtalen. Aktører som tilsluttes Samarbeidsavtalen føres løpende inn i **Bilag 1**.

Når en aktør ønsker å tilslutte seg Samarbeidsavtalen, forutsettes det at aktøren skal ta løsningen i bruk, og Selskapet må informere om hvilke forberedelser aktøren må gjøre i den forbindelse.

1.4 Om Samarbeidsavtalen – et helhetlig samarbeid

Løsningen utgjør kjernen og utgangspunktet i et mer helhetlig samarbeid mellom partene, hvor også kompetanse- og ressursdeling, utdanning, forskning og videreutvikling av tjenester inngår. Partene forstår at samarbeidet nødvendiggjør oppgavefordeling og kostnadsdeling i tilknytning til den enkelte pasientgruppe, slik at formålene bak samarbeidet kan realiseres.

Partene erkjenner behovet for å samarbeide både om oppsett, drift og vedlikehold av Løsningen, samt samarbeide på et overordnet nivå om klinisk forvaltning, organisering og administrasjon av helsetilbudet. Dette gjør det nødvendig med en klar fordeling av hvilke oppgaver som skal løses gjennom Selskapet og hvilke som skal løses innenfor rammene av Samarbeidsavtalen.

Partene erkjenner videre at samarbeidet kan medføre behov for endringer underveis og at nye samarbeidsområder kan oppstå og bli en del av Samarbeidsavtalen.

1.5 Tolkningsprinsipper

Samarbeidsavtalen skal tolkes og praktiseres i samsvar med formålet, likevel slik at partene ikke er forpliktet til å handle i strid med nasjonale føringer for sin respektive virksomheter.

2 FORHOLDET TIL ANDRE SAMARBEIDSAVTALER

Denne Samarbeidsavtalen erstatter og setter til side tidligere *Samarbeidsavtale om forberedelse og gjennomføring av anskaffelse, samt innføring av nytt pasientadministrativt system (PAS) og elektronisk pasientjournal (EPJ)* av 27.09.2016 med unntak av reguleringer av opsjoner. Samarbeidsavtalen setter for øvrig ikke til side andre samarbeidsavtaler partene måtte være forpliktet etter, herunder lovpålagte samarbeidsavtaler mellom kommuner og helseforetak.

Samarbeidets organer skal befatte seg med de forhold der partene ser behov for regionale løsninger. Problemstillinger som ikke har regional karakter skal søkes løst i eksisterende organer mellom kommuner og deres respektive helseforetak.

I tilfelle av motstrid mellom Samarbeidsavtalen og en særavtale, er de respektive parter så langt det er mulig forpliktet til å tilpasse eventuelt motstridende særavtaler til Samarbeidsavtalen.

3 FORHOLDET TIL SELSKAPET

Løsningen driftes og leveres gjennom Selskapet som eies av partene i fellesskap. Bare parter i Samarbeidsavtalen skal kunne ha eierandeler i Selskapet. Partene, i egenskap av eiere av Selskapet, forplikter seg til å utøve eierskapet lojalt til denne avtalen og beslutninger fattet i medhold av denne. Partenes samarbeid som aksjonærer i Selskapet er regulert i en egen aksjonæravtale.

Selskapet skal være et verktøy for anskaffelse, oppsett, drift og forvaltning av Løsningen. Selskapet er kontraktspart med tredjeparter knyttet til utvikling, drift og vedlikehold av Løsningen.

Selskapet kan ikke etablere forpliktelser som får konsekvenser for partene ut over det som er avtalefestet eller besluttet i medhold av denne avtalen. Selskapet kan ikke fatte beslutninger vedrørende helsetilbudet, og organisering og finansiering av dette. Det strategiske ansvaret for utviklingen av Løsningen ligger til Samarbeidsavtalens organer.

For Selskapets leveranser til den enkelte part skal det inngås en leveranseavtale. Leveranseavtalen skal bidra til å oppfylle Samarbeidets formål, og sørge for stabile leveranser til partene innenfor akseptable og forutsigbare økonomiske rammer. Leveranseavtalene skal reflektere at Selskapet er ikke en kommersiell leverandør av tjenester.

Styring av etableringen av Løsningen, og egen beslutningsstruktur for dette er beskrevet i **Bilag 2**.

4 PARTENES FORPLIKTELSER

4.1 Særlige forpliktelser i Innføringsfasen overfor aktører som vurderer å slutte seg til samarbeidet

I Innføringsfasen skal partene løpende gi informasjon til aktører som har rett til å slutte seg til samarbeidet.

Aktørene skal få informasjon om samarbeidets fremdrift og planlegging, samt om andre forhold av betydning for deres tilslutning til samarbeidet. I rimelig utstrekning skal aktørene få delta på møter som observatører.

Partene skal arbeide for at alle kommunene i regionen tilslutter seg samarbeidet for å høste maksimale fordeler av Løsningen.

570

4.2 Alminnelige forpliktelser

4.2.1 Plikter i forbindelse med møter

Partene plikter å stille til møter som avholdes i samsvar med Samarbeidsavtalen. Om nødvendig, skal møtende representanter stille med fullmakt til å treffe beslutninger innenfor Samarbeidsavtalens virkeområde.

4.2.2 Finansiering

Partene skal bidra til finansieringen av samarbeidet, herunder finansieringen av Løsningen. Den enkelte parts bidrag skal stå i forhold til partens økonomiske bæreevne.

Nærmere reguleringer vedrørende kontantstrømmer og finansiering er gitt i **Bilag 3**.

4.2.3 Andre bidrag

Partene skal yte andre bidrag slik det fremgår, eller besluttes i medhold av, Samarbeidsavtalen. Partene skal blant annet samarbeide om klinisk forvaltning etter driftssetting, og i den forbindelse yte bidrag i form av ressurser og personell. Samarbeidet skal være basert på kontinuerlig kunnskapsdeling for å oppnå beste praksis på tvers av virksomheter.

Den enkelte parts plikt til å yte bidrag skal stå i forhold til partens størrelse og økonomiske rammebetingelser.

Partene forplikter seg til å bidra på en slik måte at reglene for offentlig-offentlig samarbeid tilfredsstilles.

4.2.4 Overholdelse av lover og forskrifter mv.

Partene er hver for seg forpliktet til å kontrollere at aktiviteter som utføres i medhold av denne Samarbeidsavtalen er i tråd med gjeldende lover, forskrifter og andre myndighetskrav. Partene har et særlig ansvar for å påse at det ikke forekommer transaksjoner i strid med regelverket om offentlige anskaffelser, samt at behandling av personopplysninger skjer i henhold til gjeldende personopplysningsregelverk.

5 GEVINSTER

Partene er forpliktet til å bidra til at alle parter kan hente gevinster av samarbeidet. Hensynet til pasientenes beste og en effektiv samlet ressursbruk skal være førende innenfor tilgjengelige rammer. Alle parter skal kunne forvente gevinster i tråd med de bidrag som ytes i samarbeidet.

6 SAMARBEIDETS ORGANISERING. BESLUTNINGER

6.1 Overordnet

Samarbeidets organisering skal bidra til å oppnå Samarbeidsavtalens formål gjennom felles enighet. I de nedenstående underpunkter omtales de øverste beslutningsnivåer som gjelder for samarbeidet i driftsfasen.

Partenes samarbeid for etablering og innføring av Løsningen er nærmere regulert i **bilag 2**.

6.2 Eiermøtet

6.2.1 Sammensetning

Eiermøtet skal bestå av 2 representanter for helseforetakene på den ene siden og 2 representanter for kommunene på den andre siden, hvorav minst en fra Trondheim kommune. Partene oppnevner sine egne

representanter. Dersom det er flere kommuner som er Part i avtalen, avtaler disse seg imellom hvem som skal representere kommunene ut over representanten fra Trondheim kommune. I tillegg skal rådmannen i Trondheim kommune og administrerende direktør i HMN kunne tiltre som medlemmer i eiermøtet dersom eiermøtet finner det hensiktsmessig eller en av partene i eiermøtet krever det.

6.2.2 Myndighet

Eiermøte er øverste eskaleringsnivå der det er behov for å løse overordnede saker i fellesrommet mellom aktørene som ikke er løst på nivåene under i beslutningsstrukturen.

Eiermøtet kan treffe beslutning i alle saker som angår samarbeidet innenfor rammene av Samarbeidsavtalen, herunder faglig innhold i løsningen, utvidelse av samarbeidet og oppgaveforskyvning.

Beslutninger som ifølge lov, forskrift eller administrative vedtak krever beslutning av et bestemt organ hos den enkelte part, skal forelegges det aktuelle beslutningsorgan for endelig godkjenning.

6.2.3 Beslutninger og stemmegivning i Eiermøtet

Eiermøtet skal møtes ved behov og når det er nødvendig for å ta sentrale beslutninger for å holde fremdriften i prosjektet, dog minimum 4 ganger i året.

Eiermøtet treffer beslutning etter forberedelse og saksfremlegg av et sekretariat som Trondheim kommune og HMN beslutter hvordan skal opprettes og ivaretas.

Beslutninger i Eiermøtet krever enstemmighet. Representantene for henholdsvis helseforetakene og kommunene skal opptre koordinert og i samsvar med sitt mandat. Hver side har én stemme.

6.2.4 Uenighet i Eiermøtet

Ved manglende enstemmighet i sak som krever positiv avgjørelse av hensyn til samarbeidets fremdrift, skal representantene for henholdsvis spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten søke å løse uenigheten gjennom forhandlinger. Forhandlingene skal utføres av representantene, og skal – så langt det er mulig og relevant – skje under konsultasjon av faglig ekspertise.

6.2.5 Det kommunale samarbeidsrådet

For å sikre den enkelte kommune innflytelse på beslutningsprosesser, og forankre kommunale posisjoner i eiermøtet, utnevner kommunene et kommunalt samarbeidsråd. Dette rådet skal sikre nødvendig forankring. Dette detaljeres nærmere i egen avtale. Det må i fellesskap mellom eierne og KS lages et mandat som sikrer at samarbeidsrådet får en hensiktsmessig funksjon og mandat.

6.3 Partenes rett til å kreve avgjørelser i saker som angår samarbeidet

Hver enkelt part kan kreve at eiermøtet fatter beslutning i sak som angår partens rettigheter og forpliktelser i henhold til Samarbeidsavtalen.

6.4 Mulighet for påvirkning fra øvrige grupper og virksomheter

Partene skal så langt som mulig legge til rette for at relevante grupper og virksomheter som berøres av samarbeidet – så som pasientorganisasjoner, partenes ansatte mv. – får anledning til å uttale seg og komme med innspill i saker der det er relevant.

7 MISLIGHOLD

7.1 Definisjon

Brudd på plikter fastsatt i denne Samarbeidsavtalen, eller manglende etterlevelse av en beslutning fattet i medhold av den, utgjør mislighold. Mislighold av forpliktelser overfor Selskapet utgjør mislighold av Samarbeidsavtalen.

Partene kan kun gjøre gjeldende de misligholdssanksjoner som følger av dette **punkt 7**, og kun gjennom de mekanismer som her er beskrevet.

Ved en parts mislighold, kan de øvrige partene gjennom beslutning i eiermøtet pålegge parten følgende sanksjoner:

a) Krav om retting, jf. **punkt 7.2**
b) Eksklusjon fra samarbeidet (heving), jf. **punkt 7.3**

Den enkelte part kan dessuten kreve erstatning i tråd med alminnelig erstatningsrettslige prinsipper.

7.2 Retting

Ved en parts mislighold kan samarbeidets øvrige parter i eiermøtet pålegge den misligholdende part å rette forholdet innen en rimelig fastsatt frist. Manglende etterlevelse av to (2) slike pålegg i en og samme sak og/eller i to saker utgjør vesentlig mislighold.

7.3 Heving/eksklusjon

Ved vesentlig mislighold kan eiermøtet beslutte å ekskludere parten fra samarbeidet. I vurderingen av hvorvidt en part skal ekskluderes fra samarbeidet, skal det særlig ses hen til misligholdets karakter og betydningen eksklusjon vil ha for parten og konsekvensene for pasienter parten har ansvar for. Det presiseres at handlinger eller utelatelser som i vesentlig grad strider mot - eller undergraver - Samarbeidsavtalens formål er å anse som eksklusjonsgrunn. Mislighold som har ført til heving av leveranseavtalen med Selskapet er samtidig eksklusjonsgrunn fra denne Samarbeidsavtalen.

8 AVSLUTNING OG UTTREDEN

8.1 Rett til å tre ut av samarbeidet

Den enkelte part står fritt til å tre ut av samarbeidet med henholdsvis (i) **1 års**, (ii) **3 års**, (iii) **5 års** skriftlig varsel for henholdsvis (i) øvrige kommuner, (ii) Trondheim kommune og (iii) HMN og underliggende helseforetak.

8.2 Samarbeidsplikter ved uttreden og avslutning av samarbeidet

Ved uttreden og avslutning av samarbeidet skal partene samarbeide i rimelig utstrekning for å påse at den enkelte part kan opprettholde et stabilt og fullverdig tjenestetilbud, samt overholde relevant regelverk, i den tid overgang til egen løsning i egen organisasjon kan skje. Parten skal få tilstrekkelig tid til å etablere forsvarlige systemer i egen virksomhet, og partene skal bistå for å sikre at ingen data går tapt i prosessen.

9 ENDRINGER

Justeringer av Samarbeidsavtalen som følge av organisatoriske endringer som sammenslåinger av kommuner eller mindre justeringer kan besluttes av eiermøtet. Parter som er identifisert med rett til å tiltre

samarbeidet opptas automatisk ved at **Bilag 1** oppdateres. Øvrige endringer av Samarbeidsavtalen krever enstemmighet blant partene. Det kan i det enkelte bilag angis særskilte endringsmekanismer for bilaget.

10 TVISTER, LOVVALG OG VERNETING

Samarbeidsavtalen reguleres av norsk rett. Tvister som oppstår i tilknytning til Samarbeidsavtalen skal endelig løses ved bruk av voldgift etter voldgiftsloven. Voldgiften settes i Trondheim.

11 BILAG

Som bilag til denne Samarbeidsavtalen følger:

Bilag 1 - Partene i Samarbeidsavtalen
Bilag 2 - Beslutningsstruktur for innføring og etablering av Helseplattformen
Bilag 3 - Økonomiske forhold
Bilag 4 - Bestemmelser om den enkelte parts bidrag

Samarbeidsavtalen er signert i 2 - to - eksemplarer, hvorav hver Part beholder ett hver.

Trondheim 18.11.2019

For Helse Midt-Norge RHF	For Trondheim kommune
Nils Kvernmo	Helge Magne Garåsen
Eierdirektør	Kommunaldirektør for helse og velferd

HELSE MIDT-NORGE

TRONDHEIM KOMMUNE

AKSJONÆRAVTALE

vedrørende aksjonærforholdet i Helseplattformen AS

mellom

Helse Midt-Norge RHF

og

Trondheim kommune

18.november 2019

Denne aksjonæravtalen (heretter "**Aksjonæravtalen**") er inngått den 18.11.2019 av og mellom:

1. Helse Midt-Norge RHF, org. nr. 983 658 776, Wessels veg 75, 7502 Stjørdal, og

2. Trondheim kommune, org. nr. 942 110 464, Munkegata 1, 7013 Trondheim

heretter individuelt referert til som "**Part/Parten**" og i fellesskap til som "**Parter/Partene**").

1 FORMÅL OG BAKGRUNN

Partene til denne Aksjonæravtalen er forent om å skape et bedre og mer helhetlig helsetilbud for pasientene innenfor – og på tvers av – sine respektive ansvarsområder. Gjennom samarbeidsavtalen mellom Partene av 18.11.2019 («**Samarbeidsavtalen 2019**») ønsker partene å realisere ambisjonen om at den enkelte pasient effektivt, sømløst og på betryggende måte kan oppnå den mest hensiktsmessige behandlingen, til riktig tid og på riktig sted. Dette skal legge til rette for økt kvalitet og sikkerhet i pasientbehandlingen og en effektiv ressursbruk. En teknisk løsning for felles pasientadministrativt system og elektronisk pasientjournal er en nødvendig forutsetning og et viktig redskap for å oppnå partenes felles formål.

Selskapet Helseplattformen AS org.nr. 922 307 814 («**Selskapet**») ble stiftet den 20. februar 2019 av Helse Midt-Norge RHF («**Helse Midt-Norge**») med det formål å levere løsning for elektronisk pasientjournal med pasientadministrativt system til helseforetak, kommuner, fastleger og tilknyttede aktører som tilbyr helsetjenester til befolkningen i Trøndelag og Møre og Romsdal fylker samt Bindal kommune, og som etter lov og forskrift er pålagt å føre elektronisk pasientjournal.

Det har vært gjennomført to offentlige anskaffelsesprosesser og Selskapet har inngått kontrakt med to leverandører om leveranse av henholdsvis en felles journalløsning og pasientadministrativt system for spesialist- og primærhelsetjenesten i Midt-Norge, samt en IAM-løsning (Identitets- og tilgangsstyring) som til sammen utgjør «**Løsningen**» som skal eies og forvaltes av Selskapet. Utgangspunkt for anskaffelsen var at Løsningen som utvikles skal eies og forvaltes av Helse Midt-Norge og kommunene i Midt-Norge i fellesskap, noe som organiseres gjennom eierskap til Selskapet. Selskapet er gjennom dette et redskap for offentlig-offentlig samarbeid og for utvidet egenregi.

Selskapet skal ikke ha til formål å skape økonomisk overskudd for sine aksjonærer, men skal drives etter prinsippet om kostnadsdekning.

Selskapet kan ikke etablere forpliktelser som får konsekvenser for Partene ut over det som er avtalefestet eller besluttet i medhold av Samarbeidsavtalen 2019. Selskapet kan ikke fatte beslutninger vedrørende helsetilbudet, og organisering og finansiering av dette. Det strategiske ansvaret for utviklingen av Løsningen ligger til Samarbeidsavtalens organer.

Som største kommune i Midt-Norge har Trondheim kommune hatt en sentral rolle i arbeidet med forberedelse til og gjennomføring av anskaffelsen av Løsningen. Partene inngikk 27. september 2016 en samarbeidsavtale («**Samarbeidsavtalen 2016**») blant annet for å sikre at Løsningen ivaretar innbyggernes og pasientenes behov uavhengig av organisatoriske skiller. I følge Samarbeidsavtalen 2016 fikk Trondheim kommune en opsjon om kjøp og innføring av Løsningen («**Opsjonen**»). Opsjoner har også blitt tildelt de øvrige kommunene i Trøndelag og Møre og Romsdal («**Opsjonskommunene**»), samt Bindal kommune i Nordland som også mottar spesialisthelsetjenester fra foretak under Helse Midt-Norge.

Bakgrunnen for denne Aksjonæravtalen er at Trondheim kommune har utøvd Opsjonen i medhold av Samarbeidsavtalen 2016. Partene er enige om at Trondheim kommune skal kjøpe 4000 aksjer i Selskapet fra Helse Midt-Norge.

Partene ønsker at Selskapet skal drives effektivt og profesjonelt og lojalt i forhold til Partenes strategiske valg slik disse fremkommer etter beslutninger truffet i samsvar med Samarbeidsavtalen 2019.

Partene inngår denne Aksjonæravtalen for å regulere Partenes rettigheter og forpliktelser som aksjonærer i Selskapet, og for å fastsette prinsippene for den videre drift av Selskapets virksomhet.

Partene forplikter seg til å stemme i samsvar med bestemmelsene i denne Aksjonæravtalen, og i tråd med Selskapets formål, både i Selskapets styre og i Selskapets generalforsamling.

2 DEFINISJONER

I denne Aksjonæravtalen skal, utover det som er definert ovenfor, nedenstående ord og begreper forstås som følger når det benyttes stor første bokstav uavhengig av om flertall eller entall benyttes med mindre noe annet klart fremkommer av sammenhengen:

"Aksjer"	betyr aksjer i Selskapet;
"Aksjonæravtalen"	betyr denne avtale slik den er inngått mellom Partene;
"Formål"	betyr formålet som utledes av virksomhetsbeskrivelsen i punkt 1;
«Løsningen»	betyr en felles journalløsning og et pasientadministrativt system for spesialist- og primærhelsetjenesten i Midt-Norge; herunder også innføring av en av ny IAM løsning;
«Opsjonskommune»	betyr de kommuner som etter Samarbeidsavtalen 2016 har opsjon om kjøp og innføring av Løsningen, men som ikke har utøvd denne;
"Part"	betyr en aksjonær i Selskapet som er tilsluttet Aksjonæravtalen;
"Partene"	betyr alle aksjonærene i Selskapet som er tilsluttet Aksjonæravtalen;
"Selskapet"	betyr Helseplattformen AS, selskap registrert i foretaksregisteret med organisasjonsnummer 922 307 814;
«Samarbeidsavtalen 2016»	betyr samarbeidsavtalen inngått mellom Partene 27. september 2016;
«Samarbeidsavtalen 2019»	betyr samarbeidsavtalen inngått mellom Partene 18.11.2019.

3 EIERFORHOLD OG AKSJEKAPITAL

Selskapet har ved Aksjonæravtalens inngåelse en aksjekapital på NOK 10 000 000, fordelt på 10 000 aksjer, á NOK 1000.

Partene i dag eier følgende antall aksjer og prosentvise andel:

Part	Aksjer	Andel
Helse Midt-Norge RHF	6000	60 %
Trondheim kommune	4000	40 %

Selskapets aksjer kan kun eies av og overdras til offentlige institusjoner og offentlige aktører som har inngått avtale om bruk av Løsningen og som er tilsluttet Samarbeidsavtalen 2019. Selskapets aksjer kan ikke pantsettes.

Dersom Opsjonskommunene utøver sine Opsjoner skal de bli aksjonærer i Selskapet med det antall Aksjer som fremgår av oversikten som er vedlagt som **Bilag 1**. Opsjonskommunene skal kjøpe Aksjer av Trondheim kommune, dog slik at Trondheim kommune alltid skal eie 10 % eller mer av Aksjene i Selskapet.

4 STYRETS SAMMENSETNING OG MØTEAVHOLDELSE – DAGLIG LEDER

4.1 Antall styremedlemmer

Selskapet skal ha et styre med 5 styremedlemmer, valgt som nærmere beskrevet i punkt 4.2 nedenfor. I tillegg skal Selskapets ansatte være representert i styret med varamedlemmer i medhold av bestemmelsene i forskrift om de ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers og allmenaksjeselskapers styre og bedriftsforsamling mv. («**Representasjonsforskriften**»).

4.2 Valg av styrets medlemmer - valgkomite

Partene er enige om at generalforsamlingen skal utnevne en egen valgkomite som skal foreslå styremedlemmer og varamedlemmer som velges av Selskapets generalforsamling. Det skal utarbeides en egen instruks for valgkomiteen som skal vedtas i Selskapets generalforsamling.

4.3 Styrets leder

Selskapets generalforsamling utpeker styrets leder. Styrets leder har dobbeltstemme ved stemmelikhet i selskapets styre.

4.4 Daglig leder

Styret skal ansette daglig leder i fast stilling i Selskapet. Daglig leder skal rapportere til styret. Daglig leder skal være tilstede i styremøtene, med mindre styret ber daglig leder avstå fra å delta i et møte eller under behandlingen av en bestemt sak. Styret skal utarbeide en egen instruks for daglig leder som nærmere regulerer daglig leders oppgaver og fullmakter.

4.5 Saksbehandlingen i styret

Selskapets generalforsamling skal vedta en egen instruks for styret som nærmere regulerer styrets saksbehandling og fullmakter.

Minst halvparten av styrets medlemmer, hvorav minst tre medlemmer oppnevnt av generalforsamlingen, må være tilstede for at styret skal være vedtaksdyktig.

5 GENERALFORSAMLINGEN

Selskapet skal avholde generalforsamling minimum to ganger i året.

I tillegg til den obligatoriske generalforsamlingen i andre kvartal hvor regnskapet behandles skal det årlig avholdes en generalforsamling for strategidiskusjoner.

6 FORHOLDET TIL EIERNE

6.1 Innledning

Eierne av Selskapet forplikter seg til å utøve eierskapet lojalt til Samarbeidsavtalen 2019 og beslutninger fattet i medhold av denne.

6.2 Avtaler mellom Selskapet og aksjonærene

For Selskapets leveranser til den enkelte Part skal det inngås en leveranseavtale. Leveranseavtalen skal bidra til å oppfylle samarbeidets formålog sørge for stabile leveranser til partene innenfor akseptable og forutsigbare økonomiske rammer. Selskapet er ikke en kommersiell leverandør av tjenester, hvilket vil reflekteres i leveranseavtalene med den enkelte Part.

Partene er enige om at Selskapet, i de tilfeller det er hensiktsmessig kan motta tjenester fra aksjonærene etter nærmere avtale med disse, herunder avtale om levering av IKT-tjenester fra Helse-Midt-Norges interne IKT- avdeling Hemit.

Alle avtaler mellom Selskapet og aksjonærene skal inngås på normale forretningsmessige vilkår og i henhold til gjeldene lovgivning. Avtalene skal godkjennes av Selskapets generalforsamling og krever to tredjedels flertall.

7 FINANSIERING AV SELSKAPETS VIRKSOMHET, UTBYTTE

7.1 Egenkapital

Partene skal arbeide for at Selskapet til enhver tid har den egenkapital som er påkrevet etter aksjeloven, og som er nødvendig og tilstrekkelig for å sikre en forsvarlig drift av Selskapet og for å ivareta Aksjonæravtalens formål og hovedprinsipper for drift av Selskapet i samsvar med pkt. 1.

7.2 Finansiering av Selskapets virksomhet

Partene har gjennom Samarbeidsavtalen 2019, inngått avtale om finansiering av selskapet. Se bilag 3 til Samarbeidsavtalen for nærmere bestemmelser.

7.3 Utbytte

Selskapet skal ikke utbetale utbytte til aksjonærene.

8 BESLUTNINGER SOM KREVER ENSTEMMIGHET ELLER TO TREDJEDELS FLERTALL

For å sikre stor grad av felles enighet mellom Partene om beslutninger av særlig viktighet for Selskapet og Partene, krever følgende beslutninger enstemmighet i Selskapets styre blant medlemmene valgt av Selskapets generalforsamling:

(i) Ansettelse og terminering av daglig leder i Selskapet

(ii) Godkjenning og endring av instruks for daglig leder

Følgende beslutninger krever to tredjedels flertall på Selskapets generalforsamling:

(iii) Godkjenning av overordnede årlige budsjettrammer

(iv) Opptak av lån for å finansiere Selskapets virksomhet

(v) Endring av Selskapets vedtekter

(vi) Avvikling/oppløsning av Selskapet

(vii) Inngåelse av avtaler mellom Selskapet og en eller flere av Partene (eller Partenes tilknyttede selskaper/enheter) eller endringer av slike avtaler

(viii) Salg av Selskapets aksjer (ut over det som er regulert i denne Aksjonæravtalen)

(ix) Utnevnelse av valgkomite

(x) Vedtakelse og endring av instruks for styret og valgkomite

9 OVERDRAGELSE AV AKSJER – OPSJONSKOMMUNENES UTØVELSE AV OPSJONER

9.1 Prinsipper for aksjeoverdragelse

Selskapets aksjer skal kun kunne overdras til offentlige institusjoner og offentlige aktører som har inngått avtale om bruk av Selskapets elektroniske pasientjournal og som er tilsluttet Samarbeidsavtalen 2019. Aksjonærer, som er kommuner, skal kun kunne overdra sine aksjer til andre kommuner eller til Selskapet.

Aksjene skal alltid overdras til pålydende.

Dersom en Opsjonskommune skulle fratre Samarbeidsavtalen, skal Trondheim kommune innløse aksjene til pålydende. Dersom Trondheim kommune ikke benytter seg av denne retten skal Selskapet innløse aksjene til pålydende.

9.2 Melding om overdragelse av aksjer

Aksjonærer som har inngått avtale om overdragelse av aksjer, skal sende skriftlig melding om aksjeoverdragelsen til Selskapet og de øvrige Aksjonærene. Meldingen skal inneholde informasjon om antall aksjer som omfattes av overdragelsen, hvem som er erverver av aksjene og forfallstidspunkt for betaling av vederlaget.

9.3 Overdragelse av aksjer ved utøvelse av opsjoner

Når en Opsjonskommune utøver sin opsjon i medhold av Samarbeidsavtalen 2016, og blir aksjonær i Selskapet, er Partene enige om å behandle utøvelse av opsjonen og aksjekjøpet i første mulige styremøte. Når en Opsjonskommunene skal kjøpe Aksjer, skal disse overdras fra Trondheim kommune. Antallet aksjer som den enkelte Opsjonskommune skal kjøpe, fremgår av Vedlegg 1.

Når Opsjonskommunen skal bli aksjonær, skal Opsjonskommunen tiltre Aksjonæravtalen i forbindelse med aksjekjøpet. Bestemmelsene om forkjøpsrett og styresamtykke kommer ikke til anvendelse ved overdragelse av aksjer etter Opsjonskommunenes utøvelse av sine opsjoner.

9.4 Forkjøpsrett

Hver av Partene skal ved overdragelse av aksjer i Selskapet ha forkjøpsrett til aksjene i henhold til reglene i aksjeloven §§ 4-19 til 4-23, likevel slik at aksjer i Selskapet alltid skal overdras til pålydende.

Generalforsamlingen kan med 2/3 flertall vedta at aksjene i selskapet skal overdras til en eventuell felles nasjonal tjenesteleverandør. I et slikt tilfelle plikter alle parter å overdra sine aksjer, og forkjøpsrett eller krav til styrets samtykke gjelder ikke.

9.5 Styresamtykke

Enhver overdragelse av aksjer er avhengig av samtykke fra Selskapets styre. Styret skal ikke godkjenne noen overdragelse av aksjer som ikke er i samsvar med Aksjonæravtalen. Utover dette kan styret bare nekte samtykke dersom det foreligger saklig grunn til slik nektelse.

10 ØVRIGE BESTEMMELSER

10.1 Selskapsrettslig implementering

Hver av Partene plikter å benytte og innrette sin stemmegivning i Selskapets generalforsamling og i styret slik at Aksjonæravtalens innhold realiseres. Ved uoverensstemmelse mellom vedtektene og Aksjonæravtalen, skal Aksjonæravtalen ha forrang.

10.2 Organisatoriske endringer

Ved fremtidige organisatoriske endringer i kommunestrukturen eller innenfor spesialisthelsetjenesten skal rettigheter og plikter etter Aksjonæravtalen overdras til den nye organisatoriske enheten som viderefører Partens oppgaver. Ingen av Partene kan motsette seg slik overføring uten saklig grunn.

Dersom noen av kommunene som eier aksjer i Selskapet slås sammen skal kommunenes aksjeposter slås sammen og eies av den nye kommunen.

10.3 Delvis ugyldighet

Dersom deler av Aksjonæravtalen i rettskraftig avgjørelse kjennes ugyldig eller settes til side på annet grunnlag, skal Aksjonæravtalen for øvrig fortsatt gjelde etter sin ordlyd mellom Partene.

10.4 Mislighold

I den grad en Part ikke kan oppfylle sine plikter etter Aksjonæravtalen skal den andre Part uten opphold orienteres om avviket og Partens plan for å rette opp avviket.

Ved mislighold av Aksjonæravtalen gjelder de alminnelige erstatningsrettslige regler i kontrakt.

En Parts vesentlige mislighold av Aksjonæravtalen gir den annen Part rett til umiddelbar heving av Aksjonæravtalen.

10.5 Ikrafttredelse og endringer av Aksjonæravtalen

Aksjonæravtalen trer i kraft ved signering og er i kraft så lenge Partene er aksjonærer i Selskapet, eventuelt inntil Selskapet er oppløst.

Aksjonæravtalen kan ikke i noe tilfelle sies opp av noen av Partene.

Alle endringer i Aksjonæravtalen gjøres ved inngåelse av skriftlig tilleggsavtale inngått av samtlige parter. Slik tilleggsavtale inntas som vedlegg til Aksjonæravtalen.

10.6 Lovvalg, tvister og verneting

Aksjonæravtalen reguleres av norsk rett. Tvister som oppstår i tilknytning til Aksjonæravtalen skal endelig løses ved bruk av voldgift etter voldgiftsloven. Voldgiften settes i Trondheim.

11 BILAG

Som bilag til denne Aksjonæravtalen følger:

Bilag 1:	**Fordeling av aksjer mellom Opsjonskommunene**

Aksjonæravtalen er signert i 2 - to - eksemplarer, hvorav hver Part beholder ett hver.

Trondheim 18.11.2019

For Helse Midt-Norge RHF	**For Trondheim kommune**
Nils Kvernmo	Helge Magne Garåsen
Eierdirektør	Kommunaldirektør for helse og velferd

Aksjonæravtale Helseplattformen AS – bilag 1

Fordeling av aksjer mellom opsjonskommuner

Kommune	Folketall pr 1.1.2019	Andel %	Aksjer
1502 Molde	27001	5,05 %	151
1504 Ålesund	47998	8,98 %	269
1505 Kristiansund	24274	4,54 %	136
1511 Vanylven	3163	0,59 %	18
1514 Sande (Møre og Romsdal)	2493	0,47 %	14
1515 Herøy (Møre og Romsdal)	8927	1,67 %	50
1516 Ulstein	8609	1,61 %	48
1517 Hareid	5155	0,96 %	29
1519 Volda	9197	1,72 %	52
1520 Ørsta	10857	2,03 %	61
1523 Ørskog	2250	0,42 %	13
1524 Norddal	1645	0,31 %	9
1525 Stranda	4565	0,85 %	26
1526 Stordal	947	0,18 %	5
1528 Sykkylven	7657	1,43 %	43
1529 Skodje	4764	0,89 %	27
1531 Sula	9271	1,73 %	52
1532 Giske	8398	1,57 %	47
1534 Haram	9383	1,75 %	53
1535 Vestnes	6536	1,22 %	37
1539 Rauma	7487	1,40 %	42
1543 Nesset	2956	0,55 %	17
1545 Midsund	2019	0,38 %	11
1546 Sandøy	1238	0,23 %	7
1547 Aukra	3539	0,66 %	20
1548 Fræna	9800	1,83 %	55
1551 Eide	3433	0,64 %	19
1554 Averøy	5849	1,09 %	33
1557 Gjemnes	2641	0,49 %	15
1560 Tingvoll	3045	0,57 %	17
1563 Sunndal	7106	1,33 %	40
1566 Surnadal	5928	1,11 %	33
1571 Halsa	1574	0,29 %	9
1573 Smøla	2134	0,40 %	12
1576 Aure	3553	0,66 %	20
5004 Steinkjer	22090	4,13 %	124
5005 Namsos	13113	2,45 %	74
5011 Hemne	4228	0,79 %	24
5012 Snillfjord	999	0,19 %	6
5013 Hitra	4694	0,88 %	26
5014 Frøya	5068	0,95 %	28

5015 Ørland	5334	1,00 %	30
5016 Agdenes	1693	0,32 %	9
5017 Bjugn	4904	0,92 %	27
5018 Åfjord	3340	0,62 %	19
5019 Roan	957	0,18 %	5
5020 Osen	947	0,18 %	5
5021 Oppdal	6975	1,30 %	39
5022 Rennebu	2501	0,47 %	14
5023 Meldal	3905	0,73 %	22
5024 Orkdal	12086	2,26 %	68
5025 Røros	5610	1,05 %	31
5026 Holtålen	2025	0,38 %	11
5027 Midtre Gauldal	6246	1,17 %	35
5028 Melhus	16562	3,10 %	93
5029 Skaun	8231	1,54 %	46
5030 Klæbu	6076	1,14 %	34
5031 Malvik	14040	2,63 %	79
5032 Selbu	4088	0,76 %	23
5033 Tydal	794	0,15 %	4
5034 Meråker	2432	0,45 %	14
5035 Stjørdal	24028	4,49 %	135
5036 Frosta	2632	0,49 %	15
5037 Levanger	20254	3,79 %	114
5038 Verdal	14933	2,79 %	84
5039 Verran	2449	0,46 %	14
5040 Namdalseid	1576	0,29 %	9
5041 Snåase - Snåsa	2100	0,39 %	12
5042 Lierne	1386	0,26 %	8
5043 Raarvihke - Røyrvik	482	0,09 %	3
5044 Namsskogan	871	0,16 %	5
5045 Grong	2374	0,44 %	13
5046 Høylandet	1254	0,23 %	7
5047 Overhalla	3879	0,73 %	22
5048 Fosnes	605	0,11 %	3
5049 Flatanger	1103	0,21 %	6
5050 Vikna	4578	0,86 %	26
5051 Nærøy	5072	0,95 %	28
5052 Leka	567	0,11 %	3
5053 Inderøy	6804	1,27 %	38
5054 Indre Fosen	9988	1,87 %	56
5061 Rindal3	2028	0,38 %	11
1811 Bindal	1450	0,27 %	8
Totalt (u/Trondheim)	**534779**	**100,00 %**	**3000**
5001 Trondheim	193501		1000
Samlet kommunal andel	**728280**		**4000**

Revidering av temaplan trafikksikkerhet

Saksbehandler:	Oddvar Govasmark	**Arkivref:**
E-post:	oddvar.govasmark@verdal.kommune.no	2020/2282 - /
Tlf.:	479 70 128	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Utvalg for plan og samfunn	09.02.2021	9/21
Kommunestyre	01.03.2021	22/21

Saksprotokoll i Utvalg for plan og samfunn - 09.02.2021 - 9/2021

BEHANDLING:
Ved votering ble kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

INNSTILLING:
Temaplan trafikksikkerhet 2020 – 2024 vedtas som grunnlag for kommunens prioriteringer av arbeidet med trafikksikkerhet.

Kommunedirektørens innstilling:

Temaplan trafikksikkerhet 2020 – 2024 vedtas som grunnlag for kommunens prioriteringer av arbeidet med trafikksikkerhet.

Vedlegg:

1 Temaplan trafikksikkerhet 2020 - 2024

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Forslag til temaplan trafikksikkerhet fremmes av kommunens trafikksikkerhetsutvalg (KTU) i samsvar med mandat for utvalget. Mandatet er behandlet og vedtatt i utvalg for plan og samfunn den 20.03.2018.

Temaplan for trafikksikkerhet ble sist behandlet i kommunestyret den 26.09.2016. Temaplanen revideres nå blant annet for å sikre at kriteriene for trafikksikker kommune tilfredsstilles.

Samarbeidet med andre aktører, både interne og eksterne, har blitt gjennomført på annen måte enn tidligere. På grunn av situasjonen med koronaviruset har vi ikke samlet «ressursgruppa» denne gangen. Ressursgruppa har blitt invitert til å komme med innspill skriftlig/e-post i stedet.

Ressursgruppen for trafikksikker kommune har bestått av:
Idrettsrådet, ungdomsrådet, eldrerådet, rådet for likestilling av funksjonshemmede, kommunalt foreldreutvalg, innvandringsrådet, Eldrerådet, Hageselskapet Verdal, Trygg Trafikk, politiet, buss-selskaper, trafikkskoler, frivillighetssentralen, personskadeforbundet, Verdal næringsforum, Verdal vg. skole, hovedverneombudet, barn og unges representant i plansaker, kommuneoverlegen, folkehelsekoordinator, SLT-koordinator samt kommunale enheter.

Samfunnsmålene som det synes naturlig å videreføre er:

1. I Verdal i 2030 forekommer det ikke trafikkulykker som fører til drepte eller hardt skadde.
2. Voksne og ungdom er like flinke som barn til å bruke refleks og er gode forbilder i trafikken, både som gående, syklende og kjørende.

Som strategier for å nå målene viser planen til:

1. Være trafikksikker kommune i henhold til kriteriene fra Trygg Trafikk.
2. Sikre samhandling og koordinerte innsatser fra kommunale instanser, lag og foreninger, frivillighet, næringsliv, og andre offentlige aktører.
3. Drive holdningsskapende arbeid og opplæring knyttet til adferd i trafikken.
4. Gjennomføre fysiske sikkerhetstiltak.

Vurdering:

Temaplan trafikksikkerhet inngår i kommunens plan- og styringssystem og omfatter samfunnsmål, strategier og tiltak knyttet til trafikksikkerhet. Den følger opp føringer i planstrategien, kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplaner for oppvekst, helse, omsorg og kultur. Handlingsdelen inngår i kunnskapsgrunnlaget for økonomiplanens handlingsdel. Det betyr at endelige beslutninger om gjennomføring av trafikksikkerhetstiltak som forutsetter kommunal finansiering, tas i økonomiplanprosessen.

Planen tilrås vedtatt som grunnlag for kommunens prioriteringer av trafikksikkerhetsarbeidet.

Temaplan trafikksikkerhet

2020-2024

Vedtatt i kommunestyret, sak ..... i møte .....

Innhold

1. FORMÅLET MED PLANEN .....
2. TRAFIKKSIKKERHETENS BETYDNING FOR SAMFUNNSUTVIKLINGEN .....
3. ORGANISERING AV TRAFIKKSIKKERHETSARBEIDET .....
4. MÅLBILDET FOR ÅR 2030 .....
5. UTFORDRINGER .....
6. MÅL, MÅLINDIKATORER OG STRATEGIER .....
7. HANDLINGSPLAN 2020-2024 .....
8. KUNNSKAPSGRUNNLAG.....

1. Formålet med planen

Kommunen er i lover og forskrifter pålagt ansvar for systematisk arbeid med ulykkesforebygging.
Fordi kommunen er veieier, barnehage– og skoleeier, arbeidsgiver, kjøper av transporttjenester og ansvarlig for beboeres helse og trivsel, har kommunale sektorer og fagområder viktige roller i det ulykkesforebyggende arbeidet. Kommunens rolle som samfunnsutvikler innebærer samtidig et ansvar for å mobilisere og samhandle med lag og foreninger, frivillighet, næringsliv og andre offentlige aktører som også kan bidra i trafikksikkerhetsarbeidet.

Temaplan trafikksikkerhet inngår i kommunens plan- og styringssystem. Temaplanen omhandler samfunnsmål, strategier og tiltak knyttet til trafikksikkerhet. Temaplanen følger opp strategiske føringer i Planstrategien, Kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplaner for oppvekst, helse, omsorg og velferd og kultur, og tilfører ny kunnskap når disse planene revideres, ved at kunnskap og erfaringer knyttet til trafikksikkerhet innarbeides i den helhetlige samfunnsanalysen.

Tiltakene i temaplan trafikksikkerhet bør ses i sammenheng med tiltak i andre planer med betydning for trafikksikkerheten. Dette gjelder Hovedplan veg, Temaplan for økt sykkelbruk, Temaplan gatebruk Verdal sentrum, Kommunedelplan Verdal byområde og skiltplaner.

2. Trafikksikkerhetens betydning for samfunnsutviklingen

For samfunnet betyr trafikkulykker store tap. Tall fra Transportøkonomisk institutt viser at trafikkulykker koster samfunnet 28 milliarder kroner hvert år. Det betyr at det i samfunnet, i tillegg til mange personlige tragedier, går tapt enorme summer og menneskelig innsats på grunn av trafikkulykker. Ved en oppnåelse av en 0-visjon kunne store ressurser blitt frigjort til mange gode og samfunnsnyttige formål. Det vil si at trafikkulykker, som andre ulykker, er en alvorlig hemsko for samfunnsutviklingen.

3. Organisering av trafikksikkerhetsarbeidet

Trafikksikkerhetsarbeidet i Norge er i hovedtrekk organisert på tre nivåer: nasjonalt nivå,
regionalt nivå og kommunalt nivå. I tillegg utfører interesseorganisasjoner en betydelig innsats.

Nasjonalt nivå
Arbeidet med neste NTP – nasjonal transportplan 2022 – 2033 pågår og vil bli lagt fram i 2021. Samferdselsdepartementet leder arbeidet.

Regionalt nivå
I samsvar med veitrafikklovens § 40 a, har fylkeskommunen et ansvar for å tilrå og samordne tiltak for å fremme trafikksikkerheten i fylket.

Kommunalt nivå
Kommunen har flere roller og oppgaver som innebærer at den direkte eller indirekte har mulighet til å påvirke trafikksikkerheten for sine innbyggere. Det er ordføreren som har det øverste ansvaret for innbyggernes helse, miljø og sikkerhet i kommunen, og trafikksikkerhet er en del av dette ansvaret. Selv om en trafikkulykke ikke nødvendigvis skjer på det kommunale vegnettet, rammer ulykkene kommunens innbyggere. Kommunens innbyggere tar også med seg risikoen for ulykker når de reiser ut av egen kommune. Tiltak mot de største problemene på trafikksikkerhetsområdet må derfor, sammen med fokus på forebyggende arbeid, også prioriteres i kommunene på samme måte som på nasjonalt og fylkeskommunalt nivå. Kommunene har ansvar for 39 % av vegnettet. Denne andelen er opprettholdt også etter forvaltningsreformen i 2010. I motsetning til fylkeskommunen er ikke kommunens ansvar for trafikksikkerhet nedfelt i vegtrafikkloven. Kommunenes rolle som eier og ansvarlig for drift av grunnskoler og kommunale barnehager har stor betydning i det trafikantrettede trafikksikkerhetsarbeidet. Dette ansvaret er nedfelt i opplæringsloven og i læreplan for grunnskolen. Det omfatter både sikkerhet i skoletransport og barnas sikkerhet i skole- og barnehagetiden, og på turer i nærmiljøet. Videre har skolen et ansvar for trafikkopplæringen i henhold til kompetansemålene i Kunnskapsløftet.

Ansvaret for å tilrettelegge trafikksikkerhetsarbeidet innenfor kommunen er fordelt på flere virksomhetsområder. Gjennom oppgaver med bl.a. arealplanlegging, utbygging og drift av kommunalt vegnett, har plan og teknisk drift ansvar knyttet opp mot fysiske forhold som påvirker trafikksikkerheten. Dette kommer til uttrykk gjennom flere lover og retningslinjer som omhandler disse virksomhetene.

Innenfor opplæring kommer grunnskolens ansvar for trafikksikkerhetsarbeid til uttrykk i Kunnskapsløftet (høsten 2006).
Også i rammeplan for barnehagene er trafikkopplæring påpekt som et viktig og nødvendig tema. Skoleskyssordningen er også et område som trafikksikkerhetsarbeidet må fokusere på.

Gjennom lov om helsetjenesten i kommunene er også dette virksomhetsområde ansvarlig for trafikksikkerhetssituasjonen. Helsetjenesten skal til enhver tid ha oversikt over helsetilstanden i kommunen og de faktorer som kan virke inn på denne. Helsetjenesten skal foreslå helsefremmende og forebyggende tiltak.

Trafikksikkerhetsarbeidet i Verdal er forankret i kommunestyret og hos kommunedirektøren. Politiske representanter i trafikksikkerhetsutvalget velges blant medlemmer i utvalg Plan og samfunn, og skal i henhold til mandat for trafikksikkerhetsutvalget besette følgende funksjoner; leder, nestleder, medlem og ett varamedlem. I tillegg stiller lensmannen med en representant, kommunedirektøren/kommuneadministrasjonen stiller med representanter som har ansvar for henholdsvis barn og unge, barnehage-/ skolesaker og teknisk drift. Kommunedirektøren har ansvar for sekretærfunksjonen.

Andre aktører
Også myndigheter og organisasjoner utenfor kommunens system har ansvar innenfor trafikksikkerhetsarbeidet, som i stor grad vil påvirke virksomheten til den enkelte kommune. Dette gjelder spesielt politiet, som har særlig ansvar for overvåking og kontroll av atferden til trafikantene. Trygg Trafikk, som er en landsomfattende organisasjon for det frivillige trafikksikkerhetsarbeidet, har et særlig ansvar for opplæring og informasjon. Likeens gjelder dette bilorganisasjoner, transportselskaper, trafikkskoler m.fl. som gjennom sine aktiviteter har betydelig innvirkning på trafikksikkerheten i den enkelte kommune.

4. Målbildet for år 2030
Verdal kommune har kommet langt i forhold til å nå sin nullvisjon for trafikksikkerhetsarbeidet, dvs. null drepte eller skadde. Dette som følge av en gjensidig forpliktelse mellom alle aktører, og et tydelig og felles ansvar for sikkerheten både fra myndighetenes og trafikantenes side. Trafikantene overholder spillereglene i trafikken og viser aktsomhet og myndighetene sørger for at trafikksystemet er så sikkert at en enkelt feilhandling ikke fører til drepte eller hardt skadde.

En sterk økning i tilrettelegging for myke trafikanter og kollektiv har ført til at det oppleves som attraktivt og enkelt å velge sykkel, gange, tog og buss som transportformer i hverdagen. Dette har redusert bilbruken og gitt et tryggere og mer oversiktlig trafikkbilde for de som må bruke bil. Andelen som bruker hjelm når de sykler har økt i alle aldersgrupper, og innbyggerne sikrer både seg selv og syklene med reflekser når det er mørkt.

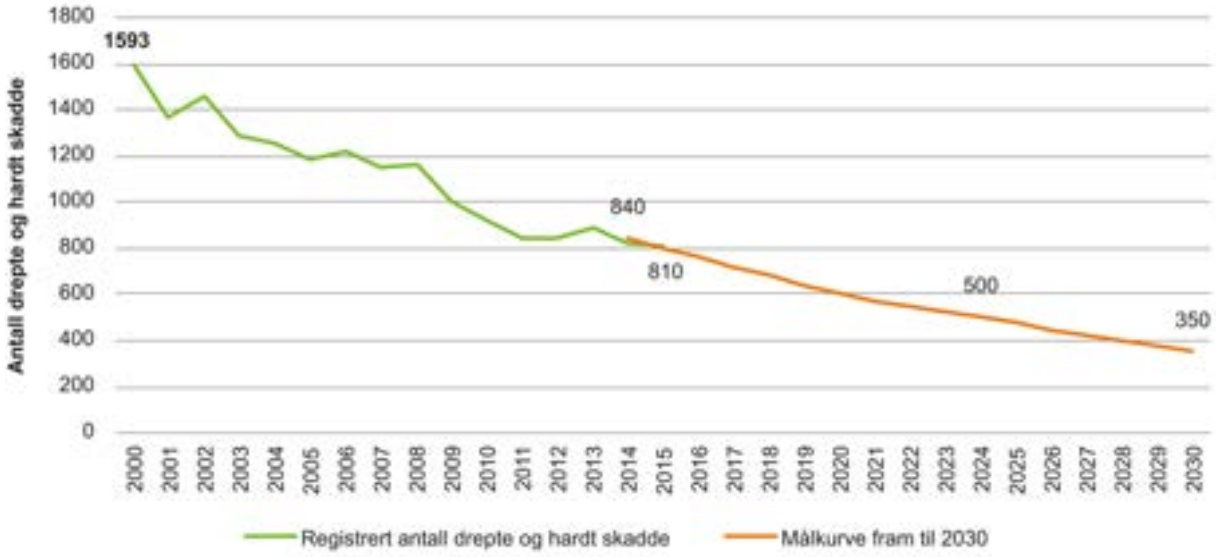
5. Utfordringer

BRUK AV TEKNOLOGI
Om lag 5 pst. av bilistene bruker ikke bilbelte. I perioden 2005 til 2015 hadde hele 41 pst. av de drepte i bil ikke bilbelte på da ulykken inntraff.

Ny teknologi vil høyst sannsynlig bidra til sikrere trafikkavvikling i framtida. Blant annet vil selvkjørende biler og busser være en teknologi som ikke alt for lenge vil bli tilgjengelig for flere. De fleste forskere på området anser sikkerheten som betydelig bedre for selvkjørende biler vs. biler med sjåfører, fordi man da har eliminert den største risikofaktoren: mennesket. Smarttelefoner og annet håndholdt utstyr er på den annen side en teknologi som gir store utfordringer for trafikksikkerheten, og tasting på mobiltelefoner samtidig som man kjører bil utgjør en stadig større og betydelig risiko.

SAMFUNNSSIKKERHET

Foreløpige tall viser at 108 mennesker omkom på norske veier i 2019. I 2015 var antallet drepte og hardt skadde til sammen 810. I 1970 omkom det 560 mennesker på veiene våre, og vi må helt tilbake til 1946 for å finne tilsvarende lave tall som i 2019. Ungdom samt voksne menn er overrepresentert blant de omkomne. De siste årene har Norge vært det sikreste landet i Europa.

I Trøndelag fylke har antall rapporterte drepte i trafikkulykker i perioden 2007 – 2018 ligget på gjennomsnitt 15 personer pr år. Det laveste tallet var 8 i 2012. I 2018 ble det registrert 10 drepte i Trøndelag.

I Verdal kommune er det i løpet av de siste åtte årene fra og med 2012 til og med 2019 registrert trafikkulykker som har ført til 20 hardt skadde eller døde. Det er i perioden til sammen 6 drepte personer. I samme periode er det registrert 102 personskader som følge av trafikkulykker i Verdal (Kilde: SSB Tabell 10209)

Selv om ulykkesregistreringene fortsatt gir tall som ikke kan aksepteres, må det også tilføyes at registreringene viser positive utviklingstrekk. I perioden 1980 – 2008 har trafikkmengden økt med 83 %. Dagens ulykkestall viser at risikoen for å bli innblandet i en personskadeulykke er redusert med 55 %.

Ser en på ulykkestallene for nasjonen som helhet, kan det trekkes en god del konklusjoner om ulykkesutviklingen:

- Antall personskadeulykker har de siste 20 årene vært relativt stabilt, til tross for stor trafikkvekst.
- Antall drepte og hardt skadde er i samme perioden markant redusert.
- Alvorlighetsgraden er betydelig størst i møte-, utforkjørings- og fotgjengerulykkene.
- Unge og uerfarne trafikanter (16-24 år) er fortsatt mest utsatt for trafikkulykker.

Statistisk er ungdom mest utsatte gruppe, og mange tar førerkortet for å få lov til å kjøre, ikke for å lære seg å kjøre. Trafikksikkerhet handler om holdninger, og det er viktig å bidra til at ungdom ønsker å bli gode trafikanter. Tidlig holdningsskaping i barnehagene og skolene er gunstig, ettersom barna tar med seg holdninger videre i livet. Det samme er holdningsskaping i regi aktører som FAU, idretten, idrettsrådet og videregående skole. Det er en utfordring å sikre koordinert og samtidig innsats fra disse aktørene ettersom det øker sjansen for god effekt.

Typen ulykker som dominerer varierer mellom de ulike vegnettene. På riksvegnettet dominerer møteulykker, og forårsaker mellom 40 og 45 pst. av de drepte og hardt skadde. Utforkjøringsulykker står her for mellom 25 og 30 pst. På fylkesvegnettet er utforkjøringsulykker den største utfordringen, mens ulykker med fotgjengere og syklister er den største utfordringen på det kommunale vegnettet.

Det er utfordringer knyttet til rus og trafikk. Bruk av rusmidler er en av de viktigste årsakene til trafikkulykker, og en nordisk studie fra 2011 viser at minst fire av ti omkomne sjåfører hadde alkohol eller andre stoffer i blodet. Et stadig økende forbruk av alkohol og andre sentralstimulerende midler i befolkningen, kan gi risiko for flere trafikkulykker. På landsbasis har antall sjåfører som er pågrepet for mistanke om alkoholbruk likevel vært relativt stabilt de siste årene med cirka 6000 per år. Antall sjåfører som er pågrepet på grunn av mistanke om påvirkning av andre rusmidler, har de siste fem årene også vært stabilt med rundt 4000 tilfeller per år. Mange av de som pågripes er gjengangere, særlig gjelder det de som er påvirket av andre rusmidler enn alkohol.

KLIMA, MILJØ OG AREALBRUK
Kommunen har som vegholder ansvar for å få gjennomført trafikksikkerhetstiltak på kommunale veger. Dette er ofte skoleveger og veger som brukes til fritidsaktiviteter eller kontakt med familie og venner. Kommunenes ansvar for trafikksikkerheten på dette området er derfor i stor grad knyttet til utformingen av et trygt lokalmiljø, til beskyttelse av myke trafikanter, fotgjengere og syklister, slik at befolkningen kan bevege seg trygt i sine nabolag.

I de fleste tilfeller er imidlertid utfordringene for reduksjon av antall hardt skadde og drepte innenfor kommunen, knyttet til trafikk-sikkerhetstiltak på riksveger og fylkesveger. Det er her de alvorligste ulykkene skjer, og det er da en utfordring for kommunen å komme med innspill på de prioriteringer som fylkeskommunen og Statens Vegvesen gjør.

6. Mål, målindikatorer og strategier

Samfunnsmål
Stortinget har besluttet at trafikksikkerhetsarbeidet i Norge skal baseres på Nullvisjonen. Nullvisjonen innebærer at det ikke skal forekomme ulykker med drepte og hardt skadde i vegtrafikken, og er førende for alle som jobber med trafikksikkerhet.

Lokale delmål er:

- I Verdal i 2030 forekommer det ikke trafikkulykker som fører til drepte eller hardt skadde.
- Voksne og ungdom er like flinke som barn til å bruke refleks og er gode forbilder i trafikken, både som gående, syklende og kjørende.

Strategier
1. Være trafikksikker kommune iht. kriteriene fra Trygg Trafikk
2. Sikre samhandling og koordinerte innsatser fra kommunale instanser, lag og foreninger, frivillighet, næringsliv og andre offentlige aktører
3. Drive holdningsskapende arbeid og opplæring knyttet til adferd i trafikken
4. Gjennomføre fysiske sikkerhetstiltak

Strategiene overføres til handlingsplanen der spesifikke tiltak er formulert og knyttet opp til hver strategi.

7. Handlingsplan 2020-2024

Driftstiltak

Strategier i Kommuneplanens samfunnsdel			Tiltak Beskrivelser i *lenket dokument.*	Ansvar	Kostnad *mill. kr.*				Finansiering av helårsvirkning *mill. kr.*		
Sikre et bærekraftig samfunn	Prioritere en god start og mestring hele livet	Skape rause og robuste livsmiljøer			2021	2021	2023	2024	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økonomi-plan
Strategi 1: Være trafikksikker kommune iht. kriteriene fra Trygg Trafikk											
			Ha trafikksikkerhet i HMS/ internkontrollsystemet med regler for reiser og transport i kommunens regi, og ved kjøp av transporttjenester	Kommunedirektør/ HMSkoordinator	X	X	X	X	X		
			Ha årsrapport trafikksikkerhet som et årlig tema i Arbeidsmiljøutvalget	HMS koordinator	X	X	X	X	X		
			Bruke kriterier/sjekklister for kommunens sektorer (HR, barnehage, skole, kultur, helse og vei).	Kommunedirektør	X	X	X	X	X		
			Påvirke lag og foreninger til å bruke regler for trafikksikkerhet i sin virksomhet	Kultur	X	X	X	X	X		

Strategi 2: Sikre samhandling og koordinerte innsatser fra kommunale instanser, lag og foreninger, frivillighet, næringsliv og andre offentlige aktører											
			Gjennomføre årlig samling for aktørene i trafikksikkerhetsarbeidet med tema: Evaluering og revidering av Temaplan trafikksikkerhet	Kommunalt trafikk-sikkerhets-utvalg (KTU)	X	X	X	X	X		
Strategier i Kommuneplanens samfunnsdel			**Tiltak** Beskrivelser i *lenket dokument.*	**Ansvar**	**Kostnad** *mill. kr.*				**Finansiering av helårsvirkning** *mill. kr.*		
Sikre et bærekrafti g samfunn	Prioritere en god start og mestring hele livet	Skape rause og robuste livsmiljøer			2021	2022	2023	2024	Omstilling drift	Ekstern finansierin g	Økonom i-plan
Strategi 3: Drive holdningsskapende arbeid og opplæring knyttet til adferd i trafikken											
			Drive opplæring og holdningsskaping blant mennesker med innvandringsbakgrunn	Vh.leder integrering og mangfold	X	X	X	X	**X**		
			Utrede samhandlingsmuligheter for å avdekke ruskjøring og annen kriminalitet knyttet til trafikkbildet, og sanksjoner i forhold til dette. Samarbeid med politi og kommunelege.	SLT-koordinator	X	X	X	X	**X**		
			Veilede småbarnsforeldre om bruk av bilbelte og sikringsutstyr for barn i bil	Helsestasjo nen	X	X	X	X	**X**		
			Gjennomføre innsats i forhold til motorinteressert ungdom. Samarbeid med Verdal motorsportsenter.	SLT-koordinator	X	X	X	X	**X**		

			Gi alderstilpasset opplæring i trafikksikkerhet (T T's opplæringstilbud) iht. rammeplan for barnehagene.	Virksomhet sleder barnehage	X	X	X	X	**X**		
			Gjennomføre tiltak jfr lærerplan for å oppfylle kompetansemålene i læreplanen for skolene (Kunnskapsløftet).	Virksomhet sleder skole	X	X	X	X	**X**		
			Holdningskampanje om sykkelhjelmbruk for elever og foreldre (samarbeid med KFAU, velforeninger)	Virksomhet sleder skole	X	X	X	X	**X**		
			Sikre at barnehager og skoler i Verdal har prosedyrer og rutiner for opplæring i trafikksikker adferd	Barne-hagene Skolene	X	X	X	X	**X**		

Strategier i Kommuneplanens samfunnsdel			Tiltak Beskrivelser i *lenket dokument.*	Ansvar	Kostnad *mill. kr.*				Finansiering av helårsvirkning *mill. kr.*		
Sikre et bærekrafti g samfunn	Prioritere en god start og mestring hele livet	Skape rause og robuste livsmiljøer			2021	2022	2023	2024	Omstilling drift	Ekstern finansierin g	Økonom i-plan
			Tiltak tenkes gjennomført i forbindelse med årlig utlevering av skolesekk til 1 trinn og til sykkeldag for 4. trinn. For 1. trinn vil vi legge refleks og infomateriell om kjøreadferd og «hjerterom». skolene. Utfordringene består først og fremt i at adferdsendring ikke er lett, dette er et «evighetsarbeid». Forventet resultat er mindre kjøring helt inntil skolene og opprettelse av hjerterom der det er egnet, feks på Stiklestad skole der busser og private kan sette av ungene ved SNK og dermed skape hjerterom.	Skolene	X	X	X	X	**X**		
			Holdningskampanjer for bruk av refleks sammen med utdeling av refleks både i barnehager og grunnskolen (samarbeid med FAU, Trygg trafikk, andre	Skole og barnehage	X	X	X	X	X		
			Gi elevene opplæring i disiplinert bruk av skolebusstransport og bruk av bilbelter i buss.	Skolene/ buss-selskapene	X	X	X	X	**X**		

			Gi informasjon og drive holdningsskaping om trafikksikkerhet til ungdom i samarbeid med Trygg Trafikk (TT), politi, KTU, SLT-koordinator.	Fritids-klubber/ Ungdoms-rådet	X	X	X	X	**X**		
			Etablere gode transportløsninger i forbindelse med idrettsarrangement (TT, KTU)	Idretts-rådet	X	X	X	X	**X**		
			Holdningskampanje om bilbeltebruk for ungdomsmiljø (samarbeid med TT, politi, SLT-koordinator)	Ungdoms-rådet							

Strategier i Kommuneplanens samfunnsdel			**Tiltak** Beskrivelser i *lenket dokument.*	**Ansvar**	**Kostnad** *mill. kr.*				**Finansiering av helårsvirkning** *mill. kr.*		
Sikre et bærekrafti g samfunn	Prioritere en god start og mestring hele livet	Skape rause og robuste livsmiljøer			2021	2022	2023	2024	Omstilling drift	Ekstern finansierin g	Økonom i-plan
			Kontrollere trafikantadferd, spesielt i tilknytning til skolene	Politiet	X	X	X	X	**X**		
			Tilby oppfriskningskurs for eldre trafikanter (65+) mtp. nødvendig oppdatering av kunnskaper og ferdigheter, og fornyelse av førerkort.	Eldrerådet	X	X	X	X	**X**		
			Arrangere en årlig rullestoldag med fokus på Trafikksikkerhet	Rådet for likestilling av funksjons-hemmede	X	X	X	X	**X**		

			Opplæring i bruk av elektriske rullestoler i trafikken gis til alle brukere av stolen, herunder også ledsagere og hjelpere.	Rehab tjenesten	X	X	X	X	**X**		
			Utvikle en gå-strategi. Legge til rette for at folk kan gå trygt	Prosjektled er kultur	X	X	X	X	**X**		

Strategier i Kommuneplanens samfunnsdel			**Tiltak** Beskrivelser i *lenket dokument.*	**Ansvar**	**Kostnad** *mill. kr.*				**Finansiering av helårsvirkning** *mill. kr.*		
Sikre et bærekrafti g samfunn	Prioritere en god start og mestring hele livet	Skape rause og robuste livsmiljøer			2021	2022	2023	2024	Omstilling drift	Ekstern finansierin g	Økonom i-plan
			Kompetanseoppfylling til legene vedr. vurdering av trafikksikkerhet ved førerkortvurderinger	Kommune-legen	X	X	X	X	**X**		
			Gjennomgang av kjøreadferd i kommunens tjenestebiler ved nyansettelser.	Avdelings-ledere	X	X	X	X	X		
			Sykle til skolen-aksjon med premiering for å redusere kjøring til skolen	Vg. skole	X	X	X	X			
			Tiltak for å redusere bilbruk til/fra vg. skole	Vg.skole	X	X	X	X	X		
			Tiltak for å redusere scooterkjøring til/fra skoler	Ungdoms-skoler Vg. skole	X	X	X	X	X		

			Mobilisere næringslivet til å innarbeide trafikksikkerhet i sitt HMS-arbeid	Daglig leder i Verdal næringsforum	X	X	X	X	X		
			Holdningsskapende tiltak i idretten, eks i forhold til riktig utstyr, fartsgrenser, rus osv.	Idretts-rådet	X	X	X	X	X		
Strategier i Kommuneplanens samfunnsdel			**Tiltak** Beskrivelser i *lenket dokument.*	**Ansvar**	**Kostnad** *mill. kr.*				**Finansiering av helårsvirkning** *mill. kr.*		
Sikre et bærekraftig samfunn	Prioritere en god start og mestring hele livet	Skape rause og robuste livsmiljøer			2021	2022	2023	2024	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økonomi-plan
Strategi 4: Gjennomføre fysiske sikkerhetstiltak											
			Bruke Kommunedelplan Verdal by som redskap for trafikksikker utvikling, også i «rommene mellom» private reguleringsplaner.	Enhet samfunns-utvikling KTU	X	X	X	X	**X**		
			Kontroll av arealplaner med henblikk på en vurdering av trafikksikkerhetsmessige forhold	KTU og rådet for likestilling av funksjons-hemmede	X	X	X	X	**X**		

			Utarbeide helhetlige planer for fartsgrenseskilting og fartsdempende tiltak i henhold til nye kriterier for tettbygde strøk	Plan	X				**X**		
			Revidere skiltplaner for hele kommunen i henhold til endrede forhold/nye forskrifter	Plan	X				**X**		
			Gjennomføre en enhetlig skilting ved samtlige skoler og barnehager	Teknisk drift	X	X	X	X	**X**		

Strategier i Kommuneplanens samfunnsdel			**Tiltak** Beskrivelser i *lenket dokument.*	**Ansvar**	**Kostnad** *mill. kr.*				**Finansiering av helårsvirkning** *mill. kr.*		
Sikre et bærekraftig samfunn	Prioritere en god start og mestring hele livet	Skape rause og robuste livsmiljøer			2021	2022	2023	2024	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økonomi-plan
			Kontrollere planer for trafikksikkerhetstiltak med hensyn til universell utforming	KTU Rådet for likestilling av funksjons-hemmede	X	X	X	X	**X**		
			Bruke universell utforming i planlegging, gjennomføring, drift og vedlikehold i alt som prosjekteres og bygges i Verdal kommune.	Kommune direktør	X	X	X	X	**X**		
			Sikre barn og unge en trygg og trafikksikker atkomst til barnehager, skoler, institusjoner, dagaktivitetstilbud, fritidsaktiviteter og nærmiljøfriluftsliv.	Kommune direktør	X	X	X	X	**X**		

			Prioritere trafikksikkerhetstiltak på vegnettet som skal inngå i årlige handlingsprogram/budsjettrammer	KTU	X	X	X	X	**X**		
			Utbedre trafikkfarlige steder på vegnettet	Vegeier	X	X	X	X	**X**		X
			Sikre god standard på fortau, veger, plasser og turveger gjennom helårs drift og vedlikehold.	Vegeier	X	X	X	X	**X**		X

Strategier i Kommuneplanens samfunnsdel			**Tiltak** Beskrivelser i *lenket dokument.*	**Ansvar**	**Kostnad** *mill. kr.*				**Finansiering av helårsvirkning** *mill. kr.*		
Sikre et bærekrafti g samfunn	Prioritere en god start og mestring hele livet	Skape rause og robuste livsmiljøer			2021	2022	2023	2024	Omstilling drift	Ekstern finansierin g	Økonom i-plan
			Utføre driftsoppgaver på vegnettet slik at trafikksikkerheten ivaretas, spesielt med hensyn til strøing, siktutbedring, oppmerking og skilting	Teknisk drift	X	X	X	X	**X**		X
			Sikre/regulere krysningspunkter mellom boligområder og kjøpesenter, f.eks mellom Reinsholm og Amfi.	Plan	X	X	X	X	**X**		
			Bidra til at gårdeiere ivaretar drift og vedlikehold av fortau hele året.	Teknisk drift	X	X	X	X	**X**		
			Drifte gatelys godt	Teknisk drift	X	X	X	X	**X**		

			Sikre plasser for foreldrekjøring ved skolene	Teknisk drift	X	X	X	X	**X**		
			Gi transporttilbud til alle skolebarn som ikke har trygg skoleveg i samsvar med vedtatte retningslinjer	Skole	X	X	X	X	X		
			Bidra til at kollektivtransport og bestiller-transport er et reelt alternativ for alle	Innkjøp	X	X	X	X	**X**		

Investeringstiltak

Handlingsprogrammet er delt opp på de forskjellige veikategorier (kommune-, fylkes- og riksveger). Prioriteringer under er vanskelig å tidfeste da de er knyttet til budsjetter som ikke er ferdigbehandlet. Kostnader er anslått og må derfor betraktes som meget usikre, da det ikke foreligger detaljert beregningsgrunnlag for de aktuelle tiltak.

Strategier i Kommuneplanens samfunnsdel			**Tiltak**	**Kostnad** *(mill. kr.)*					**Finansiering** *(mill. kr)*	
Sikre et bærekraftig samfunn	Prioritere en god start og mestring hele livet	Skape rause og robuste livsmiljøer	Beskrivelser av tiltakene ligger i *lenket dokument.*	Tot. kostn.	2021	2022	2023	2024	Eksterne tilskudd	Økonomi-planen
Strategi: Utbedre trafikkfarlige steder på vegnettet , og gi barn og unge har en trygg og trafikksikker atkomst til barnehage, skole og fritidsaktiviteter i nærmiljøet.										
PRIORITERTE TILTAK PÅ KOMMUNEVEIER										
			Pri	**Sted**	**Tiltak**							
			1	Nordgata/Nordåkeren	Stenge planovergang, forbedring i Nordåkeren	1,0		X				x

			2	Overgang Nordgata øst	Bygges om mhp tilgjengelighet	0,2		X				x
			3	Overganger i Tangenvegen 4 stk	Tilpasning tilgjengelighet	0,2		X				x
			4	Vegsikring	Behov på mange steder	2,0	X	X	X	X		x
			5	Opprusting Markavegen	Asfaltere	4,0	X					x
			6	Verdal byområde	Oppgradere skilting	0,2	X	X	X	X		
			7	Nøkkvegen	Montere lys	0,5	X					x
			8	Gjenstående gangveg ved Vuku skole	Forlenge gangvegen ca 80 meter	1,0			X			x
			9	Vinne skole ved Fv 72.	Bygge busslomme og gangveg til skolen	3,0	X					x
			10	Bedring av trafikkforholdene ved Reinsholm barnehage.	Gjelder oppføring av opphøyd overgang, stenging av en ut/innkjørsel med kantstein og	0,06		X				x
PRIORITERTE TILTAK PÅ FYLKESVEGER												
			1	Fv 757 Stiklestad Alle	Rundkjøring ved vg skole og belysning	6,0						
			2	Fv 759 Lund – Leksdal skole	G/s-veg 1000 m	8,0						
			3	Fv 757 Vuku	G/s-veg gjennom sentrum 1400	9,0						
			4	Fv 759 Ausa	Siktutbedring i kryss med fv	0,5						
			5	Fv. 72, Lysthaugen – Melbygraven	Gang-/sykkelveg, 400 m	3,0						
			6	Fv. 757, Ulvilla sentrum	Bussholdeplass	0,3						
			7	Fv. 757, Haga	Kurveutbedring	2,5						

			8	Fv. 758, Østnes bru	Gangbane, 150 m	1,5					
			9	Fv. 169, Åkerhus–Trones	Gang-/sykkelveg, 2000 m	13,0					
			10	Fv. 173/169, Fleskhus - Åkerhus	Gang-/sykkelveg, 800 m	5,2					
			11	Fv. 72, Melbygraven - Finnmyra	Gang-/sykkelveg, 2500 m	18,0					
			12	Fv. 72, Valstadmoen - Lysthaugen	Gang-/sykkelveg, 3400 m	22,0					
			13	Fv. 72, Kvernbrua	Ny bru	15					
			14	Fv. 72, Vaterholmen	Ny bru	15					
			15	Fv 170, Høgberga ved Høgberga	Breddeutvidelse og opprusting	4,0					
			16	Sikre busstoppeplass på fv 6904 Leirådalsvegen v/ Avkjørsel Buvollen	Breddeutvidelse	0,15					
PRIORITERTE TILTAK PÅ RIKSVEGER											
				INGEN							

8. Kunnskapsgrunnlag

Statlige føringer

Lov om folkehelsearbeid
Plan- og bygningsloven
Nasjonal transportplan 2014-2023
Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018-2021
Vegtrafikkloven
Opplæringsloven
Kriterier for trafikksikker kommune
Barnehageloven
Rammeplan for barnehagene
Kriterier for fartsgrenser og fysisk fartsdempende tiltak i byer og tettsteder
Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet
Retningslinjer for sikring av barn i bil, Trygg trafikk
Opplæring i bruk av elektriske rullestoler

Regionale føringer

Strategi for folkehelsearbeidet i Nord-Trøndelag 2011-2014
Program for folkehelsearbeid i Trøndelag 2017 - 2023
Handlingsplan for trafikksikkerhetsarbeidet i Nord-Trøndelag 2014-2017
Trafikksikkerhetsutvalget i Trøndelag, tilskudd

Kommunale plan- og styringsdokumenter og andre relevante dokumenter

Planstrategi 2013-2016
Helhetlig samfunnsanalyse
Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030
Økonomiplan Verdal kommune 2021-2024
Kommunedelplan helse, omsorg og velferd
Kommunedelplan oppvekst
Kommunedelplan kultur
Temaplan for økt sykkelbruk
Temaplan anlegg for leik, idrett og aktivitet
Intensjonsavtale mellom Verdal kommune og Trygg Trafikk
Retningslinjer for skoleskyss på trafikkfarlig veg

Kontrollutvalgets årsmelding 2020

Saksbehandler:	Frode Kvittem	**Arkivref:**
E-post:	frode.kvittem@verdal.kommune.no	2018/4675 - /
Tlf.:	906 86 459	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	01.03.2021	23/21

Kontrollutvalgets innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2020 til orientering.

Vedlegg:

1 Kontrollutvalgets årsmelding 2020

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Behandling i kontrollutvalget 25. januar 2021:

Forslag til vedtak
1. Kontrollutvalget slutter seg til kontrollutvalgets årsmelding 2020
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret og innstiller på at kommunestyret gjør slikt vedtak

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2020 til orientering.

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt

Vedtak:
1. Kontrollutvalget slutter seg til kontrollutvalgets årsmelding 2020
2. Kontrollutvalget oversender saken til kommunestyret og innstiller på at kommunestyret gjør slikt vedtak

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2020 til orientering.

Saksopplysninger
Ifølge kommuneloven har kommunestyret det øverste ansvar for å kontrollere kommunens virksomhet. Til å forestå dette på sine vegne, velger kommunestyret et kontrollutvalg.

Kontrollutvalget vurderer fortløpende hvilken informasjon og hvilke saker som vil være aktuelle å oversende til kommunestyret. Kontrollutvalget har hatt den praksis at forhold som avdekkes, løses på lavest mulig nivå, og bare unntaksvis resulterer i egne rapporter til kommunestyret.

Utvalget rapporterer til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak.

Kontrollutvalgets årsmelding er en oppsummering av arbeid i løpet av året, og er viktig informasjon om det arbeidet kontrollutvalget utøver på kommunestyrets vegne.

Alle møteinnkallinger med saksdokumenter er sendt ordfører og rådmann/kommunedirektør. Dette fungerer som en fortløpende informasjon til kommunen og det politiske nivået. Ordfører har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter. Rådmann/Kommunedirektør møter etter innkalling

Vurdering:

Skriftlig rapport om kontrollutvalgets arbeid avgis til kommunestyret hvert år. I tillegg rapporteres enkeltsaker fortløpende.

Det anbefales at kontrollutvalgets årsmelding oversendes kommunestyret med forslag om at kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding 2020 til orientering.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Kontrollutvalgets årsmelding 2020

Verdal kommune

Innholdsfortegnelse

1. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning 3
   1.1 Kontrollutvalgets sammensetning i 2020 3
   1.2 Reglement for kontrollutvalget 3
   1.3 Rammer for utvalgets arbeid 3
   1.4 Kontrollutvalgets ressurser 4
2. Lovpålagte oppgaver 5
   2.1 Regnskapsrevisjon 5
   2.2 Forvaltningsrevisjon 5
   2.3 Eierskapskontroll 6
   2.4 Påse-ansvar overfor revisor 6
3. Annet arbeid i utvalget 7
   3.1 Møter 7
   3.2 Saker 7
   3.3 Opplæring og faglig samarbeid 8
4. Avslutning 8
5. Vedlegg: Saker behandlet i kontrollutvalget i 2020 9

1. Om kontrollutvalget, mandat og sammensetning

Alle kommuner skal ha et kontrollutvalg valgt av kommunestyret [1].Kontrollutvalget er kommunestyrets kontrollorgan, og skal føre løpende kontroll med den kommunale forvaltning.

1.1 Kontrollutvalgets sammensetning i 2020

Kontrollutvalgets medlemmer:	**Varamedlemmer for Haugan og Tromsdal:**
Ove Morten Haugan (Ap), Leder Astrid Tromsdal (Ap), medlem	Bjørn Jorodd Holmi (Ap), 1. vara Monica Gausen (R), 2. vara Bengt Are Zakariassen (Sv), 3. vara Inga Astrid Hildrum (Ap), 4. vara
John Hermann (H), Nestleder Ole Johnny Wiik Moe (Sp), medlem Kristine Kulstad (Sp), medlem	**Varamedlemmer for Hermann, Moe og Kulstad:** Kari Irene Rekve (Sp), 1. vara Gjermund Haga (Mdg), 2. vara Jon Fredrik Voll (Sp), 3. vara Jostein Olav Grande (Sp), 4. vara Jorunn Indahl Slapgård (Sp), 5. vara

Kommunestyrets representant(er) i kontrollutvalget er Ove Morten Haugan og John Hermann

Kontrollutvalget størrelse og representasjon i kommunestyret er i henhold til kravene i kommuneloven. Kravene i kommuneloven til jevn fordeling mellom kjønnene er ivaretatt.

1.2 Reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalget er vedtatt av kommunestyret[2].

Kommunestyret har åpnet for at kontrollutvalgets møter også kan gjennomføres som fjernmøter i spesielle tilfeller. Dette avgjøres av kontrollutvalgets leder.

Reglement er publisert på utvalgets nettside: http://www.konsek.no/kontrollutvalg/verdal/

1.3 Rammer for utvalgets arbeid

Kontrollutvalgets hovedoppgave er å føre kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret og påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven sørge for at følgende oppgaver blir utført:

- Regnskapsrevisjon – påse at kommunens regnskaper revideres på en betryggende måte, avgi uttalelse om årsregnskapet og påse at revisors påpekninger til årsregnskapet blir fulgt opp.
- Forvaltningsrevisjon – utarbeide plan for forvaltningsrevisjon, basert på risiko og vesentlighetsvurdering, følge og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Eierskapskontroll – utarbeide plan for eierskapskontroll og føre kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper, og rapportere resultatet til kommunestyret.
- Vedtak – Påse at vedtak som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter blir fulgt opp

[1] Jf. kommuneloven § 23.1
[2] Sak 91/20, dato 28.09.2020

- Valg av revisjonsordning – kontrollutvalget avgir innstilling om valg av revisjonsordning til kommunestyret og eventuelt innstiller på valg av revisor.
- Budsjett – utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen.

Innenfor disse rammene skal kontrollutvalget utføre kontrollarbeidet på vegne av kommunestyret, for å bidra til god tjenestekvalitet, effektiv ressursutnyttelse og å sikre at politiske vedtak blir fulgt opp.

I tillegg kan kontrollutvalget på eget initiativ, ta opp forhold som kan oppfattes som uønskede eller i strid med mål om en effektiv og forsvarlig forvaltning av kommunens ressurser.

Kommunestyret kan be kontrollutvalget utføre konkrete kontrolloppgaver på sine vegne. Denne muligheten har kommunestyret ikke benyttet seg av i 2020.

1.4 Kontrollutvalgets ressurser

1.4.1 Sekretariat

Kontrollutvalget har sekretariatsbistand fra Konsek Trøndelag IKS, der kommunene er en av deltagerne/eierne sammen med 28 [3] andre kommuner og fylkeskommunen.

Sekretariatet utreder saker, bistår kontrollutvalget i praktisk tilrettelegging og oppfølging av møter, utarbeider forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, samt følger opp vedtak.

I det løpende arbeidet er sekretariatet bindeledd mellom kontrollutvalget og revisjonsselskapet, og utfører oppgaver på vegne av kontrollutvalget.

1.4.2 Revisjon

Kommunen er medeier i Revisjon Midt-Norge SA. Kommunen har avtale om levering av samtlige revisjonstjenester der.

1.4.3 Økonomi

For å kunne utføre sin lovpålagte kontrollfunksjon på en god måte er det viktig at kontrollutvalget er gitt tilstrekkelig med ressurser.

Kontrollutvalget utarbeider årlig forslag til budsjett for kontroll og revisjon. Dette skal følge innstillingen til årsbudsjett til kommunestyret.[4]

Kontroll og revisjon

Foreløpige regnskap for 2020, utskrift pr 14.01.2021

Arts-gruppe	110 Politisk og administrativ styring	Regnskap 2020	Budsjett 2020
000 – 099	Godtgjørelser og sosiale utgifter	10 725	51 642
100 – 499	Driftsutgifter, kurs og reiser	21 365	47 000
	SUM DRIFTSUTGIFTER	**32 090**	**98 642**

[3] 32 deltagere/eiere fra 1. januar 2021

[4] Kommunestyrets sak 129/20, dato 14.12.2020

Arts-gruppe	180 Fellesområder	Regnskap 2020	Budsjett 2020
195	Lisenser vedlikeholdsavtaler		9 000
375	Sekretariat og revisjon	1 518 898	1 600 000
	SUM DRIFTUTGIFTER	**1 518 898**	**1 609 000**

2. Lovpålagte oppgaver

2.1 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget behandler saker om regnskapsrevisjon på flere møter gjennom året. Det er etablert rutiner for orienteringer fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor i forbindelse med avleggelse av revisjonsberetning, samt informasjon om planlegging og status for finansiell revisjon og eventuelle områder det arbeides spesielt med.

Kontrollutvalget uttalte seg om kommunens årsregnskap i sak 13/20. Kontrollutvalgets uttalelse er lagt fram for formannskapet og inngikk som beslutningsgrunnlag ved kommunestyrets behandling av regnskapet for 2019.

2.2 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal utrede behovet for, planlegge og bestille forvaltningsrevisjoner i kommunen og resultatene fra arbeidet skal rapporteres til kommunestyret.

Kontrollutvalget har i løpet av 1. halvår 2020 utarbeidet plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024, som er vedtatt av kommunestyret i sak 45/20 i mai. Følgende prosjekter er prioritert i planen:

1. Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk
2. Arkiv
3. Hjemmetjenesten
4. Kvalitet I skolen

I uprioritert rekkefølge, alfabetisk:
- Barnevern
- Eiendomsforvaltning
- Finans
- Legevakt
- Økonomi

Kontrollutvalget er gitt fullmakt til å gjøre endringer i planen

2.2.1 Hjemmetjenesten

Prosjektplan for forvaltningsrevisjon/undersøkelse hjemmetjenesten var vedtatt i 2020, men prosjektet ble ikke gjennomført.

Arbeidstilsynet gjennomførte et tilsyn i hjemmetjenesten i 2020, i tillegg har kontrollutvalget fått orienteringer fra revisor og administrasjonen. På bakgrunn av dette er prosjektet avsluttet, og informasjonen som er kommet frem legges til grunn når prosjekt nr 3 iht. planen skal startes opp, mest sannsynlig i 2022.

2.2.2 Forvaltningsrevisjon omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk.

Forvaltningsrevisjon knyttet til omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk er bestilt i 2020 Kontrollutvalget har valgt å fokusere på etikk, og rapport forventes levert 2. halvår 2021.

2.2.3 Oppfølging av tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner.

Kontrollutvalget har et ansvar for å følge opp kommunestyrets vedtak i forbindelse med tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner.

- Rapport anskaffelse av bil, fra 2019 (KST sak 104/19).

Denne har kontrollutvalget satt i sammenheng med andre saker vedrørende kommunale anskaffelser. Kontrollutvalget har fått orientering fra administrasjonen i to møter, og vil også følge opp dette i 2021.

- Forvaltningsrevisjon - Vold og trusler i skolen, fra 2019 (KST sak 105/19).

Kontrollutvalget har fått orientering fra administrasjonen i møte, og vil også følge opp denne i 2021.

2.3 Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal kontrollere at selskapene som kommunen er eier i blir drevet i tråd med politiske vedtak og lovverket. Utvalget skal også føre kontroll med at formålet med eierskapet blir ivaretatt og at eierstyringen er god.

Kontrollutvalget har i løpet av 1. halvår 2020 utarbeidet plan for Eierskapskontroll 2020-2024, som er vedtatt av kommunestyret i sak 46/20 i mai. Følgende er prioritert i planen:

1. Tindved kulturhage AS
2. Innherred Interkommunale legevakt IKS
3. Nord-Trøndelag Krisesenter IKS

Kontrollutvalget er gitt fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Bestilling av eierskapskontroll vil bli gjort i 2021.

Det foreligger ingen tidligere eierskapskontroller til oppfølging.

2.4 Påse-ansvar overfor revisor

Kontrollutvalget skal påse at de formelle kravene til revisor blir overholdt, for eksempel krav til utdanning, vandel, uavhengighet og objektivitet. Disse forholdene hviler det et ansvar på revisor å dokumentere, og det er etablert rutiner for at dette skjer.

For å følge opp ansvaret slik det går fram av krav i forskriftene, har kontrollutvalget lagt vekt på en god dialog med revisor og løpende informasjon om det løpende revisjonsarbeidet. For regnskapsrevisjon orienterer oppdragsansvarlig revisor rutinemessig i utvalgets møter. (se sak 24/20, 33/20, 37/20, 39/20 og 40/20)

Når det gjelder forvaltningsrevisjon er dialogen knyttet til den enkelte undersøkelse.

3. Annet arbeid i utvalget

3.1 Møter

Kontrollutvalget har i 2020 avholdt 7 møter. Møtet i april ble gjennomført som fjernmøte via Microsoft teams. Utvalget har behandlet 51 saker. Tre saker er oversendt kommunestyret til endelig behandling. En fullstendig oversikt over sakene som er behandlet i kontrollutvalget er vist i vedlegg.

3.2 Saker

En stor del av kontrollutvalgets saksbehandling omfatter forhold de er pålagt å arbeide med, gjennom kravene i kommunelovens kapitel 7 (§ 23-1 t.o.m. § 23-7) og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Hvilket fokus som velges i de ulike arbeidsoppgavene er det i stor grad opp til utvalget å definere selv.

Kontrollutvalget har i 2020 ikke gjennomført granskninger eller høringer og heller ikke gitt høringsuttalelser til lov og forskrift eller kommunale reglement.

Kontrollutvalget har utarbeidet grunnlag til reglement for kontrollutvalget som er vedtatt av kommunestyret.

Kontrollutvalget har mottatt en del henvendelser fra publikum som er lagt frem for utvalget.

Kontrollutvalget har hatt behov for å be administrasjonen møte og orientere i saker, og ifm. planarbeidet har også politisk ledelse møtt.

Fra politisk og administrativ ledelse har disse møtt og orientert kontrollutvalget i møte:

2020 Dato	**TITTEL**	**Fra politisk og administrativ ledelse**
9/3	08/20 Orientering til kontrollutvalget - Bevilgninger til private lag og foreninger	kommunalsjef næring og samfunnsutvikling
	09/20 Plan for forvaltningsrevisjon - Risiko- og vesentlighetsvurdering	Ordfører, vara ordfører, gruppeleder Sp, rådmann, kommunalsjef oppvekst, kommunalsjef velferd, kommunalsjef næring og samfunnsutvikling, Økonomisjef, Personalsjef
	10/20 Plan for Eierskapskontroll - Risiko og vesentlighetsvurdering	Ordfører, vara ordfører
27/4	13/20 Verdal kommunes årsregnskap og årsberetning 2019 - Kontrollutvalgets uttalelse	Økonomisjef
	14/20 Orientering fra rådmannen - COVID19/Korona-pandemien	Rådmann
15/6	23/20 Orientering til kontrollutvalget - Brukerstyrt personlig assistanse	Kommunalsjef velferd
31/8	29/20 Besøk ved arkivtjenesten	Virksomhetsleder Arkiv, informasjon og service
26/10	38/20 Offentlige anskaffelser - Orientering fra konstituert kommunedirektør	Konstituert kommunedirektør
	41/20 Orientering til kontrollutvalget - Kommunens varslingsrutiner	personalsjef
	42/20 Undersøkelse hjemmetjenesten - Orientering fra revisor. Utsatt sak	kommunalsjef velferd, virksomhetsleder hjemmetjenesten

30/11	46/20 Orientering til kontrollutvalget fra kommunedirektøren - Fastlegetjenesten	Konstituert kommunedirektør, kommunalsjef velferd,
	47/20 Forvaltningsrevisjon - Vold og trusler i skolen - Oppfølging	Konstituert kommunedirektør, personalsjef, personalrådgiver, HMS- og IA-rådgiver,
	48/20 Orientering til kontrollutvalget fra kommunedirektøren - Budsjett 2021 økonomiplan 2021-2024 - Utfordringsbildet	Konstituert kommunedirektør, Økonomisjef

3.3 Opplæring og faglig samarbeid

Alle medlemmer i kontrollutvalget har fått tilbud om å delta i opplæring og faglig samarbeid gjennom Konsek Trøndelag IKS, Norges kommunerevisorforbund (NKRF) og Forum for kontroll og tilsyn (FKT).

Utvalget har vært representert på disse samlingene i 2020:

- NKRF:
  Kontrollutvalgskonferansen - Samling med ca 800 deltagere
  Deltager: Ove Morten Haugan
- FKT:
  Fagkonferansen i 2020 ble ikke gjennomført pga. Covid 19-pandemien
- FKT:
  Årsmøtet ble gjennomført på teams
  Ingen fra utvalget hadde anledning til å delta på årsmøtet
- FKT og NKRF i samarbeid:
  Slik takler du media – konferanse via Microsoft teams
  Deltager: Ove Morten Haugan
- Konsek Trøndelag IKS
  Samling for kontrollutvalg – konferanse via Microsoft teams
  Deltager: Ove Morten Haugan

4. Avslutning

Årsmeldingen er en oppsummering av årets virksomhet i kontrollutvalget, utvalgets saker ligger åpent på sekretariatets hjemmesider: www.konsek.no/xxxxxxx/

Kontrollutvalgets arbeid skal bidra til å styrke tilliten til lokaldemokratiet. Utvalget mener å ha bidratt til dette og vil takke kommunestyret og administrasjonen for samarbeidet.

Verdal 25.01.2021
Kontrollutvalget

5. Vedlegg: Saker behandlet i kontrollutvalget i 2020

2020 Dato	TITTEL
27/1	01/20 Referatsaker 27.01.2020
	02/20 Plan for forvaltningsrevisjon - bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering
	03/20 Plan for eierskapskontroll - bestilling av risiko og vesentlighetsvurdering
	04/20 Eventuelt
	05/20 Godkjenning av møteprotokoll
9/3	06/20 Referatsaker 09.03.2020
	07/20 Forvaltningsrevisjon Hjemmetjenesten - Prosjektplan
	08/20 Orientering til kontrollutvalget - Bevilgninger til private lag og foreninger
	09/20 Plan for forvaltningsrevisjon - Risiko- og vesentlighetsvurdering
	10/20 Plan for Eierskapskontroll - Risiko og vesentlighetsvurdering
	11/20 Godkjenning av møteprotokoll
27/4 (Fjern-møte)	12/20 Referatsaker
	13/20 Verdal kommunes årsregnskap og årsberetning 2019 - Kontrollutvalgets uttalelse
	14/20 Orientering fra rådmannen - COVID19/Korona-pandemien
	15/20 Rapport anskaffelse av bil - Rådmannens tilbakemelding
	16/20 Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2024
	17/20 Plan for eierskapskontroll 2020-2024
	18/20 Henvendelse til kontrollutvalget - Ordningen med brukerstyrt personligassistanse
	19/20 Forum for kontroll og tilsyn - medlemskap
	20/20 Godkjenning av møteprotokoll 27.04.20
	21/20 Undersøkelse Hjemmetjenesten - Statusrapport
15/6	22/20 Referatsaker 12.06.2020
	23/20 Orientering til kontrollutvalget - Brukerstyrt personlig assistanse
	24/20 Orientering fra revisor og diskusjon om hva som er brudd på budsjettpremisser
	25/20 Undersøkelse hjemmetjenesten - Oppdatert statusrapport
	26/20 Planlegging av besøk ved kommunal virksomhet høsten 2020
	27/20 Oppfølging av kontrollutvalgets saker pr mai 2020
	28/20 Godkjenning av møteprotokoll
31/8	29/20 Besøk ved arkivtjenesten
	30/20 Referatsaker 31.08.2020
	31/20 Budsjett kontrollarbeidet 2021 Økonomiplan 2021-2024
	32/20 Reglement for kontrollutvalget
	33/20 Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring
	34/20 Undersøkelse hjemmetjenesten - Orientering fra revisor
	35/20 Godkjenning av møteprotokoll 31.08.2020
26/10	36/20 Referatsaker 26.10.2020
	37/20 Revisjonsuttalelse forenklet etterlevelseskontroll 2019
	38/20 Offentlige anskaffelser - Orientering fra konstituert kommunedirektør

	39/20 Forenklet etterlevelseskontroll for 2020. Risiko- og vesentlighetsvurdering.
	40/20 Revisjonsstrategi 2020
	41/20 Orientering til kontrollutvalget - Kommunens varslingsrutiner
	42/20 Undersøkelse hjemmetjenesten - Orientering fra revisor. Utsatt sak
	43/20 Innspill til årsplan 2021
	44/20 Godkjenning av møteprotokoll 26.10.2020
30/11	45/20 Referatsaker 30. november 2020
	46/20 Orientering til kontrollutvalget fra kommunedirektøren - Fastlegetjenesten
	47/20 Forvaltningsrevisjon - Vold og trusler i skolen - Oppfølging
	48/20 Orientering til kontrollutvalget fra kommunedirektøren - Budsjett 2021 økonomiplan 2021-2024 - Utfordringsbildet
	49/20 Forvaltningsrevisjon: Omstilling, effektivisering, HMS, IA, etikk - Igangsetting
	50/20 Årsplan 2021
	51/20 Godkjenning av møteprotokoll 30.november 2020

PS 24/21 Orienteringer

Interpellasjon fra Sven-Øyvind Bern (SV) - Flagging fra kommunale flaggstenger i Verdal

Saksbehandler:	Pål Sverre Fikse	**Arkivref:**
E-post:	paal.fikse@verdal.kommune.no	2021/522 - /
Tlf.:		

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	01.03.2021	25/21

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Sven-Øyvind Bern (SV) har fremmet slik interpellasjon:

«En flott helhet utgjøres av en mengde detaljer. Som kommunepolitikere er jobben vår å se helhet og gi gode retningslinjer. Men fordi detaljene utgjør en helhet, må vi av og til gå inn i detaljene.

Flagging er noe vi alle forbinder med stas og høytid og flaggstenger og balkongflagg er derfor vanlig. Stadig flere flagger på dager som forbindes med glede i nabolaget: bursdager og konfirmasjoner. Statlige bygninger er pålagt å flagge på offentlige flaggdager. Kommunene har ikke den samme plikten. Heller ikke privatpersoner har ikke noen plikt til å flagge, men flagger når de selv mener det passer. I Verdal flagges det fra mange kommunale flaggstenger på offentlige flaggdager.

En tom flaggstang på en merkedag eller en offentlig flaggdag er derimot en markering av et standpunkt. I senere tid er det mange private som unnlater å flagge 1. mai - og det er nok ikke så mye å hisse seg opp for.

Den sjette februar ble det ikke flagget fra flaggstanga i Moe-parken. En tom flaggstang er en kraftig markering av et standpunkt. Nettopp derfor kan jeg ikke annet enn å reagere på dette.

I en orientering som formannskapet fikk den 11. februar kom det fram at kommunen har 16 flaggstenger og kun to samiske flagg. Videre i det muntlige svaret kunne det synes som om flagging ikke foregår fra samtlige stenger selv på offentlige flaggdager.

Forslag til vedtak:
Formannskapet må få en grundig orientering om praktiseringen av flagging fra kommunale flaggstenger i Verdal kommune.
Formannskapet vedtar nye rutiner for flagging fra kommunale bygg i Verdal.»

Ordfører vil besvare interpellasjon i møtet.

Verdal kommune
Sakspapir

Spørsmål til ordfører fra Anita Steinkjer (AP) - Tema: Rus

Saksbehandler:	Pål Sverre Fikse	**Arkivref:**
E-post:	paal.fikse@verdal.kommune.no	2021/705 - /
Tlf.:		

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyre	01.03.2021	26/21

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Anita Steinkjer (AP) har stilt følgende spørsmål til ordfører:

«TEMA: RUS

I budsjettmøtet i desember forsøkte Arbeiderpartiet å sette fokus på det vi opplevde som store og eskalerende utfordringer i rusmiljøet på Verdal. Vi fremmet derfor følgende forslag

«Kommunestyret setter av tid tidlig i 2021, til en temakveld i kommunestyret omkring utfordringen med rus. Videre opprettes det en samarbeidsgruppe, med deltagelse fra kommunen, helse, politi og næringsliv, som ser på hvilke verktøy man kan bruke sammen i kampen mot rus.»

Forslaget ble nedstemt av et samlet Senterparti: Begrunnelsen var at det ikke trengtes ytterligere innsats på området for rusbrukere, pårørende og samfunnet rundt.

- Hvordan vurderes situasjonen i rusmiljøet i Verdal i dag?

- Prioriterer Verdal kommune ressursene på en måte som gjør at rustjeneste, psykisk helsetjeneste og andre kommunale tjenester opplever at de har tilstrekkelig kapasitet til å møte utfordringene?

- Er situasjonen i dag holdbar for rusbrukere, for pårørende og for samfunnet rundt brukerne (naboer etc.)?»

Ordfører vil besvare spørsmålet i møtet.

Verdal kommune
Sakspapir

Budsjettjustering mars 2021

Saksbehandler:	Helge Holthe	**Arkivref:**
E-post:	helge.holthe@verdal.kommune.no	2021/710 - /
Tlf.:		

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskap	01.03.2021	30/21
Kommunestyre	01.03.2021	27/21

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Med bakgrunn i vedtak om budsjett og økonomiplan 2021-2024 punkt 14 økes rammebevilgninger for 2021 slik i bevilgningsskjema:

    a. Grunnskole økes med 4 mill kr.
    b. Ressurssenter oppvekst økes med 1 mill kr

    Fordeles slik i bevilgningsskjema:
    i. Helsestasjon 700.000 kr
    ii. Grunnskole (PPT) 200.000 kr
    iii. Barnehager 100.000 kr

    Budsjettøkningene er en engangsbevilgning som er gitt for å redusere endringsbehovet i 2021. Dette vil gi en endringstakt i oppvekst som i større grad samsvarer med ønsket årlig endringstempo i økonomiplanen.

2. Det bevilges et ekstraordinært tilskudd på en mill kr til lag og foreninger i Verdal kommune.

    Tilskuddet bevilges på rammebevilgning kultur og idrett i bevilgningsskjema.

    Tilskuddet er en engangsbevilgning som er begrunnet i de særlige utfordringene som lag og foreninger har hatt i et år der Covid 19 har medført sterke restriksjoner på aktivitet og muligheter for å skaffe seg egne inntekter.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kommunedirektøren vil foreslå at vedtaket gjøres så raskt som mulig. Dette må ses i sammenheng med at det ikke er flere muligheter for å få endelig vedtak før i kommunestyret 26.04. Saken er bestilt av kommunestyret og kommunedirektøren vil anta at kommunestyret ønsker en rask iverksettelse. Uavhengig av dette vil kommunedirektøren anbefale en rask beslutning for å få best mulig effekt av tiltakene.

Til vedtakets punkt 1 Økt budsjett skole og Ressurssenter Oppvekst:

I vedtak budsjett og økonomiplan 2021-2024 punkt 14 er følgende vedtatt:

> OPPVEKST
> KOMMUNESTYRET DELER OPPVEKSTSEKTORENS BEKYMRINGER OM FOR STORE NEDSKJÆRINGER AV LAGET RUNDT UNGENE/UNGDOMMENE I KOMMUNEN. DET ER SPESIELT HASTIGHETEN I OMSTILLINGEN OG NEDTREKKET SOM OPPLEVES FOR KREVENDE.
> NÅR REGNSKAPSMESSIG RESULTAT FOR 2020 ER KJENT, BES KOMMUNEDIREKTØREN KOMME MED EN SAK TIL POLITISK BEHANDLING MED HENSIKT Å JUSTERE BUDSJETTRAMME TIL SKOLE NOE OPP.
> EN EVENTUELL ØKNING I BUDSJETTRAMME BLIR DA BELASTET DISPOSISJONSFONDET.

Kommunens økonomiplan bygger på en forståelse av at aktivitet må tilpasses økonomiske rammer og utviklingen i demografi. Så langt det er mulig innenfor et handlingsrom som defineres av årlig utvikling i inntekter og forsvarlig bruk av tilgjengelige reserver, har økonomiplanen en langsiktig strategi om å holde et endringstempo på maksimalt 2% årlig budsjettreduksjon. Enkelte år kan det da være nødvendig å holde et endringstempo høyere enn 2% for å holde kommunelovens krav til budsjettbalanse, realisme og forsvarlighet. Budsjettet for 2021 ble et år med uønsket høyt endringstempo.

Budsjett og økonomiplan for 2021-2024 bygger på premissene i budsjett og økonomiplan 2020-2023. Her lå det inne at året 2021 måtte få et endringstempo høyere enn de ønskede 2%. Dette var drevet at inntektsutvikling og økte utgifter til å betale ned på investeringer. Utviklingen i 2020 med usikkerhet rundt utgifter og kompensasjoner for pandemi (covid 19) og varslede endringer i inntekter i statsbudsjett for 2021, ga heller ikke tilstrekkelig handlingsrom for å redusere endringstempoet ned til en ønsket 2% endringsbane. Samtidig viste prognosene for de siste månedene av 2020 at det var tegn til bedring av den økonomiske situasjonen. Kommunedirektøren vurderte dette slik at det kunne oppstå muligheter til å etterjustere budsjettene i 2021 under forutsetninger om lavere merforbruk i helsetjenester og skole i kombinasjon med kommende vaksinering av befolkningen og mulige positive utslag av et lavt lønnsoppgjør. Svaret på dette ville likevel ikke foreligge før regnskapet var ferdig og det også med stor sikkerhet kunne fastslås at vaksinering av befolkningen var nært forestående. I tiden fram til ferdigstillelse av regnskap for 2020, forelå det altså en betydelig risiko for at kommunens økonomi kunne få en alvorlig svekkelse. Etter kommunedirektørens oppfatning var det derfor for tidlig å gjøre påplussinger i budsjettet for 2021 under budsjettprosessen i november og desember 2020. Dette ble også kommunisert til formannskapet og til tillitsvalgte i perioden før budsjettet ble vedtatt.

Verdal kommune avla regnskap for 2020 den 15.02. Regnskapet ga et endelig svar på de samlede virkninger av pandemi og driftsutfordringene. Den økonomiske stillingen bedret seg mye i de siste månedene av året og det kom ikke noe massivt smitteutbrudd med store kostnader på slutten av fjoråret. Størrelsen på frie reserver ved inngangen til 2021 i kombinasjon med utsiktene til å få vaksinert befolkningen i løpet av 2021, gir nå grunnlag for å nedskalere det økonomiske trusselbildet noe. Dette gir handlingsrom for en annen vurdering av mulighetsrommet for budsjett 2021 enn det som var situasjonen i november/desember 2020.

Kommunedirektøren legger til grunn at det nå ved inngangen til mars finnes et forsvarlig handlingsrom for å følge opp kommunestyrets vedtak om etterjustering av budsjett for oppvekst. Størrelsen på beløpet bør avgrenses innenfor rammene av hensikten med etterjusteringen, samtidig som at sektoren fortsatt følger et relativt høyt omstillingstempo for å møte de langsiktige målene i økonomiplanen. Økonomiplanen legger til

grunn at oppvekst skal redusere forbruket når barnetallene redusere, og at de relativt høye forbrukstallene i Kostra innenfor skole reduseres de kommende år.

For helsestasjonen vil økt bevilgning være et første steg mot å oppfylle kommunestyrets vedtak nr 21. Vedtaket lyder:

> KOMMUNEDIREKTØREN BES INNARBEIDE EN OPPTRAPPINGSPLAN FOR STØRRE DEKNING AV HELSESYKEPLEIER I ØKONOMIPLAN 2022-2025.

Til vedtakets punkt 2 – Ekstraordinært tilskudd lag og foreninger

Lag og foreninger har en viktig rolle i samfunnet og kommunen er tjent med at organisasjonslivet kommer tilbake til normal drift så snart smittesituasjonen tillater det. Kommunen har gjort tiltak under pandemien som har truffet mange av målgruppene, men lag og foreninger utgjør en gruppe som foreløpig ikke har fått noen særskilt oppfølging. Kommunedirektøren vil derfor foreslå et målrettet tiltak mot lag og foreninger.

Covid-19-pandemien har hatt store konsekvenser for frivillige kultur- og idrettsorganisasjoner. De har blitt fratatt mulighet til å drive sine ordinære aktiviteter og muligheter til å tjene penger. Samtidig har de - løpende driftsutgifter som de ikke har mulighet til å stoppe. Noen av organisasjonene har fått kompensasjon gjennom å søke på krisepakkene, men ingen har fått full dekning for sine tap. For å bidra til å avhjelpe de økonomiske utfordringene foreslår derfor kommunedirektøren at det bevilges 1 million kroner fra disposisjonsfondet til fordeling på kultur- og idrettsorganisasjonene. Ordningen vil gjelde et sted mellom 60 og 70 organisasjoner, og midlene fordeles etter kriterier som poengberegning, medlemstall, men må nyanseres slik at de tilpasses egenarten i de ulike kategoriene av organisasjoner (idrett, musikk, teater osv.).

Det er flere konkrete arrangement og problemstillinger som vil avhjelpes gjennom ordningen. Gjennom at Ørahallen tas i bruk til massevaksinering mister en rekke idrettslag muligheten til å trene. Dette er uheldig, og kulturkontoret har i dialog med leietakerne jobbet med å finne alternative løsninger slik at barne- og ungdomsaktiviteten kan holdes i gang. Med å flytte aktivitet til Verdalshallen og utendørsanlegg og å justere treningstider lar det seg løse. Det medfører imidlertid en del ekstrautgifter som foreslås dekt innen potten på 1 million kroner.
Det er videre lite sannsynlig at 17. mai også i år kan gjennomføres på tradisjonelt vis. I fjor ble det gjennomført et streaming-arrangement. Tilbakemeldingene var positive, og det er ønskelig å kan gjøre et tilsvarende arrangement i år. Det vil imidlertid medføre ekstrautgifter til å produksjon som det ikke er rom for innen ordinært kulturbudsjett, men med at det settes av 100.000 kroner av potten vil det være mulig å gjennomføre arrangementet. Både kor og korps blir engasjert i arrangementet slik at disse midlene også indirekte bidrar til aktivitet for frivillige organisasjoner.
Videre foreslås det at det settes av 100.000 kroner av potten til et kommunalt prisutdelingsarrangement oppunder jul, tilsvarende det som ble gjort hvert år i perioden 2003 – 2019, men som det ikke er midler til i budsjett 2021. Arrangementet har to funksjoner; både å lage en verdig ramme for å hedre prisvinnerne og samtidig at kommunen takker for kulturåret som er gått. I disse arrangementene er det tradisjon for å engasjere lokale aktører som bidragsyterne. Ved å gjennomføre arrangement også i 2021 bidrar vi til å gi oppdrag til en del kulturutøvere.

At kommunen støtter kultur- og idrettsorganisasjonene på denne måten er et engangstiltak, ikke en permanent tilskuddsordning. Det blir ikke store summer på hver organisasjon, men er ment for å synliggjøre en støtte og en motivasjon i en krevende tid.

Det foreslås at kommunedirektøren får fullmakt til å fordele midlene ut fra forutsetningene som er beskrevet over.

Vurdering:

Beregning av reelt nedtrekkstempo er ingen eksakt vitenskap og det vil være skjønnsmessige vurderinger når det regnes på dette. Nedtrekkstempoet vil også variere mye mellom skoler. Dette har sammenheng med at skolene i ulik grad har fått til den nedskalering som var forutsatt i budsjett 2020. Tallene nedenfor er tall fra budsjett og regnskap, men avgrenset slik at bare skoledrift er tatt med. Tall er oppgitt i hele 1000 kr.

	2019	2020	2020 (opprinnelig)	2020 Endelig	2021
Tall fra budsjett og regnskap, bare skoledrift	201 899	198 020	190 218	190 463	185 389

Beregnet nedtrekkstempo i skoledrift budsjett 2021 er på minus 5%. Det er da regnet inn at nivåene fra 2020 må gis et tillegg for lønns- og prisstigning på 2,5% (kommunal deflator fra satsbudsjett 2021) for å bli sammenlignbart med 2021 budsjett. Det er også korrigert for spesielle forhold som elev pc'er og tapte inntekter SFO for å gjøre sammenligningen bedre. 5% er høyere enn den ønskede 2% endringsbane.

Forslaget om påplussing med 4 mill kr i budsjettet for 2021 vil redusere nedtrekket fra minus 5% til minus 3,4%. Det er fortsatt noe høyere enn måltallet om reduksjon på maksimalt 2%. Kostratallene for de siste årene viser at kostnadsnivået for drift av skoler i Verdal ligger relativt høyt sett mot andre sammenlignbare kommuner. Det kan gi en indikasjon på at det er mulig å hente ut noe høyere endringstempo i skoledrift enn hos de fleste andre tjenester i kommunen. Justeringen på 4 mill kr antas å øke realismen i budsjettet og gir noe mer tid til å tilpasse driften til lavere rammer i årene fremover.

På grunn av høyere forbruk i 2020 enn budsjettert, vil nok skolene oppleve at nedtrekket er høyere enn de beregnede 3,4%. Dette gjelder særlig i de skolene som ligger lengst unna å realisere de nedtrekkene som startet i økonomiplanen fra 2020.